

JG

УДАРЪТ

1995

ДЖОН
ГРИШАМ

О Б С И Д И А Н

ДЖОН ГРИШАМ УДАРЪТ

Превод: Любомир Николов

chitanka.info

Млад адвокат-идеалист успява да осъди голяма застрахователна компания, отказваща да плати обезщетения на страдащи от левкемия.

На американските адвокати

1

Решението ми да стана адвокат се затвърди категорично, когато осъзнах, че баща ми ненавижда тази професия. Бях още юноша — тромав, вечно смутен от собствената си несръчност, разочарован от живота, напласен от пубертета и отгоре на всичко над непокорната ми глава надвисваше заплахата да попадна във военно училище. Бивш морски пехотинец, моят баща твърдо вярваше, че момчетата най-добре се оправят с голямата тояга. И тъй като бях започнал да се отличавам с хаплив език и ненавист към дисциплината, той избра най-простото решение — да се отърве от мен. Дълги години не му го простих.

По професия той беше инженер и работеше по седемдесет часа седмично за една компания, произвеждаща най-различни неща, включително и стълби. Тъй като стълбите поначало са си опасни приспособления, срещу компанията често се водеха дела. А понеже баща ми отговаряше за проектирането, най-често избираха него да дава съдебни показания от името на ръководството. Не бих го упрекнал за тая омраза към адвокатите, но лично аз почнах да им се възхищавам, защото му правеха живота по-черен и от ада. След осемчасови пазарлъци с тях той дотичваше у дома и още от прага грабваше чаша мартини. Без поздравя. Без прегръдки. Без вечеря. Около час само бълваше най-люти ругатни и жулеше мартини подир мартини, додето накрая задрямваше в протритото кресло. Един процес продължи три седмици и когато завърши с тежка присъда срещу компанията, майка ми викна лекар, та го пхнаха в болница за цял месец.

По-късно компанията фалира и, естествено, всички упреци паднаха върху адвокатите. Нито веднъж не чух да се спомене, че за провала може поне мъничко да е допринесло и некадърното ръководство.

Дълбоко потиснат, баща ми се отдаде на пиене. Изкара няколко години без постоянна работа, което беше адски кофти номер, защото, за да избутам някак колежа, трябваше да работя като келнер и да

разнасям пици. Доколкото си спомням, през тия четири години разговарях с него само два пъти. Един ден, след като узнах, че съм приет да следвам право, гордо пристигнах у дома с радостната вест. По-късно майка ми каза, че бил на легло цяла седмица.

Петнайсетина дни след моето победоносно посещение баща ми сменял крушката в мазето, когато (истина ви казвам!) стълбата се строшила и той полетял с главата надолу. Повече не дойде в съзнание и цяла година го държаха в болницата на системи, додето нечия милостива ръка въртна копчето.

Няколко дни след погребението подхвърлих идеята да заведем дело. Майка ми обаче просто нямаше сили за такива истории. Освен това винаги съм подозирал, че преди падането баща ми сигурно си е бил пийнал порядъчно. Пък и не печелеше нищо, тъй че според нашата правна система икономическата му стойност беше твърде ниска.

От застраховката майка ми получи общо петдесет хиляди долара и се омъжи повторно, но пак не случи много. Новият избраник беше елементарен човечец, пенсиониран пощенски чиновник от Толидо, и двамата се посветиха главно на танцови забави и автомобилни пътешествия. Предпочетох да стоя настрана. Така и не видях нито цент от парите — според майка ми те били всичкото, с което тя да се изправи срещу неясното бъдеще, а пък на мен очевидно не ми трябвали, след като вече съм проявил таланта да живея без доходи. Пак според тая логика излизаше, че за разлика от нея ме чакало светло бъдеще с големи печалби. Сигурен съм, че новият ѝ съпруг Ханк редовно я съветваше по финансовите въпроси. Пак ще се срещнем с него някой ден.

След един месец, през май, ще завърша семестриално, а през юли ме чака изпитът, даващ право на адвокатска практика. Не съм сред отличниците на курса, но се класирам някъде в предните редици. През трите години следване най-умната ми постъпка беше да си изтегля напред по-трудните задължителни предмети, тъй че през този последен семестър да не се потя много-много. За тая пролет програмата ми е направо фасулска: спортно законодателство, юридически аспекти на художественото творчество, подбрани извадки от Наполеоновия кодекс и любимата ми дисциплина — правни проблеми на хората от третата възраст.

Тъкмо тия проблеми са поводът да седя сега на разнебитен стол край паянтова сгъваема маса в една гореща и влажна метална постройка, претъпкана с всевъзможни представители на „златната възраст“, както предпочитат да бъдат наричани. Над единствената видима врата виси ръчно изписана табела с гръмкото наименование „Център за граждани от третата възраст «Кипарисови градини»“, но ако се изключи името, няма и помен от цветя или зеленина. Стените са сиви и голи, само в единия ъгъл виси кой знае откога пожълтяла фотография на Роналд Рейгън между две печално клюмнали знаменца — националното и на щата Тенеси. Сградата е малка, сенчеста и неуютна, очевидно построена на бърза ръка с някой и друг долар, изпаднал от федералния бюджет. Драскам в бележника и не смея да вдигна очи срещу тълпата старци, които ме зяпат с проточени шии от сгъваемите си столове.

Трябва да са петдесетина на брой, поравно чернокожи и бели, средна възраст над седемдесет и пет, неколцина слепи, десетина в инвалидни колички, повечето със слухови апарати. Казаха ни, че се събирали тук всеки ден по пладне да хапнат топъл обяд, да попеят задружно и от време на време да се срещнат с някой съвсем закъсал политик. След час-два общуване се прибирали по домовете и с нетърпение брояли часовете до новото идване. Нашият професор твърдеше, че това бил единственият светъл лъч в техния живот.

Допуснахме фаталната грешка да пристигнем в часа за хранене. Начело с професор Слут, бяхме настанени на ъгловата маса, където под строг надзор всеки от четирима ни трябваше да се пребори с порция дунапреново пиле и леденостуден грах. За десерт имаше плодово желе и моето се оказа жълто, което не остана незабелязано от някакъв брадат дърт пръч с картонче „Здрасти, казвам се Боско“ върху зацапаното джобче на ризата. Боско взе да мърмори за жълто желе и аз побързах да му го подам заедно с пилето, но мис Бърди Бърдсонг мигом засече нарушителя и грубо го бутна да седне. За своите осемдесет години мис Бърдсонг е доста пъргава и изпълнява в тукашната организация комбинирания роля на майчица, диктатор и блюстител на реда. Управлява тая тълпа като врял и кипял тъмничар — едни прегръща, други потупва по рамото, разправя нещо на група също тъй дребни бабички със синкави прически, смее се пискливо и през цялото време бдително държи под око Боско, който явно е черната

овца в стадото. Преди малко го скастри заради възжеленията към моето желе, но след броени секунди поднесе пред блесналия му взор пълна паница с жълтата лепкава каша. Той тутакси загреба направо с пръсти.

Мина час. Обядът продължаваше, като че тия прегладнели души бяха попаднали на пиршество от седем блюда без капчица надежда да хапнат нещо друго до края на живота си. Треперещите вилици и лъжици се движеха напред-назад, нагоре-надолу, навън-навътре, сякаш натоварени със скъпоценни метали. Времето нямаше абсолютно никакво значение. Развълнуваше ли ги някоя дума, почваха да си крещят. Окапваха пода толкова често, че повече няха сили да гледам. Дори си изядох желето. Ненаситният Боско дебнеше всяко мое движение. Мис Бърди пърхаше с чуруликане из тълпата.

Професор Слут, изкуфял интелектуалец със задължителната смачкана папийонка, чорлава коса и червени тиранти, седеше блажено усмихнат като човек, който току-що е привършил великолепен обяд, и с умиление съзерцаваше гледката. Той беше кротка душа, малко над петдесетте, но по маниери не се различаваше твърде от Боско и неговата компания. Вече двайсетина години смирено преподаваше ония дисциплини, към които рядко би се залетял някой студент, камо ли пък преподавател. Права на детето, закон за инвалидите, семинар по насието в домашни условия и, разбира се, законът за дъртаците, както се изразяваме зад гърба му. Веднъж беше планирал серия лекции, озаглавени „Права на неродения плод“, но веднага избухнаха толкова бурни спорове, че професор Слут побърза да излезе в неплатен отпуск.

Още от първия ден той ни обясни, че целта на заниманията е да срещнем истински хора с истински правни проблеми. Според него всички студенти навлизат в специалността с известна доза идеализъм и желание да служат на обществото, но след три години най-жестока конкуренция гледат само как да си намерят сваятна работа в сваятна фирма, където за седем-осем години могат да станат съдружници и да докопат голямата пара. Много е прав.

Предметът е факултативен и отначало бяхме единайсет студенти. След един месец досадни лекции и непрестанни призови да забравим парите и да работим даром бройката спадна до четирима. Общо взето, заниманията са напълно излишни, зачитат се само за два часа

седмично, не изискват почти никакви усилия и тъкмо това ме привлече. Но ако оставаше повече от месец, дълбоко се съмнявам дали щях да издържа до края. В момента ненавиждам цялата правна професия. И съм сериозно загрижен за бъдещата си адвокатска практика.

За пръв път се сблъсквам с клиенти на живо и изпадам в ужас. Всички тия престарели и грохнали субекти ме гледат като връх на мъдростта. В края на краищата аз съм почти адвокат, нося черен костюм, имам бележник, в който драскам кръгчета и квадратчета, а лицето ми е навъсено и многозначително, значи сигурно съм способен да им помогна. Зад сгъваемата маса до мен седи най-добрият ми приятел от курса, чернокожият Букър Кейн. И той примира от страх. Върху прегънатите картончета отпред са изписани с черен флумастер имената ни: Букър Кейн и Руди Бейлър. Бейлър, това съм аз. До Букър е катедрата, иззад която мис Бърди цвърчи нещо със задгробен глас, а от другата ѝ страна, върху също такава маса, едно от двете подобни картончета оповестява присъствието на Ф. Франклин Доналдсън Четвърти, самодоволен тиквеник, който за три години още не се е научил как да си каже името без съкращение отпред и цифра отзад. Компания му прави оная страхотна кучка Н. Елизабет Ериксън, дето вечно ходи с мъжки раиран костюм, копринена вратовръзка и убийствено кисела физиономия. Мнозина колеги подозират, че под костюма носи и още нещо мъжко на каишка.

Слут стои до стената зад нас. Мис Бърди е стигнала до точката „Съобщения, новини относно болните и скръбни вести“. Крещи колкото ѝ глас държи в микрофона на озвучителната система, която работи учудващо добре. По ъглите на залата са закачени четири грамадни високоговорителя и нейният пронизителен глас връхлита с гръм и трясък от всички посоки. Слуховите апарати биват свалени. В момента никой не дреме. За днес скръбните вести са три и когато мис Бърди приключва, забелязвам тук-там по някоя сълза в очите на публиката. Моля те, господи, не позволявай това да ми се случи. Дай ми още петдесет години работа и веселба, а после мигновена смърт, докато спя.

Край стената отляво пианистката подава признаци на живот и тръсва наръч нотни листове върху дървената решетка пред себе си. Изглежда, че мис Бърди се смята за опитен политически коментатор и

тъкмо започва да сипе проклетия срещу очакваното повишение на данък оборота, когато върху клавишите пада първият удар. Мелодията май е „Прекрасна Америка“. С неповторима наслада пианистката се втурва в дрънчащата стихия на встъпителните ноти, а дъртаците грабват молитвениците си и чакат първия стих. Мис Бърди не пропуска нито такт. Вече е в ролята на диригент. Вдига ръце, пляска с длани, за да привлече вниманието, и още с началните звуци на първия куплет почва да ръкомаха във всички посоки. Ония, които могат, бавно се изправят на крака.

След втория стих силата на задружния вой рязко спада. Думите не са чак толкова познати, а тъй като повечето от тия клетки души не виждат по-далеч от носа си, молитвениците се оказват безполезни. Боско изведнъж затваря уста, но продължава гръмко да мучи срещу тавана.

Пианото рязко замлъква, защото нотните листове най-неочаквано напускат решетката и се разпиляват по пода. Край на песента. Всички зяпат пианистката, а тя, бог да я поживи, опипва слепешком около краката си, където се е струпала цялата музика.

— Благодаря! — кресва мис Бърди в микрофона и старците моментално рухvat върху столовете. — Благодаря. Музиката е прекрасно нещо. Да благодарим на бога за тази чудесна музика.

— Амин! — гръмогласно отвърща Боско.

— Амин! — кимва от задния ред още някаква развалина.

— Благодаря — повтаря мис Бърди. После извърща глава и се усмихва към мен и Букър. Подпрени на лакти, двамата се привеждаме напред и отново поглеждаме тълпата. — А сега — театрално обявява тя — според днешната програма имаме удоволствието отново да се срещнем с професор Слут и неколцина от неговите умни и красиви студенти. — Тя протяга към нас сбръчкани длани и с широка усмивка показва сиво-жълтеникавите си зъби на Слут, който тихичко е пристъпил до нея. — Красиви са, нали? — пита мис Бърди, продължавайки да ръкомаха насреща ни, после пак се обръща към микрофона. — Както знаете, професор Слут преподава право в Мемфиския университет, сигурно помните, че и най-малкият ми син учеше там, не завърши обаче, а професор Слут ни посещава всяка година със своите студенти, за да изслушат вашите правни проблеми и да ви дадат съвети, които са винаги добри и винаги безплатни, бих

добавила. — Тя се обръща и удостоява Слут с поредната сияйна усмивка. — Професор Слут, позволете от името на цялата ни група да ви кажа отново добре дошъл в „Кипарисовите градини“. Благодарим ви, че взимате тъй присърце проблемите на гражданите от златната възраст. Благодарим. Обичаме ви.

Тя се отдръпва от катедрата и усърдно заръкоплясква, кимайки с всички сили на другите да последват нейния пример, но никой, дори и Боско, не си помръдва пръста.

— Нашият човек е гвоздеят на сезона — пошушва Букър.

— Е, поне някъде да го обичат — отвърщам аз също тъй тихо.

Старците седят вече от десет минути. Минава пладне и забелязвам тук-там натежали клепачи. Докато Слут привърши, вече ще хъркат.

Професорът пристъпва към катедрата, нагласява микрофона, прокашля се и изчаква мис Бърди да заеме мястото си на първия ред. Докато сяда, старата дама гневно прошепва на съседа си: „Трябваше да ръкопляскаш!“ Той не я чува.

— Благодаря, мис Бърди — скърца Слут като вехта врата. — Винаги ми е било приятно да дойда при вас в „Кипарисовите градини“.

Гласът му звучи искрено и аз изобщо не се съмнявам, че в момента за професор Хауърд Л. Слут наистина е чест да стои в тая потискаща сграда пред жалкото старческо сбирание заедно с последните четирима студенти, които още не са избягали от групата. Това е смисълът на живота му.

Представя ни. Бързо се изправям с мимолетна усмивка, после веднага сядам и възстановявам върху лицето си дълбокомисленото изражение. Слут приказва за здравни грижи, бюджетни съкращения, жизнена воля, освобождаване от данък оборота, измамани старци и колективни застраховки. Слушателите отсреща падат като мухи. Той продължава да дудне неуморно като на лекция: пропуски в социалното осигуряване, нерешени законодателни проблеми, правилници за старческите домове, планиране на завещанието, чудодейни лекарства. Аз се прозявам и ме наляга дрямка. Боско почва да поглежда часовника си на всеки десет секунди.

Най-сетне Слут се добира до финала, още веднъж благодари на мис Бърди и цялата пасмина, обещава непременно да дойде догодина и сяда в края на масата. Мис Бърди потупва длани точно два пъти, после

се отказва от начинанието. Никой друг не помръдва. Половината хъркат.

Мис Бърди размахва ръце към нас и обявява на стадото:

— Ето ги. Добри са и при това безплатни.

Старците се задават бавно и колебливо. Боско е начело и очевидно още ми има зъб заради желето, защото ме оглежда свирепо и отива към другия край да седне срещу нейна светлост Н. Елизабет Ериксън. Нещо ми подсказва, че не е последният многообещаващ клиент, който ще подири правни съвети другаде. Някакъв престарял негър избира Букър за свой адвокат и двамата свеждат глави над масата. Мъча се да не ги слушам. Обсъждат нещо за бивша съпруга и отдавнашен развод, който може да е оформен по законния ред, а може и да не е. Букър си води бележки като истински адвокат и слуша напрегнато, сякаш знае точно какво да направи.

Е, Букър поне си има клиент. А аз вече пет минути седя сам и се чувствам като последен глупак, докато колегите шушукат, драскат, слушат съчувствено и клатят глави над проблемите, които се разкриват пред тях.

Самотата ми не остава незабелязана. Най-после мис Бърди Бърдсонг бърка в чантата си, вади някакъв плик и припва в моя посока.

— Точно ти ми трябваше — прошепва тя, докато придръпва стола си към ъгъла на масата. Привежда се напред, аз накланям рамо наляво и в мига, когато главите ни са само на няколко пръста една от друга, започва моята първа консултация като правен съветник. Букър ме поглежда със злорада усмивка.

Първата ми консултация. Миналото лято чиракувах като стажант в една малка фирма — само дванайсет адвокати и работа строго по график. Никакви извънредни хонорари. Овладях изкуството да се фактурира трудът ни на час, първото правило от което гласи, че адвокатът прекарва работното си време най-вече в консултации. Консултации с клиенти, телефонни консултации, консултации с противниковите адвокати, съдии, партньори, застрахователи, чиновници и съветници, консултации на чашка, консултации в съда, задочни консултации, помирителни консултации, предварителни консултации, допълнителни консултации. Само посочете някоя дейност, и адвокатите веднага ще ви скърпят консултация около нея.

Мис Бърди стрелва боязлив поглед насам-натам, което за мен е сигнал да приведа глава и да сниша глас, защото какъвто и разговор да ни предстои, явно темата ще е адски сериозна. За мен това е добре дошло, понеже не искам никой на този свят да чуе колко жалък и наивен съвет съм обречен да дам в отговор на предстоящите въпроси.

— Прочети това — казва тя.

Взимам плика и го отварям. Алилуя! Оказва се завещание! Последна воля и завещание на Колийн Джанис Бароу Бърдсонг. Слут разправяше, че над половината от тия клиенти ще искат да прегледаме и може би да коригираме завещанията им, а ние приехме новината възторжено, защото миналата година трябваше задължително да минем пълен цикъл лекции на тема „Завещания и имоти“ и сега се чувстваме доста изкусни в откриването на слаби места. Завещанието е толкова прост документ, че дори и най-зеленият адвокат може да го изготви безпогрешно.

Това тук е напечатано на машина, има съвсем официален вид и докато го преглеждам, узнавам от първите два параграфа, че мис Бърди е вдовица с две деца и цяла сюррия внуци. Третият параграф обаче ме халосва като с мокър парцал и аз почвам да се озъртам към нея. Препрочитам го. Тя се усмихва лукаво. Изпълнителят на завещанието се задължава най-недвусмислено да предаде на всяко от децата ѝ сумата от два милиона долара и да постави под попечителство по още един милион за всеки внук. Бавно изброявам осем внуци. Това прави най-малко дванайсет милиона долара.

— Чети по-нататък — шепне тя, сякаш е чула как машинката в мозъка ми се върти на пълни обороти.

Старият негър пред Букър плаче за някаква си отдавна загубена любов и обяснява какви неблагодарници са децата. Мъча се да не слушам, но това е невъзможно. Букър яростно драска в бележника и се прави, че не забелязва сълзите. Откъм другия край на масата Боско се хили гръмогласно.

Параграф мети от завещанието оставя три милиона долара на една църква и още два милиона на някакъв колеж. Следва дълъг списък на благотворителни организации, който започва с Дружеството на диабетиците и завършва с мемфиския зоопарк. Най-дребната сума е петдесет хиляди долара. Продължавайки да се мръщя, аз пресмятам

набързо и установявам, че мис Бърди струва на чисто поне двацет милиона долара.

Около завещанието изведнъж изникват цял куп проблеми. Първо на първо — не е толкова дебело, колкото би трябвало. Мис Бърди е богата, а богатите не оставят тънички, прости завещания. Те пишат дебели, подробни завещания с множество изпълнители, попечители, прехвърляне през поколение и още сума ти хитрини и уловки, измислени и употребявани от скъпите данъчни консултанти в големите фирми.

— Кой го състави? — питам аз. Пликът е чист и никъде не се споменава името на юриста.

— Бившият ми адвокат, сега покойник.

Добре, че е покойник. Това завещание си е направо професионална некадърност.

Значи тази мила дребна старица със сиво-жълтеникави зъби и доста приятен глас струва двацет милиона долара. И очевидно няма адвокат. Поглеждам я, после пак скланям глава над завещанието. Не се облича разкошно, не носи злато и диаманти, не отделя нито време, нито пари за прическата си. Скромна памучна рокля и протрит винен жакет, вероятно конфекция. И друг път съм виждал богати бабички, но обикновено си личат от пръв поглед.

Завещанието е писано почти преди две години.

— Кога почина вашият адвокат? — питам аз с медено гласче. Все още сме сгушени един до друг и носовете ни почти се докосват.

— Миналата година. От рак.

— И в момента нямате адвокат?

— Ако имах, сега нямаше да разговарям с теб, нали, Руди? Завещанието е проста работа, та си рекох, че ще се справиш.

Странно нещо е алчността. От първи юли започвам работа в „Броднакс и Спиър“ — дребна западнала фирма с петнайсет заробени адвокати, които не вършат почти нищо друго, освен да защитават в съда интересите на разни застрахователни компании. Не за това съм мечтал, но се получи така, че „Броднакс и Спиър“ ми предложиха работа, докато всички други си правеха оглушки. Мисля да изкарам там няколко години, додето разбере кое как става, а после да си потърся нещо по-добро.

Няма ли да се шашнат ония образи в „Броднакс и Спиър“, ако още от първия ден им домъкна клиент с двайсет милиона долара? Моментално ще се превърна в магьосник, в ослепителна млада звезда с магически пръсти. Току-виж, ми отпуснали и по-голям кабинет.

— Много ясно, че ще се справя — неуверено казвам аз. — Само че, нали разбирате, става дума за много пари и...

— Шшшт — съска свирепо тя и се привежда още по-ниско. — Не споменавай за пари. — Очите ѝ шарят във всичко посоки, сякаш нейде отзад се спотайват крадци. После категорично заявява: — Не искам да разговарям на тая тема.

— Добре. Съгласен съм. Но според мен би трябвало да си помислите за консултация с данъчен юрист.

— И старият ми адвокат така разправяше, обаче не искам. Според мен юристът си е юрист, а завещанието — завещание.

— Вярно, но можете да си спестите цяла камара пари от данъци, ако го съставите разумно.

Тя тръсва глава, сякаш ме смята за пълен идиот.

— Няма да пестя нито цент.

— Извинявайте, но мисля, че имате тази възможност.

Ръката ѝ е осеяна с кафяви старчески петна. Тя ме потупва с нея по китката и прошепва:

— Чакай да ти обясня, Руди. Данъците изобщо не ме вълнуват, защото, нали разбираш, вече ще съм мъртва. Така ли е?

— Да, май така излиза. Ами наследниците ви?

— Точно затова съм при теб. Яд ме е на наследниците и искам да ги отрежа от завещанието. Двете ми деца и част от внуците. Клъц-клъц-клъц. Нищо няма да вземат, разбираш ли? Нула. Нито цент, нито един стол. Нищичко.

Изведнъж очите ѝ са станали студени и около устата се стягат снопчета бръчки. Без сама да усеща, тя стиска ръката ми. В тази секунда мис Бърди е не само сърдита, но и дълбоко наранена.

На другия край избухва спор между Боско и Н. Елизабет Ериксън. Гръмогласният старец беснее срещу здравното осигуряване, социалните грижи и републиканците като цяло, а тя му сочи лист хартия и се мъчи да обясни защо някои разходи остават за сметка на пациента. Слут бавно става от стола и отива към края на масата да провери дали не може да помогне.

Клиентът на Букър полага отчаяни усилия да се успокои, но сълзите продължават да капят по бузите му и Букър почва да губи самообладание. Уверява стареца, че той, Букър Кейн, ще провери как стоят нещата и лично ще уреди всичко. Междувременно климатичната инсталация заработва с трясък и донякъде заглушава бръщолевенето. Чашите и чиниите са изчезнали от масите, където сега се развиват всевъзможни игри — китайски шах, вист, бридж и монопол. Слава богу, повечето не се нуждаят от правен съвет, дошли са само заради обяда и общуването.

— Защо искате да ги отрежете? — питам аз.

Тя пуска ръката ми и разтрива очи.

— Е, това е личен въпрос и не ми се навлиза в подробности.

— Разбрано. Кой ще получи парите? — питам аз и изведнъж се опиянявам от току-що получената власт да изпиша вълшебните думички, които превръщат обикновените хора в милионери. Усмивката ми е толкова широка и фалшива, че се боя да не я засегна.

— Още не знам — замислено казва тя и се оглежда наоколо, сякаш всичко е на игра. — Просто се чудя на кого да ги дам.

Няма ли някое милионче и за мен? От бензиностанцията на Тексако всеки момент може да ме осъдят за сто долара. Отдавна прекратихме преговорите и работата стигна до адвокат. Хазяинът се кани да ме изхвърли от квартирата, защото два месеца не съм плащал наем. А аз си бърбря тук с най-богатата личност, която някога съм срещал и която едва ли ще живее още дълго, затова разсъждава чаровно кому колко да отпусне.

Мис Бърди ми подава листче с четири имена, напечатани в спретната колонка едно под друго.

— Това са внуците, за които искам да се погрижа. Те още ме обичат. — Тя прикрива устата си с шепа и се привежда към ухото ми. — Дай им по един милион.

Драскам в бележника с трепереща ръка. Бам! Ето че за нула време сътворих четирима милионери.

— Ами останалите? — дрезгаво шепна аз.

Тя се дръпва, гордо изправя глава и заявява:

— Нито цент. Те не ми се обаждат, не пращат подаръци и картички. Отрежи ги.

Ако си имах баба с двайсет милиона долара, щях да ѝ пращам цветя всяка седмица, картички през ден, шоколад, когато вали, и шампанско, когато е слънчево. Щях да ѝ звъня всяка заран и по два пъти вечер. В неделя щях да я водя на църква и да ѝ държа ръката до края на службата, а след солидния обяд щяхме да търчим по търгове, театри, изложби и изобщо накъдето ѝ скимне. Как само щях да ѝ треперя на скъпоценната ми бабка!

Вече се канех да сторя същото и за мис Бърди.

— Добре — деловито отвърщам аз, като че не ми е за пръв път.
— А за децата ви нищо, така ли?

— Точно това казах. Абсолютно нищо.

— Мога ли да попитам с какво са ви засегнали?

Мис Бърди въздъхва дълбоко, сякаш е крайно разочарована от мен, и вдига поглед към тавана, за да подчертае колко неприятна тема засягам, ала накрая все пак се опира на лакти и прошепва:

— Добре де. По-големият, Рандолф, вече наближава шейсетте и наскоро си взе за трета жена една дребна уличница, дето само знае пари да крънка. Каквото и да му завещая, пак ще попадне у нея, тъй че по-добре да го дам на теб, Руди, отколкото на сина си. Или на професор Слут, на когото и да било, само не и на Рандолф. Нали ме разбираш?

Сърцето ми замира. Още с първия клиент съм на косъм от големия удар. Майната им на „Броднакс и Спийър“ и всевъзможните консултации.

— Не можете да ми дадете тези нари, мис Бърди — отвърщам аз и се усмихвам с безпределна нежност.

Очите ми, устните, гърлото, може би дори и носът, я умоляват да каже: „Хайде де! Парите са си мои и ще ги оставя на когото си искам, а щом съм рекла да ги вземеш, Руди, хич не се опъвай! Твои са!“

Вместо това тя изрича:

— Всичко друго е за отец Кенет Чандлър. Сещаш ли се? Напоследък непрекъснато го показват по телевизията от Далас. С нашите дарения върши великолепни неща по цял свят — изгражда жилища, храни бедните дечица, разпространява Светото писание. Искам той да ги получи.

— Значи телевизионен евангелист?

— О, много повече от евангелист. Той е учител, общественик, съветник, обядва с държавни глави, ще знаеш, а пък е едно такова симпатично бръмбарче. Косата му цялата къдрава, прошарена още отсега, но и през ум не му минава да я боядиса. Сам разбираш...

— Да, естествено. Но...

— Миналата вечер ми се обади. Представяш ли си? Гласът му и по телевизията е мек като коприна, но по телефона става направо изкусителен. Нали ме разбираш?

— Да, струва ми се. Защо ви се обади?

— Ами, миналия месец заедно с дарението за март му изпратих и кратка бележка, че след като децата са ме изоставили и прочие, мисля да си преработя завещанието и да оставя малко пари за неговите благотествиви дела. Не минаха три дни и той сам ми се обади — досущ като по телевизията, толкова мил и развълнуван. Искаше да узнае колко бих могла да отделя за него и благотествивите му дела. Споменах една кръгла сума и оттогава звъни редовно. Казва, че само да поискам, веднага ще пристигне с личния си самолет.

Напрягам се да намеря думи. Слут се мъчи да успокои Боско и го дърпа за ръката да седне пак пред Н. Елизабет Ериксън, която в момента не е кисела, а напълно сакисана от първия си клиент и готова да пролази под масата. Тя се озърта и аз ѝ мятam ухилен поглед, за да знае, че виждам. До нея Ф. Франклин Доналдсън Четвърти е потънал в дълбокомислен разговор с двойка старци. Обсъждат някакъв документ, изглежда, завещание. Самодоволно си мисля, че моето струва много повече от тяхното.

Решавам да сменя темата.

— Мис Бърди, казахте, че имате две деца. Рандолф и...

— Да, Делбърт. Забрави го. Не се е обаждал от три години. Живее във Флорида. Клъц-клъц-клъц.

Тегля една черта и Делбърт остава без пукнат милион:

— Трябва да се погрижа за Боско — внезапно казва тя и скача на крака. — Толкова е окаян, горкичкият. Няма си нито роднини, нито приятели освен нас тук.

— Не сме свършили — възразявам аз.

Тя се привежда и лицата ни отново са на сантиметри едно от друго.

— Свършихме, Руди. Прави каквото ти казах. По един милион за четиримата и останалото на Кенет Чандлър. Всичко друго запазваш както си беше — изпълнител, гарант, попечител и прочие. Проста работа, Руди. Професор Слут казва, че като дойдете след две седмици, всичко ще е написано чистичко и без грешки. Така ли е?

— Сигурно.

— Добре. Хайде, довиждане, Руди.

Тя припва към другия край на масата, прегръща Боско и той мигновено става хрисим като агънце.

Проучвам завещанието и си вадя бележки. Утешавам се с мисълта, че винаги мога да потърся помощ и напътствия от Слут и останалите преподаватели, а освен това разполагам с две седмици, за да се окопая и да избира начин на действие. Не съм длъжен да го върша, казвам си аз. Тази мила женица на стойност дващест милиона се нуждае от по-мъдър съветник. Трябва ѝ завещание, което тя самата едва ли ще разбере, но данъчните власти да нямат за какво да се заядат. Не че се смятам за глупав, просто не съм на ниво. След три години изучаване на законите много добре осъзнавам колко съм бос.

Клиентът на Букър храбро се бори с емоциите, а адвокатът му вече напълно се е изчерпал. Само пише в бележника и през две-три секунди сумти „да“ или „не“. Нямам търпение да му разкажа за мис Бърди и нейното богатство.

Хвърлям поглед към топящата се тълпа и забелязвам, че двойка старци от задната редица май ме наблюдават. В момента съм единственият свободен адвокат и те, изглежда, се чудят дали да си опитат късмета. Жената стиска солиден сноп документи, пристегнати с ластичета. Пошушва нещо, а съпругът ѝ клати глава, като че предпочита да изчака някое друго от доблестните орлета на правосъдието.

Двамата бавно се изправят и тръгват към моя край на масата. В движение продължават да ме държат под око. Усмивам се. Добре дошли в моята приемна.

Жената заема мястото на мис Бърди. Мъжът сяда отсреща и гледа разсеяно.

— Здравсти — отново се усмивам и протягам ръка. Първо на мъжа, който отвърща с вяло ръкостискане, после на жената. — Казвам се Руди Бейлър.

— Аз съм Дот, той е Бъди — отговаря тя, без да обръща внимание на ръката ми.

— Дот и Бъди — повтарям и записвам в бележника. После добавям сърдечно, като опитен адвокат: — А фамилията ви как е?

— Блек. Дот и Бъди Блек. Всъщност сме Марварин и Уилис Блек, но всички ни викат Дот и Бъди.

Косата на Дот е бухнала, къдрава, леко посребрена отгоре. Изглежда чиста. Облечена е с възширок джинсов костюм, кафяви чорапи и евтини бели маратонки. Дребна, мършава женица, но с яка жилка.

— Адрес? — питам аз.

— Скуайър 863, в Грейнджър.

— Работите ли?

Бъди още не си е отворил устата и имам чувството, че от години насам Дот говори вместо него.

— Получавам социални помощи поради нетрудоспособност — казва тя. — Още съм на петдесет и осем, но имам болно сърце. Бъди взима малка пенсия.

Бъди само ме гледа. Има дебели очила с пластмасови рамки, които едва стигат до ушите му. Бузите му са пухкави и червени. Рошава бяла грива с по някой и друг кестеняв косъм. Май не е мита от седмица насам. Носи риза на черно-червени карета, по-мърлява и от косата му.

— На колко години е мистър Блек? — питам аз, понеже не ми се вярва мистър Блек да отговори сам на въпроса.

— Просто Бъди, нали се разбрахме. Дот и Бъди. Без разните му там мистър и мисис, бива ли? Той е на шейсет и две. Да ти кажа ли още нещо?

Бързо кимвам. Бъди зяпа към Букър.

— Не е добре — прошепва тя и лекичко кимва в негова посока.

Поглеждам го. Сега и той ме гледа.

— От войната — продължава Дот. — Корея. Знаеш ли ги ония детектори на летището?

Кимвам отново.

— Е, дори чисто гол да мине през тях, пак ще се включат.

Ризата на Бъди е изпъната до пръсване в отчаян опит да обгърне изхвъркналия му корем и копчетата едва се държат. Има поне тройна

брадичка. Представям си как голият Бъди крачи през мемфиското международно летище, а наоколо дрънчат звънци и паникьосаната охрана търчи във всички посоки.

— Има метална плочка в главата — обобщава Дот.

— Това... това е ужасно — отговарям аз шепнешком, после усърдно записвам, че мистър Блек има метална плочка в главата. Междувременно той се е обърнал наляво и гледа от упор клиента на Букър.

Внезапно Дот се привежда напред.

— Още нещо.

Цял съм в слух и леко накланям глава към нея.

— Да?

— Има и проблеми с алкохола.

— Нима?

— За всичко е виновна контузията — услужливо добавя тя.

Хубава работа. Тая жена, която познавам едва от три минути, вече успя да изкара мъжа си малоумен алкохолик.

— Нали може да запаля? — пита тя, ровейки из чантата си.

— Разрешено ли е тук? — питам аз и се оглеждам с надеждата да видя табелка „Пушенето забранено“. Няма такава.

— О, естествено.

Тя пъхва цигара между напуканите си устни, запалва я и пуска облак дим право срещу Бъди, който дори не помръдва.

— Какво мога да сторя за вас? — питам, гледайки снопа хартии, плътно стегнати с ластици. Лекичко пъхвам завещанието на мис Бърди под бележника. Първата ми клиентка си играеше с милиони, тия тук са пенсионери. Още преди да е разцъфтяла, кариерата ми се сгромолясва от облаците.

— Нямаме много нари — тихо изрича Дот, сякаш споделя някаква огромна и малко срамна тайна.

Усмивам се състрадателно. Колкото и малко да имат, все ще са по-богати от мен, пък и не ми се вярва някой да ги съди за сто долара.

— И се нуждаем от адвокат — добавя тя, сваляйки ластиците от документите.

— Какъв е проблемът?

— Ами една застрахователна компания ни прави на маймуни.

— Какъв тип застраховка? — питам аз.

Тя избутва документите към мен и потрива длани, като че се е отървала и отсега нататък бремето е прехвърлено върху плещите на чудотворец. Най-отгоре лежи някаква изплескана с петна, омазнена и протрита застрахователна полица. Дот пуска нов облак пушилка и за момент Бъди напълно изчезва от погледа ми.

— За здравна осигуровка — казва тя. — От застрахователната компания „Грейт Бенефит“, купихме я преди пет години, когато момчетата бяха на седемнайсет. Сега Дони Рей умира от левкемия, а тия мошеници не искат да платят за лечението.

— „Грейт Бенефит“ ли?

— Точно така.

— Не съм ги чувал — самоуверено заявявам аз, докато преглеждам първата страница на полицата, сякаш съм водил сума ти подобни дела и знам наизуст всички застрахователни компании. Вписани са две деца — Дони Рей и Рони Рей Блек. Датата на раждане е една и съща.

— Да ме прощаваш за изрази, ама са банда крадливи копелета.

— Както повечето застрахователни компании — дълбокомъдрено уточнявам аз и Дот се усмихва. Спечелил съм доверието й. — Значи закупихте полицата преди пет години, така ли?

— Тогава някъде. Нито една вноска не сме пропуснали и нито веднъж не сме ползвали тая проклетия, преди да се разболеет Дони Рей.

Аз съм беден студент без застраховка. Нямам полица, която да закриля живота, здравето или колата ми. Дори не мога да си позволя нова лява задна гума за горката раздрънкана тойота.

— И... казваш, че той умира?

Тя кимва, без да изпуска цигарата от устата си.

— Остра левкемия. Хвана я преди осем месеца. Докторите му дават още година, ама едва ли ще изкара толкова, защото не можахме да платим за присаждане на костен мозък. А сега вече е късно.

— Присаждане? — обърквам се аз.

— Не си ли чувал за левкемия?

— Ами... почти не.

Дот цъка с език и вдига очи към тавана, сякаш съм пълен идиот, после налапва цигарата и засмуква отчаяно. Когато димът е издишан, тя обяснява:

— Моите момчета са еднояйчни близнаци, разбираш ли? Тъй че Рон — викаме му Рон, защото не си харесва името Рони Рей — е идеален дарител на костен мозък за Дони Рей. Докторите го казаха. Но присаждането струва към сто и петдесет хиляди долара. Нямаме ги, естествено. Застрахователната компания е длъжна да плати, защото в полицата го пише черно на бяло. Не, опъват се копелетата. И Дони Рей умира заради тях.

Тази жена излага същината на проблема поразително ясно и точно.

Не обръщаме внимание на Бъди, но той ни слуша. Бавно сваля дебелите очила и избърсва очи с косматия си юмрук. Ама че работа! Бъди плаче. Боско хленчи откъм другия край на масата. А клиентът на Букър отново е обзет от пристъп на вина, угризения или скръб и сега риде в шепи. Слут стои до прозореца, гледа ни и сигурно се чуди що за правни съвети раздаваме, та да предизвикаме тая всеобща скръб.

— Къде живее? — питам аз само защото въпросът ще ми позволи няколко секунди да пиша в бележника, без да гледам сълзите.

— Не ни е напуснал. Живее при нас. Компанията и за това се заяде. Казват, че щом е пълнолетен, застраховката губи сила.

Бавно прелиствам писмата до „Грейт Бенефит“ и обратно.

— Пише ли някъде, че действието на застраховката се прекратява след навършване на пълнолетие?

Тя поклаща глава и прави опит да се усмихне.

— Не. Няма го в полицата, Руди. Чела съм я десетки пъти и няма такова нещо. Изчетох дори ситните буквички.

— Сигурна ли сте? — питам аз и отново се вглеждам в полицата.

— Сто на сто. Вече, кажи-речи, цяла година чета и препрочитам тоя парцал.

— Кой ви я продаде? Кой беше агентът?

— Някакъв дребен тъп навлек, дето веднъж почука на вратата и ни подлъга да я вземем. Казваше се Оут или нещо подобно и дърдореше като картечница, гадният му мошеник. Опитах се да го намеря, но той, естествено, е изфирясал от града.

Взимам едно писмо от камарата и го прочитам. Написано е от старшия инспектор по молбите за обезщетения в Кливланд няколко месеца след първото, което погледнах, и с доста рязък тон отхвърля покриването на разходите, тъй като левкемията на Дони била

предшестващо обстоятелство и поради това не подлежала на застраховане.

Ако Дони се е разболял преди по-малко от година, значи диагнозата е поставена четири години след издаването на полицата.

— Тук пише, че отхвърлят иска за обезщетение поради предшестващо обстоятелство — казвам аз.

— Те изпробваха всички възможни вратички, Руди. Просто вземи тия хартии и ги изчети внимателно. Изключения, нарушения, предшестващи обстоятелства, ситен шрифт — всичко опитаха.

— Изключено ли е изрично присаждането на костен мозък?

— Не, по дяволите. Дори нашият доктор прегледа полицата и каза, че „Грейт Бенефит“ трябва да плати, защото в днешно време присаждането на костен мозък е нормална лечебна процедура.

Клиентът на Букър става, бърше лицето си с длани и се извинява. Взаимно си благодарят. Старецът отива да седне край една маса, където се е развихрила гореща партия китайски шах. Мис Бърди най-сетне успява да отърве Н. Елизабет Ериксън от Боско и неговите проблеми. Слут крачи зад нас като войник на пост.

Следващото писмо е пак от „Грейт Бенефит“ и на пръв поглед не се различава от всички останали. Лаконично, гадно и делово. Гласи: „Скъпа мисис Блек, нашата компания вече седем пъти е отхвърляла писмено вашите претенции. Сега ги отхвърляме за осми и последен път. Вие очевидно сте тъпа, тъпа, тъпа!“ Подписано е от завеждащия отдел „Обезщетения“ и аз смаяно опипвам релефната емблема в горния край на листа. Миналата есен имахме цикъл лекции на тема „Застрахователно законодателство“ и помня как бях поразен от наглото поведение на някои фирми при явно неизпълнение на задълженията им. Хоноруваният лектор беше комунист, който ненавиждаше всички компании, включително застрахователните, и с наслада разчепкваше примерите за умишлено отхвърляне на съвсем основателни искания. Твърдо вярваше, че в цялата страна има десетки хиляди такива случаи на закононарушения, които така и не стигат до съд. Беше писал книги на тази тема и дори разполагаше със статистика, за да подкрепи тезата си, че много хора просто се примиряват с отхвърлянето на тяхното искане, без да проучат по-сериозно нещата.

Препрочитам писмото, продължавайки да опипвам емблемата на „Грейт Бенефит“.

— Да не сте пропуснали някоя вноска? — питам аз.

— Не, драги. Нито една.

— Трябва да видя здравните документи на Дони.

— Повечето са у дома. Напоследък той не ходи много по лекари.

Просто не можем да си го позволим.

— Помните ли точно кога е поставена диагнозата?

— Не, но беше през август миналата година. Тъкмо го бяха взели в болницата за първия цикъл хемотерапия. После ония мошеници съобщиха, че повече няма да плащат за лечението, и болницата ни отряза. Рекоха, че не са в състояние да извършат операцията безплатно. Струвала адски скъпо. Честно казано, не ги упреквам.

Бъди съсредоточено изучава следващата клиентка на Букър — крехка женица, която също мъкне куп документи. Дот върти между пръстите си пакета цигари и накрая захапва още една.

Ако болестта на Дони наистина е левкемия и датира едва от осем месеца, то просто няма начин да се смята за предшествашо обстоятелство. Ако липсва изричен текст, изключващ случаите на левкемия, „Грейт Бенефит“ трябва да плати. Нали така? Звучи ми съвсем смислено, изглежда пределно ясно и тъй като законът рядко е ясен, а още по-рядко звучи смислено, аз не се съмнявам, че нейде в бездната от писма ме дебне нещо пагубно.

— Направо не ми го побира главата — казвам, както се вирам в писмото, обвиняващо я в тъпота.

Дот изстрелва облак гъста синя мъгла към мъжа си и около главата му се завихрят струйки дим. Мисля, че очите му са сухи, но не съм сигурен. Тя облизва тънките си устни и казва:

— Много просто, Руди. Те са банда мошеници. Смятат ни за тъпи, невежи отрепки, които нямат пари да се борят срещу тях. Трийсет години работих в една фабрика за джинси, там влязох в профсъюза и ден след ден трябваше да се борим срещу компанията. Същото е и сега. Големите корпорации тъпчат дребния човек както си искат.

Покрай омразата към адвокатите баща ми често бълваше отрова и срещу профсъюзите. Нищо чудно, че израснах като пламенен защитник на трудовия народ.

— Писмото е ужасяващо — казвам аз.

— Кое?

— Това от мистър Крокит, в което пише, че сте тъпа, тъпа, тъпа.

— Копелето му с копеле. Що не си домъкне задника тук, пък да ми рече в очите, че съм тъпа? Скапан янки.

Бъди разгонва с длан пушека пред лицето си и мърмори нещо. Поглеждам го с надеждата да чуя някоя дума и от него, но той си остава само с мърморенето. Чак сега забелязвам, че лявата страна на главата му е по-плоска от дясната и за момент отново ми се мярка видението как гол-голеничък ситни на пръсти през аерогарата. Сгъвам обидното писмо и го слагам най-отгоре.

— Ще ми трябват няколко часа, за да прегледам всичко това — казвам аз.

— Добре, но побързай. На Дони Рей не му остава много. Вече тежи само четирийсет и девет килограма, а беше седемдесет и два. Понякога е толкова зле, че едва се държи на крака. Ще ми се да го видиш.

— Да, сигурно ще намина.

Нямам желание да се срещам с Дони Рей. Ще прегледам полицата, писмата и медицинските документи, после ще се посъветвам със Слут и накрая ще напиша на тия хора едно хубавичко, подробно писмо, в което мъдро ще им обясня, че случаят трябва да бъде проучен от истински адвокат и то не какъв да е, а специалист по застрахователните нарушения. Ще добавя имената на неколцина такива адвокати заедно с телефонните номера, после — край на тоя безсмислен курс, край на Слут и неговата нелепа страст към правата на дъртаците.

Още трийсет и осем дни до дипломирането.

— Трябва да задържа документите — обяснявам аз, докато подреждам разхвърляните листове и ги пристягам с ластиците. — Ще дойда след две седмици със становище и предложение.

— Защо чак след две седмици?

— Ами... трябва да проуча нещата, нали разбирате, да се посъветвам с преподавателите, да прегледам това-онова. Можете ли да ми изпратите медицинския картон на Дони?

— Дадено. Но ми се ще да побързаш.

— Ще се помъча, Дот.

— Мислиш ли, че имаме шанс да ги осъдим?

Нищо, че съм само студент, вече знам кога да си държа езика зад зъбите.

— Още не мога да кажа. Изглежда доста вероятно. Ще трябва обаче внимателно да проуча нещата. Може би.

— Какво означава това, по дяволите?

— Ами... означава, че според мен изгледите са добри, но не мога да кажа със сигурност, преди да изчета всичко това.

— Що за адвокат си тогава?

— Аз съм още студент по право.

Това като че я озадачава. Тя плътно стяга устни около белия филтър и яростно ме оглежда от глава до пети. Бъди отново сумти. За щастие в този момент Слут изниква зад гърба ми и пита:

— Как върви?

Дот прехвърля свирепия си поглед към папийонката, после към рошавата му грива.

— Всичко е наред — казвам аз. — Тъкмо привършваме.

— Много добре — изрича той с такъв тон, сякаш времето е изтекло и идва ред на следващия клиент. После се отдалечава.

— Ще се видим след две седмици — обещавам аз с фалшива топла усмивка.

Дот смачква цигарата в пепелника и пак се привежда към мен. Изведнъж устните ѝ се разтреперват, в очите ѝ избива влага. Тя леко докосва ръката ми и ме поглежда безпомощно.

— Моля те, Руди, побързай. Нуждаем се от помощ. Момчето ми умира.

Гледаме се безкрайно дълго, после аз кимвам и смотолевям нещо. Тия бедни хорица току-що ми повериха живота на своя син — на мен, нищо и никакъв студент третокурсник от Мемфиския университет. Те искрено вярват, че мога да взема тая камара документи, която ми пробутаха, да врътна два-три телефона, да натракам едно-две писма, тряс-прас, сплашвам този, притискам онзи и изведнъж — але-хоп! — „Грейт Бенефит“ пада на колене и почва да мята хилядарки по Дони Рей. И не просто го вярват, а чакат да стане незабавно.

Те се надигат и неловко се отдалечават от масата. Почти съм уверен, че нейде из полицата се спотайва едно великолепно мъничко изключение — невидимо с просто око и почти неразбираемо, ала все

пак вмъкнато там от изкусни майстори на правото, които взимат тлъсти заплати и от десетилетия насам развъждат с наслада стада от ситни буквички.

Влачейки Бъди на буксир, Дот лъкатуши между сгъваеми столове и съсредоточени играчи на монопол, добира се до автомата, сипва две картонени чашки кафе без кофеин и пали нова цигара. Сгушени в дъното на залата, двамата пият на малки глътки и ме гледат от двайсет метра разстояние. Аз прелиствам полицата — трийсет страници ситен, почти нечетлив текст — и си водя бележки. Мъча се да не им обръщам внимание.

Тълпата оредява и старците бавно се оттеглят. Уморен съм от ролята на адвокат, поне за днес ми стига и се надявам да няма повече клиенти. Правното ми невежество е просто потресаващо и аз треперя от мисълта, че само след няколко месеца ще обикалям съдилищата на този град и ще се карам с други адвокати пред съдебните заседатели. Още не съм узрял да ме пуснат сред нищо неподозиращата общественост с правото да съдя когото ми падне.

Следването не е друго, освен три години излишен тормоз. Прахосваме безброй часове в ровене из информация, която никога няма да ни потрябва. Бомбардират ни с лекции, които моментално забравяме. Учим наизуст дела и постановления, които утре ще бъдат преразгледани и отменени. През следващите три години ще чиракувам по петдесет часа седмично при някой опитен адвокат, докато сам събера опит. А засега съм плашлив третокурсник, който се бои от най-простите правни проблеми и изпада в ужас при мисълта за предстоящите изпити.

Усещам раздвижване пред себе си и вдигам очи тъкмо навреме, за да видя как насреща ми се тътри дребно, набито старче с грамаден слухов апарат.

2

Един час по-късно вълните сражения на китайски шах и табланет почват съвсем да затихват и последните старчета напускат сградата. Портиерът нетърпеливо чака край изхода, докато Слут ни събира на военен съвет. Един по един излагаме накратко проблемите на клиентите си. Изтощени сме и искаме час по-скоро да се махнем от тая зала.

Слут подхвърля по някой банален съвет, после ни освобождава с обещанието, че другата седмица ще обсъдим тия реални проблеми на гражданите от третата възраст. Няма що, умирам от нетърпение.

Качвам се в колата на Букър — неприлично голям понтиак, но все пак в далеч по-добра форма от моята скапана тойота. Букър има две малки деца и жена му е редовна учителка, тъй че се крепят на косъм над границата на бедността. Той учи усърдно, трупа добри оценки и поради това е привлякъл вниманието на една преуспяваща фирма чернокожи адвокати — малко, лъскаво заведение, известно с богатия си опит в гражданските дела. Началната му заплата е четирийсет хиляди годишно, тоест с шест хиляди повече, отколкото ми предлагат „Броднакс и Спиър“.

— Мразя тая професия — казвам аз, докато се измъкваме от паркинга пред центъра за граждани от третата възраст „Кипарисови градини“.

— Нормално — отвръща Букър. Той самият не мрази нищо и никого, а понякога дори твърди, че приема учението като спортно предизвикателство.

— Защо ли ни е притрябвало да ставаме адвокати?

— За да служим на обществото, да се борим с неправдата, да променим света, знаеш ги тия приказки. Не слушаш ли професор Слут?

— Хайде да пийнем по бира.

— Още няма три часа, Руди.

Букър почти не пие, а аз по-малко и от него, защото това е скъп навик и в момента се налага да пестя за храна.

— Само се майтапя — казвам аз.

Букър кара към университета. Днес е четвъртък, значи утре ще се боря със спортно право и Наполеонов кодекс — два цикъла лекции, които са също тъй безполезни, както старческите права и изискват още по-малко усилия. Но големият изпит се мержелее на хоризонта и щом помисля за него, ръцете ми почват да потреперват. Ако се проваля, ония любезни, но инак строги и навъсени образи от „Броднакс и Спиър“ непременно ще ме помолят да си подам оставката, което означава, че ще поработя там един месец и после изхвърквам на улицата. Да се проваля е немислимо — това ще ме тласне към безработица, банкрут, позор и гладна смърт. Защо тогава тая мисъл ме спохожда час по час?

— Остави ме при библиотеката — казвам аз. — Мисля да прегледам тия случаи, после ще почета за изпита.

— Добра идея.

— Мразя библиотеката.

— Всички мразят библиотеката, Руди. Затова е създадена. Основната ѝ цел е да бъде мразена от студентите по право. Ти си съвсем нормален.

— Благодаря.

— Онази, първата дама, мис Бърди... много пари ли има?

— Откъде разбра?

— Подочух нещичко.

— Аха. Тъпкана е. Иска ново завещание. Децата и внуците я пренебрегват и тя, естествено, смята да ги отреже.

— Колко има?

— Някъде към двайсет милиона.

Букър ме поглежда с явно недоверие.

— Поне така казва — добавям аз.

— И кой ще докопа парите?

— Някакъв телевизионен проповедник със секси физиономия и собствен самолет.

— Не може да бъде.

— Честна дума.

Букър обмисля въпроса, докато преодолява следващите две пресечки сред натовареното движение.

— Слушай, Руди, не се засягай, ти си страхотно момче и прочие, умен, старателен студент, но как се виждаш да пишеш завещание за подобно богатство?

— Никак не се виждам. А ти?

— Не, естествено. И какво ще правиш сега?

— Може пък да се спомине тая нощ.

— Не ми се вярва. Като я гледам каква е енергична, май ще ни надживее.

— Ще пробувам всичко на Слут. Може да потърся помощ от някой преподавател по данъчно право. Или просто ще взема да кажа на мис Бърди, че за тая работа трябва да плати пет бона на опитен адвокат. Всъщност не ме интересува. Имам си достатъчно проблеми.

— С Тексако ли?

— Аха. Погнали са ме. И хазяинът също.

— Жалко, че не мога да ти помогна — казва Букър и аз знам, че е искрен. Ако имаше пари, с радост щеше да ми услужи.

— Ще изкарам криво-ляво до първи юли. После ставам голяма клечка в „Броднакс и Спиър“ и със сиромашките времена е свършено. Как изобщо, драги ми Букър, бих могъл да изхарча трийсет и четири хиляди долара на година?

— Звучи ми невъзможно. Ще станеш истински богаташ.

— Разбираш ме, вече седем години карам на подаяния и бакшиши. Какво ще правя с толкова много пари?

— Купи си нов костюм.

— За какво? Вече си имам два.

— Ами обувки?

— Правилно. Точно това ще направя. Ще си купя обувки, Букър. Обувки, вратовръзки, сигурно ще взема малко храна от оная, дето не се продава в консерви, а може би и няколко чифта бельо.

От три години насам Букър и жена му ме канят на вечеря поне по два пъти месечно. Тя е от тоя край, казва се Шарлийн и върши истински кулинарни чудеса с оскъдния семеен бюджет. Приятели са, но знам, че ме съжаляват. Букър се ухилва, после извързва глава. Уморен е от тия шеги за неща, които никак не са забавни.

Той завива към паркинга на Сентрал Авеню срещу Юридическия факултет и казва:

— Имам да свърша малко работа.

— Добре. Благодаря, че ме докара.

— Ще се върна към шест да почетем за изпита.

— Разбрано. Аз ще съм долу.

Затръшвам вратата и се затичвам в тръс към отсрещния тротоар.

В едно мрачно и уединено кътче на мазето под библиотеката, зад купища вехти и оръфани правни томове, заварвам любимата си маса да ме очаква както от месеци насам. Официално е запазена на мое име. Тук няма прозорци, понякога става влажно и студено, затова малцина смелчаци дръзват да припарят насам. В тази моя потайна бърлога съм прекарал безброй часове, зает с подготовка за упражнения и изпити. А през последните седмици често съм идвал, за да си задавам болезнения въпрос какво стана с нея и точно в кой момент я загубих. Тук се самобичувам. От трите страни масата е оградена с шперплатови стенички и аз помня наизуст всяка шарка по тях. Мога да плача, без да ме забележат. Мога дори да проклинам с пълен глас и никой няма да чуе.

През блаженото време на нашата връзка Сара често идваше тук и двамата учехме заедно, седнали плътно един до друг. Можехме да се кискаме колкото си щем и никой не ни обръщаше внимание. Можехме да се целуваме и опипваме, без да ни видят. Дори сега, сред бездната от печал и униние, усещам аромата на нейния парфюм.

Май наистина ще трябва да си подиря друго кътче за учене в този необятен лабиринт. Тук виждам отново лицето ѝ, усещам под пръстите си нежната кожа на нейните бедра и моментално ме обзема убийствена, парализираща скръб. Та тя беше до мен само преди няколко месеца! А сега някой друг гали тези бедра.

Взимам камарата документи на семейство Блек и се запътвам нагоре, към застрахователния отдел на библиотеката. Крача бавно, но очите ми шарят на всички страни. Напоследък Сара рядко идва насам, но два-три пъти все пак успях да я зърна отдалече.

Разстилам документите върху една свободна маса между рафтовете и препрочитам онова гадно писмо. То е потресаващо

злобно, явно написано от човек, който твърдо вярва, че Дот и Бъди никога няма да го покажат на адвокат. Чета го още веднъж и усещам как скръбта постепенно отслабва — все още идва на пристъпи, но аз започвам да свиквам.

Тя също е третокурсничка — Сара Планкмор, единственото момиче, което някога съм обичал. Преди четири месеца ме заряза заради някакъв тукашен тип със синя кръв и висше образование от най-елитен университет. Каза, че били приятели от колежа и случайно се срещнали през коледната ваканция. Старата любов отново припламнала и колкото и да е тъжно, трябвало да ми съобщи, че животът продължава. Из факултета се носи упорит слух, че е бременна. Когато го чух за пръв път, направо се издрайфах.

Преглеждам полицата на „Грейт Бенефит“ и запълвам с бележки страница след страница. Имам чувството, че е писана на санскритски. Подреждам поотделно писма, формуляри и медицински заключения. Сара временно е изчезнала и аз се потапям в едно оспорвано застрахователно искане, което започва да вонява все по-неприятно.

Пolicата е закупена срещу осемнайсет долара седмично от застрахователната компания „Грейт Бенефит“ със седалище в Кливланд, щата Охайо. Проучвам вносната книжка, в която се отразяват седмичните плащания. По всичко личи, че агентът, някой си Боби Оут, наистина е посещавал семейство Блек всяка божия седмица.

Масичката е отрупана със спретнати купчинки документи и аз чета наред всичко, което ми даде Дот. Все си мисля за онзи хоноруван лектор, комуниста Макс Лойбърг, и неговата страстна ненавист към застрахователните компании. Те управляват страната, повтаряше той. Те контролират банковото дело. Те владеят недвижимата собственост. Хване ли ги настинка, после Уолстрийт киха цяла седмица. А когато лихвеният процент падне и инвестициите им вземат да издишат, хукват веднага към Конгреса да плачат за промени в законодателството. Съдебните процеси ни съсипват, пищят те. Тия мръсни адвокати си изсмукват от пръстите поводи за искиове, убеждават невежите съдебни заседатели да раздават на разни просяци огромни обезщетения и ако не сложим край на това, скоро ще се разорим. Понякога Лойбърг изпадаше в такава ярост, че започваше да замеря стените с книги. Много си го обичахме.

Той все още преподава тук. Мисля, че към края на семестъра смята да се върне в Уисконсин и ако събера кураж, може би ще го помоля да прегледа иска на семейство Блек срещу „Грейт Бенефит“. Чувал съм го да казва, че в северните щати на няколко пъти е взимал участие в дела за измама, при които съдебните заседатели са налагали на застрахователите да платят огромни обезщетения.

Захващам се да пиша резюме. Почвам с датата, на която е издадена полицата, после отбелязвам в хронологичен ред най-важните моменти. Компанията осем пъти е дала писмен отказ да покрие болничните разноси. Разбира се, осмо поред е онова гадно писмо. Представям си как Макс Лойбърг подсвирва и избухва в зловещ смях, докато го чете. Това писмо мирише на кръв.

Надявам се и професор Лойбърг да долови същата миризма. Откривам кабинета му забутан между два килера на третия етаж. Вратата е облепена с обяви за походи и бойкоти в защита на хомосексуалистите, митинги за закрила на застрашените животински видове и тям подобни каузи, които не предизвикват особен интерес в Мемфис. Открехнато е и го чувам как лае нещо по телефона. Затаявам дъх, после почуквам лекичко.

— Влез! — провиква се той и аз бавно се промушвам през вратата.

Макс ми махва с ръка да седна. Единственият стол обаче е затрупан с книги, папки и списания. Целият кабинет прилича на сметище. Хаос, отпадъци, вестници, бутилки. Претъпканите книжни лавици са се огънали застрашително. Стените са облепени с плакати. Подът е обсипан с архипелази от смачкана хартия. Време и ред са две непознати думи за Макс Лойбърг.

Той е дребен, слаб мъж на около шейсет години, с чорлава сламена коса и вечно подвижни ръце. Носи избелели джинси, тениски с призови за опазване на околната среда и вехти маратонки. Когато е студено, понякога обува и чорапи. Вечно е толкова възбуден, че ме изнервя.

Макс затръшва телефона.

— Бейкър!

— Бейлър. Руди Бейлър. От курса по застрахователно дело през миналия семестър.

— Правилно! Правилно! Спомням си. Сядай.

И той отново махва към стола.

— Не, благодаря.

Той се прегъва на четири и почва да рови из куп документи върху бюрото.

— Е, Бейлър, как я караш?

Студентите обожават Макс, защото винаги има време да ги изслуша.

— Аз... въъ... имаш ли малко свободно време?

С някой друг бих се държал по-официално и бих добавил „сър“, но Макс мрази формалностите. Настоява да му говорим на „ти“.

— Да, разбира се. Какво те тормози?

— Ами... сега съм в групата на професор Слут — обяснявам аз, после разказвам накратко за посещението при старците и за сблъсъка на Дот и Бъди с „Грейт Бенефит“. Макс жадно слуша всяка дума.

— Чувал ли си за „Грейт Бенефит“? — питам аз.

— Аха. Голяма фирма, която масово пробутва евтини застраховки на негри и бедняци от селските райони.

— Аз пък не ги бях чувал.

— Няма откъде да ги чуеш. Те не рекламират. Агентите им ходят от врата на врата и събират вноските всяка седмица. Заврял си се в най-кирливите ризи на застрахователното дело. Дай да видя полицата.

Подавам му я, той прелиства страниците и пита, без да ме гледа:

— На какво основание отказват да платят?

— На какво ли не. Най-напред са отказали ей така, заради принципа. По-късно твърдят, че левкемията не е предвидена в договора. После — че болестта е съществувала предварително. След това заявяват, че момчето е пълнолетно и вече няма нищо общо със застраховката на родителите. С две думи, проявили са богата творческа фантазия.

— Редовно ли са плащани вноските?

— Според мисис Блек, да.

— Копелета. — Той прелиства още няколко страници и се усмихва зловещо. Макс много си пада по такива истории. — Прегледа ли всичко?

— Да, изчетох всичко, което ми дадоха клиентите.

Той захвърля полицата върху бюрото.

— Определено си струва да се проучи. Но имай предвид, че клиентът рядко разкрива всичко от самото начало.

Подавам му обидното писмо. Докато чете, по устните му отново плъзва свирепа усмивчица. Препрочита го и рязко вдига очи към мен.

— Невероятно.

— И аз тъй си помислих — отговарям с тона на старо куче от застрахователните битки.

— Къде са останалите документи? — пита Макс.

Трупвам върху бюрото му цялата камара.

— Това е всичко, което ми даде мисис Блек. Казва, че синът им умира, защото не могат да платят за лечението. Тежал само четирийсет и девет килограма и нямало да изкара дълго.

Ръцете му застиват неподвижно.

— Копелета — повтаря той по-скоро на себе си, отколкото на мен. — Гадни копелета.

Напълно съм съгласен, но си трая. В ъгъла забелязвам да се валя още един чифт маратонки — съвсем протрити найкове. Веднъж Макс ни обясни, че някога носел „Конвърс“, но сега бойкотирал компанията, защото не искала да въведе рециклиращи технологии. Той води своята малка лична война срещу американските корпорации и не купува нищо, ако производителят го е засегнал дори и съвсем лекичко. Отказва да застрахова живота, здравето и имуществото си; из факултета обаче се носи упорит слух, че семейството му било богато и поради това можел да си позволи подобна авантюра. Е, аз също живея в печалния свят на неосигурените, само че по съвсем друга причина.

Повечето преподаватели са смотани академици, които идват на лекции с вратовръзки и закопчани догоре сака. Макс не е слагал вратовръзка от десетилетия. И не си чете лекциите, а ги разиграва. Жалко, че скоро ще ни напусне.

Ръцете му оживяват отново.

— Искане ми се да прегледам тия неща довечера — казва той, без да вдига глава.

— Няма проблеми. Може ли да намина утре сутрин?

— Естествено. По всяко време.

Телефонът звъни и той грабва слушалката. Усмивкам се и с дълбоко облекчение отстъпвам към коридора. Утре сутрин ще се срещна с него, ще изслушам съветите му и после ще натракам две странички отчет, в които ще повтора дума по дума каквото ми е казал.

Сега остава само да намеря някоя мека душа, която да проучи как стоят нещата с мис Бърди. Имам предвид един-двама преподаватели по данъчно право и утре може да си опитам късмета. Слизам по стълбището и влизам в студентската зала до библиотеката. Това е единственото място в цялата сграда, където може да се пуши и лампите непрестанно са обгърнати в облаци синя мъгла. Има телевизор и няколко продънени кресла и канапета. По стените висят групови снимки — застинали отпечатъци на прилежни физиономии, отдавна потънали в окопите на юридическата война. Когато залата е празна, аз често се вирам в тия свои предшественици и се питам колко ли от тях вече са лишени от адвокатски права, колко ли проклинат деня, в който са стъпили тук, и колко ли все още водят люти битки из съдилищата. Едната стена е облепена с изумително разнообразие от обяви, съобщения и бюлетини, а отстрани са автоматите за закуски и безалкохолни напитки. Често обядвам тук. Човечеството просто не подозира до каква степен е обвързало прехраната си с машините.

Сгушен в отсрещния ъгъл, негова светлост Ф. Франклин Доналдсън Четвърти клюкарства с три свои приятелчета — все отбор натегачи, дето пращат дописки до „Правен журнал“ и гледат отвисоко всички останали колеги. Той ме забелязва и, кой знае защо, проявява интерес. Докато минавам край тях, по устните му плъзва усмивка — нещо твърде необичайно, защото, откакто го помня, върху лицето му вечно е застинала презрителна гримаса.

— Хей, Руди, ти нали щеше да се хващаш с „Броднакс и Спиър“? — високо подвиква той.

Телевизорът е изключен. Трите приятелчета ме зяпат. Откъм канапето две колежки любопитно извързват глави.

— Аха. Какво има?

Ф. Франклин Доналдсън Четвърти си е осигурил работа в една претенциозна фирма с богати традиции и солиден капитал, пред която „Броднакс и Спиър“ направо бледнее. Свитата му в момента се състои от У. Харпър Уитънсън, високомерно леке, което за щастие скоро

напуска Мемфис и отива да работи за някаква грамадна фирма в Далас; Дж. Таунсенд Грос, който също си е опекул работата; и накрая Джеймс Стрейбек, който понякога се държи свястно, но през тия три години така и не успя да си лепне около името съкращение или цифра. С толкова кратко име бъдещето му на адвокат в големите фирми е под сериозна заплаха. Направо не го виждам как ще се справи.

Ф. Франклин Четвърти пристъпва към мен. Цял се е превърнал в усмивка.

— Хайде, разправай какво става.

— Какво да става? — обърквам се аз. Нямам представа за какво говори.

— Е, хайде де, за сливането те питам.

Правя се на безразличен.

— Какво сливане?

— Не си ли чул?

— Какво да съм чул?

Ф. Франклин Четвърти се озърта към своите приятелчета и това сякаш ги развеселява. Когато отново ме поглежда, усмивката му вече стига до ушите.

— Не се занасяй, Руди, питам те за сливането на „Броднакс и Спиър“ с „Тинли Брит“.

Стоя като вкаменен и се мъча да измисля някакъв умен или шеговит отговор. Ала в момента съм загубил дар слово. Не знам за никакво сливане, а тоя задник очевидно знае. „Броднакс и Спиър“ е дребна кантора с петнайсет адвокати и от целия курс наеха само мен. Когато се споразумяхме преди два месеца, изобщо не стана дума за сливане.

Колкото до „Тинли Брит“, това е най-голямата, най-снобската, най-престижната и най-богатата фирма в целия щат. Според последни сведения е приютила под крилото си сто и дваайсет адвокати. Повечето идват от най-елитни университети. Мнозина могат да се похвалят с цял куп политици в родословното си дърво. С две думи — могъща фирма, която обслужва големи корпорации и държавни институции, има кантора във Вашингтон и поддържа най-тесни връзки с висшите кръгове. Единият от съдружниците е бивш сенатор. Адвокатите работят по осемдесет часа седмично и всички са с тъмносини или черни костюми, бели ризи и раирани вратовръзки. Подстригват се късо

и всякаква растителност по лицето е забранена. Служителите на „Тинли Брит“ си личат отдалече по дрехите и походката. За да влезеш във фирмата, трябва да си бял, от мъжки пол, с чисто англосаксонско и протестантско потекло, да си учил където трябва и да общуваш с когото трябва. Затова останалата част от мемфиското юридическо съсловие ѝ е лепнала навеки прякора „Брилянтин“.

Дж. Таунсенд Грос е пъхнал ръце в джобовете и ме оглежда презрително. Той е втори по успех в курса, носи грижливо колосано поло, кара БМВ и поради всичко това отдавна са го привлекли в „Брилянтин“.

Краката ми се подкосяват, защото знам, че в „Брилянтин“ не искат и да чуят за мен. Ако онова чудовище наистина е глътнало „Броднакс и Спиър“, аз ще съм сред първите жертви.

— Не бях чувал — немощно казвам аз.

Момичетата от канапето ме гледат втренчено. За миг наставка тишина.

— Значи не са ти казали? — смаяно пита Ф. Франклин Четвърти и кимва към своето приятелче Дж. Таунсенд Грос. — Джак го е чул още по обяд.

— Вярно — потвърждава Дж. Таунсенд. — Но името остава непроменено.

Официалното име на „Брилянтин“ всъщност е „Тинли, Брит, Кроуфърд, Майз и Сейнт Джон“. Слава богу, преди години някой е възприел съкратения вариант. С последните си думи Дж. Таунсенд дава на околните да разберат, че „Тинли Брит“ може да глътне една незначителна фирмичка като „Броднакс и Спиър“, без дори да се оригне.

— Значи си остава „Брилянтин“? — подхвърлям аз на Дж. Таунсенд, който високомерно изсумтява пред този изтъркан прякор.

— Не мога да повярвам, че не са ти казали — продължава да се чуди Ф. Франклин Четвърти.

Небрежно свивам рамене и се отправям към вратата.

— Ти май много си се загрижил, Франки.

Докато напускам залата, четиримата се споглеждат със самодоволни усмивки, сякаш са постигнали предначертаната цел. Влизам в библиотеката и дежурният размахва ръка иззад бюрото си.

— Има съобщение за вас — казва той и ми подава листче хартия.

Бележката ме приканва да се обадя на Лойд Бек, завеждащият личен състав в „Броднакс и Спиър“, който ме нае неотдавна. В студентската зала има телефони, но сега не съм в настроение да се срещам отново с Ф. Франклин Четвърти и неговата банда лекета.

— Може ли да използвам телефона? — питам аз дежурния, някакъв зелен второкурсник, който се пъчи, като че цялата библиотека е негова.

— Автоматите са в студентската зала — отговаря той и сочи с пръст, сякаш съм учил тук три години, без да разбере къде е залата.

— Оттам идвам. Всички са заети.

Той се навъсва и хвърля поглед наоколо.

— Добре, но по-бързо.

Набирам номера на „Броднакс и Спиър“. Вече приближава шест, а секретарките си тръгват в пет. След деветия сигнал най-сетне чувам мъжки глас.

— Ало.

Обръщам гръб на библиотеката и опитвам да се прикрия зад близката лавица.

— Ало, обаждат се Руди Бейлър. Намирам се в Юридическия факултет и преди малко ми предадоха да позвъня на Лойд Бек. Било спешно.

Не пишеше нищо подобно, но сега съм доста нервен.

— Руди Бейлър ли? По какъв въпрос?

— Аз съм студентът, когото наехте наскоро. С кого разговарям?

— А, да, Бейлър. На телефона Карсън Бел. Лойд... Лойд в момента е на заседание и не мога да го безпокоя. Опитай след час.

Когато ми показваха фирмата, срещнах за малко Карсън Бел и си го спомням като типичен изтормозен адвокат, който има време само колкото да се усмихне за секунда и пак се хваща на работа.

— Мистър Бел... мисля, че трябва непременно да говоря с мистър Бек.

— Съжалявам, но в момента няма начин. Опитай пак, бива ли?

— Чух слухове за сливане с „Брилянтин“... искам да кажа с „Тинли Брит“. Вярно ли е?

— Слушай, Руди, в момента съм зает и нямам време за приказки. Обади се след час и Лойд ще те поеме.

Да ме поеме ли? Какво означава това?

— Все още ли имам мястото? — питам аз със страх и дори наченки на отчаяние.

— Обади се след час — раздразнено отвърща той и трясва слушалката.

Надрасквам няколко реда върху късче хартия и го подавам на дежурния.

— Познаваш ли Букър Кейн?

— Аха.

— Добре. Той ще дойде след няколко минути. Предай му тая бележка. Кажи му, че ще се върна след около час.

Той мърмори недоволно, но приема бележката. Напускам библиотеката, промъквам се покрай студентската зала, като се моля да не ме забележат, излизам навън и изтичвам към паркинга, където ме чака тойотата. Дано да запали. Една от най-зловещите ми тайни е, че все още дължа почти триста долара за тая окаяна развалина. Излъгах дори Букър. Той вярва, че е изплатена.

3

За никого не е тайна, че в Мемфис има прекалено много адвокати. Още когато постъпихме във факултета, ни казаха, че професията е страхотно пренаселена — не само тук, а навсякъде, че мнозина ще се изгърбят от четене, за да получат адвокатски права, а после няма да си намерят работа. Казаха още, че за наше добро ще изхвърлят поне една трета от курса. И наистина го направиха.

Мога да посоча поне десет души, които ще завършат семестриално заедно с мен идния месец и после ще разполагат с предостатъчно време да учат за изпита, защото нямат какво друго да правят. Мога да изредя още трийсет-четирийсет колеги, които ще работят като асистенти на обществени защитници, помощници на градски прокурори и зле платени сътрудници на също тъй зле платени съдии — все мизерни постове, за които никой не ни спомена, когато се захванахме с правото.

Тъй че в много отношения имах основания да се гордея с мястото в „Броднакс и Спийър“, истинска адвокатска фирма. Трябва да си призная, че понякога гледах отвисоко на по-скромните таланти, мнозина от които все още обикалят насам-натам и молят някой да ги изслуша. В момента обаче високомерието ми е изчезнало безследно. Докато карам към центъра, стомахът ми се свива на топка. За такива като мен няма място в „Брилянтин“. Тойотата кашля и храчи, но поне се движи.

Мъча се да анализирам сливането. Преди една-две години „Брилянтин“ лапна една фирма с трийсет адвокати и това беше новина от градски мащаб. Но не си спомням дали уволниха някого. Защо ще им трябва една дребна кантора като „Броднакс и Спийър“? Изведнъж откривам колко малко знам за бъдещите си работодатели. Старият Броднакс е починал преди години и бузестото му лице е увековечено в бронзов бюст пред входа на кантората. Спийър му се пада зет, макар че отдавна се е развел с дъщеря му. Веднъж го видях и се държа доста любезно. При втората или третата среща ми казаха, че най-големите

им клиенти са две застрахователни компании и че осемдесет процента от делата са свързани с автомобилни злополуки.

Може би „Брилянтин“ се нуждае от нови сили в отдела за автомобилни злополуки? Кой знае...

Движението по Поплар Авеню е натоварено, но повечето коли се движат в обратна посока. Вече виждам високите сгради в центъра. След като ме наеха, след като дадоха обещания и обсъждаха бъдещата ми дейност, Лойд Бек, Карсън Бел и всички останали в „Броднакс и Спиър“ едва ли ще ми прережат гърлото заради парите. Не могат да се слеят с „Брилянтин“, без да защитят персонала си, нали така?

През последната година ония колеги, които ще се дипломират заедно с мен, преровиха целия град да си търсят работа. Няма начин да е останало свободно местенце. Нищо не би могло да им се изплъзне между пръстите.

Макар че паркингите опустяват и има много свободни места, аз спирам на забранено място, точно срещу осеметажното здание, където се намира кантората на „Броднакс и Спиър“. На две пресечки оттук се издига най-високата банкова сграда в центъра и, естествено, горната половина е заета от „Брилянтин“. От такава висота могат да гледат с презрение целия град. Мразя ги.

Изтичвам през улицата и влизам в мръсното фоайе. Двата асансьора са отляво, но вдясно забелязвам познато лице. Това е Ричард Спейн, сътрудник в „Броднакс и Спиър“ и много свястно момче — още при първото посещение ме покани на обяд. Сега седи на тясната мраморна скамейка и тъпо гледа надолу.

— Ричард — казвам аз, докато пристъпвам към него. — Аз съм, Руди Бейлър.

Той не помръдва и продължава да се взира в пода. Сядам до него. Асансьорите са точно отсреща, на десетина метра от нас.

— Какво има, Ричард? — питам аз. Той е като ударен с мокър парцал. — Ричард, добре ли си?

Освен нас в малкото фоайе няма жива душа и наоколо цари тишина. Ричард бавно извива глава към мен и челюстта му леко провисва.

— Уволниха ме — тихо казва той.

Очите му са зачервени — или е плакал, или е пил. Дълбоко си поемам дъх.

— Кой? — дрезгаво питам аз, макар че вече съм сигурен в отговора.

— Уволниха ме — повтаря той.

— Ричард, моля те, говори. Какво става тук? Кой още е уволнен?

— Уволниха всички сътрудници — бавно изрича той. — Бек ни събра в заседателната зала. Каза, че съдружниците са се споразумели да продадат фирмата на „Тинли Брит“ и за нас вече няма място. Ей така, изведнъж. Даде ни един час да си разчистим бюрата и да напуснем сградата.

Докато говори, той гледа вратите на асансьора и главата му някак странно се люшка насам-натам.

— Ей така, изведнъж? — повтарям аз.

— Ти сигурно се чудиш какво ще стане с твоето място — казва Ричард, продължавайки да се взира в отсрещната стена.

— Да, мина ми през ума.

— На ония копелета не им пука за теб.

Разбира се, вече го предположих.

— И защо ви уволняват? — питам аз едва чуто. Честно казано, изобщо не ме интересува защо са ги уволнили. Старая се обаче гласът ми да звучи искрено.

— „Брилянтин“ искаха нашите клиенти — обяснява той. — За да получат клиентите, трябваше да купят началството. Ние само им се пречкахме из краката.

— Съжалявам.

— Аз също. На заседанието стана дума и за теб. Някой те спомена, защото си единственият ни нов сътрудник. Бек каза, че ще се постарее да ти съобщи лошата новина. И ти си под ножа, Руди. Съжалявам.

Главата ми клюмва с десетина сантиметра надолу и почвам да изучавам пода. Дланите ми са потни.

— Знаеш ли колко спечелих миналата година? — пита той.

— Колко?

— Осемдесет хиляди. От шест години съм се заробил тук, блъскам по седемдесет часа седмично, зарязал съм дом и семейство, кървава пот проливам за добрата стара фирма, ще знаеш, а сега тия гадове ми казват, че имам един час, за да си разчистя бюрото и да напусна сградата. Дори пратиха пазач да ме гледа как си събирам

партакешите. Осемдесет хиляди ми платиха, а съм фактурирал две хиляди и петстотин часа по сто и петдесет долара на час, значи само миналата година съм им докарал триста седемдесет и пет хиляди. Те ми подхвърлят осемдесет, награждават ме със златен часовник, разправят колко съм страхотен и как след година-две може да стана съдружник, та да си заживеем като едно голямо щастливо семейство, знаеш ги тия приказки. А после изведнъж се задава „Брилянтин“ с милионите в джоба и аз изхвърквам на улицата. Ти също, мой човек. Разбра ли? Осъзнаваш ли, че току-що загуби първата си работа още преди да я започнеш?

Нямам представа какво да му отговоря.

Без да ми обръща внимание, той лекичко отпуска глава върху лявото си рамо.

— Осемдесет хиляди. Добри пари, какво ще речеш, Руди?

— Аха — кимвам аз. За мен е цяло състояние.

— Знаеш ли, че няма как да намеря друго място с такива пари? Невъзможно е в тоя град. Никой не взема нови хора. Прекалено много адвокати се навъдиха, мътните да ги вземат.

Няма майтап.

Ричард избърсва очите си с пръсти, после бавно се изправя на крака.

— Трябва да кажа на жената — мърмори си той, докато пресича прегърбен фойето, после излиза от сградата и изчезва по тротоара.

Качвам се с асансьора до четвъртия етаж и попадам на тясна площадка. Отвъд двойната стъклена врата виждам едър униформен пазач да стои до бюрото в приемната. Когато влизам в кантората на „Броднакс и Спиър“, той ме оглежда презрително и ръмжи:

— Какво има?

— Търся Лойд Бек — казвам аз, като се мъча да надникна покрай него. Той леко пристъпва настрани, за да ми попречи.

— А ти кой си?

— Руди Бейлър.

Пазачът се навежда и взима плик от бюрото.

— Това е за теб.

Името ми е изписано с червено мастило. Разгръщам лаконичното писмо. Докато го чета, ръцете ми треперят.

От радиостанцията долита писукащ глас и пазачът бавно отстъпва назад.

— Прочети го и се махай — казва той, после изчезва навътре.

Писмото се състои от два реда. Лойд Бек любезно съобщава новината и ми желае всичко най-хубаво. Сливането на компаниите било „внезапно и неочаквано“.

Захвърлям писмото на пода и търся още нещо за хвърляне. В кантората е тихо. Сигурен съм, че ония сега се спотайват зад заключени врати, изчаквайки аз и другите навлеци да се изметем. Върху бетонен пиедестал край вратата се мъдри калпавият бронзов бюст на дебелия дъртак Броднакс и аз го заплювам мимоходом. Мръсникът приема това без дори да мигне. Тогава някак неволно го блъсвам с едната ръка, докато с другата отварям вратата. Пиедесталът се люшва и главата полита надолу.

— Хей! — долита изотзад гръмогласен рев и докато бюстът се връзва с трясък в стъклената стена, виждам пазачът да тича към мен.

За част от секундата се питам дали не е по-добре да спра и да се извиня, но сетне хуквам през площадката и рязко отварям вратата към стълбището. Онзи отново крещи. Бясно размахвам крака и се втурвам надолу. Прекалено е стар и дебел, за да ме настигне.

Изскачам край асансьорите. Фоайето е празно. Спокойно го прекосявам и излизам на тротоара.

Когато спирам пред някакъв смесен магазин на шест пресечки от сградата, приближава седем и вече се смрачава. Ръчно изписана табела предлага опаковки от по шест кутии евтина светла бира само за три долара. Адски ми трябват шест кутии евтина светла бира.

Лойд Бек ме нае преди два месеца. Разправяше че оценките ми били добри, умеем да пиша смислено, предварителните разговори протекли добре, момчетата от кантората смятали единодушно, че ще се вместя в колектива. Всичко беше прекрасно. Безоблачно бъдеще с милите старци от „Броднакс и Спийър“.

После „Брилянтин“ размахва две-три пачки и съдружниците се изнизват през задната врата. Тия алчни копелета печелят по триста хиляди на година и са жадни за още.

Влизам и купувам бирите. Остават ми четири долара и малко дребни. Банковата ми сметка не е в по-добро състояние.

Сядам в колата до телефонната кабина и изпразвам първата кутия. Не съм хапвал нищо след онзи изтънчен обяд с Дот, Бъди, Боско и мие Бърди. Май трябваше и аз да изям още едно желе като Боско. Студената бира нахлува в празния ми стомах и моментално се разпенва.

Скоро кутиите са празни. Продължавам да карам по улиците на Мемфис.

Квартирата ми се състои от две скапани стаички на втория етаж в порутена тухлена сграда със звучното име Хамптън; струва двеста седемдесет и пет долара месечно, които рядко успявам да платя навреме. Намира се само на една пресечка от оживените улици и на километър и половина от университета. Вече трета година я смятам за свой дом. Напоследък често ми хрумва да се измъкна тайничко посред нощ, а после да преговарям за постепенно изплащане на дълга през следващите дванайсет месеца. Досега в тия планове винаги се предвиждаше работа и месечна заплата от „Броднакс и Спийър“ В Хамптън е пълно с безпарични студенти като мен и хазяинът е свикнал да се кара за наемите.

Когато пристигам малко преди два, паркингът е мрачен и тих. Паркирам край кофите за боклук и докато се изнизвам навън, усещам наблизко внезапно движение. Някакъв тип изскача от колата си, затръшва вратата и тръгва право към мен. Замръзвам на тротоара. Наоколо мрак и покой.

— Ти ли си Руди Бейлър? — пита онзи от упор.

На вид е същински каубой — островръхи ботуши, стегнати джинси, дънкова риза, къса подстрижка и брада. Жвака дъвка и като нищо може да ме замлати.

— Кой сте вие? — питам аз.

— Ти ли си Руди Бейлър? Да или не?

— Да.

Той вади от задния си джоб някакви хартии, пъха ги под носа ми и искрено казва:

— Съжалявам.

— Какво е това? — питам аз.

— Призовки.

Бавно поемам хартиите. Прекалено е тъмно за четене, но и без това знам какво пише.

— Значи разнасяте призовки — унило констатирам аз.

— Аха.

— От Тексако ли?

— Аха. И от Хамптън. Изхвърлят те.

Ако бях трезвен, сигурно щях да се стресна, че държа предупреждение за напускане. Но след днешните удари още съм замаян. Поглеждам зловещата мрачна сграда с боклуци из тревата и бурени по тротоара. Гледам я и се чудя как може тая жалка развалина да ме надвие.

Разносвачът прави крачка назад и обяснява:

— Всичко е написано. Дата на явяване, адвокати и тъй нататък. Ако нещо не ти е ясно, ще се оправиш по телефона. Не че ме засяга. Само си върша работата.

Ама че работа. Дебнеш из сенките, атакуваш с призовки невинните хора и след някой и друг безплатен съвет хукваш да тормозиш нова жертва.

Той вече се отдалечава, но изведнъж спира.

— А, да ти кажа още нещо. Аз съм бивше ченге и имам приемник в колата. Преди няколко часа чух една щуротия. Някой си Руди Бейлър потрошил адвокатска кантора в центъра. По описанието прилича на теб. И колата е същата. Сигурно съвпадение.

— Ами ако не е?

— Не ме засяга, ще знаеш. Но ченгетата те търсят. Посегателство върху частна собственост.

— Искаш да кажеш, че ще ме арестуват?

— Аха. На твое място бих отишъл да спя някъде другаде.

Той хлътва в колата си. Кара БМВ. Гледам го как се отдалечава.

Букър ме чака на верандата пред спретнатото двустайно бунгало. Върху пижамата е наметнал пъстра хавлия. Обул е чехли на бос крак. Може и да е беден студент, който брои дните до постъпването на работа, към модата обаче се отнася много сериозно. Няма кой знае какво в гардероба, но затова пък го подбира грижливо.

— Какво става, по дяволите? — тревожно пита той.

Очите му са подпухнали. Преди малко го събудих от телефона в близкия денонощен магазин.

— Извинявай — казвам аз, докато влизаме вътре. Забелязвам Шарлийн с пристегнатата коса, подпухнали очи и също тъй пъстър халат да вари кафе в миниатюрната кухничка. Някъде изотзад долита детски плач. Наближава три след полунощ и съм разбудил цялата фамилия.

— Сядай — казва Букър и лекичко ме придръпва към канапето.
— Пил си.

— Пиян съм, Букър.

— Имаш ли някакъв повод?

Изпъчил се е над мен като ядосан баща.

— Дълго е за разправяне.

— Спомена нещо за полиция.

Шарлийн слага чаша горещо кафе на масичката до мен.

— Добре ли си, Руди? — пита тя с нежен глас.

— Страхотно — отвърщам като същински баровец.

— Виж какво правят децата — казва Букър и тя изчезва.

— Извинявай — повтарям аз.

Букър сяда на ръба на масичката, съвсем близо до мен, и изчаква. Не посягам към кафето. В главата ми блъскат чукове. Излагам своята версия на събитията откакто се разделихме вчера следобед. Езикът ми е подут и натежал, затова не бързам и опитвам да се съсредоточа върху разказа. Шарлийн сяда на съседния стол и слуша с дълбока загриженост.

— Извинявай — шепна й аз.

— Няма нищо, Руди. Няма нищо.

Бащата на Шарлийн е проповедник нейде из селата на Тенеси, затова тя не търпи пиянство и мърлявщини. Откакто се знаем, двамата с Букър сме пили заедно само няколко пъти, и то скришом.

Изпил си цяла дузина? — смаяно пита той.

Шарлийн излиза да види детето, което пак се е разревало. Приключвам разказа си с разносвача на призовки, делото и изхвърлянето. Адски скапан ден беше.

— Трябва да си намеря работа, Букър — казвам аз и посягам към кафето.

— Засега имаш по-важни грижи. Изпитът за правоспособност е след три месеца, после ще ни проучват. Арестуват ли те за тия подвизи, свършен си.

Не бях мислил за това. Главата ми се цепи, чуковете бъртят с всичка сила.

— Може ли един сандвич?

Призлява ми. С вторите шест бири взех и пакетче солени бисквити, но не съм хапвал нищо друго от обяда с Боско и мис Бърди.

Шарлийн ме чува от кухнята.

— Какво ще речеш за малко бекон с яйца?

— Чудесно, Шарлийн. Благодаря ти.

Букър се е замислил дълбоко.

— След няколко часа ще звънна на Марвин Шанкъл. Той ще се обади на брат си и може да намерят някоя връзка в полицията. Трябва да предотвратим ареста.

— Звучи ми добре — казвам аз. Марвин Шанкъл е най-видният чернокож адвокат в Мемфис и бъдещ шеф на Букър. — Щом ще му звъниш, питай го дали не се отваря някое място.

— Ама че го рече! Значи искаш да работиш в негърска фирма за граждански права.

— Както е тръгнало, бих работил и в корейска фирма за разводи. Не се засягай, Букър, трябва да си намеря работа. Пред банкрут съм, човече. Отде да знам, току-виж, във в храстите дебнат още кредитори и само чакат да ми се метнат на врата с разни призовки. Това не е живот.

Бавно се отпускам на канапето. Шарлийн пържи бекон и тежкият аромат долита в тесния хол.

— Къде са документите? — пита Букър.

— В колата.

Той изскача и след минута се връща. Сяда на стола до мен и проучва призовката и предупреждението за напускане. Шарлийн продължава да шета, носи ми кафе и аспирин. Часът е три и половина след полунощ. Хлапетата най-сетне са мирясали. Става ми топло, чувствам се защитен и дори обичан.

Стаята бавно кръжи около мен. Затварям очи и се унасям.

Предпазлив като змия сред тревата, аз се промъквам във факултета късно следобед, няколко часа след заплануваните лекции. Спортно законодателство и подбрани извадки от Наполеоновия кодекс, ама че майтап. Укривам се в затънтената бърлога дълбоко под библиотеката.

Букър ме събуди на канапето с радостната вест, че е разговарял с Марвин Шанкъл и колелото вече се въртяло на пълни обороти. Сега се търсела връзка с някакви полицейски шефове и мистър Шанкъл вярвал, че работата може да се потули. Братът на мистър Шанкъл бил съдия в един състав от наказателна колегия, тъй че, ако обвинението не отпадне, имало и други начини. Но засега не се знаело дали ченгетата продължават да ме търсят. Букър обеща да завърти още няколко телефона и да ме държи в течение.

Букър вече си има кабинет във фирмата на Шанкъл. От две години чиракува там на половин работен ден и е научил колкото петима от нас, взети заедно. Между лекциите звъни на секретарката, усърдно си води график на срещите и ми разказва за един или друг клиент. Страхотен адвокат ще излезе от него.

С тоя махмурлук ми е невъзможно да мисля човешки. Пиша си сам в бележника записки за най-важното — например какво да правя сега, след като се промъкнах незабелязан във факултета. Ще изчакам час-два, докато сградата опустее. Днес е петък следобед, най-мудното време на седмицата. После ще отскоча до отдел „Работни места“ да приплача на завеждащата. Ако имам късмет, може някоя забутана държавна служба да е била пренебрегната от всички други колеги и все още да се търси блестящ млад юрист срещу дваисет хиляди годишно. Или пък на някоя дребна фирма спешно да й трябва нов сътрудник. С това май се изчерпват всички теоретични възможности.

Из Мемфис се носи легендата за Джонатан Лейк, абсолвент от нашия факултет, който също не можел да си намери работа в големите фирми. Било е преди дваисетина години. След като никъде не го взели,

Лейк наел стаичка, турнал табелата и минал на свободна практика, готов да съди когото и да било. Няколко месеца гладувал, после една вечер подкарал мотоциклета и се свестил със счупен крак в благотворителната болница „Сейнт Джон“. Скоро на съседното легло се появил друг катастрофирал мотоциклетист — целият потрошен и обгорял. Приятелката му била изгорена още по-зле и след два дни починала. Лейк се сприятелил с човека. Поел двата случая. Не щеш ли, шофьорът на джагуара, който не спазил предимство и връхлетял върху мотоциклета на новите му клиенти, се оказал старши съдружник от третата по големина адвокатска фирма в града. Преди шест месеца тъкмо той не пожелал да вземе Лейк на работа. А в момента на катастрофата бил пиян.

За Лейк делото било шанс да си отмъсти. Пияният старши съдружник имал купища застраховки и компанията веднага ги изсипала върху Лейк. Всички искали да претупат нещата с гражданско споразумение. Само шест месеца след като бил получил адвокатски права, Лейк се споразумял за два милиона и шестстотин хиляди долара. В брой, не на изплащане. Всичко в брой.

Според преданието, още докато двамата лежали в болницата, мотоциклетистът бил казал на Лейк, че ако спечели, ще получи половината сума, защото е млад и начинаещ адвокат. Лейк му напомнил това. Човекът си удържал на думата. Ако се вярва на легендата, Лейк излязъл от цялата работа с милион и триста в джоба.

На мен да ми бяха паднали тия милион и триста, сега щях да си карам яхтата някъде из Карибите и да пия ром с лед.

Лейк обаче не бил такъв. Купил кантора, натъпкал я със секретарки, правни сътрудници, куриери и асистенти, а след това се захванал сериозно със съдебния бизнес. Блъскал по осемнайсет часа на денонощие и не се плашел да съди когото и да било за каквото и да било. Учел напрегнато, събирал опит и скоро станал най-печеният адвокат в Тенеси.

Днес, дваисет години по-късно, Джонатан Лейк все още работи по осемнайсет часа на ден, притежава фирма с единайсет адвокати и без нито един съдружник, обира каймака на големите дела и според легендата изкарва някъде около три милиона годишно.

Той самият обича да се хвали с това. Три милиона годишен доход трудно се укрива в Мемфис, тъй че Джонатан Лейк вечно е в центъра

на вниманието. И легендата продължава да расте. Всяка година незнаен брой студенти постъпват в Юридическия факултет заради Джонатан Лейк. Те имат мечта. Някои абсолвенти излизат оттук без работа, защото не искат нищо друго, освен стаичка в центъра с тяхното име на вратата. Искат да живеят в глад и мизерия като Лейк.

Подозирам, че освен това карат мотоциклети. Може би и аз съм се запътил натам. Може би има надежда. Аз и Лейк.

Заварвам Макс Лойбърг в неподходящ момент. Той говори по телефона, размахва ръце и псува като пиян моряк. Става дума за някакво дело, на което трябва да се яви като свидетел. Правя се, че пиша нещо в бележника, зяпам пода и се мъча да не слушам, докато той трополи насам-натам зад бюрото, опъвайки кабела на слушалката.

Най-сетне Макс затваря телефона.

— Няма грешка, спипал си ги за гушата — бързо ми казва той и почва да дири нещо из бъркотията по бюрото.

— Кого?

— „Грейт Бенефит“. Тая нощ изчетох всичко. Типична далавера с дебитни застраховки. — Макс изравя дебела папка и се тръшва на стола. — Знаеш ли какво е дебитна застраховка?

Мисля че знам, но се боя да не ме пита за подробности.

— Не съвсем.

— Негрите я наричат „улична застраховка“. Евтини полици за бедни хора, продавани от врата на врата. Агентите минават всяка седмица да събират вноските и записват дебита във вноската книжка, която остава у застрахования. Жертвите им са предимно необразовани хора и когато някой предяви претенции, компаниите непременно отказват да платят. Много съжаляваме, този разход не се покрива по еди-каква си причина. В това отношение са извънредно изобретателни.

— Не ги ли съдят?

— Рядко. Според статистиката от всеки трийсет случая на отказ за изплащане на застраховка само един попада в съда. Разбира се, компаниите го знаят и точно на това разчитат. Не забравяй, че те гледат да си имат работа с бедни хора, които се боят от съдилища и адвокати.

— Какво става, ако се стигне до съд? — питам аз.

Той отпъжда с ръка някаква муха или бръмбар и два-три листа отхвъркват на пода. Макс звучно пука с кокалчетата на пръстите си.

— Най-често нищо особено. За цялата страна има няколко случая на големи наказателни обезщетения. Лично съм участвал в две-три от делата. Но съдебните заседатели не са твърде склонни да превръщат в милионери разни прости хорица, купили евтини застраховки. Представи си. Ето ти го ищеца с неговите, да речем, пет хиляди долара медицински разходи, очевидно предвидени в застраховката. Компанията обаче отказва. А тя има, да речем, двеста милиона. Пред съда адвокатът на ищеца моли съдебните заседатели за петте хиляди плюс два-три милиона като наказание за нематериалните щети. Умряла работа. Подхвърлят на човечеца петте хилядарки, лепват още десетина за обезщетение и компанията пак печели.

— Но Дони Рей Блек умира. Умира, защото не могат да му осигурят операция за присаждане на костен мозък, която е предвидена в застраховката. Прав ли съм?

Лойбърг се усмихва лукаво.

— Така е. При условие, че родителите са ти казали всичко. Засега само го предполагаш.

— Но ако всичко това е вярно? — питам аз, сочейки папката.

Той свива рамене, кимва и пак се усмихва.

— Тогава казусът е добър. Не страхотен, но добър.

— Не те разбирам.

— Много просто, Руди. Живеем в Тенеси. Щат на петцифрените присъди. Тук никой не плаща застрахователни обезщетения. Съдебните заседатели са крайно консервативни. Доходът на глава от населението е толкова нисък, че заседателите не изгарят от желание да превърнат съседите си в богаташи. Трудно се постига сваятна присъда, особено пък в Мемфис.

Бас държа, че Джонатан Лейк знае как да спечели делото. И навярно би ми отпуснал нещичко, ако му доведе клиентите. Въпреки махмурлука колелцата в главата ми почват да се въртят.

— И какво да правя сега? — питам аз.

— Съди ги, копелетата.

— Още нямам права.

— Не ти. Прати хората при някой печен адвокат. Завърти два-три телефона, поприказвай с адвоката. После предаваш на Слут две

странички отчет и си чист. — Той скача на крака, посяга към звънящия телефон и с другата ръка бутва папката към мен. — Сложил съм ти списък на трийсетина подобни случая. Прегледай ги, ако те интересува.

— Благодаря — казвам аз.

Той пренебрежително махва с ръка. Докато се измъквам от кабинета, Макс Лойбърг отново крещи по телефона.

Юридическият факултет ме е научил да мразя всякакъв вид проучвания. Вече трета година карам тук и поне през половината от всички мъчителни часове съм се ровил из вехти, протрити томове да търся отдавнашни прецеденти в подкрепа на първобитни правни теории, за които нито един нормален юрист не се е сещал от десетилетия насам. Мед им капе на сърцето, като ни пратят насам да дирим съкровища. За професорите говоря — дето преподават само защото в истинския живот хич не ги бива и си мислят, че за нас е страшно полезно да издирваме разни завеяни казуси и да пишем тъпи доклади, та да получим добри оценки и да навлезем в професията като образцови млади юристи.

Това се отнася най-вече до първите две години. Сега не е чак толкова зле. А може и да има нещо смислено в цялата тая лудост. Чувал съм хиляди слухове за големи фирми, които пращали младите си сътрудници на две години каторжен труд из библиотеките — да пишат резюмета и правни анализи.

При комбинация от махмурлук и юридическо проучване всички часовници спират. Главоболието става все по-непоносимо. Ръцете ми продължават да треперят. Късно следобед Букър ме заварва в бърлогата с десетина разтворени книги върху масата. Всички са от препоръчителния списък на Лойбърг.

— Как се чувстваш? — пита Букър.

Той е със сако и вратовръзка, сигурно идва направо от кантората, където приема обаждания и ползва диктофон като истински адвокат.

— Добре съм.

Той прикляка до мен и оглежда камарата книги.

— Какво е това?

— Не е за изпита. Готвя отчет за Слут.

— Никога не си писал отчети за Слут.

— Знам. Стана ми съвестно.

Букър се изправя и опира рамо в стената.

— Две новини — казва той почти шепнешком. — Мистър Шанкъл смята, че инцидентът в „Броднакс и Спиър“ е уреден. Позвънил е на две-три места и са го уверили, че така наречените жертви нямат намерение да подават жалба.

— Добре — казвам аз. — Благодаря ти, Букър.

— Няма нищо. Мисля, че вече е безопасно да излезеш на бял свят. Естествено, ако имаш сили да се откъснеш от книгите.

— Ще се помъча.

— Второ. Имах дълъг разговор с мистър Шанкъл. Току-що напуснах кантората. Е, засега няма нищо подходящо. Освен мен е наел още двама нови колеги от Ню Йорк и се чуди къде да ги настани. В момента търси допълнителни канцеларии.

— Не беше длъжен да го правиш, Букър.

— Дреболия. Беше ми приятно. Мистър Шанкъл обеща да пусне пипалата насам-натам, да разрови храстите, както се казва. Той има много познати.

Трогнат съм почти неописуемо. Преди двацет и четири часа имах обещание за добро място с прилична заплата. А сега съвсем непознати хора се застъпват за мен и ми търсят работа под дърво и камък.

— Благодаря — казвам аз, после прехапвам устни и се втрещвам в пръстите си.

Букър поглежда часовника.

— Трябва да бягам. Искаш ли утре сутрин да учим за изпита?

— Дадено.

— Ще ти се обадя.

Той ме потупва по рамото и изчезва.

Точно в пет без десет аз се изкачвам нагоре по стъпалата и напускам библиотеката. Вече не се озъртам за ченгета, не се боя да срещна Сара Планкмор, дори не ме е страх от разносвачите на призовки. А най-малко се боя от неприятни срещи с някои колеги. Всички са изчезнали. Днес е петък и факултетът е пустее.

Отдел „Работни места“ е в административната част на сградата, близо до главния вход. В движение хвърлям поглед към таблото за

обяви. Обикновено то е претъпкано с предложения за работа — фирми, фирмички, самостоятелни адвокати, частни компании, държавни учреждения. Един поглед стига, за да разбере онова, което вече ми е известно. Върху таблото няма нито една обява. По това време на годината пазарът е мъртъв.

Мадлин Скинър завежда отдела от десетилетия насам. Носи се мътва, че щяла да се пенсионира, но според други слухове всяка година плашела декана с оставка, за да изкопчи нещо повече. Тя е шейсетгодишна, а изглежда на седемдесет — мършава женица с къса прошарена коса, снопчета бръчки край очите и вечно запалена цигара в пепелника върху бюрото. Злите езици твърдят, че пуши по четири пакета на ден, което звучи доста забавно, защото пушенето в цялата сграда е абсолютно забранено, само че никой няма кураж да го каже на Мадлин. Тя разполага с огромна власт, понеже води ония, които предлагат работни места. Няма ли работни места, няма да има и факултет.

А в това отношение много я бива. Познава когото трябва и където трябва. Навремето е намирала работа за хората, които сега издирват кандидати, и умее да бъде безцеремонна. Ако бивш възпитаник на Мемфиския университет отговаря за кадрите в някоя голяма фирма и проличи, че пренебрегва нашите абсолвенти, Мадлин отива право при ректора и подава неофициална жалба. Ректорът пък посещава големите фирми, обядва със съдружниците и възстановява нарушеното равновесие. Мадлин не само разполага със сведения за всяко свободно място в Мемфис, но и знае точно кого назначават.

Напоследък обаче работата ѝ става все по-трудна. Прекалено много са дипломираните юристи. А нашият университет не е от най-елитните.

Мадлин стои край автомата за вода и гледа вратата, сякаш ме е очаквала.

— Здравей, Руди — казва тя с продран глас.

Сама е, всички други са изчезнали. Държи в едната ръка чаша вода, в другата — тънка цигара.

— Здравсти — отвръщам усмихнато аз, като че съм най-щастливото момче на тоя свят.

Тя сочи с чашката към вратата на кабинета.

— Ела да поговорим.

— Дадено — казвам аз и се отправям след нея.

Щом затваря вратата, Мадлин кимва към стола. Сядам послушно и я изчакам да се намести зад бюрото.

— Тежък ден, а? — подхвърля тя, сякаш знае колко ми се е струпало на главата през последните двацет и четири часа.

— Виждал съм и по-добри.

— Тая сутрин разговарях с Лойд Бек — бавно изрича тя.

Жалко, надявах се вече да е умрял.

— И какви ги дрънка? — опитвам се аз да бъда нахален.

— Снощи чух за сливането и се разтревожих за теб. Ти си единственият ни абсолвент в „Броднакс и Спийър“, затова държах да разбера какво те очаква.

— Е, и?

— Сливането на фирмите станало най-неочаквано, било златна възможност и тъй нататък.

— Същите номера пробутаха и на мен.

— Тогава го запитах кога те е уведомил за сливането и той взе да увърта как еди-кой си сътрудник и още някой те търсили два-три пъти, обаче телефонът бил изключен.

— Изключен е от четири дни.

— Както и да е, попитах го дали може да ми прати по факса копие от каквато и да било кореспонденция между тяхната фирма и теб, Руди Бейлър, относно твоето положение.

— Няма такова нещо.

— Знам. И той го призна. В крайна сметка не са си помръднали пръста преди сливането да стане свършен факт.

— Точно така. Нищо.

Става ми някак уютно, като знам, че Мадлин е на моя страна.

— Обясних му най-подробно как е прецакал един от нашите абсолвенти и жестоко се изпокарахме по телефона.

Неволно се усмихвам. Знам кой е спечелил схватката.

— Бек се кълне, че искали да те задържат — продължава тя. — Чудя се дали да му вярвам, но обясних, че е трябвало да обсъдят с теб този въпрос много по-рано. Ти си абсолвент, почти адвокат, едва ли не техен колега, дявол да го вземе, а не някаква вещ. Казах му, че от край време го знам какъв е кождер, робството обаче отдавна е отменено. Не

може просто така да те взима, да те зарязва, да те прехвърля или да те изритва на улицата.

Браво, Мадлин! И аз така мисля.

— След като се наругахме хубавичко, отидох при декана. Той позвъни на Доналд Хюсък, административния директор на „Тинли Брит“. Хюсък излезе със същия номер — Бек много искал да те задържи, но не си отговарял на изискванията за нови сътрудници в „Тинли зрит“. Деканът се усъмни в тая работа и Хюсък обеща да ти прегледа документите.

— Не ми е мястото в „Брилянтин“ — казвам аз като човек, който разполага с неограничени възможности.

— Хюсък е на същото мнение. Казва, че би предпочел да се въздържа.

— Добре — казвам аз, защото не ми идва наум нищо по-умно. Но Мадлин знае какво изпитвам. Знае, че седя и страдам.

— Напоследък нямаме много вземане-даване с „Тинли Брит“. От три години насам са наели само петима наши студенти. Порасна им работата и вече не може да се разчита на тях. Право да ти кажа, не бих работила там.

Опитва се да ме утеши, да ме накара да мисля, че всичко е за добро. Така де, много са ми притрябвали „Брилянтин“ с тяхната начална заплата от петдесет хиляди годишно.

— И какво остава? — питам аз.

— Съвсем малко — бързо отговаря Мадлин. — Всъщност нищо. — Тя поглежда някакви листове. — Обадох се на всички, които познавам. Имаше едно място за асистент на обществен защитник, половин работен ден, дванайсет хиляди годишно, запълних го обаче преди два дни. Пратих Хал Пастерини. Нали го знаеш? Най-последно си намери работа, горкото момче.

Подозирам, че в момента горкото момче съм аз.

— Има и две места за юрисконсулти в малки компании, но и за двете се изисква диплома.

Изпитът е през юли. Буквално всички фирми взимат новите си юристи веднага след семестъра, плащат им, помагат им в подготовката за изпита, та да започнат с летящ старт, щом получат адвокатски права.

Мадлин оставя записките си върху бюрото.

— Ще продължавам да търся. Може и да изскочи нещо.

— А аз какво да правя?

— Почвай да чукаш по вратите. В този град има три хиляди адвокати, повечето практикуват самостоятелно или на групички по двама-трима. Няма работа с нас, тъй че не ги познаваме. Върви да ги търсиш. Лично аз бих започнала с малките групи — двама, трима, най-много четирима адвокати. Обещавай да им разчистиш смрадливите досиета, да събираш хонорарите...

— Смрадливите досиета ли?

— Аха. Всеки адвокат има цяла камара смрадливи досиета. Обикновено лежат забутани в някой ъгъл и колкото по-дълго лежат, толкова по-зле миришат. Това са случаите, за които съжаляват, че са ги поели.

Във факултета не ни учат на такива неща.

— Може ли да попитам нещо?

— Естествено. Казвай.

— Този съвет, дето ми го давате — да чукам по вратите... колко души са го чули през последните три месеца?

Тя се усмихва за миг, после поглежда някакъв списък.

— Около петнайсет абсолвенти все още си търсят работа.

— Значи в момента тия петнайсет души обикалят по улиците.

— Вероятно. Всъщност трудно е да се каже. Някои си имат планове и невинаги ги споделят с мен.

Минава пет и Мадлин иска да се прибира.

— Благодаря, мисис Скинър. За всичко. Друго е като знам, че някой мисли за мен.

— Ще продължавам да търся. Обещавам. Обади се другата седмица.

— Непременно. Благодаря.

Незабелязано се промъквам в библиотеката.

Мис Бърди живее в Мидтаун — стар, аристократичен квартал само на три-четири километра от факултета. В сянката на две редици вековни дъбове улицата изглежда усамотена. Някои сгради са доста красиви, с безупречно окосена трева и лъскави автомобили отпред. Други сякаш са почти напълно изоставени и едва надничат през гъсталак от неподкастри дървета и избуяли храсти. Къщата на мис Бърди е белокаменна викторианска сграда от края на миналия век, с просторна веранда, която се губи зад ъгъла. Нуждае се от боядисване, нови керемиди и малко градинарска работа. Прозорците са изметнати, водосточните тръби са задръстени с листа, но все пак личи, че някой живее тук и се мъчи да поддържа ред. Храстите покрай алеята са се разрасли безредно. Паркирам зад мръсен кадилак, купен най-малкото преди десет години.

Дъските на верандата скърцат под краката ми, докато пристъпвам към вратата и се оглеждам дали отнякъде няма да изскочи грамаден пес с остри зъби. Късно е, вече почти се смрачава, а на верандата няма лампа. Тежката дървена врата е широко разтворена и през мрежата за мухи различавам малък вестибюл. Не откривам звънец, затова леко почуквам по рамката. Мрежата се размърдва с тракане. Дъхът ми спира, но отвътре не се раздава кучешки лай.

Пълна тишина. Почуквам малко по-силно.

— Кой е? — обажда се познат глас.

— Мис Бърди!

Дребен силует прекосява вестибюла, лампата светва и мис Бърди се появява пред мен, облечена със същата памучна рокля, която носеше и вчера в „Кипарисовите градини“. Тя присвива очи и се взира към верандата.

— Аз съм, Руди Бейлър. Студентът по право, с когото разговаряхте вчера.

— Руди!

Мис Бърди буквално трепери от вълнение, че ме вижда. За момент се смуцавам, после изведнъж ми става жал. Тя живее самичка в тази чудовищна къща и твърдо смята, че близките са я изоставили. Единственият ѝ светъл лъч са грижите за неколцина забравени старци, които се събират всеки ден да хапнат топла храна и да попеят. Мис Бърди Бърдсонг е много самотна.

Тя бързо дръпва резето на мрежестата врата, повтаряйки без следа от учудване:

— Влизай, влизай.

Хваща ме за лакътя и ме повежда през вестибюла, после по някакъв коридор, като в движение щрака лампите. По стените висят десетки старинни семейни портрети. Килимите са протрити и прашни. Наоколо витае влажната, застояла миризма на къща, която се нуждае от основно почистване и обновяване.

— Колко мило, че намина — чурулика мис Бърди, продължавайки да ме държи за ръката. — Нали беше много забавно вчера при нас?

— Да, госпожо.

— Ще дойдеш ли пак да ни навестиш?

— Изгарям от нетърпение.

Продължавайки да щрака лампите, тя ме настанява край кухненската маса. После се отправя към бюфета и пита:

— Кафе или чай?

— Кафе — казвам аз и се оглеждам.

— Може ли нес?

— Чудесно.

След три години в Юридическия факултет вече не правя разлика между нес и еспreso.

— Сметана или захар? — пита тя, докато отваря хладилника.

— Само кафе.

Мис Бърди слага водата да заври, подрежда чашките и сяда срещу мен. Усмива се до ушите. За днес аз съм ѝ радостта.

— Толкова се радвам да те видя — възкликва тя за трети или четвърти път.

— Чудесна къща имате, мис Бърди — казвам аз, вдъхвайки застоялия въздух.

— О, благодаря. С Томас я купихме преди петдесет години.

Тенджерите, тиганите, мивката, крановете, печката и тостерът са поне на четирийсет години. Хладилникът вероятно е от началото на шейсетте.

— Томас почина преди единайсет години. В тая къща отгледахме синовете си, но бих предпочела да не говорим за тях. — За момент радостното ѝ лице помръква, но тя побързва да се усмихне отново. — Да поговорим за теб.

Това пък е темата, която аз бих предпочел да избегнем.

— Ами да. Защо не? — казвам и напрегнато изчаквам въпросите.

— Откъде си?

— Роден съм тук, но израснах в Ноксвил.

— Колко мило. А кой колеж си завършил?

— „Остин Пий“.

— Моля?

— „Остин Пий“. Малък колеж в Кларксвил. Получава държавни субсидии.

— Колко мило. Защо избра Мемфиския университет?

— Защото е много добър, освен това обичам Мемфис.

Всъщност има още две причини. Защото тук ме приеха и защото разноските не са прекалено високи.

— Колко мило. Кога завършваш?

— Само след няколко седмици.

— И после ще станеш истински адвокат, колко мило. Къде ще работиш?

— Още не съм сигурен. Напоследък все по-често си мисля просто да мина на свободна практика, нали разбирате, да си имам собствена кантора. По природа съм независим и не знам дали ще мога да работя за друго. Бих искал да упражнявам професията както аз си знам.

Мис Бърди ме гледа мълчаливо. Усмивката е изчезнала. Очите ѝ са приковани в моите. Озадачена е.

— Това е просто чудесно — казва най-сетне тя и скача да прави кафето.

Ако тази мила старица наистина струва милиони, значи умее великолепно да го прикрива. Масата под лактите ми е с алуминиеви крачета и протрит пластмасов плот. Всички чинии, прибори, кухненски уреди и мебели са купени преди десетилетия. Живее в

занемарена къща и кара стара кола. Очевидно няма прислужници и камериерки. Нито пък разни префърцунени кученца.

— Колко мило — повтаря тя, докато слага чашките на масата. Не забелязвам над тях да се вдига пара. Кафето е хладко, слабо, безвкусно и изветряло.

— Хубаво кафе — млясвам аз.

— Благодаря. Значи смяташ направо да си отвориш собствена адвокатска кантора?

— Колебая се. Нали разбирате, на първо време ще е доста тежко. Но ако работя упорито и се държа почтено с хората, после ще ми е по-лесно да привличам клиенти.

Този път тя се усмихва искрено и бавно кимва.

— Ами че това е просто чудесно, Руди. Колко храбро. Мисля, че на професията ѝ трябват повече млади хора като теб.

На тая професия аз съм ѝ последната грижа — още един прегладнял млад лешояд, който дебне за съдебни спорове и сам налива масло в огъня, та да изстиска някой и друг долар от плиткия джоб на клиента.

— Сигурно се питате защо съм тук — казвам аз, отпивайки от кафето.

— Радвам се, че дойде.

— Е, да, и на мен ми е много приятно да ви видя. Но исках да поговорим за завещанието. Снощи не можах да заспя, тревожех се за имуществото ви.

Очите ѝ овлажняват. Трогната е.

— Някои подробности са твърде смущаващи — обяснявам аз, мъдро навъсен като същински адвокат. Вадя от джоба си химикалка и я стискам здраво, сякаш съм готов за действие. — Първо, простете ми, че го казвам, но наистина се тревожа, виждайки вас, или който и да било друг клиент да взима толкова строги мерки спрямо близките си. Смятам, че би трябвало да обсъдим подробно този въпрос. — Тя стиска устни, но не казва нищо. — И второ, пак моля за извинение, обаче не бих могъл да се смятам за почтен юрист, ако не го спомена — много ми е трудно чрез завещание или какъвто и да било друг документ да припиша цялото ви състояние на една личност, която познавате само от телевизията.

— Той е божи човек — натъртва тя, бързайки да защити честта на отец Кенет Чандлър.

— Знам. Чудесно. Но защо трябва да му дадете всичко, мис Бърди? Защо не двайсет и пет процента, нали разбирате, в рамките на разумното?

— Той има много разноси. И самолетът му вече е остарял. Сам ми го каза.

— Добре, но бог едва ли би искал да финансира всичките му благотествиви дела.

— То си е моя работа какво ми казва господ.

— Разбира се. Просто исках да ви напомня нещо, което сигурно знаете. Сред тия хора има пропаднали души, мис Бърди. Залавяли са ги да блудстват с чужди жени. Залавяли са ги да прахосват милиони за имения, коли, екзотични пътешествия, луксозни костюми. Мнозина от тях са мошеници.

— Той не е мошеник.

— Нямах предвид това.

— А какво?

— Нищо — казвам аз и отпивам глътка кафе. Още не е ядосана, но малко остава. — Дойдох като ваш адвокат, мис Бърди, това е всичко. Помолихте ме да ви изготвя завещание и аз съм длъжен да се тревожа за всичко. За мен това е много сериозна отговорност.

Мрежата от бръчици около устните на мис Бърди се отпусна, погледът ѝ омеква.

— Колко мило — повтаря тя.

Навярно повечето богати старци, особено ония, които са преживели Голямата криза и сами са спечелили всеки цент, яростно охраняват парите си с глутници счетоводители, адвокати и навъсени банкери. Но не и мис Бърди. Тя е наивна и лековерна като бедна пенсионирана вдовица.

— Той се нуждае от тези пари — казва тя, после отпива от чашката и ме поглежда подозрително.

— Може ли да поговорим за парите?

— Защо адвокатите вечно искат да разговарят за пари?

— Поради много основателна причина, мис Бърди. Ако не внимавате, правителството ще лапне голям дял от състоянието ви. В

момента с парите могат да се извършат някои операции и чрез грижливо подготвено завещание повечето данъци ще бъдат избегнати.

Това я разстройва.

— Пак адвокатски измишльотини.

— Затова съм тук, мис Бърди.

— Сигурно ще искаш да си впишеш името някъде — казва тя, все още обременена от тежестта на закона.

— Нищо подобно! — възкликвам аз, като се преструвам на възмутен и в същото време опитвам да прикрия изненадата си от точното попадение.

— Адвокатите вечно искат да си впишат името в завещанието ми.

— Съжалявам, мис Бърди. Често се срещат непочтени адвокати.

— И отец Чандлър така казва.

— Сигурно. Вижте какво, не искам да навлизам в подробности, но можете ли да ми кажете дали средствата ви са в недвижими имоти, акции, облигации, в брой или някакви други капиталовложения? За правилното съставяне на завещанието е извънредно важно да знам къде са парите.

— Всичко е на едно място.

— Добре. Къде?

— В Атланта.

— В Атланта ли?

— Да. Това е дълга история, Руди.

— Защо не ми я разкажете?

За разлика от вчерашната ни среща в „Кипарисовите градини“ днес мис Бърди разполага с времето си. Няма други отговорности. Нито Боско се навърта наоколо, нито има чинии за разчистване или игри за организиране. Тя бавно върти чашката си, гледа масата и се колебае.

— Всъщност никой не знае това — казва най-сетне мис Бърди съвсем тихо и изкуствените ѝ челюсти леко потракват. — Поне в Мемфис.

— Защо? — питам аз, може би малко по-тревожно, отколкото се полага.

— Децата ми също не знаят.

— За парите ли? — изненадвам се аз.

— О, знаят за част от тях. Томас работеше упорито и успяхме да спестим доста. Когато почина преди единайсет години, остави ми сто хиляди долара. Синовете ми и особено снахите вярват, че сега парите са станали пет пъти повече. Но те не знаят за Атланта. Да ти направя ли още кафе?

Преди да отговоря, тя вече е на крака.

— Разбира се — казвам аз.

Мис Бърди взима чашата ми, слага малко повече от половин чаена лъжичка нескафе, после сипва хладка вода и се връща на масата. Разбърквам тъй, сякаш очаквам да вкуся екзотично капучино.

— Погледите ни се срещат и аз цял се превръщам в съчувствие.

— Вижте какво, мис Бърди. Ако темата е прекалено болезнена, може би трябва да я прескочим набързо. Нали ме разбирате, само основните моменти.

— Защо да е болезнена? Става дума за богатство.

Е, точно така мисля и аз.

— Чудесно. Кажете ми само в най-общи линии в какво са вложени парите. Най-много ме тревожат недвижимите имоти.

Това е истина. Парите в брой и другите налични средства се ликвидират най-напред, за да бъдат платени данъците. Към недвижимите имоти се посяга само в краен случай.

— Никому не съм казвала за парите — изрича тя съвсем тихо.

— Но нали вчера споменахте, че сте разговаряли за тях с Кенет Чандлър.

Тя дълго мълчи и върти чашката си по протритата пластмаса.

— Да, май споменах нещо такова. Но не помня дали му казах всичко. Може и да съм го поизлъгала. Във всеки случай, сигурна съм, че не му казах откъде дойдоха парите.

— Добре. Откъде дойдоха?

— От втория ми съпруг.

— От втория ви съпруг ли?

— Да, от Тони.

— Значи Томас и Тони?

— Аха. Около две години след смъртта на Томас се омъжих за Тони. Той беше от Атланта и само минаваше през Мемфис, когато се срещнахме. Живяхме заедно пет години — всъщност ту се разделяхме,

ту пак се събирахме и през цялото време се карахме, додето накрая ме заряза. Голям мошеник, само се чудеше как да ми докопа парите.

— Обърквате ме. Нали казахте, че парите идват от Тони?

— Точно така, само че той не знаеше. Това е дълга история. Имаше разни завещания и тям подобни истории, за които Тони изобщо не беше чувал, а аз още по-малко. Брат му беше богат и смахнат, всъщност целият им род не е със света, и точно преди да умре, Тони наследи богатството на смахнатия си брат. Нали разбираш, два дни преди Тони да ритне камбаната, брат му умря във Флорида. Тони нямаше завещание и не остави нищо, освен една вдовица. Мен. Обадиха се по някое време от една голяма адвокатска фирма в Атланта и рекоха, че според законите на Джорджия сега имам страшно много пари.

— Колко?

— Много повече, отколкото ми остави Томас. Както и да е, досега не съм казвала никому. И ти няма да кажеш, нали, Руди?

— Мис Бърди, като ваш адвокат нямам право да кажа на когото и да било. Длъжен съм да мълча. Това се нарича адвокатска тайна.

— Колко мило.

— Защо не разказахте на предишния си адвокат?

— А, онзи ли? Нямах му доверие. Казах му само размера на даренията, но не и цялата сума. Като усети, че ще играят големите пари, веднага поиска да си впише името в завещанието.

— Но не му казахте всичко?

— Не.

— И не му казахте общата сума?

— Точно така.

Ако съм пресметнал правилно, в предишното завещание имаше дарения за над двайсет милиона. Адвокатът е знаел поне това. И тук възниква очевидният въпрос: какво точно притежава скъпата старица?

— Ще я кажете ли на мен?

— Може би утре, Руди. Може би утре.

Напускаме кухнята и се отправяме към задното дворче. Мис Бърди държи да ми покаже новата чешма край розовите храсти. Правя се на прехласнат от възхищение.

Вече разбирам всичко. Мис Бърди е богатата старица, но не иска никой да знае, особено близките ѝ. Винаги е живяла заможна и сега не

предизвиква съмнения — скромна осемдесетгодишна вдовица с прилични спестявания.

Сядаме на пейката от ковано желязо и пием студено кафе, докато най-сетне измислям благовиден повод да се оттегля.

За да живея в разкош и охолство, от три години работя като барман и сервитьор в „Йоги“ — студентска кръчмичка на две крачки от университета. Слави се с две неща: сочни хамбургери с лук и зелена бира за деня на Свети Патрик. Глъчката започва по пладне и не стихва до късно през нощта. Халба светла водниста бира струва един долар през „футболните вечери“ в понеделник и два долара по всяко друго време.

Собственикът се нарича Принс Томас — голям бабаит с плитчица, могъщо телосложение и още по-могъщо самочувствие. Принс е една от големите атракции на града, истински предприемач, който много обича да вижда физиономията си във вестниците и късните телевизионни новини. Редовно организира надпивания и конкурси за мис „Мокра фланелка“. Бомбардира градската управа с подписки да разрешат удължено работно време за кръчми като неговата. Управата пък го съди за разни грехове. Това му харесва. Чуе ли за някакъв нов порок, веднага ще събере компания и ще се помъчи да го узакони.

Принс не ни стяга много-много и всички сме се разхайтили. Сами си определяме работното време, прибираме си бакшишите и въртим бизнеса без команда отгоре. Не е чак толкова сложно. Има ли бира отпред и достатъчно кайма в кухнята, работата върви поразително гладко. Принс предпочита да е отпред. Обича да посреща хубавите студентки и да ги придружава до сепаретата. Флиртува с тях и обикновено се прави на глупак. Освен това обича да седи пред големия телевизор и да се обзалага за футболните резултати. Той е едър мъжага с масивни ръчища и понякога налита на бой.

Но Принс има и по-мрачна слава. Носят се слухове, че е замесен в голия бизнес. В този град стриптийзът процъфтява и предполагаемите партньори на Принс имат дебели полицейски досиета. Вестниците писаха за това. Два пъти е съден за незаконен хазарт, но и в двата случая съдебните заседатели се заплетоха

безнадеждно. След три години работа при него съм убеден в две неща. Първо, Принс обира по-голямата част от оборота на „Йоги“. Предполагам, че това прави около две хиляди на седмица, тоест сто хиляди годишно. Второ, Принс използва „Йоги“ като параван за своята малка престъпна империя. Пере пари и всяка година излиза на загуба, за да не плаща данъци. Долу в мазето има канцелария — потайна стаичка без прозорци, където се среща със стари приятели.

Не давам пукната пара за всичко това. Принс се държи добре с мен. Печеля пет долара на час и работя по двайсет часа седмично. Клиентелата е студентска, тъй че бакшишите не са много големи. По време на изпитите се намира кой да ме замести. Всеки ден поне пет-шест студенти идват да търсят работа, тъй че се смятам за късметлия.

„Йоги“ може да не е кой знае какво заведение, но като за студенти си го бива. Още преди години Принс е боядисал всичко в синьо и сиво — цветовете на Мемфиския университет, а по стените висят снимки на знаменити спортисти и емблеми на всевъзможни отбори. Най-вече тигри. Студентското градче е на две крачки и хлапетата идват на тълпи за някой и друг час приказки, смях и закачки.

Тази вечер Принс гледа бейзбол. Сезонът едва започва, но той вече е убеден, че „Храбреците“ ще излязат на финала. Няма значение къде играят и срещу кого, кой хвърля и кой е въвн от играта, Принс залага на „Храбреците“.

Тази вечер съм на бара и главната ми задача е да следя чашата му с ром-тоник да не пресъхва. На екрана Дейв Джъстис прави страхотен пробег и Принс крещи от възторг. Студентът до него му подава няколко банкноти. Облогът беше кой пръв ще спечели точка — Дейв Джъстис или Бари Бондс. Виждам съм го да се обзалага дали първото хвърляне срещу втория играч в третата част ще е успешно, или не.

Добре, че тази вечер не обикалям масите. Главата все още ме боли и се мъча да избягвам излишните движения. Освен това мога да откъсна една-две бири от хладилника — от хубавите, в зелените бутилки, „Хайнекен“ или „Мусхед“. Принс няма нищо против барманите да пийват по малко.

Ще ми е мъчно за тази работа. А може би не.

Едно от предните сепарета се запълва със студенти — все познати лица, които бих предпочел да избегна. Колеги третокурсници, сигурно всички отдавна си имат работа.

Докато учиш, няма нищо лошо да си барман и сервитьор, дори е малко престижно да работиш в „Йоги“. Но щом завърша след около месец, престижът изведнъж ще изчезне. Тогава ще се превърна в нещо много по-лошо от закъсал студент. Ще бъде статистическа единица, грешка на съдбата, още един бивш студент, изръсен от ситото на правната професия.

Искрено казано, не си спомням какви критерии определих и приложих, за да избира като първа възможна жертва правната кантора „Обри Х. Лонг и сие“, но мисля, че беше свързана с тяхната симпатична, съдържаща реклама в деловия справочник. Рекламата беше придружена от мътна черно-бяла снимка на мистър Лонг. Разните медицински шарлатани страшно обичат да си лепят физиономии навсякъде, напоследък обаче адвокатите ги настигат в това отношение. Човекът ми се стори сериозен, около четирийсетгодишен и най-важното — усмихнат, за разлика от повечето останали снимки в правния раздел на справочника. Фирмата има четирима адвокати, специализирана е в областта на автомобилните катастрофи, занимава се с иски за телесни повреди и застраховки, бори се за клиентите и не взема нито цент, преди да е получено обезщетение.

Какво пък толкова? Все отнякъде трябва да почна. Отправлям се към посочения адрес в центъра и откривам малка, ужасно грозна тухлена сграда с безплатен паркинг до нея. Паркингът е споменат в рекламата. Когато отварям вратата, над главата ми дрънва звънче. Иззад отрупаното с книжа бюро някаква дребна, възпълна жена ме посреща с нещо средно между озъбване и презрителна усмивка. Накарал съм я да се откъсне от пишещата машина.

— Мога ли да ви бъда полезна? — пита тя. Дебелите ѝ пръсти висят на два-три сантиметра над клавишите.

По дяволите, много е трудно. Намирам сили да се усмихна.

— Да, тъкмо се чудех дали не бих могъл да поговоря с мистър Лонг.

— Той е във Федералния съд — отсича тя и удря клавишите с два пръста.

Ето я вълшебната думичка. Не какъв да е съд, а федерален! Във Федералния съд ходят само големите клечки, тъй че, когато някой мижав адвокат като Обри Лонг си има работа там, адски държи всички да чуят. Секретарката явно има нареждане да разтръби за събитието.

— Мога ли да ви бъде полезна? — повтаря тя.

Решил съм да бъде брутално откровен. Измамите и хитрините се отлагат, но не за дълго.

— Да, името ми е Руди Бейлър. Завършвам трета година право в Мемфиския университет, скоро ще получа адвокатски права и исках... един вид... да питам за работа.

Усмивката вече е откровено презрителна. Секретарката вдига ръце от клавишите, завърта стола към мен и бавно поклаща глава.

— Нямаме свободни места — изрича тя с нескрито задоволство, като че всичко зависи само от нея.

— Разбирам. Мога ли да оставя автобиография и писмо за мистър Лонг?

Тя поема двата листа гнусливо, сякаш са напоени с урина, и веднага ги пуска на бюрото.

— Ще ги сложа при другите.

Колкото и да е невероятно, успявам да се засмея.

— Много са като мен, а?

— Всеки ден идва по някой.

— А, добре. Извинявайте за безпокойството.

— Няма нищо — изсумтява тя и отново се заема с машината. Докато излизам, зад гърба ми отеква яростно тракане.

Имам много писма и автобиографии. През почивните дни подготвих документацията и плановете за действие. Със стратегиите съм добре, само оптимизъм не ми достига. Възнамерявам да карам така около месец — по две-три малки фирми на ден, пет дни седмично, докато изкарам дипломата, а после... кой знае. Букър е убедил Марвин Шанкъл да се разтърси из съдилищата, а Мадлин Скинър сигурно и в момента навива по телефона някого да ме наеме.

Може пък да ми излезе късметът.

Втората ми цел е фирма с трима адвокати на две пресечки от първата. Планирал съм си маршрута така, че да се придвижвам бързо от едно отхвърляне към следващото. Никаква загуба на време.

Според справочника фирмата „Нънли, Рос и Пери“ поема всякакви дела — просто трима адвокати на средна възраст без съдружници и асистенти. Изглежда, че доста се занимават с недвижими имоти. Не мога да понасям недвижимите имоти, но сега не

е време да подбирам. Кантората се намира на третия етаж в нова бетонна сграда. Асансьорът е бавен и задушен.

Приемната се оказва учудващо приветлива, с персийски килим върху фалшивия паркет. Има и стъклена масичка със списания. Секретарката затваря телефона и се усмихва.

— Добро утро. Мога ли да ви бъда полезна?

— Да. Бих искал да разговарям с мистър Нънли.

Все още усмихната, секретарката се навежда над дебел делови календар върху безупречно чистото бюро.

— Имате ли уговорена среща? — пита тя, макар отлично да знае, че нямам.

— Не.

— Разбирам. В момента мистър Нънли е много зает.

Миналото лято работих в адвокатска кантора, тъй че не съм и очаквал мистър Нънли да е свободен. Стар номер. Нито един адвокат на света не би признал, било то лично или чрез секретарката си, че в момента не е затрупан с куп най-важни дела.

Е, има и по-тежки случаи. Можеше да е във Федералния съд.

Родрик Нънли се води старши партньор във фирмата и според справочника е завършил право в Мемфиския университет. Планирал съм да включа в атаката колкото се може повече топли колегиални чувства.

— С удоволствие ще почакам — казвам аз и се усмихвам.

Тя също се усмихва. Двамата се усмихваме. В дъното на малкия коридор се отваря врата и към нас се задава мъж по риза с навити ръкави. Той вдига очи, забелязва ме и изведнъж се озоваваме на крачка един от друг. Човекът подава някаква папка на усмихнатата секретарка.

— Добро утро — казва той. — Какво мога да сторя за вас?

Гласът му е мощен и искрено дружелюбен. Секретарката отваря уста, но аз я изпреварвам.

— Трябва да поговоря с мистър Нънли.

— Аз съм. — Той протяга ръка. — Род Нънли.

— Името ми е Руди Бейлър — казвам аз и здраво стискам ръката му. — Уча право трета година в Мемфиския университет, скоро ще завърша и исках да питам за работа.

Все още го държа за ръката и не я усещам да се отпуска при последните думи.

— Аха — казва той. — Значи работа, а?

Погледът му се впира в секретарката, сякаш безмълвно пита: „Как можа да го допуснеш?“

— Да, сър. Моля ви само за десет минути. Знам, че сте много зает.

— Ами да, така си е, след няколко минути имам разговор със свидетел, после трябва да бягам в съда.

Той започва да се обръща, поглеждайки първо мен, после секретарката и накрая часовника си. Но под суровата външност се крие добряк, мека душа. Може би не чак толкова отдавна и той е бил от другата страна на барикадата. Умолявам го с поглед и стискам тъничката папка с писмото и автобиографията.

— Добре де, идвай. Но само за малко.

— Ще ви позвъня след десет минути — бързо се обажда секретарката, опитвайки да изкупи греха си.

Както всеки зает адвокат, той гледа втренчено часовника една-две секунди, после важно кимва.

— Да, не по-късно. И позвъни на Бланш, кажи ѝ, че може да закъснея с няколко минути.

Добре са се наговорили тия двамата. Ще ме приемат, но моментално организираха как да ме отпратят.

— Ела, Руди — усмихва се той.

Лепвам се като гербова марка и тръгваме по коридора.

Кабинетът му е просторна стая с грамадна библиотека зад бюрото, но най-внушителна гледка са безбройните рамки по стената срещу вратата. Хвърлям бърз поглед — представително членство в клуб „Ротари“, доброволец бойскаут, дипломи от два колежа, снимка на Род с някакъв червендалест политик, членство в Търговската камара. Тоя приятел май е готов да пхне в рамка каквото му падне подръка.

Чувам как часовникът трака, докато сядаме от двете страни на грамадното, свръхмодерно бюро.

— Кога завършваш? — пита той и се подпира на лакти.

— Идния месец. Знам, че съм изтървал влака, но имам сериозна причина.

И аз почвам да разказвам за работата в „Броднакс и Спиър“. Когато стигам до „Тинли Брит“, залагам изцяло върху предполагаемата

му неприязън към големите фирми. Това е естествена вражда — дребните риби като моя приятел Род, прегладнелите улични адвокати срещу момчетата с копчинени чорапи от високите сгради в центъра. С леко заобикаляне на истината обяснявам, че от „Тинли Брит“ са предложили да обсъдят кандидатурата ми, после изтъквам очевидния факт, че просто не бих могъл да работя в голяма фирма. Не ми е в кръвта. Прекалено съм независим. Искam да работя за хората, а не за корпорациите.

Всичко това отнема по-малко от пет минути.

Макар и малко изнервен от звъна на телефони в приемната, Род слуша внимателно. Знае, че няма да ме наеме, затова просто убива времето и чака да изтекат десетте минути.

— Ама че кален номер — съчувствено казва той, когато привършвам разказа.

— Може и да е за добро — въздъхвам аз като жертвен агнец. — Но съм готов да работя. По успех ще се класирам някъде в предните редици. Много ми харесва работата с недвижими имоти и минах два факултативни курса в тази област. Имам оценки и по двата.

— Да, ние доста се занимаваме с недвижими имоти — самодоволно подхвърля той. После добавя още по-самодоволно: — И със съдебни процеси.

Всъщност той е най-обикновен канцеларски адвокат, книжен плъх. Вероятно си разбира от работата и изкарва добри пари. Но иска да повярвам, че освен това е и свиреп звяр, ужасът на съдебните зали. Казва го просто по навик, както всички други адвокати. Не че съм ги срещал кой знае колко, но досега не помня някой да е пропуснал да намекне как прави противниците си на кайма.

Времето ми привършва.

— Уча на собствена издръжка. Вече седем години. Нито цент от семейството.

— Какво си работил?

— Какво ли не. Сега съм в „Йоги“, обслужвам масите и бара.

— Значи си барман?

— Да, сър. Между другото.

Род държи автобиографията ми.

— Ерген си — бавно изрича той.

Писано е черно на бяло.

— Да, сър.

— Някаква сериозна връзка?

Не му влиза в работата, но няма как да възразя.

— Не, сър.

— Да не си обратен?

— Не, разбира се — отвърщам аз и за момент двамата леко се развеселяваме като съвсем нормални бели момчета.

Той се обляга назад и лицето му изведнъж става сериозно, като че предстоят много важни дела.

— От години насам не сме наемали нов сътрудник. Интересно колко ли плащат за начинаещ ония важни особи в центъра?

Въпросът не е случаен. Каквото и да му отговоря, той ще се престори на смаян и потресен от безумните заплати във високите сгради. Естествено, това ще отвори вратичка да си поговорим за парите.

Лъжите са излишни. Той вероятно има доста добра представа за размера на заплатите. Адвокатите са големи клюкари.

— Както знаете, в „Тинли Брит“ държат да плащат най-много. Чух, че дават до петдесет хиляди.

Още преди да довърша, главата му вече се клати.

— Без майтап? — смаяно изрича той. — Без майтап?

— Не съм толкова скъп — бързо добавям аз.

Решил съм да се продам евтино на първия желаещ.

Разходите ми са ниски, а ако успея някак да се закрепя и поработя усърдно две-три години, сигурно ще се отвори по-добра възможност.

— Какво имаш предвид? — нита той, сякаш неговата храбра фирмичка може да се мери с важните особи и всяко друго предположение би било оскърбително.

— Съгласен съм на половината. Двайсет и пет хиляди. Ще работя по осемдесет часа седмично, ще разчистя смрадливите досиета, ще върша най-черната работа. Вие, мистър Рос и мистър Пери можете да ми дадете всички случаи, за които съжалявате, че сте ги поели и ще ви ги приключа след шест месеца. Обещавам. Сам ще си изкарам заплатата за първите дванайсет месеца, а не успея ли, ще напусна.

Устните на Род леко се разделят, оголвайки зъбите. Очите му искрят при мисълта, че всичкият боклук може да бъде изгребан от

кантората и прехвърлен на някой друг. В този момент от телефона долита рязко бръмчение и секретарката обявява:

— Мистър Нънли, чакат ви за показанията.

Поглеждам часовника си. Осем минути.

Той също поглежда своя. Навъсва се, после казва:

— Интересно предложение. Нека го дообмисля. Ще трябва да се посъветвам с партньорите. Всеки четвъртък имаме сутрешно заседание. — Той се изправя и заобикаля бюрото, готов да ме изведе. — Тогава ще им подхвърля идеята. Всъщност досега не сме мислили по въпроса.

— Ще се съгласят, мистър Нънли — уверявам го аз, отстъпвайки заднешком към вратата. — Двайсет и пет хиляди е страшно изгодно.

За момент това като че го обърква.

— О, не е до парите — казва той, сякаш партньорите му за нищо на света не биха си позволили да плащат *по-малко* от „Тинли Брит“. — Просто напоследък ни върви като по вода. Доста печелим, ще знаеш. Всички са щастливи. Не сме мислили за разширяване. — Той отваря вратата и изчаква да изляза. — Ще ти се обадим.

Род ме придружава до приемната и нарежда на секретарката да запише телефонния ми номер. После енергично протяга ръка, пожелава ми всичко най-хубаво, обещава да се обади скоро и след секунди се озовавам на улицата.

Трябва ми малко време, докато се окопая. Току-що предложих на унизително ниска цена всичките си знания и способности, само за да бъда изхвърлен на тротоара след броени минути.

Както се очертава, краткият разговор с Родрик Нънли май ще е едно от най-успешните ми начинания.

Наближава десет. След трийсет минути ме чакат подбраните извадки от Наполеоновия кодекс и би трябвало да отида, защото не съм се мяркал вече цяла седмица. Всъщност и да прескоча оставащите три седмици, никой няма да забележи. Предметът е факултативен.

През последните дни вече не се срамувам да покажа лице и спокойно обикалям из университета. В най-скоро време повечето третокурсници ще изчезнат. Правното образование започва под масиран обстрел от напрегната работа и тежки изпити, но накрая има само няколко откъслечни залпа с простишки тестове и мизерни курсови

работи. Всички сме се посветили почти изцяло на подготовка за изпита и не ни пука за последните лекции.

Мнозина се готвят и за бъдещата си работа.

Мадлин Скинър е взела моята кауза присърце. Страда почти колкото мен, защото и двамата нямаме късмет. Някакъв щатски сенатор от Мемфис с канцелария в Нашвил може би ще се нуждае от юрист в екипа по проектозаконите — трийсет хиляди плюс режийни, но за службата се изисква диплома и две години стаж. Малка компания търси юрисконсулт, който да е завършил икономически колеж. Аз изучавах история.

— Благотворителната служба на окръг Шелби може да открие място за щатен адвокат през август — казва Мадлин и почва да тършува из хартиите по бюрото с напразната надежда да изрови нещо по-свястно.

— Благотворителен адвокат — повтарям аз.

— Забавно звучи, нали?

— Колко плащат?

— Осемнайсет хиляди.

— Каква е работата?

— Издирване на забегнали съпрузи, събиране на издръжки. Дела за бащинство и тям подобни.

— Звучи ми опасно.

— Но е работа.

— И какво да правя до август?

— Ще учиш за изпита.

— Значи ако уча най-усърдно и изкарам изпита, ще имам удоволствието да работя в благотворителната служба срещу минимална заплата.

— Виж какво, Руди...

— Извинявайте. Тежък ден имах.

Обещавам утре пак да намина, вероятно за да изслушам същите приказки.

Букър изрови формулярите от фирмата на Шанкъл. Каза, че в мазето имали един забутан сътрудник, който от време на време се занимавал с фалити и знаел откъде да отмъкне всичко необходимо.

Документите са напълно ясни. Една страница за описване на имуществото — лесна работа в моя случай. Друга страница за изброяване на дълговете. Празни места за професия, текущи съдебни дела и тъй нататък. Процедурата е известна като раздел седми, явен фалит, при който цялото имущество се зачерква и отива за покриване на дълговете, които също се зачеркват.

Вече не съм служител на „Йоги“. Работя, но сега ми плащат на ръка, без фишове. Няма върху какво да се сложи запор. Не съм длъжен да дяля с Тексако оскъдните си доходи. Обсъдих положението си с Принс, казах му колко зле стоят нещата, обвиних за всичко учебните такси и кредитните карти, а той направо се прехласна от идеята да прецака правителството, като ми плаща в брой. Винаги е бил твърд привърженик на преките сделки без данъчно облагане.

Принс ми предложи заем, за да се откупя, но няма да стане. Той си мисли, че скоро ще рина парите с лопата като преуспяващ млад адвокат, и просто ми дожаля да му кажа, че може още дълго да се срещаме.

А и не исках да казвам какъв би трябвало да е заемът. Тексако ме съди за сума от 612,88 долара, включваща съдебните разноски. Хазяинът ме натиска за 809 долара, също със съдебните разноски. Но истинските вълци все още се задават. Засега само пишат мръсни писма и заплашват да ме хвърлят на адвокатите.

Имам две кредитни карти — Мастъркард и Виза, издадени от различни мемфиски банки. Миналата година между Деня на благодарността и Коледа, през онзи кратък период, когато очаквах доходна работа само след няколко месеца и се отдавах на обречената си обич към Сара, реших да ѝ купя две чаровни подаръчета за празниците. Исках да са скъпи, качествени и трайни. С Мастъркард

купих гривничка от злато и диаманти за хиляда и седемстотин долара, а с Визата осигурих на скъпото момиче чифт старинни сребърни обици. Струваха ми хиляда и сто долара. Само ден, преди да чуя, че повече не иска да ме вижда, отидох в изискан гастронорм и закупих бутилка шампанско „Дом Периньон“, четвърт кило гъши пастет, малко чер хайвер, подбрани сирена и други благини за коледното ни пиршество. Още триста долара, но нали веднъж се живее, дявол да го вземе.

Само една-две седмици преди празниците коварните банки бяха разширили кредита ми по най-загадъчен начин. Изведнъж се оказах свободен да харча както си искам, а тъй като след броени месеци постъпвах на работа, знаех, че мога да се оправя до лятото с малките задължителни месечни вноски. И аз харчех на поразия, унесен в мечти за прекрасно бъдеще със Сара.

Сега се мразя, като си го припомням, но тогава просто пресметнах всичко на хартия. Излизаше, че наистина мога да изкарам до лятото.

Пастетът мухляса една нощ, когато се натрясках с евтина бира и го забравих върху хладилника. На Коледа вечерях сам със сирене и шампанско в мрачната си квартира. Хайверът остана недокоснат. Седях на продънения диван и се вирах в бижутата, захвърлени отсреща на пода. Дъвчех едри резени френско сирене, пиех „Дом Периньон“, гледах коледните подаръци за любимото момиче и плачех.

По някое време между Коледа и Нова година успях да се стегна и реших да върна скъпите украшения в магазина, от който ги бях купил. Изкушаваше ме идеята да ги хвърля от някой мост или да се отърва от тях по някакъв още по-мелодраматичен начин. Но при тогавашното си емоционално състояние подозирах, че ще е по-добре да стоя по-далеч от всякакъв вид мостове.

Беше първият ден на годината. След дълга разходка се завърнах в квартирата и осъзнах, че съм бил ограбен. Ключалката беше разбита. Крадците бяха отмъкнали вехтия телевизор, стереоуредбата, един буркан с монети от нощното шкафче и, разбира се, бижутата, предназначени за Сара.

Обадих се на ченгетата и подадох жалба. Показах им квитанциите. Сержантът само поклати глава и ме посъветва да се свържа със застрахователната си компания.

Така прахосах на кредит повече от три хиляди долара. А сега дойде време за плащане.

За утре е насрочено да бъда изхвърлен от квартирата. В законодателството, третиращо фалитите, има една великолепна клауза, която гарантира автоматично блокиране на всички правни действия срещу длъжника. Затова не е рядкост богатите големи корпорации, включително и моите приятели от Тексако, да се втурват към тази процедура, когато им трябва временна защита. От днес хазяинът не може и с пръст да ме докосне; не може дори да ме наругае по телефона.

Излизам от асансьора и дълбоко си поемам дъх. Коридорът гъмжи от адвокати. Има трима съдии по фалитите и кабинетите им са на този етаж. Всеки ден разглеждат десетки дела и във всяко дело участва група адвокати — един за длъжника и няколко за кредиторите. Същински зверилник. Докато крача напред, дочувам отвсякъде напрегнати разговори; някакви адвокати се карат за неплатени болнични разходи, други спорят колко може да струва един камион. Влизам в деловодството и чакам десетина минути, докато адвокатите пред мен попълват лениво молбите си. Те бърбят и флиртуват с деловодителките като стари познати. Ех, как ми се ще и аз да стана солиден специалист по фалитите, та да си говоря на „ти“ с тия симпатични момичета.

Миналата година един преподавател ни каза, че фалитите са най-перспективната област на бъдещето. Всичко беше наблъскал в един куп — несигурни времена, за икономиката, безработица, смаляване на корпорациите и тъй нататък. И това го чувахме от човек, дето през живота си един долар не бе спечелил от адвокатска практика.

Но днес областта наистина ми изглежда печеливша. Под път и над път се попълват заявления за фалит. Всичко живо се разорява.

Поднасям формулярите пред една от претоварените деловодителки — симпатична девойка с дъвка в устата. Тя хвърля едно око на молбата, после ме оглежда внимателно. Облечен съм с джинсова риза и памучен панталон.

— Адвокат ли сте? — пита тя доста високо и забелязвам как хората наоколо се оглеждат.

— Не.

— Значи сте длъжник? — пита тя още по-високо, мляскайки с дъвката.

— Да — бързо отговарям аз.

По принцип всеки длъжник може да попълни молбата и без да е адвокат, макар че това обикновено се премълчава. Деловодителката кимва и удря печата.

— Осемдесет долара такса, моля.

Подавам ѝ четири двайсетачки. Тя взима парите и ги оглежда подозрително. В молбата ми не се споменава банкова сметка, защото я захрих вчера, изтегляйки сумата 11,84 долара. Останалото ми имущество е описано: една много стара тойота — 500 долара; разнообразни мебели и домашни принадлежности — 150 долара; колекция от компактдискове — 200 долара; правна литература — 125 долара; дрехи — 150 долара. Всички тия вещи се смятат за лични и не могат да бъдат засегнати от процедурата, която започвам. Запазвам ги изцяло, но трябва да продължа да изплащам тойотата.

— В брой, а? — подхвърля деловодителката и се заема да пише разписка.

— Нямам банкова сметка — провиквам се аз, та и глухите наоколо да чуят края на историята.

Разменяме си свирепи погледи. Тя отново се навежда над бюрото и след минута ми подава квитанцията заедно с копие от молбата. Записвам си датата, часа и мястото на първото дело.

Почти успявам да се добера до вратата, преди да ме спрат. Набит младеж с потно лице и черна брада лекичко ме докосва по рамото.

— Извинявайте, сър.

Спирам и го оглеждам. Той пъхва в ръката ми визитна картичка.

— Роби Молк, адвокат. Без да искам, чух за какво говорехте. Рекох си, че може да ви потрябва помощ.

Поглеждам картичката, после пъпчивото му лице. Чувал съм за Молк. Виждал съм обявите му из вестниците. Срещу сто и петдесет долара обещава уреждане на всичко, свързано с раздел седми, а тук кръжи като лешояд около деловодството и дебне за някой разорен глупак, от който все още могат да се изкопчат парички.

Прибирам картичката и любезно отвърщам:

— Не, благодаря. Сам ще се справя.

— Има много начини да се прецакате — бързо изрича той фразата, която сигурно е повтарял хиляди пъти. — Седми раздел е коварна работа. А на мен ми минават през главата по хиляда фалита годишно. Само двеста долара, и веднага поемам топката. Имам кантора и опитен персонал.

Значи сега са двеста долара. Сигурно, ако човек отиде да го потърси, ще му лепне още петдесет. В момента би било много лесно да му натрия носа, но нещо ми подсказва, че с тип като Молк е по-добре да не се заяждам.

— Не, благодаря — повтарям аз и се промушвам покрай него.

Слизането е бавно и мъчително. Асансьорът е претъпкан с адвокати — всичките зле облечени, с ожулени куфарчета и протрити обувки. Те продължават да бърбят за конфискации и застраховки. Противен адвокатски език. Ужасно надути спорове. Тия хора май не знаят да приказват за друго.

Само миг преди да спрем на партера, изведнъж се осъзнавам. Нямам представа какво ще правя догодина, но е не само възможно, а и твърде вероятно да пътувам с този асансьор и да водя със същите хора същите банални спорове. Сигурно ще съм точно като тях — беден независим адвокат, който се опитва да изстиска пари от безпаричните и обикаля по съдилищата в търсене на клиенти.

Страховитата мисъл ме зашеметява. В асансьора е горещо и задушно. Имам чувството, че ще повърна. Кабината спира, адвокатите се устремяват към фоайето и тръгват в различни посоки, без да прекъсват разговорите и пазарлъците.

От свежия въздух главата ми се избистря и аз бавно тръгвам по алея Мид-Америка — пешеходна зона с трамвайче, в което обикновено се возят само алкохолиците. Някога я наричаха Главната улица и все още е населена от огромен брой адвокати. Съдилищата са само на няколко пресечки оттук. Вървя покрай високите сгради в центъра и си представям какво става горе в безбройните адвокатски фирми: сътрудниците се борят, работят по осемнайсет часа в денонощието, защото съседът работи по двайсет; младшите съдружници обсъждат помежду си стратегията на фирмата; старшите съдружници мъдруват в разкошните кабинети, а отвън тълпи млади адвокатчета трепетно чакат техните заповеди.

Честно казано, точно това исках, когато постъпих във факултета. Исках да усетя ореола на властта и могъществото, който обгръща работата сред умни и извънредно целенасочени хора, поставени в условията на стрес, напрежение и пределно кратки срокове. Фирмата, където стажувах миналото лято, беше малка, само с дванайсет адвокати, но имаше множество секретарки, помощници, деловодители и понякога суматохата ми се струваше адски забавна. Аз бях само частица от екипа и копнеех един ден да стана капитан.

Купувам си сладолед от уличен продавач и сядам на една пейка на Корт Скуеър. Гълъбите ме гледат. Над главата ми се извисява Фърст Федерал Билдинг, най-високата сграда в Мемфис и седалище на „Тинли Бринт“. Готов съм човек да убия, само и само да работя там. Лесно ни е да ругаем „Брилянтин“. Правим го, защото не сме достойни за тях. Мразим ги, защото не искат дори да ни погледнат, камо ли да си направят труда да ни изслушат.

Навярно във всеки град, във всяка дейност има такива като „Брилянтин“. Не успях да стана един от тях, затова ще ги мразя до края на живота си.

И след като вече стана дума, тъй и тъй съм в центъра на града, защо пък да не посветя няколко часа на чуване по вратите? Имам дълъг списък на адвокати, работещи самостоятелно или в комбина с още един-двама партньори. При навлизане в една тъй пренаселена област комай единственият окуражаващ факт е изобилието от врати, на които да чукам. Има надежда, повтарям си аз, има надежда в един прекрасен миг да намеря кантора, неоткрита от никой друг и там да засека изнемощял адвокат, който отчаяно се нуждае от новобранец, комуто да прехвърли цялата черна работа. Или адвокатка. Все ми е едно.

След няколко пресечки се озовавам пред Стерик Билдинг, най-старата от високите сгради на Мемфис, приютила днес стотици адвокати. Разменям любезности с няколко секретарки и раздавам автобиографии наляво и надясно. Направо съм поразен колко адвокатски кантори държат в приемните си навъсен, дори груб персонал. Често започват да ме гледат като просяк още далеч преди да стане дума за работа. Две от секретарките просто грабнаха писмата и ги натъпкаха в най-долното чекмедже. Изкушава ме мисълта да се представя за потенциален клиент, опечален съпруг на млада жена,

премазана от грамаден камион с още по-грамадни застраховки. И пиян шофьор зад волана. Може би камион на Ексън. Голям майтап ще е да погледам как тия докачливи кучки рипват ухилени до ушите и се втурват да ми носят кафе.

Усмихнат, макар че ми се иска да крещя, аз обикалям от кантора на кантора и повтарям едни и същи приказки на едни и същи жени. „Да, името ми е Руди Бейлър и уча трета година право в Мемфиския университет. Бих искал да поговоря с мистър еди-кой си за работа.“

„За какво?“ — често се изумяват те. А аз продължавам да се усмихвам, да раздавам автобиографии и да моля за разговор с мистър Тежкар. Мистър Тежкар вечно е твърде зает, тъй че ме отпращат с мъглявото обещание да се обадят някой ден.

Мемфиският квартал Грейнджър е на север от центъра. Редиците тухлени къщички, натъпкани плътно една до друга покрай сенчестите улици, доказват безспорно, че това предградие е рожба на строителния бум след края на Втората световна война. Хората са имали добре платена работа в близките фабрики. Засаждали са трева и дръвчета пред къщите, изграждали са отзад живописни дворчета. След време предприемачите отминали на изток да строят още по-хубави къщи, а Грейнджър бавно се превърнал в квартал за пенсионери и бедни семейства.

Домът на Дот и Бъди Блек не се различава от хиляди други. Разположен е сред двор с размери не повече от дващест и пет на трийсет метра. По някаква случайност липсва само задължителният клонест бряст. В едноместния гараж забелязвам стар шевролет. Тревата е окосена наскоро, храстите са грижливо подкастрирани.

Съседът отляво се е заел да сглобява скоростен автомобил и дворът му е осеян чак до тротоара с части и колела. Съседът отдясно се е оградил с висока телена мрежа, покрай която са избуяли бурени. Отвътре патрулират два добермана.

Паркирам на алеята зад шевролета и доберманите ми се озъбват отблизо.

Следобедът е в разгара си и температурата наближава към трийсет и два градуса. Прозорците и вратите са отворени. Надничам през мрежата на предната врата и лекичко почуквам.

Не ми е приятно да бъда тук, защото нямам желание да се срещам с Дони Рей Блек. Подозирам, че е точно толкова измършавял и болен, колкото разказва майка му, а аз имам слаб стомах.

Дот пристъпва към вратата с ментолова цигара в ръка и подозрително ме оглежда през мрежата.

— Аз съм, мисис Блек. Руди Бейлър. Срегнахме се миналата седмица в „Кипарисовите градини“.

Изглежда, че в Грейнджър търговските пътници са голяма напасть, защото тя продължава да ме гледа с непроницаема физиономия. Прави още крачка напред и налага цигарата.

— Не ме ли помните? Аз поех вашия случай с „Грейт Бенефит“.

— Аз пък помислих, че си от ония от сектата „Свидетелите на Йехова“.

— Не съм от тях, мисис Блек.

— Викай ми Дот. Мисля, че ти го казах.

— Добре, Дот.

— Тия проклетници ще ни побъркат. Те и мормоните. Миналата събота докараха бойскаутите още по тъмно да ни продават понички. Какво искаш?

— Ако имаш малко свободно време, бих искал да поговорим за вашия случай.

— Какво му е на случая?

— Бих искал да обсъдим някои подробности.

— Че не го ли направихме вече?

— Трябва да поговорим още малко.

Тя изстрелва през мрежата облак дим и бавно отваря вратата. Влизам в мъничък хол и тръгвам подир нея към кухнята. Къщата е влажна и лепкава, навсякъде се носи застоял дъх на тютюн.

— Нещо за пиене? — пита тя.

— Не, благодаря.

Сядам до масата. Дот щедро си сипва диетична кола с лед и обляга гръб на кухненския плот. Бъди не се мярка никакъв. Дони Рей сигурно лежи в спалнята.

— Къде е Бъди? — питам аз, сякаш сме стари приятели и ужасно ми липсва.

Тя кимва през прозореца към задния двор.

— Виждаш ли я оная бричка?

В единия бурениясал ъгъл, под клоните на стар клен и близо до разнебитена барака, забелязвам вехт форд. Бял, с две врати — и двете отворени. Върху предния капак се излежава котка.

— Седи си в колата — обяснява Дот.

Колата е плътно обкръжена от плевелите и изглежда без гуми. Наоколо нищо не е докосвано от десетилетия насам.

— Къде ще ходи? — питам аз и това я кара да се усмихне. Тя шумно отпива от чашата.

— Никъде няма да ходи. Купихме тая кола през шейсет и четвърта. Така си седят по цял ден, всеки ден — само Бъди и колата.

Има известна логика. Бъди е там самичък, без да си трови организма с цигарен дим, без да се тревожи за Дони Рей.

— Защо? — питам аз. Очевидно тя няма нищо против темата.

— Бъди не е добре. Нали ти казах миналата седмица.

Как ли бих могъл да го забравя?

— Как е Дони Рей? — питам аз.

Тя вдига рамене и сяда от другата страна на паянтовата масичка.

— Кога добре, кога зле... Искаш ли да го видиш?

— Може би по-късно.

— Той все си лежи. Но понякога става за малко. Може да го вдигна, преди да си тръгнеш.

— Аха. Може. Виж какво, свърших доста работа по вашия случай. С часове преглеждах всичките ви документи. Няколко дни бях в библиотеката да проучвам законите и... честно казано, смятам, че трябва да съдите ония от „Грейт Бенефит“, додето изпицят.

— Мислех, че вече сме го решили — отсича тя и ме оглежда строго. Дот има сурово лице, навярно резултат от тежкия живот с онзи смахнат във форда.

— Може би, но все пак трябваше да проверя. Моят съвет е да ги съдите, и то незабавно.

— Какво чакаш тогава?

— Но не се надявайте на бързо решение. Заставате срещу голяма корпорация. Те имат сума ти адвокати, които могат да мотаят работата колкото си искат. От това си изкарват хляба.

— Колко ще трае всичко?

— Месеци, дори години. Можем да заведем дело и да ги накараме да потърсят споразумение. А може да ни принудят да отидем

на съд и след това да обжалват решението. Никога не се знае.

— След няколко месеца той ще е мъртъв.

— Бих искал да те питам нещо.

Тя кимва, издишвайки в същия миг облаче дим.

— От „Грейт Бенефит“ са отхвърлили първото искане през август, веднага след диагнозата на Дони Рей. Защо чак сега търсиш адвокат?

Използвам термина „адвокат“ твърде свободно.

— Дай да сме наясно, хич не ме радва, че стигнах дотук. Мислех си, че в компанията ще изяснят кое как е и ще платят искането, нали разбираш, ще се погрижат за сметките и лечението. Непрекъснато им пишех, а те все отказвах. Не знам. Сигурно съм била глупава. Толкова години най-редовно си плащах сметките, нито веднъж не сме закъснели. Просто вярвах, че ще уважат плицата. Пък и никога не съм ходила по адвокати, ще знаеш. Нито развод, нито нещо подобно. А трябваше да го сторя, бог ми е свидетел. — Тя печално обръща глава към прозореца, оглеждайки без капка надежда вехтия форд и цялата скръб в него. — Сутрин пие по половинка джин и следобед още толкова. А на мен ми е все едно. Стига само да е доволен, да стои извън къщи и да не му се отразява на някои работи, нали ме разбираш?

Двамата гледаме прегърбения силует на предната седалка. Кленът и бурените засенчват колата.

— Ти ли му купуваш пиенето? — питам аз.

— О, не. Той плаща на съседското хлапе да му го носи тайничко. Мисли си, че не знам.

В задната стая някой се раздвижва. Няма климатична инсталация, която да заглушава звуците. Дочувам кашлица и веднага започвам да приказвам:

— Виж какво, Дот, бих желал да поема вашия случай. Знам, че още съм новобранец, зелен хлапак от Юридическия факултет, но вече хвърлих доста усилия и познавам нещата по-добре от всеки друг.

Тя ме гледа безизразно, почти с отчаяние. Всички адвокати са една стока. Ще ми вярва колкото на някой друг, тоест не особено много. Странна работа. Адвокатите пилеят толкова пари за главозамайващи обяви, нелепи телевизионни реклами, лъскави информационни табла и цели страници във вестниците, а все още има

хора като Дот Блек, които не могат да различат студент третокурсник от стар юридически лъв.

Разчитам на нейната наивност.

— Вероятно ще трябва да привлеча още един адвокат, нали разбираш, просто за да е всичко от негово име, докато изкарам изпита и получа право да се явявам в съда.

Това като че не ѝ прави впечатление.

— Колко ще струва? — пита тя без следа от подозрителност.

Усмиввам се най-сърдечно.

— Нито цент. Поемам случая по споразумение. Ще получа една трета от обезщетението. Няма ли обезщетение, няма и хонорар. Никакъв аванс.

Сигурно и друг път е чувала тия приказки, но не го показва.

— Колко?

— Ще ги съдим за милиони — театрално изричам аз и тя веднага се хваща на въдицата.

Не ми се вярва в тази съсипана жена да има алчна жилка. Всичките ѝ мечти за хубав живот са изчезнали тъй отдавна, че едва ли ги помни. Но ѝ харесва идеята да насади хубавичко ония от „Грейт Бенефит“ и да им почерни живота.

— Значи ти получаваш една трета от всичко?

— Не очаквам да изкопчим милиони, но колкото и да получим, ще взема само една трета. И то след като платим лечението на Дони Рей. Нищо не губиш.

Тя удря по масата с длан.

— Направи го тогава. Не ме интересува колко ще вземеш, само го направи. Незабавно, разбра ли? Още утре.

В джоба си имам грижливо сгънат договор за правни услуги, който открих в един библиотечен справочник. Сега му е времето да размахам хартиите и да я накарам да подпише, но не намирам сили да го сторя. От етична гледна точка нямам правото да сключвам договор за пълномощие, преди да съм получил адвокатски права. Вярвам, че Дот ще си удържи на думата.

Почвам да поглеждам часовника си като истински адвокат.

— Да се хващам на работа — казвам аз.

— Не искаш ли да се видиш с Дони Рей?

— Може би друг път.

— Не те упреквам. Останал е само кожа и кости.

— Като дойда пак след няколко дни, ще мога да остана по-дълго. Имаме да обсъдим много неща, а и трябва да му задам някои въпроси.

— Ти само побързай, чуваш ли?

Още няколко минути разговаряме за „Кипарисовите градини“ и тамошните пиршества. Двамата с Бъди ги посещават веднъж седмично, ако Дот успее да го опази трезвен до обяд. Това са единствените моменти, когато излизат заедно.

На нея ѝ се говори, а аз бързам да изчезна. Тя ме изпраща до алеята, оглежда мръсната очукана тойота, подхвърля язвителни забележки за вносните стоки, особено японските, и се зъби на доберманите.

Докато потеглям с колата, тя стои край пощенската кутия, пуши и ме гледа как изчезвам.

Въпреки новоизпечения фалит все още харча на поразия. Купувам за осем долара мушката в саксия и го отнасям на мис Бърди. Тя казваше, че обича цветята, пък и нали е сама, горката, сигурно ще оцени жеста. Слънчев лъч в живота на една самотна старица.

Улучил съм момента. Заварвам я на четири крака в лехата край алеята, която води към гаража в задния двор. Покрай бетона са избуяли цветя, храсти, лиани и декоративни дръвчета. Дърветата, хвърлящи гъста сянка над тревата зад къщата, трябва да са поне връстници на стопанката. Между тях е оформено тухлено дворче с множество пъстри цветя в саксии.

Когато връчвам малкия си подарък, мис Бърди ме прегръща. Тя смъква работните ръкавици, захвърля ги между цветята и ме отвежда зад къщата. Тъкмо има свободно място за мушкатото. Ще го пресади утре. Искам ли кафе?

— Само вода — казвам аз. В паметта ми все още е пресен споменът за вкуса на рядкото нескафе.

Мис Бърди ме настанява на стол от ковано желязо, докато бърше пръстта от престилката си.

— С лед ли я искаш? — пита тя, очевидно развълнувана от перспективата да ми предложи нещо за пиене.

— Разбира се — казвам аз и тя веднага се шмугва в кухнята.

Задният двор е обрасъл учудващо симетрично. Той продължава още петдесетина метра, преди да завърши с висок жив плет. Отвъд дърветата се мерзелее покрив. Тук-там забелязвам живописни островчета от организирана растителност, малки лехи с подобрени цветя, за които явно полага грижи самата мис Бърди или някой друг. Върху тухлена платформа край оградата се издига пресъхнало фонтанче. Между две дървета виси стар хамак и вятърът полюшва разнищените му въжета. Тревата е чиста, но се нуждае от косене.

Гаражът привлича вниманието ми. Двете му сгъваеми врати са затворени. Отстрани има складче с плътно закрити прозорци. Пристройката отгоре прилича на малък апартамент с дървена външна стълба, която завива зад ъгъла и вероятно стига догоре от задната страна. Към къщата гледат два прозореца, единият с пукнатото стъкло. Бръшлянът е погълнал външните стени и сякаш се мъчи да проникне навътре през счупения прозорец.

Всичко е някак старомодно.

Мис Бърди изскача през широката остъклена врата с две високи чаши в ръцете.

— Как ти се струва моята градина? — пита тя, сядайки на съседния стол.

— Прекрасна, мис Бърди. И толкова спокойна...

— Това е моят живот — казва тя и широко размахва ръце, при което разплисква вода върху панталона ми, без да усети. — На това посвещавам времето си. Обичам я.

— Много е хубава. Сама ли вършите всичко?

— О, почти. Плащам на едно момче да коси тревата веднъж седмично. Трийсет долара, представяш ли си? Навремето взимаха по пет.

Тя отпива малко вода и премлясква.

— Онова горе апартаментче ли е? — соча аз към гаража.

— Беше. Един от внуците ми живя там известно време. Всичко спретнах, изградих баня, кухничка, направо красота. Той учеше в Мемфиския университет.

— Колко време живя тук?

— Малко. Право да ти кажа, не ми се говори за него.

Трябва да е от ония, които отпадат от завещанието.

Когато цял ден чукаш по вратите на адвокатски кантори да молиш за работа и се сблъскваш с нацупени секретарки, моралните ти задръжки постепенно отпадат. Ставаш дебелокож. Не е кой знае колко трудно, защото скоро откриваш, че в най-лошия случай просто ще чуеш думичката „не“.

— Сигурно не ви е хрумвало да го дадете под наем — подхвърлям аз след кратко колебание, без изобщо да се боя от нейния отказ.

Чашата ѝ застива във въздуха и тя се взира към апартамента, сякаш го вижда за пръв път.

— На кого?

— С удоволствие бих живял тук. Изглежда чаровно и сигурно е тихо.

— Убийствено тихо.

— Обаче само за малко. Нали знаете, докато започна работа и си стъпя на краката.

— Ти ли, Руди? — смаяно пита тя.

— Харесва ми — казвам аз с попресилена усмивка. — За мен е идеално. Ерген съм, живея кротко, не мога да си позволя висок наем. Идеално.

— Колко можеш да платиш? — бързо пита тя и изведнъж заприличва на адвокат, който разпитва разорен клиент.

Ударът ме заварва неподготвен.

— О, не знам. Вие сте хазяйката. Колко искате?

Тя извива глава и объркано се вторачва в дърветата.

— Какво ще речеш за четиристотин... не, триста долара месечно?

Очевидно мис Бърди никога не е била хазяйка. Говори наизуст. Добре че не почна от осемстотин долара.

— Мисля, че първо трябва да поогледаме — предпазливо казвам аз.

Тя вече е на крака.

— Малко е разхвърляно, ще знаеш. Вече десет години го ползвам вместо килер. Но можем да поразчистим. Мисля, че водопроводът още работи. — Мис Бърди ме повежда за ръка през тревата. — Ще трябва да пуснем водата. Не знам как е с отоплението и вентилацията. Има мебели, но не са много. Разни стари неща, от които съм гледала да се

отърва. — Тя тръгва нагоре по скърцащата стълба. — Трябват ли ти мебели?

— Малко.

Парапетът е паянтов и цялата постройка се тресе.

В Юридическия факултет човек си създава неприятели. Съперничеството тук е жестоко. Хората свикват да мамят и да забиват нож в гърба на ближния си; така се подготвят за истинския живот. Веднъж, когато бях още в първи курс, гледах как двама третокурсници разиграваха съдебен процес. По някое време почнаха да си крещят, а после направо налетяха на бой. Изключиха ги, след това пак ги приеха. Нали някой трябва да плаща учебните такси в тоя факултет.

На доста народ нямам вяра за пет пари, а двама-трима дълбоко презирам. Мъча се да не мразя никого.

Но в момента мразя от дън душа гадното копеле, дето ми погоди тоя номер. В Мемфис има едно вестниче, което публикува всякакви правни и финансови новини. Нарича се „Дейли Рипорт“ и между подадените молби за развод и тям подобни жизненоважни сведения включва и заявленията за фалит. Някакво мое приятелче (може и да са цяла групичка) решило, че ще е страшно остроумно да открие моето име сред вчерашните скръбни вести, да отпечата увеличена изрезка от колонката за раздел седми и да разпространи пикантната новина из целия факултет. Текстът гласи:

„Бейлър, Руди Л., студент; имущество: 1125 долара (не подлежи на конфискация); осигурени дългове: 285 долара към финансова компания «Сделки на колела»; неосигурени дългове: 5136,88 долара; предстоящи санкции: 1) принудително събиране на дълга към Тексако, 2) изселване от жилищна сграда «Хамптън»; работодател: няма такъв; адвокат: pro se“.

Последното е на латински и означава, че понеже нямам пари за адвокат, трябва сам да си върша работата. Тази сутрин, още щом влязох в библиотеката, дежурният студент побърза да ми подаде копие

от пасквила и каза, че го бил видял из целия факултет, дори по таблата за съобщения. После добави:

— Чудя се кой ли го смята за смешно?

Благодарих му и хукнах към подземната си бърлога — отново на зигзаг между рафтовете, за да избегна срещата с познати лица. Нищо, скоро семестърът свършва и ще изляза на свобода, колкото се може по-надалеч от тия типове, които не мога да понасям.

* * *

За тази сутрин имам планирана среща с професор Слут и пристигам с десет минути закъснение. Това изобщо не го вълнува. В кабинета му царува задължителната бъркотия, доказваща, че като видно научно светило няма време за дреболии. Папийонката му е смачкана, но се усмихва искрено.

Най-напред става дума за семейство Блек и спора им с „Грейт Бенефит“. Подавам му три странички, върху които съм описал накратко случая заедно с мъдри изводи и препоръки за действие. Слут ги изчита внимателно, докато аз съзерцавам смачканите хартии под бюрото му. Силно е впечатлен и повтаря това няколко пъти. Моят съвет към семейството е да се свържат с адвокат и да заведат дело за злоупотреба срещу „Грейт Бенефит“. Слут одобрява изцяло. Много му разбира главата. Всъщност не искам нищо друго, освен да ми завери семестъра.

След това се прехвърляме на темата за мис Бърди Бърдсонг. Казвам му, че е много приятна старица и иска да ѝ преработя завещанието. Не се впускам в излишни подробности. Показвам петте страници на сътворения от мен документ и той ги преглежда набързо. Одобрява, без да забележи нищо особено. При Слут няма нито изпит, нито курсови работи. Стига само да присъстваш на лекции, да посещаваш старците и да описваш отделните случаи. Накрая автоматично получаваш заверка.

Слут познава мис Бърди от няколко години. Очевидно тя царува отдавна в „Кипарисовите градини“ и той се среща с нея по два пъти на година, когато води студентите на посещение. Никога не е проявявала

интерес към правните съвети, казва Слут, подръпвайки замислено папийонката си. После изразява изненада от новината, че е заможна.

Колко ли би се изненадал, ако можеше да научи, че ще ѝ ставам наемател?

Кабинетът на Макс Лойбърг се намира в съседния коридор. Тази сутрин Макс ми е оставил в библиотеката бележка, че трябва да се видим. Той напуска веднага след семестъра. Беше прехвърлен тук за две години от Уисконсин и вече му е време да си ходи. Сигурно ще ми липсва, когато и двамата се измъкнем, но засега просто не мога да си представя, че ще изпитвам топли чувства към когото и да било от тоя факултет.

При Макс е претъпкано с кашони от уиски. Той вече си събира багажа и хаосът е невъобразим. Две-три минути неловко си разменяме спомени, полагайки отчаяни усилия да представим учението във факултета като някакво благородно състезание. Почти съм готов да повярвам, че наистина ще му е мъчно за нас.

Той посочва куп документи в голям правоъгълен кашон от бърбън.

— Това е за теб. Нови материали, които използвах при няколко случая на неизплатени застраховки. Вземи ги. Може да ти свършат работа.

Още не съм се преборил с предишната купчина.

— Благодаря, Макс — казвам аз, гледайки боязливо кашона.

— Заведе ли делото? — пита той.

— Ами... не. Все още.

— Размърдай се. Намери в центъра някой адвокат с добра репутация. Гледай да има опит в делата за измама. Колкото повече мисля за този случай, толкова по ми допада. Съдебните заседатели са ти в кърпа вързани. Представям си ги как побесняват и искат да накажат компанията. Случаят е златен, направо го грабвай и бягай.

Залетял съм се.

Макс скача от стола, застава на пръсти и опъва ръце нагоре.

— В каква фирма ще работиш? — пита той, продължавайки да се разтяга като йога. — Защото делото не е за изпускане. Просто си мисля, нали ме разбираш. Не би било зле да предложиш на фирмата да поеме случая и сам да свършиш черната работа. Сигурно ще се намери някой с по-богат съдебен опит. Ако ти потрябвам, обаждай се. Цялото

лято ще бъде в Детройт, имам там едно страхотно дело срещу „Олстейт“, твоят случай обаче ме заинтригува. Мисля, че ще излезе нещо голямо, забележително. Много ми се иска да им натриеш носовете.

— Каква е тая история с „Олстейт“? — питам аз, за да отклоня разговора от бъдещата си работа.

Широко ухилен, Макс се хваща с две ръце за главата, сякаш не може да повярва, че не съм чул.

— Невероятно! — възкликва той и се впуска в цветисто описание на великолепия случай. След малко почвам да съжалявам, че го запитах.

Въпреки ограничените си познания за адвокатските среди вече знам, че всички страдат от някои общи недъзи. Един най-досадните им навици е да разказват спомени за славни битки. Ако са имали бляскави победи, държат да ги знаеш. Ако водят страхотно дело, което ще ги направи богати, непременно трябва да споделят с ближния. Макс и насън си представя как ще разори „Олстейт“.

Най-сетне той слиза от облаците.

— Както и да е, вероятно ще мога да ти бъда от полза. Наесен няма да ме има, но съм оставил в кашона адрес и телефон. Ако ти трябва, обади се.

Вдигам кашона. Тежък е и провисва отдолу.

— Благодаря — казвам аз. — Наистина съм ти задължен.

— Просто искам да помогна, Руди. Няма нищо по-сладко от това да разобличиш някоя застрахователна компания. Повярвай ми.

— Ще им дам да се разберат. Благодаря.

Телефонът звъни и той грабва слушалката. Измъквам се с обемистия си товар.

С мис Бърди сключваме чудна сделка. Тя не си пада много по пазарлъците и явно не се нуждае от пари. Успявам да смъкна наема до сто и петдесет месечно заедно с режийните. Освен това тя ще осигури мебели и за четирите стаи.

Колкото до мен, в добавка към наема поемам задължението да върша разни дребни услуги, най-вече из градината. Ще кося тревата, което ѝ спестява по трийсет долара седмично. Ще подкастрирам

храстите, ще събирам листата и тъй нататък. Имаше някакви недомлъвки за плевенето, обаче не ги приех сериозно.

Сделката ми изглежда добра и аз се гордея с деловия си подход. Апартаментът заслужава поне триста и петдесет месечно, значи пестя чисти двеста долара. Мисля, че за градината ще ми стигнат по пет часа в седмицата, или общо двацет часа на месец. При сегашните обстоятелства съвсем не е зле. След три години живот по библиотеките се нуждая от чист въздух и малко физически труд. Никой няма да разбере, че съм градинар. А и така ще бъда по-близо до мис Бърди, нали ми е клиентка.

Договорът е устен, месец за месец, тъй че, ако не ми изнася, мога да напусна.

Не много отдавна търсех по-хубаво жилище, нещо подходящо за преуспяващ млад адвокат. За апартамент с две спални, около деветдесет квадрата, искаха седемстотин долара. И аз бях напълно готов да ги платя. Да, много нещо се промени напоследък.

Сега се прехвърлям в доста спартанска обител, сътворена от мис Бърди и сетне занемарена за десетина години. Холът е скромен, с оранжев мокет и резедави стени. Има още спалня, кухня бокс и отделна столова. Във всяка стая таванът е скосен в различна посока, от което скромната ми квартирка зловещо заприличва на ковчег.

За мен е идеално. Ако мис Бърди не ми досажда много, всичко ще е наред. Тя ме накара да обещаая, че няма да има гуляи, музика, жени, пиене, наркотици, кучета и котки. Сама е изчистила пода и стените, изнесла е по-леките вехтории. Докато пъхтя нагоре по стъпалата с оскъдното си имущество, тя буквално се лепва за мен. Сигурен съм, че ме съжалява.

Щом оставям последния кашон, още преди да съм почнал разопаковането, тя настоява да пием кафе в задния двор.

Седим на пейката десетина минути и потта ми едва е позасъхнала, когато мис Бърди обявява, че е време да атакуваме лехите. Плевя до пълно изнемогване. През първите няколко минути тя взима активно участие в работата, после се задоволява само да стои отстрани и да командва.

Спасявам се от градинарската работа едва когато става време да тръгвам към „Йоги“. Тази вечер съм на бара чак до затварянето, което обикновено е около един след полунощ.

Заведението е пълно и за мое отчаяние група колеги са се скупчили около две дълги маси в предния ъгъл. Това е прощална среща на едно от многото студентски дружества, в които никога не съм бил канен. Наричат се „Върховните“ — тайфа надути типове, дето редовно четат „Правен журнал“ и мислят, че са голяма работа. Правят се на загадъчни и недостижими с разни встъпителни ритуали на латински и тям подобни глупости. Почти всички са се запътили към големи фирми или федерални служби. Двама дори ще почват работа в Нюйоркския университет. С две думи, славна компания.

Мъкна им халба след халба и бирата скоро ги хваща. Най-креслив е един запъртък на име Джейкъб Стейпълс, многообещаващ млад адвокат, който още на влизане във факултета преди три години вече владееше изкуството на калните номера. В цялата история на Мемфиския университет не се помни някой да е измислил повече мошеничества. Крал е изпитни теми, укривал е справочници, задигал е курсови работи от колегите, лъгал е преподавателите, за да не пише доклади. Някой ден непременно ще стане милионер. Силно подозирам, че именно Стейпълс се е погрижил да размножи обявата от „Дейли Рипорт“ и да я пръсне из целия факултет. Просто е в неговия стил.

Макар че се мъча да не им обръщам внимание, понякога забелязвам как ме зяпат. На няколко пъти дочувам думата „фалит“.

Аз обаче си гледам усърдно работата и от време на време сръбвам по глътка бира в кафена чаша. В отсрещния ъгъл Принс гледа телевизия и държи „Върховните“ под око. От Флорида предават надбягвания с кучета и той непрекъснато се обзалага. Тази вечер в пиенето и облозите му прави компания неговият адвокат Брузър Стоун, невероятно дебел и широкоплещест мъжага, с гъста прошарена коса и провиснала козя брадичка. Тежи поне сто и петдесет килограма и двамата с Принс приличат на мечоци, приседнали върху камък да похапнат фъстъци.

Брузър Стоун е адвокат с крайно съмнителен морал. С Принс се познават отдавна, още от ученическите години в Южен Мемфис, и заедно са извъртели доста тъмни сделки. Броят си парите на четири очи. Подкупват политици и полицаи. Принс върши черната работа,

мисленето остава за Брузър. А когато спипат Принс натясно, Брузър изскача пред вестникарите и почва да пищи за полицейски произвол. Много го бива да води дела, най-вече защото му се носи славата, че предлага солидни суми на съдебните заседатели. Затова Принс не се бои от присъди.

Брузър има фирма с четирима-петима адвокати. Не мога да си представя какви бездни на отчаянието биха ме тласнали да го помоля за работа. Не ми идва наум нищо по-лошо от това да казвам на хората, че работя за Брузър Стоун.

Принс може да ме уреди. Ще го стори с удоволствие, само и само да покаже колко е влиятелен.

Чудя се как изобщо ми хрумват подобни неща.

Под задружния натиск на четиримата си студенти Слут омеква и разрешава да посетим „Кипарисовите градини“ поотделно, вместо да се мъкнем накуп и да изтърпим ужасите на още един обяд. Един ден двамата с Букър се прокрадваме там по време на „Прекрасна Америка“ и сядаме най-отзад, докато мис Бърди ги агитира да пият витамини и да играят гимнастика. Най-сетне тя ни забелязва и настоява да излезем на сцената за официално представяне.

След края на програмата Букър се оттегля в най-далечния ъгъл да раздава на клиентите си съвети, които не би желал да се разчуят. Тъй като вече съм разговарял с Дот и съм прекарал с мис Бърди часове над нейното завещание, не ми остава нищо за правене. Третият ми клиент от предишното посещение, мистър Диуейн Дюис, лежи в болница и наскоро му пратих едно съвсем безполезно писмо с препоръки за някои ходове в малката му лична война срещу Дружеството на ветераните.

Завещанието на мис Бърди е недовършено и неподписано. Напоследък тя е много чувствителна на тая тема. Май не ѝ се ще да го променя. Разправя, че отец Кенет Чандлър не се обаждал никакъв, тъй че можела и да не му остави състоянието си. Постарах се да я окуража.

Няколко пъти разговаряхме за парите ѝ. Тя обича да изчаква, докато затъна до уши в тор и буци пръст, а от калния ми нос вземе да се стича пот — точно тогава надвисва отгоре и изтърсва ни в клин, ни в ръкав нещо като: „Може ли жената на Делбърт да заведе съдебен процес, ако не му оставя нищо?“ Или: „Защо да не раздам всичко още сега?“

Спирам, извличам се изпод цветята, забърсвам чело и се опитвам да измисля интелигентен отговор. Обикновено тя вече е загубила интерес и иска да знае защо не растат ония азалии отсреща.

Опитвал съм да засегна темата, докато пием кафе на дворчето, но това винаги я изнервя. Няма много вяра на адвокатите и е напълно права.

Успях да проверя някои факти. Наистина се е омъжила повторно за някой си Антъни Мърдайн. Бракът е траял почти пет години — до неговата смърт в Атланта преди четири години. Очевидно мистър Мърдайн е оставил солидно наследство и около него явно са се разиграли доста спорове, защото Областният съд в Де Калб, щата Джорджия, е обявил гледането на цялото дело при закрити врати. Тук вече опрях на камък. Мисля да поприказвам с някой от адвокатите, които са взели участие.

А на мис Бърди ѝ се говори, заседава ѝ се. Иска да покаже на другите старци колко е важна. Сядаме край една масичка до пианото, настрани от тълпата. Сгушваме се един до друг и опираме глави, сякаш не сме се виждали от хиляда години.

— Трябва да знам как да подходя към завещанието ви, мис Бърди — казвам аз. — Преди да го съставя, трябва да знам малко повече за парите.

Тя стрелва поглед наоколо, като че всички само нас слушат. Всъщност повечето от тия бедни души не биха ни чули дори и да си крещим. Привежда се ниско над масата и закрива устата си с длан.

— Добре де, нищо не е вложено в недвижим имот. Акции, кооперативни фондове, общински облигации.

Изненадвам се, че бърби тъй небрежно за разните видове капиталовложения и очевидно добре ги познава. Май наистина има пари.

— Кой се разпорежда със средствата? — питам аз.

Въпросът е излишен. За завещанието няма никаква разлика кой управлява парите. Просто ме мъчи любопитство.

— Една фирма в Атланта.

— Адвокатска ли? — стряскам се аз.

— О, не. Не бих се доверила на адвокати. Финансова компания. Дала съм им парите на попечителство. Докато съм жива, получавам дивиденди, после всичко отива по завещанието. Така го уредихме пред съда.

— И какви са дивидентите? — питам аз, губейки самообладание.

— Е, това вече не ти влиза в работата, нали, Руди?

Така си е. Но макар че съм чукнат през пръстите, спазвам добрата стара адвокатска традиция да си прикрива задника.

— Мене ако питате, може и да е важно. Заради данъците.

— Че кога съм те молила да ми оправяш данъците? За тая работа си имам счетоводител. Просто те помолих да ми направиш ново завещание, ама като гледам, май не ти е по силите.

Отсреща Боско пристъпва към масата и се ухилва.

Мис Бърди любезно го отпраща да играе на дама. Невероятно е мила и приветлива с тия старци.

— Ще изготвя завещанието както пожелаете, мис Бърди — строго казвам аз. — Трябва обаче сама да решите какво искате.

Тя изправя глава, въздъхва с дълбок драматизъм и решително стиска ченета.

— Нека помисля още малко.

— Добре. Но помнете едно. В сегашното завещание има доста неща, които не ви допадат. Ако случайно...

— Знам, знам — прекъсва ме тя, шарейки с пръсти по масата. — Недей да ме учиш. За двайсет години съм написала двайсет завещания. Тия работи ги знам наизуст.

Боско приплаква край кухнята и тя се втурва да го утеши. Слава богу, Букър привършва консултациите. Последният му клиент е старецът, с когото пропиля доста време миналия път. Човекът явно не е твърде доволен от преценката за неговите неразбории, а Букър опитва да се измъкне и по някое време го чувам да казва:

— Слушай, нали е безплатно? Какво повече искаш?

Поднасяме почитанията си на мис Бърди и спешно минаваме в отстъпление. Правните проблеми на гражданите от третата възраст са вече история. Само още няколко дни, и семестърът свършва.

След три години ненавист към Юридическия факултет внезапно сме пред прага на свободата. Веднъж чух някакъв адвокат да казва, че трябва да минат няколко години, докато болките и страданията на обучението избледнеят и човек остане само с добрите спомени, както се случва с повечето неща в живота. И май наистина изпитваше меланхолия, като си припомняше славните времена на правното образование.

Не мога да си представя в кой момент от живота бих се озърнал към тия три години, за да заявя, че в крайна сметка все пак са били приятни. Но нищо чудно някой ден да скърпя светли спомени за срещите с приятели, за разходките с Букър, за барманската работа в „Йоги“ и разни други неща, които в момента ми се изплъзват. Сигурен

съм, че двамата с Букър има да се смеем, като се сетим за милите старци в „Кипарисовите градини“ и тяхното доверие към нас.

Някой ден може и да е весело.

Предлагам да пийнем по една бира в „Йоги“. Аз черпя. Часът е два и вали — идеален повод да пропилеем следобеда. Може да ни е за последно.

На Букър много му се иска, след час обаче трябва да е в кантората. Марвин Шанкъл го е впрегнал да работи по дело, което започва в понеделник. Ще трябва да прекара и двата почивни дни в библиотеката.

Шанкъл работи по седем дни в седмицата. Преди време неговата фирма първа е поела голяма част от съдебните спорове за граждански права в Мемфис и сега жъне богати плодове. Има двайсет и двама адвокати — все чернокожи, половината от тях жени — и всички се мъчат да устоят на жестокия график, наложен от Марвин Шанкъл. Секретарките работят на смени, тъй че в кантората да има поне три по всяко време на денонощието. Букър обожава Шанкъл и знам, че само след няколко седмици също ще свикне да работи в неделя.

Имам чувството, че съм гангстер, който обикаля предградията, оглежда клоновете на банките и обмисля къде ще е най-лесно да нанесе удара. Откривам търсената фирма в модерна четириетажна сграда от стъкло и метал. Намира се в източните квартали, на една от оживените улици, слизащи към центъра и реката на запад. Тук някога са се установили първите заселници.

Във фирмата работят четирима адвокати по на трийсет и няколко години. Всички са завършили Мемфиския университет. Чух, че били приятели още от факултета и отначало се пръснали по големите фирми из града, натоварването обаче не им харесало и пак се събрали, за да практикуват на спокойствие. Рекламата им заема цяла страница от деловия справочник, а според слуховете това струва четири хиляди на месец. Занимават се с всичко — от разводи до недвижими имоти и райониране, но, разбира се, най-едрият шрифт изтъква колко са опитни в делата за ТЕЛЕСНИ ПОВРЕДИ.

С каквото и да се занимава един юрист, почти винаги гледа да покаже, че е факир в тази област. Огромното мнозинство от адвокати

не разполагат с богати клиенти, които да доят до второ пришествие, и затова единствената им надежда за по-сериозна печалба е да поемат дело за тежка телесна повреда или смърт. Най-често парите капват направо от небето. Хващаш някой пострадал при катастрофа, като гледаш другият шофьор да е виновен и да има застраховка. Човекът е лежал в болница със счупен крак, загубил е надници. Ако адвокатът го докопа преди застрахователите, жалбата може да се потули срещу петдесет хиляди долара. Адвокатът губи известно време да праща разни искове насам-натам, но рядко се стига до съд. Влага не повече от трийсет работни часа и получава хонорар около петнайсет хиляди. Това прави по петстотин долара на час.

Страхотна далавера, стига да ти се падне. Затова всички адвокати в Мемфис търсят телесни повреди под път и над път. Не ти трябва да имаш съдебен опит — в деветдесет и девет процента от случаите всичко завършва с гражданско споразумение. Номерът е само да заведеш делото.

Все ми е едно какво рекламират. Вълнува ме само дали ще ги уговоря да ме вземат на работа. Една-две минути седя в колата, а дъждът чука по предното стъкло. Бих предпочел да ме претрепят от бой, отколкото пак да влизам в приемни, да се усмихвам топло на секретарките, да бъбря като търговски пътник и да осъществявам най-новите си обходни маневри за стигане до шефовете.

Просто не е за вярване, че го правя.

Имам благовиден предлог да се измъкна от тържествената церемония по завършването — предстоят ми срещи в няколко адвокатски фирми. Убеждавам Букър, че срещите са многообещаващи, но той не ми вярва. Знае, че само чукам по вратите и ръся автобиографии навред из града.

От целия факултет единствено Букър се вълнува дали ще надяна тога и четвъртита шапчица за участие в шоуто. Разочарован е, че няма да дойда. Майка ми лагерува с Ханк нейде из Мейн и гледа как гората се раззеленява. Преди месец ѝ се обадох по телефона, без да споменавам кога ще завърша.

Чух, че церемонията била адски досадна, с безброй речи на словоохотливи стари съдии, които заклеват абсолвентите да обичат правото, да го смятат за благородна професия, да го почитат като ревнива любовница и да изчистят петната, оставени от предишните поколения. Познато до втръсване. По-добре да седя в „Йоги“ и да гледам как Принс залага на коне.

Букър ще е там с цялата фамилия. Шарлийн и хлапетата, нейните родители, неговите родители, дядовци, баби, лели, чичовци, братовчеди. Сигурно ще са страхотна тайфа. С много сълзи и фотографии. Букър е първият колежанин от целия си род, а фактът, че ще завърши право, предизвиква неимоверна гордост. Изкушава ме мисълта да се промъкна сред публиката само за да видя роднините му, когато излезе на сцената. Сигурно бих се разплакал заедно с тях.

Не знам дали семейството на Сара Планкмор ще вземе участие във веселбата, но предпочитам да не рискувам. Нямам сили да си представя как ще позира пред фотоапарата в прегръдките на нежния годеник С. Тод Уилкокс. Под широката тога няма да личи дали вече е надула корема. Аз обаче ще зяпам. Колко и да се мъча, не ще мога да откъсна поглед от нейната талия.

Затова предпочитам да се измъкна от церемонията. Преди два дни Мадлин Скинър ми съобщи под секрет, че всички останали

абсолвенти са си намерили някаква работа. Мнозина са приели неизгодни условия. Поне петнайсет души изхвъркват на улицата с твърдото решение да открият самостоятелни кантори и да съдят когото им падне. Заели са пари от роднини и наемат тесни стаички с евтини мебели. Мадлин си води статистика. Знае къде отива всеки от нас. Няма начин да се измъдря с тогата сред сто и двайсет колеги, когато всички знаят, че аз, Руди Бейлър, съм единствената безработна отрепка от целия курс. Все едно да надяна розово наметало и неонова шапчица. Друг път!

Взех си дипломата още вчера.

Церемонията започва в два следобед и точно по същото време прекращвам прага на адвокатската кантора на Джонатан Лейк. Това ще е първото ми изпълнение „на бис“. Преди около месец бях тук и немошно връчих писмо на секретарката. Сега обаче ще е по-различно. Имам план.

Тия дни попроучих фирмата на Лейк, както я наричат обикновено. Тъй като не обича да дели печалбите, мистър Лейк кара без съдружници. Разполага с дванайсет адвокати, седем от които имат достъп до съдебните зали, а останалите петима са още в категорията „ранни зеленчуци“. Седемте съдебни адвокати са извънредно опитни. Всеки от тях има секретарка, юридически помощник и дори секретарка на помощника. Това се нарича съдебен екип. Всеки екип работи независимо от другите и само Джонатан Лейк има правото да се включва като резервен играч. Той поема каквото си хареса — обикновено случаите с най-добри изгледи за тежка присъда. Много обича да съди акушер-гинеколози за немарливост при раждане, а наскоро спечели цяло състояние в едно дело за вредното въздействие на азбеста.

Всеки адвокат с право да пледира в съда управлява собствения си персонал, може да уволнява и назначава, а освен това отговаря за привличането на нови клиенти. Чух, че почти осемдесет процента от бизнеса на фирмата са дела, прехвърлени от други адвокати — бездомници като мен или например специалисти по недвижимите имоти, които случайно са се натъкнали на пострадад клиент.

Приходите на адвоката се определят от няколко фактора, между които и приносът му за разширяване на бизнеса.

Бари Х. Ланкастър е изгряваща млада звезда във фирмата, новоизпечен съдебен адвокат, който около миналата Коледа е изкопчил два милиона от един лекар в Арканзас. Трийсет и четири годишен, разведен, живее в кантората, завършил право в Мемфиския университет. Добре съм си свършил домашната работа. Освен това е пуснал обява, че търси юридически помощник. Видях я в „Дейли Рипорт“. Ако не мога да почна като адвокат, защо пък да не стана нечий помощник? Ще звучи страхотно някой ден, когато преуспея и основа собствена голяма фирма: младият Руди не можеше да си намери работа и почна от архивите на Джонатан Лейк, а я го вижте сега.

Точно в два имам среща с Бари Х. Секретарката гледа подозрително, но не ме спира. Едва ли ме помни от предишното посещение. Оттогава през приемната са минали хиляди хора. Укривам се зад разгърнато списание върху канапетото и оглеждам с възхищение персийските килими, паркета и масивните старинни греди по тавана. Сградата всъщност е бивш склад, близо до медицинския квартал на Мемфис. Според слуховете Лейк хвърлил три милиона долара, за да обнови и украси този паметник на собствената си персона. Четох го в две различни списания.

След броени минути секретарката ме повежда през лабиринт от коридори и вестибюли към един кабинет на горния етаж. Долу се простира библиотека без видими граници — само безкрайни редици от рафтове. До една дълга маса някакъв самотен юрист с купища томове пред себе си води отчаяна борба да извлече нещо смислено от противоречивите правни теории.

Кабинетът на Бари Х. е дълъг и тесен, с тухлени стени и скърцащ под. Украсен е с антики и луксозна канцеларска техника. Ръкуваме се и сядаме. Той е строен, изглежда в чудесна форма и аз пак си спомням списанието със снимките на гимнастическия салон, който мистър Лейк изградил за своите сътрудници. Освен това имат и сауна.

Бари е много зает, сигурно всеки момент трябва да събере екипа си за обсъждане на важно дело. Телефонът е разположен така, че да виждам как светлинните по него бясно примигват. Ръцете му са

отпуснати съвършено неподвижно, но забелязвам как неволно поглежда часовника си.

— Разкажете ми за вашия случай — казва той след встъпителните любезности. — Ако не греша, ставаше дума за отхвърлено искане за изплащане на застрахователно обезщетение.

Вече започва да ме подозира, защото съм със сако и вратовръзка, тъй че не приличам на обикновен клиент.

— Всъщност ДОЙДОХ да питам за работа — храбро отговарям аз. Нямам какво да губя. Най-много да ме изпъди.

Той се навъсва и дръпва пред себе си някакъв лист. Проклетата секретарка пак е оплела конците.

— Видях в „Дейли Рипорт“, че търсите помощник.

— Значи сте юрист? — отсича той.

— Мога да бъда.

— Какво означава това, по дяволите?

— Завършил съм трета година право.

Той се взира в мен около пет секунди, после тръсва глава и поглежда часовника си.

— Много съм зает. Обърнете се към секретарката.

Изведнъж скачам на крака и се привеждам над бюрото.

— Слушайте, сделката си заслужава — театрално изричам аз, докато стреснатият Бари надига глава.

После се впускам в назубрения разказ колко съм умен и енергичен, как съм завършил в челните редици на курса и е трябвало да започна работа при „Броднакс и Спийър“. Дотук номерът минава. Започвам масиран обстрел. „Тинли Брит“ и омразата ми към големите фирми. Не струвам скъпо. За начало съм готов на всичко. Трябва да си намеря работа, мистър. Две-три минути дърдоря като картечница, после пак сядам.

За момент той си трае и хапе нокти. Не личи далите впечатлен или ядосан.

— Знаеш ли кое мразя най-много? — пита той най-сетне. Явно не съм го впечатлил.

— Да, типове като мен, дето лъжат в приемната, за да стигнат дотук и да просят работа. Писнало ви е от такива. Не ви упреквам. И на мен би ми писнало, на ваше място обаче щях да се позамисля. Щях да си кажа: ехей, това момче е готов адвокат, но вместо да му плащам

четирийсет бона, мога да го впрегна за черната работа срещу двайсет и четири хиляди, да речем.

— Двайсет и една.

— Приемам. Още утре започвам за двайсет и една хиляди. И цяла година ще работя срещу тая заплата. Обещавам. Дванайсет месеца няма да мръдна оттук, дори и да получа адвокатски права. Ще работя по шейсет, седемдесет часа седмично. Без отпуск. Честна дума. Ще подпиша договор.

— За помощник изискваме пет години стаж. Работата е страшно отговорна.

— Бързо ще се науча. Миналото лято стажувах в една стабилна фирма, непрекъснато водеха съдебни дела.

В цялата работа има нещо нечестно и той почва да го осъзнава. Нахълтах тук със заредени пищови и го нападнах изневиделица. Очевидно не ми е за пръв път, защото имам готов отговор за всяка негова дума.

Не го съжалявам. Винаги може да ме изхвърли.

— Ще трябва да питам мистър Лейк — поомеква Бари. — Той има много строги правила за персонала. Нямам право да наемам сътрудник, който не отговаря на изискванията.

— Разбира се — печално отвърщам аз, сякаш пак са ме сритали по задника. Напоследък много ме бива в гримасите. Вече знам, че колкото и да е зает, всеки адвокат има вродено състрадание към един току-що завършил студент, който не може да си намери работа. Доста ограничено, но все пак състрадание.

Бари опитва да подслади горчивия хап.

— Ако мистър Лейк се съгласи, работата е твоя.

— Има и още нещо — атакувам отново аз. — Мога да осигуря клиент. Много добър.

Той посреща думите ми с нескрито подозрение.

— Какъв е случаят?

— Отказ за изплащане на застрахователно обезщетение.

— Ти ли си клиентът?

— Не. Аз сам адвокатът. Случайно го открих.

— Колко може да струва?

Подавам му две странички с богато разкрасено резюме на случая „Блек“. Отдавна работя върху този ръкопис и внасям тънки поправки

всеки път след като поредният адвокат го е изчел и отхвърлил.

Бари Х. чете документа внимателно, по-съсредоточена физиономия не съм виждал през целия си живот. После го препрочита, докато аз се възхищавам на старинните тухлени стени и мечтая за подобен кабинет.

— Не е зле — казва той, когато привършва. Очите му искрят и май е по-развълнуван, отколкото си позволява да покаже. — Да ти кажа ли какво искаш? Работа и дял от печалбата.

— А, не. Само работа. Случаят е ваш. Бих искал да работя по него и да поддържам връзка с клиента. Но хонорарът остава за вас.

— Част от хонорара — ухилва се той. — Мистър Лейк обира каймака.

Все тая. Между нас казано, изобщо не ме интересува как си поделят печалбите. Вие ми се свят при мисълта, че мога да работя за Джонатан Лейк сред тази разкошна обстановка.

Решил съм да задържа мис Бърди за себе си. Като клиент тя не е особено привлекателна, защото не харчи пари за адвокати. Вероятно ще изкара до сто и двавет години, тъй че няма смисъл да я използвам за коз. Сигурно има опитни адвокати, които биха й посочили безброй начини да им плати, но тая работа не е за фирмата на Лейк. Тукашните момчета не си падат по завещания и данъци. Стихията им е в съдебните зали.

Отново се изправям. Вече съм му отнел доста време.

— Вижте какво — изричам аз колкото се може по-искрено. — Знам, че сте зает. Разказах ви чистата истина. Може да проверите във факултета. Ако искате, обадете се на Мадлин Скинър.

— Щурата Мадлин. Още ли е там?

— Да, Ив момента ми е най-добра приятелка. Ще гарантира за мен.

— Добре. Ще ти позвъня в най-близко време.

Как ли пък не.

Докато търся изхода, на два пъти обърквам посоката. Никой не ме наблюдава, тъй че обикалям спокойно и се възхищавам на грамадните кабинети, пръснати из цялата сграда. По някое време спирам за малко край библиотеката и хвърлям поглед нагоре към триетажната плетеница от галерии и тесни мостчета. Кабинет с кабинет не си приличат ни най-малко. Тук-там са пръснати

заседателни зали. По излъскания чамов под тихо подтичват секретарки, чиновници и куриери.

Бих работил тук за много по-малко от двайсет и една хиляди на година.

Кротко паркирам зад дългия кадилак и се измъквам от колата съвършено безшумно. Не ми е до празни приказки. Прокрадвам се покрай ъгъла и налитам на камара от грамадни бели найлонови чували. Десетки. Тор от борова кора в индустриални количества. Всеки чувал тежи петдесет килограма. Сега си припомням, че преди няколко дни мис Бърди спомена нещо за подновяване на лехите, но нямах представа какво ме чака.

Хуквам към апартаментчето и вече съм на последното стъпало, когато я чувам да подвиква:

— Руди! Руди, скъпи, ела да пийнем кафенце.

Тя стои край боровата грамада и широко ми се усмихва, разкривайки две редици сиво-жълтеникави зъби. Наистина е щастлива, че съм тук. Вече притъмнява, а тя обича да пие кафе на дворчето по залез слънце.

— Дадено — казвам аз, после премятам сакото си върху парапета и смъквам вратовръзката.

— Как си, скъпи? — чурулика тя отдолу.

От около седмица почна да ме скъпосва. Скъпи, та скъпи!

— Горещо-долу. Малко съм уморен. Кръстът ме понаболява.

Вече няколко дни намеквам за болки в кръста, но засега мис Бърди не се хваща на въдицата.

Докато тя забърква в кухнята страховитата си смес, аз сядам на обичайното място. Свечерява се и над градината падат дълги сенки. Броя чувалите. Осем на дължина, четири на ширина, осем на височина. Това прави 256 чувала. По петдесет килограма всеки, общо 12 800 килограма. Тор. Който трябва да бъде разпръснат. От мен.

Пием кафе (лично аз — на съвсем малки глътки) и мис Бърди разпитва за всичко, което ми се е случило днес. Лъжа я, че съм разговарял с разни адвокати по служебни въпроси, после съм учил за изпита. Утре пак. Зает съм, страшно зает с адвокатска работа. Нямам време да мъкна тонове тор.

Седим точно срещу белите чували, но и двамата се правим, че не ги забелязваме. Избягвам да я поглеждам в очите.

— Кога започваш работа като адвокат? — пита тя.

— Още не знам — казвам аз, след което обяснявам за стотен път, че през идните седмици трябва да уча жестоко, просто да се зароя в книгите и да се надявам, че ще прескоча изпита. Дотогава нямам право на адвокатска практика.

— Колко мило — подхвърля тя и се унася за миг. После трескаво завърта очи и кимва към чувалите. — Ама вече наистина е крайно време да почваме с тоя тор.

Не ми хрумва нищо, освен да промърморя:

— Множко ми се струва.

— О, не бой се. Аз ще ти помагам.

Това означава, че ще сочи с лопатата и през цялото време ще ми бъбри над главата.

— Да де, добре, може би утре. Вече е късно, а имах тежък ден.

Това я кара да се замисли за секунда.

— Надявах се да почнем днес следобед — казва тя. — Ще ти помагам.

— Ама аз още не съм вечерял.

— Ще ти направя сандвич — светкавично предлага тя.

За мис Бърди сандвичът представлява прозрачно резенче пушена пуйка между две тънки филийки диетичен бял хляб. Без грам горчица или майонеза. Да не говорим за салата или сирене. За най-елементарно насищане трябва поне четири парчета.

Докато тя става и се упътва към кухнята, от къщата долита телефонен звън. Все още не ми е прекарала отделен телефон в квартирата, макар че обещава от две седмици. В момента разполагам само с дериват, тоест разговорите ми са публично достояние. Освен това ми заръча да не говоря много, защото можело да я потърсят по всяко време. Всъщност почти никой не я търси.

— За теб е, Руди — подвиква тя от кухнята. — Някакъв адвокат.

Обажда се Бари Х. Казва, че е говорил с Джонатан Лейк и трябва отново да се срещнем. Пита ме дали мога да дойда в кабинета му още сега, щял да работи цяла нощ. И иска да донеса документите. Държи да прегледа цялата документация по искането за обезщетение.

Докато говорим, гледам как мис Бърди грижливо приготвя пуешки сандвич. Тъкмо е почнала да го срязва на две, когато оставям слушалката.

— Трябва да бягам, мис Бърди — задъхано казвам аз. — Случило се е нещо. Трябва да разговарям с този адвокат по едно важно дело.

— Ами какво ще стане с...

— Съжалявам. Утре ще се погрижа.

Оставям я насред кухнята с по половинка сандвич във всяка ръка и дълбоко опечалена физиономия, сякаш просто не е в състояние да повярва, че няма да вечерям с нея.

Бари ме посреща на външната врата, която е заключена, макар че вътре все още има доста народ. Следвам го към кабинета и стъпката ми е далеч по-бодра, отколкото през последните седмици. Неволно се възхищавам на килимите, библиотечните рафтове, картините по стените и си мисля, че скоро ще стана част от всичко това. Аз, Руди Бейлър, ще работя във фирмата на Лейк, при най-знаменитите адвокати.

Бари ми предлага сандвич с яйце, останал от вечерята му. Казва, че три пъти дневно се храни на бюрото. Сега разбирам защо е разведен. Не ми се яде.

Той щраква диктофона и слага микрофона на бюрото срещу мен.

— Предлагам да запишем това. Утре ще поръчам на секретарката да го изтрака на машина. Нали нямаш нищо против?

— Разбира се — казвам аз. Къде ще се дявам?

— Ще те наема като помощник за дванайсет месеца. Заплатата ти ще бъде двайсет и една хиляди долара, изплащани на дванайсет равни части всяко петнайсетото число на месеца. Нямаш право на здравна осигуровка и други привилегии, преди да си работил тук една година. В края на дванайсетте месеца ще извършим оценка на съвместната ни работа и ще обсъдим възможността да бъдеш нает като пълноправен адвокат.

— Добре. Чудесно.

— Ще разполагаш с кабинет и в момента търсим да наемем секретарка, която да ти помага. Минимум шейсет работни часа

седмично, от осем сутринта докогато се наложи. Нито един адвокат в тази фирма не работи по-малко от шейсет часа на седмица.

— Няма проблеми.

Готов съм да работя и по деветдесет. Така ще стоя по-надалеч от мис Бърди и нейния боров тор.

Той отново се вглежда грижливо в бележките си.

— И ние поемаме делото на семейство... как им беше името?

— Блек. Блек срещу „Грейт Бенефит“.

— Окей. Поемаме делото на семейство Блек срещу застрахователна компания „Грейт Бенефит“. Ти ще работиш по случая, но без право на дял от хонорара, ако изобщо има такъв.

— Точно така.

— Сещаш ли се за нещо друго? — пита той, говорейки право към микрофона.

— Кога започвам?

— Още сега. Ако имаш време, бих искал да прегледаме случая тази вечер.

— Дадено.

— Друго?

Преглъщам на сухо.

— Тоя месец подадох заявление за фалит. Дълго е за разправяне.

— Кога ли не е било? По кой раздел, седми или тринайсети?

— Седми.

— Тогава няма да ти се отрази на заплатата. Освен това ще учиш за изпита в свободното си време, разбрахме ли се?

— Напълно.

Той изключва диктофона и отново ми предлага сандвич с яйце. Любезно отказвам. Бари ме повежда по някаква вита стълба към малка библиотека.

— Тук човек лесно може да се загуби — подхвърля той.

— Невероятно е — отвърщам аз, гледайки с изумление лабиринта от кабинети и коридори.

Настаняваме се край една маса и започваме да подреждаме книжата по делото „Блек“. Бари е впечатлен от добрата ми организация. Пита за някои документи. Винаги са ми под ръка. Искат дати и имена. Помня ги наизуст. Имам копия от всичко — едно за неговата папка, едно за моята.

Липсва само подписан договор за правни услуги. Това малко го изненадва и аз обяснявам как станах адвокат на семейство Блек.

Ще ни трябва договор, повтаря той на няколко пъти.

Напускам малко след десет. Докато карам през града, зървам усмивката си в огледалцето. Утре сутрин най-напред ще съобщя на Букър добрата новина. После ще купя цветя и ще изтичам да благодаря на Мадлин Скинър.

Работата не е кой знае каква, но от нея всички пътища водят нагоре. Дайте ми една година, и ще печеля повече от Сара Планкмор, С. Тод, Н. Елизабет, Ф. Франклин и стотина други задници, от които се укривам вече цял месец. Само ми дайте време.

Отскачам до „Йоги“ да пийнем по едно с Принс. Съобщавам му чудесната вест и той ме прегръща като пиян мечок. Казва, че ще му е много мъчно за мен. Аз отвърщам, че бих искал да поостана още около месец, може би да работя в почивните дни, докато изкарам изпита. Принс няма нищо против.

Настанявам се самичък в едно сепаре, пия студена бира и зяпам оредяващата тълпа. Вече не се срамувам. За пръв път от седмици насам съм отхвърлил товара на унижението. Сега съм готов за действие, готов да подхвана новата кариера. Мечтая си някой ден да застана в съда срещу Лойд Бек.

Колкото по-дълбоко нагазвам в материалите, които ми даде Макс Лойбърг, толкова повече ме изумява откритието колко труд си дават богатите застрахователни компании, за да прецакат дребния човечец. Нито един долар не е толкова дребен, че да го пренебрегнат. Нито една машинация не им се струва прекалено рискована. А най-поразително е колко малко притежатели на полици завеждат дело за отказ за изплащане на застраховка. Повечето изобщо не се обръщат към адвокат. Показват им купища неразбираеми текстове в приложенията и ги убеждават как само са си въобразявали, че са застраховани. Според едно проучване до адвокат стигат най-много пет процента от отказите за изплащане на обезщетение. Хората, които купуват тези полици, са необразовани. Боят се от адвокатите почти толкова, колкото и от застрахователните компании. Мисълта да се явят в съда и да свидетелстват пред съдебните заседатели е достатъчно стряскаща, за да си държат езика зад зъбите.

Двамата с Бари Ланкастър прекарваме близо два дни над документацията по случая „Блек“. През последните години той е водил няколко дела за измама с променлив успех. Често повтаря, че съдебните заседатели в Мемфис са адски консервативни и трудно може да се разчита на справедлива присъда. Така е, знам го вече от три години. За южняшки град Мемфис е учудващо демократичен. В подобни градове обикновено печели ищецът. Но по някаква незнайна причина това рядко се случва тук. Джонатан Лейк неведнъж е печелил присъди за милиони, но напоследък предпочита да води дела извън щата.

Все още не съм се срещал с мистър Лейк. Той е зает с някакво важно дело и не му е до срещи с най-младия сътрудник във фирмата.

Временно съм настанен в една малка библиотека на втория етаж. Вътре има три кръгли масички и осем лавици с правна литература на тема професионална небрежност в медицината. Още първия ден Бари ми показва една хубава стаичка точно срещу неговия кабинет и обясни,

че след две седмици ще е моя. Трябвало да се боядиса и нещо не било наред с електрическата инсталация. Какво да очакваш от един склад, често повтаря той.

Всъщност досега не съм се запознал с никого от фирмата, сигурно защото не съм адвокат, а нищо и никакъв помощник. Не представлявам интерес. Младоци като мен лесно идват и лесно си отиват.

Хората тук са много заети и не особено дружелюбни. Бари рядко говори за другите адвокати във фирмата и оставам с твърдото впечатление, че всеки съдебен екип е почти напълно независим. Освен това имам чувството, че да водиш дела под началството на Джонатан Лейк е твърде деликатна работа.

Всяка сутрин Бари пристига в кантората малко преди осем и аз съм принуден да го чакам на входа, докато получа собствен ключ. Очевидно мистър Лейк е много строг спрямо допускането на външни лица. Преди години е имало някаква сложна история с подслушване на телефоните му, докато водел тежък процес срещу една застрахователна компания. Бари ми я разправи, когато помолих за ключ. Каза, че за това ще трябват поне няколко седмици. И проверка с детектор на лъжата.

След като влезем, Бари ме настанява в библиотеката, дава нареждания и отива в кабинета си. През първите дни ме проверяваше на всеки два часа. Изкопирах всички документи по случая „Блек“. Без да му казвам, направих още едно копие и за личния си архив. Привечер на втория ден го изнесох грижливо скътано в новичкото дипломатическо куфарче, подарък от Принс.

Точно според указанията на Бари нахвърлях доста сурово писмо до „Грейт Бенефит“, в което изтъкнах всички съществени факти и многократните умишлени нарушения. Когато секретарката го преписа, излезе цели четири страници. Бари безмилостно окастри писмото и ми го върна в библиотеката. Той е много стегнат и се гордее със способността си за съсредоточаване.

На третия ден най-сетне събрах кураж да попитам секретарката му какво става с моето назначение. Тя беше много заета, но обеща да провери.

Същата вечер двамата с Бари си тръгнахме около девет. Бяхме привършили писмото до „Грейт Бенефит“ — истински шедевър от три странички, който тепърва щеше да потегли с препоръчана поща и

обратна разписка. Бари никога не говори за живота си извън фирмата. Предложих да вземем някъде по една бира и сандвич, но той тутакси ме отрязва набързо.

Отскочих до „Йоги“ да хапна нещо. Заведението беше претъпкано с фиркани студенти и Принс лично обслужваше бара. Не изглеждаше много щастлив. Смених го и му препоръчах да изгони двама-трима от най-пияните. Идеята го възхити.

Но вместо да изхвърля досадници, той отпраши към любимата си маса, където адвокатът му Брузър Стоун пушеше цигара подир цигара и залагаше за резултата от някакъв боксов мач. В сутрешните вестници пак го бяха изтипосали и той пак се правеше на ни чул, ни видял. Преди две години ченгетата открили труп в една кофа за боклук зад някакъв бар с голи танцьорки. Покойникът се оказал местен бандит, притежател на значителна част от порнобизнеса в града, който не криел желанието си да навлезе и в танцовите сфери. Нагазил в чужда територия, объркал сделките и главата му хвъркнала. Брузър не би сторил подобно нещо, но ченгетата май са твърдо уверени, че знае кой го е извършил.

Напоследък той редовно виси в „Йоги“, пие като разпран и си шушука с Принс.

Слава богу, вече си имам истинска работа. Почти се бях пристрашил да приплача на Брузър.

Днес е петък, четвъртият ми работен ден във фирмата на Лейк. Вече казах на няколко души за кого работя и всеки път изпитвам огромно удоволствие, като чуя как името се търкулва по езика ми. Звучи чудесно. Фирмата на Лейк. Никой не пита коя е. Споменеш ли името, хората веднага се сещат за величествения стар склад и знаят, че там е славният Джонатан Лейк със своята банда от кръвожадни адвокати.

Букър едва не се разплака от умиление. Купи бифтеци и бутилка безалкохолно вино. Шарлийн сготви и пирувахме до полунощ.

Тази сутрин нямах намерение да ставам преди седем, но внезапно някой започва да думка по вратата. Дръжката трескаво трака нагоре-надолу и мис Бърди подвиква:

— Руди! Руди!

Отключвам и тя нахълтва в квартирата.

— Руди. Буден ли си?

Тя стои сред кухничката и ме зяпа. Имам съвсем приличен вид — спортни гащета и тениска. Едва гледам, косата ми стърчи на всички страни. Че съм буден, буден съм, но нищо повече.

Слънцето едва изгрява, а мис Бърди вече има кал по престилката и обувките.

— Добро утро — казвам аз, полагайки отчаяни усилия да говоря любезно.

Тя се ухилва в сиво-жълтеникави тонове и чурулика:

— Събудих ли те?

— Не, тъкмо ставах.

— Добре. Чака ни работа.

— Работа ли? Ама...

— Да, Руди. Занемарил си тора и вече е крайно време да се размърдаш. Ако не побързаме, ще изгние.

Мигам, мъча се да фокусирам поглед и неуверено мънкам:

— Днес е петък.

— Не — отсича тя. — Събота е.

Няколко секунди се зяпаме мълчаливо, после поглеждам часовника — станало ми е навик още от първите дни при Лейк.

— Петък е, мис Бърди. Петък. Днес съм на работа.

— Събота е — упорито повтаря тя.

Продължаваме да се гледаме. Тя зяпа гащетата ми.

Аз съм се втренчил в калните ѝ обувки.

— Вижте какво, мис Бърди — топло изричам аз. — Знам, че днес е петък и след час и половина трябва да бъда в кантората. През почивните дни ще се заемем с тора.

Залъгвам я, естествено. Утре сутрин смятам пак да съм на бюрото.

— Ще изгние.

— Нищо няма да му стане до утре.

Всъщност може ли тор да изгние? Не ми се вярва.

— Искях утре да се погрижим за розите.

— Ами защо не се погрижите за розите днес, докато съм в кантората, а утре ще оправим тора.

Тя обмисля предложението и изведнъж се превръща в окаяна старица. Раменете ѝ провисват, върху лицето ѝ се изписва дълбока печал. Трудно ми е да реша дали се смущава.

— Обещавах ли? — смирено пита тя.

— Обещавам.

— Ти каза, че ще вършиш градинарската работа, ако сваля наема.

— Да, знам.

Как бих могъл да забравя? Напомня ми го по два пъти на ден.

— Добре тогава — казва тя, сякаш точно за това е дошла. После изприпква през прага и продължава надолу по стълбата, като си мърмори през цялото време. Аз бавно затварям вратата и се чудя но кое ли време ще дойде да ме вдигне утре.

Обличам се и подкарвам към кантората, където вече са паркирани пет-шест коли и някои кабинети светят. Още няма седем. Изчаквам, докато на паркинга се появява нова кола, и отмервам движенията си до секунда, тъй че да се озова пред входа едновременно с някакъв мъж на средна възраст. С едната си ръка той крепи куфарче и чаша кафе, докато с другата рови за ключове.

Изглежда, че появата ми го стряска. Кварталът не е от най-престъпните, но все пак се намира встрани от центъра и хората са наплашени.

— Добро утро — сърдечно поздравявам аз.

— Добрутро — смотолевя той. — Мога ли да ви помогна?

— Да, сър. Аз съм новият помощник на Бари Ланкастър и тъкмо идвам на работа.

— Име?

— Руди Бейлър.

За миг ръцете му застиват и той сбръчква вежди. Докато клати глава, долната му устна се подвива напред.

— Не ми говори нищо. Аз съм административен директор. Вечно узнавам последен.

— Нае ме преди четири дни, кълна се.

Той пъха ключа в ключалката и боязливо се озърта през рамо. Сигурно ме мисли за крадец или убиец. А пък аз изглеждам съвсем прилично — със сако и вратовръзка.

— Съжалявам, но мистър Лейк строго държи на мерките за безопасност. Извън работно време не допускаме никого, освен

персонала. — Човекът направо се хвърля през вратата и преди да я затръшне под носа ми, подвиква отвътре: — Кажете на Бари да ми позвъни тая сутрин.

Нямам желание да вися като просяк на стъпалата, очаквайки следващия човек от персонала. Отскачам с колата до някакъв деликатесен магазин, където си взимам вестник, кафе и кифла. Убивам един час сред клюки и цигарен дим, после се завръщам на паркинга, където вече има доста коли. Хубави коли. Елегантни германски автомобили и други вносни машини. Старателно си подбирам място до един шевролет.

Жената на рецепцията вече ме е виждала няколко пъти да влизам и излизам, но се прави на разсеяна. Нямам намерение да я уведомявам, че съм служител като нея. Тя се обажда на Бари, който любезно разрешава да бъда допуснат в лабиринта.

Бари е на педали, защото към девет трябва да бъде в съда, щял да завежда там някакво дело за некачествена продукция. Твърдо съм решил да обсъдим въпроса за моето назначаване, но моментът не е от най-подходящите. Мога да изчакам ден-два. Докато тъпче разни папки и документи в тумбестото си куфарче, за момент ми хрумва идеята да отида да му помагам в съда.

Той обаче има други планове.

— Искам да се срещнеш със семейство Блек и да донесеш подписан договор. Още сега.

Думата „сега“ прозвучава тъй отсечено, че нямам и капка съмнение накъде ще се запътя.

— Ето договора — продължава той. — Снощи го подготвих. Хвърли му едно око. Трябва да го подпишат и тримата — Дот, Бъди и Дони Рей, след като вече е пълнолетен.

Кимвам самоуверено, макар че по-скоро бих предпочел да ме пребият, отколкото да прекарам утрото със семейство Блек. Надявах се да отлагам срещата с Дони Рей до безкрайност, но вече няма накъде.

— А след това? — питам аз.

— Ще бъда в съда цял ден. Обади ми се при съдията Андерсън.

Телефонът звъни и Бари нетърпеливо ми помахва, сякаш аудиенцията е приключила.

Мисълта да събере цялата фамилия Блек около кухненската маса за групово подписване на договор не е кой знае колко примамлива. Ще бъда принуден да седя и да гледам как Дот се прокрадва през задния двор към скапания форд, мърморейки на всяка крачка, а после как подмамва и увещава Бъди да се откъсне от котките и пиенето. Сигурно ще се наложи да го издърпа за ухото. А аз ще трябва да седя на тръни, докато тя се губи нейде из задните стаи, за да подготви Дони Рей, и после със затаен дъх да го очаквам кога ще се появи за среща с мен, неговия адвокат.

За да избегна поне част от всичко това, спирам на една бензиностанция и се обаждам на Дот. Срамота. Фирмата на Лейк разполага с най-модерната електронна апаратура, а аз съм принуден да звъня от уличен телефон. Слава богу, Дот вдига слушалката. Просто не мога да си представя как бих разговарял с Бъди. Не ми се вярва да има телефон във форда.

Както винаги Дот е изпълнена с подозрения, съгласява се обаче да ме приеме за няколко минути. Не ѝ нареждам изрично да събере цялата фамилия, но подчертавам колко е важно да получа подпис от всекиго. И типично по адвокатски добавям, че страшно бързам. Към съда, то се знае. Съдиите само мене чакат.

Докато паркирам пред дома на семейство Блек, все същите съседски кучета ме посрещат с ръмжене иззад телената мрежа. Дот стои на отрупаната с вехтории веранда и държи само на сантиметри от устните си цигара с филтър, която лениво отпраща над главата ѝ струйка дим към моравата в предния двор. Явно чака и пуши отдавна.

Най-старателно изписвам върху лицето си широка фалшива усмивка и се разтапям от любезност. Бръчиците около устата ѝ само трепват едва доловимо. Повежда ме през задушния тесен хол, по протрития мокет с метнати тук-там малки чердженца, за да не се виждат дупките. Минаваме край продъненото канапе, над което виси колекция от стари снимки на тримата като щастливо семейство, и влизаме в кухнята, където не чака никой.

— Кафе? — пита тя и ми кимва да седна край кухненската маса.

— Не, благодаря. Само малко вода.

Тя налива в пластмасова чаша вода от чешмата и я слага пред мен, без изобщо да се сети за лед. Двамата бавно извърщаме глави към прозореца.

— Не мога да го накарам да влезе — казва тя.

В гласа ѝ няма и следа от яд или разочарование. Навярно просто има дни, когато Бъди се съгласява да влезе, и други, в които отказва.

— Защо? — питам аз, сякаш постъпките му подлежат на обяснение.

Дот само свива рамене.

— Трябва ти и Дони Рей, нали?

— Да.

Тя се измъква от кухнята и ме оставя да седя с чашата блудкава вода, съзерцавайки Бъди. Всъщност той почти не се вижда, защото предното стъкло на колата не е мито от десетилетия, а върху капака се подвизава цяла орда мърляви котки. Нахлузил е някакъв каскет, вероятно вълнен с наушници, и в момента бавно надига шишето към устните си. Струва ми се, че е увито в кафяв книжен плик. Пие лениво, без особен ентузиазъм.

Чувам как Дот тихичко разговаря със сина си. Стъпките им прошумоляват из хола, после двамата влизат в кухнята. Изправям се за първата си среща с Дони Рей Блек.

Дори човек да не знае от какво боледува, веднага личи, че Дони Рей е с единия крак в гроба. Струва ми се ужасно изпит и съсухрен, с хлътнали бузи и бледа пергаментова кожа. Още преди болестта е бил дребен, а сега се е прегърбил от кръста нагоре и изглежда не по-висок от майка си. Косата и веждите му са гарвановочерни, в странен контраст с нездравата кожа. Той обаче се усмихва и ми протяга костелива ръка, а аз намирам кураж да я стисна.

Дот го подкрепя през кръста и внимателно му помага да се настани на стола. Облечен е с измачкани джинси и простичка бяла тениска, която провисва около костеливото му тяло.

— Много ми е приятно — казвам аз, отбягвайки да поглеждам хлътналите му очи.

— Мама разправя хубави неща за теб — отвърща той. Гласът му е хрипкав и немощен, но думите звучат ясно. Никога не съм подозирал, че Дот може да каже нещо добро за мен. Дони Рей подпира брадичката си в шепи, сякаш иначе главата му няма да се удържи изправена. — Казва, че ще съдиш ония негодници от „Грейт Бенефит“ и ще ги накараш да си платят.

Изрича го по-скоро с отчаяние, отколкото с гняв.

— Така е — потвърждавам аз. Отварям папката и вадя копие на писмото от Бари Х. до „Грейт Бенефит“. Подавам го на Дот, която стои права зад Дони Рей. — Изпратихме им това — обяснявам самоуверено като опитен адвокат. — Не очакваме задоволителен отговор, тъй че в близките дни започваме делото. Сигурно ще им поискаме поне милион.

Дот бегло поглежда писмото и го оставя на масата. Очаквах да ме обсипе с град от въпроси защо вече не съм подал иск. Боях се, че може да стигнем до скандал. Но тя само разтрива лекичко раменете на Дони Рей и разсеяно гледа през прозореца. Явно не иска да го разтревожи и ще си подбира думите.

Дони Рей седи с лице към прозореца.

— Татко ще дойде ли? — пита той.

— Каза, че не иска — отвърща майка му.

Вадя договора от папката и го подавам на Дот.

— Това трябва да се подпише, преди да заведем делото. Договор между вас като клиенти и моята правна фирма. С него ще бъдем упълномощени да защитаваме интересите ви.

Договорът е съвсем кратък, само две странички. Дот го поема боязливо.

— Какво пише?

— А, обичайните приказки. Стандартен адвокатски език. Вие ни наемате като юристи, ние водим делото, поемаме всички разходи и получаваме една трета от обезщетението.

— Че тогава за какво са тия две страници ситен текст? — пита тя, вадейки цигара от пакета върху масата.

— Да не си посмяла да я запалиш! — кресва Дони през рамо. После ме поглежда и добавя: — Нищо чудно, че умирам.

Тя без колебание пхва цигарата между устните си и продължава да оглежда документа. Но не я пали.

— И непременно трябва да е подписано от трима ни, така ли?

— Точно така.

— Да, ама той рече, че няма да дойде.

— Ами тогава върви да му го занесеш — ядосано се обажда Дони Рей. — Просто вземи писалка, иди и го накарай да подпише проклетата хартия.

— Не бях помислила за това — казва тя.

— И друг път сме го правили.

Дони Рей привежда глава и се почесва по темето. Гневните думи са го източили.

— Може и да стане — изрича тя все още колебливо.

— Не се ослушвай, ами върви, дявол да го вземе! — отсича той и Дот започва да рови из чекмеджето за писалка. Дони Рей вдига глава и отново я подпира в шепи. Ръцете му са изтънели като клечки.

— Връщам се след минутка — казва Дот, сякаш трябва да отскочи до отсрещния магазин и се бои за детето. После бавно пресича тухленото дворче и нагазва в плевелите. Една от котките върху капака я забелязва и мигом изчезва под колата.

— Преди няколко месеца... — казва Дони Рей и млъква за дълго. Диша тежко, главата му се полюшва. — Преди няколко месеца трябваше да му заверим спесимен от подписа, а той не искаше да ходи никъде. Един нотариус се съгласи да дойде тук за двайсет долара, но като пристигна, баща ми отказа да влезе в къщата. Нямахме как, мама и нотариусът се отправиха към колата през буренаците. Виждаш ли оная оранжева котка отгоре?

— Аха.

— Наричаме я Стръвницата. Тя ни е нещо като охрана. Както и да е, щом нотариусът се пресегна да вземе документите от Бъди, който беше поркан както винаги и едвам гледаше, Стръвницата изведнъж рипна отгоре и го нападна. После трябваше да се изръсим шейсет долара за доктор. Плюс нов панталон. Виждал ли си някога човек с левкемия?

— Не. За пръв път ми е.

— Тежа по-малко от петдесет килограма. Преди единайсет месеца бях седемдесет и два. Открихме левкемията навреме, тъй че можеха да ме излекуват. Аз съм от късметлиите, дето имат едноточен близък с пълна съвместимост на костния мозък. Присаждането щеше да ми спаси живота, но не можехме да си го позволим. Имахме застраховка, знаеш обаче какво стана. Всъщност сигурно всичко ти е известно, нали?

— Да. Напълно съм запознат с твоя случай, Дони Рей.

— Добре — казва той с облекчение.

Гледаме как Дот разпъжда котките. Отгоре Стръвницата се преструва на заспала. Явно не иска да си има работа с Дот Блек.

Вратите са отворени и Дот пъхва договора навътре. През стъклото долита пискливият ѝ глас.

— Знам, че ги смяташ за смахнати — казва Дони Рей, сякаш е прочел мислите ми. — Но са добри хора, просто животът ги е смачкал. Имай търпение.

— Чудесни хора са.

— Аз вече съм осемдесет на сто в гроба, разбираш ли? Осемдесет на сто. Ако ми бяха направили присаждането... по дяволите, само преди шест месеца щях да имам деветдесет на сто шанс да оздравея. Деветдесет на сто. Смешна работа, докторите все вадят разни числа, за да ни обяснят дали ще живеем или не. А сега вече е твърде късно.

Изведнъж той се задъхва и стиска юмруци, треперейки от глава до пети. Докато отчаяно гълта въздух, лицето му леко порозовява и за секунда се питам дали не трябва да помогна с нещо. Дони Рей се блъска с юмруци по гърдите и ме обзема нелепият страх, че тялото му ще се разпадне.

Най-сетне той си поема дъх и бързо подсмърква. Точно в този момент започвам да ненавиждам застрахователната компания „Грейт Бенефит“.

Вече не се боя да го гледам. Той е мой клиент и разчита на мен. Приемам го с всичките му добри и лоши страни.

След малко Дони вече диша що-годе нормално, а очите му са влажни и зачервени. Не знам дали плаче, или просто се опомня от пристъпа.

— Извинявай — прошепва той.

Стръвницата изсъсква толкова силно, че я чуваме чак в кухнята, и извъръщаме глави тъкмо навреме, за да видим как хвърчи през въздуха и се бухва в плевелите. Очевидно бдителната котка е проявила прекалено жив интерес към договора и Дот е трябвало да я цапардоса. В момента говори нещо цветисто на съпруга си, който хлътва още пониско зад волана. Пресяга се, грабва листовите и яростно тръгва към нас, а котките се разбягват на всички страни.

— Осемдесет на сто в гроба, разбра ли? — дрезгаво казва Дони Рей. — Скоро няма да ме има. Ако изкараш нещо от делото, моля те, погрижи се за тях. Не им е бил сладък животът.

Трогнат съм дотолкова, че не намирам думи да отговоря.

Дот отваря вратата и хвърля договора на масата. Първият лист е леко смачкан в долния край, а върху втория има петно. Надявам се да не е котешки автограф.

— Готово — казва тя.

Край на мисията. Бъди наистина се е подписал с някаква абсолютно нечетлива драскулка. Посочвам с пръст в края на документа. Дони Рей и майка му също се подписват, с което договорът е сключен. Разговаряме още няколко минути и аз поглеждам часовника.

Когато ги напускам, Дот е седнала до Дони Рей, нежно го гали по ръката и обещава, че всичко ще се оправи.

Бях се приготвил да обясня на Бари Х., че в събота не мога да ида на работа, защото съм затрупан с неотложни задачи около къщата. Мислех да предложа в замяна няколко часа от неделята, ако му трябва. Но излезе, че се тревожа напразно. През уикенда Бари няма да е в града, а тъй като не бих и помислил да вляза в кантората без негова помощ, нещата се уреждат идеално.

Кой знае защо, призори мис Бърди не идва да блъска по вратата, а вместо това се захваща да подготвя всевъзможни инструменти пред гаража, точно под моя прозорец. Изпуска гребла и лопати. Стърже буци пръст от ръчната количка с острия край на кирката. Точи двете мотики и през цялото време бодро крещи тиролски песни. Най-сетне малко след седем слизам долу и тя се прави на учудена, че ме вижда.

— Я, добро утро, Руди. Как си?

— Чудесно, мис Бърди. А вие?

— Великолепно, просто великолепно. Не е ли прекрасен ден?

Денят едва започва и все още е прекалено рано за оценки. Струва ми се малко задушно за толкова ранен час. Май скоро ще налетят непоносимите жеги на мемфиското лято.

Мис Бърди великодушно ми отпуска чаша нескафе и препечена филийка, преди да повдигне темата за тора. За нейна радост аз се втурвам на работа. Под вещото ѝ ръководство натоварвам първата петдесеткилограмова торба върху количката, тръгвам след нея по алеята покрай къщата, пресичам моравата и спирам пред една мижава леха до самата улица. Мис Бърди е с гумени ръкавици, в едната ръка държи чаша кафе, с другата ми сочи точно къде да сложа тора. Макар и изнемощял от бутането, особено по последната отсечка през росната трева, аз храбро разцепвам чувала и почвам да разхвърлям с вилата.

Когато след петнайсет минути приключвам с първата торба, тениската ми е мокра от пот. Мис Бърди ме повежда с количката обратно към задния двор за следващото зареждане. Посочва точно коя

торба да взема и двамата се отправяме към нова леха, близо до пощенската кутия.

През първия час успяваме да разпръснем пет чувала. Двеста и петдесет килограма тор. Мъча се като грешен дявол. Към девет часа температурата вече е двайсет и седем градуса. В девет и половина си измолвам кратка почивка и след десет минути седене едва се изправям на крака. Не след дълго идва и неизбежната болка в гръбнака, но аз стискам зъби и само от време на време си позволявам по някоя страдалческа гримаса. Мис Бърди изобщо не забелязва.

По принцип не съм мързелив и сравнително неотдавна в колежа поддържах отлична спортна форма. Бягах, занимавах се в гимнастическия салон, но после дойде университетът и през последните три години почти не ми оставаше време за подобни глезотии. След няколко часа тежък физически труд се чувствам изнемоощял до немай-къде.

За обяд мис Бърди ми отпуска една ябълка и два безвкусни сандвича с пуйка. Дъвча ги съвсем бавно, седнал в дворчето край вентилатора. Гърбът ме боли, краката ми са вдървени, ръцете ми треперят, а аз гриза като заек.

Докато я чакам да приключи с кухненската работа, погледът ми се плъзга над тясната зелена ивица, прескача грамадата от чували и среща стената на апартаментчето, което невинно си стои над гаража. Страшно се гордеех, когато успях да изкрънкам мизерния наем от сто и петдесет долара месечно, сега обаче се питам дали наистина съм бил чак толкова хитър. Всъщност кой спечели от сделката? Спомням си, че дори ме хвана срам, задето злоупотребявам с лековерието на милата старица. А сега ми се ще да я натъпча в чувал от тор.

Според допотопния термометър, закован до вратата на гаража, около един след пладне температурата достига трийсет и четири градуса. В два гръбнакът ми се вдървява окончателно и аз обяснявам на мис Бърди, че трябва да си почина. Тя ме поглежда печално, после бавно извързва глава и започва да съзерцава почти непроменената камара от бели чували. Едва сме я нацърбили от единия край.

— Е, сигурно. Щом ти се налага.

— Само час — отвръщам умолително.

Тя се смилява, но към три и половина вече отново бутам количката, следван по петите от мис Бърди.

За осем часа изнурителен труд успявам да ликвидирам точно седемдесет и девет чувала тор — няма и една трета от цялата поръчка.

Малко след сандвичите подхвърлих първия намек, че към шест вечерта трябва да бъда в „Йоги“. Чиста лъжа, разбира се. По разписание обслужвам бара от осем до затварянето. Но мис Бърди няма откъде да разбере, а аз съм решил да се изтръгна от тора още по светло. В пет просто зарязвам всичко. Грохнал съм и гърбът ме боли. Заявявам, че трябва да вървя на работа, и потърям нозе нагоре по стъпалата, докато тя гледа печално отдолу. Ако иска, нека ме изхвърли, вече ми е все едно.

* * *

В късното неделно утро ме събужда величавият тътен на гръмотевици и аз отпускам морно тяло между чаршафите, докато горе по покрива барабани проливен дъжд. Главата ми е в отлично състояние — снощи на бара не съм пил нито капка. Но всичко останало не ще да помръдва, сякаш е стегнато в бетонен калъп. Най-лекото раздвижване предизвиква свирепи болки. Трудно ми е дори да дишам.

Вчера по някое време мис Бърди ме попита дали бих искал тази сутрин да отдам възхвала на господ заедно с нея. Посещението на църкви не влиза в условията на договора, но си рекох, защо пък не. Щом тая самотна старица иска да я придружа, това е най-малкото, което бих могъл да сторя за нея. Едва ли ще ми навреди.

После обаче се сетих да попитам коя църква посещава. Далаският „Табернакул на изобилието“, отвърна тя. На живо по сателита, тъй че може да възхвалява господ заедно с отец Кенет Чандлър, и то в уюта на собствения си дом.

Веднага бих отбой. Тя май се засегна, но скоро ѝ мина.

Когато бях малък, много преди баща ми да се пропие и да ме прати във военно училище, от време на време ходех на църква заедно с майка ми. Понякога идваше и той, но вечно мърмореше, затова предпочитахме да си стои у дома и да чете вестници. Посещавахме една малка методистка църква с приветлив пастор, когото наричахме отец Хауи и който разправяше забавни истории и караше всички да усещат, че бог ги обича. Спомням си колко доволна беше майка ми

след всяка проповед. В неделното училище беше пълно с деца и аз нямах нищо против старателното къпане и сресване, преди да ме поведат към църквата.

Веднъж майка ми трябваше да изтърпи някаква дребна операция и остана в болницата цели три дни. Естествено, църковните дами бяха в течение до най-дребни подробности и през тия три дни къщата ни се претъпка с тенджери, кейкове, баници, хлябове, гърнета и чинии — толкова храна двамата с баща ми сигурно не бихме изяли за цяла година. Дамите организираха плътно дежурство. Редуваха се да ни сервират, да чистят кухнята, да посрещат новите гостенки с поредните тенджери. За трите дни, докато мама беше в болницата, и през следващите три след завръщането ѝ в къщата неизменно се мотаеше поне една от дамите — според мен май пазеха някой да не задигне храната.

Баща ми само скърцаше със зъби. Първо на първо, нямаше как да си пийне тайничко сред всички тия църковни мишки, дето щъкаха из цялата къща. Мисля, че те знаеха за влечението му към бутилката, и щом веднъж бяха успели да се намъкнат, твърдо държаха да го спипат на местопрестъплението. Отгоре на всичко от него се очакваше да бъде любезен домакин — нещо, на което изобщо не беше способен. След първите двайсет и четири часа той почти по цял ден киснеше в болницата, макар и не точно от тревога за страдащата си съпруга. Просто седеше в приемната, зяпаше телевизия и пиеше уж безалкохолни напитки.

От онзи период са ми останали най-нежни спомени. Къщата ни никога не е виждала толкова много топлина и подобно количество вкуснотии. Дамите се суетяха около мен, като че бях останал сираче, и тяхното внимание ми беше страшно приятно. Появиха се дори разни баби И лели, които никога не бях виждал.

Малко след като мама оздравя, отец Хауи изхвъркна от църквата заради някакво прегрешение, което така и не разбрах докрай, а паството се разцепи на две. Някой обиди майка ми и това сложи край на религиозните увлечения. Мисля, че сега новият ѝ съпруг Ханк я води на църква от време на време.

Мис Бърди боязливо намекна за възможността да поработим из двора днес следобед. Обясних ѝ, че неделята е божи ден, пък и никога не съм бил склонен да се трудя в почивните дни.

Тя не можа да измисли възражение.

Дъждът не спира цели три дни, с което напълно осуetyа работата ми на градинарското поприще. Във вторник привечер аз се спотайвам в апартамента и уча за изпита, когато внезапно телефонът звънва. Обажда се Дот Блек и веднага разбирам, че нещо не е наред. Иначе не би ме потърсила.

— Току-що ми се обади някой си Бари Ланкастър — казва тя. — Разправа, че ми бил адвокат.

— Вярно, Дот. Той е голяма клечка от моята фирма. Работим заедно.

Сигурно е искал да провери някои подробности.

— Да, ама той не го рече така. Интересуваше се дали двамата с Дони Рей можем утре сутрин да идем в кантората му, трябвало нещо да подпишем. Попитах го за теб. Каза, че вече не работиш там. Искам да зная какво става.

Аз също. Една-две секунди само мънкам, после споменавам за някакво недоразумение. Стомахът ми се е стегнал на топка.

— Това е голяма фирма, Дот, а пък аз съм нов там, нали разбираш. Сигурно просто ме е забравил.

— Не. Знае кой си. Каза, че си работил там, но вече нямате нищо общо. Много объркана работа, разбираш ли?

Разбирам. Просвам се в креслото и правя отчаян опит да разсъждавам. Наближава девет вечерта.

— Слушай, Дот, задръж топката. Нека да се обадя на мистър Ланкастър и да разбера какво крои. Ще ти звънна след малко.

— Искам да знам какво става. Още ли не ги съдиш ония копелета?

— Ще ти се обадя след минутка, бива ли? Хайде, дочуване.

Затварям телефона, после бързо набирам номера на кантората. Имам гадното чувство, че нещата почват да се повтарят.

Дежурната телефонистка ме свързва с Бари Х. Решавам да се държа наивно и сърдечно, за да го видя какво ще каже.

— Бари, обажда се Руди. Прегледа ли материалите?

— Да, изглеждат страхотно. — Гласът му е уморен. — Слушай, Руди, може да имаме някои дребни проблеми с назначението ти.

Топката лази нагоре към гърлото ми. Сърцето ми спира. Дробовете ми също.

— А, така ли? — намирам сили да промърморя.

— Аха. Кофти работа. Днес следобед се срещнах с Джонатан Лейк и той каза, че няма да те приеме.

— Защо?

— Не му харесва идеята да назначи правоспособен адвокат на техническа длъжност. А като поразмислих, и аз съм на това мнение. Нали разбираш, мистър Лейк смята, а аз го подкрепям, че естественият стремеж на един адвокат при подобна позиция ще е да избута някой колега от стола му. А ние не работим така. Зле е за бизнеса.

Затварям очи. Плаче ми се.

— Не разбирам — казвам аз.

— Съжалявам. Всякак го увещавах, но той просто не иска. Управлява цялата кантора с желязна ръка и си има собствен начин на работа. Право да ти кажа, щеше да ме изяде, задето изобщо съм си помислил да те назнача.

— Искам да разговарям с Джонатан Лейк — изричам аз колкото се може по-твърдо.

— Няма начин. Той е прекалено зает, пък и няма да пожелае. Категоричен е.

— Ах, копеле!

— Слушай, Руди, ние...

— Копеле гадно! — крещя аз в слушалката и малко ми олеква.

— Не се стягай, Руди.

— Там ли е Лейк в момента? — питам аз.

— Вероятно. Но той няма...

— Идвам след пет минути! — крясвам аз и затръшвам слушалката.

Десет минути по-късно със скърцане на спирачки заковавам пред бившия склад. На паркинга има три коли, в сградата още свети. Бари не ме чака.

Блъскам с юмруци по вратата, но никой не се появява. Знам, че ме чуват, но не им стиска да излязат. Заставам под прозореца на Бари и

крещя с всичка сила. В канцеларията му свети, но той се прави на глух. Връщам се при вратата и продължавам да блъскам.

От сенките изниква униформен пазач и ме сграбчва за рамото. Коленете ми се подкосяват от страх. Поглеждам го изотдолу. Трябва да е висок поне към два метра. Негър с черна фуражка.

— Време е да си вървиш, синко — кротко изрича той с плътен глас. — Тръгвай, додето не съм повикал полицията.

Бутам ръката му настрани и се отдалечавам.

Дълго седя сред мрака върху продължения диван, който ми даде мис Бърди, и се мъча да обмисля нещата в перспектива. Ала с мисленето хич не ми върви. Изпивам две топли бири една след друга. Псувам и плача Кроя замисли за мъст. Дори ми хрумва да претрепя Джонатан Лейк и Бари Х. Коварните копелета са организирали заговор, за да ми задигнат делото. Какво ще кажа сега на семейство Блек? Как да им обясня?

Крача из стаята напред-назад и чакам изгрева. Снощи буквално се разсмях, като ми мина идеята пак да извадя списъка с фирмите и да тръгна от врата на врата. А от перспективата да позвъня на Мадлин Скинър направо ме побиват тръпки. „Здрасти, Мадлин. Пак съм аз.“

Най-сетне задрямвам на дивана и някой ме събужда малко след девет. Не е мис Бърди, а две цивилни ченгета. Набързо ми показват значките си през открехнатата врата и аз ги поканвам да влязат. Пак съм по шорти и тениска. Очите ми парят. Разтривам ги и се мъча да проумея на какво ли дължа тоя внезапен интерес от страна на полицията.

Приличат си като близнаци. На възраст и двамата са някъде около трийсетте, тоест не много по-възрастни от мен. Имат еднакви джинси, мокасини, мустаци и се държат като чифт второразредни артисти от телевизионна кримка.

— Може ли да седнем — пита единият и без да чака разрешение, издърпва стол изпод масата. Партньорът му също сяда и след миг двамата са в пълна готовност за действие.

— Ама разбира се — ехидно отвърщам аз. — Моля, седнете.

— Седнете и вие — предлага единият.

— Защо пък не?

Сядам срещу тях. Двамата се привеждат напред с театрален жест.

— Е, какво става, по дяволите? — питам аз.

— Познавате ли Джонатан Лейк?

— Да.

— Знаете ли къде е кантората му?

— Да.

— Бяхте ли там снощи?

— Да.

— По кое време?

— Между девет и десет.

— С каква цел отидохте там?

— Дълго е за разправяне.

— Нищо, имаме време.

— Искях да разговарям с Джонатан Лейк.

— Разговаряхте ли?

— Не.

— Защо?

— Вратата беше заключена. Не можах да вляза в сградата.

— Опитайте ли да влезете с взлом?

— Не.

— Сигурен ли сте?

— Абсолютно.

— Върнахте ли се при сградата след полунощ?

— Не.

— Сигурен ли сте?

— Аха. Питайте пазача.

При тия думи двамата се споглеждат. Май нагазвам в опасни води.

— Видяхте ли пазача?

— Да. Той ми рече да се махам и аз си тръгнах.

— Можете ли да го опишете?

— Аха.

— Хайде, опитайте.

— Едър, цветнокож, висок към два метра. Униформа, фуражка, пистолет, всичко както си му е редът. Питайте го, той ще ви каже, че си тръгнах без втора покана.

Двамата пак се споглеждат.

— Не можем да го питаме.

— Защо? — питам аз и усещам, че се задава нещо ужасно.

— Защото е мъртъв.

Двамата ме гледат напрегнато как ще реагирам. Искрено съм потресен, както би бил и всеки друг на мое място. Усещам тежестта на погледите им.

— Как... тъъ... как е загинал?

— Изгорял е в пожара.

— Какъв пожар?

Двамата мълчат в пълен синхрон, клатят глави подозрително и гледат масата. Единият измъква от джоба си бележник, сякаш е репортер.

— Ваша ли е оная малка тойота отвън?

— Знаете, че е моя. Нали си имате компютри.

— С нея ли отидохте до кантората снощи?

— Не, мъкнах я на гръб. За какъв пожар говорите?

— Слушай момче, не ми се прави на умник, бива ли?

— Дадено. Разбрахме се. Аз няма да се правя на умник и вие няма да се правите на умници.

Другият се намесва.

— Има предположение, че колата ти е забелязана близо до кантората в два след полунощ.

— Няма такава работа. Не е била моята кола. — В момента не мога да знам дали казват истината. — За какъв пожар става дума?

— Снощи фирмата на Лейк изгоря. Сградата е напълно унищожена.

— До основи — услужливо добавя другият.

— И вие значи търсите подпалвача — казвам аз, все още замаян, но същевременно и адски ядосан, защото допускат, че може да съм замесен. — А Бари Ланкастър ви е казал, че от мен става чудесна мишена за подозрения около пожара, нали?

— Вярно, занимаваме се с палежи. Но разследваме и убийства.

— Колко души са изгорели?

— Само пазачът. Първото обаждане беше около три, по това време сградата е била празна. Изглежда, че пазачът не е успял да избяга, преди покривът да се срути.

Почти съжалявам, че Джонатан Лейк не е бил заедно с пазача, но после се сещам за всички онези чудесни канцеларии с картини и персийски килими.

— Губите си времето — казвам аз, все по-ядосан от подозренията им.

— Мистър Ланкастър каза, че снощи си бил много възбуден.

— Вярно. Но не чак толкова, че да подпалия бараката. Губите си времето, момчета. Честна дума.

— Каза още, че са те уволнили и си искал да разговаряш с мистър Лейк.

— Вярно, вярно, вярно. Самата истина. Но това едва ли доказва, че съм имал мотив да подпалия кантората. Слезте на земята.

— За убийство при палеж се полага смъртна присъда.

— Без майтап? Моите поздравления! Бягайте да намерите убиеца и му подпалете задника. Само не ме замесвайте повече.

Изглежда, че гневът ми е твърде убедителен, защото двамата едновременно бият отбой. Единият измъква сгънато листче от джоба на ризата си.

— Тук имам доклад отпреди два месеца, търсили са те за унищожаване на частна собственост. Счупено стъкло в някаква адвокатска кантора.

— Видяхте ли, че компютрите ви работят!

— Много странно поведение за един адвокат.

— Има и по-тежки случаи. Освен това още не съм адвокат. Току-що завърших семестриално. А онова обвинение отпадна, сигурен съм, че го пише черно на бяло някъде в тая ваша хартийка. И ако вие, момчета, си въобразявате, че едно счупено стъкло през април има някаква връзка със снощния пожар, значи истинският подпалвач може да диша спокойно. Нищо не го заплашва. Ще си остане на свобода.

Единият скача на крака, другият побързва да стори същото.

— Съветвам те да поговориш с адвокат — заявява първият, като ме сочи с пръст. — В момента си главният заподозрян.

— Да бе, да. Както вече ви казах, ако аз съм главният заподозрян, значи истинският убиец е голям късметлия. Много сте далече от истината, момчета.

Двамата затръшват вратата и се пръждосват. Изчаквам около половин час, после скачам в колата. Предпазливо подкарвам към

изгорелия склад. Паркирам, продължавам пеша до следващата пресечка и хлътвам в някаква бакалия. През витрината различавам в далечината димящите останки. Оцеляла е само една стена. Наоколо са се струпали десетки хора, адвокати и секретарки сочат насам-натам, пожарникари с високи ботуши газят из пепелището. Няколко полицаи ограждат мястото с жълта найлонова лента. Над целия квартал е надвиснал сивкав облак, изпълнен с острия мирис на изгоряло дърво.

Подовете, таваните и почти всички стени на сградата бяха от чамово дърво. Като се добави огромното количество книги, пръснати из цялата кантора, и неизбежните тонове документи, не е трудно човек да си представи какви пламъци са били. Озадачава ме друго — из целия склад беше монтирана сложна пожарогасителна система. Навсякъде стърчаха тръби, боядисани с блажна боя и често използвани като част от вътрешната декорация.

По съвсем очевидни причини Принс не е от най-ранобудните. Обикновено заключва „Йоги“ около два след полунощ и едва се дотъртя до задната седалка на своя кадилак. Останалото е грижа на Файърстоун — стар, верен шофьор, а според слуховете и телохранител. На два-три пъти се е случвало и той да се натряска, та трябваше да ги откарвам и двамата.

Към единайсет сутринта Принс гледа да си бъде на място, защото на обяд в „Йоги“ се правят добри пари. В дванайсет го заварвам да прелиства документи на бюрото, като се бори с неизменния махмурлук. До пет следобед хрупа аспирин и пие минерална вода, после наставка вълшебният час и той потъва в блажения свят на коктейлите с ром.

Канцеларията на Принс е в една стаичка без прозорци, скрита зад кухнята; дотам се стига след лъкатушене през три невзрачни врати и слизване по тайна стълба. Помещението е квадратно и стените му са плътно облепени със снимки на Принс, хванат под ръка с местни политици и разни други фотогенични типове. Освен това в рамки и върху картонени подложки висят сума ти вестникарски изрезки със съобщения как за пореден път го подозират, обвиняват, арестуват, разпитват, съдят и в крайна сметка винаги го признават за невинен. Той страшно обича да си вижда името по вестниците.

Днес е в скапано настроение както обикновено. С годините се научих да го избягвам, додето не гаврътне третото питие, което обикновено става около шест вечерта. Сега обаче съм подранил с цели шест часа. Принс ми прави знак да вляза и да затворя вратата.

— Какво има? — изръмжава той.

Очите му са кръвясали. Винаги ми е приличал на разбойник с дългата си черна коса, рошавата брада, разкопчаната риза и косматата шия.

— Малко съм позакъсал — обяснявам аз.

— Че кога не си бил?

Разказвам му за снощи — изгубената работа, пожара, ченгетата. Всичко. Особено наблягам на факта, че има мъртвец и ченгетата са се разтърчали. С основание впрочем. Хич не се виждам в ролята на главен заподозрян, но ония май са твърдо убедени.

— Значи на Лейк са му драснали клечката — замислено разсъждава той. Изглежда доволен. Един хубавичък палеж е тъкмо това, което би развеселило Принс като светъл лъч в сивото утро. — Никога не ми е бил симпатичен.

— Нищо му няма. Просто временно прекратява работа. Скоро пак ще се върне.

И тъкмо това ме тревожи най-много. Джонатан Лейк хвърля купища пари за политика. Има страхотни връзки и много народ му дължи услуги. Ако е убеден, че имам пръст в пожара или просто му трябва момче за бой, ченгетата ще ме гонят до дупка.

— Заклеваш ли се, че не си ти?

— Не се занасяй, Принс.

Той бавно обмисля отговора, чеше се по брадата и веднага усещам колко му е драго изведнъж да нагази в тая каша. Престъпление, смърт, интриги, политика — образцово късче от живота на подземния свят. Да имаше някоя гола танцьорка и двама-трима корумпирани полицаи, направо щеше да викне една бутилка от радост.

— Вземи да си потърсиш адвокат — казва той, продължавайки да се чеше по брадата.

Уви, точно това е причината да съм тук. Мислех да се обадя на Букър, но вече съм му създал достатъчно главоболия. Пък и в момента двамата с него имаме един общ недостатък — преди изпита изобщо не се броим за адвокати.

— Нямам пари за адвокат — отвърщам аз и смирено изчаквам следващия ред от сценария. Ако имах някакъв друг избор, бих го предпочел с най-голямо удоволствие.

— Остави на мен — заявява той. — Ще се обадя на Брузър.

— Благодаря — кимвам аз. — Мислиш ли, че ще помогне?

Принс се ухилва и широко разперва ръце.

— Брузър нищо не ми отказва, ясно ли е?

— Ясно — кротко изричам аз.

Той грабва телефона и набира номера. Слушам го как ръмжи на някого, после ругае друг и накрая се добира до Брузър. Сега говори с бързите, насечени фрази на човек, който знае, че телефонът му се подслушва. Разговорът звучи горе-долу така:

— Брузър, Принс се обажда. Да бе, да. Трябва да се видим, спешно е... Един от моите тука си има малко неприятности... Да, да. Не при теб. Трийсет минути. Разбрано.

Жал ми е за клетия агент на ФБР, който ще се мъчи да изрови някакви улики от тоя разговор.

Файърстоун изкарва кадилака край задния изход и двамата с Принс скачаме на задната седалка. Колата е черна, с тъмни стъкла. Принс живее в зоната на здрача. От три години не съм го виждал да върши нещо на открито. Взе ли си отпуск, отива право в Лае Вегас и кисне денонощно по игралните домове.

Разговорът ни бързо се превръща в досаден разказ за най-големите съдебни успехи на Брузър, почти неизменно свързани с Принс. Странно, но започвам да се отпускам. Попаднал съм в добри ръце.

Оказва се, че Брузър е изучавал право във вечерните курсове и е завършил на двайсет и две години — ненадминат рекорд според Принс. Още от деца двамата били първи приятели, а в гимназията споделяли всичко — хазарт, пиячка, момичета и побоища. С две думи — тежка улична младост из южните предградия на Мемфис. Цяла книга можело да се напише за тях. Брузър отишъл в колеж, Принс се захванал да кара бира с камион. После едно, друго и работата се завъртяла.

Кантората се намира в червената тухлена сграда на някакъв търговски център с химическо чистене от едната страна и видеотека от другата. Брузър инвестира парите си мъдро, обяснява Принс, и сега е

собственик на цялата сграда. Отсреща има денонощно заведение за палачинки, а до него е клуб „Кехлибар“ — крещящо оформен бар с голи танцьорки и неоново осветление в стил Лае Вегас. Намираме се в индустриалната част на града, близо до летището.

Ако не се броят думите ЮРИДИЧЕСКА КАНТОРА, изписани с черна боя върху една стъклена врата в центъра на сградата, нищо не би могло да подсказва, че тук се подвизава правист. Секретарка е тесни джинси и половин тон червило по устните ни посреща с лъчезарна усмивка, но ние профучаваме покрай нея.

— По-рано тя работеше отсреща — обяснява ми Принс в движение.

Надявам се да е била при палачинките, но не ми се вярва. Макар че е грамаден и претруфен, квадратният кабинет на Брузър удивително напомня канцеларията на Принс — никакви прозорци, никакъв шанс за проникване на слънчев лъч, снимки на неизвестни солидни чичковци, които прегръщат Брузър и се хият насреща ни. Едната стена е посветена на оръжията, по нея висят всевъзможни пушки, мускети и трофеи от състезания по стрелба. Зад масивното кожено кресло на собственика се издига грамаден аквариум, из чиито сенчести води бавно плават някакви странни рибки, напомнящи миниатюрни акули.

В момента той разговаря по телефона и ни прави знак да седнем срещу дългото му бюро. Настаняваме се, Принс веднага сочи аквариума и нетърпеливо ме осведомява:

— Онова там са истински акули.

Живи акули в адвокатска кантора? А, схващам. Майтап. Принс се кикоти.

Гледам към Брузър, като се мъча да не ме забележи. Слушалката изглежда съвсем дребна до грамадната му глава. Дългата му прошарена коса се спуска на безредни вълни до раменете. Долният край на слушалката потъва в дълга и гъста козя брадичка. Очите му са черни и лъскави, обкръжени от сбръчкана мургава кожа. Често съм си мислил, че трябва да е от средиземноморско потекло.

Макар да съм му сервирал хиляди питиета, никога не сме подхващали сериозен разговор. Не съм имал желание. И сега нямам, изборът обаче явно е твърде ограничен.

Той изръмжава две-три лаконични реплики и затваря телефона. Принс ме представя набързо, а Брузър го уверява, че ме познава добре.

— Отдавна се знаем с Руди, иска ли питане — казва той. — Какъв е проблемът?

Принс ме поглежда и аз отново подхващам историята.

— Видях го в сутрешните новини — намесва се Брузър, когато стигам до пожара. — Вече пет души ми позвъниха по този повод. Това, адвокатите, сме големи клюкари.

Усмихвам се и кимвам, защото това се очаква от мен, после пристъпвам към посещението на ченгетата. Завършвам, без повече да ме прекъсват, и нетърпеливо чакам мъдрите съвети на своя адвокат.

— Значи си искал да работиш като помощник, а? — казва той, очевидно озадачен.

— Бях се отчаял.

— И къде ще работиш сега?

— Не знам. В момента много повече се вълнувам дали ще ме арестуват.

Това го кара да се усмихне.

— Остави на мен — самодоволно заявява той. Принс вече няколко пъти ме е уверил, че дори самият кмет не познава толкова ченгета, колкото Брузър. — Само изчакай да въртна два-три телефона.

— Засега да се покрие някъде, нали? — пита Принс, сякаш съм беглец от затвора.

— Аха. Покрий се някъде.

Кой знае защо, имам чувството, че в този кабинет неведнъж са давани подобни съвети.

— Какво знаеш за палежите? — пита Принс.

— Нищо. Във факултета не сме ги изучавали.

— Е, аз съм водил две-три дела за палеж. Може да минат дни, додето се установи дали пожарът е умишлен, или не. В стари сгради като оная всичко се случва. Ако е палеж, няма да приберат никого в близките дни.

— Никак не ми се ще да ме арестуват, нали разбирате. Особено след като съм невинен. Не искам да ме пишат по вестниците.

При тия думи се озъртам към стената, облепена с изрезки.

— Влизам ти в положението — отвръща той най-сериозно. — Кога си на изпит за адвокатски права?

— През юли.

— А после?

— Не знам. Ще потърся нещо.

Скъпият ми приятел Принс изведнъж се намесва в разговора.

— Що не го вземеш тук, Брузър? Имаш цял куп адвокати, мама му стара. Колко му е да прибереш още един? Той е отличник, умна глава, бачка като луд. Гарантирам за него. На момчето му трябва работа.

Бавно извърщам глава и поглеждам Принс, който ми се усмихва благо като Дядо Коледа.

— Мястото е страхотно — обяснява той с радостна възбуда. — Ще видиш какво правят *истинските* адвокати.

Той избухва в смях и ме плясва по коляното. Двамата се обръщаме към Брузър, който върти очи, сякаш отчаяно търси някакво приемливо възражение.

— Ами... бива. Аз винаги търся талантиливи млади юристи.

— Видя ли? — казва Принс.

— Всъщност двама сътрудници току-що ме напуснаха, за да основат собствена фирма. Тъй че имам две свободни бюра.

— Видя ли? — повтаря Принс. — Казах ти, че ще потръгне.

— Само че не е работа на твърда заплата — добавя Брузър, който явно почва да възприема идеята. — Не, сър. При мен не се работи така. Очаквам моите сътрудници сами да се издържат, да си изкарват заплатите.

Прекалено съм смаян, за да говоря. Досега с Принс изобщо не сме обсъждали темата за бъдещата ми работа. Не желая да ми помага. А още по-малко искам Брузър Стоун да ми бъде шеф. Но и не ми се ще да го обиждам — особено пък сега, когато ченгетата душат наоколо и подхвърлят не особено тънки намеци за смъртна присъда. Просто нямам сили да кажа на Брузър, че приемам мошеник да ми бъде адвокат, но не и работодател.

— Как става това на практика? — питам аз.

— Много е просто и действа добре, поне според мен. А имай предвид, че за двайсет години съм опитал какво ли не. Имал съм поне петима-шестима партньори и десетки сътрудници. Единствената ефикасна система е тази, при която сътрудникът изкарва достатъчно хонорари, за да си покрие заплата. Ще се справиш ли?

— Мога да опитам — неуверено казвам аз и свивам рамене.

— Можеш, разбира се — окуражава ме Принс.

— Получаваш хиляда долара аванс месечно и задържаш една трета от хонорарите. От тази една трета погасяваш авансите. Втората част отива за служебния фонд — режийни, канцеларски материали и тъй нататък. Третата е за мен. Ако не успееш да покриеш аванса, остава да ми дължиш. И така докато удариш по-голяма печалба. Ясно ли е?

Няколко секунди обмислям тази нелепа схема. Само едно може да бъде по-лошо от безработицата — работа, при която губиш пари и дълговете се трупат месец след месец. Хрумват ми няколко твърде конкретни и коварни въпроса. Тъкмо се каня да задам един от тях, когато Принс казва:

— Звучи ми съвсем прилично. Страхотна далавера. — И той отново ме плясва по коляното. — Ще натрупаш пари, тъй да знаеш.

— Колко печелят сътрудниците? — питам аз, макар че не вярвам да чуя истината.

Дълги бръчки прорязват челото на Брузър. Той се замисля дълбоко.

— Различно. Зависи какво ще докараш. Миналата година един стигна до осемдесет хиляди, друг едва се добра до дваисет.

— А пък ти гушна триста хиляди — обявява Принс с жизнерадостен смях.

— Де да бяха толкова.

Брузър ме гледа втренчено. Предлага ми единственото оцеляло работно място в Мемфис и май усеща, че не горя от желание да го заема.

— Кога започвам? — питам аз, правейки жалки опити да покажа въодушевление.

— Незабавно.

— Само че изпитът...

— Не се тревожи. От днес тръгваш да печелиш. Ще ти обясня как.

— На всичко ще те научи — приглася му Принс, преливащ от щастие.

— Още днес ще ти платя хилядарката — продължава Брузър с тон на отчаян прахосник. — За начало. Ще ти покажа кантората, ще те

въведа в работата, тъй да се каже...

— Страхотно — изричам аз с измъчена усмивка.

В момента просто няма накъде да се дърпам. Изобщо не би трябвало да съм тук, но ме е страх и се нуждая от помощ. Отделно стои неизясненият засега въпрос колко ще дължа на Брузър за услугите. Той не ми прилича на ония милозливи души, дето от време на време правят по някоя безплатна услуга за бедните.

Малко ми е зле. Може би от безсъние или от изненадващото нахлуване на полицията. Или пък от факта, че седя в този кабинет, гледам живи акули в аквариума и подготвям сделка с двамата най-големи мошеници на Мемфис.

Не много отдавна бях умен, лъчезарен третокурсник с перспектива за кариера в истинска адвокатска фирма и нетърпеливо очаквах да навляза в професията, да работя като вол, да развивам дейност в местния адвокатски съюз, да се изкачвам нагоре — с две думи, да върша всичко, което биха вършили моите приятели. А сега седя тук толкова слаб и уязвим, че обещавам да си подлагам задника за някакви жалки хиляда долара месечно.

Телефонът звъни. Спешно повикване за Брузър — сигурно са тикнали някоя гола танцьорка в панделата за неморално поведение. Ставаме от креслата. Брузър прикрива слушалката с длан и ми прошепва да дойда днес следобед.

Принс направо ще се пръсне от гордост. За нула време е успял да ме откачи от въжето и да ми намери работа. Но колкото и да се напругам, не мога да се развеселя, докато Файърстоун кара с пълна скорост обратно към „Йоги“.

Решавам да се укрия във факултета. Два часа се спотайвам между рафтовете в мазето, преглеждайки дело след дело по моята тема. Всъщност само убивам времето.

Накрая бавно подкарвам към аерогарата и пристигам пред кантората на Брузър около три и половина. Кварталът се оказва много по-неприятен, отколкото ми изглеждаше само преди няколко часа. Улицата е с пет платна, наоколо гъмжи от малки промишлени предприятия, складове за продажби на едро и малки сенчести кръчмички, където работниците разпускат след тежкия ден. Аерогарата е съвсем наблизо и над покривите с грохот прелитат реактивни самолети.

Търговският център на Брузър носи името „Грийнуей Плаза“ и докато седя в колата си на претъпкания паркинг, забелязвам освен химическото чистене и видеотеката още две заведения — магазин за напитки и малко кафене. Поради плътно затворените врати и огледалните стъкла не мога да определя съвсем точно, но изглежда, че адвокатската кантора се е разпростряла на ширина пет-шест прозореца в централната част. Стискам зъби и отварям вратата.

Секретарката с джинсите седи зад невисока дървена преграда. Има изрусена коса и фантастична фигура, чиито чупки и извивки са подчертани по най-изгоден начин.

Обяснявам ѝ защо съм тук. Очаквам троснато да ми посочи вратата, но тя се държи любезно. Със страстен, но съвсем интелигентен глас и без излишни глезотии ме моли да попълня необходимите формуляри за постъпване на работа. Дълбоко съм изненадан от новината, че правната кантора на Дж. Лиман Стоун предлага на своите служители доста прилична здравна осигуровка. Старателно изчитам ситния текст, защото не бих се учудил, ако Брузър е укрил тук-там дребни уловки, чрез които да впие още по-дълбоко нокти в плътта ми.

Но изненади няма. Питам секретарката дали мога да поговоря с Брузър и тя ми казва да почакам. Настанявам се на един от пластмасовите столове край стената. Приемната е обзаведена горедолу като канцелария на благотворително дружество — захабен керамичен под, покрит с тънък слой прах, евтини столове, паянтови дъсчени стени и поразително изобилие от парцаливи списания. Секретарката Дру пише на машина и същевременно отговаря на обажданията. Телефонът звъни без прекъсване, но тя се справя умело и често продължава да трака, докато бъбри с клиентите.

Най-сетне Дру ме отпраща да се срещна с новия си работодател. Брузър е седнал зад бюрото и проучва моите формуляри като счетоводител. Интересът му към подробностите ме изненадва. Той ме поздравява, излага накратко финансовите условия на споразумението, после ми подава договор. Попълнен е с моето име. Изчитам го и подписвам. За прекратяване и от двете страни се изисква трийсетдневно предупреждение. Доволен съм от тази точка, но подозирам, че не е вмъкната случайно.

Обяснявам за неотдавнашния си фалит. Утре ми предстои първата съдебна среща с кредиторите. Това се нарича „проучване на длъжника“ и очаквам адвокатите на неприятеля да се разровят из мръсното ми бельо. Имат право да питат буквално каквото им хрумне — както по финансовата част, така и за живота ми като цяло. Но едва ли ще стане напечено. Всъщност дори има надежда изобщо да не ме разпитват.

Заради тази процедура имам интерес да остана безработен още няколко дни. Помолвам Брузър да задържи формулярите и да отложи малко първата месечна заплата. Уговорката му допада, защото звучи доста нередно.

Няма проблеми.

Брузър ме повежда на кратка обиколка из кантората. Всичко е точно както очаквах — мизерни стаички, разхвърляни безредно туктам в зависимост от растежа на това експлоататорско предприятие. На места личи, че са събаряни стени. Навлизаме все по-навътре из мрачния лабиринт. Брузър ме представя на две улисани жени в някаква тясна стая, претъпкана с компютри и принтери. Като ги гледам, едва ли са от танцърките отсреща.

— Мисля, че в момента имаме шест момичета — казва той, когато продължаваме обиколката. За него служителките са просто „момичета“.

Запознава ме и с двама адвокати — сравнително симпатични момчета с евтини костюми, работещи в тесни, претъпкани с папки и прашни книги кабинети.

— В момента имаме петима адвокати — обяснява той, докато влизаме в библиотеката. — По едно време бяха седем, но ми създаваха много ядове. Предпочитам четирима или петима. Колкото повече наемам, толкова повече се карат и все до мене опира. С момчетата е същото.

Библиотеката е тясна и дълга, стените са закрити чак до тавана от рафтове с книги, натъпкани сякаш без никакъв ред. Върху дългата маса в средата се трупат купища разгърнати томове и папки с документи.

— Някои от момчетата са големи прасета — мърмори Брузър. — Е, какво ще речеш за бараката?

— Чудесно е — казвам аз.

И не лъжа. С облекчение откривам, че тук наистина се практикува право. Брузър може да е печен мошеник с яки връзки и нечисти капиталовложения, но все пак си остава адвокат. Кантората му направо бръмчи от всеотдаен юридически труд.

— Не е чак толкова лъскаво като при големите клечки в центъра — казва той, без да се смущава. — Но затова пък е изплатено изцяло. Купих го преди петнайсет години. Твоят кабинет е отсреща.

Той посочва с пръст и двамата напускаме библиотеката. Две врати по-нататък, близо до автомата за безалкохолни напитки, откриваме невзрачна стаичка с бюро, няколко стола, канцеларски шкафове и снимки на коне по стените. Върху бюрото има телефон, диктофон и няколко бележника. Всичко е спретнато и подредено. Из въздуха се носи лек мирис на дезинфекциращ разтвор, сякаш е чистено съвсем наскоро.

Брузър ми подава халка с два ключа.

— Този е за външната врата, другият за кабинета. Можеш да влизаш и излизаш по всяко време. Само внимавай нощем, кварталът не е от най-безопасните.

— Трябва да поговорим — казвам аз, взимайки ключовете.

Той поглежда часовника си.

— Колко ще трае?

— Нека да са трийсет минути. Спешно е.

Брузър вдига рамене и ме повежда обратно към своя кабинет, където намества внушителния си задник в коженото кресло.

— Какво има? — делово пита той, докато вади от джоба си писалка и посяга към задължителния бележник. Почва да драска още преди да съм отворил уста.

Набързо му излагам фактите около случая „Блек“, което отнема десетина минути. По този начин запълвам и неясните места около раздялата ми с фирмата на Лейк. Обяснявам как Бари Ланкастър ме праметна, за да задигне случая, а оттук преминавам към съществената част.

— Трябва да заведем делото още днес — сериозно казвам аз. — Защото на практика Ланкастър все още се занимава със случая. Мисля, че скоро ще предприеме нещо.

Брузър ме стрелва с черните си очи. Изглежда, съм разбудил интереса му.

— Ами клиентите? — пита той. — Нали са подписали договор с Лейк.

— Да. Но след малко отивам при тях. Те ще ме послушат.

Вадя от куфарчето си черновата на иска срещу „Грейт Бенефит“, върху която двамата с Бари сме работили часове наред. Брузър я изчита внимателно. След това му подавам писмо, с което семейство Блек се отказва от услугите на Бари Х. Ланкастър. Сега той чете по-бавно.

— Добра работа, Руди — казва Брузър и аз се изчервявам като последен мошеник. — Усещам накъде биеш. Днес завеждаш делото, после отнасяш на клиентите копие от иска. Показваш им го и ги караш да подпишат писмото.

— Точно така. Трябва ми само твоят подпис върху иска. Ще върша цялата работа сам и ще те държа в течение.

— Ония от фирмата на Лейк ще се вкиснат, нали? — замислено пита той, подръпвайки рошавите си мустаци. — Харесва ми. Колко може да се изкара от делото?

— Сигурно колкото решат съдебните заседатели. Не вярвам да стигнем до споразумение.

— Значи искаш да си опиташ късмета?

— Може да ми потрябва помощ. Делото сигурно ще се провлече година-две.

— Ще те запозная с един от сътрудниците, Дек Шифлет. Навремето е работил в голяма застрахователна компания и сега редовно се занимава с тия въпроси.

— Страхотно.

— Кабинетът му е точно срещу твоя. Кажи да препишат иска, да вмъкнат моето име и ще заведем делото още днес. Само гледай да навиеш клиентите.

— Клиентите са ни в кърпа вързани — уверявам го аз и си представям как Бъди гали котките и трепе мухи във форда, Дот пуши на верандата и гледа пощенската кутия, сякаш всеки момент може да пристигне чек от „Грейт Бенефит“, а Дони Рей седи и крепи главата си в шепи.

— Един страничен въпрос — добавям аз и се прокашлям. — Някакви вести от ченгетата?

— Засега нищо — отвърща той самодоволно като велик фокусник, който току-що е изпълнил коронния си номер. — Поговорих с някои хора и излезе, че още не са наясно дали има палеж, или не. Ще им трябват дни, за да разберат.

— Значи няма да ме арестуват посред нощ.

— Не бой се. Обещаха да позвънят, ако им потрябваш. Обясних им, че ще се явиш доброволно, ще окажеш пълно съдействие и тъй нататък. Няма обаче да се стигне дотам. Дишай спокойно.

Наистина почвам да дишам спокойно. Убеден съм, че Брузър Стоун има начини да се споразумее с полицията.

— Благодаря — казвам аз.

Пет минути преди края на работното време влизам в деловодството в съда и завеждам иск срещу застрахователната компания „Грейт Бенефит“ и Боби Оут — изчезналия агент, който е продал полицата. Моите клиенти претендират за реално обезщетение от двеста хиляди долара плюс десет милиона морални щети. Нямам представа с какви капитали разполага „Грейт Бенефит“ и едва ли скоро ще науча. Тия десет милиона си ги изсмуках от пръстите просто

защото цифрата звучи приятно. В адвокатската практика това е редовно явление.

Естествено, моето име не се среща никъде. Правен съветник на ищците е Дж. Лиман Стоун и разкошният му подпис краси последната страница, придавайки солидност на целия документ. Подавам на деловодителя служебен чек за съдебната такса и битката започва.

„Грейт Бенефит“ официално е подведена под отговорност!

Карам като луд през Северен Мемфис към квартал Грейнджър, където заварвам клиентите си горе-долу в същото състояние, в което ги оставих преди няколко дни. Бъди е навън. Дот довежда Дони Рей от спалнята. Тримата сядаме около масата и те с възхищение разглеждат копие от иска. Цифрите силно ги впечатляват. Дот непрекъснато повтаря магическата сума десет милиона, сякаш преди малко е узнала кой номер ще спечели на лотария.

В края на краищата съм принуден да им обясня какво е станало с онези ужасни хора от фирмата на Лейк. Сблъсък на стратегиите. Не ми е допаднала тяхната мудност. Те пък не са били очаровани от моя пристрастен подход към делото. И тъй нататък.

Всъщност това изобщо не ги интересува. Делото е заведено, виждат го със собствените си очи. Могат да прочетат иска и нищо повече не им трябва. Сега държат да знаят какво ще стане по-нататък. След колко време ще се разбере нещо конкретно? Има ли шансове за бързо споразумение? Тия въпроси ми разкатават фамилията. Знам, че всичко ще се проточи ужасно дълго и чувствам колко е жестоко да го прикривам.

С медени приказки ги убеждавам да подпишат писмото до бившия си адвокат Бари Х. Ланкастър. Текстът е кратък и безмилостен. Поднасям и нов договор с фирмата на Дж. Лиман Стоун. Бъбрейки като картечница, обяснявам необходимостта от всички тия хартии. От същите места около кухненската маса двамата с Дони Рей гледаме как Дот нагазва в плевелите и хока съпруга си, за да получи подпис.

Когато ги напускам, фамилията е в много по-бодро настроение. Дълбоко са удовлетворени от факта, че най-сетне съдят ненавистната компания. Отвързват на удара с удар — застрахователят е накърнил интересите им и те успяха да ме убедят в това. Сега се присъединяват към милионите други американци, които всяка година завеждат съдебни дела. Така се чувстват истински патриоти.

Седя в душната си кола сред оживеното улично движение и мисля за безумието на последните двайсет и четири часа. Днес подписах с Брузър договор, коварен като тресавище. Хиляда долара месечно изглеждат мизерна сума, но въпреки това ме плашат. Не са заплата, а заем и нямам представа как ще го погасявам. Дори и да изкарам нещо от делото „Блек“, то ще е след месеци.

Засега ще продължа да работя в „Йоги“. Принс все още ми плаща в брой — пет долара на час плюс вечеря и безплатна бира.

В този град има фирми, които изискват от своите сътрудници да носят елегантни костюми, да карат луксозни коли, да живеят в скъпи квартали и дори да членуват в най-реномираните клубове. Разбира се, плащат им доста повече от Брузър, но пък и ги товарят с куп излишни обществени задължения.

Виж, аз съм друга работа. И фирмата ми също. Мога да нося каквото си искам, да карам всякакви таратайки, да кисна по най-скапаните кръчми и никой няма копче да ми каже. Всъщност дори се питам как да реагирам, ако някое от момчетата в кантората ми предложи да отскочим до отсрещното заведение.

Изведнъж се усещам като волна птичка. Докато потокът от коли се юрва напред, в гърдите ми бликва вълшебно чувство за независимост. Мога да оцелея! Ще работя неуморно и сигурно ще науча за правния занаят много повече от който и да било в ония високи сгради. Ще понасям търпеливо високомерните насмешки и подигравки, че съм се хванал с толкова мижава фирма. Нека. Това ще ме закали. Не чак толкова отдавна бях взел да виря нос, докато се чувствах осигурен в „Броднакс и Спиър“, а после при Лейк, тъй че един студен душ ще ми дойде добре.

Когато паркирам пред „Грийнуей Плаза“, вече се стъмва. Повечето коли са изчезнали. Отсреща ярките светлини на клуб „Кехлибар“ са привлекли обичайното стадо камионетки и служебни коли. Неоновото сияние се вихри по целия покрив на сградата и озарява квартала.

Никой не може да обясни внезапния взрив на бизнеса с голи тела по тукашните места. Мемфис е крайно консервативен град с множество църкви, разположен в самото сърце на онази част от

Америка, наречена „Библейски пояс“. Иска ли някой да заеме изборна длъжност, веднага се обявява за привърженик на най-строги морални норми и обикновено бива възнаграден със съответната бройка гласове. Просто не си представям да изберат кандидат, който проявява симпатии към стриптийза.

Гледам как цяла тайфа бизнесмени използват от колите си и хлътват в клуб „Кехлибар“. Единият е американец, останалите — японци. Сигурно искат да увенчаят тежките преговори с по едно-две питиета и да си изплакнат очите с последните достижения на американската силиконова индустрия.

Музиката вече гърми с пълна сила. Паркингът бързо се запълва.

Изтичвам до входа на кантората и отключвам. Канцелариите пустеят. Кой знае, сигурно всичко живо се е прехвърлило отсреща. Днес следобед определено имах чувството, че фирмата на Дж. Лиман Стоун не е място за работохолици.

Всички врати са затворени и вероятно заключени. В тая кантора никой никому не вярва. Е, и аз нямам намерение да оставям отключено.

Ще се задържа тук няколко часа. Мисля да позвъня на Букър и да го информирам за последните си прежеждия. Напоследък и двамата сме позарязали ученето. От три години насам взаимно се контролираме и подръчкваме в това отношение.

А изпитът злоещо се мержелее на хоризонта като среща с бесилката призори.

Дочаквам утрото, без да ме арестуват, но почти не успявам да мигна. Някъде между пет и шест се поддавам на мътния вихър от мисли, кръжащи из главата ми, и ставам от леглото. За последните две денонощия не ми се събират и четири часа сън.

В шест без пет откривам номера в указателя и го набирам. Вече съм на втората чаша кафе. Сигналят прозвучава десетина пъти, докато най-сетне сънлив глас изрича отсреща:

— Ало.

— Бари Ланкастър, моля — казвам аз.

— На телефона.

— Бари, обажда се Руди Бейлър.

Чувам кашлица и си го представям как скача от леглото.

— Какво има? — нита той с много по-ясен глас.

— Извинявай, че те будя по никое време, обаче исках да ти спомена едно-две неща.

— Например?

— Например, че вчера семейство Блек заведе дело срещу „Грейт Бенефит“. Ще ти пратя копие от иска веднага щом си намерите нова кантора. Освен това подписах писмо, с което те освобождават от задълженията. Тъй че не ги мисли повече.

— От чие име си завел делото?

— Честно казано, това не е твоя работа.

— Как да не е?

— Като ти пратя копието, ще разбереш. Ти си умно момче. Имаш ли вече нов адрес, или още караш на стария?

— Пощенската ни кутия не е засегната.

— Ясно. Между другото, ще ти бъда много благодарен, ако престанеш да ме замесваш в подпалвачески истории. Нямам нищо общо с пожара и ако продължиш тия клевети, ще бъда принуден да те съдя до дупка.

— Умирам от страх.

— То си личи. Просто престани да ме топиш.

Преди да е отговорил, аз затварям телефона. Изчаквам напрегнато пет минути, но Бари не се обажда. Ама че страхливец!

Нетърпелив съм да видя какво пише за пожара в сутрешния вестник, затова набързо вземам душ, обличам се и излизам под прикритието на мрака. Движението все още е съвсем слабо и аз спокойно подкарвам към „Грийнуей Плаза“, където вече започвам да се чувствам у дома. Паркирам точно на същото място, което напуснах само преди седем часа. Клуб „Кехлибар“ е мрачен и тих, отпред се ваят боклуци и бирени кутии.

Тясната ниша до кантората е заета от едра германка на име Труди и нейното евтино кафене. Запознахме се снощи, когато отскочих да си взема сандвич. Каза ми, че още от шест сутринта предлагала кафе и понички.

Когато влизам, Труди тъкмо налива кафе. Разменяме няколко приказки, докато тя ми приготвя закуска. Между малките масички вече са се натъпкали десетина клиенти и Труди е на педали. Отгоре на всичко майсторът на понички е закъснял.

Взимам си вестник и сядам край витрината, йод лъчите на изгряващото слънце. На първа страница в раздела за местни новини виждам склада на мистър Лейк, обгърнат в пламъци. Кратък очерк, описващ историята на сградата, споменава, че е напълно унищожена и че самият мистър Лейк оценява загубите на три милиона. Цитират се думите му: „За преустройство й бях вложил пет години обич. Съсипан съм.“

Поплачи си, мой човек. Преглеждам набързо, но никъде не забелязвам думичката „палеш“. Изчитам текста по-внимателно. Полицията мълчи — случаят още се разследвал, било прекалено рано за предположения и тъй нататък. Обичайните полицейски приказки.

Не очаквах да ме пишат черно на бяло като главен заподозрян, но все пак чувствам облекчение.

Седя в кабинета, правя се на много зает и се чудя как, за бога, ще докарам хиляда долара хонорар след трийсет дни, когато Брузър внезапно изниква пред мен и хвърля на бюрото няколко листа. Веднага ги грабвам.

— Копие от полицейски доклад — изръмжава той и се отправя към вратата, без да изчаква реакцията ми.

— За мен ли? — питам аз с ужас.

— Не, по дяволите! За автомобилно произшествие. Сблъскване снощи на ъгъла между Еърудейз и Шелби Стрийт, само на няколко пресечки оттук. Изглежда, че е замесен пиан шофьор. Май е минал на червено.

— Значи защитаваме един от...

— Не още! Затова съм те наел. Бягай да грабнеш случая. Провери го. Записвай си. Проучи как стоят нещата. Добре изглежда, май ще има и телесни повреди.

Аз съм пределно объркан и Брузър ме изоставя в това състояние. Вратата се затръшва и го чувам как ръмжи нещо, докато се отдалечава по коридора.

Докладът за произшествието е тъпкан с информация: имена на шофьорите и пътниците, адреси, телефонни номера, наранявания, състояние на колите, показания на очевидци. Една диаграма показва как е станало всичко според ченгетата, друга обяснява как са заварили колите. Дватама пострадали шофьори са откарани в болница. Онзи, който минал на червено, очевидно е бил пиан.

Интересно четиво, но какво да правя сега? Катастрофата е станала снощи в десет и десет, а Брузър я е докопал още в ранни зори. Препрочитам доклада и замислено се вторачвам в листовете.

Почукване на вратата ме изтръгва от това объркано състояние.

— Влез — подвиквам аз.

Вратата бавно изскърцва и някакъв мършав дребосък подава глава.

— Руди? — пита той с писклив, напрегнат глас.

— Да, заповядай.

Човекът се шмугва през процепа и някак крадешком пристъпва към стола пред бюрото.

— Аз съм Дек Шифлет — казва той и сяда, без да протегне ръка и без да се усмихне. — Брузър спомена, че имаш малък проблем и искаш да го обсъдим.

Той се озърта през рамо, сякаш подозира, че някой се е вмъкнал в стаята и го подслушва изотзад.

— Драго ми е — казвам аз.

Не мога да определя възрастта му — някъде между четирийсет и петдесет. Отдавна се е сбогувал с по-голямата част от косата си, а оскъдните останки са изобилно напоени с гел и зализани по широкото му теме. Растителността около ушите е доста рядка и прошарена. Носи квадратни очила с телена рамка и дебели, замазани стъкла. Трудно ми е и да определя дали има прекалено голяма глава, или просто тялото е твърде дребно за нея, но, така или иначе, двете никак не си подхождат. Челото му се състои от две издути половинки, измежду които дълбока низина слиза надолу към носа.

Горкият Дек е един от най-невзрачните хора, които съм срещал. Лицето му още носи следи от опустошенията на юношеско акне. Брадичка просто няма. Когато говори, сбръчква нос, а горната му устна се повдига, разкривайки ред еднакво грамадни предни зъби.

Яката на осеяната с лекета бяла риза е съвсем протрита. Носи евтина червена вратовръзка с възел колкото юмрука ми.

— Да — казвам аз, като се мъча да не гледам в двете грамадни очи, които ме проучват иззад дебелите стъкла. — Става дума за застраховка. Ти сигурно си от колегите.

Носът му се събира с горната устна. Грамадните зъби лъсват насреща ми.

— Донякъде. Е, не съвсем. Нали разбираш, още не съм адвокат. Учих право, но не съм си взел последния изпит.

А, значи сродна душа.

— Тъй ли? — възкликвам аз. — Кога завърши?

— Преди пет години. Ама честно да си кажа, закъсах с изпита за адвокатски права. Вече шест пъти съм се явявал.

— Ехааа — промърморвам аз. — Моите съболезнования.

Новината не е от най-приятните. Изобщо не подозирах, че човек може да се явява на изпит толкова пъти.

— А ти кога ще го държиш? — пита той, като се озърта нервно из стаята. Седи на ръба на стола, сякаш е готов всеки момент да хукне навън. С два пръста подръпва кожата откъм opakото на лявата си китка.

— През юли. Страхотия, а?

— Да, голяма страхотия. Според мен. От една година не съм се явявал. Чудя се дали пак да опитам.

— Къде си учил право?

Задавам въпроса, защото от тия приказки ме хващат нервите. Не знам дали си струва да разговаряме за семейство Блек. Какво общо има Дек със случая? Какъв процент ще поиска?

— В Калифорния — отвръща той с най-бурната гримаса, която някога съм виждал. Очите мигат енергично. Веждите подскачат. Устните пърхат като пеперуди. — Вечерно. По онова време бях женен, работех по петдесет часа на седмица. Нямах много време за учене. Пет години, додето изкарам. Жената ме заряза. Преместих се тук.

Изреченията стават все по-кратки, накрая просто заглъхват и ме оставят да чакам продължението.

— Ясно. А откога работиш за Брузър?

— Скоро ще станат три години. Той не ме дели от другите адвокати. Издирвам случаи, обработвам ги и му заделям каквото се полага. Всички са доволни. Ако дойде нещо, свързано със застраховка, обикновено го прехвърлят на мен. Осемнайсет години съм работил като застрахователен агент. Писна ми. Отидох да уча.

Думите отново заглъхват. Гледам го и чакам.

— Ами ако ти се наложи да излезеш пред съда?

Той се усмихва виновно, сякаш разправя стар виц.

— Ами... ходил съм няколко пъти. Досега не са ме спипвали. Нали знаеш, при толкова много адвокати няма как да ни запомнят всичките. Ако е нещо по-сериозно, изпращам Брузър. Или някой от колегите.

— Брузър каза, че във фирмата сте петима.

— Точно така. Аз, Брузър, Никлас, Токсър и Ридж. Мене ако питаш обаче, това изобщо не е фирма. Всеки за себе си. Ще свикнеш. Сам си намираш клиентите и задържаш една трета от хонорара.

Заинтригуван от неговата откровеност, аз продължавам да разпитвам.

— Изгодно ли е за сътрудниците?

— Зависи какво искаш — отвръща той и боязливо върти глава, сякаш подозира, че Брузър подслушва отнякъде. — Има голяма конкуренция. За мен е добре, защото и без адвокатски права мога да си докарам четирийсет хиляди на година. Но между нас да си остане.

Много ми е притрябвало да го разгласявам.

— Как ще се споразумеем за моя случай? — питам аз.

— А, това ли. Ако капне нещо, Брузър ще ми плати. Аз му помагам с документацията, само на мен се доверява. Никой друг няма право да му бърника из папките. Случвало се е да уволнява адвокати за такива неща. Виж, аз съм безвреден. Няма къде да се дявам, поне докато не си взема изпита.

— Как са другите адвокати?

— Горедолу. Един дойде, друг си замине... Той не наема отличници, ще знаеш. Прибира момчета от улицата. Работят година-две, натрупат клиенти и връзки, после отварят собствена кантора. Адвокат ли си, все нагоре вървиш.

Това да се чува.

— Може ли да те питам нещо? — казвам аз с леко колебание.

— Слушам.

Протягам му доклада за катастрофата и той го преглежда набързо.

— Брузър ти го даде, нали?

— Да, току-що. Какво се очаква от мен?

— Да поемеш случая. Намери онзи, дето са го блъснали, накарай го да подпише договор с адвокатската фирма на Дж. Лиман Стоун и почвай работа по делото.

— Къде да го търся?

— По всичко личи, че е в болница. Обикновено там ги намираме.

— По болниците ли ходите?

— Естествено. Лично аз редовно ги обикалям. Нали разбираш, Брузър има връзки в главното полицейско управление. Солидни връзки — с хора, дето го знаят от ей такъв. Те му подават сводките за катастрофи почти всяка сутрин. Брузър ги разпределя из кантората и от нас се очаква да поемем случаите. Фасулска работа.

— В коя болница?

Ококорените му очи се вдигат към тавана и той съкрушено поклаща глава.

— Абе ти какво си учил досега?

— Разни работи, но не и как да гоня линейките.

— Тогава гледай да се научиш бързичко. Инак ще пукнеш от глад. Слушай сега, виждаш ли го домашния номер на пострадалия? Просто врътваш един телефон и като отговори някой, казваш, че си от пожарната, пътна помощ или нещо подобно и трябва да разговаряш с

човека. А той не може да дойде на телефона, щото е в болница, нали така? Коя болница? Трябва ти за компютъра. И те ще кажат. Става без грешка. Така де, прояви малко творческо въображение. Хората са лековерни.

Повръща ми се.

— А после?

— После отиваш в болницата и разговаряш с еди-кой си. Ей, ама ти си бил съвсем бос. Извинявай. Знаеш ли какво? Дай да вземем по един сандвич, хапваме в колата и после — право в болницата да опечем договора.

Никак не ми се ходи в болницата. Бих предпочел да изляза и повече да не се връщам. Но в момента нямам избор.

— Добре — изричам аз след дълго колебание.

Дек моментално скача на крака.

— Чакай ме на изхода. Отивам да разбера коя е болницата.

Болницата „Сейнт Питър“ е същински зверилник, където приемат повечето тежки случаи. Собственост е на градската управа и между другото оказва безплатна помощ на безброй бедняци.

Дек я познава добре. Двамата се носим през града с неговия раздрънкан пикап — единственото, което е запазил след развода, предизвикан от дългогодишна злоупотреба с алкохола. Сега не близва нито капка и се гордее с членството си в дружеството на анонимните алкохолици. Дори е отказал цигарите. Но признава печално, че си пада по хазарта и новите игрални домове, никнещи като гъби покрай Мисисипи, направо го хвърлят в ужас.

Бившата му жена още е в Калифорния с двете деца.

Всички тези подробности научавам за по-малко от десет минути, дъвчейки хотдог. Дек кара с една ръка, в другата стиска сандвич, върти се, прави гримаси и крещи на всеослушание, а покрай устните му е полепнала пилешка салата. Гнус ме е да го гледам.

След малко спираме на служебния паркинг, защото Дек се е снабдил отнякъде с лекарска карта. Пазачът навярно го знае и само махва.

Централното фоайе гъмжи от народ, но Дек уверено ме повежда към информацията. След броени секунди вече знаем в коя стая е

бъдещата ни жертва на име Дан Ван Ландъл. Дек е кривокрак и леко накуцва, но когато се устремява към асансьора, аз едва го догонвам.

— Прави се на три и половина — прошепва ми той, докато чакаме сред тълпа от сестри и доктори. — Не сме адвокати, и толкоз.

Как ли би могъл някой да го заподозре, че е адвокат? Мълчаливо достигахме осмия етаж и се изнизваме навън сред потока. Тъжна работа. На Дек явно не му е за пръв път.

Въпреки чудноватата форма на едрата му глава, накуцването и другите отличителни белези, никой не ни обръща внимание. Промъкваме се през навалищата по коридора, докато стигахме до друг, малко преди оживената стая на дежурните сестри. Дек знае точно къде да търси стая 886. Завиваме наляво, заобикаляйки няколко сестри, санитарии и лекар, който се взира в болничен лист. Покрай стената са избутани празни носилки. Ожулените плочки на пода се нуждаят от почистване. Отминаваме четири врати и нахлуваме в петата, без да чукаме. Вътре цари полумрак. Човекът на първото легло е завит с чаршаф чак до шията. В момента гледа някакъв сериал по миниатюрния телевизор, закачен над леглото.

Щом влизаме, той ни поглежда с ужас, сякаш сме дошли да му изрежем бъбрека, и аз се отвращавам от себе си. Кой ми е дал право да нарушавам тъй безмилостно покоя на тези хора?

Дек обаче владее маневрите до съвършенство. Просто не мога да повярвам, че този печен натрапник е същият онзи дребен лалугер, който се вмъкна плашливо при мен преди по-малко от час. Сега изглежда храбър и непобедим.

Пристъпваме към откrehнатия параван около следващото легло. Дек спира за момент, докато провери дали при Дан Ван Ландъл няма посетители. Човекът е сам и Дек преминава в атака.

— Добър ден, мистър Ван Ландъл — сърдечно изрича той.

Ван Ландъл изглежда около трийсетгодишен, макар че с това бинтовано лице е трудно да разпознаем точната възраст. Едното му око е подпухнало и затворено, под другото тъмнее дълбока драскотина. Има счупена ръка и единият му крак е изпънат на екстензия.

Слава богу, буден е и не се налага да го разтърсваме. Изоставам назад, по-близо до изхода, и от все сърце се моля да не ни спипа някой лекар или роднина.

Дек се привежда над нещастника.

— Чувате ли ме, мистър Ван Ландъл? — пита той благо като свещеник.

Ван Ландъл е прикован към леглото, тъй че няма къде да се дява. Сигурно би искал да поседне или поне да смени позата, но сега ни е паднал в ръчичките. Представям си какво му е. Лежи си кротко човекът и гледа в тавана, вероятно все още замаян от болка, а ето че изведнъж насреща му изникват чифт шантави физиономии.

Ван Ландъл примигва и се мъчи да избистри поглед.

— Вие пък кой сте? — изръмжава той през зъби. Другояче не може — стегнати са със скоби.

Не е честна тая работа.

Дек се усмихва, разкривайки четири лъскави зъба.

— Дек Шифлет от адвокатската фирма на Лиман Стоун. — Говори невероятно самоуверено, като че му се *полага* да бъде тук. — Още не сте разговаряли със застрахователите, нали?

Ето че с две приказки Дек вече е изяснил кои са лошите. Не съм ние — ясно като бял ден. Всички беди идват от застрахователите. С това прави огромна крачка към доверието на клиента. Ние, добрите, срещу ония там.

— Не съм — изпъшква Ван Ландъл.

— Добре. Не разговаряйте с тях. Те само гледат да ви прецакат — обяснява Дек, като се привежда още по-близо. Вече раздава съвети. — Прегледахме доклада за катастрофата. Всичко е ясно, пресичане на червено. След около час — той многозначително поглежда часовника си — отиваме да заснемем местопроизшествието, да поговорим с очевидци, нали ги знаете как стават тия работи. Трябва да бързаме, инак агентите на застрахователната компания ще докопат свидетелите. Между нас казано, случвало се е да ги подкупват, пък и други гадости вършат. Няма време за губене, но се нуждаем от вашия подпис. Имате ли адвокат?

Затаявам дъх. Ако Ван Ландъл каже, че има адвокат, незабавно хуквам към коридора.

— Не — процежда той.

Дек нанася решителния удар.

— Е, както вече казах, няма време за губене. Моята фирма поема над половината дела за катастрофи в Мемфис и печелим за клиентите огромни обезщетения. Застрахователните компании треперят от нас. И

не взимаме нито цент предварително. Както си му е ред, получаваме една трета от обезщетението.

Говорейки, той бавно измъква от бележника си сгънат договор. Документът е простичък — само една страничка с три параграфа, колкото да залъжем клиента. Дек размахва листа така, че Ван Ландъл няма друг избор, освен да го поеме. Стискайки листа със здравата си ръка, той се опитва да чете.

Бедната душа. Току-що е прекарал най-тежката нощ в живота си, едва е оцелял, а сега изнемощял и замаян трябва да вникне в един правен документ и да вземе разумно решение.

— Не може ли да изчакаме жена ми? — умолително пита той.

Сега ни спипаха! Вкопчвам се в таблата на леглото и без да усетя, блъскам с лакът тежестта, която дръпва нагоре крака на Ван Ландъл.

— Аххх! — мъчително стене той.

— Извинявайте — бързо казвам аз и дръпвам ръка настрани.

Дек ми хвърля убийствен поглед, но веднага се овладява.

— Къде е жена ви?

— Аххх! — отново стене клетникът.

— Извинявайте — повтарям аз. Нервите ми са обтегнати до скъсване.

Ван Ландъл ме гледа боязливо. Забивам ръце в джобовете си.

— Ще се върне след малко — казва той, превъзможвайки с усилие всяка сричка.

Но Дек има готов отговор за всяка ситуация.

— С нея ще разговарям по-късно, в кантората. Има за какво, ще се нуждаем от куп сведения.

С тия думи той развинтва капачето на писалката и сръчно подлага бележника под договора, за да не се разкриви подписът. Ван Ландъл промърморва нещо, после поема писалката и надрасква името си. Дек прибира договора и връчва на новия клиент визитна картичка, която го представя като правен съветник към фирмата на Дж. Лиман Стоун.

— А сега още едно-две неща — продължава той. Гласът му е повелителен. — Не разговаряйте с никого, освен с лекарите. Застрахователите сигурно ще се домъкнат още днес и ще ви карат да подпишете разни формуляри. Каквото и да се случи, не казвайте нито

дума на тия хора. Не подписвайте нищо, преди да съм го прочел. Имате телефона ми. Обаждайте се по всяко време. На гърба съм записал номера на колегата Руди Бейлър, него също можете да го търсите независимо от часа. Двамата ще работим заедно. Някакви въпроси? — И преди нещастникът да изпъшка, Дек отсича: — Добре. Руди ще дойде утре сутрин с някои документи. Кажете на жена си да ни позвъни днес следобед. Непременно трябва да поговорим с нея.

Той потупва Ван Ландъл по здравия крак. Време е да изчезваме, преди човекът да се опомни.

— Ще ви докараме страхотни пари — уверява го Дек.

Сбогуваме се и бързо отстъпваме към вратата. Щом излизаме в коридора, Дек гордо заявява:

— Така се върши работа, Руди. Просто като две и две.

Заобикаляме някаква жена в инвалидна количка и изчакваме да мине носилка с пациент. Коридорът гъмжи от народ.

— Ами ако човекът си имаше адвокат? — питам аз, дишайки малко по-спокойно.

— Нямаме какво да губим, Руди. Запомни го. Дойдохме с празни ръце. Ако по една или друга причина ни бяха изхвърлили, щяхме ли да загубим нещо?

Малко достойнство, малко самоуважение. Нищо повече. Разсъжденията му са напълно логични. Мълча си. Крача забързано и се мъча да не го гледам как куцука.

— Разбираш ли, Руди, в университета не те учат на онова, което трябва да знаеш. Всичко е само книги, теории и възвишени приказки за правото като джентълменска професия. Почтено призвание, етика и тъй нататък.

— Какво й е лошото на етиката?

— А, нищо. Право да си кажа, и аз вярвам, че адвокатът трябва да се бори за своя клиент, да се въздържа от кражби, по възможност да не лъже и прочие.

Дек, гений на етиката. Ние, по-простите, спорим с часове по морално-етични проблеми, а Дек идва и набързо свежда моралния кодекс до три велики закона: бори се за клиента, не кради, старай се да не лъжеш.

Завиваме наляво и навлизаме в нов коридор. „Сейнт Питър“ е същински лабиринт от нови крила и пристройки. Дек продължава с

поученията:

— Само че онова, дето го преподават, може да те вкара в беля. Да вземем например тоя образ, Ван Ландъл. Имам чувството, че те хванаха нервите, като влязохме в стаята.

— Да, така е.

— А не трябва.

— Не беше етично да го правим. Това си е чисто преследване на клиента.

— Вярно. Ама на кой му пука? По-добре да сме ние, отколкото някои друг. Гарантирам ти, че до двайсет и четири часа поне още един адвокат ще докопа Ван Ландъл и ще се помъчи да му пробута договор. Това е положението, Руди. Конкуренция, свободен пазар. Мемфис е пълен с адвокати.

Голяма новина, няма що.

— Дали няма да се отметне? — питам аз.

— Едва ли. Засега ни върви. Спипахме го точно навреме. Обикновено шансът е петдесет на сто, а след подписа в осемдесет процента от случаите клиентът остава при нас. След час-два ще трябва да му въртнеш един телефон, да поприказваш с жена му, довечера да обсъдите заедно случая.

— Аз ли?

— Ами да. Много е лесно. Ще ти дам да прегледаш няколко досиета. Фасулска работа.

— Не съм сигурен дали...

— Слушай, Руди, недей да се стягаш. И не се плаши от болницата. Разбери, човекът вече ни е клиент. Имаш правото да го посещаващ и никой не може копче да ти каже. Няма да те изритат. Отпусни се.

* * *

Отскачаме до закусвалнята на третия етаж да пийнем кафе в пластмасови чашки. Дек предпочита това заведение, защото е близко до ортопедията и защото е построено неотдавна, тъй че адвокатите още не са го надушили. Адвокатите, обяснява ми той шепнешком, оглеждайки всеки влизащ пациент, вечно киснат по кафенетата на

болниците и дебнат жертви. Изрича го с известна доза презрение към подобна практика. Ще ми се да подхвърля нещо иронично, но няма смисъл.

Част от работата ми като сътрудник в адвокатската фирма на Дж. Лиман Стоун ще е да вися тук и да издирвам златни залежи. Узнавам, че наблизо е болницата „Къмбърланд“ с голямо кафене на партера. А във военната болница имало цели три кафенета. Разбира се, Дек ги знае наизуст и охотно споделя опита си.

Съветва ме да започна от „Сейнт Питър“, защото тукашната травматология била най-голямата. Върху книжна салфетка чертае карта на стратегическите точки: централното кафене, закусвалнята до родилното отделение на втория етаж, сладкарницата във фоайето. Нощем е най-добре, обяснява той, продължавайки да оглежда плячката, защото на пациентите често им омръзва да лежат по стаите и ако се държат на крака, слизат да хапнат нещо. Преди няколко години един от адвокатите на Брузър киснел в централното кафене около един след полунощ и му излязъл късметът да спипа някакво хлапе със сериозни изгаряния. След година случаят бил уреден чрез споразумение за два милиона. Само че преди това хлапето духнало под опашката на Брузър и си наело друг адвокат.

— Изтървахме го — казва Дек с гласа на рибар, изпуснал голяма пъстърва.

Около единайсет вечерта телевизионните сериали свършват и мис Бърди отива да си легне. Вече няколко пъти ме е канила да гледаме заедно телевизия след вечеря, но засега отбивам атаките.

Седя на стъпалата пред апартаментчето и чакам къщата ѝ да притъмнее. Виждам я как се носи като сянка от врата към врата, проверява ключалките, спуска завесите.

Навярно старите хора привикват със самотата, макар че никой не би желал да прекара последните години от живота си като отшелник, далече от обичта на своите близки. Сигурен съм — на младини е гледала напред с увереност, че през тия години ще бъде обкръжена от цяла тълпа внучета. А децата ще са нейде наблизко, всеки ден ще отскачат да видят как е мама, да донесат цветя, сладки и подаръци. Мис Бърди не е възнамерявала да изживее последните си години сама, в една стара къща, изпълнена с вехнещи спомени.

Тя рядко споменава децата и внуците си. Тук-там забелязвам снимки, но ако съдя по модата, трябва да са правени доста отдавна. От няколко седмици сме заедно, но досега не съм я усетил нито веднъж да се свърже с роднините си.

Чувствам се виновен, задето не искам да ѝ гостувам вечер, но си имам сериозни основания. Тя гледа само тъпи мелодрами, а аз не мога да ги понасям. Знам това, защото все за тях ми разправя. Пък и трябва да уча за изпита.

Има и друга причина да се държа на разстояние. Напоследък мис Бърди пуска доста дебели намеци, че къщата се нуждае от боядисване, че ако някой ден най-сетне приключи с тора, ще има време за следващото начинание.

Днес написах и пуснах писмо до един адвокат от Атланта, в което се представям като юридически сътрудник на Дж. Лиман Стоун и задавам някои въпроси относно имущественото състояние на някой си Антъни Л. Мърдайн, последния съпруг на мис Бърди. Засега човъркам бавно и без особен успех.

Лампата в спалнята угасва. Спускам се по паянтовите стъпала и изтичвам бос през влажната трева към парцаливия хамак, увиснал в несигурно равновесие между две дървчета. Снощи цял час се люлях в него и нищо не ми стана. През дърветата се разкрива великолепна гледка към пълната луна. Полюшвам се лекичко. Нощта е топла.

Паниката още не ме е напуснала след днешната болнична история с Ван Ландъл. Преди по-малко от три години влязох във факултета с типично благородните стремежи някой ден да използвам способностите си, за да допринеса поне мъничко за цялостната промяна на обществото, да навляза в една почтена професия, управлявана от строги морални канони, които според мен щяха да бъдат почитани и спазвани от всички адвокати. Искрено вярвах в това. Знаех, че няма да променя света, но мечтаех да работя сред вечно напрежение и остроумни хора, устремени към една обща, все по-възвишена цел. Искях да се трудя неуморно, да вървя нагоре в професията и по този начин да привличам клиентите не чрез реклама, а с репутацията си. И между другото, докато уменията и хонорарите ми растат, да поемам нежелани от другите дела и клиенти без заплащане. За начинаещите студенти по право подобни мечти не са рядкост.

Трябва да се признае, че във факултета наистина хвърлихме безброй часове за изучаване и обсъждане на морално-етични проблеми. На темата се наблягаше толкова много, че ние стигнахме до естествения извод: професията ревниво налага своите железни правила. Ето защо сега истината ме потиска. През последния месец куп адвокати се надпреварват да пукат сапунения мехур на илюзиите ми. Изпаднах дотам, че съм принуден да дебна из болничните кафенета срещу хиляда долара месечно. Изпитвам печал и погнуса от собственото си падение, а бързината, с която се случи то, е просто потресаваща.

В колежа най-добрият ми приятел се казваше Крейг Балтър. Две години бяхме съквартиранти. След третата година присъствах на сватбата му. Още при постъпването в колежа Крейг имаше само една цел — да стане гимназиален учител по история. Беше много умен и всичко му се удаваше с лекота. Неведнъж сме подхващали дълги спорове за жизнените си пътища. Аз смятах, че напразно се похабява с мечтите за учителско поприще, а той побесняваше, когато сравнявах

бъдещата си професия с неговата. Мене ме блазнаха големите нари и успехът във висшите кръгове. Той се стремеше към класната стая, където размерът на заплатата зависи от далечни и неуправляеми фактори.

Крейг взе диплома и се ожени за учителка. Сега преподава на деветокласниците история и обществознание. Тя е бременна и работи в детска градина. Имат хубава извънградска къща с няколко декара място и са най-щастливите хора, които познавам. Общият им доход е около петдесет хиляди годишно.

Но Крейг не се интересува от парите. Той върши точно това, което е искал. Докато аз изобщо нямам представа какво върша. Работата на Крейг е поразително благодатна, защото той насърчава младите умове. Може да види плодовете от своя труд. А аз ще отида утре в кантората с надежда чрез лукавство и измама да впия нокти в някой невинен клиент, затънал до гуша в страдания. Ако адвокатите печелеха колкото учителите, деветдесет на сто от правните учебни заведения моментално щяха да спуснат кепенците.

Рано или късно трябва да ми потръгне. Но дотогава остават минимум още две възможни катастрофи. Първо, мога да бъда арестуван или по някакъв друг начин злепоставен във връзка с пожара. И второ, мога да се издъня на изпита.

Тия две вероятности ме карат да се люшкам неспокойно в хамака чак до ранните утринни часове.

Рано-рано Брузър изниква в кантората с главоболие и кръвясали очи, но издокаран до немай-къде — скъп вълнен костюм, дискретно колосана бяла памучна риза, разкошна копринена вратовръзка. Буйната му грива изглежда като минала през пералня — чиста и лъскава.

Запътил се е към съда да урежда формалностите по предстоящо дело за контрабанда на наркотици и цял трепери от напрежението на предстоящата битка. По някое време бивам призован пред бюро то му за инструкции.

— Добра работа свърши с Ван Ландъл — изрича той, надничайки измежду купища документи и папки. На безопасно разстояние зад гърба му Дру се прави на страшно заета. Акулите я гледат лакомо. — Преди няколко минути разговарях със

застрахователната компания. Обезщетението ни е в кърпа вързано. Отговорностите изглеждат ясни. Много ли е потрошено момчето?

Снощи прекарах в болницата един мъчителен час заедно с Ван Ландъл и жена му. Имаха куп въпроси, свързани с главната им грижа — колко ще вземат. Не разполагах с ясни отговори, но умело маскирах нещата с празни приказки на адвокатски жаргон. Засега номерът минава.

— Фрактури на крак, ръка, ребра и сума ти контузии. Докторът казва, че ще остане в болница поне десет дни.

Брузър се усмихва доволно.

— Така те искам. Проучи случая. Слушай какво ти казва Дек. Може да изкопчим тлъстичко обезщетение.

Тлъстичко ще е за Брузър, аз обаче няма да имам дял от печалбата. Случаят ми се брой за пробен.

— Ченгетата искат да чуят показанията ти относно пожара — подхвърля той, посягайки към някаква папка. — Снощи се разбрахме. Ще разговаряте тук, в мое присъствие.

Казва го така, сякаш вече всичко е решено и нямам избор.

— Ами ако откажа? — питам аз.

— Тогава сигурно ще те приберат за разпит. Ако нямаш нищо за криене, препоръчвам ти да се съ согласиш. Аз ще съм тук. Можеш да се съветваш с мен. Поговори с тях и ще те оставят на мира.

— Значи мислят, че е палеж?

— Почти са уверени.

— Какво искат от мен?

— Къде си бил, какво си правил, място, време, алиби — старата песен.

— Не мога да отговоря на всички въпроси, но ще кажа истината.

Брузър се усмихва.

— Значи истината ще ти помогне.

— Голяма мисъл, трябва да си я запиша.

— Предлагам да свършим тая работа в два следобед.

Кимвам мълчаливо. Странно, в сегашното си уязвимо положение разчитам изцяло на Брузър Стоун — човек, комуто иначе не бих повярвал за нищо на света.

— Ще ми трябва малко свободно време, Брузър — казвам аз.

Ръцете му застиват във въздуха и той се вторачва насреща ми. Дру извърща глава откъм шкафа в ъгъла. Май ме е чула даже една от акулите.

— Още не си започнал — казва Брузър.

— Да, знам. Но изпитът приближава. Честно казано, доста съм занемарил ученето.

Той килва глава настрани и се чеше по брадата. Когато пие и се весели, Брузър има пронизващи очи. А сега са същински лазери.

— Колко време?

— Ами... бих искал да идвам сутрин и да работя някъде до обяд. После, нали разбираш, в зависимост от графика за срещи и съдебни дела, да отскачам до библиотеката.

Опитът за майтап излиза невероятно плосък.

— Можеш да учиш заедно с Дек — внезапно се усмихва Брузър. Това трябва да е шега и аз се разсмивам тъпо. Той отново става сериозен. — Знаеш ли какво? Ще работиш до обяд, после грабваш учебниците и отиваш в кафенето на „Сейнт Питър“. Учи там колкото щеш, нямам нищо против, но си отваряй очите. Искам да изкараш изпита, в момента обаче много повече ме вълнува набирането на нови клиенти. Вземи си един мобифон, та да мога да те открия по всяко време. Бива ли?

Защо ли ми трябваше? Мислено се наругавам, задето споменах изпита.

— Дадено — казвам аз, леко навъсен.

Снощи в хамака си мислех, че с малко късмет може повече да не стъпя в „Сейнт Питър“. Сега съм заточен там.

Същите две ченгета, които ме посетиха в апартамента, идват при Брузър за разрешение да ме разпитат. Четиримата сядаме около кръгла масичка в ъгъла на кабинета му. По средата са сложени два касетофона. И двата работят.

Разговорът бързо затъпява. Повтарям историята, която разправих на тия двама палячовци при първата ни среща, а те изгубват поразително много време, за да я разчепкат до най-дребните подробности. Мъчат се да ме вкарат в противоречие за съвсем незначителни неща — „май споменахте, че сте били с тъмносин

костюм, а сега казвате само син“, — но аз говоря абсолютната истина. Нямам лъжи за прикриване и след един час те изглежда осъзнават, че не съм онзи, когото търсят.

Постепенно Брузър кипва и ги подканва да побързат. Това донякъде има ефект. Определено смятам, че ги е страх от Брузър.

Най-сетне двамата си тръгват и Брузър казва, че това ще е всичко. Вече не съм заподозрян, просто гледат да си изпипат работата. Утре ще се обади на техния шеф да ми закрият досието.

Благодаря му. Той ми подава мъничък мобифон, който свободно се побира в шепата.

— Носи го по всяко време — казва той. — Особено когато учиш за изпита. Може да ми потрѣбваш спешно.

Машинката изведнѣж натежава. Чрез нея ще съм подвластен на неговите капризи по всяко време на денонощието.

Брузър ме отпраща.

* * *

Завръщам се в закусвалнята край ортопедичното крило с твърдото намерение да се укрия в някой ъгъл, да уча и да си нося редовно проклетия мобифон, но да не обръщам внимание на хората.

Храната е сносна. След седем години студентски столове всичко става за ядене. Взимам си пикантен сандвич със сирене и пържени картофи. Подреждам записките върху една ъглова масичка и сядам с гръб към стената.

Най-напред се заемам със сандвича, наблюдавайки останалите клиенти. По дрехите личи, че повечето са от медицинското съсловие — лекари в операционно облекло, униформени сестри, лаборанти с бели престилки. Седят на групички, обсъждайки от игла до конец болести и лечения, каквито не съм чувал никога през живота си. Би трябвало да ги вълнува здравословното хранене, но сякаш напук избират най-вредното — пържени картофи, кюфтета, пици и тъй нататък. Гледам група млади доктори, приведени над вечерята; и се питам какво ли биха помислили, ако знаеха, че на две крачки от тях студент по право учи за изпит, та един ден да може да ги съди.

Всъщност едва ли ще ги е грижа. Имам правото да съм тук колкото и те.

Никой не ме забелязва. От време на време някой пациент се дотътря на патерици или в количка, тикана от медицинска сестра. Доколкото мога да преценя, наоколо не се спотайват други адвокати, готови всеки момент да рипнат от засада.

В шест вечерта си взимам първата чаша кафе и скоро затъвам до уши в мъчително преговаряне на две теми — договори и недвижими имоти, които възкресяват мъченията от първата ми година във факултета. Въпреки всичко упорито газя през материала. Толкова съм отлагал, че вече няма накъде. След около час отскачам за второ кафе. Тълпата е оредяла и забелязвам двама нещастници, седнали един срещу друг в отсрещния ъгъл. Целите са в гипс и марли. Ако Дек беше тук, досега да ги е сгацил натясно. Но не и аз.

След известно време с изненада откривам, че тук ми харесва. Спокойно е и никой не ме познава. Идеално място за учене. Кафето не е лошо, а след първата чаша го дават на половин цена. Далеч съм от мис Бърди и ужасите на тежкия труд. Шефът държи да съм тук — вярно, би трябвало да дебна жертви, но няма кой да му каже, че не го правя. В края на краищата, не съм на норма. Кой ще ме задължи да намирам по еди-колко си клиенти седмично?

Мобифонът писука зловещо. Брузър е, само проверява. Нещо ново? Не, отговарям аз, гледайки как отсреща двете великолепно жертви в инвалидни колички взаимно си демонстрират рани и болези. Брузър е разговарял с полицията и положението изглежда добро. Казва, че според него вече ще търсят други нишки, други заподозрени. Наслука, добавя той със смях и затваря. Сигурно тръгва към „Йоги“ да се натряска с Принс.

Преговарям още час, после напускам масата и отивам на осмия етаж да видя как е Ван Ландъл. Боли го, но разговаря охотно. Поднасям му добрата новина, че сме се свързали със застрахователната компания на онзи тип и там ни чака тлъста сумичка. Случаят е просто идеален, обяснявам аз, повтаряйки каквото съм чул от Дек: точно изяснена отговорност (ни повече, ни по-малко — пиян шофьор), стабилно застрахователно покритие и хубави телесни повреди. Под „хубави“ имам предвид няколко строшени кости, които лесно могат да прераснат до вълшебната формулировка *трайна нетрудоспособност*.

Дан намира сили да се усмихне доволно. Вече брои паричките. Тепърва го чака срещата с Брузър и делбата на баницата.

Сбогувам се и обещавам да намина утре. След като съм зачислен в болницата, ще мога да навестявам всичките си клиенти. На това му се вика образцово обслужване!

Когато се завръщам и заемам позиция в ъгъла, закусвалнята отново е пълна. Оставил съм книгите пръснати върху масата и сред тях бие на очи един брой от „Правен журнал“. Това е привлякло вниманието на група млади доктори от съседната маса и те ме оглеждат с подозрение, докато се настанявам. След малко си тръгват. Поръчвам още кафе и затъвам в дебрите на федералното правораздаване.

Тълпата оредява. Сега пия кафе без кофеин и сам се изненадвам от количеството материал, който съм прегазил за последните четири часа. Към десет без петнайсет Брузър пак се обажда. Ако съдя по звука, май звъни от някакъв бар. Искане ме утре рано в кабинета си, за да обсъдим някакъв правен проблем по делото за наркотиците. Дадено, казвам аз.

Направо ме втриса, като си представя как моят адвокат черпи вдъхновение за защитата ми, обръщайки чашка след чашка в някакъв бар с голи танцюрки.

Но това е положението.

Към десет съм съвсем сам в заведението. Закусвалнята работи денонощно, тъй че касиерката не ми обръща внимание. Оплел съм се в официалната терминология около предварителните съдебни процедури, когато внезапно чувам деликатно подсмъркване на млада жена. Вдигам глава и през две масички забелязвам пациентка в инвалидна количка — единственият седнал клиент в заведението освен мен. Десният ѝ крак е изпънат напред и гипсиран до коляното. Гипсът изглежда пресен, поне доколкото мога да преценя с оскъдните си познания по тая тема.

Жената е много млада и невероятно красива. Неволно я зяпвам за няколко секунди, преди да сведа очи към записките. После пак се зазяпвам. Тъмната ѝ коса е отметната небрежно зад гърба. Очите ѝ са кафяви и ми се струват просълзени. Има решителни, волеви черти

въпреки голямата синина отляво на челюстта. Петното е грозно, обикновено такова остава от удар с юмрук. Облечена е с обикновена болнична престилка и под нея тялото ѝ изглежда изящно, почти крехко.

Старец с розово яке, една от безбройните милозливи души, които работят като доброволци в „Сейнт Питър“, внимателно слага на масичката пред нея пластмасова чаша с портокалов сок.

— Заповядай, Кели — изрича той, както би казал дядо на любимата си внучка.

— Благодаря — отвръща тя с мимолетна усмивка.

— Значи трийсет минути, казваш? — пита той.

Тя кимва, хапейки долната си устна.

— Трийсет.

— С нещо друго да ти помогна?

— Не, благодаря.

Той я потупва по рамото и излиза от закусвалнята.

Сами сме. Мъча се да не зяпам, но това е свръх силите ми. Доколкото мога, гледам надолу, право в записките, после постепенно надигам глава и я зървам. Не е седнала точно насреща, тъй че я виждам в профил. Тя вдига чашата и аз забелязвам бинтовете по двете ѝ китки. Още не ме е видяла. Осъзнавам, че всъщност дори и наоколо да гъмжеше от народ, Кели едва ли би забелязала някого. Унесла се е в някакъв свой собствен свят.

Глезенът ѝ изглежда счупен. Синината върху лицето би задоволила изискванията на Дек за множествени травми, макар че не забелязвам кървящи рани. Само бинтовете по китките ме озадачават. Но колкото и да е красива, не се изкушавам да изпробвам похватите си за подмамване на клиенти. Изглежда много печална и не бих искал да задълбочавам страданията ѝ. На лявата си ръка носи тъничка венчална халка. Едва ли е на повече от осемнайсет.

Почти цели пет минути опитвам да се съсредоточа изцяло върху правни проблеми, но въпреки това я забелязвам как бърше очи с книжна салфетка. Докато сълзите се леят, тя леко скланя глава настрани и тихо подсмърква.

Скоро осъзнавам, че сълзите нямат нищо общо с болката в счупения глезен. Не става дума за физическо страдание.

Извратеното ми адвокатско въображение пощурява. Може би е преживяла автомобилна катастрофа, а съпругът ѝ е загинал. Прекалено е млада, за да има деца, роднините ѝ живеят далече и сега седи тук, скърбейки за мъртвия. Ей, от това би излязло страхотно дело!

Отърсвам се от тия ужасни мисли и опитвам да насоча внимание към книгата пред мен. Тя продължава да подсмърча и плаче беззвучно. Из закусвалнята сноват клиенти, но никой не сяда при мен или при Кели. Допивам кафето, безшумно се изнизвам от стола и минавам право пред нея на път към тезгяха. Поглеждам я, тя ме поглежда, очите ни се срещат за миг и аз едва избягвам сблъсък с най-близкия стол. Докато плащам кафето, ръцете ми леко треперят. Дълбоко поемам дъх и спирам край нейната маса.

Тя бавно надига прекрасните си влажни очи. Преглъщам на сухо и казвам:

— Вижте, не искам да ви досаждам, но мога ли да помогна с нещо? Боли ли ви?

При тия думи кимвам към гипса.

— Не — отвръща тя едва чуто. Сетне ме дарява за миг със зашеметяваща усмивка. — Но все пак благодаря.

— Няма защо — казвам аз. После поглеждам към масата си, която е само на пет-шест метра. — Ако ви потрябва нещо, аз съм хей там, уча за изпит.

Свивам рамене, сякаш за да покажа, че не знам какво точно да сторя, но все пак съм от породата на грижовните досадници и моля да ме извини, ако нарушавам покоя ѝ. Просто съчувствам на ближния. И съм готов да помогна.

— Благодаря — повтаря тя.

Връщам се на място доволен — вече е изяснено, че съм достойна личност, заровена сред дебелите книги с надежда скоро да навлезе в една благородна професия. Няма начин да не съм я впечатлил поне мъничко. Потъвам в учението, забравяйки за нейните страдания.

Минават няколко минути. Прелиствам страницата и я поглеждам. Сърцето ми спира — тя също ме гледа. Веднага преставам да ѝ обръщам внимание, но скоро не издържам и вдигам глава. Отново се е откъснала от света, потънала в дълбините на страданието. Машинално мачка салфетката, а по бузите ѝ се стичат сълзи.

Сърцето ми се къса, като я гледам да страда така. Бих искал да седна до нея, може би да я прегърна през рамото и да поговорим за всичко. Ако е омъжена, къде се мотае съпругът, мътните да го вземат? Тя поглежда към мен, но мисля, че не ме забелязва.

Старецът с розовото яке пристига точно в десет и половина и тя се прави, че нищо ѝ няма. Той добродушно я гали по косата, изрича няколко утешителни думи, които не стигат до мен, и внимателно подкарва количката. На излизане тя поглежда право към мен. И ми изпраща дълга, печална усмивка.

Изкушавам се да я последвам отдалече, да разбера в коя стая лежи, но се овладявам. По-късно ми хрумва да издиря онзи с якето и да го поразпитам. Но се удържам. Най-добре да я забравя. Та тя е още хлапе.

На следващата вечер пристигам в закусвалнята и заемам същата маса. Слушам как наоколо същите изтормозени хора си разменят същите забързани приказки. Оглеждам се за други акули из тукашните мътни води, без да обръщам внимание на неколцина очевидни клиенти, които направо плачат някой да им метне въдицата. Подреждам книгите и уча часове наред. Никога не съм се чувствал тъй съсредоточен и целеустремен.

Редовно поглеждам часовника. Когато приближава десет, губя самообладание и почвам да се озъртам. Мъча се да бъда все тъй усърден и хладнокръвен, но откривам, че подскачам при всяко отваряне на вратата. На една от масичките вечерят две сестри, близо до тях самотен лаборант чете книга.

Кели пристига с пет минути закъснение. Докарва я същият застаряващ добряк. Тя си избира снощната маса и ми се усмихва, докато старецът намества количката.

— Портокалов сок — казва тя.

Косата ѝ е все тъй небрежно отменната, но ако не греша, забелязвам следи от спирала и очна линия. Сложила си е бледорозово червило и ефектът е потресаващ. Снощи не бях усетил, че е без грим. Днес си е сложила съвсем малко и изглежда изумително красива. Очите ѝ са ясни, лъчезарни, без следа от печал.

Старецът слага пред нея чаша портокалов сок и повтаря снощните думи:

— Заповядай, Кели. Значи трийсет минути, казваш?

— Нека да са четирийсет и пет — отвърща тя.

— Както речеш — кимва той и излиза.

Тя отпива от сока и разсеяно свежда очи към масата. Днес доста време мислих за Кели и отдавна имам готов план за действие. Изчаквам няколко минути, като се правя, че изобщо не я забелязвам, и най-усърдно прелиствам „Правен журнал“, после бавно ставам на крака, сякаш ми е дошло времето за още едно кафе.

Спирам до нейната масичка и подхвърлям:

— Днес се справяте много по-добре.

Очевидно е чакала да кажа нещо подобно.

— Защото се чувствам по-добре — отвърща тя и се усмихва, разкривайки великолепни зъби. Лицето ѝ е разкошно дори с тая ужасна синина.

— Да ви взема ли нещо?

— Бих изпила една кока-кола. Сокът нагарча.

— Готово — казвам аз и се отдалечавам, неописуемо развълнуван.

Машината за безалкохолни напитки е на самообслужване. Наливам две големи чаши, плащам и ги отнасям на нейната масичка. Поглеждам свободния стол и се преструвам на съвсем объркан.

— Моля, седнете — казва тя.

— Сигурна ли сте?

— Естествено. Омръзна ми да разговарям само със сестрите.

Сядам и се подпирам на лакти.

— Името ми е Руди Бейлър — представям се аз. — А вие сте Кели...

— Кели Райкър. Приятно ми е.

— И на мен.

От пет метра разстояние тя е чудесна, но сега, когато мога спокойно да я разгледам отблизо, просто ахвам. Очите ѝ са светлокафяви, с палави искрици. Приказна е.

— Извинявайте, ако снощи съм бил нахален — казвам аз, изгаряйки от нетърпение да подхвана разговор. Искам да узная толкова много неща.

— Не бяхте нахален. По-скоро вие извинявайте за зрелището.

— Защо идвате тук? — питам аз, сякаш съм се родил в тая закусвалня, а тя е чужденка.

— Колкото да изляза от стаята. А вие?

— Завършвам право и уча за последния изпит. Мястото е спокойно.

— Значи ще ставате адвокат?

— Естествено. Завърших семестриално преди няколко седмици, хванах се на работа в една фирма. Щом изкарам изпита, вече няма какво да ме спре.

Тя смуква от сламката и с лека гримаса се настанява по-удобно.

— Зле е счупен, а? — кимвам аз към крака ѝ.

— Глезенът. Сложиха му скоба.

— Как стана?

Това е логичният въпрос и предполагах, че ще ми отговори веднага. Нещо обаче не е наред. Тя се колебае и в очите ѝ мигновено избиват сълзи.

— Домашна злополука — казва тя, сякаш е репетирала уклончивия отговор.

Това пък какво означава, по дяволите? Домашна злополука? Да не е паднала по стълбите?

— О — изричам аз, сякаш разбирам отлично.

Всъщност най-много ме тревожат китките ѝ, защото не са гипсирани, а само бинтовани. Не изглеждат счупени или навехнати. Може би са разранени.

— Дълго е за разправяне — промърморва тя, после смуква от сламката и извърща очи.

— Откога сте тук? — питам аз.

— От два дни. Изчакват да видят дали скобата е прихванала добре. Ако не, ще трябва да повторят. — Тя млъква за момент и разсеяно опипва сламката. — Странно място за учене сте си избрали.

— Не чак толкова. Спокойно е. Има кафе в изобилие. Работи денонощно... Виждам, че носите халка.

Този факт ме измъчва повече от всичко друго.

Кели поглежда халката, сякаш да види дали не се е изхлузила.

— Да — казва тя и се заглежда в сламката.

Халката е самотна, без годежен пръстен.

— Тогава къде е съпругът ви?
— Много питате.
— Адвокат съм, почти де. Така ни учат.
— Защо ви интересува?
— Защото е странно да лежите в болница, явно след злополука, а той да не се мярка никакъв.
— Беше тук преди малко.
— Значи сега е у дома, при децата?
— Нямаме деца. А вие?
— Също. И жена нямам.
— На колко години сте?
— Много питате — усмихвам се аз. В очите ѝ просветват искрици. — На дваайсет и пет. А вие?
Тя се позамисля.
— На деветнайсет.
— Ужасно рано сте се омъжили.
— Нямах избор.
— О, прощавайте.
— Нищо. Забременях на осемнайсет, веднага се омъжих, една седмица след сватбата загубих детето и от тогава ми тръгна все надолу. Е, доволен ли сте от отговора?
— Не. Да. Извинявайте. За какво искате да поговорим?
— За колежа. Къде сте учили?
— В „Остин Пий“. А после в тукашния Юридически факултет.
— Много исках да уча в колеж, но нищо не излезе. От Мемфис ли сте?
— Роден съм тук, но израснах в Ноксвил. А вие?
— От едно градче на час път оттук. Напуснахме го, като забременях. Родителите ми се сметнаха за опозорени. Неговият род е пълен измет. Нямаше как да останем.
В тая история се спотайват някакви семейни трагедии и бих предпочел да не задълбавам. Тя вече на два пъти споменава бременността си без особена необходимост. Явно е самотна и иска да поговори.
— Значи се преселихте в Мемфис?
— Избягахме в Мемфис, сключихме граждански брак, както си му е редът, после загубих детето.

— Какво работи съпругът ви?

— Кара електрокар. Много пие. Изпаднал спортист, който все още мечтае за стане звезда на бейзбола.

Не съм искал да чуя всичко това. Доколкото разбирам, той е бил спортното чудо на гимназията, тя — най-красива сред мажоретките. Идеалната американска двойка, мистър и мис „Дремливсън Сити“, най-симпатични, най-красиви, най-атлетични, най-сигурни в успеха, докато една нощ се оказват без презерватив. Започва трагедията. По една или друга причина се въздържат от аборт. Може би завършват гимназия, може би не. Позорно избягват от Дремливсън Сити към дебрите на големия град. След загубата на детето чувствата бързо изстиват и те се събуждат, за да открият, че животът чука на вратата.

Той все още мечтае за слава и богатство в бейзболната лига. Тя копнее за доскорошните безгрижни години и за колежа, в който никога няма да стъпи.

— Извинявайте — въздъхва тя. — Не биваше да го казвам.

— Все още сте млада, можете да постъпите в колеж.

Тя се подсмива на моя оптимизъм, сякаш това е отдавна погребана мечта.

— Не можах да завърша гимназия.

А сега какво да кажа? Дежурните сладки приказки: опитай да учиш частно или вечерно. Ако наистина искаш, значи ще можеш.

— Работите ли? — питам аз.

— От време на време. С какво ще се занимавате, като станете адвокат?

— Обичам съдебната работа. Бих искал да направя кариера в съдилищата.

— И да защитавате престъпници?

— Може би. Те също имат право на защита.

— И убийците?

— Да, но те рядко имат пари за частен адвокат.

— А изнасилвачи? Или хора, дето се гаврят с деца?

Навъсвам се и обмислям за миг.

— Не.

— А мъже, които пребиват жените си?

— Не, никога.

Говоря сериозно, още повече, че имам известни подозрения относно раните й. Тя одобрява предпочитанията ми към клиентите.

— Наказателните дела са сравнително малко — обяснявам аз. — Вероятно по-често ще се занимавам с граждански.

— Имоти, обиди и тъй нататък?

— Да, това е.

— А разводи?

— По възможност ще ги избягвам. Това са грозни истории.

Тя упорито се старае да ми прехвърля през цялото време инициативата за разговора, оставяйки в сянка своето минало и най-вече настояще. Нямам нищо против. Сълзите могат да бликнат изведнъж, а аз не желая да провалям разговора. Бих искал никога да не свършва.

Тя се интересува от спомените ми за колежа — ученето, развлеченията, дружествата, общежитията, изпитите, преподавателите, екскурзиите. Филмите са й създали прекалено романтична представа за четиригодишна идилия в спретнато градче сред пъстри есенни пейзажи, студенти с пуловери по трибуните на стадиона, приятелства за цял живот. Горкото девойче едва се е измъкнало от Дремливсън Сити, има обаче прекрасни мечти. Говори без граматически грешки, разполага с далеч по-богат речник от моя. Колебливо признава, че вероятно би завършила с пълно отличие, ако не я било сполетяло хлапашкото увлечение по мистър Клиф Райкър.

Без особено затруднение сепускам в спомени за славните години в колежа, прескачайки някои основни моменти — например факта, че за да уча, трябваше да разнасям пици по четирийсет часа седмично.

Тя проявява интерес към сегашната ми фирма и тъкмо започвам да разкроявам по най-фантастичен начин Дж. Лиман и неговото свърталище, когато изоставеният мобилен телефон надава звън измежду учебниците. Извинявам се, подчертавайки, че ме търсят от кантората.

Обажда се Брузър — от „Йоги“, където вече са се натряскали с Принс. Много им е забавно, че висят тук, докато те къркат на поразия и се обзалагат пред телевизора. Около тях шумотевицата е като от гражданска война.

— Как си с улова? — крещи Брузър в слушалката.

Усмихвам се на Кели, която без съмнение е впечатлена от обаждането, и колкото се може по-тихичко обяснявам, че точно в момента разговарям с евентуална клиентка. Брузър се превива от смях, после подава телефона на Принс, който е още по-пиян. Той се захваща да ми разправя някакъв поразително тъп адвокатски виц за гонене на клиенти. И още преди да го завърши, се впуска в дълго поучение как Брузър щял да ми покаже повече неща, отколкото петдесет професори, повтаряйки през пет секунди: „Нали ти казах.“ Разговорът се проточва и не след дълго доброволецът пристига, за да отведе Кели до стаята.

Пристъпвам към нейната маса, прикривам слушалката с длан и прошепвам:

— Беше ми много приятно.

Тя се усмихва.

— Благодаря за питието и разговора.

— Утре вечер? — питам аз, докато Брузър крещи в ухото ми.

— Може би.

Тя намига съвсем подчертано и коленете ми омекват.

Очевидно придружителят с розовото яке има болничен опит и умее да разпознава натрапниците. Оглежда ме навъсено и подкарва количката. Нищо, пак ще се видим.

Натискам един бутон на телефона и прекъсвам Принс насред изречението. Ако звънят отново, няма да отговарям. И да се сетят по късно, в което дълбоко се съмнявам, ще прехвърля вината върху скапаната японска техника.

Дек обича трудните задачи, особено когато се отнася до ровене из нечие мръсно бельо чрез шушукане по телефона с анонимни доносници. Има-няма час, след като съм му подал оскъдните данни за Кели и Клиф Райкър, той се прокрадва в кабинета ми с горделива усмивка. Привежда глава над бележките си и чете:

— Кели Райкър е приета в „Сейнт Питър“ преди три дни около полунощ със сериозни наранявания. Полицията била повикана в апартамента ѝ от неназовани съседи, които съобщили за доста яростна семейна свада. Ченгетата я намерили да лежи жестоко пребита върху дивана в хола. Клиф Райкър бил очевидно пиян, крайно възбуден и първоначално проявил желание да запознае полицията на практика с методите си за убеждение. Размахвал алуминиева бухалка за бейзбол, явно негово любимо оръжие. Бързо бил обезоръжен, арестуван по обвинение в побой и прибран на топло. Жената спешно била откарана в болница. Успяла да обясни накратко пред полицията, че съпругът ѝ се прибрал пиян от бейзболното игрище, избухнала свада по някакъв нелеп повод, после се сбили и той победил. Ударил я два пъти по глезена с бухалката и още два пъти по лицето с юмрук.

Снощи не можах да мигна от мисли за кафявите очи и загорелите бедра на Кели Райкър, тъй че сега ми прилошава, като си представям жестокия побой. Дек обаче ме наблюдава внимателно и аз се опитвам да прикрия вълнението.

— Китките ѝ са бинтовани — казвам аз и Дек гордо прелиства страницата. Има доклад от друг източник, законспириран дълбоко в мемфиската пожарна служба.

— С китките изглежда малко неясно. По някое време на схватката май я е притиснал на пода и се опитал да извърши полов акт. Очевидно възможностите му не са отговаряли на намеренията, сигурно е попрекалил с бирата. Когато ченгетата я намерили, тя била гола, само наметната с одеяло. Не можела да избяга, защото глезенът ѝ бил счупен.

— Какво е станало с него?

— Преспал в участъка. После го пуснали под гаранция. След седмица трябва да се яви в съда, но нищо няма да стане.

— Защо?

— Най-вероятно тя ще отхвърли обвинението и ще се помирят до следващия пердах.

— Откъде знаеш?...

— Не им е за пръв път. Преди осем месеца ченгетата получили същото повикване след същия побой, всичко било съвсем същото, само дето жената тогава имала малко повече късмет. Отървала се с няколко синини. Сигурно бухалката не му е била поддръка. Ченгетата ги помирили, посъветвали ги набързо — нали разбираш, че са още хлапета, младоженци, нека се разцелуват и да я карат по-кротко. Преди три месеца обаче бухалката излязла на сцената и тя лежала цяла седмица в „Сейнт Питър“ с потрошени ребра. Работата опряла до отдел „Семейно насилие“ в Централното полицейско управление и оттам настояли за тежко наказание. Само че момичето си обича човека и отказва да даде показания срещу него. Обвиненията отпаднали. Позната история.

Трябва ми малко време, за да преосмисля нещата. Подозирах някакви семейни неприятности, но не чак такъв ужас. Как може човек да пребива жена си с алуминиева бухалка? Как е посмял Клиф Райкър да удари това прекрасно лице?

— Позната история — повтаря Дек, усещайки за какво си мисля.

— Нещо друго? — питам аз.

— Нищо. Само недей да се месиш.

— Благодаря — казвам аз, изнемощял и замаян. — Благодаря.

Той скача на крака.

— Няма защо.

Не съм изненадан, че Букър учи за изпита повече от мен. И както винаги аз съм му главната грижа. За днес следобед е планирал маратонско зубрене в заседателната зала на Шанкъл.

Пристигам по пладне, точно според инструкциите на Букър. Кантората е модерна и оживена, а най-много ме поразява, че всички са негри. За последния месец съм минал през доста правни фирми, но си

припомням само една чернокожа секретарка, за адвокати да не говорим. Тук пък липсват бели физиономии.

Букър ме развежда набързо из кантората. Макар че е пладне, работата върви с пълна пара. Компютри, ксерокси, факсове, телефони, гласове — навсякъде цари оглушителна врява. Секретарките забързано дъвчат сандвичи зад бюрата, отрупани с камари спешни документи. Адвокатите и сътрудниците се държат любезно, но нямат време за празни приказки. И всички се обличат по строг закон: черни костюми и бели ризи за мъжете, скромни рокли за жените — никакви шарени, никакви дънки.

Пред очите ми се мярка за сравнение фирмата на Дж. Лиман Стоун и аз побързвам да прогоня видението.

Букър обяснява, че Марвин Шанкъл управлява с железен юмрук. Облича се безупречно, спазва строг професионализъм във всички отношения и работи, кажи-речи, денонощно. От персонала очаква същото.

Заседателната зала е като тихо островче. Обещал съм да се погрижа за прехраната и разопаковам няколко сандвича, които носят от „Йоги“. Безплатно. Пет минути си бъбрим за близките и приятелите от факултета. Букър пита това-онова за новата ми работа, но без да прекалява. Вече съм му разказал всичко. Или почти всичко. Предпочитам да не знае за нощните ми задачи в „Сейнт Питър“.

Дявол да го вземе, Букър е станал страхотен адвокат! Щом изтича определеното време за приказки, той поглежда часовника и обяснява какъв великолепен следобед е планирал. Ще работим плътно шест часа, прекъсвайки само колкото да отскочим за кафе или до тоалетната. Точно в осемнайсет трябва да се изнесем, защото залата е ангажирана от някой друг.

От дванайсет и четвърт до един и половина преговаряме федералното данъчно законодателство. Говори предимно Букър, защото винаги е бил по-наясно с тая материя. Работим по въпросника за изпита, а вътре направо гъмжи от данъчни истории.

В един и половина той ме пуска до тоалетната и за кафе, после до два и половина поемам топката с федералния правилник за свидетелски показания. Жестоко! Неговата кипяща енергия е заразителна и двамата превземаме с щурм някои от най-досадните теми.

Провалът на този изпит е кошмар за всеки млад юрист, но усещам, че за Букър това би било направо катастрофа. Откровено казано, ако ме скъсат, няма да дойде краят на света. Малко ще ми се смачка фасонът, но ще се оправя. Като се понапъна, мога да го изкарам след шест месеца. Брузър изобщо няма да ме закача, стига да му домъквам някой и друг клиент всеки месец. Докопам ли хубавичко обгаряне например, повече няма и да се сети за изпита.

Но Букър може да загази. Подозирам, че още при първия провал мистър Шанкъл ще му стъжни живота. Скъсат ли го повторно, сигурно ще изхвъркне на тротоара.

Точно в два и половина Марвин Шанкъл влиза в залата и Букър ме представя. Шанкъл гони петдесетте, извънредно стегнат и атлетичен. Косата му леко сребрее на слепоочията. Гласът му е тих, но погледът му пронизва. Имам чувството, че вижда и през стените. Той е истинска легенда в южняшките правни кръгове и за мен е чест да му стисна ръка.

Оказва се, че Букър е уредил и лекция. Почти цял час слушаме напрегнато, докато Шанкъл излага основни моменти от делата за нарушени граждански права и дискриминация при наемане на работа. Водим си записки, задаваме въпроси, но най-вече слушаме.

После той се оттегля на делови разговор и през следващия половин час двамата щурмуваме антитръстовото законодателство. В четири ни чака нова лекция.

Този път лектор е Тайрън Киплър, харвардски възпитаник, специализиран по проблемите на Конституцията. Той започва бавно и набира скорост едва когато Букър рипва на крака, за да го обсипе с въпроси. Междувременно аз съм се сврял по тъмно в храсталака, после изведнъж изскачам като луд с грамадна бейзболна бухалка и направо размазвам Клиф Райкър. За да не задрема, обикалям около масата, гълтам кафе и опитвам да се съсредоточа.

След около час Киплър е бодър и оживен, а ние го бомбардираме с въпроси. Внезапно той млъква наред изречението, трескаво поглежда часовника и заявява, че трябва да бяга. Чакали го в съда. Благодарим му и той хуква навън.

Станало е пет и пет.

— Разполагаме с още един час — казва Букър. — Какво предлагаш?

— Да пийнем по бира.

— Съжалявам. Изборът е недвижими имоти или етика.

Би трябвало да избира етиката, но вече съм изморен и не ми се мисли за тежките грехове от последните дни.

— Дай да видим имотите.

Букър мигом се озовава до книжния рафт и грабва няколко тома.

Наближава осем, когато се промъквам през лабиринта от коридори към ядрото на „Сейнт Питър“ и заварвам любимата си маса заета от лекар и медицинска сестра. Поръчвам кафе и сядам на съседната. Сестрата е привлекателна и доста печална, а ако съдя по това как си шушукат, бих казал, че връзката май отива към катастрофа. Той е шейсетгодишен, с присадена коса и козметична операция на брадата. Тя е само на трийсет и по всичко личи, че няма скоро да чуе сватбения марш. Просто любовница. Двамата си шушукат напрегнато.

Не ми се учи. За днес ми е писнало от закони, крепят ме само угризенията, че Букър е още в кантората — работи и учи едновременно.

След няколко минути любовниците внезапно стават. Тя плаче. Той е студен и безсърдечен. Настанявам се на обичайното място, подреждам записките, опитвам да уча.

И чакам.

Кели пристига малко след десет, но сега я вози някакъв непознат тип. Тя ме поглежда хладно и си избира маса в средата. Онзи я подкарва натам. Гледам го. И той ме гледа.

Това трябва да е Клиф. Висок е колкото мен, малко над метър и осемдесет, с масивен кокал и първи наченки на бирено шкембе. Плещите му обаче са широки, а бицепсите изпъкват ефектно под ръкавите на протритата тениска, която май нарочно е с два номера по-малка. Тесни джинси. Къдрава кестенява коса, малко по-дълга, отколкото се полага. Гъста растителност по лицето и ръцете. Такива като Клиф почват да се бръснат още в осми клас.

Има зелени очи и красиво лице, но изглежда доста по-стар от деветнайсет. Той заобикаля глезена, който е счупил с бейзболна бухалка, и отива да вземе напитки. Кели знае, че я гледам. Подчертано

небрежно се озърта наоколо и в последния момент ми намига. Едва не разсипвам кафето.

Не е необходима кой знае каква фантазия, за да си представя думите, разменени напоследък между двамата. Заплахи, извинения, молби, пак заплахи. Изглежда, че тая вечер е било доста напечено. Лицата им са мрачни. Пият мълчаливо. От време на време разменят по някоя дума, но, общо взето, приличат на двойка невръстни влюбени наред ежеседмичния нацупен период. Кратка реплика, още по-кратък отговор. Гледат се само когато е неизбежно, през останалото време свирепо фиксират пода или стените. Укривам се зад учебника.

Тя е застанала така, че да може да ме поглежда незабелязано. Клиф седи почти с гръб към мен. Понякога се озърта, но движенията му са пределно ясни. Още преди да ме е погледнал, аз вече се чеша по главата или чета най-усърдно.

След десет минути почти пълно мълчание тя казва нещо, което предизвиква разпален отговор. Жалко, че не мога да ги чуя. Клиф се тресе от злоба и ръмжи насреща ѝ. Тя го скастрия набързо. Гласовете с засилват и скоро разбирам, че спорят дали тя ще даде показания срещу него, или не. Май все още не е решила. И Клиф май доста се впряга. Той е кибритлия — типично за мъжкар от глухата провинция — и тя му подхвърля да не крещи. Клиф пак се озърта и опитва да понижи глас. Вече не го чувам какво казва.

След като го е разлютила, тя успокоява топката, но той продължава да кипи. Няколко секунди двамата се преструват на непознати.

После тя повтаря номера. Казва нещо и гърбът му се вцепенява. Ръцете му треперят, езикът му се изпъстря с нецензурни приказки. Карат се една-две минути, сетне тя млъква и престава да му обръща внимание. Клиф явно не обича да го загърбват и повишава тон. Кели му казва да говори по-тихо, хората слушат. Той обаче става още по-шумен и описва подробно какво ще я прави, ако не престане с тия глупости, дето могат да го вкарат в затвора и тъй нататък.

Тя изрича нещо съвсем тихичко. Внезапно Клиф скача на крака и помита с един замах високата си пластмасова чаша. Питието се разхвърчава навсякъде, обливайки с пяна съседните маси и пода. Кели е мокра от глава до пети. Тя ахва, затваря очи и се разплаква. Той

изчезва навън и от коридора долитат тежките му стъпки, съпроводени от яростни ругатни.

Неволно се изправям, но тя бързо поклаща глава. Сядам си. Касиерката е видяла цялата сцена и пристига с хавлиена кърпа. Подава я на Кели, която бърше питието от лицето и ръцете си.

— Съжалявам — казва тя на касиерката.

Престилката ѝ е подгизнала. Преглъщайки сълзите, тя бърше гипсирания си крак. Седя на две крачки, но не мога да ѝ помогна. Сигурно се бои, че онзи ще се върне и ще ни завари заедно.

В тази болница има много места, където човек може да седне на кафе и кола, но тя го доведе тъкмо тук, защото искаше да го видя. Почти съм уверен, че го предизвика, за да ми покаже какво представлява.

Дълго се гледаме, докато тя старателно бърше лицето и ръцете си. По бузите ѝ се стичат сълзи и тя ги попива. Надарена е с онази загадъчна женска способност да произвежда сълзи, без иначе да показва, че плаче. Не хълца. Устните ѝ не трепват. Ръцете също. Просто седи, зареяна в някакъв друг свят, гледа ме с немиждащи очи и докосва кожата си с бялата хавлиена кърпа.

Минутите се нижат, но аз съм изгубил представа за времето. Една куца чистачка идва да забърше пода около Кели. Три сестри нахълтват със смях, увлечени в шумен разговор, после я забелязват и млъкват изведнъж. Гледат я и си шушукат, хвърляйки от време на време по някой поглед към мен.

Клиф си е тръгнал толкова отдавна, че едва ли ще се върне, а мисълта да ѝ бъда кавалер ме вълнува невероятно. Сестрите излизат и Кели лекичко ме примамва с пръст. Вече мога да приближа.

— Съжалявам — казва тя, когато клякам до нея.

— Няма нищо.

И сетне тя изрича думи, които никога няма да забравя.

— Ще ме придружиш ли до стаята?

При други обстоятелства тия думи биха могли да имат доста по-дълбоко значение и за миг мисълта ми се отплесва към някакъв екзотичен плаж, където двама млади влюбени най-сетне се решават да направят последната крачка.

Естествено, стаята ще е тясна и не особено уединена. Всеки момент биха могли да нахълтат без почукване най-различни хора. Дори

и адвокати.

Грижливо подкарвам количката покрай масите и излизаме в коридора.

— Пети етаж — подхвърля тя през рамо.

Не бързам. Гордея се с ролята на кавалер. И ужасно ми харесва, че мъжете по коридора се обръщат да я огледат.

За няколко секунди оставаме сами в асансьора. Коленича до нея.

— Добре ли си?

Тя вече не плаче. Очите ѝ още са влажни и леко зачервени, но се е овладяла.

— Да, благодаря — кимва тя. После хваща ръката ми и я стиска.

— Много ти благодаря.

Кабината се разтърсва и спира. Влиза някакъв лекар и Кели бързо отдръпва ръка. Аз стоя зад количката като предан съпруг. Много ми се иска пак да усетя ръката ѝ.

Според стенния часовник на петия етаж приближава единайсет. Коридорът е тих и почти пуст, само тук-там се мярка по някой санитар. От дежурната стая една сестра ме поглежда втренчено. Мисис Райкър е излязла с един мъж, сега се завръща с друг.

Завиваме наляво и тя посочва вратата. Радостна изненада — стаята се оказва просторна, с прозорец и собствена баня. Лампата свети.

Не знам доколко може да се движи, но в момента е напълно безпомощна.

— Ще трябва да ми помогнеш — казва тя.

Не се налага да повтаря. Внимателно се навеждам над нея и тя сплита ръце около врата ми. Притиска се по-силно, отколкото трябва, но аз не възразявам. Нито пък ме смущава мократа престилка. Сега сме плътно един до друг и аз веднага усещам, че тя е без сутиен. Прегръщам я още по-здраво.

Внимателно я повдигам от количката, което се оказва съвсем лесно, защото тя едва ли тежи повече от петдесет килограма заедно с гипса. Маневрираме към леглото колкото се може по-бавно, полагаме безброй грижи за болния крак, старателно заемаме удобна позиция и аз я отпускам надолу сантиметър по сантиметър. Неохотно откриваме, че трябва да се разделим. Лицата ни са само на сантиметри едно от друго,

когато дежурната сестра влиза, скърцайки по керамичния под с гумените си подметки.

— Какво е станало? — възкликва тя, щом забелязва мократа престилка.

Ние все още се мъчим да разхлабим прегръдката.

— А, това ли? Залях се, без да искам — обяснява Кели.

Сестрата не спира нито за миг. Бръква в шкафчето под телевизора и вади сгъната престилка.

— Е, трябва да се преоблечеш — казва тя, хвърляйки престилката на леглото до Кели. — И да се избършеш с мокра гъба. Цялата. — Тя спира за секунда и рязко кимва към мен. — Накарай го да ти помогне.

Дълбоко поемам дъх, за да не припадна.

— И сама ще се справя — отвърща Кели, слагайки престилката върху нощното шкафче.

— Часът за посещения отдавна свърши — казва сестрата. — Побързайте, деца.

И тя изчезва от стаята. Затварям вратата и се връщам до леглото. Гледаме се мълчаливо.

— Къде е гъбата — питам аз и двамата се разсмяваме. Когато се смее, край устните ѝ изникват чаровни трапчинки.

Кели потупва ръба на леглото.

— Седни тук.

Сядам до нея. Не се докосваме. Тя придърпва чаршафа нагоре, сякаш иска да скрие мокрите петна.

Много добре разбирам какво е положението. Тормозена или не, съпругата си остава съпруга, докато не получи развод. Или докато не убие негодника.

— Е, как ти се стори Клиф? — пита тя.

— Искаше да го видя, нали?

— Не знам. Може би.

— Направо е за убиване.

— Май си прекалено суров, а?

Млъквам за миг и поглеждам настрани. Вече съм решил да не си играя с нея. Щом е станало дума, ще бъда откровен.

Всъщност какво търся тук?

— Не, Кели, не съм суров. Всеки мъж, който удря жена си с алуминиева бухалка, заслужава да бъде убит.

Гледам я внимателно, но тя дори не трепва.

— Откъде знаеш?

— Винаги има следи. Полицейски доклади, лекарски повиквания, болнични записи. Какво чакаш още? Да те халоса с бухалката по главата ли? Като нищо може да те убие. Два-три яки удара по черепа и...

— Престани! Не ми обяснявай, сама знам. — Тя поглежда стената, после се обръща към мен и виждам, че сълзите отново са бликнали. — Ти изобщо не разбираш.

— Обясни ми тогава.

— Ако ми се говореше за това, щях да ти кажа. Нямах право да се месиш в моя живот.

— Подай молба за развод. Още утре ще ти донеса формуляри. Направи го още сега, докато лежиш в болница след последния побой. По-добро доказателство — здраве му кажи. Ще мине като по вода и след три месеца си свободна.

Тя поклаща глава, сякаш дрънкам врели-некипели. Сигурно е така.

— Не разбираш.

— Знам, че не разбирам. Но виждам как стоят нещата. Ако не се отървеш от тоя скапаняк, след месец може да си в гроба. Имам телефоните на три организации за подкрепа на малтретирани жени.

— Малтретирани ли?

— Точно така. Малтретирани. Ти си малтретирана, Кели. Не го ли разбираш? Тая скоба в глезена ти означава, че си малтретирана. Това синьо петно на бузата ясно доказва, че мъжът ти те бие. Има кой да ти помогне. Подай молба за развод и потърси помощ.

Тя се позамисля. Наства тишина.

— С развод няма да стане. Вече опитах.

— Кога?

— Преди няколко месеца. Не знаеш ли? Сигурна съм, че е записано някъде из съдебните архиви. Нали си голям следотърсач.

— Какво стана с развода?

— Оттеглих молбата.

— Защо?

— Защото не издържах на боя. Той щеше да ме убие. Казва, че ме обича.

— Хубава обич, няма що! Слушай, имаш ли баща или брат?

— Защо питаш?

— Защото, ако някой си позволи такова нещо с дъщеря ми, ще му извия врата.

— Баща ми не знае. Нашите все още се цупят, задето забременях. Сигурно никога няма да ми простят. Намразиха Клиф още от пръв поглед, а когато избухна скандалът, скъсахме всякакви връзки. Повече не сме се чували.

— Нямах ли брат?

— Не. Никой не го е било грижа за мен. Досега.

Последната дума ме блъсва като снаряд и няколко секунди просто не мога да се опомня.

— Ще направя каквото поискаш — казвам аз. — Но трябва да подадеш молба за развод.

Тя бърше сълзите си с пръсти и аз ѝ подавам от масата книжна кърпичка.

— Не мога.

— Защо?

— Той ще ме убие. Непрекъснато го повтаря. Разбираш ли, когато опитах предния път, имах ужасно скапан адвокат, намерих го по обявите. Мислех, че всички са еднакви. А на него му хрумнало, че ще е страшно хитро да прати призовката в работата на Клиф, при всичките му приятелчета, дето го мъкнат по кръчми и стадиони. Естествено, Клиф се почувствал унижен. Тогава ми беше първото посещение в болница. След една седмица оттеглих молбата и от тогава непрекъснато ме заплашва. Ще ме убие.

Очите ѝ са изпълнени с ужас. Тя опитва да се намести, сбръчква вежди и тихичко стене от болка в глезена.

— Би ли подложил една възглавница?

— Разбира се — казвам аз и скачам от леглото. Тя посочва две дебели възглавници върху стола.

— От ония.

Естествено, това означава, че ще трябва да махнем чаршафа. Помагам ѝ да го дръпне. Тя се оглежда мълчаливо, после кимва.

— Подай ми престилката.

С треперещи крака пристъпвам към масата и взимам сгънатата престилка.

— Да ти помогна?

— Не, само се обърни.

Говорейки, тя вече смъква престилката през главата си. Обръщам се съвсем бавно.

Кели не бърза. Сякаш напук хвърля мократа престилка на пода до краката ми. Тя е на някакви си три крачки зад мен, почти чисто гола — само по гипс и гащички. Искрено вярвам, че няма да се разсърди, ако обърна глава и я погледна. Мисълта ме зашеметява.

Затварям очи и отново се питам какво търся тук.

— Руди, би ли ми донесъл гъбата? — изчуруликва тя. — В банята е. Пусни й малко топла вода. И кърпа, ако обичаш.

Обръщам се. Тя седи наред леглото, притискайки тънкия чаршаф към гърдите си. Престилката още лежи недокосната.

Не мога да откъсна поглед.

— Там — кимва тя.

Влизам в тясната баня и намирам гъбата. Докато пускам топлата вода, очите ми срещат огледалото над мивката. През откρηнатата врата виждам гърба на Кели. Целия. Кожата е гладка и мургава, но точно между плешките има грозно синьо петно.

Решавам да я избърша на всяка цена. И Кели го иска, усещам. Тя е наранена и уязвима. Обича да флиртува и иска да видя тялото й. Цял се треса от възбуда.

И в този момент долитат гласове. Сестрата се е върнала. Когато излизам, тя деловито подрежда стаята. Ухилва ми се, сякаш ни е спипала на местопрестъплението.

— Стига толкова. Вече приближава единайсет и половина. Това тук да не ви е хотел?

Стоя като препариран, усмихвам се на Кели и мечтая да докосна краката й. Сестрата ме сграбчва за лакътя и отваря вратата.

— Хайде, вън — гълчи ме тя, но всъщност само се прави на сърдита.

* * *

В три часа сутринта се прокрадвам до хамака и дълго се люлея сред нощната тишина, гледайки как звездите примигват през клоните и листата. Припомням си всяко нейно изящно движение, чувам тревожния ѝ глас, мечтая за дългите, гладки бедра.

Тя няма на кого да разчита, длъжен съм да я защита. Вярва, че ще я спася, ще ѝ помогна да стъпи на крака. И двамата знаем какво ще стане после.

Още я усещам как ме прегръща, как се притиска към мен за няколко скъпоценни секунди. Усещам как тялото ѝ, леко като перце, се отпуска удобно в ръцете ми.

Тя иска да я гледам, да бърша тялото ѝ с влажна кърпа. Знам, че го иска. И довечера смятам да го направя.

Виждам как слънцето изгрява над дърветата, после заспивам, чакайки с нетърпение да я срещна отново.

Седя в кабинета си и уча, защото нямам друга работа. Доколкото разбирам, няма да ми поверят нищо сериозно, преди да стана адвокат, а за целта трябва да изкарам изпита.

Трудно ми е да се съсредоточа. Как можах да се влюбя в омъжена жена броени дни преди изпита? Сега умът ми трябва да е остър като бръснач, свободен от всякакви глупости, най-прецизно настроен и насочен към една-единствена цел.

Повтарям си, че Кели не е за мен. Тя е прекършено момиче с белези, някои от които могат да останат за цял живот. А Клиф е опасен. Направо би обезумял от мисълта, че друг мъж докосва неговата мъничка мажоретка.

Седя с ръце зад главата и крака върху бюрото, обмислям всичко това и мечтателно се рея в мъглата, когато вратата внезапно се отваря и в кабинета нахълтва Брузър.

— Какво правиш? — кресва той.

— Уча — отвърщам аз, заемайки моментално прилична поза.

— Нали щеше да учиш следобед?

Часът е десет и половина. Брузър нервно тъпче пред бюрото.

— Слушай, Брузър, днес е петък. В сряда съм на изпит. Главата ми е пламнала.

— Тогава бягай да учиш в болницата. И гледай да хванеш клиент. От три дни нищо не си докарал.

— Няма как да уча и да гоня клиенти едновременно.

— Дек се справя.

— Да бе, Дек. Вечният студент.

— Преди малко ми се обади Лио Ф. Дръмонд. Нещо да ти говори?

— Не. Защо?

— Той е старши съдружник в „Тинли Брит“. Страхотен спец по икономическите въпроси. Рядко губи. Отличен адвокат от голяма фирма.

— Знам ги какви са в „Брилянтин“.

— Е, сега имаш възможност да ги опознаеш още по-добре. Те ще защитават „Грейт Бенефит“. Дръмонд е шеф на екипа.

Не съм броил точно, в този град обаче трябва да има поне стотина фирми, водещи делата на застрахователни компании. А пък застрахователите са хиляди. Как тъй се случи ония омразни типове от „Грейт Бенефит“ да наемат фирмата, която проклинам всеки божи ден — „Тинли Бринт“?

Колкото и да е чудно, приемам новината спокойно. Всъщност не съм изненадан.

Изведнъж осъзнавам, че Брузър продължава да тъпче и дърдори като картечница. Заради мен е завел дело за десет милиона срещу голяма компания, защитавана от адвокат, който го плаши. Забавно. Не съм допускал Брузър да се бои от когото и да било.

— И какво каза?

— Нищо бе. Нищо. Само искаше да ме чуе. Каза, че делото ще се гледа пред Харви Хейл, който, мътните да го вземат, му бил съквартирант в Йейл преди трийсет години, когато следвали право. И който, ако случайно не знаеш, беше водещ адвокат в една застрахователна компания, докато не закъса със сърцето и докторите му рекоха да смени кариерата. Уреди се на топло в съда и още не може да се отърси от старата адвокатска идея, че присъда за обезщетение над десет хиляди долара е просто неприлична.

— Извинявай, че те попитах.

— Значи се натресохме на Лио Ф. Дръмонд и неговия елитен отбор, а съдията е на тяхна страна. Има да те въртят на шиш...

— Мене ли? Ами ти?

— А, и аз ще се мяркам. Работата си е твоя. Ще те скапят от писане. — Той тръгва към вратата. — Запомни, плащат им на час. Колкото повече дращят, толкова по-тлъсти хонорари.

Брузър се размива зловещо и затръшва вратата. Явно му е драго, че батковците ще ми теглят пердаха.

Изоставен съм. Мисля си, че в „Брилянтин“ работят над сто адвокати, и изведнъж се чувствам безкрайно самотен.

Двамата с Дек сърбаме супа при Труди. Клиентелата за обяд е изцяло работническа. Мирише на смазка, пот и пържено. Дек обича да обядва тук, защото досега е докопал няколко трудови злополуки. Едната донесла трийсет хиляди долара обезщетение. Той получил една трета от двайсет и петте процента за фирмата, тоест две хиляди и петстотин.

Ниско приведен над супата, Дек поверително споделя, че посещава и няколко барчета в квартала. Ходи там без вратовръзка, прави се на обикновен клиент и пие газирана вода. Подслушва какво си приказват работниците, докато разквасват гърла след работа. Охотно споделя кои са добрите заведения — „сочните пасища“, както ги нарича. Дек е цар на съветите как се ловят клиенти.

Да, понякога ходи и по нощните клубове, но само заради клиентелата. Движение му е цаката, често повтаря той. Харесва игралните домове край Мисисипи, макар да изразява прогресивното мнение, че са вредни, защото бедняците ходят там и пропиляват всичко до последния цент. Но за нас това е добре дошло. Престъпността ще расте. Хазартът ще ни докара нови разводи и фалити. На хората ще им трябват адвокати. В игралните домове покълват семената на безброй човешки страдания и мъдрият Дек търпеливо чака. Има си нещо наум.

Като стане, няма да ме забрави.

Отново вечерям в закусвалнята на „Сейнт Питър“ — „превързочната“, както я наричат. Чух това прозвище от група санитарни. Ям месна салата в пластмасова чинийка. Уча разсеяно и гледам часовника.

В десет старият джентълмен с розовото яке пристига, но е сам. Той спира на прага, оглежда се, забелязва ме и тръгва към мен навъсен, явно недоволен от задачата си.

— Вие ли сте мистър Бейлър? — учтиво пита той. В ръката си държи плик и го слага на масата, след като кимвам. — Това е от мисис Райкър.

Без повече приказки той прави едва забележима чупка в кръста и се отдалечава.

Пликът е бял, съвсем обикновен. Отварям го и изваждам сгънато листче. Текстът гласи:

Скъпи Руди,
Лекарят ме изписа тази сутрин, тъй че вече съм у
дома. Благодаря за всичко. Моли се за нас. Ти си чудесен.

След подписа е добавила:

Моля те, не ми звъни, не пиши и не се опитвай да ме
видиш. Само ще стане по-зле. Още веднъж благодаря.

Знаела е, че ще я чакам търпеливо. Покрай всичките
сладострастни мисли, които бушуват из мозъка ми през последното
денонощие, изобщо не съм се сетил, че може да я изпишат. Твърдо
разчитах на нова среща.

Бродя безцелно но безкрайните коридори и опитвам да се
опомня. Трябва на всяка цена да я видя отново. Тя се нуждае от мен,
няма кой друг да ѝ помогне.

Спирам до телефонния автомат, откривам в указателя името
Клиф Райкър и набирам номера. Отсреща ме осведомяват, че
телефонът е изключен.

В сряда рано-рано пристигахме в хотела и без излишни церемонии бивахме вкарани в бална зала с размерите на футболно игрище. Таксите са платени отдавна, тъй че сега остава само да ни проверят по списък. Тук-там се срещат изнервени бърбровци, но като цяло не ни е до общуване. Всички примираме от страх.

От около двеста човека, дошли за днешния изпит, поне половината са завършили факултета миналия месец. Тук са моите приятели и врагове. Букър се настанява далече от мен. Решили сме да не сядаме заедно. Сара Планкмор Уилкокс и С. Тод са в отсрещния ъгъл. Ожениха се миналата събота. Няма що, голям меден месец.

Той е надменен аристократичен красавец и се подготвяше с частни преподаватели. Дано да го скъсат. И Сара.

Въздухът буквално е наситен с дух на съперничество, както през първите седмици във факултета, когато ужасно ни вълнуваше кой как ще се представи. Кимвам на неколцина познати с тайната надежда да се издънят, защото и те ми мислят същото. Така е в нашия занаят.

След като всички се настаняваме на сгъваемите маси, изслушваме десетминутен инструктаж. Точно в осем получаваме изпитните текстове.

Първият раздел се нарича „междущатски“ — безкрайна поредица от коварни тестове относно ония закони, които са общи за всички щати. Изобщо нямам представа дали ги знам, или не. Утрото се проточва до безкрайност. На обяд двамата с Букър хапваме в хотелския бюфет, без да обелим и дума за изпита.

Вечерята ми се състои от пуешки сандвич на чист въздух в компанията на мис Бърди. Лягам си още в девет.

В петък късно следобед приключваме с изпита, грохнали до немай-къде. Толкова сме изтощени, че вече ни е все едно. Квесторите събират последните листове и казват, че можем да си вървим. Някой

подхвърля идеята да си спомним на чашка старите времена и заедно с още петима приятели се озовавам в „Йоги“. Тази вечер Принс е изчезнал, Брузър също липсва и това ме успокоява, защото никак не бих желал момчетата да видят какъв шеф съм си намерил. И бездруго ще ме разпитват какво работя. Добре де, изчакайте само годинка, и ще си намеря нещо по-хубаво.

Още след първата сесия научихме, че за изпит не се приказва. Почнеш ли да сравняваш отговорите, с ужас откриваш колко много неща си пропуснал.

Хапваме пица, обръщаме по няколко бири, но сме прекалено изтощени, за да вдигнем тупурдия. На прибиране Букър споделя, че май ще се разболеє. Твърдо смята, че няма да изкара.

Отспивам си цели дванайсет часа. Обещал съм на мис Бърди, че ако не вали, още днес ще пристъпя към задачите, а когато най-сетне се събуждам, апартаментът е огрян от ярки слънчеви лъчи. Времето е горещо, задушно и влажно — типичен мемфиски юли. След три дни напъгане на поглед, въображение и памет в закрито помещение нямам нищо против малко черна работа. Най-напред обаче незабелязано се измъквам и двацет минути по-късно паркирам пред къщата на семейство Блек.

Дони Рей ме чака на верандата, облечен с джинси, бяла тениска, мокасини, черни чорапи и бейзболно каскетче, което изглежда прекалено голямо за съсухреното му лице. Ходи с бастун, но за сигурно го подхващам под крехкия лакът. Двамата с Дот го извеждаме на тесния тротоар и грижливо му помагаме да се сгъне на предната седалка. За нея е истинско облекчение, че Дони излиза на разходка — за пръв път от месеци насам. В близките няколко часа няма да има друга грижа, освен Бъди и котките.

Докато караме през града, Дони Рей седи с бастун между краката и подпира брадичка върху него. Почти не говори.

Завършил е гимназия преди три години, на деветнайсет. Близнакът му Рон го изпреварил с една година. За колеж не е и помислял. Две години работил като продавач в универсален магазин, но след един обир напуснал. Никога не е живял извън дома си. И

доколкото знам, никога не е получавал нещо повече от минималната работна заплата.

За разлика от него Рон се преборил с колежа и сега е учител в Хюстън. Той също не се е оженил и рядко идва в Мемфис. Според Дот момчетата никога не са били много близки. Дони Рей предпочитал да си стои у дома и да сглобява модели на самолети. Рон обичал да кара колело, а на дванайсет години дори попаднал за малко в улична банда. Добри момчета били, уверява ме Дот. Документацията ми е старателно попълнена с ясни и пълни доказателства, че костен мозък от Рон би подходдал идеално за присаждане на Дони Рей.

Друсаме се по улиците с моята раздрънкана тойота. Дони Рей гледа право напред изпод козирката. Говори само когато го питам нещо. Спираме зад кадилака на мис Бърди и аз обяснявам, че живея тук — в тази симпатична къща сред аристократичен квартал. Не личи да съм го впечатлил. Помагам му да заобиколи грамадата от тор и го повеждам към най-сенчестото място на двора.

Мис Бърди е предупредена и вече ни чака нетърпеливо с кана студена лимонада. Представям го и тя веднага поема нещата в свои ръце. Курабийки? Соленки? Нещо за четене? Чуруликайки щастливо, тя подрежда на пейката около него цял куп възглавници. Златно сърце има тая жена. Обясних ѝ, че съм срещнал родителите на Дони Рей в „Кипарисовите градини“, затова го приема като най-скъп гост. Нали е от нейното стадо.

След като благополучно го настанява на сянка, та слънчевите лъчи да не обгорят восъчната му кожа, мис Бърди заявява, че е време за работа. Настава драматична пауза. Тя оглежда двора, чеше се замислено по брадичката и съвсем бавно плъзва поглед към тора. Подхвърля няколко заповеди, за да покаже на Дони Рей кой командва тук, и аз се втурвам на работа.

Скоро съм облян в пот, но за разлика от друг път се трудя с удоволствие. През първия час мис Бърди се оплаква от влагата, после отива да се мотае между цветята, където е по-хладно. Чувам я как непрестанно говори на Дони Рей, който предпочита да си мълчи, но явно се наслаждава на чистия въздух. Минавайки с количката по някое време, ги виждам да играят шах. Няколко курса по-късно двамата седят един до друг и разлистват семейния албум.

Много пъти ми е хрумвало да попитам мис Бърди дали не би искала да помогне на Дони Рей. Вярвам, че ако наистина има пари, милата старица би написала без колебание чек за операцията. Но се въздържа по две причини. Първо, вече е късно за операция. И второ, мис Бърди ще се изложи, ако няма пари. Тя и без това вече има съмнения относно моите интереси. Не мога да си позволя излишни въпроси.

Малко след поставянето на диагнозата бил предприет неуспешен опит да се съберат пари за лечение. Заедно с неколцина приятели Дот наслагала картони със снимката на Дони Рей из кафенета и магазини в цял северен Мемфис. Казва, че не събрали кой знае колко. После наели зала и организирали благотворителен бал със сандвичи, напитки и дискожoker. От цялата работа излезли на червено с два̀йсет и осем долара.

Първият цикъл хемотерапия струвал четири хиляди долара, две трети от които поела болницата. Криво-ляво успели да съберат останалото. След пет месеца левкемията се завърнала с пълна сила.

Докато мъкна, ровя и се потя, превръщам цялата си духовна енергия в омраза към „Грейт Бенефит“. Не че е кой знае колко трудно, но този праведен гняв ще ме крепи, когато започна войната с „Тинли Брит“.

За обяд ни чака приятна изненада. Мис Бърди е сготвила пилешка супа — не точно това, което бих избрал за ден като днешния, но все пак малко разнообразие след вечните пуешки сандвичи. Дони Рей изяжда половин паничка, после казва, че трябва да подремне. Искал да изпробва хамака. Отвеждаме го през тревата и му помагаме да се настани. Макар че температурата е над трийсет и три градуса, той помолва за одеяло.

Двамата с мис Бърди седим на сянка, пием лимонада и споделяме колко печално е всичко. Споменавам за делото срещу „Грейт Бенефит“, подчертавайки факта, че ще ги съдя за десет милиона долара. Тя задава няколко най-обща въпроса за изпита, после изчезва в къщата.

Когато се завръща, носи писмо от адвоката в Атланта. Разчитам върху плика името на фирмата.

— Можеш ли да ми обясниш? — пита тя с ръце на кръста.

Адвокатът не само е писал на мис Бърди, но и прилага копие от моето писмо. Бях му обяснил, че представлявам интересите на мис Бърди Бърдсонг, която ми е възложила да ѝ съставя ново завещание, и поради това се нуждая от сведения за имуществото на покойния ѝ съпруг. Той пък просто пита дали има право да ми разкрие подобни сведения. Тонът му е съвсем безразличен, сякаш изпълнява чуждо нареждане.

— Писано е черно на бяло — отговарям аз. — Нали съм ваш адвокат? Опитвам се да събера информация.

— Не си ми казал, че ще ровиш из Атланта.

— Че какво лошо има? Какво се крие там, мис Бърди? Защо е тая тайнственост?

— Съдията засекрети материалите по делото — отвърща тя и свива рамене, като че всичко е ясно.

— Какво има в тях?

— Само гадости.

— С вас ли са свързани?

— Пази боже!

— Добре. С кого тогава?

— С роднините на Тони. Разбираш ли, брат му натрупа мръсни пари във Флорида. Имаше няколко жени и куп дечурлига. Целият им род е смахнат. Изпоядоха се заради завещанията, май бяха четири на брой. Не съм добре запозната, но веднъж чух, че накрая платили за адвокати шест милиона. Част от парите изтекоха към Тони, който доживя само колкото да ги наследи по законите на Флорида. Дори не го разбра, умря изведнъж. След него останах само аз. Това е.

Всъщност няма значение как е наследила парите. Но не би било зле да узная колко са.

— Искате ли да поговорим за завещанието? — питам аз.

Тя посяга към гумените ръкавици.

— Не. Друг път. Хайде на работа.

Няколко часа по-късно аз седя заедно с Дот и Дони Рей в буренясалото дворче зад кухнята. Слава богу, Бъди вече спи. Дони Рей е грохнал след гостуването при мис Бърди.

Днес е събота вечер и в захладняващия въздух над цялото предградие се носи мирис на скара и дървени въглища. През дъсчените огради и спретнатите живи плетове долитат гласовете на самодейни готвачи и техните гости. От време на време чувам съседските кучета. Дот на три пъти споменава, че миналата седмица съседът си откъснал пръста с верижен трион.

Все ми е едно. Мога да седя и да я слушам с часове. Още съм замаян от изпита. Всичко ме забавлява. А успея ли да забравя законите, в ума ми незабавно изниква Кели. Още не съм избрал най-деликатния начин да се свържа с нея, но все ще измисля нещо. Въпрос на време.

Съдебната палата на окръг Шелби е модерна двайсететажна сграда в центъра. Създали са я с идеята да ускорят правораздаването. Има безброй зали и кабинети за чиновниците. Приютила е окръжния прокурор и шерифа. Разполага дори със затвор.

Наказателните дела се гледат в десет отделения — от десет съдии със собствени зали. Средните етажи гъмжат от адвокати, ченгета, обвиняеми и техни роднини. За един новак мястото е същинска джунгла, но Дек знае пътя. Разпитал е по телефона.

Посочва ми вратата на Четвърто отделение и казва, че ще ме чака след час. Влизам и сядам на последната скамейка. Подът е покрит с килим, мебелите са потискащо модерни. Наоколо адвокатите се щурат като мравки. Отдясно е мястото за задържани, където десетина арестанти с оранжеви костюми чакат да се изправят пред съдията. Някаква прокурорка рови из купчина папки, търсейки поредния обвиняем.

На втория ред забелязвам Клиф Райкър. Приведен до адвоката си, той преглежда някакви документи. Кели не е в залата.

Съдията се появява и всички стават на крака. Набързо минават няколко случая — гаранции, отмяна на гаранции, отложени дати. Адвокатите се сбират на групички, кимат, шушукат с негова светлост.

Призовават Клиф и той се помъква към подиума пред съдията. Адвокатът го придружава с папка под мишницата. Прокурорката съобщава на съда, че обвиненията срещу Клиф Райкър отпадат поради липса на доказателства.

— Къде е жертвата? — прекъсва го съдията.

— Не желае да се яви — отговаря прокурорката.

— Защо?

Защото е в инвалидна количка, иска ми се да изкрещя.

Прокурорката вдига рамене, сякаш не знае и изобщо не я интересува. Адвокатът се прави на изумен, че дамата не е дошла да демонстрира синините си.

Прокурорката е претоварена, до обяд трябва да отметне куп дела. Набързо излага фактите — побой, арест, липса на доказателства, защото жертвата отказва да даде показания.

— Това ви е за втори път — казва съдията, гледайки яростно Клиф. — Защо не се разведете, преди да я убиете?

— Мъчим се да оправим нещата, ваша светлост — унило отвръща Клиф. Личи си, че е репетира.

— Оправяйте ги по-бързо. Видя ли още веднъж същите обвинения, няма да ви се размине. Ясно ли е?

— Да, сър — отговаря Клиф, сякаш дълбоко съжалява, че е създал толкова неприятности.

Адвокатът поднася документи. Съдията ги разписва, клатейки глава. Обвиненията отпадат.

Никой не чува гласа на жертвата. Тя лежи у дома със счупен глезен, но не това ѝ пречи да дойде. Укрива се, защото не иска отново да я пребият. Питам се как ли я е принудил да оттегли обвинението.

Клиф подава ръка на адвоката и се отправя с широка крачка към изхода. Минава покрай мен и излиза, свободен да върши каквото си иска — излиза безнаказано, защото няма кой да помогне на Кели.

Този съдебен конвейер има своя отчайваща логика. Ония отсреща, с оранжевите костюми и белезниците, са убийци, изнасилвачи, търговци на наркотици. Системата едва намира време да ги осъди, спазвайки най-елементарните правни норми. Кога да се погрижи за правата на една пребита съпруга?

Миналата седмица, докато бях на изпит, Дек се обади тук-там. Откри новия адрес и телефон на семейство Райкър. Наели са едностаен апартамент в югоизточните квартали. Четиристотин долара месечно. Клиф работи в товаро-разтоварна компания близо до нашата кантора. Не членува в профсъюз. Адвокатът му е просто един от хилядите, които едва свързват двата края.

Разказах на Дек истината за Кели. Според него добре съм сторил. Така ще може да обясни как стоят нещата, когато Клиф грабне чифтето и ми пръсне главата.

Съветва ме да я забравя. Нищо хубаво немало да излезе от тая работа.

В кабинета заварвам бележка веднага да се явя при Брузър. Той е сам зад грамадното си бюро и говори по десния телефон. Отляво има друг телефон, а още три са пръснати из кабинета. Плюс телефон в колата. И в куфарчето. И онзи, който ми връчи, за да му бъде подръка по всяко време.

Той ми кимва да седна, врътва нагоре кръвясалите си очи, сякаш разговаря със смахнат, и изръмжава утвърдително. Акулите дремят, скрити зад камъните. Из аквариума бълбукат мехурчета.

Наскоро Дек ми пошушна, че в този кабинет Брузър изкарва от триста до петстотин хиляди на година. Просто не мога да го повярвам, като гледам каква е бъркотия. Използва четирима сътрудници, които издирват клиенти с телесни повреди. (А сега използва и мен.) Миналата година Дек му е докарал от пет дела сто и петдесет хиляди. Освен това Брузър се занимава с дела за наркотици и в подземния свят го смятат за надежден адвокат. Но според Дек големите пари идват от съвсем друго място. Брузър е замесен — никой не знае точно колко, дори федералните власти отчаяно се мъчат да го узнаят — в голия бизнес из Мемфис и Нашвил. Там се въртят щури пари, тъй че остава загадка колко печели.

Три пъти е развеждан, събщи ми Дек, докато дъвчехме сандвичи при Трудите, има три деца, които, естествено, живеят при майките, пада си по младички танцьорки, пие без мярка, прекалява с хазарта и независимо колко пари е докопал в алчните си ръце, вечно ламти за още.

Преди седем години федералните власти го арестували за рекет, но излязъл сух от водата. След година обвиненията отпаднали. Дек сподели, че много го плаши новата акция на ФБР срещу мемфиския престъпен свят — в хода на следствието непрекъснато изплували имената на Брузър Стоун и неговия пръв приятел Принс Томас. Според Дек напоследък Брузър се държи малко странно — пие повече от обикновеното, станал е избухлив, вечно мърмори и тропа.

Още нещо за телефоните. Дек е уверен, че ФБР подслушва всички ни, включително и мен. Не само по телефона, но и с вградени микрофони. Не им е за пръв път, важно споделя той. Съветва ме да внимавам и в „Йоги“.

Всички тия радостни вести узнах вчера следобед. Ако съм изкарал изпита, ще гледам да събера малко пари и веднага изчезвам.

Най-сетне Брузър затваря телефона и уморено потрива клепачи.

— Хвърли едно око — казва той, побутвайки към мен купчина документи.

— Какво е това?

— „Грейт Бенефит“ отвърща на удара. Скоро ще разбереш каква бея е да съдиш големи корпорации. Ония имат пари да наемат куп адвокати, дето ще те затрупат с бумаги. Лио Ф. Дръмонд сигурно им взима по двеста и петдесет долара на час.

Документите се оказват копие от официална молба за прекратяване на делото. Плюс шейсет и три страници изложение на фактите. Всичко това е адресирано до негова светлост Харви Хейл.

Брузър ме гледа спокойно.

— Добре дошъл на бойното поле.

Гърлото ми се стяга. За отговор на подобно писание ще ми трябват поне няколко дни.

— Внушително е — дрезгаво казвам аз и се чудя откъде да започна.

— Проучи най-внимателно съдебния ред. Отговори на изложението. Напиши своя версия. И побързай. Не е чак толкова страшно.

— Тъй ли?

— Точно тъй, Руди. Просто бюрокрация. Ще свикнеш. Ония копелета ще опитат всички възможни ходове, дори ще си измислят нови и всичко ще е съпроводено с дебели резюмета. За всяко едно предложение ще настояват да търчиш до съда. Изобщо не ги интересува дали молбата им ще се приеме или не — така или иначе, хонорарите си текат. А и процесът се бави. Царе са на тия номера, стига само някой да плаща. Лошото е, че ще те скапят.

— Още отсега съм изморен.

— Гадна работа, ще знаеш. Дръмонд само щраква с пръсти, казва: „Трябва ми предложение за прекратяване“, и моментално трима адвокати хукват към библиотеката, а двама сътрудници почват да вадят стари дела от компютрите. Фокус-мокус! За нула време изниква безупречна тлъста молба. Дръмонд я изчита два-три пъти, без да си дава зор, нали му плащат по двеста и петдесет на час. Може и да се посъветва с някой колега. След това клъцва тук-там с голямата ножица и дребните риби пак се хващат за книгите и компютрите. Чисто

обирджийство, но ония от „Грейт Бенефит“ са червиви от пари и нямат нищо против да пуснат аванта на „Тинли Брит“.

Имам чувството, че съм излязъл срещу цяла армия. Двата телефона звънят едновременно и Брузър грабва по-близкия.

— Хващай се на работа — заръчва ми той и крясва в слушалката: — Ало!

Отмъквам книжната камара в кабинета си и затварям вратата. Чета молбата за прекратяване на делото и нейното великолепно напечатано приложение, което се оказва препълнено с най-солидни аргументи, кажи-речи, срещу всяка дума от моя иск. Написано е изящно и просто, без разните му там адвокатски увъртания — направо страхотен стил. Така оформените позиции са укрепени с цитати от безброй правни авторитети, които изглеждат поразително уместни. На повечето страници са дадени бележки под линия. Има дори съдържание и списък на използваната литература.

Липсва само готово съдийско решение в полза на „Грейт Бенефит“ с празно място за подписа.

След третото изчитане аз се мобилизирам и започвам да си водя записки. Май ще открия едно-две слаби места. Страхът и стъписването постепенно се разсейват. Призовавайки на помощ цялата си ненавист към „Грейт Бенефит“ и онова, което сториха на моя клиент, аз запретвам ръкави.

Мистър Лио Ф. Дръмонд може да е цар на правните спорове, може да разполага с милиони, но пък за сметка на това аз, Руди Бейлър, нямам какво да губя. Умен съм и не се плаша от работа. Щом е решил да започне канцеларска война, не възразявам. Ще го направя на салата.

Дек вече шест пъти се е явявал на изпит за адвокатски права. Без малко щял да изкара на третия опит, в Калифорния — не му достигнали само две точки. После още три пъти се явявал в Тенеси, но нито веднъж не успял да се доближи до заветната цел, както сам ми призна с изненадваща срамежливост. Питам се дали изобщо иска да стане адвокат. Със събиране на клиенти за Брузър си докарва по четирийсет хиляди на година, без да се обременява с морални задръжки. (Не че Брузър страда от скрупули.) Освен това не е

принуден да плаща адвокатски такси, да си поддържа правната квалификация, да ходи по семинари, да си залъгва съвестта с благотворителни дела и да се скъсва от работа.

Дек е кърлеж. Има ли край него правоспособен адвокат и свободно бюро, гладен няма да остане.

Знае, че засега не съм претоварен и почна да ме навестява всеки ден около единайсет. Бъбрим си около половин час, после отиваме при Труди да хапнем по нещо евтино. Вече взех да свиквам с него. Дек си е Дек — простичко момче без претенции, което иска да станем приятели.

Обядваме в ъгъла, обкръжени от работници и хамали. Дек говори толкова тихо, че едва го чувам. Понякога, особено в болниците, става непоносимо нахаен, друг път е плашлив като мишка. В момента напрегнато мънка нещо и същевременно се озърта през рамо, сякаш очаква всеки миг да го нападнат.

— Имахме във фирмата един образ, Дейвид Рой се казваше, и взе, че се сприятели с Брузър. Много гъсти бяха, заедно си брояха парите, дето се вика. Рой обаче го изхвърлиха от занаята за финансови далавери, тъй че вече не е адвокат. — Дек избърсва с пръст малко рибна салата от устните си. — И какво? Чудо голямо! Отиде отсреща и отвори бар с голи танци. Палнаха го. Отвори друг, пак го палнаха. После трети. И се започна война в голия бизнес. Брузър е хитър и не се бърка между шамарите, навсякъде обаче има пръст. Както и твоят човек, Принс Томас. Войната трая към две години. От време на време пречукваха някого. За палежи да не говорим. Рой и Брузър яко се забъркаха. Миналата година федералните ченгета докопаха Рой и плъзна слух, че ще пропее. Нали ме разбираш?

Кимвам и се навеждам към Дек. Никой не ни чува, но с тия вдървени пози привличаме погледите.

— Е, вчера Дейвид Рой е дал показания пред съда. Май са сключили сделката.

След тия многозначителни думи Дек вдървено надига глава и забива очи в масата, сякаш оттук нататък всичко е ясно като бял ден.

— И какво? — питам аз, без да се изправам.

Той се навъсва, хвърля наоколо боязлив поглед и пак привежда глава.

— Има вероятност да пропее срещу Брузър. А може би и срещу Принс Томас. От едно място дори чух, че са обявили награда за главата му.

— Наемник ли ще докарат?

— Да. По-тихо.

— И кой плаща?

Просто не вярвам да е моят работодател.

— Опитай да познаеш.

— Не и Брузър.

Дек се усмихва плахо и беззъбо.

— Няма да му е за пръв път.

Той стръвно захапва сандвича, кимва ми и започва усърдно да дъвче. Изчаквам да преглътне.

— И за какво ми разправяш всичко това?

— Потърси си резервни варианти.

— Нямам резервни варианти.

— Може да се наложи.

— Чакай де, едва съм постъпил тук.

— Може да стане напечено.

— Ами ти?

— Сигурно ще си плюя на петите.

— А другите?

— Не им бери грижата, те да не са се загрижили за теб? Тук само аз съм ти приятел.

Тия думи не ми дават покой през следващите няколко часа. Дек знае повече, отколкото казва, но след още две-три посещения при Труди ще изкопча всичко. Имам силното подозрение, че си търси тих пристан за бурята. Вече познавам другите адвокати — Никлас, Токсър и Ридж, — но те са сдържани и почти не говорят. Вечно си заключват вратите. Дек не ги обича, а за техните чувства към него мога само да гадая. Дек смята, че Токсър и Ридж са приятели и вероятно се готвят в близко време да открият собствена фирма. Никлас е пропаднал алкохолик.

Най-лошият вариант ще е да арестуват Брузър и да започнат процес срещу него. Делото ще се влочи поне година. А дотогава ще може да работи и да управлява кантората. Поне така предполагам. Няма как да му отнемат адвокатските права, преди да е осъден.

Успокой се, повтарям си аз.

Няма страшно. Вече са ме изхвърляли на улицата и пак съм на крака.

На път към мис Бърди минавам покрай градския парк. Лампите вече светят, но по тревата продължават да играят бейзбол поне три любителски отбора.

Спирам при телефона до автомивката и набирам номера. След третия сигнал Кели вдига слушалката.

— Ало.

Гласът ѝ ме разтърсва от глава до пети.

— Там ли е Клиф? — приглушено питам аз. Ако е там, просто ще затворя.

— Не. Кой се обажда?

— Руди — отговарям с нормален глас.

Затаявам дъх, очаквайки да чуя пукот и сигнала за свободна линия... или думи, изпълнени с нежен копнеж. По дяволите, сам не зная какво очаквам.

Кели мълчи, но не затваря.

— Помолих те да не звъниш — казва тя най-сетне, но усещам, че не се сърди.

— Извинявай. Просто не издържах. Тревожа се за теб.

— Не бива да го правим.

— Кое?

— Сбогом.

Сега вече наистина чувам пукот и после сигнал.

Толкова време събирах кураж да позвъня, а сега съжалявам. Май куражът ми е повече от ума. Знам, че мъжът ѝ е избухлив до безумие, но нямам представа докъде би стигнал. Ако е ревнив — а това е просто задължително за един изпаднал провинциален спортист на деветнайсет години с хубавичка съпруга — значи я дебне на всяка крачка. Но дали би стигнал чак дотам, да я подслушва по телефона?

Абсурдна мисъл, заради нея обаче дълго не мога да заспя.

Спал съм по-малко от час, когато телефонът звъни. Според будилника приближава четири. Опипвам в мрака и вдигам слушалката.

Дек се обажда от колата си. Възбуден е до немай-къде и говори като картечница. Идва към мен, вече е само на няколко пресечки. Става дума за нещо голямо, спешно, някакво разкошно бедствие. Бързо! Обличай се! Нарезда ми след по-малко от минута да съм долу, на тротоара.

Когато излизам, Дек вече ме чака в раздрънкания си пикап. Скачам до него и той настъпва педала до ламарината. Нямах време дори да си измия зъбите.

— Накъде си ме помъкнал? — питам аз.

— Голяма катастрофа долу по реката — мрачно обявява той, като че наистина е опечален. — Снощи малко след единайсет един петролен танкер се откъснал от кея и течението го нанизало право в някакъв стар параход, нает за абитуриентски бал. Трябва да е имало поне триста хлапета на борда. Параходът потънал край Муд Айланд, на две крачки от брега.

— Това е ужасно, Дек, но какво можем да сторим?

— Да огледаме положението. Някой се е обадил на Брузър. Брузър се обади на мен. И толкоз. Това е страхотна катастрофа, може би най-голямата в цялата история на Мемфис.

— Е, какво сега, да се пъчим ли?

— Не разбираш. Брузър не би я изпуснал за нищо на света.

— Добре. Да си натъпче тогава дебелия задник във водолазен костюм и да вади тела от дъното.

— Може да се окаже златна мина.

Дек кара като луд през града. Не си говорим. Край нас прелита линейка и сърцето ми подскача. Друга линейка изхвърква от съседната улица.

Крайбрежният булевард е преграден от десетки полицейски коли с мигащи лампи. Линейки и пожарни коли са натъпкани броня до броня. Над реката виси хеликоптер. Някои хора стоят неподвижно на групички, други тичат с крясъци и ръкомахане. Над самия бряг забелязвам стрелата на кран.

Бързо заобикаляме жълтата полицейска лента и се вливаме в тълпата зяпачи покрай реката. От катастрофата са минали вече няколко часа и напрежението бавно спада. Сега хората просто чакат. Мнозина

са се сгушили един до друг като статуи на ужаса по каменните пейки и гледат през сълзи как водолази и санитарии търсят телата. Тук-там свещеници и роднини са коленичили в страстна молитва. Десетки замаяни гимназисти с мокри смокинги и парцаливи бални рокли се държат за ръце, вперили погледи във водата. Част от парахода стърчи на три метра над водата и неколцина спасители с леководолазни костюми се катерят по него. Други използват за база три съединени понтона.

Тук всичко се извършва по своеобразен ритуал, но за да го разбере човек, е нужно време. Един полицаи лейтенант бавно се задава по мостчето откъм плаващия кей и стъпва върху паветата. Посърналото множество притихва съвсем. Лейтенантът спира край една полицейска кола, наоколо му се струпват репортери. Повечето хора остават по скамейките, загръщат се по-плътно с одеялата и продължават да се молят. Това са роднини, близки, приятели. Лейтенантът изрича:

— Съжалявам, но идентифицирахме тялото на Мелани Добинс.

Думите му прокънтят в тишината, нарушена почти веднага от стоновете на близките. Те се прегръщат, търсейки опора един от друг. Приятели на момичето коленичат, раздават се женски ридания.

Другите извърщат глави и ги гледат, но същевременно въздъхват от облекчение. Тяхната страшна вест неизбежно ще дойде, но поне засега е отложена. Все още има надежда. По-късно ще узная, че в част от трюма е останал въздух и там са оцелели двайсет и един абитуриенти.

Полицаят лейтенант се обръща и тръгва към кея, където вече вадят нов труп от водата.

После бавно се разиграва нов ритуал — не тъй трагичен, но далеч по-отвратителен. Хора с мрачни лица почват да се прокрадват към скърбящото семейство. Носят визитни картички и се опитват да ги връчат на роднините и приятелите. Пристъпвайки в мрака, те си разменят враждебни погледи. Биха убили човек, за да поемат делото. Искат само една трета.

Дек е наясно далеч преди да съм осъзнал какво става. Кимва ми да се приближим към семейството, но аз отказвам да помръдна. Той хлътва в тълпата и бързо изчезва сред мрака, устремен да направи своя удар.

Обръщам гръб на реката и побягвам през нощния Мемфис.

Изпитната комисия изпраща резултатите с препоръчана поща. Във факултета човек може да чуе истории за нещастници, които чакат дни наред и накрая припадат край пощенската кутия. Или хукват по улицата с крясъци, размахвайки писмото като смахнати. Изобщо всякакви истории, които навремето изглеждаха весели, но сега не откривам в тях нищо смешно.

Минали са трийсет дни, а вести все още няма. Посочих домашния си адрес, защото съм адски сигурен, че при Брузър непременно ще отворят писмото преди мен.

Трийсет и първият ден се пада събота — ден, в който ми се отпуска да спя до девет, преди моята експлоататорка да заблъска с четка по вратата. Най-неочаквано е решила, че гаражът под апартаментчето се нуждае от спешно боядисване, макар според мен да изглежда съвсем прилично. Подмамва ме от леглото с новината, че вече е изпържила бекон с яйца и ако не побързам, закуската ще изстине.

Работата потръгва. Резултатът от боядисването е напълно задоволителен. Напредъкът се забелязва с просто око. Слънцето се спотайва зад високите облаци и аз работя без излишни напъни.

Около шест вечерта мис Бърди обявява, че е време да свършваме, стига сме работили. И добавя радостна вест — ще вечеряме вегетарианска пица!

Снощи работих в „Йоги“ до един след полунощ и засега нямам желание да се връщам там. Тази съботна вечер съм волен като птичка. Лошото е, че нямам ни най-малка представа с какво да се заема. Печален факт — идеята за вечеря с вегетарианска пица в компанията на осемдесет и четири годишна бабичка почва да ми се струва привлекателна.

Отскачам да си взема един душ и се преобличам. Когато влизам в къщата, откъм кухнята долитат странни миризми. Мис Бърди се суети

около печката. Никога не е правила пица, съобщава ми тя, сякаш това би трябвало да ме успокои.

Не е чак толкова зле. Чушките и тиквичките са малко препечени, но пък има в изобилие гъби и козе сирене. Няма какво да придирям, гладен съм като вълк. Вечеряме в хола и гледаме по телевизията филм с Кари Грант и Одри Хепбърн. Одри плаче почти през цялото време.

Вторият филм е с Хъмфри Богарт и аз започвам да усещам болки в мускулите. Наляга ме дрямка. Моята хазяйка обаче се е свила на ръба на дивана и напрегнато поглъща всяка дума от филма, който сигурно е гледала още преди петдесет години.

Изведнъж мис Бърди скача на крака.

— Забравих! — провиква се тя, хуква към кухнята и я чувам да ровичка из някакви хартии. След малко долита обратно с лист в ръката, театрално застава пред мен и обявява: — Руди! Изкарал си изпита!

Хвърлям се към белия лист. Писмото е от изпитната комисия, адресирано до мен, разбира се, и в средата са изписани черно на бяло възшебните думички: „Поздравления. Получавате адвокатски права.“

Обръщам се рязко, поглеждам мис Бърди и за момент ми се ще да я зашлевя за тая груба намеса в личните ми дела. Трябваше да ми каже веднага и не е имала никакво право да отваря писмото, дявол да я вземе. Но насреща ми лъщи целият комплект сиво-жълтеникави зъби. Тя се е просълзила и притиска устата си с длан, явно развълнувана почти колкото мен. Гневът ми бързо потъва сред море от възторг.

— Кога пристигна? — питам аз.

— Днес, докато боядисваше. Пощальонът почука на вратата, търсеше теб, но му казах, че си зает и подписах разписката.

Едно е да подпишеш, съвсем друго — да отваряш чужди писма.

— Не биваше да го отваряте — казвам аз, но вече не й се сърдя. Не бих могъл да се сърдя на никого в подобен момент.

— Извинявай. Мислех, че няма да имаш нищо против. Ама не е ли въълнуващо?

И още как. Ухилен като идиот, аз изтичвам към кухнята, дишайки с пълни гърди. Всичко е чудесно. Какъв прекрасен свят!

— Да празнуваме — коварно се ухилва мис Бърди.

— Дадено — отвръщам аз. Искане ми се да хукна по двора и да крещя към звездите.

Тя отваря бюфета, тършува, усмихва се и накрая бавно измъква някаква чудновата бутилка.

— Пазя я за специални случаи.

— Какво е това? — питам аз, поемайки шишето. Никога не съм виждал нещо подобно.

— Пъпешово бренди — киска се тя. — Много е силно.

В момента съм готов да пия каквото и да било. Мис Бърди намира две еднакви кафени чашки — в тази къща не се пие алкохол — и сипва по половинка. Течността е гъста и лепкава. Мирише на зъболекарско лекарство.

Вдигаме на здравица за големия успех, чукваме чашките с емблема на щатската банка и предпазливо отпиваме. На вкус е като детски сироп за кашлица, но пари като чиста водка. Мис Бърди премлясква.

— По-добре да седнем — предлага тя.

След няколко глътки мис Бърди задрямва на дивана. Намалювам звука на телевизора и си наливам още една чашка. Питието е силно и след първоначалния огнен ефект езикът привиква. Излизам да го допия навън, под лунните лъчи, и с усмивка отправям към небето искрена благодарност за божествената новина.

След пъпешовото бренди се събуждам с натежала глава. Слънцето отдавна е изгряло. Изкъпвам се, тихичко напускам апартамента, прокрадвам се до колата и подкарвам на заден ход към улицата.

Спирам в едно кафене, купувам си дебелия неделен вестник и го разстилам на масичка в дъното. Няколко статии привличат вниманието ми.

От четири дни насам първите страници неизменно са претъпкани с истории за потъналия кораб. Загинали са четирийсет и един абитуриенти. Адвокатите вече завеждат първите дела.

Втората интересна статия е в раздела за местни новини. Става дума за разследване на корупцията сред полицейските кръгове и по-специално за полицаи, замесени в голия бизнес. Брузър се споменава тук-там като адвокат на местния престъпен бос Уили Максудейн. Споменават го и като адвокат на Бени Томас, известен с прякора Принс

— собственик на питейно заведение и бивш федерален затворник. А най-много го споменават като евентуален обект на разследване.

Вече усещам какво се задава. От един месец насам федералните съдии заседават непрекъснато. Във вестниците всеки ден изскача по нещо ново. Дек става все по-нервен.

Третата статия е пълна изненада. На последната страница от деловите новини откривам заглавие „161 АБСОЛВЕНТИ ПОЛУЧАВАТ АДВОКАТСКИ ПРАВА“. Следва кратко изявление на изпитната комисия и съвсем ситно напечатан списък на издържалите по азбучен ред.

Забивам нос във вестника и трескаво чета. Ето ме! Вярно е. Няма техническа грешка. Издържал съм! Плъзвам поглед по другите имена, много от които съм чувал цели три години.

Търся Букър Кейн, но той не е в списъка. Проверявам три пъти и раменете ми провисват. Слагам вестника върху масата и чета на глас име по име. Няма и помен от Букър Кейн.

Снощи едва не му позвъних, след като мис Бърди най-после се сети да ми съобщи радостната вест. Реших обаче, че щом съм изкарал, би било по-добре да изчакам — ако Букър не ми се обади до няколко дни, ще знам какво е положението.

Сега просто се чудя как да постъпя. Представям си го как помага на Шарлийн да спретне децата за църква, стиска зъби и се усмихва насила, опитвайки да убеди и себе си, и нея, че това е само временен неуспех и следващия път непременно ще издържи.

Но знам, че е съсипан. Не може да си прости провала. Страхува се от реакцията на Марвин Шанкъл и се чуди как да отиде утре в кантората.

Букър е невероятно горд и твърдо вярва, че може да постигне всичко. Много бих искал да го утеша, но няма да приеме.

Утре ще се обади да ми честити. И ще се прави на невъзмутим оптимист.

Отново преглеждам списъка и внезапно откривам, че Сара Планкмор липсва. Няма я и под името Сара Планкмор Уилкокс. Мистър С. Тод Уилкокс е издържал, но младоженката няма късмет.

Разсмивам се. Знам, че е дребнаво, тъпо, детинско, непочтено и направо грозно. Но просто не мога да се удържа. Забременя, за да върже онзи нещастник, и сигурно не е издържала на напрежението. От

три месеца се разсейва с планове за сватбата и тапети за детската стая. Ясна работа — занемарила е ученето.

Ха-ха-ха. Който се смее последен...

В случая с Ван Ландъл пияният виновник има застраховка с лимит до сто хиляди долара. Дек успя да убеди застрахователя, че искът на Ван Ландъл струва повече. Прав е. Застрахователят прие да надхвърли лимита. Брузър се намеси само в последния момент, колкото да сплаши врага. Дек свърши осемдесет процента от работата, аз — не повече от петнайсет. Негласно признаваме останалото за заслуга на Брузър. Но според железните закони във фирмата на Брузър няма да видим нито цент от печалбата. Той има ясно правило за хонорарите. Пръв е чул за случая, значи Ван Ландъл е негов клиент. Ние с Дек отидохме в болницата и накарахме човека да подпише, но това ни е служебно задължение. Ако сами бяхме открили случая, можехме да се надяваме на някоя троха.

Брузър ни привиква в кабинета си и затваря вратата. Поздравява ме за успешно взетия изпит. Казва, че навремето също минал от първия опит. При тия думи Дек сигурно се чувства като последен глупак, но не го показва, просто си седи с килната настрани глава и нервно облизва устни. Брузър започва да бърби за обезщетението. Тази сутрин бил получил чек за сто хиляди долара и днес следобед Ван Ландъл щял да дойде за парите. Обаче нямало да е зле и ние да клъвнем нещичко от печалбата.

Двамата с Дек се споглеждаме стреснато.

Брузър обяснява, че годината била добра, вече бил спечелил повече, отколкото миналата година, и искал всички да са довольни. Освен това работата се уредила съвсем бързо. Лично той бил работил по случая само шест часа.

Интересно, какво ли е правил през тия шест часа?

И тъй, понеже е добра душа, Брузър иска да ни възнагради. Полага му се една трета, тоест трийсет и три хиляди, но няма да задържи всичко. Ще дели с нас.

— Момчета, давам ви една трета от моя дял. Разделете си го поравно.

Двамата мълчаливо пресмятаме. Трийсет и три хиляди, делено на три и още наполовина прави пет хиляди и петстотин.

Успявам да запазя безразлична физиономия и казвам:

— Благодаря, Брузър. Много си щедър.

— Няма нищо — отвърща той, сякаш му е в стила да раздава подобни подаръци. — Приеми го като подарък за изпита.

— Благодаря.

— И аз благодаря — обажда се Дек.

Двамата сме зашеметени, но това не ни пречи да си мислим, че Брузър ще гушне двайсет и две хиляди за шест часа работа. По три хиляди и петстотин на час.

Но тъй като не съм очаквал и цент, аз изведнъж се чувствам приказно богат.

— Добра работа свършихте, момчета. Хайде сега, бягайте за нови клиенти.

Кимваме едновременно. Аз вече кроя планове как да похарча богатството. Дек сигурно мисли за същото.

— Готови ли сме за утре? — пита Брузър.

Утре в девет сутринта ще обсъждаме с негова светлост Харви Хейл предложението за прекратяване на делото. Брузър вече имаше един неприятен разговор със съдията по този повод и никак не бърза за втори.

— Мисля, че да — отговарям аз и нервно пристъпвам от крак на крак.

Тия дни написах трийсет страници възражение, но армията на Дръмонд веднага изстреля контравъзражение. Брузър опита да протестира пред Хейл и разговорът излезе доста грубичък.

— Бъди готов, по някое време може да ти дам думата — казва Брузър.

Преглъщам на сухо. Започва да ме обзема паника.

— Не губи време — добавя той. — Голям позор ще е да изтървем делото още преди да влезе в съда.

— И аз работя по него — обажда се Дек.

— Добре. Значи утре отиваме и тримата. Бог да ни е на помощ, ония сигурно ще докарат поне двайсет души.

Внезапните печалби неминуемо пораждат стремеж към сладък живот. Двамата с Дек решаваме днес да се разминем със супата и сандвичите при Труди. Отскачаме до съседния ресторант и си поръчваме ребра на скара.

— Никога не е раздавал пари — казва Дек, въртейки глава на всички страни. Седнали сме в едно от крайните сепарета на сенчестата зала. Няма кой да ни чуе, но това не го успокоява. — Нещо ще изгърми, Руди, сигурен съм. Токсър и Ридж се канят да бягат. Ченгетата дебнат Брузър. Той раздава пари. Нервен съм, адски нервен.

— Добре де, защо? Не могат да ни арестуват.

— Не ме е страх от това. Боя се за работата.

— Не те разбирам. И да го приберат, Брузър моментално ще излезе под гаранция. Кантората ще си работи.

Това го ядосва.

— Ами ако издънят вратите и нахълтат със заповед за обиск? Колко му е? Правили са го и друг път при обвинения в рекет. Федералните ченгета страшно обичат да атакуват адвокатски кантори и да откъват папки и компютри. Никак не ги е грижа за теб и мен.

Честно казано, изобщо не бях мислил за това. Не успявам да скрия изненадата си.

— Естествено, че могат да му провалят бизнеса — натъртва Дек. — И ще го сторят с най-голямо удоволствие. А пък ако им се изпречим на пътя, ще ни прегазят, без да им пука.

— Какво предлагаш?

— Дай да изчезнем!

Отварям уста да попитам какво има предвид, но смисълът е пределно ясен. Дек вече ми е приятел, а сега иска нещо повече. Аз имам адвокатски права и мога да му осигуря параван. Дек си търси съдружник! Преди да кажа каквото и да било, той се втурва в атака.

— Колко пари имаш?

— Ами... пет хиляди и петстотин.

— И аз. Това прави единайсет хиляди. Нека да отделим четири. За петстотин на месец можем да наемем някоя канцеларийка, още петстотин ще хвъркнат за телефон и разноски. Ще си подберем

простички мебели, да е по-евтино. Като караме така шест месеца, ще разберем дали си струва. Аз водя клиенти, ти ходиш по съдилищата, делим поравно. Всичко наполовина — разноски, хонорари, печалби, работа, дежурства.

Може и да съм закъсал, но бързо съобразявам.

— А секретарка?

— Не ни трябва — моментално отсича Дек. Явно отдавна крои планове. — Поне на първо време. Като сложим телефонен секретар, ще се справим с обажданията. И двамата можем да пишем на машина. Няма страшно. Почнем ли да припечелваме, ще си наемем момиче.

— Колко ще излязат режийните?

— По-малко от две хиляди. Наем, телефон, ток и вода, канцеларски материали, стотици други дреболии. Но можем да икономисваме и да работим евтино. Ще пестим от разноски и ще гледаме да припечелим. Лесна работа. — Той ме оглежда, отпива глътка чай с лед и пак се привежда напред. — Слушай, Руди, според мен току-що хвърлихме на вятъра двайсет и две хиляди долара. Можехме да приберем целия хонорар, а това са ни режийните за цяла година. Дай да си стъпим на краката и каквото изкараме, отива направо в джоба.

Смята се, че не е етично адвокат да влиза в съдружие с хора извън професията. Бих искал да го изтъкна, но се въздържам. Дек веднага ще ми посочи хиляда вратички покрай морала.

— Наемът ми се струва нисичък — казвам аз, колкото все пак да възразя нещо, а и за да разбере докъде е стигнал с подготовката.

Той присвива очи и се ухилва като заек.

— Вече намерих място. В стара сграда на Медисън Авеню над един антикварен магазин. Четири стаи и тоалетна. Точно на половината път между затвора и „Сейнт Питър“.

Идеална позиция! Мечта за адвоката.

— Кварталът не е много представителен — подхвърлям аз.

— Къде другаде ще намерим такъв наем?

— Да не е много порутено?

— Сносно е. Ще трябва да боядисаме.

— Става, аз съм бояджия и половина.

Сервитьорът пристига и аз се захващам със салатата.

Дек само човърка своята. Мисли трескаво и не му е до ядене.

— Трябва да изчезвам, Руди. Знам леща, дето не са за разправяне. Вярвай ми, като ти казвам, че Брузър ще се сгромоляса. Изпял си е песента. — Дек млъква за миг и захапва лешник. — Ако не ме искаш, следобед ще поговоря с Никлас.

Ако не се броят Токсър и Ридж, остава само Никлас, а знам, че Дек не го харесва. Освен това съм почти убеден, че казва истината за Брузър. Шефът е загазил здравата, както личи дори от най-повърхностен поглед към вестниците. През последните две години Дек му е служил най-предано и ме побиват тръпки, като си помисля, че се готви да бяга.

Храним се бавно и мълчаливо, обмисляйки близкото бъдеще. Преди четири месеца идеята да работя с мошеник като Дек би била невъобразима, дори смехотворна, ала сега просто не виждам причина да го отхвърля като съдружник.

— Не ме ли искаш? — жално пита той.

— Само обмислям, Дек. Дай ми малко време. Още не мога да се опомня.

— Извинявай. Но трябва да побързаме.

— Какво знаеш?

— Каквото трябва. Не ме питай.

— Дай ми няколко часа. Искam да поразмисля до утре.

— Бива. Утре и двамата сме в съда, тъй че дай да се срещнем малко по-рано. При Труди. Можем да поговорим в кантората. Помисли си и утре ще ми кажеш.

— Дадено.

— Колко досиета имаш?

Замислям се. Имам дебело досие по случая „Блек“, тъничка папка за мис Бърди и една нищо и никаква трудова злополука, която Дек ми пробута миналата седмица.

— Три.

— Не ги оставяй в кабинета. Прибери си ги у дома.

— Сега ли?

— Сега. Днес следобед. И прибери всичко друго, което може да ти потрябва. Само гледай да не те спипат.

— Следят ли ни?

Той подскача, озърта се и кимва предпазливо, въртейки очи зад дебелия стъкла на очилата.

— Кой?

— Май федералните ченгета. Кантората е под наблюдение.

До късно не ме хваща сън заради небрежния намек на Брузър, че може да ме включи в предварителните заседания по делото „Блек“. Не знам дали е истина или само шега на мъдрия наставник, но ме тревожи повече от бъдещото партньорство с Дек.

Още по тъмно пристигам при Труди. За днес съм ѝ първият клиент. Кафето е вряло, поничките парят. Бъбрим една-две минути, но Труди си има работа.

Аз също. Обръщам гръб на вестниците и се задълбочавам в записките по делото. От време на време хвърлям поглед към празния паркинг и ми се привиждат агенти в коли без полицейски номера — пушат вонящи цигари, пият снощно кафе и дебнат като по филмите. Понякога Дек говори съвсем разумно, друг път се оказва точно толкова смахнат, колкото изглежда.

Той също е подранил. Малко след седем сяда с чаша кафе на отсрещния стол. Заведението постепенно се пълни.

— Е? — пита Дек, забравяйки да поздрави.

— Нека опитаме за година — казвам аз.

Решил съм да подпишем едногодишен договор със задължително предупреждение от трийсет дни в случай, че някой от нас реши да се оттегли.

Лъскавите му зъби изгриват насреща. Дек просто не е в състояние да скрие радостта си и ми протяга ръка през масата. За него мигът е велик. Де да беше така и за мен.

Между другото смятам да го удържам от безсрамни гонитби на хорските нещастия. С упорит труд и вяност към клиентите можем да си изкарваме хляба и дори да вървим нагоре. Ще посъветвам Дек да учи за изпита, да получи най-сетне адвокатски права и да се отнася към професията с повече уважение.

Разбира се, това няма да стане изведнъж.

Не съм наивник. Да държа Дек настрана от болниците ще е като да опазвам алкохолик от бутилка на масата. Но все пак си струва да

опитам.

— Прибра ли си папките? — шепне той, гледайки към вратата, през която в момента влизат двама шофьори.

— Да. А ти?

— От миналата седмица изнасям малко по малко.

Вече не ми се слушат тия истории. Насочвам разговора към делото „Блек“ и той веднага го обявява за собственост на съвместното ни предприятие. В осем се отправяме към кантората. По пътя Дек се взира във всяка кола на паркинга, сякаш наоколо гъмжи от агенти.

В осем и петнайсет Брузър още го няма. Двамата с Дек обсъждаме изложението на Дръмонд. Тук и стените имат уши, тъй че говорим само на правни теми.

Осем и половина. От Брузър ни помен. Вчера твърдо каза, че ще дойде в осем, за да прегледаме документацията. Съдията Хейл е в Съдебната палата, а дотам са поне двацет минути с кола, ако няма задръствания. Дек неохотно набира домашния номер на Брузър. Никакъв отговор. Дру казва, че и тя го чака от осем. Опитва номера в колата му. Не отговаря.

— Може пък да ви чака в съда — предполага тя.

В девет без петнайсет смествае досието в моето куфарче и напускаме кантората. Дек заявява, че знае най-прекия път и подкарва по него, докато аз се потя от напрежение. Ръцете ми лепнат, гърлото — пресъхнало. Ако Брузър ме насади на пачи яйца, никога няма да му простя. Ще го мразя, додето съм жив.

— Не се стягай — казва Дек, задминавайки като луд кола след кола, без да дава пет пари за светофарите. Значи и той усеща колко ме е страх. — Сигурен съм, че Брузър ще ни чака. — Но в гласа му няма и капчица увереност. — А и да не е там, ти ще се справиш отлично. Ами че то си е най-обикновено искане за даване ход на делото. Така де, няма да има нито съдебни заседатели, нито нищо.

— Слушай, Дек, затвори си устата и карай, бива ли? Само гледай да не се претрепем някъде.

— Леле, колко сме докачливи днес!

Врязваме се в най-гъстото движение около центъра и аз с ужас поглеждам часовника. Дек подплашва двама пешеходци и профучава през малък паркинг.

— Виждаш ли оная врата там? — сочи той към ъгъла на огромната съдебна палата.

— Аха.

— Минаваш през нея, качваш се един етаж по-горе и влизаш в третата врата отдясно.

— Мислиш ли, че Брузър е там? — питам аз с изтънял глас.

— Естествено — лъже Дек най-безсрамно.

Той натиска спирачките, заковава до бордюра и аз трескаво изскачам навън.

— Само да паркирам, и веднага пристигам — крещи Дек зад гърба ми.

Втурвам се нагоре по каменните стъпала, хлътвам вътре, преодолявам още един етаж и ето че съм пред съдебните зали.

Окръжната съдебна палата на Шелби е старинна, величава и отлично запазена. Подът и стените са мраморни, двойните врати — от полиран махагон. Коридорът е просторен, мрачен и тих. Покрай стените се редят дървени скамейки, а над тях висят портретите на прославени юристи.

Леко забавям крачка и спирам пред съдебната зала на негова светлост Харви Хейл. Бронзова табелка отстрани ми съобщава, че това е Осмо съдебно отделение.

В коридора няма и помен от Брузър, затова леко открехвам вратата, надниквам вътре и първото, което установявам като липса, е неговата масивна фигура. Няма го.

Но залата не е празна. Поглеждам напред покрай червения килим между скамейките и откривам, че ме очаква доста народ. Високо горе в червено кожено кресло е седнал някакъв твърде противен тип с черна тога, който се мръщи насреща ми. Трябва да е съдията Харви Хейл. Стенният часовник зад гърба му показва девет и дванайсет минути. С едната ръка Хейл подпира брадата си, с другата нетърпеливо почуква по масата.

Отляво, оттатък преградата, която отделя публиката от подсъдимата скамейка, адвокатските маси и ложата на съдебните заседатели, забелязвам група хора, отпразнили погледи към мен. Чудна работа, всички изглеждат съвсем еднакво — къси прически, черни костюми, бели ризи, раирани вратовръзки, сурови лица, високомерни усмивки.

Залата е безмълвна. Чувствам се като натрапник. Дори секретарката и съдебният пристав сякаш са вирнали носове.

С натежали крака и омекнали колене тръгвам към съдията. Гърлото ми е пресъхнало. Думите едва излитат от него.

— Извинете, сър, идвам по делото „Блек“.

Лицето на съдията остава непроменено. Той продължава да потропва с пръсти.

— Вие пък кой сте?

— Ами... казвам се Руди Бейлър. Работя при Брузър Стоун.

— Къде е мистър Стоун? — пита той.

— Не знам точно. Трябваше да се срещнем тук.

Откъм адвокатската тайфа отляво долита трескаво шумолене, но аз не поглеждам натам. Съдията Хейл престава да тропва с пръсти, отлепва брада от дланта си и възмутено поклаща глава.

— Друго не съм и очаквал от него — изрича той към микрофона.

Щом ще бягаме от кантората, твърдо съм решил да откъсна и делото „Блек“. Мое си е! На никого не го давам. Просто засега съдията Хейл няма откъде да знае, че не Брузър, а именно аз съм адвокатът, който ще води делото. Макар и да примирам от страх, веднага решавам, че сега е моментът да го обявя.

— Вероятно ще искате да отложим разглеждането — казва Хейл.

— Не, сър. Готов съм да обсъдим молбата на колегите — заявявам аз колкото се може по-самоуверено.

Минавам отвъд преградата и слагам досието върху свободната маса отдясно.

— Адвокат ли сте? — пита той.

— Току-що издържах изпита за адвокатски права.

— Но още нямате разрешително, така ли?

Чудя се как не ми е хрумнала досега тази дреболия. Май от гордост съм се отучил да мисля. Пък и нали Брузър се канеше днес да свърши цялата работа и да ми даде думата само за малко.

— Не, сър. Ще положим клетва идната седмица.

Един от противниците кашля с всичка сила, за да привлече погледа на съдията. Обръщам се и виждам мъж с благородна осанка и тъмносин костюм, който театрално се надига от стола.

— Моля уважаемия съд за внимание — изрича той с великолепно отработен глас. — За протокола, името ми е Лио Ф.

Дръмонд от „Тинли Брит“, защитник на „Грейт Бенефит“.

Той произнася последните думи бавно и тежко, вдигнал глава към своя стар приятел и съквартирант от Йейл. Секретарката ги натраква набързо и започва да си пили ноктите.

— Възразяваме против участието на този младеж в процеса. — Дръмонд бавно махва с ръка към мен. Говори все тъй тържествено. Вече го мразя. — Та той няма дори разрешително.

Ненавиждам го за високомерния тон и отвратителната дребनावост. В края на краищата не е даден ход на процеса, това е едно предварително заседание.

— Ваша светлост, другата седмица ще имам разрешително — протестирам аз и откривам, че гневът ми се отразява добре на гласа.

— Не е достатъчно, ваша светлост — заявява Дръмонд и разперва ръце, сякаш се учудва на моята глупост. Ама че нахалник!

— Издържах изпита, ваша светлост.

— Чудо голямо! — подмята Дръмонд.

Поглеждам го право в очите. Той е заобиколен от четиримата си помощници. Трима седят на масата с приготвени бележници, четвъртият чака зад тях. Мъчат се да ме изпепелят с колективен поглед.

— Голямо е, мистър Дръмонд — отвърщам аз. — Ако не вярвате, питайте Шел Бойкин.

Лицето на Дръмонд се обтяга и тъглчето на устните му леко потрепва. Цялата защита прави болезнена гримаса.

Номерът беше евтин, но просто не можах да се удържа. Шел Бойкин е един от двамата колеги, удостоени с височайшата чест да бъдат наети в „Брилянтин“. Три години се мразим от дън душа, а миналия месец бяхме заедно на изпита. Не видях името му в неделния вестник. Сигурен съм, че великата адвокатска фирма не е особено поласкана от провала на своя блестящ млад сътрудник.

Дръмонд се навъсва още повече, а аз му изпращам лъчезарна усмивка. През тия няколко секунди на безмълвен сблъсък усвоявам един скъпоценен урок. Той е просто човек. Може да го смятат за легендарен адвокат с безброй вражески скалпове на колана, но все пак си остава човек. Няма как да прескочи преградата и да ме зашлеви, задето го приклеших натясно. Нищо не могат да ми направят — нито той, нито преданата му свита.

В съдебната зала двете страни са равни. Моята маса е колкото неговата.

— Седнете! — ръмжи негова светлост пред микрофона. — И двамата.

Придръпвам най-близкия стол и сядам.

— Един въпрос, мистър Бейлър — продължава съдията. — Кой ще се занимава с делото от името на вашата фирма?

— Аз, ваша светлост.

— А мистър Стоун?

— Не знам. Но случаят е мой, клиентите са мои. Мистър Стоун заведе делото вместо мен, защото още не бях издържал изпита.

— Много добре. Да започваме. За протокола — отсича той и хвърля поглед към секретарката. — Защитата е подала молба за прекратяване на делото, тъй че мистър Дръмонд има думата пръв. Отпускам на двете страни по петнайсет минути, после ще взема решение. Нямам намерение да вися тук цяла сутрин. Разбрахме ли се?

Всички кимаме. Край масата на защитата главите се клатят в пълен синхрон като мишени на панаирджийско стрелбище. Лио Дръмонд се отправя с широка крачка към подиума пред съдийската маса и започва изложението си. Говори бавно, методично и след две-три минути става досаден. Всъщност излага основните точки от своята дебела молба до съда, които в най-общи линии се свеждат до следното: „Грейт Бенефит“ не носи отговорност, защото полицата не предвижда трансплантация на костен мозък. Освен това може да се спори дали полицата включва Дони Рей Блек, тъй като след навършване на пълнолетие той вече не е член на семейството.

Откровено казано, очаквах нещо повече. Мислех си, че великият Лио Дръмонд ще демонстрира чудеса. През последните дни броях с нетърпение часовете до тази първа схватка. Искях да видя сблъсъка между изтънчения Дръмонд и грубия, недоद्याлан Брузър.

Но Дръмонд е толкова скупен, че ако не ми бяха изопнати нервите, щях да заспя. Прескача петнайсетте минути, без да млъкне поне да си поеме въздух. Съдията Хейл е навел глава и чете нещо, сигурно вестник или списание. Двайсет минути. Дек казва, че според слуховете Дръмонд взима по двеста и петдесет долара на час за работа в кантората и триста и петдесет за посещения в съда. Това не може да се мери с хонорарите в Ню Йорк и Вашингтон, за Мемфис обаче е

страхотна сума. Тъй че има защо да говори бавно. Струва си човек да е методичен, ако щеш, досаден, щом му плащат такива мангизи.

Тримата му сътрудници яростно драцят в бележниците — явно се мъчат да запишат всяка дума на светилото в групата. Толкова е нелепо, че при по-добри обстоятелства сигурно бих се разсмял. Първо са проучили въпроса, после са написали изложението, след това са го преработили няколко пъти, отговорили са на моето възражение, а сега записват приказките на Дръмонд, които са взети изцяло от същото място. Но нали за това им плащат. Пак според Дек „Тинли Брит“ плаща на сътрудниците си по сто и петдесет за канцеларска работа, а в съда хонорарите сигурно са доста по-високи. Ако е прав, значи тия три роботчета взимат поне по двеста долара на час, за да драскат глупотевини. Плюс триста и петдесет за Дръмонд. Ами че това прави почти хиляда долара на час за нищо и половина.

Четвъртият човек, който седи зад сътрудниците, е по-стар, почти връстник на Дръмонд. Не записва нищо, значи едва ли е адвокат. Трябва да е представител на „Грейт Бенефит“, може би от техния юридически отдел.

Съвсем съм забравил за Дек, докато той не ме потупва по рамото с бележника си. Пресяга се иззад преградата. На бележника е написал: „Тоя е голяма досада. Карай по плана и няма страшно. Да не е повече от десет минути. Брузър няма ли го?“

Поклащам глава, без да се обръщам. Идиотски въпрос — сякаш Брузър може да е в залата и да остане незабелязан.

На трийсет и първата минута Дръмонд приключва с монолога. Очилата висят на връхчето на носа му. Същински професор по време на лекция. Той се отправя обратно с широка крачка, безкрайно доволен от своята блестяща логика и поразителна убедителност. Роботчетата кимат задружно и шепнешком възхваляват гениалното изложение. Ама че блюдолизци! Нищо чудно, че е навирил нос до облаците.

Разтварям бележника си върху катедрата и поглеждам съдията Хейл, който се прави на адски заинтересуван от моята гледна точка. Примирам от страх, но нямам друг избор, освен да атакувам.

Фактите са ясни. Ръководството на „Грейт Бенефит“ незаконно е лишило моя клиент от единственото лечение, което би спасило живота му. Заради действията на компанията Дони Рей Блек ще умре. Ние сме правите, те са виновните. В този момент ме подкрепя споменът за

бледото му лице и съсухреното тяло. От мисълта за Дони ми се подпалва фитилът.

Адвокатите на „Грейт Бенефит“ ще получат купища пари, за да объркват фактите, да мътят водата, да дрънкат врели-некипели на съдията и съдебните заседатели. Това им е работата. Затова Дръмонд може да бърбори по половин час, без да каже нищо съществено.

Моята версия на фактите и законите винаги ще е по-кратка. Изложенията ми ще са ясни и точни. Все някой ще оцени това.

Започвам с някои основни принципи относно случаите, при които се допуска прекратяване на делото. Съдията Хейл ме гледа смаяно, сякаш никога през живота си не е чувал по-големи глупости. Лицето му е застинало в скептична гримаса, но поне си мълчи. Мъча се да не го гледам.

Съдиите рядко приемат молби за прекратяване на делото, когато между двете страни има ясно изразени противоречия. Може да съм несръчен и нервен, но твърдо вярвам в победата.

Чета изложението, без да разкривам нещо ново. Скоро съдията губи всякакъв интерес и отново свежда глава над списанието. Когато приключвам, Дръмонд моли за още пет минути и неговият приятел кимва към подиума.

Дръмонд говори още единайсет скъпоценни минути и изяснява какво е имал предвид — поне за себе си, защото не вярвам някой друг в залата да го е разбрал. След това сядат.

— Бих искал да поговоря с двете страни в кабинета си — казва Хейл и изчезва някъде в дъното.

Понеже не знам къде е въпросният кабинет, изчаквам Дръмонд да ме поведе. Когато се срещаме до подиума, той е доста любезен, дори ме потупва по рамото и казва, че се справям великолепно.

Влизаме в кабинета. Съдията вече е смъкнал тогата и ни посочва два стола.

— Заповядайте. Седнете.

Кабинетът е тържествен и мрачен — тежки завеси на прозорците, виненочервен килим, безброй грамадни томове по книжните лавици край стените.

Сядаме. Съдията се замисля.

— Това дело ме дразни, мистър Бейлър. Не бих искал да го нарека приумица, но, честно казано, съвсем не съм убеден в

основателността му. До гуша ми е дошло от подобни дела. — Хейл млъква за момент и ме поглежда, сякаш очаква отговор. Аз обаче нямам представа какво да кажа.

— Склонен съм да уважава молбата за прекратяване — казва той, вадейки бавно от чекмеджето няколко шишенца с таблетки. Грижливо ги подрежда върху бюрото. После хвърля поглед към мен. — Нищо не ви пречи да се обърнете към Федералния съд. Прехвърлете делото където желаете. Просто не искам да ми се мотае тук.

Той бавно отброява десетина хапчета, после изведнъж се отправя към една тясна врата в дъното и преди да изчезне, подхвърля:

— Извинявайте, зов на природата.

Аз седя зашеметен и неподвижен, гледам тъпо шишенцата и от сърце му желая да се задави. Досега Дръмонд не е обелил нито дума, но щом оставаме сами, той се изправя и намества задник върху ръба на бюрото. Целият се е размазал от топлота и сърдечност.

— Слушай, Руди. Аз съм много скъп адвокат от още по-скъпа фирма — изрича той с тих, многозначителен глас, сякаш разкрива върховна тайна. — Когато ни предложат подобен случай, правим най-обща сметка за стойността на защитата. Първата ни работа е да я дадем на клиента. Водил съм много дела и рядко бъркам в оценката. — Дръмонд се намества по-удобно, подготвяйки удара. — Казах на „Грейт Бенефит“, че при цялостен съдебен процес защитата ще им струва от петдесет до седемдесет и пет хиляди долара.

Той изчаква да реагирам на тая внушителна цифра, но аз упорито съм се вторачил във вратовръзката му. Неиде отвъд стената се раздава глухият рев на тоалетно казанче.

— И тъй, „Грейт Бенефит“ ме упълномощи да предложи на теб и твоите клиенти споразумение за седемдесет и пет хиляди.

Издишвам съвсем бавно. В главата ми избухва водовъртеж от безумни мисли, сред които най-ясно изпъква сумата дваисет и пет хиляди долара. Моят хонорар! Направо го виждам изписан пред очите си.

Момент! Ако онзи симпатяга Хейл се кани да прекрати делото, от къде на къде ми предлагат тия пари?

Изведнъж проумявам. Старият номер: добро ченге — лошо ченге. Харви вдига алармата, за да ми вземе страха, после Лио почва

да пипа с кадифени ръкавици. Интересно, колко ли пъти са разигравали комедия в този кабинет?

— Без никакво поемане на отговорност, сам разбираш — продължава Дръмонд. — Предложението не подлежи на обсъждане и важи в срок от четирийсет и осем часа. Парите са на масата — взимайте, докато ги има. Ако откажете, ще воюваме.

— Но защо ги предлагате?

— Въпрос на сметка. „Грейт Бенефит“ икономисва средства и си спестява излишни неприятности. Просто не обичат да се влачат по съдилища, разбираш ли? Началниците им мразят да губят време за показания пред съда. Те са кротки хорица. Предпочитат да избягват шумотевицата. В застрахователния бизнес всички се държат гуша за гуша и никой не би желал да даде оръжие на конкурента. Както виждаш, имат ред основания да оправят нещата тихо и мирно. А пък твоите клиенти имат още повече основания да гушнат парите и да си кротуват. Имай предвид, че почти цялата сума е освободена от данъци.

Хитрец. Мога да обяснявам до утре колко е важно делото и какви мръсници се е захванал да защитава, но той само ще кима с добродушна усмивка. На това му се вика дебелоочие. В момента Лио Дръмонд държи аз да приема парите и ще се прави на глух дори ако изтърся някоя мръсотия за жена му.

Вратата се отваря и негова светлост пристига от личната си тоалетна. Сега пък Лио е на зор и се извинява. Смяната е извършена. Дуетът продължава като по ноти.

— Високо кръвно — промърморва Хейл, докато сяда зад бюрото си и прибира шишенцата. Мислено му пожелавам още по-високо. — Право да ти кажа, момче, от този процес нищо няма да излезе. Чудя се дали да не подхвърля на Лио да уреди някакво споразумение. Това ми е част от работата, ще знаеш. Някои съдии подхождат другояче, аз обаче си имам принципи. Предпочитам да оправя нещата още от първия ден. Така си спестяваме неприятностите. Ония сигурно ще ти подхвърлят някоя пара, та да се отърват от този кождер Лио.

Той се размива, сякаш е казал нещо много весело. После започва да кашля и лицето му става пурпурно.

Представям си как оттагък Лио е лепнал ухо на вратата. Не бих се учудил, ако имат и скрит микрофон.

Хейл кашля до премаляване. Когато най-сетне си поема дъх, казвам:

— Дръмонд току-що ми предложи да се споразумеем.

Не го бива за актьор. Опитва се да играе на изненадан.

— Колко?

— Седемдесет и пет хиляди.

Челюстта му провисва.

— Божичко! Слушай, синко, направо си луд, ако не ги вземеш.

— Така ли мислите? — наивно питам аз.

— Седемдесет и пет. Божичко, ами че туй е цяла камара пари.

Лио трябва да е откачил.

— Той е печен адвокат.

— Взимай парите, синко. Послушай ме, отдавна се занимавам с тия неща и знам какво да те посъветвам.

Вратата се отваря и Лио пристъпва към нас. Негова светлост го поглежда ококорено и възкликва:

— Седемдесет и пет хиляди!

Човек би могъл да си помисли, че му ги вадят от джоба.

— Така поръча клиентът — обяснява Лио.

С други думи, ръцете му са вързани. Нищо не може да промени.

Двамата още дълго си прехвърлят топката. Не съм в състояние да разсъждавам, затова си мълча. След малко Лио ме прегръща през рамото и двамата напускате кабинета.

В коридора Дек говори по телефона. Сядам на близката скамейка и опитвам да се опомня. Те очакваха Брузър. И на него ли щяха да разиграват същата комедия? Не, не ми се вярва. Тогава как ми устроиха капана толкова бързо? За Брузър трябва да са имали съвсем друга тактика.

Убеден съм в две неща. Първо, Хейл наистина има намерение да прекрати делото. Той е стар, болен, писнало му е от дела и няма кой да го перне по главата, ако сбърка. Изобщо не го интересува дали постъпва добре или зле. А да започваме отново в друг съд ще ни създаде ред главоболия. Делото е под заплаха. Второ, Дръмонд прекалено се натиска за споразумение. Страхува се, защото клиентът му е спипан натясно с доказателства за много мръсна игра.

През последните двайсет минути Дек е звънял на единайсет места и никъде няма помен от Брузър. Докато се носим обратно към кантората, аз му описвам странната сцена в кабинета на Хейл. Като любител на бързите сделки Дек настоява да вземем сумата. Има солиден довод — вече с никакви пари не можем да спасим Дони Рей, тъй че нека поне се опитаме да облекчим малко живота на Дот и Бъди.

Дек твърди, че е чувал доста слухове за нечистоплътни игри в съдебната зала на Хейл. Онзи тип просто мразел ищците. Няма начин да спечелим, повтаря Дек. Затова взимай парите и бягай.

Когато пристигаме, Дру плаче във фоайето. Изпаднала е в истерия, защото всички търсят Брузър. Хълца, ругае, а по бузите ѝ се стича чернилка. Това не е в негов стил, упорито повтаря тя. Нещо се е случило.

Както се полага на мошеник, Брузър общува със съмнителни и опасни хора. Не бих се учудил, ако открият шишкавото му тяло в багажника на някоя паркирана пред аерогарата кола. Дек е на същото мнение. Според него целият подземен свят е хукнал да дири Брузър.

Аз също го търся. Обаждам се в „Йоги“ и питам за Принс. Той поне трябва да знае къде е Брузър. Откривам салонния управител Били, с когото се познаваме добре, и след две-три минути научавам, че Принс също е потънал вдън земя. Търсили го навсякъде, но без резултат. Били е разтревожен и нервен. Преди малко идвали федералните ченгета. Какво става?

Дек обикаля по стаите да събира народа. След малко всички сме в заседателната зала — аз, Дек, Токсър, Ридж, четири секретарки и две чистачки, които никога не съм виждал. Никлас е извън града. Сравняваме впечатления от последните си срещи с Брузър. Има ли нещо подозрително? Какво е предвиждал за днес? С кого е трябвало да се срещне? С кого е разговарял напоследък? Из залата се носи полъх на недоумение и паника, подсилван от усърдния рев на Дру. И тя нищо не знае — само усеща, че нещо не е наред.

След кратката среща всички хукваме по стаите и се заключваме. Естествено, Дек е по петите ми. Известно време бърбим всевъзможни глупости, като внимаваме да не се изпуснем пред микрофоните. В

единайсет и половина се изнизваме през задната врата и отиваме да обядваме.

Повече няма да стъпим тук.

Едва ли някога ще разбере дали Дек наистина е знаел какво се задава, или просто притежава пророческа дарба. Той е съвсем обикновена, дори елементарна личност и най-често мислите му избиват на повърхността. Но нейде дълбоко в него се е сгушило кълбо от тиха лудост, което го кара да се пази и от сянката си. Подозирам, че двамата с Брузър са били много по-близки, отколкото изглежда на пръв поглед, че щедрата подялба в случая с Ван Ландъл е всъщност подарък за някакви заслуги на Дек и че Брузър тайничко му е дал съвет да се измита.

Така или иначе, не се изненадвам кой знае колко, когато телефонът ми звъни в три и двацет през нощта. Обажда се Дек с двойната новина, че малко след полунощ федералните са нахлули в кантората и че Брузър е офейкал от града. Още нещо. Бившето ни работно място е запечатано със съдебно нареждане и ченгетата вероятно ще искат да поприказват с всички служители. И най-изненадващото: Принс Томас май се е изпарил заедно със своя приятел и адвокат.

— Представи си ги само — киска се Дек по телефона, — представи си ги тия дърти пръчове с дълги прошарени бради и гривии, как се опитват да минат незабелязани през аерогарата.

Заповедите за арестуване вероятно щели да бъдат издадени днес, след изгрев слънце. Дек предлага около пладне да се срещнем в новата ни кантора. Нямам друга работа, тъй че се съгласявам.

Половин час се вирам в тъмния таван, докато ми омръзва. Прецапвам бос през прохладната росна трева и се изтягам в хамака. Образ като Принс дава храна за множество цветисти слухове. Той обича парите и още през първия работен ден в „Йоги“ една сервитьорка ми каза, че осемдесет процента от печалбите му остават необявени. Едно от любимите ни занимания беше да обменяме клюки и догадки колко пари е успял да укрие.

Той има и други източници. Преди две години на един процес за рекет бяха дадени показания, че в някакъв бар с голи танцьорки девет десети от приходите идвали в брой, а шейсет процента изобщо не се декларирали. Ако Брузър и Принс наистина са притежавали няколко подобни заведения, това е било същинска златна мина.

Носят се слухове, че Принс има къща в Мексико, банкова сметка в Карибите, чернокожа любовница в Ямайка, ферма в Аржентина и още безброй истории. В кабинета му има една тайнствена вратичка, зад която според слуховете се намирала стаичка, претъпкана с пачки банкноти по двайсет и сто долара в кашони.

Ако наистина е избягал, дано да се отърве. Дано да е отмъкнал купища пари и никога да не го хванат. Не ме интересува в какво го обвиняват, той ми е приятел.

Дот ме настанява на същото място край кухненската маса и поднася нескафе в същата чашка. Рано е и в разхвърляната кухня тегне дъх на пържен бекон.

— Бъди е въвн — казва тя и посочва с ръка.

Не поглеждам натам.

— Дони Рей гасне — казва тя, — вече два дни не е ставал от леглото.

— Вчера за пръв път бяхме в съда — съобщавам аз.

— Вече?

— Не беше процес или нещо подобно. Само предварително разглеждане. Застрахователната компания иска да прекрати делото и май ще падне голяма борба.

Мъча се да говоря просто, но не знам дали тя изобщо ме чува. Гледа през мръсния прозорец към задния двор, но не към форда. Сякаш моите думи не я засягат.

Сам не зная защо, но това ме облекчава. Ако съдията Хейл постъпи както предполагам и ако не успеем да подадем иска в друг съд, случаят е приключен. Може би цялото семейство е вдигнало ръце. Може би няма да ме обвиняват, ако се проваля.

Докато карах насам, реших да не споменавам за съдията Хейл и неговите заплахи. Това само би усложнило разговора. Ще имаме време да го обсъдим по-късно, когато не ни остане друга тема за приказки.

— Застрахователната компания предлага споразумение.

— Какво предлагат?

— Пари.

— Колко?

— Седемдесет и пет хиляди долара. Пресметнали са, че толкова ще изхарчат за защита, и ви ги предлагат още сега, за да прекратите делото.

Тя се изчервява и стиска зъби.

— Значи гадните копелета си мислят, че могат да ни купят, така ли?

— Да, така си мислят.

— На Дони Рей не му трябва пари. Трябваше му присаждане на костен мозък преди година. Сега е късно.

— Права си.

Тя се пресята към масата и пали цигара. Очите ѝ са влажни и зачервени. Сбъркал съм. Тази майка не се предава. Тя жадува за отмъщение.

— И какво да ги правим тия седемдесет и пет хиляди долара? Дони Рей ще е мъртъв, оставаме само двамата с него. — Тя кимва към Форда. — Копелета проклети...

— Права си.

— Ти сигурно си им казал, че ще ги вземем, нали?

— Нищо подобно. Не мога да се уговарям без ваше съгласие. Имаме време до утре.

И в ума ми отново изниква заплахата за прекратяване. Разбира се, можем да оспорваме решението на съдията Хейл. Може да ни отнеме цяла година, но поне ще имаме някакъв шанс. Само че и за това не ми се говори.

Дълго седим безмълвни, просто мислим и чакаме. Или поне аз размишлявам. Един господ знае какво се върти из нейната глава. Горката женица.

Тя смачква цигарата в пепелника и казва:

— Най-добре да поговорим с Дони Рей.

Тръгвам след нея по тясно коридорче. Вратата на Дони Рей е затворена и на нея виси табелка ПУШЕНЕТО ЗАБРАНЕНО. Доточуква лекичко и влизаме. Стаята е чиста и спретната, из въздуха се носи дъх на дезинфекция. В ъгъла работи вентилатор. Прозорецът е

отворен. Телевизорът е издигнат високо срещу леглото, върху нощното шкафче са подредени шишенца с лекарства.

Дони Рей лежи изпънат като дъска под чаршафа. Когато ме вижда, той се усмихва широко и потупва леглото до себе си. Сядам. Дот се настанява от другата страна.

Той се усмихва упорито, опитвайки да ме убеди, че се чувства чудесно, че днес е хубав ден. Само малко е уморен, нищо повече. Говори глухо и бавно, понякога едва го разбирам. Изслушва внимателно моя разказ за вчерашните събития и предложението на Дръмонд. Дот го държи за ръката.

— Няма ли да дадат повече? — пита той.

Вчера двамата с Дек обсъждахме този въпрос. Скокът е невероятен — от нула на седемдесет и пет хиляди. Подозираме, че могат да отстъпят до сто хиляди, но не бих рискувал с подобен оптимизъм пред клиентите.

— Съмнявам се — отговарям аз. — Но можем да опитаме. Най-много да ни откажат.

— Колко ще получиш? — пита Дони.

Обяснявам му, че хонорарът ми е една трета.

Той поглежда майка си.

— Това прави петдесет хиляди за теб и татко.

— Какво ще ги правим тия пари? — пита тя.

— Ще изплатите къщата. Ще си купите нова кола. Ще спестите нещичко за старини.

— Не ми трябва гадните им пари.

Дони Рей притваря очи и задремва. Гледам шишенцата с лекарства. След малко той се събужда и се опитва да стисне ръката ми.

— Искаш ли да се съгласим, Руди? Част от парите са твои.

— Не. Не искам споразумение — твърдо казвам аз. Поглеждам го, после се обръщам към Дот. Двамата слушат напрегнато. — Нямаше да предлагат такива пари, ако не се страхуваха. Искам да изкарам на бял свят всичките им гадости.

Адвокатът е длъжен да дава на клиента най-добрия съвет независимо от личните си финансови интереси. Не се съмнявам, че без особени затруднения бих ги склонил да приемат. Бих могъл да ги убедя, че, така или иначе, съдията Хейл ще ни дръпне килимчето, че парите са на масата и утре ще изчезнат завинаги. Бих могъл да им

опиша най-черни картини, а тия хора са толкова мачкани, че охотно ще ми повярват.

От лесно по-лесно. И аз ще си тръгна с двайсет и пет хиляди долара хонорар — сума, която в момента просто не мога да си представя. Но вече съм превъзмогнал изкушението. Преборих се с него тази сутрин в хамака и намерих душевен покой.

В момента обаче ми трябва съвсем малко, за да кривна от правия път. По-добре да си тръгна, преди да съм продал клиентите си.

Напускам двамата и дълбоко в сърцето си се надявам утре да не се наложи да им съобщя, че делото е прекратено.

* * *

В околностите на „Сейнт Питър“ са разположени поне още четири болници. Освен това има медицински институт, зъболекарски институт и безброй частни лекарски кабинети. Медицинската общност на Мемфис се е събрала главно в района между Юниън и Медисън Авеню. На Медисън, точно срещу „Сейнт Питър“, се издига осеметажна сграда, известна под името Медицински център „Пийбоди“. От нея над улицата минава остъклен тунел, тъй че докторите да стигат по най-бърз начин от кабинетите си до болницата и обратно. В сградата има само лекари, между които е и ортопедът Ерик Крагдейл. Кабинетът му се намира на третия етаж.

Вчера чрез няколко анонимни обаждания открих каквото ми трябваше. Сега чакам в огромното фоайе на „Сейнт Питър“, издигнато един етаж над улицата, и гледам към паркинга пред „Пийбоди“. В единайсет без двайсет виждам как един стар фолксваген завива откъм Медисън и намира място за паркиране. Отвътре излиза Кели.

Както очаквах, тя е сама. Преди час се обадих да потърся Клиф в работата му и когато дойде на телефона, оставих слушалката. Докато Кели се мъчи да излезе от колата, виждам само върха на главата ѝ. Сетне тя се подпира на патерици и мъчително тръгва към сградата между две редици автомобили.

Качвам се с асансьора един етаж по-горе и пресичам по стъкления тунел над Медисън. Нервен съм, но не бързам.

Чакалната е претъпкана. Кели седи с гръб към стената и прелиства някакво списание. Гипсът около глезена ѝ е нов, със скоба за стъпване. Съседната седалка е свободна и преди да ме забележи, аз вече съм до нея.

В първия момент на лицето ѝ се изписва изненада, която веднага се превръща в радостна усмивка. Тя нервно хвърля поглед наоколо. Никой не ни гледа.

— Чети си списанието — прошепвам аз и разгръщам стар брой на „Нашънъл Джогефик“.

Тя вдига пред очите си още по-стар брой на „Вог“ и пита:

— Какво нравиш тук?

— Боли ме гръбнакът.

Кели поклаща глава и пак се озърта. Жената до нея май би желала да ни огледа, но е с гипс на шията.

— И при кой доктор идваш? — пита тя.

— При Крагдейл — отговарям аз.

— Много смешно.

Дори по болнична престилка, със синини и без грим, Кели Райкър беше красавица. Сега просто не мога да откъсна очи от нея. Облечена е със семпла памучна бяла риза, може би взета назаем от Клиф, и светлокафяви шорти. Тъмната ѝ коса се спуска почти до средата на гърба.

— Бива ли го? — питам аз.

— Доктор като доктор.

— За пръв път ли го посещаваши?

— Престани, Руди. Не ми се говори. Мисля, че трябва да си вървиш.

Гласът ѝ е тих, но решителен.

— Знаеш ли, Кели, много мислих за теб. Всъщност само ти си ми в главата и се чудя как да постъпя.

Млъквам, докато край нас минава някакъв мъж в инвалидна количка.

— И какво? — пита тя.

— Все още не знам.

— Мисля, че трябва да си вървиш.

— Не говориш сериозно.

— Напротив.

— Не, не. Искаш да съм ти подръка, да ти звъня от време на време, та следващия път, като те пребие оня негодник, някой да се загрижи. Това искаш.

— Няма да има следващ път.

— Защо не?

— Защото той вече е друг. Опитва се да остави пиенето. Обеща повече да не ме бие.

— И ти му вярваш?

— Да, вярвам му.

— И друг път е обещавал.

— Защо не вземеш да си вървиш? И не звъни повече, разбра ли? Само ми усложняваш живота.

— Защо? Защо ти усложнявам живота?

Тя трепва за миг, отпуска списанието в скута си и ме поглежда.

— Защото тъкмо бях започнала да мисля по-рядко за теб.

Обзема ме радост — значи тя мисли за мен. Вадя от джоба си визитна картичка със стария служебен адрес, който сега е запечатан и окупиран от няколко правителствени организации. Записвам на гърба телефонния си номер.

— Разбрахме се. Няма повече да звъня. Потрябвам ли ти, това е домашният ми номер. Държа да узная, ако онзи тип пак те тормози.

Тя взима картичката. Бързо я целувам по бузата и напускам чакалнята.

На шестия етаж в същата сграда са онколозите. Доктор Уолтър Корд е лекуващ лекар на Дони Рей, което в момента означава, че му предписва разни хапчета и го чака да умре. Именно Корд е препоръчал първия цикъл хемотерапия и пак той е установил, че Рон Блек би бил идеален донор за присаждане на костен мозък. Ако се стигне до съд, той ще бъде най-важният ми свидетел.

Връчвам на сестрата в чакалнята му подробно писмо. Бих желал да поговорим в удобен за него час и по възможност без да плащам. По принцип лекарите ненавиждат всички адвокати и разговарят с нас само срещу солиден хонорар. Но двамата с Корд сме от едната страна на барикадата. Нищо не губя, ако опитам да се разбера с него.

С тръпнещо сърце карам бавно през този занемарен квартал и се мъча да разчета олющените номера над вратите. Улицата изглежда така, сякаш преди време природно бедствие е прогонило обитателите и сега народът постепенно се завръща. Тухлените сгради са на два и три етажа, със стъклени витрини откъм улицата. Прилепват плътно една до друга, само тук-там се мяркат тесни проходи. Много от тях са със заковани прозорци и врати, забелязвам дори няколко опожарени. Минавам край два ресторанта — единият с чадъри и масички на тротоара, но без клиенти. По-нататък има химическо чистене, цветарски магазин...

Антикварният магазин „Заровеното съкровище“ е в една доста спретната ъглова сграда със сиви стени и червени тенти над витрините. Вдигам поглед към втория етаж, където би трябвало да е новото ми работно място.

Тъй като не откривам друг вход, влизам в антикварния магазин. От миниатюрния вестибюл започва тясно стълбище, в края на което се мержелее светлина.

Дек ме посреща с горда усмивка.

— Е, как ти се струва? — пита той още преди да се огледам. — Четири стаи, над сто и десет квадрата, плюс тоалетна. Не е зле. — Потупва ме по рамото, после се втурва напред и широко размахва ръце. — Мисля тук да е приемната, като си вземем секретарка. Само една боя му трябва. Подът навсякъде е чамов. — Дек тропва с крак, сякаш не мога и сам да видя. — Стаите са високи три метра и половина. Стените са с гипсова шпакловка, лесно ще ги боядисаме. — Той ми прави знак да го последвам. Минаваме през отворена врата и влизаме в къс коридор. — По една стая отляво и отдясно. Тая тук е по-голяма, та си рекох, че ще е за теб.

Влизам в новия си кабинет и бивам приятно изненадан. Стаята е около пет на пет с прозорец към улицата. Празна, чиста, с равен и здрав под.

— А пък хей там е третата стая. Мисля да я използваме като заседателна зала. Аз ще работя отсреща, няма обаче да ти преча.

Толкова се мъчи да ми угоди, че направо ме хваща жал. Кротко бе, Дек, харесвам кантората. Добра работа си свършил.

— Оттатък е тоалетната. Ще трябва да почистим и да боядисаме. Може да викнем водопроводчик. — Дек отстъпва към предната стая. — Е, как ти се струва?

— Става, Дек. Кой е собственикът?

— Вехтошарите от долния етаж. Едно старче и жена му. Между другото, имат разни по-старишки мебели, дето могат да ни свършат работа: маси, столове, лампиони, дори канцеларски шкафове. Евтино, прилично, както си го мислехме, и ще ни дадат всичко на изплащане. Радват се, че ще има и други хора в сградата. Май са ги обирали два-три пъти.

— Радостна вест.

— Е, няма как. Ще трябва да внимаваме. — Той ми подава листче с цветни образци за бои. — Мисля да изберем бяло или слонова кост. Хем по-евтино, хем по-малко работа ще ни отвори. От телефонната компания обещаха да дойдат утре. Ток вече имаме. Виж и онова там.

До прозореца има масичка с малък черно-бял телевизор и някакви листове пред него.

Дек вече е бил и при печатар. Подава ми разни проекти за фирмени бланки — навсякъде моето име е отпечатано с едри букви, а неговото се е свряло в ъгъла с добавка „сътрудник“.

— Говорих с печатаря от другия ъгъл. Много разбран човек. Обещава за два дни да изпълни поръчката. Според мен ще ни трябват петстотин бланки и пликове. Харесваш ли някоя?

— Ще ги огледам довечера.

— Кога да почнем с боядисването?

— Ами, смятам...

— Ако се хванем здравата, май може да свършим за един ден. Без втора ръка, разбира се. Днес следобед ще купя боя и започвам. Можеш ли да ми помогнеш утре?

— Дадено.

— Трябва да решим някои неща. Например за факса. Сега ли да го вземем, или да изчакаме? Нали ти казах, утре идват за телефоните. Ами ксерокс? Засега май може и без него — ще си пазим оригиналите, а пък като се наложи, ще ходя да вадя копия. Ще ни трябва обаче телефонен секретар. Един сносен апарат струва осемдесет долара. Ако речеш, имам тая грижа. И трябва да си открием банкова сметка.

Познавам един завеждащ клон във Фърст Тръст Банк, обещал е да ни осигури по трийсет чека на месец без такса и два процента лихва. Подобро от това никъде няма да намерим. Само трябва да внимаваме с чековете, защото ще има и сметки за плащане. — Изведнъж Дек поглежда часовника си. — Хей, без малко да забравя! Преди час са издали заповед за арестуване с повече от сто обвинения срещу Брузър, Принс Томас, Уили Максудейн и някои други.

Той натиска бутона на телевизора. Обедните новини вече са започнали и първото, което виждаме, е кадър от нашата бивша кантора. В момента външната врата е отворена, отпред пазят полицаи. Водещият обяснява, че служителите могат свободно да влизат, но им е забранено да изнасят каквото и да било. Следващият кадър е от улицата пред „Лисичките“ — бар за стриптийз, също окупиран от федералните.

— Според обвинението Брузър и Томас са имали дял в три бара — обяснява Дек.

След миг водещият потвърждава думите му. Мяркат се стари кадри, показващи бившия ни шеф из коридорите на Съдебната палата. Заповедта за арестуване е налице, но мистър Стоун и мистър Томас са потънали вдън земя. Водещият разпитва шефа на следствения екип, според когото двамата отдавна не са в града. Обявено е национално издирване.

— Бягай, Брузър, бягай — обажда се Дек.

Историята е доста пикантна, защото засяга местните престъпни босове, един печално известен адвокат, неколцина полицаи и голия бизнес. Още по-сочна я прави бягството на обвинените. Принс и Брузър очевидно са си плюли на петите, а това вече е направо рай за журналистите. Показват ни арест на полицаи, нов бар, този път с голи крака до средата на бедрото, откъси от обръщението на федералния прокурор към пресата.

После виждам нов кадър, от който ми се свива сърцето. Затворили са „Йоги“, лепнали са печати на вратите и отпред пазят полицаи. Според водещия това е свърталището на престъпния бос Принс Томас и федералните агенти били много изненадани, защото при снощното нахлуване не открили никакви пари.

— Бягай, Принс, бягай — мърморят аз.

Скандалът заема почти целите новини.

— Къде ли са сега? — подхвърля Дек, докато изключва телевизора.

Няколко секунди двамата размишляваме мълчаливо.

— Какво е това? — питам аз, сочейки един голям кашон до масата.

— Моите досиета.

— Има ли нещо свястно?

— Колкото да платим наема за два-три месеца. Няколко дребни автомобилни злополуки. Трудови спорове. Има и един смъртен случай, взех го от Брузър. Всъщност той ми го даде миналата седмица да прегледам застраховките. Замота ми се из чекмеджетата и сега го донесох.

Подозирам, че е отмъкнал и други дела от Брузър, но нямам намерение да се ровя.

— Дали ще ни потърсят? — питам аз.

— Мислих за това. Нищо не знаем и не сме отмъкнали никакви важни материали, тъй че защо да се тревожим?

— Да, ама аз се тревожа.

— И аз.

Знам, че напоследък Дек едва удържа възбудата си. Мисълта да има собствена кантора и да взима половината от хонорарите без разрешително е ужасно вълнуваща.

Ако не му се пречкам, след седмица кантората ще е тип-топ. Никога не съм виждал подобна енергия. Може би малко се изсилва, но засега му прощавам.

Не е лесно обаче да бъда любезен, когато телефонът за втори пореден ден ме събужда още по тъмно.

— Видя ли вестника? — бодро нита Дек.

— Не, още спя.

— Извинявай. Направо няма да повярваш. Брузър и Принс са на цялата първа страница.

— Не можа ли да изчакаш поне час, Дек? — питам аз. Твърдо съм решил още сега да сложа край на този вреден навик. — Ако толкова държиш да ставаш в четири сутринта, много ти здраве. Но недей да ми звъниш преди седем... не, преди осем.

— Извинявай. Има и още нещо.

— Какво?

— Познай кой е умрял снощи?

Откъде, дявол да го вземе, ще знам кой може да е умрял снощи!

— Предавам се — ръмжа аз.

— Харви Хейл.

— Харви Хейл!

— Аха. Гътнал се от сърдечен удар. До басейна.

— Съдията Хейл?

— Точно той. Старата ти любов.

Сядам на ръба на леглото и тръсвам глава, за да прогоня мътилката от мозъка си.

— Не мога да повярвам.

— Да бе, усещам колко си опечален. Пуснали са му няколко сладки приказки на първа страница. Голяма снимка с черната тога,

много е внушителен. Дървеняк с дървеняк!

— На колко години беше? — питам аз, като че има някакво значение.

— На шейсет и две. От единайсет години е съдия. Служебна биография колкото чаршаф. Всичко пише. Непременно трябва да я прочетеш.

— Да, непременно, Дек. Хайде, довиждане.

Тази сутрин вестникът изглежда по-тежък — сигурно заради подвизите на Брузър Стоун и Принс Томас. Историите им се редуват една след друга, но никой не ги е виждал.

Прехвърлям се на местните новини, където ме посреща много стара снимка на негова светлост Харви Хейл. Чета печалните разсъждения на негови колеги, между които е бившият му приятел и съквартирант Лио Ф. Дръмонд.

Особен интерес представляват догадките кой може да го замести. Губернаторът ще назначи заместник до следващите избори. Областта е наполовина черна, но само седем от деветнайсетте съдии са негри. Доста хора проявяват недоволство от това съотношение. Когато миналата година един бял съдия се пенсионира, бяха положени много усилия да го заместят с негър. Но нищо не излезе.

Показателен факт — главният миналогодишен кандидат е моят нов приятел Тайрън Киплър, харвардският възпитаник от фирмата на Букър, който ни изнесе лекция по гражданските права, докато се подготвяхме за изпита. Макар че още няма и дванайсет часа от смъртта на Хейл, според вестника най-елементарната логика сочи Киплър за негов заместник. Кметът на Мемфис, който е колкото черен, толкова и гласовит, твърди, че заедно с други местни ръководители ще настоява за избирането на Киплър.

Губернаторът е извън града и засега нищо не казва, но той е демократ и догодина го чакат избори. Ще подпише, няма къде да се дява.

Точно в девет сутринта пристигам в съдебното деловодство и започвам да ровя из материалите по делото „Блек“ срещу „Грейт

Бенефит“. След малко въздъхвам от облекчение. Негова светлост Хейл не е успял преди печалната си кончина да подпише решение за прекратяване на процеса. Играта продължава.

На вратата на неговата съдебна зала виси венец. Колко трогателно!

Обаждам се от автомата до „Тинли Брит“, питам за Лио Ф. Дръмонд и макар че не се надявам на успех, след няколко минути наистина чувам гласа му. Поднасям съболезнования за смъртта на неговия приятел и съобщавам, че клиентите ми не приемат предложението. Той е изненадан, но не коментира. Горкият човечец, много му се събра тая сутрин.

— Мисля, че грешиш, Руди — печално казва Дръмонд, сякаш наистина е на моя страна.

— Може би, но това го решават клиентите.

— Добре, щом е тъй, ще воюваме — отвърща той унило и монотонно. Не споменава за пари.

Откакто излязоха изпитните резултати, с Букър сме се чували два пъти по телефона. Както очаквах, той представя случая за съвсем дребен и временен неуспех. И пак както очаквах, искрено се радва за мен.

Когато влизам в малкото ресторантче, той вече е седнал на една масичка в дъното. Здрависваме се сърдечно, сякаш не сме се виждали от месеци. Без да гледаме менюто, поръчваме чай и бамя. Децата били добре. Шарлийн се държала чудесно.

Крепи го надеждата все пак да изкара. Не знаех, че се е разминал на косъм — не му достига само една точка. Подал е жалба и в момента изпитната комисия отново преглежда материалите му.

Марвин Шанкъл приел новината много зле. Препоръчал му да изкара следващия път, инак щели да се разделят. Когато говори за Шанкъл, Букър не успява да скрие тревогата си.

— Как е Тайрън Киплър? — питам аз.

Букър смята, че назначението му е в кърпа вързано. Тази сутрин Киплър разговарял с губернатора и всичко се уреждало. Единствената пречка може да се окаже финансова. Като съдружник във фирмата на Шанкъл той печели от сто дваисет и пет до сто и петдесет хиляди

годишно. Съдиите взимат само по деветдесет хиляди. Киплър има жена и деца, Марвин Шанкъл обаче иска да го види на съдийската маса.

Букър помни случая „Блек“. Дори си спомня за Дот и Бъди при първата ни среща в „Кипарисовите градини“. Посвещавам го в най-новите събития. Той избухва в смях, когато му казвам, че сега делото лежи в Осмо съдебно отделение и търпеливо чака кой съдия ще го поеме. Описвам как преди три дни бях в съда и как бившите съквартиранти Дръмонд и Хейл ме правеха на маймуна. Букър слуша внимателно историята за Дони Рей, близнака му, и операцията, която не е направена по вина на „Грейт Бенефит“. Слуша с усмивка.

— Няма проблеми — повтаря той на няколко пъти. — Ако Тайрън заеме мястото, ще знае всичко за случая.

— Значи ще поговориш с него?

— Да поговоря ли? Направо ще му проглуша ушите. Той не понася „Брилянтин“, а пък със застрахователите са като куче и котка — съди ги непрекъснато. От кого мислиш, че дерат по три кожи? От белите и богатите ли?

— От всички.

— Прав си. На драго сърце ще поговоря с Тайрън. И той ще ме послуша.

Бамята пристига и ние си сипваме табаско. Описвам на Букър новата кантора, но премълчавам за съдружника. Той задава куп въпроси за старата ми работа. Целият град е бръмнал от клюки за Брузър и Принс.

Разказвам му каквото знам и добавям няколко цветисти измислици.

За днешното време на претъпкани съдебни зали е просто учудващо, че делата на покойния Харви Хейл са оставени в пълен ред и без прикрити подводни камъни. За това има няколко причини. Първо — бил е мързелив и е предпочитал да играе голф. Второ — без много да му мисли е отхвърлял всеки иск, който противоречал на неговата склонност да закриля застрахователните компании и големите корпорации. Тъкмо поради тая негова склонност повечето адвокати са предпочитали да си нямат работа с него.

Има начини да избягваш определени съдии и печените адвокати ги познават добре, затова гледат да поддържат сърдечни отношения с деловодителите. Още се чудя защо Брузър, адвокат с дваисетгодишен опит и познания за всичките тънки трикове, ми позволи да заведа делото „Блек“, без да предприеме някоя маневра за измъкване от Харви Хейл.

Но Хейл вече го няма и животът отново е хубав. Тайрън Киплър скоро ще наследи неговата съдебна зала, която направо плаче за шумни дела.

След дълги години единодушно настояване от страна на юристите и простолюдието неотдавна съдебните процедури бяха променени, с цел да се ускори правораздаването. Предвидени са по-строги санкции за случаите на неоснователни иски. Въвеждат се съкратени срокове, ограничаващи възможностите за протакане на делата. Съдиите получиха по-широки права да пришпорват спорещите страни и да ги насочват към предварителни споразумения. Много правилници и закони бяха допълнени все с тая цел — да се внесе експедитивност в гражданското правораздаване.

Сред това гъмжило от нови правила се появи и една процедура, известна под името „срочно придвижване“, предназначена да изтегля някои дела по-напред от другите. Терминът „моментално“ влезе в адвокатския жаргон. Спорещите страни могат да настояват за „срочно придвижване“, но това рядко се случва. Малцина адвокати рискуват да

се хвърлят в процеса с главата надолу. Затова съдията има правото сам да взема подобно решение. Обикновено го прави, когато позициите и фактите са напълно ясни, но горещо оспорвани, и не е необходимо нищо друго, освен мнението на съдебните заседатели.

Тъй като *Блек срещу „Грейт Бенефит“* е единственото ми дело, искам да бъде придвижено срочно. Обяснявам това на Букър една сутрин, докато си пием кафето. Букър от своя страна го обяснява на Киплър. Съдебната система се задвижва.

Само един ден, след като бива назначен от губернатора, Киплър ме привиква в кабинета си — същия кабинет, в който неотдавна се срещнах с Харви Хейл. Сега е коренно променен. Папките и книгите на Хейл са натъпкани в кашони и очакват изнасяне. Прашните лавици покрай стените пустеят. Завесите са дръпнати. Бюрото на Хейл е изнесено и двамата седим на сгъваеми столове.

Киплър е млад, още няма четирийсет. Говори любезно и никога не мига. Освен това е невероятно умен и всички смятат, че някой ден ще стане страхотен федерален съдия. Благодаря му за помощта преди изпита.

Разменяме най-общии приказки. Той споменава с добро покойния Хейл, но се учудва от оскъдното наследство. Вече е успял да прегледа всички висящи дела и да набележи няколко за срочно придвижване. Явно го сърбят ръцете за работа.

— Значи мислиш, че можем да придвижим случая „Блек“? — пита той бавно и предпазливо.

— Да, сър. Случаят е ясен. Няма да има много свидетели.

— По-точно?

Тепърва имам да решавам колко свидетели ще призова.

— Не съм съвсем сигурен. По-малко от десет.

— Ще си имаш ядове с документите — казва той. — Със застрахователните компании това е дежурен номер. Доста съм ги съдил и знам, че никога не дават каквото трябва. Има да ни бавят, докато получим каквото ти се полага.

Харесва ми, че говори в множествено число. И в това няма нищо лошо. Между многото си роли един съдия трябва да бъде и нещо като надзирател. Длъжен е да подпомага двете страни в търсенето на

доказателства. Е, Киплър май проявява малко пристрастие. Но според мен няма нищо нередно — нека видим как ще се оправи Дръмонд без вярно куче като Хейл.

— Подай молба за срочно придвижване — казва Киплър и си записва в бележника. — Защитата ще протестира. Ще ви събера на заседание. Ако ответникът не представи убедителни мотиви, ще удовлетвори молбата. Четири месеца би трябвало да стигнат за събиране на свидетели, преглед на документите, писмени показания и тъй нататък. Когато приключи подготовката, ще насроча дата.

Дълбоко поемам дъх и едва преглъщам. Срокът ми се струва ужасно кратък. Вътрешно треперя при мисълта, че след толкова малко време ще трябва да изляза в съда срещу Лио Ф. Дръмонд и неговата дружина.

— Ще бъдем готови — казвам аз, макар че нямам представа какво да правя сега. Дано да изглеждам по-самоуверен, отколкото се чувствам.

Бъбрим още малко, после си тръгвам. Киплър ми заръчва да се обадя, ако имам проблеми.

Само след час едва не му се обаждам. Когато се връщам в кантората, заварвам дебел плик от „Тинли Брит“. Освен че скърби за своя приятел, Лио Ф. Дръмонд е развил трескава дейност. Машинката се върти на пълни обороти.

Подал е молба за обезпечаване на съдебните разноски — любезна плесница срещу мен и моите клиенти. Тъй като сме бедни, Дръмонд много се е загрижил за нашата платежоспособност. Някой ден може да възникнат затруднения, ако случайно загубим делото и съдията нареди да платим разноските на двете страни. Освен това е пуснал и молба да бъдем санкционирани за неоснователен иск.

Първата молба е само глупава и нахална. Втората обаче си е чиста гадост. И към двете са прикрепени спретнати изложения с бележки под линия, библиография и азбучен показалец.

След второто изчитане решавам, че Дръмонд опитва да се наложи. Съдиите рядко удовлетворяват подобни молби, тъй че целта вероятно е друга — да ми покаже какъв куп документи могат да сътворят в „Брилянтин“ за нула време по най-глупав повод. А понеже

всяка страна е длъжна да отговаря на противника, Дръмонд ми намеква, че ако не се съглася на примирие, ще ме удавят в искания.

Телефоните все още мълчат. Дек се мотае някъде из града. Не смея да мисля с какво се занимава. Имам достатъчно време за хартиената война. Крепи ме мисълта за моя умиращ клиент и гадния номер, който са му скроили. Дони Рей няма друг адвокат освен мен и никакви планини от хартия не са в състояние да ме спрат.

Постепенно ми стана навик да звъня на Дони Рей всеки ден около пет. След първите обаждания преди няколко седмици Дот спомена колко се е привързал към мен и от тогава се старая да бъда редовен. Говорим за какво ли не, но никога за болестта и процеса. През целия ден се мъча да измисля някаква забавна случка и я пазя за Дони. Знам, че тия разговори са се превърнали във важна част от гаснещия му живот.

Днес той говори малко по-оживено. Казва, че станал от леглото и поседял на верандата. Омръзнало му било да си седи у дома при родителите и много искал да излезе за няколко часа.

Около седем пристигам да го взема. Вечеряме в близкия грил. Хората го зяпат, но той не им обръща внимание. Разказва ми забавни истории от детството си, когато кварталът бил още нов и по улиците върлували хлапашки банди. Сmee се — навярно за пръв път от месеци насам. Но разговорът го изморява. Не хапва почти нищичко.

Малко след смрачаване отскачаме до парка край панаирното градче, където на две съседни игрища се вихри любителски бейзбол. Докато карам през паркинга, аз се вглеждам в играчите. Търся отбор с жълти фланелки.

Спираме на тревата под едно дърво вдясно от игрищата. Наоколо няма хора. Отварям багажника, вадя два съгваеми стола, взети назаем от гаража на мис Бърди, и помагам на Дони Рей да се настани. Той все още може да върви сам и се старая да избягва чужда помощ.

Лятото е в разгара си и дори привечер температурата не пада под трийсет градуса. Влагата буквално се вижда с просто око. Ризата ми е залепнала за гърба. Избелялото знаме край игрището не трепва и на милиметър.

Игрищата са хубави и равни, обрасли по външната линия с гъста, прясно окосена трева. Отвътре са утъпкани. Има треньори, помощници, съдии, светлинно табло — всичко, както си му е редът. Срещите са от любителска лига А — много оспорвани мачове между отлични играчи. Или поне за такива се смятат.

С жълтите фланелки са „Транспорт RFX“, срещу тях играят армейците в зелени екипи с изписан отзад прякор „Пушката“. Борбата е сериозна. Викове, крясъци, съвети, ругатни срещу противника. Бягат като луди, хвърлят се презглава върху базите, карат се със съдиите, подмятат бухалките из въздуха.

В колежа играех бейзбол, но никога не съм се увличал особено. Тук май основната им цел е да избият топката извън терена. От време на време това се случва и почва страховито бягане. Почти всички играчи са под двайсет и пет години, изглеждат в сравнително добра форма, вирят носове и са се натруфили с толкова екипировка, колкото никога не съм виждал при истинските професионалисти: широки ремъци на китките, различни бейзболни кепета, шлемове за кечерите, специални ръкавици за батерите и за филдерите, наколенници.

Повечето от тия момчета очакват някой голям треньор да ги забележи. Все още хранят мечти.

Има няколко по-стари играчи с шкембенца и бавна стъпка. Смешно е да ги гледа човек как търчат между базите или подскачат за високи топки. Имам чувството, че чувам как пукат ставите им. Но те са още по-люти. Държат да се изтъкнат.

Не разговаряме много. Купувам на Дони Рей пуканки и газирана вода. Той ми благодари, после благодари и за това, че го доведох.

Следя внимателно третия играч на RFX — мускулист младеж с бърза реакция. Той е напрегнат и приказлив, непрестанно обсипва противника с ругатни. През почивката излиза извън игрището и казва нещо на момичето си. Кели се усмихва. Дори и отдалеч виждам трапчинките по бузите ѝ. Клиф се разсмява. Набързо я млясва по устните и хуква обратно.

Погледнато отстрани — чиста семейна идилия. Той е влюбен безумно и иска всички да видят как я целува. Просто не могат да се наситят един на друг.

Тя се подпира на оградата. Все още е с гипс, макар и по-малък, патериците също са налице. Стои сама, настрани от публиката. Не ме

забелязва в сумрака отвъд игрището. За всеки случай съм си нахлупил кепе.

Интересно какво ли би сторила, ако ме види? Сигурно нищо, ще се прави на разсеяна.

Би трябвало да ме радва, че изглежда щастлива, че оздравява и се разбира с мъжа си. Слава богу, с побоищата очевидно е свършено. Призлява ми, като си представя как я млати с бухалката. Нелепо и тъжно, но факт — спре ли тормозът, значи губя Кели завинаги.

Ненавиждам се заради тази мисъл.

Клиф заема позиция. Той посреща третата топка успешно и я изстрелва нейде далеч над лампите. Поразителен удар. Клиф лениво изтичва през базите и подвиква нещо на Кели. Няма спор, че е надарен спортист, никой от другите не може да се мери с него. Представям си какъв ужас би било да ми излезе насреща с бухалката.

Надявам се да е спрял пиенето, а това сигурно ще сложи край и на побоищата. Все още имам време да се оттегля.

След час Дони Рей започва да клюма. Докато карам обратно, разговаряме за неговите показания. Днес подадох молба до съда да ми разрешат взимане на показания от Дони Рей в най-близко време. Скоро моят клиент ще бъде прекалено слаб, за да издържи под градушка от въпроси, тъй че трябва да побързаме.

— Дай да я свършим тая работа час по-скоро — казва той, когато спираме пред дома му.

Ако не бях толкова нервен, сигурно щеше да е забавно. Не се съмнявам, че страничен наблюдател би забелязал смешната страна на нещата, но никой в съда не се усмихва.

Аз седя сам зад масата на ищеца с грижливо подредени купчинки папки и документи. Справките и бележките са на стратегическо място край дясната ми ръка. Дек седи зад мен, но не на масата, където все пак би могъл да свърши някаква работа, а чак отвъд преградата, тъй че изглеждам съвсем сам.

И точно така се чувствам.

Отвъд тясната пътека масата на защитата е гъсто населена. Естествено, Лио Ф. Дръмонд седи по средата и гледа право напред, а наоколо му е свитата. Двама отляво, двама отдясно. Дръмонд е шейсетгодишен йейлски възпитаник с трийсет и шест години съдебен опит. Т. Пиърс Морхаус е на трийсет и девет, също йейлски възпитаник, съдружник в „Тинли Бринт“, с четиринайсет години стаж. Б. Дюи Клей Хил Трети — трийсет и една, Колумбийски университет, още се бори за съдружник, шест години стаж. М. Алек Плънк Младши — двайсет и осем, две години стаж и за пръв път участва в сериозна битка несъмнено защото е учил в Харвард. Негова светлост Тайрън Киплър също е харвардски възпитаник. Плюс това Плънк е чернокож. Като Киплър. В Мемфис рядко се срещат чернокожи адвокати с харвардско образование. По една случайност в „Брилянтин“ се е намерил точно такъв и ето го тук с явната цел да затрогне душата на негова светлост. Ако нещата вървят по план, някой ден ще се изправим пред съдебните заседатели. Половината регистрирани избиратели в окръг Шелби са негри, тъй че може да се очаква същото и при заседателите. М. Алек Плънк Младши ще бъде използван с надеждата да внуши безмълвно доверие на част от тях.

Не се и съмнявам, че ако между съдебните заседатели изникне например жена от Камбоджа, симпатягите в „Брилянтин“ мигом ще се разровят из личния състав и тутакси ще докарат нейна сънародничка.

На пето място в правния екип на „Грейт Бенефит“ е Брандън Фулър Гроун — жалка и загадъчна фигура, лишена дори от номер и съкращение. Чудно, как тъй не се е нарекъл Б. Фулър Гроун, та поне малко да заприлича на истински адвокат от голяма фирма? Той е на двайсет и седем, завършил преди две години с пълно отличие нашия факултет, където и до днес му се носи славата. Когато постъпвах, Гроун беше легендарна фигура и първите изпити съм взел по неговите записки.

Ако не се броят двете години, прекарани от М. Алек Плънк Младши като секретар на някакъв федерален съдия, около масата на защитата са струпани петдесет и осем години адвокатски опит.

Аз получих права преди по-малко от месец. Помощникът ми се е издънвал на изпита точно шест пъти.

Направих тия сметки късно снощи, докато се ровех из факултетската библиотека, защото кантората на Руди Бейлър притежава цифром и словом осемнайсет тома правна литература — предимно овехтели и съвсем безполезни учебници.

Зад адвокатите седят двама образа с високомерни чиновнически физиономии. Подозирам, че са служители на „Грейт Бенефит“. Единият ми се струва познат. Май беше тук и предния път, когато разглеждахме молбата за прекратяване на делото. Тогава не му обърнах внимание, пък и сега не ме вълнува особено. Имам си други грижи.

Чувствам се напрегнат, но ако Хейл беше тук, щях да съм просто смазан. Или изобщо нямаше да дойда.

За щастие делото е в ръцете на негова светлост Тайрън Киплър. Снощи той ми каза по телефона, че това ще му е първото сядане на съдийската маса. Вече е подписвал решения и други документи, но за пръв път наистина се намесва в съдебен спор.

Един ден след като Киплър положи клетва, Дръмонд му прати молба за прехвърляне на делото пред федерален съд. Твърди, че Боби Оут, който продал полицата на семейство Блек, погрешно е причислен към ответниците. Според нас Оут все още се води за гражданин на Тенеси. Той е ответник. Ищците, семейство Блек, също са от Тенеси. За прилагане на федералното законодателство се изисква пълна разлика в гражданството. А разлика няма, защото подчертаваме, Оут живее тук и поради това делото не може да бъде федерално. Дръмонд обаче подаде молба, придружена с дебело изложение.

Докато Харви Хейл седеше тук, окръжният съд беше идеално място за правораздаване. Но щом Киплър пое делото, истината и законността изведнъж се прехвърлиха във федералния съд. Тия неща бият на очи и Киплър прие молбата като лична обида. Аз от своя страна се постарах да наля масло в огъня.

Пристъпваме към обсъждане на молбите. Освен предложението за смяна на съда Дръмонд е подал още две — за обезпечаване на разносните и за санкции срещу нас. Последното много ме засегна, затова отвърнах с контрапредложение, в което твърдя, че неговата молба е неоснователна и злонамерена. Според Дек при повечето дела битката за санкциите се превръща в отделно сражение, тъй че е по-добре да не я подхваща човек. Аз обаче не вярвам много на Дек. Той си знае колко е бос. И обича да казва: „Лесно се пържи пъстърва. Ама номерът е да я хванеш.“

Дръмонд важно пристъпва към подиума. Молбите се разглеждат по реда на подаване, затова започва с най-дребната — за обезпечаване на разносните. Според него ако делото влезе в съда, сметката ще надвиши хиляда долара и адски се е загрижил, че при загуба нито аз, нито клиентите ми ще могат да я покрият.

— Позволете да ви прекъсна за секунда, мистър Дръмонд — замислено казва Киплър. Говори тежко и отмерено. — Ето молбата ви и приложението към нея. — Той взима камара листове и ги размахва пред Дръмонд. — Говорите вече пета минута и повтаряте дума по дума каквото е писано тук черно на бяло. Имате ли да добавите нещо ново?

— Ваша светлост, аз имам правото да...

— Да или не, мистър Дръмонд? Уверявам ви, знам да чета и да разбирам прочетеното, а бих добавил, че пишете твърде добре. Но ако нямате нищо ново, за какво сме се събрали?

Сигурен съм, че великият Лио Дръмонд никога не е изпадал в подобна ситуация, но той запазва спокойствие, сякаш всеки ден го кастрят по този начин.

— Просто опитвам да подпомогна съда, ваша светлост — обяснява той с широка усмивка.

— Отхвърля се — студено отвръща Киплър. — По-нататък.

Без никакъв признак за объркване Дръмонд продължава:

— Следващата ни молба е за санкции срещу ищеца. Ние смятаме...

— Отхвърля се — прекъсва го Киплър.

— Моля?

— Отхвърля се.

Дек пристъпва на пръсти зад гърба ми. Зад вражеската маса четири глави се привеждат заедно, за да увековечат съдебното решение. Сигурно пишат с главни букви: ОТХВЪРЛЯ СЕ.

— Двете страни са подали молби за санкции — казва Киплър, гледайки втренчено Дръмонд. — Отхвърлям ги.

Камъкът е и в моята градина.

Лоша работа е да ти отнемат думата, когато печелиш по триста и петдесет долара на час. Дръмонд поглежда свирепо Киплър, който приема това с огромно удоволствие.

Но Дръмонд е професионалист с дебела кожа. За нищо на света не би позволил на някакъв жалък окръжен съдия да го изкара от релси.

— Много добре, преминавам към нашата молба делото да се прехвърли във федерален съд.

— Да я видим — съгласява се Киплър. — Кажете най-напред защо не опитайте да прехвърлите делото, докато беше при съдията Хейл?

Дръмонд се е подготвил.

— Ваша светлост, случаят беше нов и все още проучвахме доколко е замесен ответникът Боби Оут. Сега изяснихме нещата и смятаме, че Оут е включен само за да бъде избегнато федералното правораздаване.

— Значи от самото начало сте искали делото да бъде гледано пред федерален съд?

— Да, сър.

— Дори по времето на Харви Хейл?

— Точно така, ваша светлост — невинно потвърждава Дръмонд.

По физиономията на Киплър личи, че не му вярва. Пък и едва ли някой друг в залата би повярвал. Но това няма значение, всичко е ясно и без думи.

Дръмонд невъзмутимо подхваща изложението. Виждал е стотици съдии и не се бои от тях. Ще ми трябват дълги години и много дела, за да престана и аз да треперя пред ония зловещи фигури с черни тоги, извисени далече горе.

Той говори вече десета минута, повтаряйки написаното дума по дума, когато Киплър го прекъсва:

— Извинявайте, мистър Дръмонд, но може би ще си спомните, че преди малко ви попитах дали имате да съобщите на съда нещо ново.

Дръмонд замръзва като статуя и зяпва срещу негова светлост.

— Спомняте ли си? — пита Киплър. — Беше преди по-малко от четвърт час.

— Мислех, че сме дошли, за да обсъдим молбите — остро отвръща Дръмонд. Спокойствието му почва да се пропуква.

— О, не ще и дума. Ако имате нещо ново или искате някакво разяснение, ще ви изслушам с най-голямо удоволствие. Но вие просто повтаряте онова, което държа в ръката си.

Хвърлям поглед наляво и виждам ужасно сериозни лица. Техният герой се проваля тотално. Печална картинка.

Изведнъж осъзнавам, че момчетата отсреща взимат нещата много по-навътре, отколкото се полага. Миналото лято чиракувах в една адвокатска фирма и съм виждал много защитници; за тях обаче всяко дело беше като другите. Работиш усърдно, раздуваш сметката, но не се впрягаш излишно. Винаги те чакат десетина нови дела.

Усещам отсреща полъх на паника и съм сигурен, че не е предизвикан от моето присъствие. По принцип в делата за застраховки ответникът наема двама адвокати. Като ръкавици — непременно на чифт. Независимо от случая, фактите, обстоятелствата и количеството предстояща работа, винаги са по двама.

Но петима? Множко ми се виждат. Има нещо гнило в цялата работа. Ония май примират от страх.

— Молбата ви за прехвърляне във федерален съд не се приема, мистър Дръмонд. Делото остава тук — твърдо изрича Киплър и без да губи време, слага резолюция.

Отсреща приемат новината с униние, макар че се мъчат да не го показват.

— Има ли друго? — пита Киплър.

— Не, ваша светлост.

Дръмонд събира листовите и напуска подиума. Гледам го с крайчеца на окото си. Когато приближава масата на защитата, той се обръща за миг към двамата от „Грейт Бенефит“ и в погледа му съзирам страх. По гърба ми ползват тръпки.

Киплър бързо превключва.

— Остават двете молби на ищеца. Първата е за срочно придвижване на делото, втората за незабавно взимане на показания от Дони Рей Блек. Двете са свързани, тъй че защо да не ги разгледаме заедно, мистър Бейлър?

Моментално скачам на крака.

— Разбира се, ваша светлост.

Като че бих могъл да предложа нещо друго.

— Ще ви стигнат ли десет минути?

Имайки предвид касапницата преди малко, аз незабавно сменям стратегията.

— Ваша светлост, писмените ми изложения са напълно ясни. Откровено казано, не бих имал какво да добавя.

Киплър ми се усмихва сърдечно — гледай ти колко умен млад адвокат! И веднага атакува защитата.

— Мистър Дръмонд, вие възразявате срещу срочното придвижване на делото. Какво ви смущава?

Около масата на защитата избухва трескава дейност. Най-сетне Т. Пиърс Морхаус бавно се изправя и намества вратовръзката си.

— Ваша светлост, ако разрешите така да се изразя, смятаме, че това дело се нуждае от известна подготовка. Според нас срочното придвижване ще е излишно бреме и за двете страни.

Морхаус говори бавно, грижливо подбирайки думите. Киплър го поглежда свирепо.

— Глупости.

— Сър?

— Глупости, казах. Нека ви попитам нещо, мистър Морхаус. Има ли случай някога като адвокат да сте дали съгласие за срочно придвижване?

Морхаус прави кисела физиономия и пристъпва от крак на крак.

— Ами... да, разбира се, ваша светлост.

— Чудесно. Посочете ми делото и пред кой съд е гледано.

Т. Пиърс хвърля отчаян поглед към Б. Дюи Клей Хил Трети, който на свой ред се е заяпал в М. Алек Плънк Младши. Мистър Дръмонд няма желание да гледа когото и да било, задълбочил се е в някаква ужасно важна папка.

— Ваша светлост, ще трябва да проверя, за да ви кажа.

— Обадете ми се към три следобед, а ако не позвъните дотогава, аз ще ви потърся. Изгарям от нетърпение да узная за това дело.

Т. Пиърс клюмва в кръста и дълбоко въздиша, сякаш са го ритнали по топките. Представям си как компютрите на „Брилянтин“ бръмчат до късно през нощта, търсейки без успех подобно дело.

— Да, ваша светлост — жално изрича Т. Пиърс.

— Както знаете, решението за срочно придвижване е изцяло в моя компетенция. Поради това приемам молбата на ищеца. Защитата разполага със седем дни за възражение. След този срок започва подготвителният период на делото с времетраене сто и двайсет дни, смятано от днес.

Ония около масата на защитата започват да подскачат. Купища папки и листчета прехвъркват от човек на човек. Дръмонд и свитата шушукат начумерено. Дватамата от „Грейт Бенефит“ лепват глава до глава. Майтап и половина.

Т. Пиърс Морхаус надига задник на милиметър от стола и опира лакти върху масата, очаквайки отчаяно следващата точка.

— Последната молба е за спешно взимане на показания от Дони Рей Блек — казва негова светлост, гледайки втренчено масата на защитата. — Надявам се, че нямате възражения. Кой би желал да отговори, господа?

Към молбата съм приложил две странички заключение от доктор Уолтър Корд, който твърди черно на бяло, че Дони Рей вече е пътник. Отговорът на Дръмонд представлява някакъв странен словесен мишмаш, от който май се изяснява само едно: че е много зает и няма време за глупости.

Т. Пиърс бавно изправя гръбнак, разперва ръце и се кани да изрече нещо, когато Киплър го изпреварва:

— Само не ми разправяйте, че сте по-вещи в медицината от лекуващия го доктор.

— Не, сър — казва Т. Пиърс.

— И не ме залъгвайте, че имате сериозни възражения.

Вече е пределно ясно кой ще командва парада и Т. Пиърс умело се отдръпва на неутрален терен.

— Всичко е само въпрос на време, ваша светлост. Ние дори още не сме отговорили на тази молба.

— Много добре знам какво ще отговорите, ясно ли е? Не ми се правете на стреснати. За другите отговори имахте време, нали? Дайте ми точна дата. — Изведнъж Киплър се обръща към мен. — Мистър Бейлър?

— Когато кажете, ваша светлост — усмихвам се аз. — По всяко време.

Блажена работа — да нямаш други задачи и ангажменти.

Петимата адвокати около масата на защитата се вкопчват в бележниците, сякаш изобщо има дата, когато някой от тях да не е зает.

— Моят съдебен график е запълнен, ваша светлост — казва Дръмонд, без да се изправя.

Животът на всеки важен адвокат се върти около една-единствена ос — съдебния график. Дръмонд най-нахално обявява, че през идните седмици ще е безкрайно зает и няма време за показанията на Дони Рей.

Четиримата блюдолизци се навъсват, кимат и задружно потриват брадички, защото и те имат съдебни графици, които по чудо се оказват безмилостно запълнени.

— Имате ли копие от заключението на доктор Корд? — пита Киплър.

— Да, ваша светлост — отговаря Дръмонд.

— Прочетохте ли го?

— Да.

— Оспорвате ли неговата достоверност?

— Ами... аз...

— Просто „да“ или „не“, мистър Дръмонд. Оспорвате ли заключението?

— Не.

— В такъв случай приемате, че младежът ще умре. Съгласен ли сте, че трябва да вземем показанията му, за да могат един ден съдебните заседатели да чуят каквото има да каже?

— Разбира се, ваша светлост. Просто... в момента моят график е...

— Какво ще кажете за идния четвъртък? — прекъсва го Киплър и в залата настава мъртвешка тишина.

— За мен е добре, ваша светлост — обаждам се аз. Никой не ми обръща внимание.

— След една седмица — казва Киплър, дебнейки защитата с подозрителен поглед.

Дръмонд е открил в някаква папка каквото му трябва и напрегнато проучва документите.

— От понеделник имам дело във Федералния съд, ваша светлост. Ако желаете, мога да ви покажа датите. Ще продължи около две седмици.

— Къде?

— Тук, в Мемфис.

— Изгледите за споразумение?

— Минимални.

Киплър забива поглед в документите пред себе си.

— Какво ще кажете за идната събота?

— За мен е добре, ваша светлост — пак се обаждам аз. Никой не ми обръща внимание.

— Събота ли?

— Да, дваисет и девети.

Дръмонд поглежда Т. Пиърс и става ясно, че следващата отсрочка зависи от него. Той бавно се надига, стиска черния си бележник като безценна реликва и казва:

— Съжалявам, ваша светлост, но през уикенда имам ангажимент извън града.

— По какъв повод?

— Сватба.

— Вие ли ще се жените?

— Не. Сестра ми.

Стратегически погледнато, те имат сметка да отлагат, докато Дони Рей умре, и по този начин да спестят на съдебните заседатели срещата с неговото съсухрено лице и измъчения му глас. Няма съмнение, че с общи усилия ще изнамерят достатъчно извинения, за да отлагат до второ пришествие.

Киплър отлично разбира това.

— Показанията ще бъдат приети на дваисет и девети, събота — казва той. — Съжалявам, ако създавам някакви неудобства на защитата, но бог ми е свидетел, че сте доста народ и ще се справите. Един-двама няма чак толкова да ви липсват. — Той затваря бележника,

подпира се на лакти и се ухилва срещу адвокатите на „Грейт Бенефит“.
— Нещо друго?

Високомерната му усмивка е жестока, но в нея няма и капчица злоба. Просто им отхвърли няколко молби по съвсем логични причини. За мен работата му е свършена. Знам, че в тази съдебна зала ни чакат и други дни, други молби и съм сигурен, че няма да ми се размине.

Дръмонд свива рамене и се изправя, оглеждайки купищата книжа пред себе си. Сигурен съм, че иска да каже нещо като: „Благодаря, че ме заклахте.“ Или: „Що не вземете направо да им присъдите милиончето?“ Но все пак е адвокат от класа.

— Не, ваша светлост, засега това е всичко — казва той, сякаш Киплър му е оказал безценна помощ.

— Мистър Бейлър? — обръща се към мен негова светлост.

— Не, сър — усмихвам се аз.

Стига за днес. В първата юридическа схватка ударих секирата на големите батковци, тъй че не искам да претоварвам късмета. Голям шут им теглихме с чичо Тайрън.

— Много добре — казва той и размахва чукчето. — Заседанието е приключено. А вие, мистър Морхаус, не забравяйте да ми се обадите за онова дело със срочното придвижване.

Т. Пиърс издава мъчителен стон.

Първият месец на моето съдружие с Дек доведе до мизерни резултати. Спечелихме общо хиляда и двеста долара: четиристотин от един дребен крадец на име Джими Монк, когото Дек ковна в Градския съд, двеста от едно леко транспортно произшествие, което пак той достави по твърде мистериозен начин, и петстотин от трудовия спор, задигнат при бягството ѝ от Брузър. Последните сто долара бяха осигурени, като съставих завещание на двама старци, случайно попаднали в кантората. Търсели антики, сбъркали посоката и ме завариха да дремя на стола. Побъбрихме си най-любезно, после от дума на дума стигнахме до завещанието и те изчакаха да им го натракам. Платиха в брой и аз не пропуснах да съобщя факта на Дек, който се занимава със счетоводството. Първият ми хонорар е спечелен почтено.

Похарчихме петстотин долара за наем, четиристотин за бланки и визитни картички, около петстотин и петдесет за ремонт на инсталациите, осемстотин за монтиране на телефони заедно с началната такса, триста като първа вноска за старите мебели на хазяина, двеста за адвокатска такса, триста за всевъзможни дребни разходи, седемстотин и петдесет за факс, четиристотин за инсталиране и частично заплащане на евтин компютър и накрая петдесет долара за реклама в местен ресторантски справочник.

Общо сме похарчили четири хиляди двеста и петдесет долара. Слава богу, повечето са първоначални разходи и няма да се повтарят. Дек е пресметнал всичко до последния цент. За идните месеци предвижда режимни около деветстотин долара. И се прави на възхитен от успешния старт.

Трудно е да не забележи човек бурния му ентусиазъм. Той направо се е преселил в кантората. Разведен е и живее в чужд град, далече от децата си. Доколкото знам, няма кой знае какви развлечения. Само от време на време споменава за игралните домове край Мисисипи.

Обикновено той идва на работа около един час след мен и до обяд кисне в кабинета си, разговаряйки по телефона бог знае с кого. Сигурен съм, че проси дела, издирва катастрофи или просто поддържа връзка с безбройните си познати. Всяка сутрин ме пита дали има нещо за писане. Откакто се изясни, че е по-добър в машинописа, Дек най-охотно поема всички писма и документи. Дежури на телефона, тича за кафе, мете кантората, вади копия на принтера. Няма капчица гордост и полага отчаяни усилия да ми угоди.

Но не учи за изпита. Веднъж стана дума за това и той побърза да смени темата.

Щом наближи обяд, Дек обикновено отива да върши някаква тайнствена работа на още по-тайнствено място. Сигурно обикаля по съдилищата и дебне за хора, които се нуждаят от адвокат. Не го разпитвам. Знам, че с болниците се занимава нощем.

За броени дни уредихме всичко в кантората и си създадохме навици. Дек смята, че би трябвало по-често да ходя на лов за клиенти из безбройните храмове на правосъдието. Усещам колко го дразни моята липса на агресивност. Писнало му е от приказки за почтеност и такт. Според него светът е жесток и гъмжи от безпарични адвокати, готови на всичко. Седнеш ли си на задника със скръстени ръце, ще пукнеш от глад. Никой не се е залетял да ти води богати клиенти.

Но Дек се нуждае от мен. Аз имам разрешително за адвокатска практика. Макар че делим парите наполовина, партньорството ни не е равностойно. Той се чувства излишен и затова поема най-черната работа. Готов е да тича подир линейките, да кисне в съдебните коридори и да се спотайва из болниците, защото според уговорката получава петдесет на сто. Никъде няма да намери подобри условия.

Само веднъж да ни излезе късметът, често повтаря той. В нашия занаят това е нещо като девиз. Един голям удар, и можеш да се пенсионираш. Именно затова адвокатите се унижават с толкова евтини хитрини — цветни обяви в справочниците, лов на клиенти по телефона, рекламни табла по стените и автобусите. Запушваш нос, търпиш зловонието на собствените си действия, стоически понасяш снобското високомерие на адвокатите от големите фирми, защото ти трябва един-едничък удар.

Дек е решил на всяка цена да го намери.

Докато той обикаля на лов за клиенти, аз също не стоя със скръстени ръце. В рамките на Мемфис са включени още пет отделни общини. Всяка от тях има общински съд, а всеки съд набира млади адвокати, за да осигури безплатна защита на най-бедните обвиняеми с по-леки престъпления. Повечето съдии и прокурори са млади, работят на половин щат и са завършили Мемфиския университет. Едва изкарват по петстотин долара на месец. Най-често имат частни кантори в предградията и между другото по няколко часа седмично разорават нивата на правораздаването. Обиколих да се запозная с тези хора, ръкувах се, раздавах визитни картички, обяснявах колко ми трябва малко работа в техния съд и в крайна сметка резултатите са доста противоречиви. В момента съм защитник на шестима безпарични престъпници с най-различни прегрешения — от притежаване на наркотици до дребна кражба и непристойно поведение на обществено място. За всяко дело получавам не повече от сто долара и трябва да го приключа до два месеца. За да се срещна с клиента, да изслушам самопризнанията му, да се спазаря с адвоката и да отскоча до съда в предградията, губя минимум четири часа. Това прави по двайсет и пет долара на час, без да приспадам данъците и разноските.

Но поне се намирам на работа и капе по нещичко. Срещам се с хора, раздавам картички, съветвам новите си клиенти да разправят на приятели и познати, че аз, Руди Бейлър, мога да уредя всичките им правни проблеми. Тръпки ме побиват, като си помисля какво ще ми поднесат тия хора. Нищо друго, освен мизерия и страдания. Разводи, дългове, нови престъпления. Тежък адвокатски живот...

Дек смята, че като съберем малко пари, трябва да почнем с рекламата: да се обявим за царе на телесните повреди и да излезем по кабелната телевизия — предимно в ранните часове, за да хванем работническата класа, докато закусва, преди да е тръгнала към трудовите злополуки. Освен това редовно слуша една местна негърска радиостанция, която пуска само рап. Не че харесва музиката, но станцията е между най-популярните, а по някакво чудо нито един адвокат не се е напъхал в програмата. Дек има страхотна идея. Рап-адвокати!

Бог да ни е на помощ.

Обичам да вися из съдебното деловодство и да флиртувам с чиновничките, докато си върша работата. Досиетата са достъпни, а картотеката е в компютъра. Изясних си как действа системата и открих няколко дела на Лио Ф. Дръмонд. Най-новото е отпреди осемнайсет месеца, най-старото вече навършва осем години. Нито едно не е свързано с „Грейт Бенефит“, но във всички случаи е защитава застрахователни компании. И присъдите неизменно са били благоприятни за неговите клиенти.

През последните три седмици посветих дълги часове на тези дела. Водих си най-подробни записки, изкопирах стотици страници. С тяхна помощ подготвих дълъг списък от въпроси, които едната страна изпраща на другата, настоявайки за писмен отговор и клетвена декларация. Подобни въпроси могат да се оформят по най-различен начин, но усетих, че неволно копирам стила на Дръмонд. Ориентирах се по старите досиета и уточних множество документи, които ще изискам от „Грейт Бенефит“. В някои дела противниците на Дръмонд са били доста добри, в други — направо жалки. Но той винаги е надделявал.

Проучвам неговите молби, предложения, възражения и отговори. Вечер в леглото чета пледоариите му. Уча наизуст предварителните процедури. Чета дори писмата му до съда.

След един месец тънки и по-дебели намеци, най-сетне убедих Дек да отскочи до Атланта. Той престоя там два дни и се разрови здравата. Две нощи спа в много евтин мотел, защото пътуването беше за сметка на фирмата.

Днес се завърна с новините, които очаквах. Богатството на мис Бърди е малко над четирийсет и две хиляди долара. Вторият ѝ съпруг наистина е получил наследство от брат си във Флорида, но неговият дял е бил под един милион. Преди да се ожени за мис Бърди, Антъни Мърдайн е имал още две съпруги, които му народили шест деца. Децата, адвокатите и данъчните власти глътнали почти всичко. Мис Бърди получила четирийсет хиляди и кой знае защо ги поверила на инвеститорския отдел в една тамошна банка. След пет години храбри капиталовложения сумата е набъбнала с около две хиляди.

Засекретена е била само част от съдебната документация, но Дек хвърлил всички усилия и успял да изтормози деловодителите дотолкова, че узнал каквото ни трябва.

— Съжалявам — казва той, след като привършва разказа и ми връчва копия от съдебните решения.

Чувствам се разочарован, но не и изненадан.

* * *

Първоначално бяхме предвидили да вземем показания от Дони Рей Блек в новата си кантора — перспектива, която ме плашеше не на шега. Двамата с Дек не работим в мизерия, но стаичките са тесни и голи. На прозорците няма завеси. Казанчето в първобитната тоалетна пуска вода, когато му скимне.

Не че се срамувам от кантората — тя е съвсем прилична. Скромна стартова площадка за бъдещия лъв на правосъдието. Но ония от „Брилянтин“ неминуемо ще сбърчат носове, щом я зърнат. Те са свикнали на най-доброто и ми е адски противно, като си помисля, че ще трябва да търпя високомерното им пренебрежение към нас, тружениците от задния двор. Не ни достигат дори столове, за да ги настаним около малката заседателна маса.

В петък, един ден преди показанията, Дот ми казва, че Дони Рей е на легло и не може да излезе от къщи. Много се е разтревожил за разпита и това го съсипва. Щом Дони Рей не е в състояние да излезе, остава само една възможност. Обаждам се на Дръмонд и той заявява, че не може да приеме преместването на процедурата в дома на моя клиент. Правилата са си правила — ще трябва да отложи за друг път и отново да уведомя всички. Много съжалява. Е, да — за него е най-добре да отлага чак до погребението. Приключвам разговора и се обаждам на съдията Киплър. Пет минути по-късно Киплър звъни на Дръмонд и след няколко кратки реплики мястото за взимане на показания е прехвърлено в дома на Дот и Бъди Блек. Странно, Киплър също възнамерява да дойде. За един съдия това е твърде необичайно, но Киплър си има причини. Дони Рей е тежко болен и може би не ще има друга възможност да го изслуша. Всяка минута е скъпоценна. При даването на показания често избухват жестоки схватки между

адвокатите. Понякога се налага едната или другата страна да търси по телефона помощ от съдията. Ако съдията е изчезнал и спорът стане неразрешим, процедурата трябва да се отложи. Киплър подозира, че Дръмонд и славната му компания ще се опитат да провалят работата, като подхванат безсмислен спор, а после се направят на обидени и напуснат.

Но ако Киплър е там, цялата процедура ще мине безупречно. Той ще държи Дръмонд изкъсо. Освен това, както сам казва, няма какво друго да прави в събота.

Мисля, че има и още нещо — май се тревожи да не оплета конците. Прав е, човекът.

В петък вечер до късно не мога да заспя от тревоги и мисли как точно ще вземем показания в дома на семейство Блек. Там е сумрачно, влажно и лампите едва мъждукат — а последното може да бъде фатално, защото ще записваме показанията с видеокамера. Съдебните заседатели трябва да видят ужасното му състояние. В къщата няма климатична инсталация и температурата не пада под трийсет градуса. Трудно ми е да си представя как ще се натъпчат в една стая шестима адвокати, съдия, протоколчик, оператор и Дони Рей.

Сънувам кошмари, в които Дот бълва насреща ни гъсти облаци синя пушилка, а Бъди замерва прозорците откъм задния двор с празни бутилки от джин. Не ми се събират и три часа сън.

Пристигам един час по-рано. Къщата ми се струва неописуемо тясна и задушна. Дони Рей седи в леглото. Вече е малко по-бодър и обещава да бъде на висота. Обсъждали сме процедурата с часове. Миналата седмица му дадох списък на моите въпроси и на онова, което очаквам от Дръмонд. Дони казва, че е готов, и усещам в гласа му лека възбуда. Дот вари кафе и обира паяжини от стените. Цяла нощ е чистила — няма шега, ще й гостуват цял куп адвокати и жив съдия. Докато сядам на канапето, през хола минава Бъди — чист и избръснат. Ризата му е бяла и не стърчи от панталона. Как ли го е тормозила Дот, за да постигне този ефект.

Клиентите ми искат да се представят в най-добра светлина. Гордея се с тях.

Дек пристига с цял товар екипировка. Заел е от някакъв приятел вехта видеокамера, поне три пъти по-голяма от съвременните модели. Уверява ме, че ще работи без грешка. Това му е първата среща със

семејство Блек. Фамилията го гледа изпод вежди, особено Бъди, който е пратен на каторжна работа — да бърше прах от масичката за кафе. Дек оглежда хола, дневната, кухнята и тихичко споделя, че просто няма достатъчно място. Той помъква към хола голям триножник, препъва се в масичката и си навлича нов яростен поглед от страна на Бъди.

Къщата е буквално задръстена с масички, табуретки и прочие вехтории от шейсетте години, отрупани с евтини сувенири. С всяка минута става все по-горещо.

Съдията Киплър пристига, ръкува се наред, почва да се поти и след минута предлага:

— Дайте да огледаме навън.

Извеждам го през кухненската врата към малкото дворче. Край живият плет в дъното, точно срещу форда на Бъди, расте висок дъб, вероятно засаден още когато са строили къщата. Гъстата му корона хвърля прохладна сянка. Двамата с Дек следваме Киплър през прясно окосената, но пълна с боклуци трева. Докато минаваме край форда, съдията хвърля поглед към котките върху предния капак.

— Че какво му е на мястото? — пита той, щом стигаме под дървото.

Живият плет е толкова гъст, че съседният двор изобщо не се вижда. Сред тая буйна растителност се извисяват четири бора. Те закриват слънцето откъм изток и правят мястото доста уютно, поне засега. Осветлението е добро.

— Харесва ми — казвам аз, макар че в кратката си юридическа кариера никога не съм чувал за даване на показания под открито небе. Мислено отправям благодарствена молитва за присъствието на Тайрън Киплър.

— Имаме ли удължител? — пита той.

— Да, донесох — отвръща Дек, който вече размотава кабела през тревата. — Трийсет метра.

Цялото дворно място е около двајсет и пет на трийсет метра. Предният двор е доста по-голям, тъй че тук отзад ми се струва тесничко. Имам чувството, че фордът е само на две крачки. Стръвницата се е наместила горделиво върху капака и ни дебне с подозрителен поглед.

— Да донесем столове — спокойно предлага Киплър и запретва ръкави.

Заедно с Дот домъкваме четирите стола от кухнята, докато Дек се бори с удължителя и апаратурата. Бъди е изчезнал. Дот ни предлага да вземем масичката от верандата, после изравя в килера три сгъваеми стола, покрити с петна от мухъл.

След няколко минути пренасяне двамата с Киплър се обливаме в пот. Неколцина съседни са напуснали леговищата си и ни зяпат с безкрайно любопитство. Какво става тук? Негър по джинси пренася столове под дъба на семейство Блек. Някакво чудновато дребно създание с грамадна глава размотава кабели и веднага пак ги заплита с крака.

Двете съдебни секретарки пристигат малко преди девет и за зла беда ги посреща Бъди. Малко остава да си тръгнат, но в последния момент Дот им се притичва на помощ и ги довежда в задния двор. Слава богу, момичетата са с панталони. Те се присъединяват към Дек и започват да обсъждат как ще се монтира всичко.

Дръмонд се явява точно в девет, нито минута по-рано. Този път води само двама помощници — Б. Дюи Клей Хил Трети и Брандън Фулър Гроун. Облечени са като близнаци — тъмносини спортни якета, бели памучни ризи, колосани светлокафяви панталони и мокасини. Различават се само по вратовръзките. Дръмонд е без вратовръзка.

Заварват ни в задния двор и са поразени от обстановката. Но ние с Киплър и Дек вече сме плувнали в пот, тъй че не даваме пукната пара какво ще си помислят.

— Само трима? — питам аз, оглеждайки екипа на защитата. Казвам го на шега, но те не се усмихват.

— Ще седнете тук — сочи негова светлост към трите кухненски стола. — Внимавайте с жиците.

Дек е пръснал жици и кабели навред, а Гроун май много се плаши да не го удари ток.

Двамата с Дот помагаме на Дони Рей да стане от леглото и го извеждаме в задния двор. Макар че е много слаб, той полага усилия да върви сам. Докато приближаваме дървото, аз дебна реакцията на Лио Дръмонд при първата среща с Дони Рей. Изящното му лице е напълно безизразно и ми се ще да подхвърля: „Огледай го добре, Дръмонд. Виж какво е направил клиентът ти.“ Но Дръмонд не е виновен. Решението

за отхвърляне на искането е взето от някаква все още неизяснена личност в „Грейт Бенефит“ много преди Дръмонд да чуе за случая. Просто в момента трябва да мразя някого, а той ми е подръка.

Настаняваме Дони Рей на тапициран люлеещ се стол. Дот се суети наоколо и проверява дали му е удобно. Той диша тежко, по лицето му се стича пот. Изглежда по-зле от друг път.

Любезно му представям присъстващите: съдията Киплър, двете секретарки, Дек, Дръмонд и другите двама от „Брилянтин“. Той няма сили да им протегне ръка, затова само кима и понечва да се усмихне.

Разполагаме камерата точно срещу него, обективът е само на метър от лицето му. Дек се мъчи да нагласи на фокус. Едната секретарка има диплома за видео оператор и се опитва да избута Дек настрана. Записът ще показва само Дони Рей. Ще се чуват и чужди гласове, но съдебните заседатели няма да видят друго лице, освен неговото.

Киплър ме настанява отдясно на Дони Рей, Дръмонд сяда отляво. После негова светлост заема място до мен. Всички придръпваме столовете си по-близо до свидетеля. Дот стои права на няколко крачки зад камерата и зорко дебне всяко движение на сина си.

Отстрани съседите изгарят от любопитство и са се лепнали за телената мрежа. Неиде по-нагоре по улицата някой е надул радиото, но засега музиката не пречи. В топлото съботно утро над квартала се носи шумът на косачки и градинарски ножици.

Дони Рей отпива глътка вода и се мъчи да не обръща внимание на факта, че един съдия и четирима адвокати са се вторачили в него. Целта на показанията е ясна: съдебните заседатели да могат да го изслушат, защото докато започне процесът, той вече ще е в гроба. Трябва да предизвика съчувствието им. Само преди няколко години показанията му щяха да бъдат регистрирани по утвърдения начин — съдебният протоколчик идва, натраква всичко на машина и по-късно аз го чета пред съда. Но днес е време на новите технологии. Все по-често показанията — особено на умиращи свидетели — биват записани с видеокамера и се прожектират пред съдебните заседатели. По съвет на Киплър ще използваме и стандартната процедура. Така двете страни и съдията ще могат да правят бързи справки, без да преглеждат целия видеозапис.

Цената на протокола ще зависи от времетраенето. Съдебните секретарки взимат хонорар на страница текст, затова Дек ме предупреди да не прекалявам с въпросите. Процедурата е по наше настояване и трябва да я платим. Според Дек Ще струва около четиристотин долара. Не е лесно да си адвокат.

Киплър пита Дони Рей дали е готов да започнем, после нарежда на секретарката да му помогне с полагането на клетва. Той обещава да говори истината. Тъй като е мой свидетел и показанията ще послужат за вещественно доказателство, разпитът трябва да бъде извършен по всички правила. Коленете ми са омекнали, но присъствието на Киплър ме успокоява донякъде.

Питам Дони Рей за името, адреса, рождената дата и още някои подробности за дома и родителите. Дотук всичко е лесно и за двама ни. Той отговаря бавно, гледайки право в камерата, както съм го инструктирал. Знае наизуст всичките ми въпроси и повечето неща, за които може да попита Дръмонд. Подпрял е гръб на дървото. От време на време бърше с кърпичка потта от челото си, без да обръща внимание на любопитните ни погледи.

Не съм го съветвал да показва колко е болен, но съвсем не изглежда добре. Може би му остават броени дни.

На две крачки от мен Дръмонд, Гроун и Хил са подпрели бележници върху коленете си и записват всяка дума на Дони Рей. Интересно, колко ли взимат за работа в почивните дни? Не след дълго вратовръзките се разхлабват и сините якета увисват върху облегалките.

По време на едно кратко прекъсване задната врата се разтваря шумно и Бъди излиза навън с тежка стъпка. Махнал е бялата риза и сега носи познатия лекъосан пуловер, а в ръката си стиска зловеща книжна торба. Опитвам да насоча цялото си внимание към свидетеля, но не мога да не забележа с крайчеца на окото си как Бъди крачи през двора, хвърляйки към нас подозрителни погледи. Знам точно къде отива.

Едната врата на форда е отворена и той хлътва на предната седалка. Десетина котки изхвъркват през прозорците. Дот стиска зъби и ме поглежда нервно. Бързо поклащам глава, за да ѝ кажа: „Остави го на мира. Безобиден е.“ Сигурно ѝ иде да го убие.

Продължавам с въпросите за образование и трудов стаж, като засягам факта, че Дони Рей никога не е напускал дома си, не е

регистриран в избирателните списъци, не е имал неприятности с полицията. Оказва се, че изобщо не е толкова трудно, колкото си го представях снощи в хамака. Говоря като истински адвокат.

Задавам на Дони Рей поредица отработени въпроси за болестта и лечението, което е получил. Тук внимавам, защото той не бива да цитира думите на лекаря си, да прави предположения или да обсъжда медицински теми. Всичко това ще се смята за отклонение от фактите. За тия въпроси ще има други свидетели. Поне така се надявам. Очите на Дръмонд пламват. Той изслушва всеки отговор, анализира го набързо и чака следващия. Изглежда спокоен и невъзмутим.

Физическите и психическите сили на Дони Рей си имат предел. Търпението на съдебните заседатели — също. Двайсет минути по-късно приключвам своя разпит, без да съм предизвикал нито едно възражение от страна на противника. Дек ми намига, сякаш иска да каже, че съм велик.

Лио Дръмонд се представя за протокола, после обяснява чий представител е и колко много съжалява за обстоятелствата. Всъщност говори не на Дони Рей, а на съдебните заседатели. Гласът му е благ и добродушен, просто прелива от състрадание.

Само няколко въпроса. И той кротко започва да се рови из миналото: дали Дони Рей не е напускал дома си, макар и само за месец, или поне за седмица. Тъй като Дони е пълнолетен, много биха искали да установят, че е живял другаде и поради това вече няма нищо общо със семейната застраховка.

Дони Рей повтаря измъчено и любезно:

— Не, сър.

Дръмонд набързо претупва темата за други застраховки. Никога ли не е имал собствена здравна застраховка? Не е ли работил в компания, която застрахова служителите си? Всички въпроси срещат същия тих отговор: „Не, сър.“

Въпреки странните обстоятелства Дръмонд си знае работата. Сигурно хиляди пъти е взимал показания и внимава какво говори. Съдебните заседатели няма да му простят какъвто и да било натиск върху този младеж. Всъщност Дръмонд има чудесната възможност да спечели тяхната симпатия, като демонстрира дълбоко състрадание към клетия Дони Рей. Освен това знае, че няма да изкопчи нищо съществено. Тогава защо да го тормози?

Дръмонд претупва работата за по-малко от десет минути. Нямам допълнителни въпроси. Край на показанията. Киплър потвърждава. Дот изтичва да избърше лицето на сина си с мокра кърпа. Дони Рей ме поглежда въпросително и аз вдигам палци. Адвокатите на защитата кротко си събират багажа и се сбогуват. Бързат да се изнижат час по-скоро. Аз също.

Съдията Киплър помъква два стола към кухнята и на минаване край форда хвърля любопитен поглед към Бъди. Стръвницата се е свила върху капака, готова за нападение. Само кръв да няма! Двамата с Дот помагаме на Дони Рей да се прибере. Миг преди да влезем, поглеждам наляво. Дек важно обикаля оградата и раздава на публиката визитни картички.

Когато отворям вратата, някаква жена е застанала наред хола и прелиства едно от моите списания. Тя подскача стреснато, изпуска списанието, зяпва ме за миг и почти крещи:

— Кой си ти?

Не ми прилича на престъпничка.

— Тук живея. А вие коя сте, по дяволите?

— О, боже — въздъхва тя и театрално се хваща за сърцето.

— Какво търсите тук? — питам отново с доста гневен глас.

— Аз съм съпругата на Делбърт.

— Кой е пък този Делбърт? И как влязохте?

— А ти кой си?

— Руди. Тук живея. Това е частен дом.

При тия думи тя хвърля бърз поглед наоколо, сякаш иска да рече: „То пък един дом...“

— Бърди ми даде ключа, каза да поогледам.

— Не може да бъде!

— Може.

Тя измъква ключ от джобчето на тесните си шорти и го размахва пред мен. Затварям очи и си представям как бих удушил мис Бърди.

— Казвам се Вира, от Флорида. Дойдохме да погостуваме на Бърди за няколко дни.

Сега си спомням. Делбърт е по-малкият син на мис Бърди — онзи, дето не се е мяркал от три години. Нито пише, нито звъни по телефона. Не помня дали точно за Вира ставаше дума, че е уличница, но определено прилича на такава. Тя е около петдесетгодишна, с бронзова кожа на типична слънцепоклонничка от Флорида. Сред тясното загоряло лице пламтят устни, дебело намазани с оранжево червило. Сбръчкани ръце. Стегнати шорти над отпуснати, но добре изпечени дълги бедра. Отвратителни жълти сандали.

— Нямате право да влизате тук — казвам аз, като се мъча да укротя гнева си.

— Абе, що не се гръмнеш?

Тя минава край мен. Лъхва ме на евтин парфюм с кокосово масло. На излизане Вира подхвърля:

— Бърди иска да те види.

Чувам я как шляпа със сандалите надолу по стъпалата.

Мис Бърди седи със скръстени ръце на канапето и гледа някакъв идиотски сериал, забравила за всичко друго на света. Вира тършува из хладилника. На кухненската маса седи друго бронзово създание — едър мъжага с накъдрена, зле боядисана коса и грамадни прошарени бакенбарди в стил Елвис. Очила със златни рамки. Златни верижки и на двете китки. Типичен сводник.

— Ти сигурно си адвокатчето — казва той, докато затварям вратата. По масата пред него са пръснати документи.

— Руди Бейлър — представям се аз и спирам от другата страна на масата.

— Аз съм Делбърт Бърдсонг. Най-малкият син.

И той е петдесетгодишен, но отчаяно се мъчи да изглежда на четирийсет.

— Приятно ми е.

— Да, истинско удоволствие. — Той махва с ръка към близкия стол. — Седни.

— Защо? — питам аз.

Тия хора са тук от часове. Из кухнята и хола тегне предчувствие за сблъсък. Виждам тила на мис Бърди. Не знам дали слуша нас или телевизора. Намалила е звука.

— Просто се старая да бъда любезен — казва Делбърт, сякаш е пълноправен господар.

Вира не открива нищо свястно в хладилника и решава да се присъедини към нас.

— Тоя ми се скара — жалва се тя. — Каза да му се махам от апартамента. Голям грубиян!

— Вярно ли е? — пита Делбърт.

— Да, по дяволите, вярно е. Аз живея там и ви предупреждавам да не нахалствате. Това е частен дом.

Той изопва рамене. Явно на младини си е падал по кръчмарските тупаници.

— Тая къща е собственост на майка ми.

— А пък аз съм й наемател. Плащам си наема всеки месец.

— Колко?

— Не е ваша работа, господине. Не съм чувал да имате нотариален акт за къщата.

— Според мен трябва да е четиристотин, ако не и петстотин долара месечно.

— Добре. Имате ли други умни идеи?

— Да, че се правиш на много хитър.

— Разбрано. Нещо друго? Жена ви каза, че мис Бърди искала да ме види.

Изричам високо последните думи, но мис Бърди не помръдва.

Вира придръпва стол и сяда до Делбърт. Двамата се споглеждат многозначително. Той вдига лист хартия. Намества си очилата, поглежда ме и пита:

— Ти ли се месиш в маминото завещание?

— Тоя въпрос засяга само мен и мис Бърди.

Поглеждам съм масата и успявам да различа горните редове на документа. Мисля, че е текущото завещание, съставено от нейния предишен адвокат. Работата става ужасно заплетена, защото мис Бърди винаги е твърдяла, че никой от синовете ѝ не знае за парите. Но в завещанието черно на бяло се разпределят около дващест милиона. Сега Делбърт го знае. От няколко часа насам чете и препрочита документа. Доколкото помня, точка трета му обещава два милиона.

Но най-много ме тревожи въпросът как е докопал завещанието. Мис Бърди в никакъв случай не би му го дала доброволно.

— Голям умник — ръмжи той. — Нищо чудно, че хората мразят адвокатите. Прибирам се да навестя мама и заварвам някакъв си адвокат. Как да не се стресна, по дяволите?

Стреснал се е, дума да няма.

— Апартаментът е мой дом — казвам аз. — Частен дом със заключена врата. Влезете ли пак, ще повикам полиция.

Внезапно си спомням, че държа копие от завещанието на мис Бърди в една папка под леглото. Нима са го намерили там? Призлява ми от мисълта, че не мис Бърди, а аз съм нарушил адвокатската тайна.

Нищо чудно, че не иска да ме погледне.

Нямам представа какво е имало в предишните завещания, затова не мога да преценя дали Делбърт и Вира подскочат от радост, че ще

стават милионери, или беснеят, че им се пада толкова малко. А просто няма начин да им разкрия истината. Пък и не ми се иска, честно казано.

Делбърт посреща заплахата да повикам ченгетата с високомерно сумтене.

— Още веднъж те питам — ръмжи той досущ като Марлон Брандо в „Кръстникът“. — Съставил ли си ново завещание за майка ми?

— Нали ти е майка? Питай я.

— Не ще да каже — намесва се Вира.

— Чудесно. Значи и аз няма да кажа. Въпросът е строго поверителен.

Делбърт е озадачен, но няма достатъчно мозък, за да подхване от друга страна. Откъде да знае, може пък цялата работа да се окаже противозаконна.

— Гледай да не ми се пречкаш, момче — заплашително изрича Делбърт.

Преди да си тръгна, аз подвиквам:

— Мис Бърди!

В първия миг тя не помръдва, после бавно вдига дистанционното управление и засилва звука.

Е, добре, нейна си работа. Вдигам пръст срещу Делбърт и Вира.

— Ако още веднъж ви заваря в моя апартамент, ще повикам полиция. Ясно ли е?

Делбърт пръв се разсмива, след него почва да се кикоти и Вира. Затръшвам вратата.

Не мога да преценя дали папката под леглото е пипана. Завещанието на мис Бърди си е там — точно както го оставих. Поне така мисля. Не съм го докосвал от няколко седмици. Всичко изглежда нормално.

Заклучвам вратата и я подпирам със стол.

Стана ми навик да пристигам в кантората рано, около седем и половина, не защото съм претоварен и дните ми са запълнени с дела и важни срещи, а защото обичам да пийна чаша кафе на спокойствие. Поне по един час дневно се занимавам с планове и подготовка за

делото „Блек“. Двамата с Дек се мъчим да не си пречим, но понякога е трудно. Напоследък телефонът започва да звъни по-често.

Обичам покоя в кантората преди началото на работния ден.

В понеделник Дек пристига късно, малко преди десет. Сядаме да побъбрим. Той иска да излезем по-рано за обяд, имал да ми казва нещо важно.

Излизаме около единайсет и отскачаме до вегетарианския гастронорм, в който има и малка закусвалня. Поръчваме си вегетарианска пица и портокалов чай. Дек е много нервен, лицето му се криви повече от друг път, а главата му подскача при най-лекия шум.

— Трябва да ти кажа нещо — едва чуто прошепва той.

Седнали сме в крайното сепаре. Останалите шест маси са празни.

— Няма страшно, Дек — опитвам да го успокоя аз. — Казвай.

— В събота напуснах града веднага след показанията. Отлетях до Далас, после до Лае Вегас и се настаних в хотел „Пасифик“.

Страхотно! Значи пак се е отдал на пианство и хазарт. Сигурно няма пукната пара.

— Вчера сутринта разговарях по телефона с Брузър и той ми рече да изчезвам. Каза, че федералните са ме проследили от Мемфис и трябва да напусна. Каза още, че през цялото време съм влачил опашка и трябва да се прибирам. Заръча да ти предам, че федералните те държат под око, защото си единственият адвокат, който е работил едновременно за Брузър и Принс.

Навлажнявам пресъхналото си гърло с глътка чай.

— Значи знаеш... къде е Брузър?

Изричам го по-високо, отколкото трябва, но никой не ни слуша.

— Не, не знам — отвърща той, въртейки очи на всички страни.

— Добре де, във Вегас ли е?

— Не ми се вярва. Мисля, че ме повика във Вегас, защото искаше да прати ченгетата за зелен хайвер. Мястото е тъкмо като за Брузър, затова никога не би отишъл там.

Очите ми се разбягват, мозъкът ми прегрява. На устните ми напират десетки въпроси, но не мога да ги задам наведнъж. Искам да знам толкова много неща, а не бива. Споглеждаме се мълчаливо.

Аз пък си мислех, че Брузър и Принс са нейде в Сингапур или Австралия и повече няма да ги видим и чуем.

— Защо те потърси? — питам аз съвсем тихо.

Дек прехапва устни, сякаш се мъчи да удържи сълзите. Четирите заешки зъба щръкват навън. Той бавно се чеше по главата. Времето е спряло.

— Ами... — отговаря той още по-тихо — май са оставили тук някакви пари. Сега си ги искат.

— Двата ли?

— Според мен още са заедно. Ти как мислиш?

— Сигурно. И какво искат от теб?

— Е, така и не стигнахме дотам. Май искат *ние с теб* да им помогнем за парите.

— Ние?

— Аха.

— Ти и аз?

— Точно така.

— Колко пари?

— Не стана дума, ама трябва да са доста, иначе нямаше да си правят труда.

— И къде са сега?

— Не ми каза точно. Спомена само, че са в брой, заключени някъде.

— И иска да ги измъкнем?

— Именно. Аз си го представям така: парите са скрити някъде в града, може би съвсем наблизо. Щом ченгетата не са ги надушили досега, значи едва ли ще ги намерят. Брузър и Принс ни вярват, пък и нали сме почтени хора — истинска фирма, а не някакви си улични адвокати, дето ще отмъкнат парите още щом ги зърнат. Смятат, че можем да натоварим парите на камион, да им ги доставим и всички ще бъдат щастливи.

Не мога да преценя какво точно е казал Брузър и откъде започват фантазиите на Дек. И не желая да знам. Но ме измъчва любопитство.

— А какво ще получим за риска?

— Не стигнахме дотам. Но няма да е малко. Можем да си вземем дяла предварително.

Всичко е обмислил, пустият му Дек.

— Не, Дек, няма начин. Забрави.

— Да, знам — печално въздъхва той.

— Прекалено е рисковано.

— Аха.

— Сега звучи страхотно, но може като нищо да ни тикнат в пандиза.

— Знам, знам, просто трябваше да ти кажа, нали ме разбираш?

И той размахва ръка, сякаш изобщо не би му хрумнало подобно нещо.

Не ми е за пръв път да мисля, че съм вероятно единствената личност, работила едновременно и при двамата бегълци, но не съм и сънувал, че ФБР ще ме следи. Вече нямам никакъв апетит. Устата ми е пресъхнала. Подскачам при най-лекия шум.

Двамата се унасяме в мисли, гледайки разсеяно масата. Не си казваме нито дума. Пицата пристига и започваме да се храним в пълно мълчание. Много бих искал да узная подробности. Как се е свързал Брузър с Дек? Кой е платил пътуването до Вегас? За пръв път ли разговарят след бягството? И дали ще е за последен? Защо Брузър още се интересува от мен?

От мъглата изплуват две неща. Първо, щом Брузър е проследил Дек толкова добре, че да узнае за опашката, значи сигурно може и да си наеме хора, които да докарат парите от Мемфис. Защо се обръща към нас? Ясна работа — защото не иска да го спипат. Второ, федералните още не са ме потърсили, понеже не искат да ме подплашат. Много по-лесно е да ме следят, когато не подозирам за тях.

И още нещо. Няма съмнение, че моето скъпо приятелче отсреща искаше да отвори вратичка за сериозно обсъждане на паричния въпрос. Дек знае повече, отколкото казва, и е подхванал този разговор с определен план.

Не съм чак толкова глупав, та да повярвам, че ще се откаже тъй лесно.

Напоследък започвам да изпитвам ужас от пристигането на всекидневната поща. Както винаги, Дек я прибира рано следобед и се връща в кантората. Между писмата има голям плик от милите хорица в „Тинли Брит“ и аз го отварям със затаен дъх. Вътре е новото тайно оръжие на Дръмонд: серия от въпроси, настояване да представим безброй всевъзможни документи, които биха могли да бъдат известни

на мен или моя клиент, и накрая — нова поредица от така наречените „уточняващи“ въпроси. Последното е доста изящен ход — противникът се задължава в трийсетдневен срок да признае или отрече определени факти, изложени в писмена форма. Липсата на своевременен отговор се смята за категорично потвърждение. Освен това има и предложение след две седмици да вземем показания от Дот и Бъди Блек в моята кантора. Доколкото знам, обикновено адвокатите се свързват по телефона и уговарят място, ден и час за показанията. Това се нарича професионална учтивост, отнема не повече от пет минути и много помага за гладкия ход на работата. Очевидно Дръмонд или е забравил за добрия тон, или възнамерява да се прави на много важен. И в двата случая смятам да възразя. Не че имам нещо против, ама ей тъй, за идеята.

Невероятно, но факт, с това се изчерпва цялото съдържание на пратката. Утре ще чакам още.

Трябва да отговоря в срок от един месец, като имам право в същото време и аз да задавам въпроси. Списъкът ми е почти готов, тъй че ударът на Дръмонд ме прищипва за действие. Твърдо съм решил да покажа на тоя надут пуяк как се води канцеларска война. Или ще го стресна, или поне ще му покажа, че се е заял с адвокат, който си няма друга работа.

Вече се смрачава, когато тихо паркирам на алеята. До кадилака на мис Бърди има две непознати коли — два лъскави понтиака с емблема на агенция за коли под наем. Докато се промъквам на пръсти към апартамента, чувам гласове откъм къщата.

Задържах се до късно в кантората най-вече защото исках по възможност да избегна нова среща с Делбърт и Вира. Уви, нямам късмет. Мис Бърди ги е извела да пият чай в задното дворче. Имат си и компания.

— Ето го — провиква се Делбърт, щом изниквам в полезрението му. Замръзвам на място и се озъртам към дворчето. — Ела, Руди.

Поканата звучи по-скоро като заповед.

Докато вървя натам, той бавно става на крака. Още един мъж се изправя до него. Делбърт сочи новодошлия.

— Руди, това е брат ми Рандолф.

Протягам ръка.

— Жена ми Джун — кимва Рандолф към още една застаряваща блудница от породата на Вира, само че с изрусена коса.

Покланям се леко. Тя ми хвърля сладострастен поглед.

— Здравейте, мис Бърди — учтиво кимвам към хазайката.

— Здравсти, Руди — чурулика тя. Седнала е до Делбърт на плетеното канапе.

— Заповядай — махва Делбърт към един свободен стол.

— Не, благодаря — казвам аз. — Ще се кача в апартамента да видя дали някой не е тършувал.

При тия думи хвърлям многозначителен поглед към Вира. Тя седи зад канапето, малко настрани от останалите; вероятно гледа да е по-далеч от Джун.

Джун гони четирийсет и пет. Ако не греша, мъжът ѝ скоро ще навърши шейсет. Сега си спомням, че тя беше уличницата според мис Бърди. Третата съпруга на Рандолф. Само за пари мислела.

— Не сме ти влизали в апартамента — сприхаво казва Делбърт.

За разлика от разпасания си брат, Рандолф старее с достойнство. Никакви тлъстини, боядисани коси и златни дрънкулки. Облечен е със спортна риза, бермуди, бели чорапи и бели мокасини. По тен не отстъпва на другите. Спокойно би могъл да мине за пенсиониран висш служител с лъскава женичка.

— Още колко ще стоиш тук, Руди? — пита той.

— Не съм казал, че ще напускам.

— Няма такова нещо. Просто питам. Мама каза, че нямате писмен договор, затова се интересувам.

— Защо?

Положението се променя стремително. До снощи мис Бърди не е отваряла дума за договор.

— Защото отсега нататък ще помагам на мама в деловите въпроси. Наемът е твърде нисък.

— Точно така — добавя Джун.

— Вие не се оплаквате, нали, мис Бърди? — питам аз.

— Е, не — отвръща колебливо тя, сякаш отдавна има намерение да се оплаче, но все не намира време.

Готов съм да изтърпя тора, плевенето и боядисването, но за нищо на света няма да споря с тези идиоти.

— Значи така — казвам аз. — Щом хазяйката е доволна, какво ви тревожи?

— Не искаме да я мамят — изтърсва Делбърт.

— Спокойно, Делбърт — обажда се Рандолф.

— Кой я мами? — питам аз.

— Е, никой, обаче...

— Той иска да каже — намесва се Рандолф, — че отсега нататък всичко ще се промени. Дойдохме да помогнем на мама и сме загрижени за делата ѝ. Това е.

Докато той говори, гледам грейналото лице на мис Бърди. Синовете ѝ са тук, тревожат се, питат, настояват, бдят над скъпата майчица. Сигурен съм, че не изтрайва снахите си, но иначе е безмерно щастлива.

— Добре — казвам аз. — Само ме оставете на мира. И стойте подалеч от апартамента.

Сетне им обръщам гръб и бързо се отдалечавам, оставяйки зад себе си куп неизречени въпроси. Заклучвам се в апартамента, хапвам един сандвич и гася лампата. Гласовете им долитат през отворения прозорец.

Опитвам се да възстановя хода на събитията. Вчера по някое време Делбърт и Вира пристигнаха от Флорида с неизвестна цел. Някак са открили последното завещание на мис Бърди, разбрали са, че има за раздаване Двайсетина милиона, и дълбоко са се загрижили за нейното благополучие. Узнали са за наемателя адвокат и това ги е разтревожило. Делбърт се е обадил на брат си във Флорида и Рандолф тутакси е хукнал насам заедно с лъскавата съпруга. Днес цял ден са разпитвали скъпата майчица и в момента са нейни предани защитници.

Всъщност пет нари не давам за тях. Само неволно се кискам, като помисля за цялото сбирще. Колко ли време ще им трябва, за да узнаят истината?

В момента мис Бърди е щастлива. Радвам се за нея.

В девет сутринта имам среща с доктор Уолтър Корд, но съм подранил. Можех и да не бързам. Цял час препрочитам медицинските документи на Дони Рей, макар че ги знам наизуст. Чакалната постепенно се запълва с обречени хора. Мъча се да не ги гледам.

В десет сестрата ме повиква. Тръгвам след нея по лабиринт от коридорчета и попадам в стая за прегледи. Чудя се как може човек от цялата медицина да избере тъкмо онкологията. Е, сигурно и за това трябват хора.

Впрочем, как може човек да избере тъкмо правото?

Сядам с папките и чакам още петнайсет минути. От коридора долитат гласове и вратата се отваря широко. Нахълтва мъж на около трийсет и пет години.

— Мистър Бейлър? — пита той и протяга ръка.

Скачам на крака и бързо се ръкувам.

— Да.

— Уолтър Корд. Нямам много време. Ще ви стигнат ли пет минути?

— Мисля, че да.

— Да побързаме, ако обичате. Чакат ме пациенти — казва той и за моя изненада успява да се усмихне.

Много добре знам каква омраза изпитват лекарите към нашия бранш. Не ги упреквам.

— Благодаря за медицинското заключение. Свърши отлична работа. Вече взехме показания от Дони Рей.

— Чудесно.

Докторът е с десетина сантиметра по-дълъг от мен и ме гледа отвисоко, сякаш си има работа с пълен идиот.

Стискам зъби и казвам:

— Ще ни трябвате за свидетел.

Реакцията му е типично лекарска. Медиците ненавиждат съдебните зали. За да ги избегнат, понякога се съгласяват да дадат

предварителни показания. Не са длъжни да го сторят доброволно. И понякога адвокатът се вижда принуден да прибегне към едно смъртоносно оръжие — призовката. Всеки адвокат има право да призове пред съда когото и да било, включително лекари. Тъй че това му дава известна власт над тях. И ги кара още повече да ненавиждат адвокатите.

— Много съм зает — казва той.

— Знам. Не е заради мен, а заради Дони Рей.

Той сбръчква чело и тежко въздъхва, сякаш съм му причинил физическа болка.

— За даване на показания взимам по петстотин долара на час.

Не се изненадвам, защото очаквах нещо подобно. Във факултета съм чувал и за по-високи лекарски хонорари. Идвам да се моля.

— Не мога да си позволя подобна сума, доктор Корд. Започнах практика преди шест седмици и буквално гладувам. Това е единственото ми свястно дело.

Просто е поразително колко може да се постигне с откровеност. Тоя тип сигурно печели по милион годишно и моето смирение моментално го обезоръжава. Съзирам в очите му жалост. За миг той се поколебава, може би си спомня за Дони Рей и безсилието да му помогне. Може би ме съжалява. Кой знае...

— Ще ви пратя сметката, бива ли? Платете когато можете.

— Благодаря, докторе.

— Идете при секретарката да уточните дата. Ще може ли да го уредим тук?

— Разбира се.

— Добре. Трябва да бягам.

* * *

Когато се прибирам в кантората, Дек е довел клиентка. Жена на средна възраст, възпълна, прилично облечена. Докато минавам край вратата му, той махва с ръка. Запознава ме с мисис Мадж Дресър, която иска да се разведе. Жената е плакала. Привеждам се над бюрото и Дек ми подава бележник, върху който е изписано: „Има пари.“

Около час слушахме печалната история на Мадж. Пиянства, побоища, изневери, хазарт, непрокопсани дечурлига, а тя не е сторила никому нищо лошо. Преди две години подаде молба за развод и съпругът ѝ стрелял по прозореца на адвокатата. Много бил опасен, вечно размахвал пистолет. При тия думи хвърлям поглед към Дек. Той се прави на разсеян.

Мадж плаща шестстотин долара в брой и обещава още. Утре ще подадем молбата. Дек я уверява, че е попаднала в добри ръце.

Миг след като тя си тръгва, телефонът звъни. Търси ме мъжки глас. Представям се.

— А, Руди, обажда се Роджър Райе, адвокат. Мисля, че сме се срещали.

Докато търсех работа, обиколих поне половината адвокати в Мемфис, но не си спомням за Роджър Райе.

— Не ми се вярва. Още съм нов в занаята.

— Да, трябваше да потърся номера от централата. Слушай, тъкмо имам среща с двама братя, Рандолф и Делбърт Бърдсонг и майка им Бърди. Разбрах, че се познавате.

Представям си я как седи между Делбърт и Рандолф, хили се глуповато и повтаря: „Колко мило.“

— Да, много добре познавам мис Бърди — казвам аз, сякаш от два дни чакам подобен разговор.

— Те са в съседната стая. Измъкнах се, за да поговорим. Работя по нейното завещание и... нали разбираш... става дума за луди пари. Казват, че си опитвал да ѝ помогнеш.

— Вярно. Преди няколко седмици съставих проект за завещанието, но между нас казано, тя не беше склонна да подпише.

— Защо?

Човекът се държи дружелюбно, просто си върши работата и не е виновен, че са го наели. Набързо му излагам версията за намерението на мис Бърди да завещае цялото си състояние на отец Кенет Чандлър.

— Има ли ги тия пари? — пита той.

Просто не мога да му кажа истината. Би било ужасно непочтено от моя страна да разгласявам каквито и да било сведения за мис Бърди без нейното изрично съгласие. Пък и сведенията, с които разполагам, бяха получени по твърде съмнителен, да не кажа незаконен начин. Ръцете ми са вързани.

— Тя какво казва? — питам аз.

— Мълчи си. Спомена нещо за Атланта, за някакво наследство от мъжа ѝ, но щом се опитам да уточня как стоят нещата, веднага млъква.

Позната история.

— Защо иска ново завещание?

— Решила е да остави всичко на близките си — деца и внуци. Просто исках да разбера дали наистина има толкова пари.

— За парите не съм наясно. В Атланта има едно засекретено съдебно решение и по-нататък не успях да стигна.

Той не е доволен, но нямам какво повече да кажа. Обещавам да му пратя по факса името и телефона на адвоката от Атланта.

Когато се прибирам малко след девет, на алеята има още коли. Налага се да паркирам до тротоара и това ме ядосва. Промъквам се през полумрака и успявам да мина незабелязано покрай веселбата в задното дворче.

Трябва да са внуците. Сядам на тъмно в малкия хол, дъвча сандвич с пилешко и слушам глъчката, долитаща през отворения прозорец. Вече разпознавам гласовете на Делбърт и Рандолф. Из влажния въздух от време на време се разнася дрезгавият кикот на мис Бърди.

Сигурно е било като отчаян зов до пожарната. Идвайте бързо! Тя била тъпкана с мангизи! Все си мислехме, че бабката има нещичко, ама не чак толкова. От телефон на телефон цялата фамилия е вдигната на крак. Бързо! Писан си в завещанието, имаш милион. А тя се кани да съставя ново. Тичайте! Време е да обичаме баба!

По съвет на съдията Киплър и с негова благословия всички се събираме в кабинета му за показанията на Дот. Тъй като Дръмонд беше насрочил процедурата при мен, без да ме пита, аз категорично отхвърлих деня и мястото. Киплър се намеси, позвъни на Дръмонд и уреди въпроса за броени секунди.

Докато вземахме показания от Дони Рей, всички видяха как Бъди седи във форда. Обясних на Киплър и на Дръмонд, че според мен не би трябвало да го призоваваме. Не е с всички си, както казва Дот. Човечецът е безобиден и нищичко не знае за тая каша със застраховката. В цялата камара документи не се среща ни най-лек намек, че Бъди може да има нещо общо. Досега не съм го чувал да каже поне едно свястно изречение. Нямам представа как ще понесе напрежението на кръстосания разпит. Току-виж, кипнал и потрошил двама-трима адвокати.

Дот го оставя у дома. Вчера прекарах с нея два часа — подготвихме се за въпросите на Дръмонд. Тя ще се яви в съда, тъй че сегашните показания са само предварителни. Дръмонд започва пръв и всъщност ще има думата почти през цялото време, без ограничения. Разпитът ще трае с часове.

Киплър обаче държи всичко да стане както си му е редът. Настаняваме се около една от масите в съдебната зала. Той командва видео оператора и секретарката. Тук е негова територия и думата му на две не става.

Откровено казано, мисля, че се бои да не би Дръмонд да ме прегази, ако остана сам. Двамата вече толкова са се намразили, че не се и поглеждат. Просто великолепно.

Горката Дот трепери като вейка, докато пристъпва съвсем сама към края на масата. Аз съм наблизил и вероятно това я изнервя още повече. Облякла е най-хубавата си памучна блуза и най-новите джинси. Обясних й, че не е задължително да се гизди, защото записът

няма да бъде показан пред съдебните заседатели. Виж, на процеса ще държа да се яви с рокля. Бог знае какво ще правим с Бъди.

Киплър сядва от моята страна, но се държи на разстояние, по-близо до камерата. Отсреща е Дръмонд само с трима помощници — Б. Дюи Клей Хил Трети, М. Алек Плънк Младши и Брандън Фулър Гроун.

Дек е нейде из сградата и дебне невинни клиенти, които още не подозират какво ще им дойде до главата. Каза, че по някое време може да наминем.

И тъй, петима адвокати и един съдия са се вторачили в Дот, докато тя вдига десница и се заклева да говори истината. На нейно място и аз щях да треперя. Дръмонд ѝ праща лъчезарна усмивка, представя се за протокола и цели пет минути най-сърдечно обяснява каква е целта на сегашния разпит. Търсим истината. Обещава, че няма да се опитва да я обърка. Тя има право да се съветва със своя умен млад адвокат, и прочие, и прочие. Той не бърза. Нали времето си върви.

Първият час е посветен на семейната история. Както може да се очаква, Дръмонд е подготвен безупречно. Той бавно се прехвърля от тема на тема — образование, работа, жилище, хоби — и задава въпроси, каквито не съм и сънувал. Повечето са безнадеждно глупави, но така правят всички адвокати. Ровиш, чоплиш, човъркаш, пак ровиш и не се знае какво ще измъкнеш на бял свят. Дори и да намери нещо безкрайно пикантно — например бременност на петнайсет години, — няма да има никаква изгода. Не може да го използва в съда. Всичко е напълно излишно. Но правилникът не забранява подобни щуротии, а клиентът му плаща цял куп пари, за да стреля напосоки из тъмното.

Киплър обявява почивка и Дот моментално хуква навън. Още преди да е излязла, цигарата изниква между зъбите ѝ. Догонвам я в коридора.

— Добре се справяш — лъжа я аз.

— Онова копеле да не вземе да разпитва за сексуалния ми живот? — ръмжи тя.

— Сигурно.

Представям си я в леглото с Бъди и едва се удържам от смях. Тя отчаяно смуче цигарата, сякаш ѝ е за последно.

— Не можеш ли да му попречиш?

— Ако вземе да прекалява, ще се намеся. Но той има право да пита почти за всичко.

— Мръсник нахален.

Вторият час се влачи още по-бавно от първия. Дръмонд навлиза във финансовата област и научаваме как са закупили къщата, две коли (едната е фордът) и част от мебелите. Киплър вече не трае и го съветва да побърза. Изслушваме куп подробности за Бъди, раните му, къде е работил и как се е пенсионира. Освен това узнаваме от какво се увлича и как си прекарва дните.

Киплър язвително препоръчва на Дръмонд да потърси нещо по-съществено.

Дот съобщава, че се налага да отскочи до тоалетната. Вчера я посъветвах да използва този претекст, щом се почувства уморена. Тя се измъква в коридора и пали три цигари една подир друга, докато аз разговарям с нея и гълтам тютюнев дим.

Към средата на третия час най-сетне се добираме до искането за изплащане на обезщетение. Подготвил съм копия от всички документи в досието, включително историята на заболяването на Дони Рей, и сега те лежат на спретната купчинка върху масата. Киплър ги е прегледал. Случаят е извънредно благоприятен — нито един съмнителен документ. Нямаме какво да крием. Дръмонд може да прегледа всичко.

Според Киплър, а и според Дек при подобни дела не е рядкост застрахователните компании да крият документи от собствените си адвокати. Случва се доста често, особено ако компанията има кривливи ризи и не желае да ги изкара на показ.

Миналата година на лекции по съдебния правилник с изненада научихме за безброй дела, изгубени от големи корпорации само защото са укривали документи от своите адвокати.

Колкото по-дълбоко нагазваме в книжната купчина, толкова повече се вълнувам. Киплър също. Дръмонд вече подаде писмена заявка да получи тези документи, но до крайния срок остава цяла седмица. Искам да видя лицето му, когато се сблъска с онова обидно писмо. И Киплър изгаря от нетърпение.

Предполагаме, че вече е видял повечето документи, но не всички. Той е получил своето от клиента, аз — от семейство Блек. В общи линии фактите несъмнено съвпадат. Аз също подадох заявка за документи — почти пълно копие на неговата. Заедно с отговора си

Дръмонд ми прати неща, с които разполагам от три месеца. Купища хартия...

По-късно, ако всичко върви според плановете, ще получа нова пратка документи от седалището на компанията в Кливланд.

Започваме с полицата. Дот я подава на Дръмонд, който хвърля бърз поглед и прехвърля документа на Хил; следва Плънк и накрая Гроун. Това отнема доста време, защото тия палячовци прелистват страница по страница. От месеци насам разполагат с проклетата полица. Но времето е пари. Най-сетне секретарката прилага полицата към показанията на Дот.

Следващият документ е първото писмо за отказ, което също минава по веригата. Второ писмо, трето, четвърто... Отчаяно се мъча да не заспя.

Идва ред на обидното писмо. Инструктирал съм Дот просто да го подаде на Дръмонд без никакъв коментар. Не искам да му подсказвам нищо в случай, че не е запознат. Дот едва се удържа, защото писмото е възмутително. Дръмонд поема листа и чете:

Скъпа мисис Блек,

Нашата компания вече седем пъти е отхвърляла писмено вашите претенции. Сега ги отхвърляме за осми и последен път. Вие очевидно сте тъпа, тъпа, тъпа!

За трийсет години борба из съдебните зали Дръмонд е станал великолепен артист. Моментално усещам, че никога не е виждал това писмо. Клиентът му не го е включил в досието. Ударът е тежък. Челюстта му леко провисва. Върху челото му се сбират три дълбоки бръчки. Той свирепо присвива очи. Чете още веднъж.

И сетне той извършва нещо, за което по-късно дълбоко ще съжалява. Откъсва очи от писмото и ме поглежда. Разбира се, аз също го гледам със злорада усмивка, сякаш искам да кажа: „Спилах ли те, мой човек?“

И за да се закопае окончателно, той обръща очи към Киплър. Негова светлост дебне всяко примигване, всяко мускулче по лицето му и си прави очевидните изводи. Дръмонд е зашеметен от това, което държи.

Той се опомня бързо, но злото вече е сторено. Връчва писмото на Хил, който дреме и не усеща, че поема от шефа си бомба. Гледаме го как тъпее няколко секунди, после изведнъж проумява.

— Извън протокола — казва Киплър. Машинописката вдига ръце, операторът изключва камерата. — Мистър Дръмонд, за мен е очевидно, че за пръв път четете това писмо. Имам чувството, че вашият клиент е укривал документи и тепърва ще се опитва да укрие още. Съдил съм доста застрахователни компании и знам, че техните документи имат странния навик да изчезват. — Киплър се привежда напред и насочва пръст срещу Дръмонд. — Ако още веднъж забележа да укривате документи от ищеца, ще накажа и вас, и клиента ви. Ще наложа най-строги санкции, включващи заплащане на адвокатски разноски в съответствие с вашия личен хонорар. Разбрахте ли ме?

Санкциите са единственият начин да спечеля по двеста и петдесет долара на час.

Дръмонд и неговата свита все още са зашеметени от удара. Мога само да гадая как ще посрещнат съдебните заседатели подобно писмо. Те явно мислят за същото.

— Обвинявате ме в укриване на документи ли, ваша светлост?

— Още не — отвръща Киплър, без да сваля пръст. — Засега само предупреждавам.

— Ваша светлост, смятам, че трябва да си направите отвод от това дело.

— Това официално предложение ли е?

— Да, сър.

— Отхвърля се. Нещо друго?

Дръмонд рови из документите, колкото да се намира на работа. Напрежението не отслабва. Горката Дот стои като вкаменена, сигурно мисли, че с нещо е предизвикала този сблъсък. Аз самият съм се стегнал.

— За протокола — обявява Киплър, гледайки втренчено Дръмонд.

Следват още няколко въпроса. Още няколко документа минават по конвейера. В два и половина прекъсваме за обяд и след един час сме отново на линия. Дот буквално изнемогва.

Киплър строго заръчва на Дръмонд да побърза. Той се опитва, но не му е лесно. Твърде отдавна работи по един и същ начин и е

натрупал толкова много пари, че му се ще да протака до безкрайност.

Моята клиентка избира разкошна тактика. Извън протокола обявява на противника, че има проблеми с пикочния мехур — нищо сериозно, нали разбирате, но все пак вече е почти на шейсет. И започва все по-често да отскача до тоалетната. Както може да се очаква, Дръмонд има цял куп въпроси относно нейния пикочен мехур, но накрая Киплър го отрязва. На всеки петнайсет минути Дот се извинява и напуска залата. Не бърза да се връща.

Сигурен съм, че нищо ѝ няма на мехура — вероятно се крие в някоя кабинка и пуши като комин. Тактиката ѝ позволява да се успокои, а Дръмонд губи сетни сили.

В три и трийсет, шест часа и половина след като започнахме, Киплър обявява край на показанията.

* * *

За пръв път от две седмици насам всички коли са изчезнали. Кадилакът на мис Бърди е сам-самичък. Паркирам зад него на обичайното място и обикалям къщата. Жива душа няма.

Най-после са си заминали. Откакто пристигна Делбърт, не съм разговарял с мис Бърди, а имаме доста неща за обсъждане. Не ѝ се сърдя, просто искам да поговорим.

Вече съм на стълбата пред апартамента, когато чувам глас. Не е на мис Бърди.

— Руди, може ли за минутка? — подвиква Рандолф, ставайки от люлеещия се стол зад къщата.

Оставям самото и куфарчето си върху стъпалата и тръгвам към него.

— Заповядай, седни — казва той. Изглежда в чудесно настроение. — Трябва да поговорим.

— Къде е мис Бърди? — питам аз. Не свети нито един прозорец.

— Тя... ами, тя напуска за известно време. Искане да постои при нас във Флорида. Отлетя тази сутрин.

— Кога ще се върне?

Всъщност не е моя работа, но не мога да се удържа.

— Не знам. Може и да не се върне. Виж какво, отсега нататък двамата с Делбърт ще се грижим за нейните работи. Май напоследък доста я позабравихме, но сега тя иска да поемем всичко. А пък ние искаме да останеш тук. Дори ти предлагаме сделка. Живей си, наглеждай къщата, поддържай мястото и няма да има никакъв наем.

— Какво ще рече „да поддържам мястото“?

— Само в най-общи линии, нищо сериозно. Мама казва, че това лято добре си се оправял с двора, просто продължавай в същия дух. Вече оставихме в пощата новия ѝ адрес, тъй че с писмата няма да има проблеми. Стане ли нещо, обаждай ми се. Сделката не е за изпускане, Руди.

Така си е.

— Приемам — казвам аз.

— Добре. Знаеш ли, мама много те харесва, казва, че си чудесен младеж и заслужаваш доверие. Нищо, че си адвокат. Ха-ха-ха.

— Ами колата ѝ?

— Утре ще я откарам във Флорида. — Той ми подава дебел плик. — Ето ти ключовете, телефоните на застрахователя, на сервиза за алармената система и тъй нататък. Плюс моя адрес и телефонен номер.

— Къде ще я настаните?

— При нас, близо до Тампа. Имаме хубава къщичка с голяма гостна. Добре ще се грижим за нея. Две от децата ми живеят наблизо, тъй че няма да скучае.

Представям си как търчат един през друг да се грижат за милата баба. С най-велика радост ще я глежат известно време, стига само да не живее прекалено дълго. Нетърпеливо я чакат да умре, та да станат богати. Едва се сдържам да не се разсмея.

— Добре — казвам аз. — Тя беше много самотна.

— Наистина много си ѝ харесал, Руди. Бил си добър към нея.

Гласът му е толкова топъл и искрен, че ми става тъжно.

Стискаме си ръцете и се сбогуваме.

Люшкам се в хамака, пъдя комарите и гледам луната. Не вярвам вече някога да видя мис Бърди и ме обзема странно чувство за самота, като че съм изгубил най-скъп приятел. Тия хора ще я стиснат в желязна хватка, докато умре, та да няма никакъв шанс за разни номера

със завещанието. Съвестта ме гризе, защото знам истината за нейното богатство, но не мога да я разкрия.

И в същото време неволно се усмихвам, като мисля за съдбата ѝ. Сега е напуснала тази пуста овехтяла къща и ще живее сред близките си. Мис Бърди изведнъж се превръща в център на внимание — точно това, за което си мечтае. Спомням си как в „Кипарисовите градини“ командваше тълпата, дирижираше песните, поучаваше, грижеше се за Боско и другите старци. Тя има златно сърце, но жадува за внимание.

Дано слънцето ѝ се отрази добре. Моля се да бъде щастлива. И се питам кой ли ще заеме нейното място в „Кипарисовите градини“.

Подозирам, че Букър избра този тежкарски ресторант, защото има добри новини. Масата е отрупана със сребърни прибори. Салфетките са ленени. Сигурно е намерил някой богат клиент да плати сметката.

Той пристига с петнайсетминутно закъснение — нещо необичайно за него, но нали напоследък е страшно зает — и първите му думи са:

— Изкарах.

Пием на малки глътки вода с лед, докато той развълнувано описва перипетиите на своята молба до изпитната комисия. Материалите били преразгледани, балът му се вдигнал с три точки и сега Букър е пълноправен адвокат. Никога не съм го виждал да се усмихва толкова много. Само още двама колеги от курса са успели да пробият. Сара Планкмор не е сред тях. Букър чул слух, че нейният бал е мизерен и работата ѝ в кабинета на федералния прокурор била под въпрос.

Въпреки протестите му поръчвам бутилка шампанско и нареждам на келнера да я пише за моя сметка. Веднъж се живее!

Пристигат блюда с невероятно тънко нарязана, но изящно подредена съомга и двамата дълго се наслаждаваме на гледката, преди да посегнем към приборите. Шанкъл разиграва Букър като маймуна по петнайсет часа на ден, но Шарлийн е безкрайно търпелива. Тя осъзнава, че сега мъжът ѝ понася несгоди, за да пожъне един ден богати плодове. Мислено благодаря на бога, че още нямам жена и деца.

Става дума за Киплър, който наскоро е разговарял с Шанкъл и новината плъзнала из кантората. Трудно се пази тайна в адвокатските кръгове. Шанкъл споменал на Букър, че Киплър му казал как неговият приятел — тоест аз — бил пипнал дело за милиони. Киплър явно е убеден, че здравата съм заклешил „Грейт Бенефит“ и остава само да

разберем точно колко милиона ще ни определят съдебните заседатели. Решил е на всяка цена да ме опази здрав и читав до процеса.

Разкошна клюка.

Букър пита с какво още се занимавам. Доколкото разбирам, Киплър май е подхвърлил, че си нямам друга работа.

Докато се наслаждаваме на десерта, Букър споменава, че имал някои досиета, които можели да ми свършат работа, После обяснява. Вторият по големина мебелен магазин в Мемфис се нарича „Ръфин“ — негърско търговско дружество с клонове из целия град. Всички ги знаят, най-вече защото тъпчат реклами из нощните предавания и обещават всевъзможни изгодни покупки без първоначална вноска. Според Букър печелят около осем милиона годишно и Марвин Шанкъл е техен адвокат. Работят предимно на кредит, затова имат сума ти неприбрани дългове. Просто такъв им е бизнесът. Фирмата на Шанкъл е задръстена от стотици досиета за длъжниците на „Ръфин“.

Искам ли да поема част от тях?

Събирането на дългове не е от нещата, които привличат тълпи от умни младежи към юридическите факултети. Ответниците са все бедни хора, закупили на кредит евтини мебели. Клиентът не иска да си прибере мебелите, държи на парите. Най-често длъжникът изобщо не се явява пред съда, тъй че адвокатът бива принуден да прибегне към конфискация или запор върху заплата. А това съвсем не е безопасно. Преди три години един местен адвокат беше прострелян, за щастие леко, от някакъв ядосан младеж след подобна история.

За да си изкарваш хляба на това поприще, трябва да имаш много дела, защото всяко от тях носи не повече от триста-четиристотин долара. Законът разрешава в дълга да се включват и адвокатските хонорари.

С две думи — гадна работа, но Букър ми я предлага, защото от нея все пак може да се изстиска нещичко. Хонорарите са скромни, при повече работа обаче поне ще изкарам колкото за режимни и прехрана.

— Мога да ти пратя над петдесет заедно с необходимите формуляри — обещава той. — Ще ти покажа как да ги попълваш. Има си начин.

— Колко е средният хонорар?

— Не може да се гадае, защото от някои няма да вземеш пукната пара. Хората са отпрашили от града или са обявили фалит. Но, общо

взето, бих казал, около сто долара на парче.

Петдесет пъти по сто прави пет хиляди долара.

— Обикновено процедурата трае към четири месеца — обяснява той. — Ако искаш, мога да ти пращам по двайсетина на месец. Подаваш ги наведнъж при един и същ съдия, всичко попълваш еднакво и насрочваш само едно заседание. Който дойде — дойде, после тръгваш да издирваш останалите. Деветдесет на сто е канцеларска работа.

— Прието — казвам аз. — Да имате нещо друго за изхвърляне?

— Може и да се намери. Имам те предвид.

Пристига кафето и ние се захващаме с онова, което адвокатите умеят най-добре — да разговарят за други адвокати. В случая си разменяме клюки за колегите от курса и кой как е навлязъл в живота.

Букър възкръсва пред очите ми.

Дек има дарбата да се промъква безшумно през едва откrehнатата врата. Непрекъснато ми погажда тоя номер. Седя си например на бюрото, дълбоко замислен или зает с някое от оскъдните досиета и изведнъж — хоп! — ето ти го Дек! Бих го скастрил, задето не чука, но не искам да му се карам.

И днес той цъфва изневиделица пред бюрото ми с наръч писма. Веднага забелязва новата купчинка папки.

— Какво е това? — пита той.

— Работа.

Дек вдига една от папките.

— „Ръфин“?

— Да, сър. Сега работим с втория по големина мебелен магазин в Мемфис.

— Несъбрани дългове — изрича той с отвращение, сякаш си е изцапал ръцете. И това от човек, който мечтае за още един потънал кораб с абитуриенти.

— Работата е честна, Дек.

— Само главоболия ще си докараш.

— Я върви да тичаш подир линейките.

Той изсипва пощата върху бюрото ми и изчезва също тъй безшумно, както се е появил. Дълбоко въздъхвам и разкъсвам тежкия

плик от „Брилянтин“. Вътре има сноп документи, дебел поне три пръста.

Дръмонд отговаря на моите въпроси, отхвърля всички коварни уловки и прилага част от документите, които изисквам. Ще ми трябват часове, за да прероя всичко. И още часове, за да разбера какво не е изпратил.

Особено важни са отговорите на моите въпроси. Трябва да взема показания от говорител на компанията и Дръмонд ми е посочил някой си Джак Ъндърхол от ръководството в Кливланд. Освен това поисках сведения за служебните постове и адресите на някои хора от „Грейт Бенефит“, чиито имена непрекъснато се повтарят в документацията на Дот.

Върху официална бланка, която ми даде съдията Киплър, натраквам предложение за взимане на показания от шест души. Избирам дата след седмица, като знам много добре, че Дръмонд ще си има неприятности. Той ми погоди същия номер с изслушването на Дот, сега му го връщам тъпкано. Нека ходи да се оплаква на Киплър.

Предстои ми да прекарам два-три дни в кливландското седалище на „Грейт Бенефит“. Не е много приятно, но нямам друг избор. Пътуването ще е скъпо — пътни, дневни, квартирни, съдебни разноски. Още не съм обсъждал въпроса с Дек. Честно казано, чакам го да изкара набързо пари от някоя катастрофа.

Делото „Блек“ вече запълва трета дебела папка. Държа ги в кашон на пода до бюрото. Всеки ден надничам вътре по десетина пъти и се питам дали знам какво върша. Кой съм аз, та да мечтая за бляскава съдебна победа? Как тъй ще сразя великия Лио Ф. Дръмонд?

Досега никога не съм заставал пред съдебни заседатели.

Преди час Дони Рей беше прекалено слаб, за да говори по телефона, и аз потеглям към Грейнджър. Наближава край на септември. Не помня точната дата, но диагнозата на Дони Рей е поставена преди повече от година. Дот ме посреща със зачервени очи.

— Мисля, че си отива — задавено казва тя.

Не съм и допускарал, че Дони може да изглежда по-зле, но сега лицето му е поразително бледо и крехко. Той спи в сумрачната стая.

Залязващото слънце хвърля светли правоъгълници по чаршафите на тясното легло. Телевизорът е изключен. В къщата тегне тишина.

— Днес не е хапнал нищичко — шепне Дот, докато гледаме към леглото.

— Боли ли го?

— Не много. Бих му две инжекции.

— Ще поседя малко — казвам аз и пристъпвам към стола.

Тя излиза. Чувам я как хълца в коридорчето.

Нищо не подсказва, че Дони Рей е жив. Впивам поглед в гърдите му, дебна за леко надигане и отпускане, но не забелязвам нищо. Стаята притъмнява. Включвам малката лампа на масата до вратата и той помръдва. Отваря очи, после пак ги затваря.

Значи така умират хората без застраховка. В едно общество, разполагащо с безброй богати лекари, лъскави болници, най-модерна медицинска апаратура и куп Нобелови лауреати, изглежда просто възмутително, че оставяме Дони Рей Блек да линее до смърт без медицинска помощ.

Той можеше да бъде спасен. Според закона е бил точно под рехавия чадър на „Грейт Бенефит“, когато страшната болест се е загнездила в тялото му. Още в мига на диагнозата е попаднал под закрилата на полицата, за която родителите му са заплатили с честно спечелени пари. Според закона „Грейт Бенефит“ се задължава по договор да осигури необходимото лечение.

Надявам се в най-скоро време да срещна човека, виновен за тази смърт. Той може да е обикновен чиновник, изпълняващ чужди нареждания. Може да е вицепрезидент, който дава тези нареждания. В момента ми се иска да заснема Дони Рей и някой ден да връча снимката на онази противна личност.

Той кашля и пак се размърдва, сякаш иска да ми каже, че още е жив. Гася лампата и оставам да седя на тъмно.

Може да съм сам, безсилен, изплашен и неопитен, но въпреки всичко съм *прав*. Ако семейство Блек не спечели това дело, значи в системата няма и капка почтеност.

Нейде в далечината светва улична лампа и един заблуден лъч пронизва прозореца, за да падне върху гърдите на Дони Рей. Сега те се движат, леко потрепват нагоре-надолу. Мисля, че опитва да се събуди.

Не ми остава да седя дълго в тази стая. Гледам костеливото тяло, почти невидимо под чаршафите, и се заклевам да отмъстя.

Развявайки черната тога, един разгневен съдия се възкачва на своето място. Днес е ден за молби и предложения — безкрайна верига от кратки, отегчителни спорове по купища въпроси, свързани с десетки дела. Залата е препълнена с адвокати.

Ние минаваме първи, защото Киплър е ядосан. Аз подадох молба да ми се разреши взимане на показания от шестима служители на „Грейт Бенефит“ в Кливланд идния понеделник. Дръмонд възрази, като се позоваваше естествено на своя свещен съдебен график. Но не само той, а и всички посочени свидетели се оказаха прекалено заети. И шестимата!

Киплър уреди тристранен разговор по телефона с нас двамата и стана доста напечено, поне за защитата. Дръмонд наистина е сериозно зает с другото дело, дори изпрати график по факса за доказателство. Киплър щеше да премълчи, но го ядоса твърдението на Дръмонд, че по-рано от два месеца не можел да отдели три дни за пътуване до Кливланд. Освен това и шестимата служители били крайно заети и можело да минат месеци, преди да ги съберем на едно място.

Днес Киплър ни е повикал, за да съдъвче Дръмонд по най-официален начин — с отбелязване в протокола. Тъй като от четири дни насам не пропускам да се обадя на негова светлост, знам много добре какво предстои. Грозна картина. Едва ли ще имам възможност да взема думата.

— За протокола — кресва Киплър и отсреща в залата клонингите на Дръмонд забиват носове в бележниците. Днес са четирима. — По дело номер 214668, *Блек срещу „Грейт Бенефит“*, ищецът е подал молба за взимане на показания от официален представител на компанията заедно с още петима служители, насрочено за идния понеделник, 5 октомври, в Кливланд, щата Охайо. Не ни изненадват възраженията на защитата под претекст, че възникват проблеми със съдебните графици. Така ли е, мистър Дръмонд?

Дръмонд бавно се изправя.

— Да, сър. Своевременно връчих на съда копие от графика за предварителни процедури по дело във федерален съд, започващо в понеделник. Аз водя защитата.

Дръмонд и Киплър вече два пъти водиха люти спорове по този въпрос, но сега е важно да се протоколира.

— И кога ще ви бъде възможно да включите нещо в графика си?
— пита Киплър с убийствен сарказъм.

Аз съм съвсем сам на масата. Дек го няма. На пейките зад гърба ми седят поне четирийсет адвокати и гледат как великият Лио Ф. Дръмонд бива сравнен със земята. Сигурно се питат кой съм — що за човек е това неизвестно хлапе, дето кара съдията да се сражава за него.

Дръмонд пристъпва от крак на крак.

— Ваша светлост, наистина съм претоварен. Може да минат...

— Ако не греша, казахте два месеца. Правилно ли съм чул?

Киплър се прави на потресен, че някакъв си адвокат може да бъде чак толкова зает.

— Да, сър. Два месеца.

— И все със съдебни процеси?

— Процеси, показания, молби, възражения. На драго сърце ще ви покажа целия си календар.

— В момента не мога да си представя нещо по-неприятно, мистър Дръмонд — отсича Киплър. — Ето какво ще направим и моля да слушате внимателно, защото всичко ще бъде документирано под формата на съдебно решение. Напомням ви, сър, че делото е определено за срочно придвижване, а в моя съд това означава без никакво разтакаване. Взимането на показания в Кливланд ще започне рано сутринта в понеделник.

Дръмонд рухва на стола и започва да драска в бележника си.

— Ако не можете да присъствате, много съжалявам — продължава Киплър. — Но в крайна сметка разполагате с още четирима адвокати по делото — Морхаус, Плънк, Хил и Гроун, а те, бих добавил, имат далеч по-богат опит от мистър Бейлър, който, ако не греша, получи адвокатски права миналото лято. Ясно ми е, че не можете да пратите в Кливланд само един адвокат. Разбирам, че трябва да са поне двама, но съм уверен, че все някак ще съберете достатъчно, за да защитите достойно своя клиент.

Думите сякаш увисват във въздуха. Адвокатите зад гърба ми са занемели. Усещам, че мнозина чакат този миг от години.

— Освен това посочените шестима служители ще се явят в понеделник сутринта и ще останат на разположение, докато мистър Бейлър ги освободи. Корпорацията е упълномощена да извършва делови операции в щата Тенеси. Следователно при сегашните обстоятелства случаят попада под моя юрисдикция и аз нареждам на тези шест лица да оказват пълно съдействие.

Дружината на Дръмонд хлътва в столовете и започва да пише още по-бързо.

— Ищецът е подал и молба да му бъдат предоставени определени документи. — Киплър млъква за миг и оглежда свирепо масата на защитата. — Чуйте ме, мистър Дръмонд, не искам никакви игрички с документите. Настоявам за пълна откритост и пълно сътрудничество. В понеделник и вторник ще гледам да съм близко до телефона, тъй че ако мистър Бейлър позвъни и ми каже, че не е получил документите, които му се полагат, аз пък ще грабна слушалката и ще направя каквото е необходимо. Разбрахте ли ме?

— Да, сър — казва Дръмонд.

— Можете ли да го обясните на клиента си?

— Мисля, че да.

Киплър се поотпуска и въздъхва дълбоко. В залата цари мъртвешка тишина.

— Всъщност размислих, мистър Дръмонд. Бих желал да видя съдебния ви график. Ако не възразявате, разбира се.

Дръмонд сам предложи това преди малко, тъй че сега няма как да откаже. Графикът се оказва дебел бележник с черни кожени корици — истинска хроника за живота и подвизите на един много зает човек. Подобен документ е нещо твърде лично и подозирам, че Дръмонд изобщо не е имал намерение да го дава на съдията.

Той гордо пристъпва напред, връчва бележника на негова светлост и изчаква. Киплър набързо прелиства месеците, без да се задълбочава в подробности. Търси свободни дни. Дръмонд виси край подиума в центъра на залата.

— Виждам, че нямате нищо предвидено за седмицата след 8 февруари.

Дръмонд се приближава и надниква в бележника. После кимва мълчаливо. Киплър му подава графика и той се връща на мястото си.

— И тъй, делото се насрочва за понеделник, 8 февруари — обявява негова светлост.

Преглъщам на сухо, дишам дълбоко и се правя на спокоен. Четири месеца изглеждат много време, до февруари е още далече, но за човек, който не си е имал работа дори с елементарно дело за сплескана броня, решението звучи ужасяващо. Десетки пъти съм чел досието от кора до кора. Зубря процесуалния кодекс и правилата за представяне на доказателства. Изчетох безброй книги, описващи как се взимат показания, как се подбират съдебни заседатели, как се води кръстосан разпит и как се печелят дела, но нямам ни най-малка представа как ще се развият нещата в тази зала на 8 февруари.

Киплър приключва с нас. Набързо си събирам багажа и тръгвам към изхода. На излизане забелязвам немалко любопитни погледи откъм тълпата адвокати, очакващи своя ред.

Тоя пък кой е?

* * *

Макар Дек да не си признава, знам, че най-близките му приятели са двама позакъсали частни детективи, с които се запознал, докато работел при Брузър. Единият се казва Бъч, бил е ченге и споделя пристрастието на Дек към игралните домове. Веднъж-дваж седмично отскачат заедно до Тюника да играят покер.

Нямам представа как, но Бъч е засякъл Боби Оут — агента, който продал полицата на семейство Блек. Намерил го в областната селскостопанска наказателна колония, където излежава десет месеца за подправка на чекове. Едно по-задълбочено проучване установило, че е разведен и е обявил фалит.

Дек дълбоко скърби, че е изпуснал такава риба. Оут има великолепни правни проблеми. Колко хонорар може да се изкара от него...

Някакъв дребен чиновник от неустановена порода ме посреща в наказателната колония, след като бивам най-старателно претърсен от шкембест пазач с грамадни ръчища. Отвежда ме в едно помещение близо до входа на главната сграда. Стаята е квадратна, с видеокамери, монтирани високо горе в ъглите. Прозрачна преграда дели арестантите от техните гости. Ще разговаряме през мрежа. Нямам нищо против. Надявам се посещението да бъде съвсем кратко. След пет минути въвеждат Оут през отсрещната врата. Той е около четирийсетгодишен, очилат, късо подстриган, слаботелесен и облечен в тъмносин затворнически костюм. Оглежда ме внимателно, докато сяда пред мрежата. Пазачът излиза и оставаме насаме.

Пъхвам визитна картичка през процепа под мрежата.

— Името ми е Руди Бейлър. Адвокат.

Защо ли звучи толкова зловещо?

Той приема новината храбро, дори опитва да се усмихне. Някога този тип си е изкарвал хляба, обикаляйки от врата на врата, за да продава евтини застраховки на бедняците, тъй че макар и закъсал, си остава дружелюбна душа — тъкмо човек, който умее да те залъже със сладки приказки.

— Приятно ми е — казва той по навик. — Какво ви води насам?

— Ето това — отвърщам аз, вадейки от куфарчето си копие на документите по делото. Пъхвам папката през процепа. — Водя съдебен процес от името на бивши ваши клиенти.

— Кой? — пита той и оглежда първата страница.

— Дот и Бъди Блек.

— „Грейт Бенефит“, а? — промърморва той. Веднъж Дек ми обясни, че повечето от тия улични агенти работят с по няколко компании. — Може ли да го прочета?

— Разбира се. Посочен сте като ответник. Четете спокойно.

Говорът и движенията му са лениви. Тук не се хаби енергия. Чете съвсем бавно, неохотно прелиства страниците. Горкият образ. Преживял е развод, после банкрут, сега лежи за измама, а отгоре на всичко аз се домъквам да го съдя за десет милиона.

Но той изглежда невъзмутим. Приключва с четенето и слага папката на плота до себе си.

— Знаете, че съм обявил фалит и законът ме пази.

— Да, знам.

Всъщност не. Според съдебните данни той е подал заявление за процедура през март, два месеца преди мен, и срокът му изтича. Един стар фалит няма да го опази от бъдещо съдебно дирене, но в едно има право. Беден е като църковна мишка. Нищо не можем да му направим.

— Наложил се да ви включим като ответник, защото сте продали полицата.

— Да, знам. Просто си вършите работата.

— Точно така. Кога излизате?

— След осемнайсет дни. Защо?

Може би ще се наложи да дадете показания.

— Тук ли?

— Може би.

— За къде бързате? Нека първо изляза оттук, пък тогава да дам показания.

— Ще си помисля.

За него моето посещение е равносилно на кратък отпуск и той не бърза да се сбогува. Няколко минути си бърборим за затворническия живот, после почвам да се озъртам към вратата.

Никога не съм бил на горния етаж в къщата на мис Бърди, но той се оказва също тъй прашен и мухлясал както долния. Отварям вратата на всяка стая, щраквам лампата, оглеждам набързо, после гася и затварям. Дюшемето в коридора скърца под краката ми. Тясна стълба води още по-нагоре, но се въздържа да тръгна по нея.

Къщата е много по-голяма, отколкото предполагах. И по-мрачна. Просто не мога да си представя как е живяла тук самичка. Обзема ме дълбоко чувство на вина, задето не прекарвах повече време с нея, не й правех компания за тъпите сериали, пренебрегвах блудкавото кафе и сандвичи с пуешко месо.

Както горе, така и долу няма помен от крадци. Заклучвам вратата към задния двор. Колко странно, че я няма. Не помня присъствието ѝ да ме е ободрявало, но все пак беше приятно да знам, че ако ми потрябва нещо, ще я намеря в голямата къща. Сега се чувствам самотен.

Спирам в кухнята и се заглеждам към телефона. Той е от старите, с кръгла шайба и аз едва не посягам да завъртя номера на Кели. Ако ми отговори, все ще измисля какво да ѝ кажа. Ако е Клиф, ще затворя. Дори и да проследи обаждането, аз не живея тук.

Днес мислих за нея повече от вчера. Тази седмица — повече от миналата.

Трябва да я видя.

Дек ме откарва с пикапа си до автогарата. Ранно неделно утро. Времето е приятно и ясно, из въздуха се носи лека прохлада, пръв предвестник на идващата есен. Слава богу, за няколко месеца се разделяме с влажната жега. Мемфис е прекрасен град през октомври.

Двупосочен самолетен билет до Кливланд струва почти седемстотин долара. По наши сметки стая в евтин, но безопасен мотел ще е около четирийсет долара на вечер, а дневните ще са минимални, защото не ям много. Показанията се взимат по наша молба, тъй че всички разноси остават за нас. Най-евтината съдебна секретарка, която открих по телефона в Кливланд, взима сто долара на ден само за присъствие плюс по два долара на страница за протоколиране. А показания от сто страници съвсем не са рядкост. Бихме искали да ги заснемем с видеокамера, но не ни е по джоба.

Същото се отнася и до въздушния транспорт. Правната кантора на Руди Бейлър просто не може да си позволи самолетен билет до Кливланд. С тойотата няма начин да поема по магистралите. Ако закъсам някъде, показанията отиват по дяволите. Дек почти беше готов да предложи пикапа, но и на него нямам вяра за хиляда и петстотин километра.

Автобусите на „Грейхаунд“ са сигурни, макар и ужасно бавни. Така или иначе, в крайна сметка пристигат. Не е идеалното решение, но какво пък толкова? Нямам какъде да бързам. Ще погледам пейзажи. Ще спестим ценни средства. Изобщо, измислил съм цял куп оправдания.

Дек кара мълчаливо. Мисля, че малко се срамува, задето не можем да си позволим нещо по-добро. Освен това знае, че би трябвало да дойде и той. Там ще се сблъскам с враждебни свидетели и купища непознати документи, които трябва да се прегледат незабавно. Хубаво би било да имам край себе си сродна душа.

Сбогуваме се на паркинга до автогарата. Дек обещава да се грижи за кантората и да налови клиенти. Не се съмнявам, че ще опита.

Той махва с ръка и подкарва към „Сейнт Питър“.

Никога не съм пътувал с „Грейхаунд“. Автогарата е малка, но чиста, препълнена с неделни пътници, повечето от които са стари негри. Намирам необходимото гише и закупувам резервирания билет. Той струва на моята фирма 139 долара.

В осем часа автобусът потегля и се отправя на запад, към Арканзас, после на север, към Сейнт Луис. Имам късмет — до мен не сядат никой.

Автобусът е почти пълен, празни са само три-четири седалки. По разписание трябва да стигнем до Сейнт Луис за шест часа, към седем вечерта да сме в Индианаполис, а към единайсет — в Кливланд. Това прави петнайсет часа друсане с автобуса. Показанията започват утре в девет сутринта.

Сигурен съм, че моите противници от „Брилянтин“ още спят; по някое време ще станат за сладка закуска, ще почетат вестник на двора, един-двама сигурно ще отидат на църква, после приятен обяд и една игра голф. Към пет следобед съпругите им ще ги откарат на аерогарата, където ще бъдат целунати за сбогом и настанени в първа класа. Час по-късно ще кацнат в Кливланд, където несъмнено някоя дребна риба от „Грейт Бенефит“ ще чака да ги откара в най-добрия хотел. След разкошна вечеря с коктейли и вино ще се съберат в лъскава заседателна зала и до късно ще кроят планове срещу мен. Още преди да съм се настанил в някой скапан мотел, те вече ще са в леглата — освежени и готови за война.

Сградата на „Грейт Бенефит“ се намира в изискан квартал на Кливланд, където някога са се заселвали белите бежанци от южните щати. Обяснявам на таксиметровия шофьор, че търся евтин мотел някъде наблизо и той веднага усеща къде да ме закара. Спира пред „Плаза Ин“. В съседство е ресторантът на Макдоналдс, отсреща има видеотека. Кварталът е оживен — стриптийз, закусвални, светлинни реклами, търговски центрове, евтини мотели. Наблизо трябва да има и пешеходна зона. Изглежда сравнително безопасно.

Свободни стаи се намират в изобилие и аз плащам трийсет и два долара в брой за една нощувка. Взимам разписка, както ми е заръчал Дек.

Две минути след полунощ се вмъквам в леглото, забивам поглед в тавана и между другото осъзнавам, че освен служителя от рецепцията никой на този свят не знае къде се намирам. Няма на кого да се обадя.

Естествено, не успявам да заспя.

Откакто започнах да ненавиждам „Грейт Бенефит“, често си представях седалището на фирмата. Виждах го като висока модерна сграда със стъклени стени, фонтан край главния вход, знамена, бронзови букви, изписващи названието и девиза на корпорацията. С две думи — всички символи на богатството и властта.

Не е точно така. Сградата се намира лесно, защото адресът е изписан с едри черни букви върху бетонната стена: Бейкър Гап Роуд 5500. Но името „Грейт Бенефит“ не се мярка никъде. Всъщност отвън не прави впечатление. Нито фонтани, нито знамена, просто грамадна пететажна плетеница от ъгловати сгради, които се сливат една с друга. Всичко е много модерно и невероятно грозно. Отвън стените са бели, със затъмнени стъкла.

За щастие главният вход е отбелязан и аз влизам в малко фоайе с няколко растения в пластмасови саксии край едната стена и любезна администраторка до другата. На главата ѝ има кокетни слушалки, от които на сантиметри пред устните се спуска миниатюрен микрофон. Върху стената зад нея са изписани имената на три компании: „ПинКон Груп“, „Грийн Лейкс“ и „Грейт Бенефит“. Кой кого владее? Под името на всяка се мъдри по някой самодоволен бронзов девиз.

— Казвам се Руди Бейлър и имам среща с мистър Пол Мойър — любезно съобщавам аз.

— Момент, моля. — Тя натиска един бутон и изчаква за момент. Не престава да се усмихва. — Мистър Мойър, мистър Бейлър иска да ви види.

Кабинетът му трябва да е наблизо, защото след по-малко от минута той ме връхлита с ръкостискания и най-сърдечни поздрави. Завиваме зад ъгъла и тръгваме към някакъв асансьор. Мойър е млад, почти на моя възраст и непрекъснато говори, без да каже нищо съществено. Слизаме на четвъртия етаж и аз губя всякакво чувство за ориентация сред това архитектурно чудовище. На четвъртия етаж

подовете са застлани с килими, осветлението е меко, по стените висят картини. Бъбрейки неуморно, Мойър ме повежда по коридора, отваря масивна врата и ме въвежда.

Добре дошъл в света на капитала. Оказваме се в необятна директорска зала с лъскава овална маса в средата и поне петдесет кресла около нея. Кожени кресла. Грамаден искрящ полилей виси само на два метра над средата на масата. В ъгъла отляво има барче. Отдясно — масичка на колелца с кафе, бисквити и понички. Около храната са се струпали съзаклятници — осем на брой, всички с черни костюми, бели ризи, раирани вратовръзки и черни обувки. Осем срещу един. Нервните тръпки из някои мои вътрешни органи се превръщат в истинско земетресение. Къде се скатава Киплър точно когато ми трябва? В момента дори присъствието на Дек би ми донесло известна утеха.

Четирима са моите скъпи приятели от „Брилянтин“. Още един познавам по лице от заседанията в Мемфис, другите трима са пълна загадка и лицата им стават безизразни, щом осъзнават, че съм пристигнал. За секунда спират да пият, дъвчат и разговарят. Просто ме гледат. Прекъснал съм много сериозен разговор.

Т. Пиърс Морхаус се опомня пръв.

— Заповядайте, Руди — казва той, но само защото така се налага.

Кимвам на Б. Дюи Клей Хил Трети, М. Алек Плънк Младши и Брандън Фулър Гроун, после се ръкувам с четиримата нови познати, докато Морхаус изстрелва едно след друго имена, които моментално забравям. Известната физиономия от престрелките при Киплър се оказва Джак Ъндърхол. Той е от юристите на „Грейт Бенефит“ и в случая са го определили за официален говорител на компанията.

Противниците изглеждат бодри и свежи, явно добре са си отспали след кратък полет и приятна вечеря. Дрехите им са изгладени и колосани, сякаш изобщо не са попадали в куфар. Аз съм омачкан, с кръвясали очи. Но сега не ми е до това.

Съдебният секретар пристига и Т. Пиърс ни подкарва към масата. Сочи тук и там, запазвайки централното място за свидетеля. От време на време спира и се чуди кого къде да сложи. Най-сетне измисля. Скромно заемам посоченото кресло и се опитвам да го придърпам по-близо до масата. Не е лесно, тая проклетия сигурно

тежи цял тон. На три метра отсреща момчетата от „Грейт Бенефит“ разтварят куфарчетата си, правейки всичко възможно да вдигнат повече шум — тракат ключалки, скърцат с ципове, стоварват папки, ровят хартии. След секунди масата е отрупана с документи.

Четиримата от компанията стоят неуверено зад съдебната секретарка и чакат какво ще им нареди Т. Пиърс. След като най-сетне привършва с подреждането на бележници и документи, той казва:

— А сега, Руди, смятаме да започнем с показанията на нашия официален представител Джак Ъндърхол.

Предвидил съм нещо подобно и нямам намерение да приема.

— Не, май не е най-доброто — казвам аз малко нервно.

Отчаяно се мъча да изглеждам самоуверен въпреки чуждия терен и вражеското обкръжение. Имам няколко причини да не започвам с официалния представител между другото и защото точно това им се иска. Непрекъснато си повтарям, че тук аз командвам.

— Моля? — изненадва се Т. Пиърс.

— Чухте ме. Държа да започнем с Джаки Леманчик от отдел „Обезщетения“. Но най-напред искам папката.

Ядрото на всяко застрахователно дело е исковата папка — комплектът писма и документи, събрани от завеждащия отдела. При по-сериозни случаи исковата папка съдържа поразителна летопис на цял наниз от измами. Имам право на достъп до нея и трябваше да я получа преди десет дни. Дръмонд обяви, че нищо не знае, и каза, че клиентът се мотае. Киплър издаде недвусмислено съдебно нареждане папката да ме чака тук.

— Ние смятаме за най-добре да започнем с мистър Ъндърхол — безпомощно възразява Т. Пиърс.

— Не ме интересува какво смятате — отсичам аз, разигравайки най-дълбоко възмущение и тревога. Мога да си го позволя, защото съдията е мой човек. И нахално добавям: — Да се обадя ли на съдията?

Киплър не е тук, но невидимото му присъствие властва в залата. В нареждането му се казва черно на бяло, че шестимата посочени от мен свидетели трябва да бъдат тук в девет сутринта и само аз решавам в какъв ред да бъдат разпитани. Остават на разположение, докато ги освободя. Освен това в нареждането има отворени вратички за допълнителни показания, след като задълбая в нещата. Цяла нощ съм

подскачал от нетърпение да ги заплаша с едно обаждане до негова светлост.

— Ами ние... такова... имаме проблем с Джаки Леманчик — казва Т. Пиърс, като се озърта нервно към четиримата от компанията, които са се оттеглили до вратата. Те пък задружно оглеждат връхчетата на обувките си и пристъпват от крак на крак. Т. Пиърс седи точно срещу мен и поема цялата тежест на удара.

— Какъв проблем? — питам аз.

— Тя вече не работи при нас.

Неволно зяпвам. Заше метен съм и за секунда нямам представа какво да кажа. Гледам го и се мъча да събера мисли.

— Кога е напуснала?

— Към края на миналата седмица.

— Какво означава „към края“? Миналия четвъртък бяхме в съда. Знаехте ли го тогава?

— Не. Напуснала е в събота.

— Уволнена ли е?

— Подала е молба за напускане.

— Къде е сега?

— Вече не работи тук, разбирате ли? Не можем да я представим като свидетел.

Вглеждам се в записките си, търсейки други имена.

— Добре, какво ще кажете за Тони Крик, младши инспектор в същия отдел?

Отново шумолене и пристъпване от крак на крак.

— И него го няма — казва Т. Пиърс. — Съкратен е.

Втори шамар за броени секунди. Вие ми се свят. Какво да правя сега?

Компанията е изхвърлила тия хора на улицата, за да не разговарят с мен.

— Какво съвпадение — унило казвам аз.

Хил и Гроун не откъсват погледи от бележниците. Какво ли толкова имат да пишат?

— Нашият клиент е в период на временни съкращения — обяснява Т. Пиърс с най-сериозна физиономия.

— Ами Ричард Пелрод, главен експерт? И той е съкратен, познах ли?

— Не. Той е тук.
— А Ръсел Крокит?
— Мистър Крокит се прехвърли в друга компания.
— Значи не е съкратен.
— Не.
— Подал е молба като Джаки Леманчик.
— Точно така.

Когато са изпратили онова обидно последно писмо, Ръсел Крокит е бил главен инспектор в отдела. Въпреки всички нерви и страхове около това пътуване с нетърпение чаках да го видя.

— А Еверет Льфкин, вицепрезидент, отговарящ за отдела? Съкратен ли е?

— Не. Той е тук.

Настава безкрайно мълчание и всеки гледа да си намери работа, докато гръмотевиците утихнат. Моето дело е предизвикало същинска касапница. Грижливо записвам в бележника си с какво да продължа.

— Къде е папката? — питам аз.

Т. Пиърс се пресята назад, взима куп документи и ги плъзва през масата. Всички са чистичко изкопирани и пристегнати с ластичета.

— По хронологичен ред ли са? — питам аз. Това беше споменато в нареждането на Киплър.

— Мисля, че да — отвърща Т. Пиърс и поглежда четиримата от „Грейт Бенефит“, сякаш му се ще да ги удуши.

Документацията е дебела половин педя. Без да махам ластичетата, казвам:

— Дайте ми един час. После ще продължим.

— Разбира се — кимва Т. Пиърс. — Отсреща има малка заседателна зала.

Той се изправя и посочва нейде зад гърба ми.

Когато ме оставят сам, сядам и незабавно потъвам в документите.

Един час по-късно влизам в директорската зала. Моите хора търпеливо пият кафе и си бърбят.

— Трябва да позвъним на съдията — казвам аз и Т. Пиърс подскача до тавана. Посочвам му съседната зала. — Оттам.

Двамата хващаме по един телефон и аз набирам служебния номер на Киплър. Той отговаря още след втория сигнал. Представяме се и му желаем добро утро.

— Имаме проблеми, ваша светлост — бързам аз да насоча разговора.

— Какви проблеми? — пита той.

Т. Пиърс слуша и тъпо се взира в пода.

— От шестимата свидетели, посочени в моята молба и вашето нареждане, трима изведнъж са изчезнали. Напуснали, съкратени, сполетяло ги още не знам какво, но, така или иначе, не са тук. Станало е в самия край на миналата седмица.

— Кои са?

Не се съмнявам, че стиска нареждането и гледа имената.

— Джаки Леманчик, Тони Крик и Ръсел Крокит вече не работят в компанията. Пелрод, Лъфкин и официалният представител Ъндърхол са се спасили по чудо от клането.

— А папката?

— Взех исковата папка и току-що я прегледах.

— И какво?

— Липсва поне един документ — казвам аз, гледайки внимателно Т. Пиърс. Той се навъсва, сякаш направо не може да повярва.

— Кой документ? — пита Киплър.

— Обидното писмо. Няма го в папката. Не ми остана време да проверя за други документи.

Адвокатите на „Грейт Бенефит“ видяха онова обидно писмо едва миналата седмица. Върху екземпляра, който Дот връчи на Дръмонд по време на показанията, беше напечатано с едри букви КОПИЕ. Направих го нарочно, та ако по-късно писмото се появи, да знаем откъде е дошло. Оригиналът е на сигурно място при другите документи. За Дръмонд и неговата дружина би било прекалено рисковано да добавят със закъснение в папката това белязано копие.

— Вярно ли е, Пиърс? — пита Киплър.

Пиърс наистина се обърква.

— Съжалявам, ваша светлост, но не знам. Прегледах папката, но... е, нали знаете. Не съм проверил всичко.

— В една стая ли сте, момчета?

— Да, сър — дружно отвърщаме ние.

— Добре. Пиърс да напусне стаята. Руди, изчакай на телефона.

Т. Пиърс отваря уста да каже нещо, но се опомня навреме. Напълно сащисан, той оставя слушалката и напуска залата.

— Добре, ваша светлост, сам съм — казвам аз.

— Как е настроението там? — пита той.

— Много напрегнато.

— Нищо чудно. Ето какво ще направим. Укривайки свидетели и документи, те ми отвориха възможността да издам заповед за призоваване на свидетелите в Мемфис. Всичко зависи от съдията, а тия приятели си заслужиха наказанието. Мисля, че не би трябвало да взимаш показания от никой друг, освен Ъндърхол. Разпитвай за каквото ти хрумне, но гледай да го притиснеш до стената с уволнението на тримата липсващи свидетели. Смачкай го. Като приключиш, прибирай се. Ще насроча заседание за края на тази седмица и всичко ще изкарам наяве. Не забравяй да вземеш документацията.

Драскам в бележника като луд.

— А сега викни Пиърс да му поиздърпам ушите — казва той.

Дек вече си има визитна картичка, която го представя като *адвоконсулт*. Чувал бях за юрисконсулти, но подобно животно не ми е известно. Сега той обикаля из коридорите на Градския съд и лови дребни престъпници, очакващи да застанат пред съдия. Гледа кой е най-уплашен и стиска документи, после преминава в атака. Дек нарича това „танцът на лешояда“ — светкавична хватка за лов на клиенти, отработена до съвършенство от тълпите улични адвокати, които се вихрят из Градския съд. Веднъж ми предложи да тръгна с него, та да се отракам. Любезно отказах.

Дерик Доугън е трябвало да бъде сразен с „танца на лешояда“, но провалил номера, като запитал: „Мама му стара, какво е това адвоконсулт?“ Дек, който за всичко си има готов отговор, този път не успял да задоволи любопитството му и побързал да се оттегли. Но Доугън запазил картичката. Същия ден, както пресичал улицата, някакъв хлапак профучал с непозволена скорост и го закачил. Двайсет и четири часа след като бил казал на Дек да се разкара, той набра нашия номер от болничната си стая в „Сейнт Питър“. Дек вдигна слушалката, докато аз се ровех из убийствената паяжина от застрахователни документи. След броени минути двамата се носим към болницата. Доугън държеше да говори с истински адвокат, а не с някакъв си адвоконсулт.

Това е първото ми почти съвсем законно посещение в болницата. Заварваме Доугън със счупен крак, с потрошени ребра, пукната китка и лицеви контузии. Той е млад, двайсетинагодишен, без венчална халка. Поемам нещата в свои ръце като истински адвокат, ръся отлично наизустените съвети да се пази от застрахователите и да не разговаря с никого. Работата е ясна — ние срещу тях, а моята фирма води повече

дела за автомобилни катастрофи от всички други юристи в Мемфис. Дек се усмихва. Добре ме е научил.

Доугън подписва договор и пълномощно за достъп до медицинските му документи. Боли го, затова не се задържа. Нали е подписал. Сбогуваме се и обещаваме да наминем утре.

Към пладне Дек разполага с копие от полицейския доклад и вече е разговарял с бащата на момчето. Застраховани са в „Стейт Фарм“. Бащата неблагоприятно споменава, че според него застраховката е с лимит дваисет и пет хиляди долара. Двамата с момчето ужасно съжбяляват. Няма проблеми, уверява Дек, благославяйки катастрофата.

Една трета от дваисет и пет хиляди прави осем и нещо. Обядваме в разкошен ресторант. Аз поръчвам вино. Дек си поръчва десерт. Това е най-великият момент от историята на нашата фирма. Три часа кроим планове как да похарчим парите.

* * *

В четвъртък, три дни след пътуването до Кливланд, аз отново седя пред Киплър. Часът е пет и половина следобед. Негова светлост подбра времето така, че великият Лио Ф. Дръмонд да дотърчи след тежък съдебен ден и да си изтърпи наказанието. Присъствието му попълва екипа на защитата — и петимата са налице. Правят се на самоуверени, макар всички да знаят какво ги чака. Джак Ъндърхол, юристът от „Грейт Бенефит“, също е тук, но другите са предпочели да си стоят в Кливланд. Не ги упреквам.

— Предупредих ви за документите, мистър Дръмонд — сурово изрича негова светлост. Призова ни за тишина само преди пет минути, а Дръмонд вече е разбит на пух и прах. — Мисля, че бях доста ясен, дори го изразих в писмена форма, в съдебно нареждане, тъй да се каже. Е, какво стана?

Дръмонд навярно не е виновен. Клиентът го разиграва и аз дълбоко подозирам, че в Кливланд са се изпокарали. Лио Дръмонд е олицетворение на самолюбие и трудно понася унижения. Почти ми дожбялява за него. Води дело за милиони във Федералния съд, сигурно спи по три часа на нощ, главата му е пламнала, а сега го домъкват тук да оправдава нечистите ходове на своя калпав клиент.

Почти ми дожалява.

— Това е непростимо, ваша светлост — отвърща той с подкупваща искреност.

— Кога узнахте, че тези трима свидетели вече не работят за клиента ви?

— В неделя следобед.

— Опитайте ли се да уведомите адвоката на ищеца?

— Да. Не успяхме да го открием. Дори се обадохме до всички авиолинии.

— Ами да се бяхте обадили в „Грейхаунд“.

Киплър бавно клати глава в пристъп на величаво възмущение.

— Седнете, мистър Дръмонд — казва той.

До мен още не е опрял.

— Ето какво, господа — продължава негова светлост. — По следващия понеделник ще се съберем тук за взимане на показания. От страна на ответника ще се явят следните свидетели: Ричард Пелрод, главен експерт; Еверет Лъфкин, вицепрезидент по обезщетенията; Кърмит Олди, вицепрезидент по гаранциите; Брадфорд Барне, вицепрезидент по административните въпроси и мистър Уилфред Кийли, изпълнителен директор.

Киплър ми заръча да избира когото си харесам.

Имам чувството, че момчетата отсреща ще засмучат всички въздух в залата.

— Без извинения, без закъснения и отсрочки. Разбира се, пътуването е за тяхна сметка. Ще останат на разположение толкова дълго, колкото ищецът намери за добре, и няма да бъдат освободени без разрешение на мистър Бейлър. Всички разходи за взимането на показания, включително протоколиране и машинопис, ще се поемат от „Грейт Бенефит“. Нека предвидим три дни за цялата процедура. Освен това на ищеца да бъдат връчени копия от всички документи най-късно до идната сряда, пет дни преди показанията. Копията да бъдат четливи и хронологично подредени. Всяко неизпълнение ще се наказва най-строго. И като стана дума за наказание, определям за ответника „Грейт Бенефит“ санкцията да заплати на мистър Бейлър разносните, по проваленото му пътуване до Кливланд. Мистър Бейлър, колко струва двупосочен самолетен билет до Кливланд?

— Седемстотин долара — най-искрено отговарям аз.

— Първа класа или туристическа?

— Туристическа.

— Мистър Дръмонд, вие изпратихте в Кливланд четирима адвокати. В коя класа пътуваха — туристическа или първа?

Дръмонд хвърля кръвнишки поглед към Т. Пиърс, който се свива като хлапе, спипано около сладкото, после отговаря:

— В първа класа.

— Така си и мислех. Колко струва първокласният билет?

— Хиляда и триста.

— Колко похарчихте за дневни и квартирни, мистър Бейлър?

Всъщност похарчих само четирийсет долара. Но би било голям срам да го призная пред всички. Сега съжалявам, че не наех президентски апартамент.

— Около шейсет долара — казвам аз.

Леко раздувам, но не съм алчен. Техните стаи сигурно са били по сто и трийсет долара на вечер.

Киплър записва всичко това с театрални жестове, а машинката в главата му трака.

— Колко време ви отне пътуването? По два часа в двете посоки?

— Горедолу — потвърждавам аз.

— По двеста долара на час, значи осемстотин долара. Други разноски?

— Двеста и петдесет за съдебната секретарка.

Той добавя, пресмята, проверява и казва:

— Нареждам ответникът в петдневен срок да заплати на мистър Бейлър обезщетение от две хиляди четиристотин и десет долара. Ако не бъде получена от мистър Бейлър в посочения срок, сумата автоматично ще се удвоява всеки ден до получаване на чека. Разбрахте ли, мистър Дръмонд?

Не мога да сдържа усмивката си.

Дръмонд бавно се изправя, леко пречупва кръст и разперва ръце.

— Протестирам — казва той.

Кипи му отвътре, но се владее.

— Протестът ще се има предвид. Клиентът ви разполага с пет дни.

— Няма доказателство, че мистър Бейлър е летял с първа класа.

Оспорването е в кръвта на всеки защитник. Дребнави са си по природа. Пък и така е по-изгодно. Но за клиента на Дръмонд парите са дреболия и той би трябвало да осъзнава, че както е тръгнал, няма да стигне доникъде.

— Вече бе изяснено, че полетът до Кливланд и обратно струва хиляда и триста долара, мистър Дръмонд. Точно това изисквам от клиента ви.

— На мистър Бейлър не му плащат на час — контраатакува Дръмонд.

— Твърдите ли, че той не цени времето си?

— Не.

Всъщност точно това иска да каже — че съм жалък уличен навлек и времето ми изобщо не може да се мери с неговото.

— В такъв случай ще му платите по двеста долара на час. И се благодарете, че не ви карам да го обезщетите за цялото време, прекарано в Кливланд.

Е, нямам късмет и това си е!

Дръмонд безсилно размахва ръце и се връща на място. Киплър свирепо го гледа отгоре. За няколко месеца вече се е прочул със своята ненавист към големите фирми. При други дела също не си е поплювал със санкциите и това вдигна доста шум из адвокатските среди. Вече го знаят, че бързо се пали.

— Нещо друго? — ръмжи той към защитата.

— Не, сър — високо се обаждам аз, за да ме забележат.

Съзаклятниците отсреща единодушно поклащат глави и Киплър размахва чукчето. Бързо събирам документите и се изнизвам от залата.

За вечеря хапвам сандвич с бекон при Дот. Слънцето бавно потъва зад дърветата в задния двор, където Бъди се е загнездил във форда и отказва да дойде на масата. Дот се оплаква, че напоследък прекарва там все повече време заради Дони Рей. На момчето му остават броени дни и Бъди има само един начин за борба — да се напива скришом в колата. Всяка сутрин отива да постои при сина си, обикновено излиза разплакан и после по цял ден не желае да види никого.

А и изобщо няма навика да влиза в къщата, щом са дошли чужди хора. Не възразявам. Дот също. Разговаряме за делото, за ходовете на „Грейт Бенефит“ и невероятната справедливост на съдията Тайрън Киплър, но тя е загубила интерес. Пламенната жена, която срещнах преди шест месеца в „Кипарисовите градини“, сякаш се е предала. Тогава искрено вярваше, че един адвокат — който и да било, дори аз — може да спласи компания като „Грейт Бенефит“ и да я върне в правия път. Още имаше време за чудо. Сега всяка надежда е мъртва.

Дот никога няма да си прости за смъртта на Дони Рей. Много пъти ми е казвала, че е трябвало да хукне по адвокати още след първия отказ на „Грейт Бенефит“. Вместо това тя решила сама да праща писмата. Подозирам, че още при първата заплаха със съд, „Грейт Бенефит“ наистина щеше да отстъпи и да осигури лечението. Мисля така по две причини. Първо — те са виновни до немай-къде и много добре го разбират. И второ — предложиха споразумение за седемдесет и пет хиляди на мен, зеления новак. Те се боят. Адвокатите им треперят. Шефовете в Кливланд умират от страх.

Дот ми поднася нескафе без кофеин и излиза да нагледа съпруга си. С чаша в ръка отивам до стаята в дъното, където Дони Рей спи под чаршафите, сгушен на една страна. Единствената светлина идва от нощната лампа в ъгъла. Сядам до нея с гръб към отворения прозорец, от който долита прохладата. Кварталът е тих, стаята — безмълвна.

Завещанието му е съвсем простичко — само няколко реда, че оставя всичко на майка си. Съставих го преди седмица. Той не притежава нищо и завещанието е безполезно, но му помогна да се почувства по-добре. Вече планира и погребението си. Дот уреди нещата. Дони Рей иска да нося ковчега.

Взимам книгата, която чета на пресекулки вече от два месеца — дебел том с четири събрани романа. Издадена е преди трийсет години, други почти не се намират в къщата. Оставям я на едно и също място и чета по няколко странички при всяко посещение.

Дони Рей пъшка и се раздвижва. Чудя се какво ли ще стане, когато някоя сутрин Дот влезе и открие, че е заспал завинаги.

Сега тя ни оставя сами. Чувам я да мие чинии. Бъди май вече се е прибрал. Чета около час, хвърляйки от време на време поглед към Дони Рей. Ако се събуди, ще поговорим, може да включи телевизора. Както поиска.

От хола долита непознат глас, после някой почуква. Вратата бавно се открява и минават няколко секунди, преди да разпознае младия мъж на прага. Доктор Корд е дошъл на домашно посещение. Ръкуваме се и тихо разменяме няколко думи край леглото, после се отдръпваме към прозореца.

— Просто минавах — шепне той, сякаш всеки ден отива на работа през този квартал.

— Заповядайте — соча аз единствения свободен стол.

Сядаме с гръб към прозореца, коляно до коляно, и гледаме умиращото момче в леглото само на два метра от нас.

— Откога сте тук? — пита Корд.

— От около два часа. Вечерях с Дот.

— Той събуди ли се?

— Не.

Седим в полумрака и лекият ветрец облъхва вратовете ни. Живеем по часовник, но сега времето сякаш е спряло.

— Мислех си... — едва чуто пошушва Корд. — За това дело. Имате ли представа кога ще бъде?

— На 8 февруари.

— Твърдо ли?

— Така изглежда.

— Не мислите ли, че ще е по-ефектно да говоря пред съда, отколкото да дам писмени показания?

— Разбира се.

Корд е опитен лекар. Знае много за съдилищата и показанията. Той подпира лакти върху коленете си и се привежда напред.

— Тогава да зарежем показанията. Ще дойда на живо, в цвят и звук. Без хонорар.

— Много сте великодушен.

— Зарежете. Това е най-малкото, което мога да сторя.

Унасяме се в мисли. От време на време откъм кухнята долита тих шум, но иначе къщата е безмълвна. Корд явно не е от приказливите.

— Знаете ли какво работя? — пита накрая той.

— Какво?

— Слагам на хората диагнози, после ги подготвям да умрат.

— Защо избрахте онкологията?

— Да ви кажа ли истината?

— Защо не?

— Онколозите са търсени специалисти. Проста сметка, нали? Не е толкова пренаселено, колкото в другите специалности.

— Е, сигурно все някой трябва да го прави.

— Всъщност не е чак толкова зле. Обичам си работата. — Той млъква за миг и поглежда пациента си. — Виж, това е тежко. Да гледаш как човек си отива без лечение. Ако присаждането на костен мозък не беше толкова скъпо, може би щяхме да уредим нещо. Бях готов да работя безплатно, но цената си остава двеста хиляди долара. Никоя болница в страната не може да си позволи подобни разходи.

— От такова нещо човек почва да мрази застрахователите, нали?

— Да. Определено. — Дълга пауза. — Да им го върнем тъпкано.

— Опитвам се.

— Женен ли сте? — пита той, като надига глава и поглежда часовника си.

— Не. А вие?

— Разведен съм. Хайде да пийнем по бира.

— Бива. Къде?

— Знаете ли стридения бар на Мърфи?

— Естествено.

Измъкваме се на пръсти покрай Дони Рей, сбoguваме се с Дот, която пуши в люлеещия се стол на верандата, и напускаме къщата.

По една случайност съм заспал, когато телефонът звъни в три и двайсет през нощта. Или Дони Рей е починал, или има самолетна катастрофа и Дек хуква на лов. Кой друг би звънял по това време?

— Руди? — долита отсреща безкрайно познат глас.

Сядам и посягам към лампата.

— Мис Бърди!

— Извинявай, че се обаждам в такъв отвратителен час.

— Няма нищо. Как сте?

— Ами... те са лоши с мен.

Затварям очи, въздъхвам дълбоко и се катурвам в леглото. Чудно, защо ли не съм изненадан?

— Кой е лош? — питам аз колкото да кажа нещо. По това време на денонощието не е лесно да изпитваш съчувствие.

— Джун е най-лошата — казва тя, като че има официална класация. — Не ме иска в къщата.

— Значи живеете с Рандолф и Джун?

— Да, ужасно е. Просто ужасно. Не смея да ям.

— Защо?

— Може да ми сложат отрова.

— Недейте така, мис Бърди.

— Сериозно ти казвам. Всички ме чакат да умра, това е. Подписах ново завещание, с което им оставям всичко, още в Мемфис го подписах и като дойдохме в Тампа, отначало бяха много мили. Внуците идваха всеки ден. Носеха ми цветя и шоколадови бонбони. После Делбърт ме отведе на преглед. Докторът провери всичко и рече, че съм много здрава. Те май очакваха нещо друго. Мисля, че докторът ги разочарова, и за една нощ се промениха. Джун пак стана злобна уличница, каквато си беше. Рандолф само се мъкне по голф и изобщо не се прибира. Делбърт пък хукна по надбягвания с кучета. Вира мрази Джун, Джун мрази Вира. Повечето внуци, знаеш, нямат никаква работа, ама и те се изпариха.

— За какво ми звъните толкова късно, мис Бърди?

— Защото... ами, трябваше да се промъкна до телефона. Вчера Джун ми каза, че повече няма да го ползвам. Оплаках се на Делбърт и той разреши да звъня по два пъти дневно. Мъчно ми е за къщата, Руди. Наред ли е всичко?

— Наред е, мис Бърди.

— Няма да издържа тук. Натъпкаха ме в една тясна спалня с мъничка тоалетна. А пък ти знаеш, че съм свикнала да живея нашироко, Руди.

— Да, мис Бърди.

Тя очаква храбро да ѝ се притека на помощ, но още не му е времето. Престояла е там по-малко от месец. Нека потрае, добре ще ѝ се отрази.

— А Рандолф ме гони да му подпиша пълномощно, та да върши разни работи вместо мен. Ти какво мислиш?

— Никога не съветвам клиентите си да подписват подобни документи, мис Бърди. Не е разумно.

Още не съм срещал клиент с такива проблеми, но в нейния случай определено не е за препоръчване.

Горкият Рандолф. Ще си пръсне задника от зор да докопа двайсетте милиона. Какво ли би сторил, ако узнае истината? Мис Бърди си въобразява, че в момента е зле. А какво я чака...

— Ами... просто не знам... — Гласът ѝ заглъхва.

— Не подписвайте, мис Бърди.

— И още нещо. Вчера Делбърт... олеле, някой идва. Трябва да свършвам.

Телефонът изщраква. Представям си как Джун пердаши мис Бърди с кожен каиш заради тайното обаждане.

Не приемам този разговор на сериозно. Всъщност нещата са почти смешни. Ако мис Бърди поиска да се побере, ще ѝ помогна.

След малко заспивам.

Набирам номера на наказателната колония и питам за дамата, с която разговарях при предишното посещение. Според правилника всички срещи се уговарят с нея. Искам да посетя Оут още веднъж преди взимането на показания.

Чувам я как трака на машина.

— Боби Оут вече не е тук — казва тя.

— Какво?

— Беше освободен преди три дни.

— Той каза, че му остават осемнайсет дни. Беше преди седмица.

— Съжалявам. Замина си.

— Къде отиде? — замаяно питам аз.

— Сигурно се шегувате — отвръща тя и затваря телефона.

Оут е на свобода. Изигра ме. Имахме невероятен късмет, че го открихме, а сега отново е в неизвестност.

В неделя сутрин най-сетне идва обаждането, от което се боях. Седя в задното дворче като истински баровец, пия кафе, чета неделния вестник и се наслаждавам на чудесния ден. Дот се обажда да ми каже, че го е открила преди час. Снощи заспал и повече не се събудил.

Гласът ѝ леко трепери, но личи, че се владее. Говорим още малко и аз усещам как гърлото ми пресъхва, а очите ми се навлажняват. Дот сякаш е облекчена.

— Там му е по-добре — повтаря тя.

Казвам ѝ колко ми е мъчно и обещавам да намина следобед.

Пресичам задния двор, подпирам се на дъба до хамака и избърсвам сълзите от бузите си. После сядам на ръба на хамака с клюмнала глава и изричам последната от многобройните си молитви за Дони Рей.

Обаждам се в дома на Киплър да му съобщя скръбната вест. Погребението ще бъде утре в два следобед и това създава затруднения. Разпитът на свидетелите започва от девет сутринта и ще трае почти цяла седмица. Сигурен съм, че шефовете от Кливланд вече са в града, вероятно седят при Дръмонд и репетират пред видеокамера. Това е тъкмо в негов стил.

Киплър ми заръчва все пак да се явя в девет, останалото било негова работа. Казвам му, че съм готов. И как да не бъда? Написал съм на машина всички възможни въпроси за всички свидетели, а и негова светлост подхвърли някои идеи. Дек също ги прегледа.

Киплър намеква, че може да отложи утрешните показания, защото имал две важни дела.

Както рече. В момента ми е все едно.

* * *

Когато пристигам, вече целият квартал е в траур. Улицата и алеята са препълнени със спрели коли. Старци се тълпят из двора и по верандата. Усмиввам се, кимам и бавно си пробивам път през тълпата. Заварвам Дот в кухнята, до хладилника. Къщата гъмжи от народ. Масата и кухненският плот са отрупани с кейкове, тенджери и пържени пилета.

Двамата се прегръщаме леко. Опитвам се да изразя цялото си съчувствие в няколкото стандартни думи, а тя ми благодари, че съм дошъл. Очите ѝ са зачервени, но усещам, че вече е уморена от плач. Тя махва разсеяно към храната и ми казва да взема каквото си харесам. Оставям я с група възрастни жени от квартала.

Изведнъж ме обзема глад. Слагам си в голяма картонена чинийка пилешко, пържен фасул и зелева салата, после излизам в задното дворче да хапна на спокойствие. Слава богу, Бъди не е в колата. Дот сигурно го е заключила в спалнята, за да не я излага.

След малко към мен пристъпва младеж, който ми се струва странно познат.

— Аз съм Рон Блек — казва той, сядайки на съседния стол. — Близнакът.

Той е строен и мускулест, не много висок. Държи кутия безалкохолно питие.

— Приятно ми е — отвърщам аз.

— Значи вие сте адвокатът.

— Аз съм. Руди Бейлър. Моите съболезнования.

Винаги ми е правило впечатление колко рядко се говори за него. Той се прибрал за известно време след гимназията, после отпътувал надалече и почти не поддържал връзка със семейството. Донякъде го разбирам.

Рон не е от приказливите. Изреченията му са кратки и насечени, но в крайна сметка стигаме до темата за присаждането. Той потвърждава онова, в което и бездруго вярвам — бил е готов да стане дарител на костен мозък, за да спаси брат си, след като узнал от доктор Корд, че тъканите съвпадат напълно. Обяснявам му, че след няколко месеца ще трябва да обясни това пред съда, и той казва, че ще го стори на драго сърце. Задава няколко въпроса за делото, но не проявява любопитство относно парите.

Сигурен съм, че скърби, но умело прикрива болката. Открехвам вратичка към детството им с надеждата да открия топли спомени за пакости и номера, каквито навярно са правили като всички близнаци. Напразно. Той е израснал тук, в този квартал, но явно не иска да се връща към миналото.

Погребението е утре в два. Обзалагам се, че около пет Рон Блек вече ще лети за Хюстън.

Тълпата оредява, топи се, но храната остава. Изяждам две парчета шоколадов кейк, докато Рон пие топла газирана вода. След два часа не издържам и се сбогувам.

В понеделник около Лио Ф. Дръмонд се е струпала цяла тълпа мрачни мъже в черни костюми.

Готов съм. Грохнал, изплашен, разтреперан, но въпросите са написани и чакат. Дори и да умирам, пак ще намеря сили да ги прочета и да настоявам за отговор.

Забавно е да гледам как големите клечки се гърчат от страх. Мога само да си представя колко псувни са изръсили по Дръмонд, по мен, по Киплър, по адвокатите като цяло и това дело в частност, когато са

узнали, че днес трябва да цъфнат тук в пакет и не само да дават показания, но и да чакат дни наред, докато приключат с тях.

Киплър заема мястото си и обявява нашето дело. Предвидено е да взимаме показания в съседната зала, която тази седмица ще бъде свободна — наблизено, та от време на време негова светлост да проверява дали Дръмонд се държи прилично.

Сядам отдясно. Четирите момчета от „Брилянтин“ се настаняват отляво.

— Извън протокола — казва Киплър на секретарката. Значи ще говорим неофициално. — Мистър Дръмонд, знаете ли, че Дони Рей Блек почина вчера сутринта?

— Не, сър — съдържано отговаря Дръмонд. — Много съжалявам.

— Погребват го днес следобед и това създава известни затруднения. Мистър Бейлър е помолен да носи ковчега. Всъщност в момента би трябвало да е при семейството.

Дръмонд стои прав. Поглежда мен, после Киплър.

— Ще отложим взимането на показания. Доведете хората си тук идния понеделник по същото време.

Киплър млъкна и свирепо се втренчва в Дръмонд, очаквайки отговор.

Петимата големци от „Грейт Бенефит“ ще бъдат принудени да кроят и прекрояват цялата си напрегната дейност, за да пристигнат в Мемфис другата седмица.

— Защо да не почнем утре, ваша светлост? — замаяно пита Дръмонд. Въпросът е напълно логичен.

— В този съд аз решавам, мистър Дръмонд. Аз ръководя предварителните заседания и определено възнамерявам да ръководя процеса.

— Но ваша светлост, моля ви, без да ви засягам, бих искал да кажа, че вашето присъствие не е необходимо при взимането на показания. Тия петима джентълмени се пребориха с много големи трудности, за да дойдат. Идната седмица може да се окаже невъзможно.

Киплър очаква точно това.

— О, ще дойдат, мистър Дръмонд. Ще бъдат тук точно в девет сутринта идния понеделник.

— Е, при цялото ми уважение към съда, смятам това за непочтено.

— Непочтено ли? Можехте да приключите с показанията още преди две седмици в Кливланд, мистър Дръмонд. Но вашият клиент реши да хитрува.

По тия въпроси съдията разполага с неограничена власт и няма път за обжалване. Киплър наказва Дръмонд и „Грейт Бенефит“. Според моето скромно мнение, малко прекалява. Но само след няколко месеца предстои процес и той иска да се наложи. Обяснява на славния адвокат, че в съда се слуша думата на негова светлост.

Не възразявам.

Дони Рей Блек ще намери вечен покой зад една малка селска църква, на няколко километра северно от Мемфис. Тъй като съм между осемте носачи, трябва да стоя зад столовете на семейството. Времето е прохладно, облачно — ден като за погребение.

За последен път бях на погребение, когато почина баща ми, и отчаяно се мъча да не мисля за това.

Тълпата се сбира под платнището на червения навес, докато младият свещеник чете редове от Библията. Взираме се в сивия ковчег, отрупан с цветя. Чувам как Дот тихичко хълца. Бъди е седнал до Рон. Гледам настрани, мъча се мислено да напусна това място и да си припомня нещо приятно.

* * *

Когато се връщам в кантората, Дек е на път да припадне от нерви. Неговият приятел, частният детектив Бъч, седи на масата и мърда мускули под стегнатото си поло. Той е нечистоплътен червендалест тип с каубойски ботуши — типичен кръчмарски побойник. Дек набързо ни запознава, представя Бъч за клиент, после ми връчва бележник, върху който е изписано с черен флумастер: „Продължавай да говориш за дреболии, бива ли?“

— Как беше? — пита Дек и ме повежда за ръка към Бъч.

— Погребение като погребение — казвам аз, гледайки объркано двамата.

— Как е семейството? — продължава Дек.

— Справят се криво-ляво.

Бъч бързо развинтва телефонната слушалка и сочи вътре.

— Мисля, че за горкото момче така е по-добре, прав ли съм? — казва Дек, докато надничам в слушалката.

Бъч почти допира пръст до нещо черно и кръгличко, лепнато от вътрешната страна. Гледам като хипнотизиран.

— Не мислиш ли, че така е по-добре за горкото момче? — високо повтаря Дек и ме ръчка в ребрата.

— Ами да, прав си. Така е по-добре. Тъжна работа...

Гледаме как Бъч ловко завинтва капачката, после се обръща към мен и свива рамене, сякаш съм съвсем наясно какво да правим сега.

— Да пийнем някъде по кафе — предлага Дек.

— Добра идея — казвам аз, а стомахът ми се свива на топка.

Пред входа спирам и ги поглеждам.

— Какво става, по дяволите?

— Да се разтъпчем натам — махва с ръка Дек.

На две пресечки от кантората има кафене и ние безмълвно потегляме към него. Укриваме се в ъгъла, като че ни дебнат наемни убийци.

Историята е проста. След изчезването на Брузър и Принс двамата с Дек се бояхме от федералните агенти. Очаквахме ги поне да нахълтат и да ни разпитат. Много пъти сме говорили за това, но без мое знание Дек се съветвал и с Бъч. Лично аз не бих му се доверил.

Преди час Бъч наминал в кантората и Дек го помолил да хвърли едно око на телефоните. Бъч признава, че не разбира много от подслушвателни устройства, но е виждал това-онова. Лесно се забелязвали. Открил еднакви машинки и в трите телефона. Канели се да потърсят и други микрофони, но решили да ме изчакат.

— И други микрофони ли? — питам аз.

— Да, микрофончета из кантората, за да засекат каквото не се казва по телефона — обяснява Бъч. — Проста работа. Трябва само да минем всички стаи под лупа.

Дек се тресе като лист. Питам се дали не е разговарял с Брузър по нашите телефони.

— И ако намерим още? — питам аз.

Кафето стои недокоснато на масата.

— По закон имате право да ги махнете — казва Бъч. — Или пък да внимавате какво говорите.

— Добре де, махаме ги. А после?

— Тогава ченгетата ще разберат, че сте ги открили. Ще станат още по-бдителни, сигурно ще подсилят другите форми на наблюдение. Според мен най-добре да се правите на разсеяни.

— Лесно ти е на теб.

Дек бърше потта от челото си и не смее да ме погледне. Много съм нервен.

— Познаваш ли Брузър Стоун? — обръщам се аз към Бъч.

— Естествено. Работил съм за него.

Не ме изненадва.

— Добре — кимвам аз и поглеждам Дек. — Разговарял ли си с Брузър по нашите телефони?

— Не — отвърща той. — Не съм разговарял с Брузър, откакто изчезна.

С тая лъжа ми намеква да си затворям устата пред Бъч.

— Бих искал да знам дали има още микрофони качвам аз на Бъч.

— Нали разбираш, да знам какво чуват.

— Ще трябва да преровим цялата кантора.

— Хайде тогава.

— Дадено. Започваме с масите, бюрата и столовете. Надничаме в кошчетата, книгите, часовниците, машинките за телбод — навсякъде. Тия дяволии може да са по-ситни от стафида.

— Могат ли да усетят, че търсим? — пита Дек, примрял от страх.

— Не. Вие двамата си приказвайте както винаги. Аз Ще си трая и няма да разберат, че съм там. Ако откриете нещо, сигнализирайте с жестове.

Отнасяме кафето в кантората, която изведнъж е станала мрачна и зловеща. Двамата с Дек повеждаме скучен разговор за случая с Дерик Доугън, докато тихичко преобръщаме маси и столове. Всеки здравомислещ подслушвач би усетил, че не сме наред и прикриваме нещо.

Лазим на четири крака. Ровим из кошчетата, прелистваме папки. Надничаме зад парното, опипваме дюшемето. За пръв път съм

благодарен, че имаме толкова малко мебели.

Четири часа ровим без никакъв резултат. Осквернени са само телефоните. Отвеждаме Бъч да хапнем спагети в близкото бистро.

Около полунощ съм в леглото, но не ми е до сън. Чета сутрешния вестник, хвърляйки боязливи погледи към телефона. Едва ли, повтарям си аз, едва ли биха си правили труд да го подслушват. Цял следобед ми се привиждат сенки. Цяла вечер подскачам от въображаеми шумове. Лазят ме тръпки. Нищичко не мога да хапна. Знам, че ме следят. Въпросът е само един: доколко.

И дали възнамеряват да ме хванат изкъсо.

Изчитам вестника от край до край, заедно с обявите. Сара Планкмор Уилкокс е родила отроче от женски пол, три кила и половина. Да ѝ е живо и здраво. Вече не я мразя. Откакто почина Дони Рей, изведнъж съм станал по-снизходителен. Разбира се, не и към Дръмонд с гнусните му клиенти.

„Транспорт PFX“ бие „Уинтърбол“.

Чудя се дали я води на всички мачове.

Всеки ден проверявам съдебните вести. Особено внимание обръщам на молбите за развод, макар че не се надявам на късмет. Проверявам и арестите, за да видя дали Клиф не е прибран пак за побой на жена си.

Документите покриват четири сгъваеми маси, натъпкани една до друга в предната стая на кантората. Подредени са на спретнати купчинки по хронологичен ред — маркирани, номерирани, индексирани и дори вкарани в компютъра.

И назубрени наизуст. Толкова отдавна изучавам тия купища, че познавам всяко листче. Документите, които ми даде Дот, наброяват 221 страници. Например застрахователната полица се смята за един документ, но има 30 страници. Дотук справките от „Грейт Бенефит“ възлизат на 748 страници, като една част се дублират с полученото от семейство Блек.

Дек също е хвърлил безброй часове за канцеларската работа. Написа подробен анализ на исковата папка. Пое почти цялата работа с компютъра. Ще ми помага при взимането на показания. Негово задължение е да поддържа документите в ред и да открива бързо каквото ни трябва.

Не си пада много по този вид работа, но изгаря от желание да ме зарадва. Убеден е, че сме спипали „Грейт Бенефит“ на местопрестъплението, но твърдо смята, че делото не си струва труда. Уви, Дек май сериозно се съмнява в адвокатските ми способности. Знае, че както и да избираме съдебните заседатели, петдесет бона ще им се сторят цяло състояние.

Късно в неделя вечерта аз пия бира в кантората и обикалям около масите. Нещо липсва. Дек е уверен, че Джаки Леманчик не би имала пълномощия да отхвърли искането на своя глава. Свършила си е работата и е прехвърлила папката в отдел „Гаранции“. Между двата отдела има някаква игра, докладни записки сноват напред-назад и точно там дирята се прекъсва.

Съществувал е план за отхвърляне на молбата на Дони Рей и вероятно още хиляди като него. Трябва да го разкрием.

След дълги обсъждания и спорове с целия персонал на моята фирма реших да започна от показанията на изпълнителния директор М. Уилфред Кийли. Мисля да тръгна от най-надутия и да продължа по низходящ ред. Той е на петдесет и шест години, типично „наше момче“, със сърдечна усмивка за всички, дори за мен. Искрено ми благодари за избора. Трябвало на всяка Цена да се връща в Кливланд.

През първия час опипвам отдалече. Седнал съм в единия край на масата по джинси, памучна риза, мокасини и бели чорапи. Искан да създам естетичен контраст с тежките черни сенки отсреща. Дек рече, че съм бил невъзпитан.

Два часа след началото на показанията Кийли ми връчва финансова справка и известно време разговаряме за пари. Дек рови из справката и ми шушне въпрос подир въпрос. Дръмонд и неговите момчета подават на своя човек по някоя бележка, но изглеждат безкрайно отегчени. В съседната зала Киплър има ден за молби и предложения.

Кийли признава, че в момента срещу „Грейт Бенефит“ се водят още няколко дела. Разпитвам за тях: имена, съдилища, адвокати, сходни обстоятелства. С нетърпение чакам да се обадя на другите адвокати, застанали срещу „Грейт Бенефит“. Ще можем да сравняваме документи и да уточним обща стратегия.

При едно дело срещу застрахователна компания най-пикантното в никакъв случай не е свързано със скучната работа по продажба на полици и разглеждане на молби за изплащане на обезщетения. Истински интерес представляват премиите и инвестициите. Кийли е спец по инвестициите, казва, че оттам се издигнал. Обезщетенията не са по неговата част.

Показанията са за сметка на „Грейт Бенефит“, тъй че не бързам. Задавам хиляди безполезни въпроси, просто гърмя напосоки из тъмното. Дръмонд изглежда отегчен, от време на време го хваща яд, но самият той е цар на безкрайните разпити, пък и нали часовникът си тиктака. Понякога му се ще да протестира, знае обаче, че веднага ще хукна да доведе Киплър от съседната зала.

След обедната почивка продължавам с безбройните въпроси и когато приключваме в пет и половина, се чувствам изстискан като лимон. Усмивката на Кийли избледня още по пладно, но твърдо е решил да се крепи, додето имам сили да питам. Той още веднъж ми

благодари, че го изслушах пръв и че нямам повече въпроси. Чакат го в Кливланд.

Във вторник нещата набират скорост — отчасти защото съм уморен, а донякъде и защото свидетелите все нещо не знаят или не си припомнят. Започвам с Еверет Лъфкин, вицепрезидент, отговарящ за обезщетенията — човек, който все гледа да отговори с една сричка. Карам го да прегледа документите и някъде към средата на утрото той най-сетне признава, че в компанията има процедура, наречена „проучване на застрахованото лице“ — грозен, но напълно законен ход. Когато се получава искането, застрахователният агент издирва цялата медицинска история на ищеца за последните пет години. В нашия случай ръководството на „Грейт Бенефит“ е получило сведения от семейния лекар, който преди пет години лекувал грипа на Дони Рей. Дот не е включила това заболяване в полицата. Грипът няма нищо общо с левкемията, но един от първите откази на „Грейт Бенефит“ се основава на факта, че грипът бил предшестващо обстоятелство.

В този момент съм готов да го удавя в капка вода. Би било лесно. И неразумно. Лъфкин ще се яви пред съда, тъй че е най-добре да запазя разпита за тогава. Някои адвокати обичат да си изпробват оръжията предварително, но въпреки скромния си опит имам благоразумието да запазя каймака за съдебните заседатели. Прочетох го в някаква книжка. Освен това Джонатан Лейк прилага същата тактика.

Кърмит Олди, вицепрезидент по гаранциите, е още по-мрачен и мълчалив от Лъфкин. Отдел „Гаранции“ приема заявката от агента, проучва я и накрая взима решение дали да издаде полица. Това е мудна и неблагодарна канцеларска работа — тъкмо като за Олди. След два часа го пускам да си върви по живо по здраво.

Брадфорд Барне е вицепрезидент по административните въпроси и губя почти цял час, докато разбере с какво точно се занимава. Вече е сряда сутрин. Повдига ми се от тия хора. Призлява ми да гледам отсреща все същите типове от „Брилянтин“ с гадните им черни костюми и еднакви високомерни усмивки, дето вече месеци наред не слизат от лицата им. Дори секретарката съм намразил. Барне е

чистичък — ни чул, ни видял. Аз го гоня, той се провира между капките. Няма да го призова за делото — безполезен е.

В сряда следобед повиквам последния свидетел — главният експерт Ричард Пелрод, който е подписал поне две от писмата до семейство Блек. Той виси в коридора от понеделник сутринта, тъй че ме мрази и в червата. Още от първите въпроси почва да се зъби и това ме ободрява. Показвам му писмените откази и нагазваме в мътни води. Според него и според сегашното официално мнение на „Грейт Бенефит“ присаждането на костен мозък е все още неизяснен медицински експеримент и не може да се приема сериозно като лечебен метод. Но веднъж вече е отказал под претекст, че Дони Рей бил укрив предшествашо обстоятелство. Той веднага прехвърля вината на някой друг, било просто недоглеждане. Решавам да поизмъча този лъжлив негодник. Придърпвам купчинка документи и заедно ги преглеждаме един по един. Карам го да обяснява най-подробно и да поема отговорност. В края на краищата, негово задължение е било да контролира Джаки Леманчик, която, естествено, не е сред нас. Според него била се върнала на родните си места, нейде из южните области на Индиана. Периодично задавам конкретни въпроси за нейното уволнение и това го държи на тръни. Нови документи. Ново прехвърляне на вината. Аз съм безмилостен. Мога да питам каквото си искам и когато си искам, а той дори не знае откъде ще го ударя. След четири часа непрекъснат обстрел Пелрод моли за почивка.

Довършвам Пелрод около седем и половина и показанията приключват. Три дни, общо седемнайсет часа, вероятно хиляда страници протокол. Както всички останали документи, и тях ще трябва да ги изчета десетина пъти.

Докато славните момчета прибират папки по куфарите, Лио Ф. Дръмонд ме дръпва настрана.

— Добра работа, Руди — тихо казва той, сякаш наистина е впечатлен от моето представяне, но не иска да се разчуе.

— Благодаря.

Дръмонд въздъхва. Грохнали сме и ни е втръснало да се гледаме.

— И какво ни остана сега? — пита той.

— От моя страна нищо — казвам аз, защото наистина не ми идва наум кого още да разпитам.

— А доктор Корд?

— Той ще се яви на процеса.

Това е изненада. Дръмонд ме оглежда внимателно и вероятно се чуди откъде имам пари да докарам жив доктор в съда.

— Сигурно и ние ще го призовем — казва той.

— Пет стотачки на час.

— Да, знам. Слушай, Руди, дали да не пийнем по нещо? Искам да обсъдим един въпрос.

— Какъв?

В момента не виждам нищо по-неприятно от идеята да се черпя с Дръмонд.

— Делови. За евентуално споразумение. Можеш ли да наминеш в кантората ми, да речем, след петнайсет минути. Нали знаеш, тук е, зад ъгъла.

Думата „споразумение“ звучи доста приятно. Освен това открай време ми се ще да видя тая прословута кантора.

— Но само за малко — казвам аз, като че имам среща поне с десетина богати красавици.

— Разбира се. Да вървим.

Казвам на Дек да ме чака на ъгъла и тръгвам след Дръмонд към най-високата сграда в Мемфис. В асансьора до четвъртия етаж разговаряме за времето. Кантората блести от мрамор и месинг, претъпкана е с народ въпреки късния час. Елегантна малка фабрика. Оглеждам се за стария си познайник Лойд Бек, мошеника от „Броднакс и Спиър“, и се надявам да не цъфне отнякъде.

Кабинетът на Дръмонд е изискан, но не прекалено голям. Това е сградата с най-висок наем и пространството се използва рационално.

— Какво ще пиеш? — пита той, хвърляйки куфарчето и сакото си на бюрото.

Не си падам много по алкохола, а и се боя, че в момента една чашка може да ме катурне.

— Само една кола — казвам аз и за миг това го разочарова. Той си налива уиски със сода от барчето в ъгъла.

На вратата се почуква и за моя изненада в кабинета влиза мистър М. Уилфред Кийли. Не сме се срещали, откакто го въртях на шиш осем

часа в понеделник. Прави се на много радостен, че ме вижда. Ръкуваме се, казваме си „здрасти“ като стари приятели. Той отива да си налее нещо от бара.

Сядаме с питиетата около кръгла масичка в ъгъла. Спешното завръщане на Кийли означава само едно. Искат да прекратим делото. Цял съм в слух.

За миналия месец успях да изстискам от жалката си кантора шестстотин долара като адвокат. Дръмонд изкарва поне по милион на година. Кийли управлява компания за милиарди и вероятно получава повече от своя адвокат. И тия хора искат да сключат сделка с мен.

— Съдията Киплър много ме тревожи — внезапно казва Дръмонд.

— Не бях виждал такова чудо — бързо добавя Кийли.

Дръмонд се слави с безупречна подготовка и аз съм сигурен, че двамата са репетирали този дует.

— Откровено казано, Руди, направо не смея да мисля какви ще ги забърка на делото — продължава Дръмонд.

— Просто ни закопава — изумено клати глава Кийли.

С право се страхуват от Киплър, но ги побиват тръпки от ужас най-вече защото са спипани на местопрестъплението. Убили са един младеж и тяхното злодеяние скоро ще излезе на бял свят. Решавам засега да си кротувам — нека кажат какво *ги* тормози.

Те едновременно надигат чаши, после Дръмонд добавя:

— Бихме искали да уредим нещата, Руди. Сигурни сме в защитата, искрено ти го казвам. На неутрален терен бихме излезли пред съда още утре. От единайсет години не съм губил дело. Падам си по заплетените процеси. Но този съдия е ужасно некоректен.

— Колко? — прекъсвам го аз.

Двамата се присвиват едновременно, сякаш ги бодвам в хемороидите. След миг болезнено мълчание Дръмонд обявява:

— Удвояваме. Сто и петдесет хиляди. Ти ще вземеш към петдесет, а клиентите...

— Знам да смятам — казвам аз.

Не е тяхна работа колко ще взема. Знаят, че съм без пукната пара и петдесет хиляди ще ме направят богат.

Петдесет хиляди долара!

— И какво да правя с това предложение? — питам аз.

Те се споглеждат озадачено.

— Моят клиент е мъртъв. Майка му го погребва миналата седмица, а сега вие искате да ѝ кажа, че парите я чакат.

— Морално погледнато, ти си длъжен да...

— Не ми чети лекции по морал, Лио. Ще ѝ кажа. Ще предам предложението и бас държа, че ще откаже.

— Съжаляваме, че така стана — печално промърморва Кийли.

— То си личи, че сте съсипан, мистър Кийли. Ще предам вашите съболезнования.

— Слушай, Руди, искрено се опитваме да постигнем споразумение — казва Дръмонд.

— Няма що, чуден момент сте подбрали.

Мълчание. Всички отпиваме. Дръмонд се усмихва пръв.

— Какво иска тая жена? Кажи ни, Руди, от какво ще миряса?

— От нищо.

— От нищо ли?

— Нищо не можете да направите. Той е мъртъв и няма как да го върнете.

— Тогава защо ще се съдим?

— За да излезе на бял свят какво сте направили.

Нови гърчове. Нови болезнени гримаси. Нови порции уиски.

— Тя иска да изкара мръсотите ви на бял свят и после да ви размаже — казвам аз.

— Не сме лъжица за нейната уста — самодоволно отвърща Кийли.

— Ще видим. — Изправям се и взимам куфарчето. — Не ме изпращайте.

Оставям ги да седят като препарирани.

Постепенно в кантората се натрупват доказателства за някаква търговска дейност, колкото и мижава и непечеливша да е тя. По рафтовете се появяват тънички папки, за да може всеки случаен клиент да ги забележи. Имам вече над десетина криминални дела, които чакат да влязат в съда — и все за углавни престъпления. Дек пък твърди, че поне трийсетина случая само него чакат, макар че на мен тая цифра ми се струва прекалено висока.

Телефонът звъни почти непрестанно. Изискват се твърде здрави нерви да говориш, когато знаеш, че те подслушват. Но се налага да го правя всеки ден. И непрекъснато си казвам, че преди да започнат да ни подслушват, е трябвало да получат разрешение от съответните органи. Значи някой съдия е подписал заповедта и следователно в нея има доза легитимност.

Масите в антрето още са отрупани с папките по делото „Блек“. Присъствието им създава усещане за някаква монументална Дейност.

На пръв поглед при нас кипи усилена работа. Няколко месеца след основаването на фирмата кредитите от банката достигат едва хиляда и седемстотин долара месечно, а брутните ни приходи не надвишават три хиляди и двеста, така че Дек и аз на хартия си делим по хиляда и петстотин, от които се плащат и данъци, и наеми.

Е, преживяваме по някакъв начин. Най-добрият ни клиент е Дерик Доугън и ако уредим нещата за двайсет и пет хиляди, което е в рамките на полицата, ще можем да си поемем малко дъх. Надяваме се, че паричките ще капнат за Коледа, макар да не съм сигурен защо ще ни трябват точно тогава. Нито Дек, нито аз имаме за кого да ги похарчим.

По празниците смятам да се заема сериозно с делото „Блек“. Февруари не е далеч.

Днес в пощата няма изненади. С изключение на две. Първо, че от „Брилянтин“ не се е получило нищо. Толкова е необичайно, та чак

сърцето ми се разтуптява. А втората изненада така ме стъписва, че трябва да се разходя малко, за да си събера ума в главата.

Пликът е голям, квадратен, а името и адресът ми са изписани на ръка. Вътре има покана да присъствам на някаква невероятна предколедна разпродажба на златни бижута в кварталния търговски център. Подобни стандартни покани обикновено изхвърлям в най-близкото кошче.

Най-отдолу, под часовете, посочващи кога е отворен центърът, забелязвам саморъчно поставен подпис. С прекрасен почерк. Кели Райкър. Нищо повече. Просто името.

Почти цял час обикалям магазинчетата в търговския център. Наблюдавам дечицата на ледената пързалка. Тийнейджъри се носят на големи групи от единия край до другия. Купувам си някаква китайска вкуснотия и я изяждам в галерията над кънкьорите.

Бижутерският магазин е един-единствен сред стотината под този покрив. Видях я на касата още в първия миг, щом минах покрай витрината.

Преди мене влиза двойка младежи. Движим се бавно покрай изложените под стъклото накити. Кели Райкър обслужва някакъв клиент. Тя вдига глава, зърва ме и се усмихва. Отстъпвам малко встрани, облягам се на стъклото, оглеждам бавно лъскавите златни вериги, дебели колкото асансьорни въжета. В магазина е тъпкано с хора. Най-малко пет продавачки бърборят тихичко и предлагат стоката си.

— Мога ли да ви услужа с нещо, господине? — застава тя на половин метър от мен. Поглеждам я и усещам как целият се разтапям. И двамата се ухилваме най-глупашки. Надявам се, че никой не ни наблюдава.

— Просто гледам — заявявам аз. — Как сте?

— Добре. А вие?

— Страхотно.

— Искате ли да ви покажа нещо? Имаме разпродажба.

Тя ми показва някакви верижки, достойни само за врата на сводник.

— Страшни са — казвам аз тихичко, за да може само тя да ме чуе. — Искаш ли да си поговорим?

— Не тук — отвръща Кели и се навежда още по-близко към мен. Усещам парфюма ѝ. Тя отключва витринката, плъзва стъклото, вдига една дълга верижка и ми я показва. — По-надолу има едно кино. Купи си билет за филма с Еди Мърфи. Седни на задните редове, в средата. Ще дойда след половин час.

— С Еди Мърфи ли? — питам аз, любувайки се на верижката.

— Страхотна е, нали?

— Аха, супер е. Само че искам да поогледам още малко.

Тя взема верижката от ръцете ми.

— Пак заповядайте. — Продавачка и половина. Просто връх.

Усещам, че коленете ми са нещо омекнали. Знаела е, че ще дойда, и е планирала нещата предварително — и киното, и местата, и всичко. Поръчвам си чашка кафе до един каталясал Дядо Коледа и се опитвам да си представя какво ще ми каже тя. Какво ли си мисли? Купувам си билет минути преди да започне прожекцията.

В салона има-няма петдесетина човека. Тайфа хлапета, явно твърде малки за подобен филм, седят най-отпред и се хият високо на всяка мръсотийка. Тук-там из редовете се мержелее някоя клета душа. Задните редове са празни.

Тя пристига след няколко минути и сяда до мен. Кръстосва крака и полата ѝ се дръпва над коленете. Не мога да не го забележа.

— Често ли идваш тук? — пита тя и аз избухвам в смях. Не ми изглежда нервна. А аз направо съм на тръни.

— В безопасност ли сме? — питам.

— От кого?

— От мъжа ти.

— Да. Излезе с момчетата.

— Пак ли започна да пие?

— Аха.

Това може да означава какво ли не.

— Но не много — добавя тя след малко.

— Значи не те е...

— Не. Хайде да говорим за нещо друго.

— Извинявай. Просто се тревожех за теб, това е всичко.

— Защо се тревожиш за мен?

— Защото непрекъснато си ми в ума. А ти изобщо мислиш ли си за мен?

Взираме се в екрана и не виждаме нищо.

— През цялото време — казва тя и сърцето ми спира.

На екрана едно момче и едно момиче изведнъж започват да разкъсват дрехите си. Падат на леглото, около тях хвърчат възглавници и бельо. Вкопчват се страстно един в друг и леглото започва да се тресе. Докато те се любят, Кели провира ръка под моята и се притиска към мен.

И двамата мълчим. После на екрана се появява нова сцена и аз отново поемам дъх.

— Кога започна в магазина? — питам аз.

— Преди две седмици. Трябват ми пари за Коледа.

Сигурно ще изкара повече от мен дотогава.

— Той пуска ли те на работа?

— Не ми се говори за него.

— За какво да си говорим тогава?

— Кажете нещо за кантората.

— Много работа. През февруари имаме голям процес.

— Значи нещата ти вървят?

— Борим се, но бизнесът се развива добре. Адвокатите обикновено умират от глад, но пък после, ако направят удар, падат много пари.

— А ако не направят?

— Ами гладуват си. Дай да не си говорим за адвокатите.

— Добре. Клиф иска бебе.

— Това какво ще реши?

— Не знам.

— Не го прави, Кели — изричам със страст, която ме изненадва. Впивам поглед в нея и стисвам дланта ѝ.

Защо, по дяволите, седя в някакво кино и държа ръката на една омъжена жена? Това е въпросът. Ами ако изведнъж Клиф се появи и ме спипа как се прегръщам с жена му? Кого от двамата ни ще убие първо?

— Каза ми да не взимам вече хапчета.

— А ти спря ли?

— Не. Но се страхувам какво ще стане, ако не забременея. Едно време беше лесно, ако си спомняш.

— Става дума за твоето тяло.

— Да, ама той го иска през цялото време. Станал е просто сексманиак.

— Виж, хайде да говорим за нещо друго, а?

— Добре. Май вече няма за какво.

— Като че ли си права.

Пускаме си ръцете и няколко минути се взираме в екрана. Кели бавно се обръща и се обляга на лакът. Лицата ни почти се допират.

— Искях просто да те видя, Руди — прошепва тя.

— Щастлива ли си? — Докосвам бузата ѝ с длан. Как ли би могла да бъде щастлива?

— Не, не съм — поклаща глава тя.

— Какво да направя за теб?

— Нищо — прехапва устни тя и виждам влага в очите ѝ.

— Ти трябва да решиш — казвам аз.

— Така ли?

— Или подаваш молба за развод, или забравяш за мен.

— Мислех, че си ми приятел.

— И аз така мислех. Но не съм. Става дума за нещо повече, и двамата го знаем.

Продължаваме да се взираме в екрана.

— Трябва да вървя — казва тя. — Почивката ми почти свърши. Извинявай, че те обезпокоих.

— Не си ме обезпокоила, Кели. Радвам се да те видя. Ала няма да се крия повече така. Или подаваш молба за развод, или преставаме да се виждаме.

— Но аз не мога да те забравя ей тъй.

— Тогава подай молбата. Можем да го направим още утре. Ще ти помогна да се отървеш от този грубиян и тогава ще се позабавляваме.

Тя се навежда, целува ме лекичко по бузата и изчезва.

Без да се консултира с мен, Дек измъква телефона си от кантората и отива при Бъч, след което двамата го занасят на някакъв техен познат, който някога е работил за военните. Според него подслушвателното устройство, монтирано в нашите апарати, не прилича на джунджуриите, използвани от ФБР и другите

правителствени агенции. Произведено е в Чехословакия, средна хубост като качество, и подхранва предавател, разположен някъде наблизо. Почти е сигурен, че не е сложено от полицията или от ФБР.

Това ми се докладва, докато си пием кафето седмица преди Деня на благодарността.

— Някой друг ни подслушва — заявява нервно Дек.

Толкова съм изумен, че изобщо не реагирам.

— Кой, по дяволите, би могъл да е? — пита Бъч.

— Откъде да знам? — озъбвам се аз. Това момче няма защо да задава въпроси. Само да се махне и ще вдигна луд скандал на Дек, че го е замесил в нашите работи. Хвърлям студен поглед на моя партньор, който извърща глава и се свива на стола. Чака да го ударят.

— Да знаеш, не са от ФБР-то — заявява самоуверено Бъч.

— Благодаря за сведението.

Плащаме кафето и се връщаме в офиса. Бъч проверява отново телефоните, просто за всеки случай. Да не би някой да е заврял пак нещо.

Въпросът е: Кой подслушва?

Влизам в стаята и заключвам вратата. Чудя се как да си убия времето, докато Бъч се махне. В главата ми се оформя невероятен план. Накрая Дек почуква. Едва го чувам.

Обсъждаме внимателно новата ми идея. Дек се отправя към съда. Трийсет минути по-късно се обажда и ми съобщава някакви сведения за измислени клиенти.

— Само питам — казва той — дали нямаш нужда от нещо от центъра.

Говорим си няколко минути за едно-друго, после аз казвам:

— Я познай, кой е готов на споразумение от нашите?

— Кой бе?

— Дот Блек.

— Дот Блек ли? — Изумлението му звучи леко фалшиво. Дек не е от най-добрите актьори.

— Да. Тая сутрин прескочих до тях. Занесох ѝ плодове кейк. Каза ми, че няма сили да издържи процеса и че веднага ще се съгласи на споразумение.

— И колко иска?

— Щяла да се задоволи със сто и шейсет. Била мислила по въпроса и тъй като най-добрата им оферта е сто и петдесет, тя смята, че едва ли не ще постигне някаква победа, като им измъкне повече от предложеното. Мисли си, че е голям играч. Опитах се да ѝ обясня някои неща, но знаеш колко е дръпната.

— Не го прави, Руди. Това дело струва милиони.

— Знам. Киплър, смята, че ще получим огромно обезщетение, но сам знаеш, от морална гледна точка съм длъжен да се обърна към Дръмонд и да се опитам да постигна споразумение. Това иска клиентката ми.

— Не го прави. Сто и шейсет са просто трохички. — Дек звучи направо убедително и аз се ухилвам. Просто го виждам как чука по калкулатора, за да изчисли своя процент от сто и шейсетте хиляди долара.

— Мислиш ли, че ще платят сто и шейсет? — питам аз.

— Не знам. Останах с впечатлението, че сто и петдесет е максимумът. Но никога не съм искал нещо повече. Ако „Грейт Бенефит“ са готови да платят сто и петдесет хиляди, за да приключат с това дело, ще ни хвърлят и сто и шейсет, само и само да се свърши.

— Хайде да го обсъдим, като дойда — казва той.

— Готово. — Затваряме и след половин час Дек седи срещу мен в кантората.

В девет без пет на другия ден телефонът звъни. Дек вдига слушалката в стаята си, после тича при мен.

— Дръмонд се обажда.

Нашата скромна фирма се отпусна и закупи касетофон за четирийсет долара от близкия магазин. Сега той е свързан с телефона ми. Искрено се надяваме да не повреди подслушвателното устройство. Бъч каза, че според него не би трябвало да има проблеми.

— Ало — вдигам слушалката аз. Опитвам се гласът ми да не трепери от нерви и притеснение.

— Руди, обажда се Лио Дръмонд — чувам аз топъл глас. — Как си?

Ако спазвам моралния кодекс, би трябвало сега да му кажа, че касетофонът е включен и да му дам възможност да реагира. Но по

очевидни причини Дек и аз решихме да не правим това. Просто няма да свърши работа. Какво означава етика между партньори?

— Добре съм, мистър Дръмонд. Вие как сте?

— И аз съм добре. Слушай, трябва да уточним с теб датата за становището на доктор Корд. Говорих със секретарката му. Какво ще кажеш за дванайсети декември? В кабинета му, естествено. В десет сутринта.

Изявлението на доктор Корд ще е последното по мое мнение, освен ако Дръмонд не измисли още нещо или някой, свързан, тъй или иначе, с делото. И все пак е доста странно, че въобще се обажда предварително и ме пита за мнение.

— Нямам нищо против — казвам аз. Дек се взира напрегнато в мен.

— Чудесно. Не би трябвало да отнеме много време. Ами да, при петстотин долара на час. Отвратително, нали?

Я ни вижте сега — първи приятелчета. Ние, адвокатите, срещу ония ужасни доктори.

— Наистина отвратително.

— Да, да, хм... даа, Руди, знаеш ли какво всъщност искат клиентите ми?

— Какво?

— Ами не им се ще да затрият една цяла седмица в Мемфис, за да участват в този процес. Моите хора са началници, знаеш, хора с много пари, много самочувствие и важни служби. Искат предварително споразумение, Руди, и са ми поръчали да предам това. В момента просто си говорим как да го постигнем, разбираш, нали? Не става дума за поемане на отговорност или признаване на каквото и да било.

— Разбирам — намигам аз на Дек.

— Вашият експерт казва, че стойността на трансплантацията на костен мозък е между сто и петдесет и двеста хиляди, и ние не желаем да оспорваме тези цифри. Ако приемем, и то съвсем хипотетично, че моят клиент всъщност носи отговорност за трансплантацията. Да речем, че е била включена в застраховката, само хипотетично, разбираш, нали? Тогава моят клиент би трябвало да плати някъде към сто седемдесет и пет хиляди.

— Щом казваш.

— Тогава предлагаме същата сума, за да постигнем споразумение още сега. Сто седемдесет и пет хиляди. И никакви процеси! След седмица имаш чека.

— Няма да стане.

— Слушай ме добре, Руди! Никакви пари не могат да върнат момчето обратно. Вразуми си клиентката. Струва ми се, че тя иска да се споразумеем. Идва време, когато един адвокат трябва да се държи като професионалист и да вземе нещата в свои ръце. Оная нещастница няма представа какво ще ѝ се случи на процеса.

— Ще поговоря с нея.

— Обади ѝ се веднага. Ще те изчакам един час тук. Позвъни ѝ.

Гаднярът сигурно е вързал микрофона за телефона си. И ще пукне от кеф да подслушва разговора ми с нея.

— Ще ви се обадя, мистър Дръмонд. Приятен ден.

Затварям, превъртам лентата на касетофона и пускам записа.

Дек се обляга назад на стола, отваря уста и четирите му зъба блясват срещу мен.

— Те са ни подслушвали телефоните — заявява той изумено.

И двамата се взираме в касетофона, като че само той може да обясни случилото се. Няколко секунди съм буквално парализиран. Нищо не помръдва. Нищо не е в ред. Телефонът звъни, но никой не посяга да го вдигне. Ужасяваме се от него. Поне за момента.

— Май трябва да кажем на Киплър — обаждам се аз накрая. Всяка дума ми коства адско усилие.

— Не съм убеден — сваля очилата си Дек и разтърква очи.

— Защо не?

— Дай да помислим. Знаем, или поне така си мислим, че Дръмонд или клиентите му са поставили подслушвателни устройства в телефоните ни. Дръмонд сто на сто е в играта, защото току-що го хванахме. Но няма никакъв начин да докажем, няма как да го сгасим.

— Ще отрича до дупка.

— Точно така. И какво ще направи Киплър? Ще го обвини без солидни доказателства? Ще му разгони фамилията в съдебната зала?

— Той вече свикна.

— И това няма да има никакъв ефект върху делото. Не можеш да кажеш на съдебните заседатели, че мистър Дръмонд и неговите клиенти са играли някакви мръсни игрички по време на процеса.

Известно време продължаваме да се взираме в касетофона, като се мъчим да смелим всичко това и да намерим някакъв път в мъглата. В часовете по етика миналата година учихме за някакъв адвокат, който бил жестоко наказан, задето записал тайно разговора си с друг адвокат. Виновен съм, но малкото ми прегрешение бледнее в сравнение с отвратителното деяние на Дръмонд. Бедата е, че и аз може да пострадам, ако предоставя на съда този запис. Дръмонд тъй и няма да бъде осъден, защото никой не ще може да го обвини за това. До каква степен е участвал той лично? Негово ли е било предложението да се подслушват телефоните? Или просто е използвал крадена информация, предоставена му от клиента?

Никога няма да узнаем. Пък и какво значение има? Той си знае.

— Можем да се възползваме от подслушването — казвам аз.

— Тъкмо това си мислех.

— Но трябва да внимаваме да не събудим подозренията им.

— Слушай, дай да го запазим за процеса. Да изчакаме подходящия момент и да наврем тия кретени където им е мястото.

И двамата почваме да се хилим. Доволно.

Изчаквам два дни и се обаждам на Дръмонд с тъжната новина, че моята клиентка не иска мръсните му пари. Държи се малко странно, споделям с него аз. Единия ден казва, че се страхува от процеса, на другия пък иска отмъщение в съдебната зала. В момента е на вълна да се бори.

Той не подозира нищо. Подхваща познатата си песен, заплашва, че няма да ѝ се плати нищо и че процесът ще продължи до безкрай. Сигурен съм, че това звучи достатъчно убедително за ония типове в Кливланд. Чудя се колко ли време им отнема да прослушат всичките записи.

Парите трябва да се вземат. Дот и Бъди ще получат чисто сто хиляди и отгоре, а те едва ли биха могли някога да похарчат толкова мангизи. Адвокатът им ще получи близо шейсет хилядарки, което е доста солидна сумичка. Но парите не означават нищо за семейство Блек. Нали никога не са ги имали. И сега не мечтаят да станат богати. Дот просто иска някъде официално да бъде записано какво е направила „Грейт Бенефит“ с нейния син. Иска присъда, която да

обяви, че тя е била права, че Дони Рей е умрял, понеже застрахователната компания „Грейт Бенефит“ го е убила.

Що се отнася до мен, аз съм изненадан от способността си да плюя на парите. Съблазнително е, вярно, но не чак толкова. Не умирам от глад. Млад съм. Ще има и други дела.

Убеден съм в едно: щом от застрахователната компания са се уплашили толкова, че да подслушват телефоните ми, значи има какво да крият. И макар че се притеснявам, неволно мечтая за процеса.

Букър и Шарлийн ме канят на вечеря за Деня на благодарността. Заедно със семейство Кейн. Баба му живее в малка къщичка в Южен Мемфис и явно цяла седмица готви за празника. Навън е студено и влажно и затова цял следобед седим вътре. Присъстват поне петдесет души на възраст от шест месеца до осемдесет години и аз съм единственият бял. Ядем в продължение на часове, после мъжете се скупчват около телевизора в хола да гледат спортните предавания. Букър и аз си изяждаме тортата в гаража. Чашите с кафето слагаме на багажника. Потропваме с крака от студ, той ме разпитва за гаджетата и аз го уверявам, че такива в момента няма. А бизнесът върви добре. Той работи денонощно. Шарлийн иска още едно дете, но как точно би могла да забременее? Него никога го няма.

Така са големите адвокати.

Знаехме какво ще дойде по пощата. И все пак при звука на тежките стъпки отвън сърцето ми подскача. Дек нахлува в стаята и размахва плика.

— Ето го! Ето го! Богати сме! — Той отваря плика, изважда внимателно чека и го поставя със страхопочитание на бюрото ми. Гледаме го с възхита. Двайсет и пет хиляди долара от „Стейт Фарм“. Коледа е!

Тъй като Дерик Доугън е още с патерици, потегляме към дома му с цялата документация. Момчето подписва където му кажем. Разпределяме парите. Той получава точно 16 667 долара, а ние точно 8333. Дек искаше да го натовари с някои разходи — фотокопия, пощенски разноски, телефон и всички ония дреболии, за които повечето адвокати непрекъснато връчват сметки на клиентите си, — но аз казвам „не“.

Сбогуваме се, пожелаваме на Дерик всичко хубаво, мъчим се да изглеждаме поне малко разстроени от цялата тая неприятна случка. Трудно е.

Решаваме да си поделим по три хиляди долара и да оставим другите за фирмата — за тежките месеци, които неизбежно ни очакват. Фирмата плаща един хубав обяд в тежкарски ресторант в Източен Мемфис. Фирмата вече разполага и със златна кредитна карта, издадена от някаква нещастна банка, която явно бе впечатлена от общественото ми положение на адвокат. Умело се измъкнах от неудобното въпросче за предишни фалити. Споразумяваме се с Дек картата да се използва само при взаимно съгласие и си стисваме ръцете.

От моите три хиляди си купувам кола. Не нова, естествено, но за нея си мечтая, откакто се появи възможността да платят нещо на Доугън. Колата е „Волво DL“, модел 1984 година, синя на цвят, с четири скорости и само на сто и осемдесет хиляди километра. За волво

това въобще не е много. В страхотно състояние е. Първият и единствен неин собственик бил някакъв банкер, който сам си я поддържал.

За миг се поколебах дали да не купя нещо новичко, но не мога да си представя да имам дългове.

Първата ми кола като адвокат. За тойотата вземам триста долара и с тях си купувам телефон за колата. Руди Бейлър започва да се устройва.

Преди няколко седмици вече бях решил да не оставам за Коледа в града. Спомените от последната година са прекалено болезнени. Ще бъда сам по празниците, така че ще ми е по-лесно, ако задуя нанякъде. Дек спомена нещо да прекараме вечерта заедно, но предложението беше твърде мъгляво и неясно. Казах му, че сигурно ще ида при майка ми.

Ако не пътуват с караваната си, майка ми и Ханк паркират дяволската чудесия зад малката му къща в Толидо. Никога не съм виждал къщата, нито караваната и няма да прекарам Коледа с Ханк. Майка ми се обади след Деня на благодарността и ме покани с половин уста да ида при тях за празниците. Отказах. Обясних ѝ, че имам много работа. Ще ѝ пратя картичка.

Не че не обичам майка си. Просто спряхме да си говорим. Отчуждихме се постепенно с годините. Не сме се карали, нито пък сме си разменяли тежки думи, които трудно се забравят.

Според Дек правораздавателната система спира да функционира от 15 декември до някъде след Нова година. Съдиите не насрочват дела. Адвокатите са заети с банкети и партита. Напълно подходящо време да се изнеса от това място.

Слагам документите по делото „Блек“ в багажника на лъскавото ми волво, хвърлям някоя и друга дреха и потеглям на път. Карам безцелно по тесни междуградски пътища, като посоката ми най-общо е север-северозапад. В Канзас и Небраска вече има сняг. Спя в евтини мотели, храня се в закусвални и разглеждам всички забележителности. Из северните равнини бушува буря. От двете страни на пътя има стени от сняг. Белите безмълвни прерии приличат на кълбести облаци.

Пустият път ме изпълва с радостна възбуда.

На 23 декември най-после пристигам в Медисън, щата Уисконсин. Настанявам се в малък хотел, където топлата вечеря е просто чудесна, и тръгвам на разходка из центъра на града като всеки обикновен гражданин, хукнал от магазин на магазин. Има някои неща, свързани с Коледа, които не обичам да пропускам.

Сядам на една леденостудена пейка сред парка и се вслушвам в коледните песни, които кънтят наоколо. Никой не знае къде се намирам в момента — нито в кой град, нито в кой щат. Обожавам тази свобода.

След вечеря обръщам няколко чашки в хотелския бар и се обаждам на Макс Лойбърг. Той отново преподава право в тукашния университет. Обаждам му се поне един път месечно за съвет. Та той ме покани да му дойда на гости. Изпратих му фотокопия на най-важните документи — молби, писмени доказателства, становища на вещи лица. Кашонът тежеше седем килограма и от „Федерал Експрес“ ми взеха трийсет долара. Дек одобри разхода.

Макс искрено се радва, че съм в Медисън. Той е евреин и не се прехласва чак толкова по Коледа. Оня ден ми каза по телефона, че времето е страшно подходящо за работа. Сега ми обяснява как да го намеря.

На другия ден в девет сутринта влизам в Юридическия факултет. Студеничко е. Наоколо няма никой. Лойбърг ме чака в кабинета си с горещо кафе. Говорим си около час за Мемфис и за нещата, които му липсват тук. Юридическият факултет не е между тях. Кабинетът му в Медисън прилича много на кабинета в Мемфис — разтурен, пълен с хартии и папки. По стените висят познатите бунтарски постери и стикери. Изглежда същият — буйна рошава коса, дънки, бели кецове. Носи чорапи, но само защото навън има трийсет сантиметра сняг. Излъчва енергия и доволство.

Следвам го по коридора до малка зала за семинари. В средата има дълга маса. Документите, които му изпратих, са подредени отгоре. Сядаме на два стола един срещу друг. Той налива още кафе от термоса. Знае, че процесът започва след шест седмици.

— Някакви предложения за предварително споразумение?

— Да, няколко. Стигнаха до сто седемдесет и пет хиляди, но клиентката ми казва „не“.

— Доста необичайно. Но мен не ме учудва.

— Защо не те учудва?

— Защото си ги наврял в ъгъла. Много са уязвими, Руди. Това е едно от най-хубавите дела за отказ за изплащане на обезщетение, което някога съм виждал. А съм виждал хиляди, да знаеш.

— Има и още нещо — усмихвам се аз и му разказвам как са ни подслушвали телефоните. И как притежавам убедителни доказателства, че Дръмонд е бил отсреща.

— Чувал съм подобно нещо — светват очичките на Лойбърг. — Беше някакво дело във Флорида, но адвокатът на ищеца си беше проверил телефона чак след процеса. Беше се усъмнил, понеже защитата сякаш четеше мислите му в залата. Само че тука е по-друго. Уха, играта загрубява.

— Явно са се подплашили — заявявам аз.

— Умират от страх, но нека не се заблуждаваме, момче. Намират се на своя територия. Във вашия щат не си падат много по обезщетенията.

— И какво ми предлагаш?

— Вземай парите и бягай!

— Не мога да го направя. Не искам. Клиентката ми не желае.

— Добре. Време е тия хора да разберат, че живеят в двайсети век. Къде ти е касетофонът?

Той скача от стола и се спуска към черната дъска. Професорът е готов за лекция. Изваждам касетофончето от чантата си и го слагам на масата. Тефтерът и писалката също.

Макс отваря уста и в продължение на един час аз драскам усърдно и го затрупвам с въпроси. Той говори за моите свидетели, за техните свидетели, за документи, за стратегии. Макс е проучил най-основно всичко, което съм му изпратил. Умира си от удоволствие да попритисне тия гадняри.

— Остави си най-хубавото за края — съветва ме професорът.

— Пусни видеозаписа с показанията на нещастното момче точно преди да умре. Сигурно изглежда много зле.

— Меко казано.

— Чудесно. Съдебните заседатели ще го запомнят. Ако всичко върви добре, ще свършиш за три дни.

— И после какво?

— После ще си седиш и ще гледаш как се мъчат да обяснят случилото се.

Лойбърг изведнъж млъква, посяга да вземе нещо от масата и ми го подава.

— Какво е това?

— Новата полица на застрахователна компания „Грейт Бенефит“, издадена миналия месец на един от моите студенти. Искях просто да видя какъв език използват. Сещаш ли се кои случаи не се покриват от официалната застраховка? Написано е с големи черни букви.

— Трансплантациите на костен мозък.

— Всякакви трансплантации, включително и на костен мозък. Запази я и я използвай в съда. Направо трябва да попиташ председателя защо текстът на полицата е бил сменен няколко месеца след като семейство Блек заведе дело. Защо сега специално се изключват трансплантациите на костен мозък? А ако не са били изключени в полицата на Блек, защо не са платили обезщетението? Силни карти имаш, Руди. По дяволите, направо ми се ще да дойда да погледам тоя процес.

— Заповядай.

Ще се чувствам по-спокоен, ако има още един приятел, към когото да се обърна за съвет.

Макс има някои въпроси по самия иск и скоро и двамата сме затънали до гуша в работа. Домъквам четирите кашона от багажника. Към обяд в залата сякаш е минал ураган.

Енергията му е направо заразителна. Докато обядваме, изслушвам първата лекция по счетоводство на застрахователните компании. Тъй като в бранша не се прилага антитръстовото законодателство, те използват собствени форми на счетоводство. На практика нито един експерт не би могъл да разбере счетоводните отчети на едно застрахователно дружество. Те съзнателно са направени така, защото никой застраховател не иска светът да узнае какво точно прави. Но Макс все пак предлага няколко полезни съвета.

„Грейт Бенефит“ се оценява на около четиристотин-петстотин милиона долара, почти половината от които са във вид на резерви и скрити фондове. Това трябва да бъде обяснено на съдебните заседатели.

Не се осмелявам да предложа немислимото — да се работи навръх Коледа, но Макс е готов на всякакви подвизи. Жена му гостува при роднини в Ню Йорк и той няма какво да прави. Освен това наистина иска да се справим с оставащите два кашона документи.

Изпълвам три големи тефтера с бележки. Разсъжденията му по всички въпроси са записани на шест касети. Навън вече е тъмно, когато той най-накрая заявява, че приключваме. Чувствам се безкрайно изтощен, 25 декември е. Той ми помага да натъпчем документите в кашоните и да ги отнесем до колата. Отново вали сняг.

Сбогувам се с Макс на входа на Юридическия факултет. Не знам как да му благодаря. Той ми пожелава всичко хубаво и ме кара да обещавам, че ще му се обаждам поне един път седмично преди и всеки ден по време на процеса. И пак повтаря, че може да прескочи да ме види.

Махам му за довиждане. Снегът продължава да вали.

Пътуването до Спартанбърг, Южна Каролина, ми отнема три дни. Волвото се държи чудесно на пътя, особено по снега и леда на Средния запад. Обаждам се на Дек от колата. В кантората всичко е спокойно, казва той. Никой не ме бил търсил.

Последните три години и половина учих като луд, за да завърша право, и работих в някаква си кръчма, за да се изхранвам. Не съм имал истинска почивка. Това твърде евтино пътешествие из страната може да се стори досадно на мнозина, но за мен си е най-люксовата ваканция. Главата и душата ми се проясняват, почвам да мисля и за други неща извън правото. Изхвърлям някои непотребни вехтории, на първо място Сара Планкмор. Забравям старите обиди. Животът е твърде кратък да се отвращаваш от хора, които просто не биха могли да бъдат други. Жалките грехове на Лойд Бек и Бари Ланкастър получават опрощение някъде в Западна Вирджиния. Заклевам се да спра да мисля и да се притеснявам за мис Бърди и нещастната ѝ фамилия. Да си решават проблемите без мен.

Часове наред си мечтая за Кели Райкър, за прекрасните ѝ зъбки, загорели крачета и сладко гласче.

Замисля ли се за правото, моментално си представям идващия процес. Той е само един. Репетирам първата си пледоария. Подлагам

на кръстосан разпит ония мошеници от „Грейт Бенефит“. При заключителната си реч почти се разплаквам. Улавям няколко изумени погледа от разминаващи се с мен шофьори. Много важно, никой не ме познава.

Говорих с четирима адвокати, водили дела срещу „Грейт Бенефит“. Първите трима не ми свършиха никаква работа. Четвъртият живее в Спартанбърг. Казва се Купър Джаксън. Имало нещо странно в неговото дело. Не искаше да говори за това по телефона (в моя апартамент). Но каза, че съм добре дошъл в кантората му.

Фирмата му е в сградата на една банка в центъра. Обадох му се вчера от колата и той каза, че днес ще е свободен. По Коледа нямало много работа.

Купър Джаксън е едър и доста набит, с черна брада и още по-черни очи, които блестят и озаряват цялото му лице при всяко движение. На четирийсет и шест години е. Спечелил е най-много пари от дела за лошокачествена продукция. Внимателно затваря вратата, преди да продължи.

Не би трябвало да ми казва онова, което ще каже. Постигнал е споразумение с „Грейт Бенефит“ и той заедно с клиента са подписали строго поверителен договор, предвиждащ сурово наказание за всеки, който разгласи клаузите на споразумението. Мрази тези договори, но те се уреждат доста често. После завел дело на клиентка, която се нуждаела от операция на синусите. „Грейт Бенефит“ отказали да платят, като се позовавали на факта, че при изготвянето на полицата жената не съобщила, че е била оперирана от киста на яйчника преди пет години. Кистата била предшестващо обстоятелство, пишело в документа за отказ. Искането било за единайсет хиляди долара. Последвала нова размяна на писма и документи. После тя наела Купър Джаксън. Той ходил четири пъти до Кливланд със собствения си самолет и взел осем показания под клетва.

— Тия там са най-тъпите и гадни копелета, които някога съм виждал — заявява мистър Джаксън. Той обича мръсните процеси и пуска в ход всички възможни оръжия. Настоявал до дупка за сблъсък в съда, а „Грейт Бенефит“ изведнъж предложили да се споразумеят тихо и кротко.

— Това тука е поверително — ухилва се той. Умира от удоволствие да наруши договора и да изплюе камъчето пред мен.

Хващам се на бас, че е казал поне на сто души. — Платиха ни единайсет хиляди, после хвърлиха още двеста хиляди, за да се изметем.

Очите му блещукат. Чака да види как ще реагирам. Наистина това споразумение е забележително, защото „Грейт Бенефит“ на практика са платили много пари за неиздължено обезщетение. Естествено, че са искали да го запазят в тайна.

— Невероятно — възкликвам аз.

— Точно така. Аз лично не исках да се споразумяваме, но горката ми клиентка имаше нужда от парите. Сигурен съм, че можехме да им натресем хубавичка присъда.

Той ми разказва няколко бойни случки за да демонстрира колко много пари е спечелил, после отиваме в малка стаичка без прозорци. По стелажите покрай стените са подредени еднакви кашони. Джаксън посочва три от тях и се надвесва над мен.

— Ето как работят — почуква той по кашона, сякаш вътре се крият невероятни тайни. — Молбата пристига и бива връчена на някакъв дребен чиновник. Хората в този отдел са най-слабо квалифицираните нископлатени служители във всяка застрахователна компания. Блясъкът и парите са в отдел „Инвестиции“. Та значи човечецът поглежда искането и моментално започва да пише отказ. После го изпраща на застрахованото лице. Сигурен съм, че и вие сте получили такова писмо. После чиновникът изисква медицинска справка за последните пет години и започва подробно да я изучава. Застрахованият получава ново писмо от отдел „Обезщетения“, в което се казва: „Искането се отхвърля за момента. Предстои ново разглеждане.“ Тук вече става забавно. Чиновникът от отдел „Обезщетения“ изпраща папката в отдел „Гаранции“, които пък им връщат топката с паметна записка, гласяща нещо от рода на: „Не изплащайте обезщетението, докато не получите потвърждение от нас.“ Размяната на информация и записки между отделите продължава, документацията расте, оспорват се точки и подточки в полицата. Накрая между двата отдела избухва война. Имай предвид, че макар да работят за една компания и в една сграда, тия хора почти не се познават. Нито пък знаят какво правят другите. И това е съзнателно. А в същото време твоят клиент си седи у дома и получава разни писма от разни отдели. Повечето хора в крайна сметка се отказват и точно на

това разчитат застрахователите. Само един от двайсет и пет потърпевши се обръща към адвокат.

Спомням си някои части от документи и показания и изведнъж всичко си идва на мястото.

— Как може да се докаже това? — питам аз.

— Всичко е тук — потупва кашона Джаксън. — Повечето неща няма да ти трябват, но аз имам инструкциите за работа.

— И аз ги имам.

— Заповядай, прегледай тия документи. Подредени са безупречно. Имам чудесен помощник. Всъщност двама.

Да, ама аз, Руди Бейлър, си имам чудесен адвокат за партньор.

Той излиза и аз посягам направо към подвързаните в тъмозелено инструкции за работа на различните отдели. На пръв поглед изглеждат също като ония, с които вече разполагам. Процедурите са разделени на глави. В началото има общи указания, в края — речник на специалните термини. Обикновен учебник и нищо повече.

Изведнъж забелязвам нещо различно. В края на Инструкцията за отдел „Обезщетения“ има глава „U“. В моя екземпляр няма. Прочитам я внимателно и загадката се изяснява. В инструкцията за другия отдел също има такава глава. Тя се занимава с другата половина от операцията. Всичко е точно както го описва Купър Джаксън. Четени заедно, инструкциите посочват как точно всеки отдел да откаже изплащането на обезщетение, за момента, естествено, и да препрати папката в другия отдел с указание да не плаща, преди да получи уведомление за това.

Което никога не идва. Нито един от отделите не може да плати, преди другият да му нареди.

И в двете инструкции се съдържат безброй указания как да се документира всяка стъпка, та ако един ден се наложи, да има с какво да докажат колко труд е бил положен, преди да се отхвърли искът.

В моите екземпляри няма такива глави. Махнали са ги, преди да ми ги дадат. Тия мошеници от Кливланд, а може би и мемфиските им адвокати, съзнателно са укрили глава „U“ от мен. А това е, меко казано, потресаващо разкритие.

Първоначалният шок бързо преминава и аз неволно се хия най-глупашки при мисълта как измъквам точно тези глави и ги размахвам пред съдебните заседатели.

Купър обича да пие водка, но само след шест вечерта. Кани ме да му правя компания. Държи бутилката в малкия хладилник в шкафа и я пие чиста, без лед или вода. По неговия пример отпивам две глътки и усещам как всичко в мен пламва.

Той изпразва до дъно първата чашка.

— Сигурен съм, че имаш резултатите от разследванията за дейността на компанията, правени от различни щатски агенции.

Чувствам се пълен невежа. Няма смисъл да лъжа.

— Честно казано, не.

— Трябва да ги погледнеш. Докладвах за нередности на министъра на правосъдието на Южна Каролина, който ми е състудент, и сега те я разследват. И в Джорджия също. И главният застрахователен инспектор на Флорида също е започнал официално разследване. Тия хора май нещо изведнъж спряха да плащат.

Преди няколко месеца, докато още бях студент, Макс Лойбърг беше споменал възможността за подаване на оплакване на равнище на щатска администрация. Каза също, че едва ли ще свърши работа, защото застрахователната индустрия поддържа невероятно добри отношения с ония, които трябва да я контролират.

Имам чувството, че съм пропуснал нещо. Какво пък, това е първото ми дело за отказ да се изплати застрахователно обезщетение.

— Говори се и за някакви групови действия — казва той, а очите му святкат подозрително. Знае със сигурност, че нямам никаква представа за тия неща.

— Къде?

— На група адвокати в Рейли. Събрали са един куп откази за дребни суми, но изчакват. Първо някой трябва да поразтърси сериозно „Грейт Бенефит“. Подозирам, че тихомълком се споразумяват за по-тежките случаи.

— Колко полици издават годишно? — Бях отправил същия въпрос и към самата фирма. Още чакам отговор.

— Почти сто хиляди. Средно на година се подават около десет хиляди искания, тоест десет на сто — обичайното за бранша. Да приемем, че отхвърлят, просто ей така, половината от тях. Значи пет хиляди. Средното обезщетение е около десет хиляди долара. Пет хиляди пъти по десет хиляди долара прави петдесет милиона. Да кажем, че похарчат десетина милиона за споразумения, преди да се стигне до съд. Благодарение на малката им хитринка им остават четирийсет сладки милиончета. Догодина може да започнат да изплащат всичко най-редовно. А на следващата година пак да прибегнат до отказите. Или да измислят нещо още по-хитро. Правят толкова много пари, по дяволите, че могат да си позволят да прецакат всекиго.

Взирам се в него дълго време.

— Можеш ли да го докажеш?

— Не. Това са само предположения. Сигурно не би могло и да се докаже, защото е невероятно опасно. Тази компания върши изумителни глупости, но се съмнявам да са чак толкова тъпи, че да оставят подобно нещо в писмена форма.

На устата ми е да му разкажа за онова изпълнено с обиди писмо, но решавам да замълча. Нищо не може да го спре в момента. Както е на градус, мисли, че ще спечели всеки двубой.

— Имаш ли опит в съда? — пита той.

— Не. Практикувам само от няколко месеца.

— Аз съм доста печен. Има една групичка адвокати като мен, дето си умираме от кеф да съдим застрахователните компании за неизплащане на обезщетения. Държим връзка помежду си. Разменяме си клюки. Та напоследък се чуват доста неща за „Грейт Бенефит“. Струва ми се, че май са спрели да плащат. И всички чакат някой голям процес да ги поизложи. После ще се изсипе истински порой.

— За присъдата не гарантирам, но процес ще има.

Той казва, че може да се обади на приятелите си, да поразпита тук-там, да посъбере последните клюки, да разузнае какво ново се чака. И може да дойде в Мемфис през февруари. За процеса.

— Една добра присъда — повтаря той — може да отприщи бента.

Следващата сутрин продължавам да се ровя в папките на Джаксън. Към обяд му благодаря и си тръгвам. Той настоява да поддържаме връзка. Има предчувствието, че много адвокати очакват с интерес нашия процес.

Защо ли това ме плаши?

Стигам до Мемфис за дванайсет часа. Спирам волвото зад тъмната къща на мис Бърди и започвам да си свалям багажа. Прехвърчат снежинки. Утре е Нова година.

В средата на януари съдията Киплър свиква заседание на страните по делото в своята съдебна зала. Настанява ни около масата на защитата и кара приставът да пази на вратата, за да не влиза никой. Той сяда в единия край, от едната му страна е секретарката, от другата съдебният протоколчик. Киплър не е с тога. Аз съм вдясно от него, с гръб към залата, а отсреща е целият екип на защитата. От 12 декември — деня, в който Корд даде показания под клетва, не съм виждал Дръмонд и сега трябва насила да се държа учтиво. Винаги когато вдигам телефона на бюрото, си представям как този елегантно облечен, добре възпитан и високо уважаван негодник подслушва разговорите ми.

И двете страни са представили предложенията си за протичане на процеса в писмена форма. Днес ще уточняваме подробностите.

Киплър не се изненада кой знае колко, когато му показях екземплярите с инструкциите, взети назаем от Купър Джаксън. И вече ги е сравнил внимателно с другите, предоставени ми от Дръмонд. Според негова светлост не съм длъжен да уведомя Дръмонд, че знам за укриването на документи от тяхна страна. Имал съм пълно право да изчакам до процеса и тогава да сервирам новината на „Грейт Бенефит“. Пред съдебните заседатели, естествено.

Това би трябвало да ги смаже. Ще им сваля гащите пред съда и ще им гледам сеира.

Стигаме до свидетелите. В списъка ми фигурират имената на всички, които имат някаква връзка с делото.

— Джаки Леманчик вече не работи за моя клиент — заявява Дръмонд.

— Знаете ли къде се намира тя сега? — пита ме съдията.

— Не.

Това е истината. Поне сто пъти съм се обаждал до Кливланд и околността. Никаква следа от Джаки. Дори успях да убедя Бъч да се помъчи да я открие по телефона. Никакъв резултат.

— Вие знаете ли? — обръща се той към Дръмонд.

— Не.

— Значи тя попада в графата „Несигурни“.

— Точно така.

Дръмонд и Т. Пиърс Морхаус решават, че това е много смешно и се ухилват злобно. Няма да са толкова весели, ако успеем да я намерим и да я накараме да свидетелства. Но това за съжаление е малко вероятно.

— Ами Боби Оут? — пита Киплър.

— И той не е съвсем сигурен — отвърщам аз. Двете страни предоставят списъци на хората, които се надяват да призват като свидетели. Боби Оут изглежда малко съмнителен, но ако се появи, искам да имам правото да го призова като свидетел. Бях помолил Бъч да потърси и него.

Обсъждаме вещите лица. Имам две в моя списък: доктор Уолтър Корд и Рандал Гаскин, административен директор на раковата болница. Дръмонд е посочил само един — доктор Милтън Джифи от Сиракуза. Не желая да вземам показания от него. По две причини. Първо, ще ми е твърде скъпо да ходя дотам и да го разпитвам. Второ, което е по-важно, знам какво ще каже. Ще заяви, че трансплантациите на костен мозък са все още в експериментален стадий и не могат да се приемат като надежден и сигурен начин за лечение. Уолтър Корд е бесен от това и ще ми помогне за кръстосания разпит.

Киплър се съмнява, че Джифи въобще ще се яви в съда.

Разправяме се за най-различни документи почти цял час. Дръмонд се кълне, че са предоставили всичко, което им е на разположение. Звучи толкова убедително, че никой не би се усъмнил в него. Аз обаче подозирам, че лъже. Киплър също.

— Какво ще кажете за молбата на ищеца да му бъде предоставена информация за общия брой застрахователни полици, издадени през последните две години, общия брой на подадените молби и на получените откази?

Дръмонд поема дълбоко дъх. Изглежда леко озадачен.

— Работим по нея, ваша светлост, кълна ви се. Информацията е разпръсната в регионалните ни офиси из страната. Клиентът ми има представителства в трийсет и един щата, седемнайсет окръжни и пет регионални офиса и е просто трудно...

— Вашият клиент няма ли компютри?

— Разбира се, че има. — Настъпва тотално объркване. — Но не става въпрос просто да се натиснат няколко клавиша и — хоп! — да излезе разпечатката.

— Процесът започва след три седмици, мистър Дръмонд. Искam тая информация.

— Стараем се колкото можем. Всеки ден напомням за това на клиента си.

— Донесете ми я — настоява Киплър и дори поклаща заплашително пръст към великия Лио Ф. Дръмонд. Морхаус, Хил, Плънк и Гроун до един се стъписват видимо, но продължават да дращят в бележниците си.

Продължаваме с не толкова деликатни неща. Споразумяваме се, че за процеса ще са ни необходими две седмици, макар Киплър вече да ми е доверил, че възнамерява да приключи за пет дни. Заседанието свършва след два часа.

— А сега, господа, как стои въпросът с постигането на предварително споразумение? — Аз, естествено, съм му казал, че последната им оферта е за сто седемдесет и пет хиляди. Той също знае, че на Дот Блек въобще не й пука за никакви споразумения. Тя не иска и един цент. Жадува за възмездие.

— Какво предлагате последно, мистър Дръмонд?

Петимата отсреща си разменят доволни погледи. Като че ли ще стане нещо кой знае колко драматично.

— Ваша светлост, смятано от тази сутрин, съм упълномощен от моя клиент да предложи двеста хиляди долара на ищеца за да постигнем извънсъдебно споразумение — заявява Дръмонд с изкуствен патос. Прилича на лош актьор.

— Мистър Бейлър?

— Съжалявам. Моята клиентка изрично подчерта, че не желае споразумение.

— На никаква цена ли?

— Точно така. Тя иска съдебни заседатели в оная ложа. Искa светът да узнае какво се е случило със сина ѝ.

Шок и изумление царят в лагера на противника. В живота си не съм виждал такова яростно клатене на глави. Дори и съдията успява да изкриви лице от учудване.

От погребението насам почти не съм разговарял с Дот. Малкото ни кратки срещи не бяха кой знае колко приятни. Тя страда и се сърди и това е напълно разбираемо. Обвинява „Грейт Бенефит“, системата, докторите, адвокатите, а понякога дори и мен за смъртта на Дони Рей. И аз я разбирам. Дот не се нуждае, нито пък иска парите им. Тя търси правосъдие. Както сама каза на вратата последния път: „Искам тия гадни копелета повече да не мърсят въздуха.“

— Това е възмутително — провиква се драматично Дръмонд.

— Процес ще има, Лио — казвам аз. — Подготвяй се за него.

Киплър посочва една папка и секретарката му я подава. Съдията връчва и на двамата ни с Дръмонд някакъв списък.

— Това са имената и адресите на потенциалните съдебни заседатели. Май са деветдесет и двама души, макар че някои може и да са се преместили.

Грабвам списъка и започвам да чета. В този район живеят повече от един милион души. Наистина ли си мисля, че може да познавам някого? Имената са ми напълно непознати.

— Ще изберем съдебните заседатели седмица преди процеса, така че бъдете готови за първи февруари. Може да правите проучвания, но всеки директен контакт с тях представлява сериозно нарушение на закона.

— Къде са въпросниците? — пита Дръмонд.

Всеки бъдещ съдебен заседател попълва една карта с най-важните данни за себе си — възраст, цвят на кожата, пол, месторабота, длъжност и образование. Често това е единствената информация, с която адвокатът разполага, преди да почне да ги избира.

— Работи се по тях. Ще ги получите по пощата утре. Нещо друго?

— Не, сър — казвам аз.

Дръмонд поклаща глава.

— Искам информацията за полиците и неизплатените обезщетения незабавно, мистър Дръмонд.

— Правим каквото можем, ваша светлост.

* * *

Обядвам самичък във вегетарианския ресторант до кантората. Черен боб и ризото, билков чай. След всяко посещение тук се чувствам все по-здрав. Ям бавно, разбърквам внимателно боба и се вирам в деветдесет и двете имена от списъка. Дръмонд разполага с неограничени средства и ще използва екип от специалисти, които да проучат издъно живота на тия хора. Ще снимат тайно домовете и колите им, ще установят дали преди това не са били съдени, ще получат сведения за кредитните им карти, банковите сметки и трудовите книжки, ще изровят всяка мръсотийка, свързана с някой развод, фалит или наказателно постановление. Ще разровят всички архиви в общините и ще разберат колко струват къщите им. Единственото забранено нещо е установяването на личен контакт, било то директно или чрез посредник.

Докато се съберем в съдебната зала да изберем дванайсетте, Дръмонд и компания ще имат по едно дебеличко досие за всеки от тях. И досиетата ще бъдат анализирани внимателно от екип професионални консултанти по избора на съдебни заседатели. Тия консултанти са сравнително ново явление в историята на американското съдопроизводство. Обикновено са опитни прависти, познаващи добре човешката природа. Има и психиатри, и психолози. Обикалят страната и продават знанията си ужасно скъпо на онези адвокати, които могат да си го позволят.

Във факултета се разправяше за един консултант, нает от Джонатан Лейк за осемдесет хиляди долара. Присъдата била за няколко милиона, така че хонорарът се оказал едва ли не нищожен.

Консултантите на Дръмонд на практика ще бъдат в залата, докато подбираме съдебните заседатели. Ще наблюдават тайничко нищо неподозиращите хора. Ще изучават лицата и дрехите, движенията и поведението им, и бог знае какво още.

Аз пък си имам Дек, който е уникален познавач на човешката душа. По свой си начин. Ще дам списъка на Бъч, на Букър и на други приятели, та да видим дали няма да изскочи познато име. Ще завъртим някой и друг телефон, ще проверим няколко адреса, но като цяло задачката ни ще е доста по-трудна. Ще подбираме съдебните заседатели по външния им вид. Лошо!

Вече ходя в търговския център поне три пъти седмично, обикновено за вечеря. Имам си и маса, близо до парапета над пързалката. Ям пиле по китайски и наблюдавам малките кълкьори под мен. Освен това виждам кой влиза и кой излиза, без никой да ме забелязва. Тя мина отдолу само веднъж. Движеше се бавно, сякаш не знаеше къде отива. Безумно ми се иска да изтичам при нея, да я хвана за ръка и да я отведа до някой луксозен мъничък бутик, където да се скрием между щандовете и да си поговорим.

Понякога наоколо просто гъмжи от хора. Гледам ги как се щурат нагоре-надолу и се питам дали някой от тях няма да се окаже съдебен заседател. Как да разпозная деветдесет и двама души сред един милион?

Невъзможно. Е, ще се оправяме както можем. С Дек набързо спретваме лични картончета с най-важната информация за всеки от списъка и аз ги нося в себе си. Непрекъснато.

Тази вечер се вирам в преминаващите покрай мен хора, после измъквам ново картонче от купа. Името е написано с големи черни букви: Р. С. Брадли. Четирийсет и седем годишен мъж, бял, водопроводчик, завършил гимназия. Живее в югоизточната част на Мемфис. Знам го наизуст. Паметта ми работи безотказно. Толкова пъти съм чел картончетата, че вече ми се гади от тия хора. Списъкът с имената им е закачен на стената в кантората и всеки ден прекарвам поне един час, повтаряйки данните на глас. Следващото картонче: Лайънел Бартън, двайсет и четири годишен, чернокож, учи задочно в колеж и работи в магазин за авточасти. Живее в апартамент в южните квартали на Мемфис.

Идеалният ми съдебен заседател е млад, чернокож, завършил поне гимназия. От време оно се знае, че чернокожите заседатели изпитват симпатии към ищеца. Съчувстват на онеправданите и изпитват недоверие към бяла корпоративна Америка. Кой би могъл да ги обвинява?

Към жените съм със смесени чувства. Общоприето е, че жените са по-стиснати, защото те правят семейния бюджет. По-малко вероятно е да подкрепят изплащането на голямо обезщетение, защото самите те няма да получат нищо. Но Макс Лойбърг е склонен да предпочете жените в нашия случай, защото те са и майки. Ще разберат болката от загубата на едно дете. Ще се поставят на мястото на Дот и ако си свърша добре работата и ги разчувствам достатъчно, ще изхвърлят „Грейт Бенефит“ от бизнеса. Струва ми се, че е прав.

Така че, ако трябва да определям заседателите сам, ще избира дванайсет чернокожи жени, за предпочитане всичките с деца.

Дек, естествено, е на друго мнение. Бои се от негрите, защото в Мемфис расовият конфликт е твърде изострен. Бял ищец, бял ответник, тук всички са бели с изключение на съдията. Защо да им пука на чернокожите?

Прекрасен пример за грешката, която правим, опитвайки се да създадем някакви стереотипи въз основа на възраст, раса, пол, образование. Всъщност никой не може да предскаже как би постъпил един съдебен заседател. Прочел съм всички учебници и налична информация по въпроса и сега съм по-объркан отпреди.

Един-единствен тип заседател трябва да се избегне в този случай: белият тежкар, служител в голяма корпорация. Тия момчета са направо смърт при подобни процеси. Неусетно вземат нещата под свой контрол. Образовани са, пробивни, добре организирани и не им пука от адвокатите. За щастие, обикновено са прекалено заети, за да стават съдебни заседатели. В списъка забелязах само петима. Сигурен съм, че ще измислят поне хиляда извинения да не участват. При други обстоятелства Киплър би могъл добре да ги поизпържи. Но сега подозирам, че и той не ги иска. Обзалагам се на теглото си в злато, че негова светлост също иска черни физиономии в ложата на съдебните заседатели.

Сигурен съм, че ако остана в бранша, ще измисля и по-гаден номер. Но за момента ми е трудно. Върти ми се в главата вече няколко седмици и накрая решавам да го споделя с Дек. Той направо откача.

Щом Дръмонд и бандата му искат да ми подслушват телефона, ще им направим удоволствието. Късно следобед аз си седя в кантората.

Дек звъни от телефона зад ъгъла. Репетирахме го няколко пъти. Дори си имаме и сценарий.

— Руди, обажда се Дек. Най-сетне открих Дийн Гудлоу.

Гудлоу е трийсет и девет годишен бял, завършил колеж, занимава се с чистене на килими и мокети. Пълна нула по нашата скала. Не го искаме въобще. Дръмонд би умрял от кеф да го види в ложата.

— Къде? — питам аз.

— Хванах го в офиса. Нямало го в града една седмица. Страхотно готин тип. Бяхме сбъркали с него. Въобще не обича застрахователните компании, казва, че непрекъснато се кара с тях. И смята, че някой трябва да ги контролира най-строго. Разказах му за нашето дело и той направо подлудя. От него ще излезе чудесен заседател.

Усещам нещо изкуствено в думите на Дек, но страничният слушател несъмнено би му повярвал. Моят приятел сигурно чете тия глупости.

— Ама че изненада! — възкликвам високо аз. Искам Дръмонд да чуе всеки звук.

Възможността един адвокат да говори с потенциален съдебен заседател преди официалната селекция е толкова стряскаща и невероятна, че с Дек малко се бяхме попритеснили да не би Дръмонд да усети как го будалкаме. Но пък кой би могъл да допусне, че един адвокат ще подслушва телефона на колегата си с непозволені средства? Решихме, че Дръмонд ще се хване, защото ме мисли за невеж и неопитен хлапак, а Дек... добре де, Дек още дори не си е взел изпита за правоспособност. Ние просто толкова можем.

— Притесни ли се, като говорихте? — питам аз.

— Малко. Казах му същото, както и на останалите. Аз съм само помощник, не съм адвокат. И ако не споменат пред никого за разговора ни, никой няма да пострада.

— Добре. Значи мислиш, че Гудлоу е с нас?

— Сто на сто. Трябва да го вкараме.

Мачкам някакви хартии до слушалката, после питам високо:

— Кой друг остана в твоя списък?

— Чакай да погледна. — Чувам го как прехвърля шумолящи листове. Страхотен екип сме! — Говорих с Дърмонт Кинг, Джан Дисел, Лорънс Пероти, Хилда Хайндс и Ратилда Браунинг.

С изключение на Ратилда Браунинг, всички са бели. Не ги искаме. Ако можем да ги оплюем достатъчно, Дръмонд ще направи всичко възможно да не ги допусне до процеса.

— Какво става с Дърмонт Кинг?

— Супер е. Веднъж изхвърлил някакъв застрахователен агент от къщата си. Давам му деветка.

— Ами Пероти?

— Готин тип. Не можа да повярва, че една застрахователна компания на практика е убила човек. С нас е.

— Какво стана с Джан Дисел?

— Чакай малко. — Пак шумолене на хартия. — Много мила дама, макар че не е от приказливите. Май се страхуваше да не направи нещо нередно. Говорихме си за застрахователи и тям подобни, казах ѝ, че „Грейт Бенефит“ струват четиристотин милиона. Може и да ни помогне. Давам ѝ петица.

Едва се сдържам да не се разхиля и притискам слушалката към ухото си.

— Кажи за Ратилда Браунинг.

— Черна мацка, радикални убеждения. Не върши работа за бели хора. Изхвърли ме от службата си. Работи в някаква банка. Няма да ни даде пукнат цент.

Настава дълга пауза. Дек прибира списъците. После пита сериозно:

— Ти какво направи?

— Хванах Естър Самюълсън вкъщи преди около час. Много приятна дама, някъде около шейсетте. Говорихме си за Дот надълго и нашироко. И колко ужасно е да загубиш детето си. Тя е за нас.

Покойният съпруг на Естър Самюълсън работел в Търговската камара. Марвин Шанкъл ми го каза. Не мога да си представя дело, в което би застанала на моя страна. Ще направи каквото Дръмонд поиска.

— После хванах Нейтан Бътс в работата. Малко се изненада, че съм страна по това дело, но после се успокои. Той мрази застрахователните компании.

Ако сърцето на Дръмонд още бие, то пулсът явно е съвсем слаб. Мисълта, че аз, адвокатът, а не нает за случая професионалист, се бутам къде ли не и обсъждам делото с потенциалните съдебни

заседатели, може да доведе до инфаркт всеки юрист. На всичкото отгоре той вече е осъзнал, че нищо не може да направи по въпроса. Всяка реакция от негова страна би разкрила, че подслушва телефонните ми разговори. Това моментално ще доведе до отнемане на адвокатските му права. А може и до съд да се стигне.

Единствената възможност е да си трае и да се опита да отхвърли хората, чиито имена спрягаме сега.

— Има още няколко — казвам аз. — Да се опитаме да ги хванем до десет и нещо, после ще те чакам в кантората.

— Добре — отвръща уморено Дек. Гласът му звучи по-истински.

Затваряме. След петнайсетина минути телефонът иззвънява. Гласът отсреща ми е странно познат.

— Руди Бейлър, моля.

— На телефона.

— Обажда се Били Портър. Днеска се отбихте в магазина.

Били Портър е бял, носи вратовръзка и е мениджър в голяма автомобилна фирма. Получава ниска оценка по нашата скала. Не го искаме.

— Да, мистър Портър. Благодаря ви, че се обадохте.

Всъщност е Бъч. Съгласи се да ни помогне с малка сценка. Сигурно сега е при Дек в телефонната кабинини. И като истински професионалист преди това отиде във фирмата и си поговори с Портър за някакви гуми. Сега имитира възможно най-добре гласа му.

— Какво искате? — пита рязко Били/Бъч. Казахме му да се държи грубичко, после бързо да омекне.

— Ами, вижте, става дума за процеса, знаете. Дето вече получихте призовка за съдебен заседател. Аз съм единият адвокат.

— Това, което правим, законно ли е?

— Разбира се, че е законно. Само не казвайте на никого. Вижте, аз представлявам оная възрастна жена, чийто син бе убит от една застрахователна компания. Казва се „Грейт Бенефит“.

— Убит ли?

— Ами да. Момчето се нуждаело от операция, а те отказали да платят за лечението. Напълно незаконно. Преди три месеца умря от левкемия. Затова и водим делото. Наистина трябва да ни помогнете, мистър Портър.

— Това звучи ужасно.

— Най-покъртителното дело, което някога съм виждал. А съм имал десетки. Виновни са гадовете, простете за изрази. Вече предложиха двеста хиляди долара за извънсъдебно споразумение, но ние искаме много повече. Искामе наказание и пари. И имаме нужда от помощта ви.

— А дали ще ме изберат? Та аз въобще не мога да отсъствам от работа.

— Ще изберем дванайсет души от седемдесет. Само това ще ви кажа. Моля ви, помъчете се да ни помогнете.

— Добре. Ще направя каквото мога. Но не искам после да ме съдят за заговорничене, разбирате ли?

— Да, сър. Благодаря.

Дек идва в кантората. Хапваме по един сандвич. Той излиза навън и ми се обажда още два пъти. Споменаваме имената на хора, с които уж сме говорили. И които горят от желание да накажат „Грейт Бенефит“ за подлите деяния. Създаваме впечатлението, че и двамата тичаме от врата на врата, говорим с хората и така нарушаваме етичния кодекс, че мога да бъда изхвърлен от професията до живот. И цялата тая гадория става в деня, преди да се съберат бъдещите съдебни заседатели.

Може би ще дойдат шейсет и няколко души. И върху една трета вече успяхме да хвърлим достатъчно тежки подозрения. Особени усилия бяха положени за онези, от които наистина се страхуваме.

Обзалагам се, че Лио Дръмонд няма да мигне до сутринта.

Първото впечатление е най-важно. Съдебните заседатели пристигат между осем и половина и девет. Влизат нервно през двойната дървена врата, тътрят крака по пътеката, оглеждат плахо обстановката. За повечето това е първо влизане в съдебна зала. Дот и аз сядаме един до друг в края на нашата маса. Редиците тапицирани столове за съдебните заседатели пред нас бавно се изпълват. Ние сме с гръб към съдията. На масата има само един бележник, нищо повече. Дек седи самичък близо до съдебните заседатели. Прошепвам нещо на Дот и се опитвам да се усмихна. Стомахът ми се е свил на топка от притеснение.

За разлика от нас, около масата на защитата отвъд пътеката седят петима мрачни мъже в черни костюми. Заровили са носове в купища папки.

Моето шоу се казва „Давид срещу Голиат“. И започва още сега. Първото нещо, което съдебните заседатели ще забележат, е, че нямам хора, оръжия и, очевидно, средства. Нещастната ми клиентка е немощна и слаба.

Не сме достатъчно сериозен противник за ония богаташи отсреща.

След като приключихме с всички проучвания, осъзнах колко е излишно да отделиш петима адвокати за това дело. Петима чудесни професионалисти. Учудвам се, че Дръмонд не осъзнава колко заплашително изглежда това на заседателите. Явно компанията е виновна. Иначе защо ще пратят петима срещу един?

Тази сутрин не ми говорят. Държим се на разстояние, но презрителните погледи и пренебрежителните усмивчици ми подсказват, че са възмутени от контактуването ми с бъдещите заседатели. Те са шокирани и отвратени и не знаят какво да правят. Като се изключи кражбата от клиент, контактът с бъдещите съдебни заседатели е вероятно най-големият грях за един адвокат. Почти

същият като да подслушваш телефона на колегата си от обвинението. Така че възмущението им е доста глупаво.

Кандидатите за съдебни заседатели са заели местата си срещу нас. От деветдесет и двама са се явили шейсет и един човека. Някои не са били открити. Двама са починали. Няколко са заявили, че са болни. Трима са се позовали на напредналата си възраст и са отказали. Киплър е освободил още няколко по лични причини. Извикват имената едно по едно. Водя си бележки. Сякаш познавам тия хора от години. Номер шест в списъка е Били Портър, мениджърът на автомобилната фирма, който уж ми се обади снощи. Интересно, какво ще му направи Дръмонд?

Джак Ъндърхол и Кърмит Олди представляват „Грейт Бенефит“. Седят зад отбора на Дръмонд, общо седем костюма, седем сериозни, смръщени лица, обърнати към съдебните заседатели. Усмехнете се бе, момчета! Опитвам се да поддържам ведро изражение.

Киплър влиза и всички ставаме. Заседанието започва. Той поздравява новодошлите и произнася кратка, но въздействаща лекция за ролята на съдебния заседател и отговорността му пред обществото. Пита дали има желаещи да се оттеглят по извинителни причини. Вдигат се няколко ръце. Той ги моли да идват при него един по един и всеки излага своя случай, мърморейки под носа си. Четирима от петимата мениджъри в големи фирми си шепнат със съдията. Той, естествено, ги освобождава от гражданските им задължения.

Това отнема доста време, но ми позволява да огледам бъдещите кандидати. Като виждам как са седнали, ще стигнем най-много до третия ред. Това прави трийсет и шест души. А на нас ни трябват дванайсет, плюс двама резервни.

На реда зад масата на защитата забелязвам двама добре облечени непознати. Консултантите, предполагам. Наблюдават всяко движение в ложата. Какво ли се е случило със задълбочените им психологически анализи след малкото ни представление снощи? Ха-ха-ха. Хващам се на бас, че не са допускали за съществуването на двамата идиоти, дето ще вземат да се обаждат на хората вечерта преди явяването им в съдебната зала.

Съдията освобождава още седем. Остават петдесет. Той излага делото в най-общи линии и представя страните. Бъди го няма в залата. Бъди си е в колата. В двора.

Киплър започва със сериозните въпроси. Призовава заседателите да отговарят с вдигане на ръка, ако отговорът е положителен. Някой от вас познава ли страните, адвокатите или свидетелите? Някой от вас притежава ли застрахователна полица от „Грейт Бенефит“? Някой от вас участва ли в съдебен процес? Някой водил ли е дело срещу застрахователна компания?

Няколко души вдигат ръка, стават и се отправят към съдията. Първите явно нервничат, но после ледът се пропуква. Някой пуска някаква шегичка и всички се отпускат. На моменти, макар и за съвсем кратко, си казвам, че моето място е тук. Мога да го правя това нещо. Аз съм адвокат. Разбира се, все още не съм си отворил устата.

Киплър ми даде предварително списъка с въпросите си. Ще попита за всичко, което искам да знам. Няма нищо нередно в това. Дал е списъка и на Дръмонд.

Водя си бележки, наблюдавам, слушам внимателно. Дек прави същото. Жестоко е, но съм почти щастлив, задето заседателите не знаят, че е с мен.

След два часа Киплър е на път да приключи с въпросите. Стомахът ми отново се свива на топка. Време е Руди Бейлър да произнесе първата си реч в истински процес. Засега ще е кратка.

Изправям се, приближавам към ложата, усмихвам се широко и изричам думите, които съм репетирали хиляда пъти:

— Добро утро. Казвам се Руди Бейлър и представлявам семейство Блек. — Дотук добре. След два часа разпит искат малко разнообразие. Поглеждам ги честно и открито. — Съдията Киплър ви зададе много въпроси и те бяха изключително важни. Той засегна всичко, за което исках да питам, така че няма да ви губя времето. Всъщност имам само един въпрос. Съществува ли някаква причина, поради която някой от вас да не може да стане съдебен заседател?

Отговор не се очаква. И няма. Гледат ме вече два часа, а аз искам само да кажа здрасти и да им се усмихна. Ще бъде кратък. Многословният адвокат е едно от най-досадните неща в живота. Освен това предчувствам, че Дръмонд ще им разкаже играта.

— Благодаря ви — усмихвам се още по-сърдечно аз, обръщам се към съдията и заявявам високо: — Нямам въпроси, ваша светлост.

Връщам се на мястото си, потупвам Дот по рамото и сядам.

Дръмонд вече е скочил на крака. Опитва се да изглежда спокоен и ведър, но просто гори отвътре. Представя се и започва да говори за своя клиент. „Грейт Бенефит“ е голяма компания с отличен счетоводен баланс. Но това е нещо, за което тя не бива да бъде наказана, нали така? Ще ви се отрази ли то лично? Всъщност той вече говори по делото, което е нередно, но не пристъпва отвъд линията, та да го прекъснат. Не съм сигурен дали трябва да възразя. Решил съм да го върша само когато съм сигурен, че съм прав. Подобни реторични въпроси имат голям ефект. Обработеният му глас внушава доверие. Посивялата му коса излъчва мъдрост и опит.

Продължава да говори, без да чака отговор. Зарибява. После изведнъж хвърля бомбата.

— А сега ще ви задам най-важния въпрос на деня — заявява той сериозно. — Слушайте внимателно, моля ви. Много е важно. — Дълга драматична пауза. После дълбоко поемане на дъх. — Говорил ди е някой с вас за това дело?

В съдебната зала е тихо. Думите му бавно отзвъняват. Приличат повече на обвинение, отколкото на въпрос. Поглеждам към масата на защитата. Хил и Плънк се взират в мен. Морхаус и Гроун наблюдават съдебните заседатели.

Дръмонд замръзва в ефектна поза, готов да се нахвърли върху първия, който се осмели да вдигне ръка и да каже: „Да, адвокатът на ищеца се отби вкъщи снощи.“ Дръмонд чака признанието, той просто го усеща как идва. Ще изтръгне истината, ще ме изобличи, мен и корумпирания ми помощник, и ще предложи да бъда наказан и евентуално лишен от права. Делото ще се протака с години. Той просто го чувства!

После рамената бавно се отпускат. Следва дълбока въздишка. Гадни лъжци!

— Това е много важно — продължава той. — Трябва да знаем. — Тонът му е пропит от недоверие.

Нищо. Никакво раздвижване. Наблюдават го напрегнато. Кара ги да се чувстват неловко. Давай все така, шефе.

— Нека отправя въпроса с други думи — заявява накрая хладно той. — Някой от вас говорил ли е вчера с мистър Бейлър или с мистър Дек Шифлет, който седи ей там?

— Възразявам, ваша светлост — надигам се от стола аз. — Това е абсурдно!

Киплър е готов да скочи от креслото си.

— Прието! Какво правите, мистър Дръмонд! — изревава в микрофона той и стените потреперват.

Дръмонд се обръща към съдията.

— Имаме основания да смятаме, че с част от бъдещите съдебни заседатели е бил установен контакт — обяснява той.

— Да, и за това ме обвинява мен — размахвам сърдито ръце аз.

— Не разбирам какво целите, мистър Дръмонд — казва Киплър.

— Може би се налага да изясним нещата във вашия кабинет — стрелва ме с унищожителен поглед Дръмонд.

— Да вървим — отсичам аз, сякаш съм готов за бой.

— Малка почивка — обявява съдията.

Дръмонд и аз сядаме срещу съдията. Останалите четирима адвокати са зад нас. Киплър явно е разтревожен.

— Дано да имате основателна причина — озъбва се той на Дръмонд.

— Със съдебните заседатели е бил установен контакт — упорства Дръмонд.

— Откъде знаете?

— Не мога да ви кажа. Но го знам със сигурност.

— Не си играй игрички с мен, Лио. Искам доказателства.

— Не мога да ви кажа нищо, ваша светлост, без да разкрия източниците си. Това е поверителна информация.

— Глупости! Кажи ми на мен.

— Казвам истината, ваша светлост.

— Обвинявате ли ме? — питам аз.

— Да.

— Вие сте откачили.

— Държиш се като някой луд, Лио — заявява негова светлост.

— Мисля, че мога да го докажа.

— Как?

— Нека да продължа да разпитвам бъдещите заседатели. Истината ще излезе на бял свят.

— Но те не реагират.

— Аз току-що започвам.

Киплър се поколебава за миг. Когато процесът свърши, ще му кажа истината.

— Бих желал да се обърна към заседателите един по един — продължава Дръмонд. Обикновено така не се прави, но съдията може да разреши.

— Ти какво ще кажеш, Руди?

— Не възразявам. — Лично аз нямам търпение Дръмонд да почне тормоз над ония, с които уж говорихме. — Нямам какво да крия. Двама от глупаците отзад се покашлят.

— Добре тогава. Сам си копаеш гроба, Лио. Но гледай да не минаваш границата.

— Какво правихте там? — пита ме Дот.

— Адвокатски работи — прошепвам аз. Дръмонд вече е застанал пред ложата. Заседателите го гледат подозрително.

— И така, както вече споменах, за нас е много важно да ни кажете дали някой не ви е потърсил по повод това дело и не е разговарял с вас. Моля вдигнете ръка, ако има такова нещо. — Държи се като даскал с първокласници.

Не виждам вдигната ръка.

— Ако някоя от страните по едно дело установи контакт, директен или не, със съдебен заседател, това е много сериозно нарушение. Последствията и за двамата могат да бъдат твърде тежки. — Звучи прекалено заплашително.

Никой не вдига ръка. Никой не помръдва. Хората почват да се ядосват.

Дръмонд пристъпва от крак на крак, потърква брадичка и се вторачва в Били Портър.

— Мистър Портър — проехтява плътния му глас. Били зяпва от изненада, скача и кимва. Бузите му бавно поруменяват.

— Ще ви задам конкретен въпрос, мистър Портър. И ще ви бъда благодарен, ако получа честен отговор.

— Задайте честен въпрос и ще получите честен отговор — отвърща ядосано Портър.

Това момче бързо се пали. Откровено казано, не бих се захващал с него. Дръмонд се стъписва за миг, после продължава.

— И така, мистър Портър, говорихте ли снощи по телефона с мистър Руди Бейлър?

Аз се изправям, разпервам ръце и се вирам недоумяващо в Дръмонд. Напълно съм невинен, а той си е изгубил ума. Мълча.

— Не, по дяволите — отвърща Портър и почервенява още повече.

— Дръмонд стисва с две ръце парапета на махагоновата преграда. Били Портър седи на първия ред, само на метър и половина от нея.

— Сигурен ли сте, мистър Портър?

— Разбира се, че съм сигурен!

— Аз пък мисля, че сте разговаряли — изгубва контрол над себе си Дръмонд.

Преди да мога да възразя или Киплър да се намеси, мистър Били Портър скача от мястото си и се хвърля върху великия Лио Ф. Дръмонд.

— Я не ме изкарвай лъжец, копеле такова! — изкрещява Портър и сграбчва Дръмонд за гърлото. Дръмонд пада върху преградата, обутите в скъпи мокасини с пискюлчета крака щръкват във въздуха. Жени пищят. Съдебни заседатели скачат на крака. Портър е върху Дръмонд. Моят колега опитва да се бори, рита, маха с юмруци.

Т. Пиърс Морхаус и М. Алек Плънк младши се включват първи в мелето. Другите са след тях. Намесва се и охраната. Двама от съдебните заседатели също помагат при разтърваването.

Седя си на столчето и се наслаждавам на побоя. Киплър стига до мястото на произшествието в момента, когато успяват да издърпат Портър и Дръмонд се изправя на крака. Биещите се са разтървани. Под втората пейка намират едната мокасина и я връщат на Лио, който се изчетква внимателно, държейки под око Портър. Разяреният гражданин бързо се успокоява.

Консултантите на защитата са шокирани. Компютърните модели отиват по дяволите. Теориите им отиват по дяволите. В момента знанията им са напълно безполезни.

След кратка почивка Дръмонд прави формално предложение да бъдат отхвърлени всички кандидати. Цялата група. Киплър отказва.

Били Портър е освободен от задължението да стане съдебен заседател и напуска възмутено залата. Струва ми се, че не е приключил с Дръмонд. Дано го изчака отвън да си довърши тупаника.

Целият следобед прекарваме в кабинета на съдията. Уточняваме дванайсетте съдебни заседатели. Дръмонд и бандата му твърдо се възпротивяват на всички имена, които сме споменали с Дек по телефона снощи. Убедени са, че по някакъв начин сме се добрали до тези хорица и сме ги убедили да си траят. Толкова са огорчени, че не искат да ме погледнат.

Избраните заседатели са просто мечта. За такива съм копнял винаги. Шест жени. Чернокожи. С деца. Двама чернокожи мъже, единият завършил колеж, а другият бивш шофьор на камион, сега инвалид. Трима бели мъже, двама от които членуват в профсъюзи. Третият живее на четири преки от семейство Блек. Една бяла жена, съпругата на богат предприемач. Не можах да я избегна, но тя не ме тревожи. За присъда са необходими девет гласа.

Полагат клетва пред Киплър в четири часа. Той обяснява, че процесът ще започне след седмица. Те не бива да говорят с никого за делото. После той прави нещо, което отначало ме ужасява, но сетне разбирам, че е страхотна идея. Обръща се към Дръмонд и мен и пита дали не бихме искали да кажем на заседателите нещо по делото. Нещо простичко. Извън протокола.

Аз, естествено, не съм очаквал това. Най-вече защото не е правено никога досега. Въпреки това забравям страха си и заставам пред тях. Разказвам им малко за Дони Рей, за застрахователната полица и защо според нас „Грейт Бенефит“ са виновни. Свършвам за пет минути.

Дръмонд се изправя. И слепец ще забележи с какво недоверие го гледат от ложата. Той се извинява за инцидента, но най-глупаво хвърля вината изцяло върху Портър. Ама че самочувствие има този човек! Излага своята версия на фактите, казва, че съжалява за смъртта на Дони Рей, но да се твърди, че неговият клиент е виновен за нея, е просто нелепо.

Наблюдавам внимателно целия му екип. Страх ги е. Фактите са срещу тях. Заседателите са на страната на ищеца. Съдията им е враг. А звездата в отбора им не само изгуби доверието на заседателите, но и яде бой.

Киплър обявява края на заседанието. Съдебните заседатели си отиват у дома.

Шест дни, след като избираме съдебните заседатели, и четири дни преди началото на процеса в кантората се обаждат някакъв адвокат от Кливланд и казва на Дек, че искал да говори с мен. Тутакси ставам подозрителен, защото не познавам адвокати от Кливланд, но разговарям с него колкото да разбере името му. След десетина секунди го научавам и хитро прекъсвам човека наред изречението с номера, че връзката уж се е разпаднала. Напоследък все така се случва, казвам на Дек достатъчно високо, за да може да се чува по линията. После оставяме и трите апарата отворени и аз хуквам към улицата, където е паркирано волвото. Бъч е проверил телефона в колата ми, който — да му се чудиш как, — изглежда, не се подслушва. С помощта на „Справки“ успявам да се обадя на адвоката в Кливланд.

Този разговор се оказва изключително важен.

Човекът се казва Питър Корса. Специалността му е трудово право и всевъзможни видове дискриминация на персонала; адвокат е на млада жена на име Джаки Леманчик. Обърнала се към него, след като внезапно я уволнили от „Грейт Бенефит“ без никаква явна причина и двамата са си наумили да търсят обезщетение за куп несправедливости. Противно на това, което ми бяха казали, мисис Леманчик не е напускала Кливланд. Преместила се е в друго жилище и телефонният ѝ номер не е в указателя.

Обясних на Корса, че сме звънели на десетки телефони в Кливланд и околностите, но не сме открили и следа от Джаки Леманчик. Един служител от фирмата, Ричард Пелрод, ми е казал, че се върнала в родния си град, някъде в Южна Индиана.

Нищо подобно, заявява Корса. Тя не е мърдала от Кливланд, макар да се крие от известно време.

Историята се оказва адски пикантна и Корса не спестява детайлите.

Клиентката му имала интимни връзки с неколцина от шефовете си в „Грейт Бенефит“. Уверява ме, че е готино маце. Повишенията и

увеличението на заплатата ѝ зависели от готовността да скочи в нечие легло. В един момент била старши инспектор по обезщетенията, единствената жена, добрала се до този пост, но си ритнала канчето, като скъсала с вицепрезидента, отговарящ за нейния отдел, Еверет Лъфкин, който бил една невестулка, пък и си падал по извращения секс.

Съгласявам се, че прилича точно на невестулка. Разговарях с него четири часа и идната седмица ще го притисна на свидетелския разпит.

Те ще заведат дело за сексуален тормоз и други подсъдни прояви, но тя е доста наясно и с мръсните номера в отдел „Обезщетения“ на „Грейт Бенефит“. Нали се е чукала с вицепрезидента. Задават се много дела, предрича той.

Накрая изстрелвам големия въпрос:

— Тя ще дойде ли да свидетелства?

Той не знае. Може би. Но е напласена. Има гадни хора с много мангизи. Сега ходи на психотерапевт, не е добре с нервите.

Съгласява се да ме свърже с нея по телефона и се уговаряме да звънна от къщи късно вечерта. Обяснявам, че не е много разумно да ме търси в кантората.

Почти е невъзможно да мисля за друго, освен за процеса. Когато Дек не е в кантората, аз снова нагоре-надолу и си говоря на глас, обяснявам на съдебните заседатели колко ужасна е всъщност компанията „Грейт Бенефит“, разпитвам свидетелите на противника, деликатно задавам въпроси на Дот, Рон и доктор Корд, пледирам и привеждам смайващи аргументи. Все още се притеснявам да поискам най-невъзмутимо от съдебните заседатели присъда за десет милиона. Може би ако бях на петдесет, ако бях навъртял стотина дела и знаех какво всъщност правя... Да, тогава вероятно щях да имам очи да им поискам десет милиона. Но за новак, завършил преди девет месеца, това изглежда смешно.

Тъй или иначе, им ги искам. Искam им ги в кантората, в колата и най-вече в квартирата, често в два след полунощ, когато ме хване безсъницата. Разговарям с тия хора, с тия дванайсет физиономии, които сега вече мога да назова по име, с тия честни и почтени хорица,

които ме слушат и кимат, изгарящи от нетърпение час по-скоро да раздадат правосъдие.

На път съм да направя голям удар, публично да унищожа „Грейт Бенефит“ и непрестанно се боря да овладее тези си мисли. Трудно е, дявол го взел. Фактите, съдебните заседатели, съдията, уплашените адвокати на ответниците. Става дума за много мангизи.

Разговарям с Джаки Леманчик цял час. На моменти ми звучи самоуверена и решена да ги завре в миша дупка, сетне изведнъж рухва. Не искала да спи с тия мъже, повтаря непрестанно, но това бил единственият начин да получи по-добра служба. Разведена е, а има две дечица.

Съгласява се да дойде в Мемфис. Казвам ѝ да вземе самолет на мои разноски, изричайки предложението със спокоен и убедителен глас на човек с богата фирма. Тя държи да ѝ обещава, че ако свидетелства, никой от „Грейт Бенефит“ няма да узнае това до последния миг.

Бои се до смърт от тях. Смятам, че е добре да ги сюрпризираме с ненадейната ѝ поява в съда.

Прекарваме уикенда в кантората, като всеки прескача да подремне в къщи за няколко часа и пак тича на работа с вид на заблеяна овца.

Редките ми моменти на успокоение се дължат на Тайрън Киплър. Хиляди пъти му благодаря наум, задето избра съдебните заседатели седмица преди процеса и ми позволи да се обърна към тях с предварително намислените думи. Преди това съдебните заседатели бяха за мен част от Великата неизвестност, нещо, от което ужасно се боях. Сега зная имената им, свързвам ги с физиономии и вече съм разговарял с тях лице в лице. Допаднах им. А пък опонентът ми не ги очарова.

Колкото и да съм бос и неопитен, твърдо вярвам, че съдията Киплър ще ме спаси от мен самия.

Вече текат първите минути от понеделника, когато се разделяме с Дек и си пожелаваме лека нощ. Навън прехвърчат снежинки. Поръси

ли сняг в Мемфис, това обикновено означава, че училищата и държавните учреждения ще са затворени цяла седмица. В града няма и един снегорин. Част от мен жадува за снежна буря, та утрешното изпитание да се забави. Друга част от мен иска то да мине и замине час по-скоро.

Докато стигна до квартирата, спира да вали. Изпивам две топли бири и се моля сънят да дойде.

— Някакви предварителни въпроси? — обръща се Киплър към напрегнатите лица в кабинета си.

Седя до Дръмонд и двамата сме се вторачили в негова светлост на бюрото отсреща. Очите ми са зачервени от неспокойната нощ, главата ме цепи, а в ума ми се въртят двайсет неща едновременно.

Учуден съм, че и Дръмонд изглежда съвсем скапан. За човек, прекарващ живота си по съдебните зали, видът му е изключително смачкан. Хубаво! Надявам се, че и той е бърхтил цяла събота и неделя.

— Не се сещам — казвам аз. И нищо чудно, рядко имам съществен принос в тези кратки срещи.

Дръмонд поклаща глава.

— Възможно ли е да уточним помежду си цената на трансплантацията на костен мозък? — пита Киплър. — В такъв случай можем да елиминираме Гаскин като свидетел. Изчислена е на около сто седемдесет и пет хиляди.

— Съгласен — заявявам аз.

Адвокатите на ответниците получават повече, ако свалят сумата, но Дръмонд няма какво да спечели тук.

— Звучи приемливо — казва той равнодушно.

— Това за „да“ ли да се брои? — пита рязко Киплър.

— За „да“.

— Благодаря. А сега за другите разноси. Възлизат на около двайсет и пет хиляди. Съгласни ли сте да закръглим реалните щети на ищците на двеста хиляди? Можем ли да фиксираме такава сума? — Вторачил се е в Дръмонд.

— Нямам нищо против — казвам аз и съм сигурен, че вбесявам Дръмонд.

— Да — заявява той.

Киплър записва нещо в бележника си.

— Благодаря ви. И тъй, има ли нещо друго, преди да започнем? Какво ще кажете за едно споразумение?

— Ваша светлост — изричам твърдо. Отдавна съм си планирал този отговор. — От името на клиентката си бих искал да предложа извънсъдебно споразумение срещу милион и двеста хиляди.

Адвокатите на ответниците са тренирани да изразяват смайване и почуда при всеки намек за споразумение от адвокатите на ищците, тъй че думите ми се посрещат с очакваното клатене на глави и покашляне, та дори и с леко хихикане някъде зад мен, където са се скупчили застрахователните креатури.

— Няма ли да ви приседне? — кисело подмята Дръмонд.

Убеждавам се, че Лио започва да губи самообладание. В началото се държеше като истински джентълмен, спазваше добрите маниери както в съдебната зала, тъй и извън нея. А сега реагира хлапашки.

— Имате ли контраоферта, мистър Дръмонд? — пита Киплър.

— Нашето предложение възлиза на двеста хиляди и точка.

— Много добре. Ами тогава да започваме. Всяка страна има право на петнайсет минути изявление, но, разбира се, не е задължително да ги използвате докрай.

Десетки пъти съм репетирал речта си по часовник и съм я свел до шест минути и половина. Въвеждат съдебните заседатели, негова светлост ги поздравява с добре дошли, дава им няколко указания и ми прехвърля топката.

Ако често правя всичко това, може би ще развия актьорски дарби. Ама иска време. Сега само гледам да мине и да се свърши. Държа в ръка бележника си, поглеждам го веднъж-дваж и започвам да описвам делото. Застанал съм до подиума и се надявам, че на вид го докарвам на адвокат с новото си сиво костюмче. Фактите говорят толкова убедително в моя полза, че няма какво да ги разкрасявам.

Имало е полица, седмичните вноски са се плащали навреме, застраховката е включвала Дони Рей, той се е разболял и после са го прецакали. Ясно защо е умрял. Вие, заседателите, ще се запознаете с Дони Рей, но единствено чрез видеокасета. Той е мъртъв. Делото цели не само обезщетението, което „Грейт Бенефит“ е била длъжна да изплати навремето, но и наказание за извършеното престъпление. Това

е много богата компания, която си е натрупала парите, събирайки застрахователните вноски, без да помага на хората. Когато всички свидетели бъдат разпитани, аз отново ще се изправя пред вас, съдебните заседатели, да пледирам за една огромна сума, с която да накажем „Грейт Бенефит“.

Страшно е важно да им пусна мухата още сега. Искам да знаят, че се борим за големи мангизи и че „Грейт Бенефит“ заслужава възмездие.

Встъпителното ми изявление минава гладко. Не заеквам, не треперя, не предизвиквам възражения от страна на Дръмонд. Предвиждам, че през по-голямата част от процеса Лио няма да си отлепи задника от стола. Не иска Киплър да го засича — не и пред тези съдебни заседатели.

Сядам си на мястото до Дот. Самички сме на дългата маса.

Дръмонд самоуверено се отправя към ложата с копие от полицата в ръце. Отпочва театрално:

— Това е полицата, закупена от мистър и мисис Блек — казва той и я вдига, за да видят всички. — В нея никъде не се споменава, че „Грейт Бенефит“ трябва да плаща за трансплантации. — После млъква, изчаквайки последното да се запечата в главите на слушателите му. Съдебните заседатели не го харесват, но това привлича вниманието им. — Тази полица струва осемнайсет долара седмично, не включва присаждане на костен мозък, но въпреки това ищците са очаквали клиентът ми да заплати двеста хиляди долара за... познайте какво. Именно за такава трансплантация. Клиентът ми е отказал, но не от злонамереност към Дони Рей Блек. Тук не става въпрос за живот и смърт, а за това какво покрива застраховката. — Размахва полицата драматично, което си оказва своя ефект. — Не само че искат двестата хиляди долара, които не им се полагат, но освен това съдят клиента ми за *десет милиона* допълнително обезщетение. Наричат го наказателно обезщетение. Аз го наричам абсурд. Наричам го алчност.

Това попада в целта, но си носи рисковете. Полицата изрично изключва трансплантациите на цял списък от органи, но в нея не се споменава нищо за костен мозък. Съставлящите списъка са сгафили с този пропуск. Новият им стандартен договор, който ми даде Макс Лойбърг, съдържа текст и за костния мозък.

Стратегията на защитата става ясна. Вместо да е по-нисък от тревата и да признае, че някакви незнайни некадърници, каквито ги има във всяка огромна компания, са направили грешка, Дръмонд ще контрира всичко. Ще твърди, че трансплантациите на костен мозък са много ненадеждни и че това не е общоприетият начин за лекуване на остра левкемия.

Използва медицински термини да изтъкне минималните шансове за подходящ донор, които в някои случаи се свеждали до един на милион, твърди, че повечето трансплантации са неуспешни. И става банален, повтаряйки: „Това просто го няма в договора.“

После решава да ме чукне. Втория път, когато споменава думата „алчност“, скачам на крака и възразявам. Встъпителното изявление не е предоставено за доводи и оценки. Те се правят накрая. Сега му се разрешава само да съобщи на съдебните заседатели какво според него ще докажат показанията.

— Приема се — изрича Киплър. Душичка ми е той.

Едно на нула за мен.

— Съжалявам, ваша светлост — искрено заявява Дръмонд. Заговаря за свидетелите, кои са, що са, какво ще кажат. Губи темпо и му трябват поне още десет минути. Но Киплър го прекъсва точно на петнайсетата и Дръмонд благодари на съдебните заседатели.

— Извикайте първия си свидетел, мистър Бейлър — казва Киплър. Дори не остава време да се уплаша.

Дот Блек се запътва притеснено към свидетелското място, заклева се, сяда и отправя поглед към ложата. Облечена е в семпла памучна рокля — доста овехтяла, но чиста и спретната.

Имаме си сценарий с Дот. Дадох ѝ го преди седмици и сме репетирали поне десет пъти. Аз задавах въпросите, тя отговаряше. Сега е уплашена до смърт, и с право, та отговорите ѝ звучат ужасно сковано и заучено. Казах ѝ, че няма нищо лошо в това да показва нервност. Нали и съдебните заседатели са хора. Имена, съпруг, семейство, работа, застрахователна полица, животът с Дони Рей преди болестта, по време на болестта, след смъртта му. На няколко пъти бърше очи, но се владее. Казах ѝ да избягва сълзите. Всеки може да си представи мъката ѝ.

Тя описва чувството на безсилие, когато си майка и не можеш да осигуриш лечение за умиращото си дете. Писала на „Грейт Бенефит“,

обаждала им се многократно.

Обръщала се към конгресмени, сенатори, кметове в безуспешни опити да намери помощ. Обсипвала местните болници с молби за безплатно лечение. Опитала чрез приятели и съседи да набере средства, но напусто. Тя идентифицира полицата и формуляра за закупуването ѝ. Отговаря на въпросите ми за ежеседмичните визити на Боби Оут, който събирал застрахователните вноски.

Стигаме до хубавите неща. Аз ѝ подавам първите седем писма с откази и Дот ги прочита на съдебните заседатели. Звучат по-ужасно, отколкото се надявах. Категоричен отказ без никакви доводи. Отказ от отдел „Обезщетения“, подлежащ на преразглеждане от отдел „Гаранции“. Отказ от „Гаранции“, подлежащ на преразглеждане от „Обезщетения“. Отказ от „Обезщетения“ въз основа на предшестващи обстоятелства. Отказ от „Гаранции“ въз основа на факта, че Дони Рей не е член на семейството, защото е пълнолетен. Отказ от „Обезщетения“ въз основа на твърдението, че присаждането на костен мозък не се покрива от полицата. Отказ от „Обезщетения“ с довода, че тези трансплантации са в експериментална фаза и не се приемат за лечебен метод.

Съдебните заседатели попиват всяка дума. Вече надуват смръдната.

А после идва ред на обидното писмо. Докато Дот го чете на съдебните заседатели, аз напрегнато следя физиономииите им. Неколцина са видимо стъписани. Други примигват недоумяващо. Някои се вторачват в масата на защитата, където, странно защо, всички членове на екипа са се отдали на медитация и са забили очи в пода.

Когато Дот свършва, в залата се възцарява мълчание.

— Моля ви да го прочетете отново — обаждам се аз.

— Възражявам — тутакси скача прав Дръмонд.

— Отхвърля се — пресича го Киплър.

Дот повторно прочита писмото, този път по-отчетливо и изразително. Точно тук искам да спра с въпросите си към Дот, тъй че ѝ благодаря. На подиума застава Дръмонд. Ще направи грешка, ако се държи грубо с нея, и не вярвам да го стори.

Той започва с някакви мъгляви въпроси имала ли е предишни застраховки, пита я как тъй се е спряла именно на тази полица. Какво е имала предвид, като я е купувала. Дот просто е искала да застрахова

семейството си, това е всичко. Каквото именно било и уверението на агента. Обещавал ли ѝ е агентът, че полицата покрива трансплантациите?

— И през ум не ми е минало да питам — отговаря тя. — Дотогава не ми се беше налагало.

Думите ѝ предизвикват някои усмивки в ложата, но смях няма.

Дръмонд се опитва да я притисне с въпроса дали е възнамерявала да направи застраховка, покриваща разносните за присаждане на костен мозък. Тогава не била и чувала за такова нещо, повтаря му тя.

— Значи не сте искали конкретно полица, която да обезпечава трансплантациите, така ли? — пита той.

— Не съм мислила за тия работи, когато я купувах. Просто исках пълна застраховка.

Тук Дръмонд печели леко преимущество, но се надявам заседателите скоро да го забравят.

— Защо искате да осъдите „Грейт Бенефит“ за десет милиона долара? — пита той. Зададен в началото на процеса, този въпрос може да доведе до пагубни резултати, защото ищецът излиза алчен. При съдебните дела размерът на исканото обезщетение често изглежда като някаква цифра, която адвокатът си изсмуква от пръстите без намесата на клиентите. Аз, естествено, съм питал Дот, за колко иска да ги съди.

Знаех си обаче, че въпросът предстои, защото съм чел протоколи от минали процеси на Дръмонд. Дот е готова.

— За десет милиона ли? — учудва се тя.

— Именно, мисис Блек. Завели сте дело за десет милиона долара.

— Само за толкова ли? — пита Дот.

— Моля?

— Мислех, че са повече.

— Нима?

— Аха. Вашият клиент има милиарди, а съсипа сина ми. Ей богу, исках да ги съдя за много повече.

На Дръмонд явно му прималява, но продължава да се усмихва, което си е страхотен талант. Но вместо да се измъкне с безобиден въпрос или просто да си кротне на мястото, той прави една последна грешка с Дот Блек. Отново я атакува с един от своите шокови въпроси.

— Да речем, че съдебните заседатели ви дадат десет милиона, какво ще правите с тия пари?

Представяте ли си ей тъй да ви изтресат подобен въпрос на открито съдебно заседание? Но Дот си знае урока.

— Ще ги дам за борба с левкемията. До последния цент. На мен не ми трябва срамливите им пари.

— Благодаря — казва Дръмонд и бързо-бързо стига до масата си.

Двама съдебни заседатели направо се подхилкват, докато Дот напуска свидетелското място и се връща при мен. Дръмонд ми се вижда преbledнял.

— Как бях? — пита шепнешком тя.

— Върховна, Дот — прошепвам и аз.

— Припуши ми се.

— След малко ще дадат почивка.

Призовавам Рон Блек. Той също е получил от мен сценарий и разпитът му трае има-няма половин час. От него искаме само да потвърди, че са му направили изследвания, които са установили идеално съответствие с брата близък, и че той във всеки един момент е бил готов да стане донор. Дръмонд няма въпроси към него. Наближава единайсет и Киплър обявява десетминутна почивка.

Дот хуква към тоалетната да се потули в някоя кабина и да пуши. Предупредих я, че не бива да го прави пред съдебните заседатели. Двамата с Дек се залепяме един до друг на масата и сравняваме бележките си. По време на заседанието той седи зад мен и наблюдава заседателите. Отказите им приковали вниманието. А обидното писмо ги вбесило.

Разпалвай гнева им, съветва ме той. Дръж ги сърдити. Съдебните заседатели гласуват за наказателни обезщетения, когато са ядосани.

Заставайки на свидетелското място, доктор Уолтър Корд демонстрира внушителната си осанка. Носи карирано сако, тъмни панталони и червена вратовръзка. Няма съмнение, че е преуспяващ млад лекар. Той е от Мемфис, където завършил гимназия, после учил в колежа Вандербилт, а докторската му диплома е от Дюк. С прекрасни препоръки. Изчитам автобиографията му и преспокойно го Квалифицирам като нещо лице в областта на онкологията. Подавам му медицинската книжка на Дони Рей и той чудесно резюмира лечението му пред съдебните заседатели. Където е възможно, използва прости

думи и бързо превежда на човешки език медицинската терминология. Той е лекар и е научен да мрази съдебните зали, но се държи спокойно и не се стяга от хората в ложата.

— Доктор Корд, бихте ли обяснили болестта на съдебните заседатели? — питам аз.

— Разбира се. Острата миелоцитна левкемия е болест, която поражда две възрастови групи, първата — млади хора между двайсет и трийсет години и втората — старци, обикновено над седемдесет. Бялата раса е по-предразположена към тази болест от останалите и по неизвестна причина тя е по-често срещана при хора от еврейски произход. При мъжете е по-разпространена, отколкото при жените. В повечето случаи причините са неясни. Тялото произвежда кръвта си в костния мозък и именно там се развива болестта. Белите кръвни телца, които играят защитна роля срещу инфекциите, при остра левкемия се израждат и се увеличават стократно спрямо нормалното им количество в кръвната картина. Когато това се случи, червените кръвни телца намаляват и болният става блед, немощен и анемичен. С неконтролируемото си увеличаване белите кръвни телца потискат нормалното произвеждане на кръвните плочки, които са третият тип клетки в костния мозък. Това предизвиква кръвоизливи, забавено съсирване и главоболие. Когато Дони Рей дойде за пръв път в кабинета ми, той се оплака от световъртеж, задух, немощност и симптоми на грип и треска.

Докато репетирахме с Корд миналата седмица, го помолих да назовава момчето Дони Рей, а не мистър Блек или пациента.

— И вие какво направихте? — питам аз. Дотук добре, казвам си.

— Прибягнах към обичайната диагностична процедура, известна като аспирация на костен мозък.

— Може ли да обясните това на съдебните заседатели?

— Естествено. При Дони Рей взехме костен мозък от бедрената кост. Накарах го да легне по корем, поставих упойка на малък участък от кожата, направих микроскопичен разрез и вкарах голяма игла. Иглата всъщност се състои от две части — външната е куха тръбичка, в която е пъхната плътна пластинка. След като иглата проникна в костния мозък, изтеглих пластинката и на отвора на иглата прикrepих празна всмукателна тръбичка. Това действа като един вид спринцовка и аз изтеглих малко костен мозък. След това направихме обичайните

изследвания за броя на белите и червените кръвни телца. Нямаше съмнение, че има остра левкемия.

— Колко струва това изследване? — питам аз.

— Около хиляда долара.

— И как плати Дони Рей за него?

— Когато дойде за първия преглед, попълни стандартните формуляри и каза, че има медицинска застраховка при компанията „Грейт Бенефит“. От персонала направиха проверка. Постановиха, че такава полица наистина съществува. Аз се заех с изследванията.

Подавам му копия от съответните документи и той ги идентифицира.

— Плати ли ви „Грейт Бенефит“?

— Не. Просто ни уведомиха, че има отказ на молбата за обезщетение поради няколко причини. След шест месеца сметката мина на разсрочено плащане. Мисис Блек внася по петдесет долара месечно.

— Как лекувахте Дони Рей?

— Чрез инфузионна терапия. Той влезе в болницата и аз му вкарах катетър в голямата вена под ключицата. Започнахме хемотерапията с лекарството ара-С, което се влива в тялото цели седем дни по двайсет и четири часа. През първите три дни му прилагаме и друго лекарство, наречено идарубицин. Казват му „алената смърт“ заради червения цвят и способността бързо да унищожава болните клетки в костния мозък. Давахме му и алопуринол, срещу подагра, която се развива често при унищожаването на голям брой кръвни клетки. Биехме му венозно течности, които да прочистят бъбреците от токсините. Давахме му антибиотици и антифунгити, защото беше предразположен към инфекция. Предписахме му лекарство, наречено амфотерицин В, с което се лекуват гъбички. То е много токсично и температурата на Дони Рей се покачваше до четирийсет градуса. Предизвикваше и неконтролирани гърчове, поради което на амфотерицин В му казват „шейкър“. Въпреки всичко това той понасяше добре лечението и проявяваше забележителен кураж за толкова болен млад човек.

Целта на инфузионната терапия е да убие всяка патологична клетка в костния мозък и да създаде среда, където нормалните клетки могат да растат по-бързо от болните.

— Така ли става?

— За кратко време. Но ние лекуваме всеки пациент със съзнанието, че левкемията ще се прояви наново, освен ако, разбира се, не му присадим костен мозък.

— Бихте ли обяснили на съдебните заседатели, доктор Корд, как присаждате костен мозък?

— Естествено. Не е кой знае колко сложно. След като пациентът мине през хемотерапията, току-що описана от мен, и ако има късмет да се открие донор, който да е достатъчно подходящ генетично, тогава изтегляме костен мозък от донора и го преливаме венозно на реципиента. Идеята е да прехвърлим от единия на другия една цяла популация клетки на костния мозък.

— Беше ли Рон Блек подходящ донор за Дони Рей?

— Безусловно. Те са еднояйчни близнаци, а тогава е най-лесно. Изследвахме и двамата и присаждането щеше да се осъществи без проблеми. Щеше да е сполучливо.

Дръмонд скача на крака.

— Възражавам! Това е само хипотеза. Спекулация. Докторът не може да твърди дали трансплантацията е щяла да бъде сполучлива, или не.

— Отхвърля се. Запазете го за вашия разпит на свидетеля.

Задавам още няколко въпроса относно процедурата и докато доктор Корд отговаря, аз държа под око съдебните заседатели. Слушат внимателно, но е време да приключваме.

— Спомняте ли си приблизително кога бяхте готови да извършите трансплантацията?

Той поглежда бележките си, но всъщност знае отговора.

— През август деветдесет и първа. Някъде преди година и половина.

— Щеше ли тази трансплантация да увеличи шансовете на пациента за оцеляване?

— Разбира се.

— До каква степен?

— До осемдесет-деветдесет процента.

— А шансовете за оцеляване без нея?

— Нулеви.

— Нямам повече въпроси към свидетеля.

Минава дванайсет и е време за обяд. Киплър ни разпуска до един и половина. Дек предлага да донесе сандвичи, а Корд и аз сядаме да се готвим за следващия рунд. Той предвкусва удоволствието от двубоя с Дръмонд.

Никога не ще узная колко медицински консултанти е наел Дръмонд, за да се подготви за процеса. Не е длъжен да разкрива това. Има само едно вещо лице, записано като възможен свидетел. Доктор Корд постоянно ме уверява, че трансплантацията на костен мозък сега се приема повсеместно като предпочитано лечение и само някой шарлатанин може да твърди обратното. Дал ми е десетки статии и доклади, дори книги, в подкрепа на нашата позиция че това просто е най-добрият начин за борба с острата левкемия.

Явно Дръмонд е открил почти същото. Той не е лекар, а и отстоява слабата позиция, тъй че не се кара много с Корд. Схватката е кратка. Основният му довод е, че на много малко болни от остра левкемия се присажда костен мозък. В сравнение с тези, на които не се присажда. По-малко от пет процента, казва Корд, но само защото е трудно да се открие донор. В цялата страна годишно се правят над седем хиляди трансплантации.

Щастливците, за които се е намерил донор, имат много по-големи шансове да живеят. Дони Рей е бил сред тях. Имал е донор.

Корд изглежда почти разочарован, когато Дръмонд капитулира след няколко въпроса. Аз нямам допълнителни въпроси и Корд бива освободен.

Следващият момент е много напрегнат, защото трябва да обявя кой служител от фирмата искам за свидетел. Дръмонд ме попита тази сутрин и аз му отговорих, че не съм намислил още. Той се оплака на Киплър, който каза, че не съм длъжен да го назова, преди да бъда готов. Те са отделени в малката стая за свидетели в другия край на коридора — чакат там и пуфтят.

— Мистър Еверет Лъфкин — обявявам аз. Когато съдебният пристав изчезва да го доведе, на масата на защитата настава раздвижване, което, мене ако питате, си е най-вече безсмислена суетня.

Прехвърлят се документи, предават се бележки, преместват се папки.

Лъфкин влиза в залата, озърта се с безумни очи, сякаш току-що са го разбудили от зимен сън, и наглася вратовръзката си, крачейки по пътеката след пристава. Поглежда нервно наляво към групата свои поддръжници и се отправя към свидетелското място.

Известно е, че Дръмонд тренира своите свидетели, като ги подлага на жесток кръстосан разпит, при който понякога използва четирима-петима от адвокатите си да обстрелват свидетеля с въпроси и всичко се записва на видео. После часове наред гледа касетата със свидетеля и работи върху техниката на отговорите, подготвяйки се за този момент.

Зная, че служителите от фирмата са безупречно подковани.

Лъфкин поглежда към мен, после към съдебните заседатели и се мъчи да изглежда спокоен, но съзнава, че не може да отговори на всички въпроси, които предстоят. Около петдесет и пет е, с посивяла коса и ниско чело, с нелющи черти и тих глас. Могат да му поверят да ръководи местния отряд на скаутите. Джаки Леманчик ми каза, че ѝ е стъжнил живота.

Нямат представа, че утре тя ще свидетелства.

Говорим за отдел „Обезщетения“ и ролята му в схемата на „Грейт Бенефит“. От осем години работи там, през последните шест е вицепрезидент, отговарящ за отдела, който управлява с твърда ръка и за него няма скрито-покрито. Искане да си придаде важност пред съдебните заседатели и за десет минути ни става ясно, че работата му е да надзирава всеки аспект на работата. Не проследява всяко отделно искане, но носи отговорността да ръководи отдела. Успявам да го подмамям в отегчителна дискусия за корпоративната бюрокрация, когато изведнъж го питам:

— Коя е Джаки Леманчик?

Явно се сепва.

— Бивша служителка в компанията.

— Във вашия отдел ли работеше?

— Да.

— Кога престана да работи в „Грейт Бенефит“?

Той свива рамене, просто не си спомня датата.

— Да речем, на трети октомври миналата година?

— Там някъде.

— Не стана ли това два дни, след като беше определено да даде показания по това дело?

— Наистина не си спомням.

Опреснявам паметта му, като му показвам два документа; първият е молбата ѝ за напускане, датираща от 3 октомври, а вторият е моята призовка да даде показания на 5 октомври. Сега той си спомня. Неохотно признава, че е напуснала „Грейт Бенефит“ два дни преди определената за показания дата.

— Тя беше служителката, която се занимаваше с това искане, нали?

— Точно така.

— И вие я уволнихте?

— Съвсем не.

— А как се отървахте от нея?

— Тя сама напусна. Вижда се от молбата ѝ.

— Но защо е трябвало да напуска?

Той грабва наперено молбата и чете на съдебните заседатели:

— С настоящето уведомявам за напускането си поради лични причини.

— Значи идеята да напусне работата си е била нейна.

— Така пише тук.

— Колко време сте ѝ били началник?

— Аз ръководя много хора. Не мога да помня всички тези подробности.

— Значи не можете да уточните.

— Не съм сигурен. Няколко години.

— Познавахте ли я добре?

— Не съвсем. Беше просто чиновничка при нас, една от многото.

Утре тя ще свидетелства, че му е била любовница цели три години.

— Вие сте семеен, нали, мистър Льфкин?

— Да, и бракът ми е щастлив.

— Деца?

— Да, имам две големи деца.

Оставям го да виси на свидетелското място, докато ида до масата си за досието с искането на семейство Блек. Подавам му го. Той го разгръща бавно-бавно, преглежда го и казва, че изглежда пълно.

Постаравам се да заяви на всеослушание, че това е цялото досие и в него не липсва нищо.

Заради съдебните заседатели го прекарвам през серия сухарски въпроси, които получават също тъй сухарски отговори. Това е с цел хората да получат обща представа как би следвало да се придвижва едно искане за изплащане на обезщетение. Разбира се, приемаме хипотетично, че „Грейт Бенефит“ върши всичко както си му е редът.

После нагазваме в калта. Моля го да прочете на глас и седемте отказа. Да ги прочете пред микрофона и всичко да влезе в протокола. Карам го да обясни всяко писмо: Кой го е писал? Защо? Съобразено ли е с основните принципи в Инструкцията за обезщетенията? С коя глава от инструкцията? Виждал ли е лично писмото?

Карам го да прочете на съдебните заседатели всяко от писмата молби на Дот. Те зоват за помощ. Синът ѝ умира. Чува ли някой там това? Пека го на шиш при всяко писмо: Кой е получил ето това? Какво е направено с него? Какво изисква инструкцията? Той лично чел ли го е?

Съдебните заседатели явно очакват с нетърпение да се стигне до обидното писмо за тъпотата на Дот, но Лъфкин, разбира се, е подготвен за него. Чете им го, после обяснява — доста сухо и монотонно, без капчица състрадание, — че е било писано от служител, който вече е напуснал компанията. Той не е бил прав, компанията не е била права и сега, в този момент, на открито съдебно заседание, „Грейт Бенефит“ се извинява за писмото.

Оставям го да си дърдори. Отпусни му по-дълго въже, той сам ще се обеси на него.

— Не смятате ли, че е малко късно за извинение? — прекъсвам го най-сетне аз.

— Може би.

— Момчето е мъртво, нали така?

— Да.

— Няма писмено извинение за писмото, нали, мистър Лъфкин?

Въпросът да се запише в протокола.

— Доколкото ми е известно, не.

— Досега абсолютно никакво извинение, вярно ли е?

— Вярно.

— Според скромните ви сведения извинявала ли се е „Грейт Бенефит“ досега за нещо?

— Възраждам — обажда се Дръмонд.

— Приема се. Продължавайте нататък, мистър Бейлър.

Лъфкин е на свидетелското място от близо два часа.

Може би вече е досадил на съдебните заседатели. На мене определено. Време е да стана безпощаден.

Досега нарочно съм натяквал колко важен документ се оказва Инструкцията за обезщетенията. Говоря за нея, сякаш е ненарушимият кодекс в политиката на компанията. Подавам на Лъфкин моя екземпляр, изискан за делото като писмено доказателство. Задавам му ред въпроси и той отговаря на всички безупречно, с което доказва, че това е закон божи в застрахователното дело. Периодично се ревизира, поправя, допълня, осъвременява според момента, и всичко това, за да се осигури на клиентите най-добро обслужване.

Когато успяваме да отегчим съдебните заседатели с проклетата инструкция, аз питам:

— А сега, мистър Лъфкин, това цялата книга ли е?

Той я прелиства бързо, сякаш знае наизуст всяка глава, всяка думичка вътре.

— Да.

— Сигурен ли сте?

— Да.

— И вие бяхте помолен да ми предадете екземпляр за делото, така ли?

— Именно.

— Поисках екземпляр от вашите адвокати и те са ми дали този, нали?

— Да.

— Вие лично ли избрахте именно този екземпляр, който да ми бъде изпратен?

— Лично.

Поемам си дълбоко дъх и пристъпвам към масата. Под нея има кашонче, пълно с папки и документи. Един миг ровя из него, после рязко се надигам с празни ръце и казвам на свидетеля:

— Бихте ли отворили инструкцията на глава „U“?

Изричайки последните думи, отправям поглед към Джак Ъндърхол, юриста на компанията, седнал зад Дръмонд. Той стисва очи. Килва глава напред, после се обляга на лакти и забива очи в пода. На Кърмит Олди, седящ до него, явно не му достига въздух. Дръмонд се чуди какво да прави.

— Моля? — казва Лъфкин с една октава по-високо.

Докато всички ме наблюдават, измъквам копието от инструкцията, дадено ми от Купър Джаксън, и го оставям на масата си. Цялата зала се е вторачила в мен. Поглеждам към Киплър — той явно адски се забавлява от всичко това.

— На глава „U“, мистър Лъфкин. Отгърнете по-назад и я намерете. Искам да поговорим за нея.

Той наистина взема книжката и отново я прелиства. В този важен момент съм сигурен, че е готов децата, си да продаде, та да стане чудо и вътре да се появи една хубавичка, прегледна глава „U“.

Ама не става.

— При мен няма глава „U“ — казва той унило и почти нечленоразделно.

— Моля? — питам на висок глас. — Не ви чух.

— Амиии... Тук няма глава „U“.

Той е абсолютно смаян, но не от факта, че главата липсва, а задето са го хванали на тясно. Взира се с безумен поглед в Дръмонд и Ъндърхол, сякаш трябва да направят нещо, например да кажат „Времето ви изтече“.

Лео Ф. Дръмонд си няма представа какъв номер му е изиграл клиентът. Орязали са инструкцията, без да предупредят адвоката си! Той започва да шепти нещо на Морхаус. Какво става, по дяволите?

Изигравам страхотна сценка, приближавайки към свидетеля с другия екземпляр. Той прилича досущ на онзи в ръцете му. На заглавната страница е изписана същата дата: 1 януари 1991 г. И двата са еднакви, освен че единият съдържа заключителната глава „U“, а пък другият — не.

— Познато ли ви е това, мистър Лъфкин? — питам аз, подавайки му екземпляра на Джаксън и вземайки моя.

— Да.

— Е, и какво е то?

— Копие от Инструкцията за обезщетенията.

— Има ли в него глава „U“?

Той прехвърля страниците, после кима.

— Какво означаваше това, мистър Лъфкин? Поклащането на глава няма как да се запише в протокола.

— Тук се съдържа глава „U“.

— Благодаря. А сега, лично ли извадихте глава „U“ от моя екземпляр, или накарахте някой друг да го стори?

Той кротко оставя инструкцията на парапета пред себе си и хладнокръвно скръства ръце. Вторачва се в една точка на пода помежду ни и мълчи. Секундите се търкалят всички чакат отговора.

— Отговорете на въпроса — излайва Киплър отгоре.

— Не зная кой я е извадил.

— Но е извадена, нали? — питам аз.

— Очевидно.

— Значи признавате, че „Грейт Бенефит“ е окастрила един документ?

— Нищо не признавам. Сигурен съм, че е било недоглеждане.

— Недоглеждане ли? Хайде малко по-сериозно, мистър Лъфкин. Не е ли вярно, че някой от „Грейт Бенефит“ *нарочно* е извадил глава „U“ от моя екземпляр на инструкцията.

— Не зная. Аз, ами... случило се е по грешка, предполагам. Нали разбирате...

Запътвам се към масата си, без да търся нещо конкретно. Искам той да повиси тук още малко, та съдебните заседатели да го намразят достатъчно. Лъфкин се взира тъпо в пода, сломен, съкрушен, готов да е навсякъде другаде, само не и тук.

Уверено се отправям към масата на защитата и подавам на Дръмонд копие от глава „U“. Отправлям му двайсет и четирикаратова гадна усмивчица, после едничка на Морхаус. Сетне подавам копие и на Киплър. Не бързам излишно, тъй че съдебните заседатели да могат да ни наблюдават и да очакват все по-нетърпеливо развързката.

— Добре тогава, мистър Лъфкин, хайде да поговорим за мистериозната глава „U“. Нека да я разясним на съдебните заседатели. Бихте ли я погледнали?

Той взима инструкцията и разлиства страниците.

— Влязла е в действие от първи януари, деветдесет и първа, вярно ли е?

— Да.

— Вие ли я съставихте?

— Не.

Има си хас!

— Добре, а кой?

Отново подозрително мълчание, докато обмисля трескаво подходяща лъжа.

— Не съм сигурен — казва той.

— Не сте сигурен ли? Но нима току-що не заявихте, че това е било част от вашите служебни задължения.

Той отново изучава пода с надежда, че ще се изпаря.

— Хубаво — казвам аз. — Дайте да прескочим първи и втори параграф и да прочетем третия.

Третият параграф указва, че завеждащите исканията трябва незабавно да отхвърлят *всяка молба*, до три дни от получаването ѝ. Без изключение. *Всяка молба*. Параграф четвърти позволява преразглеждане на някои молби и предписва отговорите, необходими да се подчертае, че едно искане трябва да е за ниско обезщетение и да е напълно мотивирано, за да може да се изплати. Пети параграф разпорежда всички молби за обезщетение над пет хиляди долара да се прехвърлят на отдел „Гаранции“, като същевременно се изпраща отказ, подлежащ, разбира се, на преразглеждане от „Гаранции“.

И тъй нататък. Карам Лъфкин да чете едно-друго от своята инструкция, сетне го тормозя с въпроси, на които не може да отговори. Използвам постоянно думата „план“, особено след като Дръмонд прави възражение, а Киплър го отхвърля. Единайсети параграф съдържа същински речник на тайните кодове, които завеждащите трябва да отбележат в досието, за да намекнат на колегите си, че застрахованият много се бунтува. Явно, че схемата е: ако мине, мине. Щом някой клиент заплаши с адвокати и съдебни дела, молбата тутакси се преразглежда от по-висша инстанция във фирмата. Но ако клиентът не вдига пара, отказът минава.

Осемнайсети параграф, точка б изисква от инспекторите да напишат чек за сумата на обезщетението и да изпратят чека и досието в отдел „Гаранции“ с указания той да не се пуска до следващо разпореждане от техния отдел. Но разпореждане така и не идва.

— И тъй, какво става с чековете? — питам аз Лъфкин. Той няма представа.

Другата половина от „плана“ е в глава „U“ на Инструкцията за гаранциите, тъй че утре ме очаква същият разпит с друг вицепрезидент.

Всъщност не е нужно. Ако можехме да спрем ей сега, съдебните заседатели ще дадат каквото им поискам, а пък още не са видели Дони Рей. В четири и половина правим кратка почивка. Два часа и половина въртях Лъфкин на шиш, стига му толкова засега. Като излизам в коридора да ида в тоалетната, виждам как Дръмонд гневно сочи на Лъфкин и Ъндърхол някаква стая, където да влязат. Ех, да можех да видя как ги яде с парцалите.

След двацет минути Лъфкин пак застава на свидетелското място. Засега съм приключил с инструкциите.

— Само още няколко кратки въпроса — казвам аз, усмихнат и ободрен. — Колко полици за здравна застраховка е издала „Грейт Бенефит“ през деветдесет и първа?

Тая невестулка отново се озърта безпомощно към адвоката си. Бяха длъжни да ми изпратят тази информация преди три седмици.

— Не зная с точност — казва той.

— А колко молби за изплащане на обезщетение са подадени през деветдесет и първа?

— Не зная с точност.

— Вие сте вицепрезидент, отговарящ за отдела, и не знаете?

— Това е голяма компания.

— А колко искания са били отхвърлени през деветдесет и първа?

В този момент — тъкмо навреме — се обажда съдията Киплър:

— Свидетелят може да бъде освободен за днес. Ще спрем за няколко минути, за да могат съдебните заседатели да си тръгнат.

Той се сбогува с тях, благодари им, отново повтаря задължителните изисквания към тях. Получавам няколко усмивки, докато хорицата се изнизват покрай масата ни. Изчакваме ги да напуснат залата, а когато и последният съдебен заседател изчезва зад двойната врата, Киплър казва:

— За протокола. Мистър Дръмонд, и двамата с клиента ви проявихте неуважение към съда. Настоявах тази информация да се предостави на адвоката на ищеца преди няколко седмици, а това не е

направено. Искането е съвсем обосновано и уместно, а вие сте отказали да го удовлетворите. Готови ли сте с клиента ви да поседите на едно топло място до представяне на сведенията?

Лио е скочил на крака. Изглежда много уморен, състарява се пред очите ми тоя човек.

— Ваша светлост, опитах се да получа тази информация. Направих всичко по силите ми.

Горкичкият Лио. Още не може да преглътне глава „U“. И в този момент му вярвам искрено. Клиентът му току-що е доказал пред света, че укрива документи от него.

— На разположение ли е мистър Кийли? — пита негова светлост.

— В стаята за свидетели е — казва Дръмонд.

— Повикайте го.

След няколко секунди съдебният пристав въвежда висшия служител в залата.

На Дот вече ѝ призлява. Трябва да се изпикае жената, пък и цигара да запали.

Киплър посочва към свидетелското място, лично той заклева Кийли, после го пита дали има основателна причина, заради която компанията му е отказала да предостави поисканата от мен информация.

Той мънка, хъмка, опитва се да прехвърли вината върху дребните чиновници.

— Разбирате ли какво означава „неуважение към съда“? — пита Киплър.

— Ами... донякъде, всъщност — не.

— Много е просто. Вашата компания е проявила неуважение към съда, мистър Кийли. Мога или да ѝ наложа голяма глоба, или да ви вкарам вас в затвора като изпълнителен директор. Кое да бъде?

Сигурен съм, че някои от приятел четата му са си изкарали като на почивка във федералните „клубове“, но Кийли съзнава, че в този случай „затвор“ означава онзи, централния, с цялата пасмина за компания.

— Никак не ми се ще да попадна в затвора, ваша светлост.

— Така и предполагам. Ето защо глобявам „Грейт Бенефит“ със сумата десет хиляди долара, която да се издължи на ищеца до пет часа

утре следобед. Обадете се в централния офис да изпратят чек с бърза поща. Разбрано?

Какво му остава на Кийли, освен да кимне!

— И още нещо, ако тази информация не пристигне тук по факса до девет сутринта, вие влизате в Мемфиския градски затвор, където ще останете, докато изпълните нарежданията ми. Плюс това докато вие сте там, компанията ви ще плаща и по пет хиляди глоба на ден.

Киплър се обръща и посочва Дръмонд.

— Нееднократно ви предупреждавах за тези документи, мистър Дръмонд. Такова поведение е скандално.

Той удря гневно с чукчето си и напуска залата.

При нормални обстоятелства може би щях да се чувствам като последен глупак със синкавото кепе, на което се мъдри тигърче, и със строгия костюм, облеган на една стена в сектор А на Мемфиското летище. Но в този ден тъй и тъй няма нищо нормално. Късно е и съм каталясал, но адреналинът ми скача нагоре. По-добър първи ден от процеса, здраве му кажи.

Самолетът от Чикаго пристига навреме и скоро ме разпознават по каскетчето. Една жена, скрита зад огромни слънчеви очила приближава, оглежда ме от глава до пети и накрая пита:

— Мистър Бейлър?

— Да, аз съм.

Ръкуваме се с Джаки Леманчик и със съпровождащия я мъж, който се представя като Карл. Имат само ръчен багаж и са готови веднага да тръгваме. Изглеждат ми неспокойни.

Разговаряме на път за хотел „Холидей Ин“ в центъра, който е на шест преки от Съдебната палата. Тя седи отпред до мен. Карл се спотайва отзад, мълчи и я варди като ротвайлер. Изигравам пред тях голяма част от днешните сцени в съда. Не, не подозират, че тя идва. Ръцете ѝ треперят. Нежна и крехка е и се плаши от сянката си. Не виждам друг мотив да дойде, освен за отмъщение.

По нейна молба резервацията за хотела е на мое име. Тримата седим край масичката в стаята ѝ на петнайсетия етаж и обсъждаме утрешните ми въпроси към нея. Написал съм ги на машина по реда, в който ще ги задам.

Ако притежава някаква хубост, тя е доста скрита. Косата ѝ е офъкана и зле боядисана в някакво тъмнорвено. Адвокатът ѝ ми беше казал, че се лекува, но няма да я питам за това. Очите ѝ са зачервени и тъжни, без следа от грим. На трийсет и една години е, с две дечица, веднъж развеждана. По вида и поведението ѝ просто не мога да повярвам, че е правила кариерата си в „Грейт Бенефит“, скачайки от едно шефско легло в друго.

Карл бди над нея. Гали я по ръката, от време на време си дава мнението за някой отговор. Тя иска да свидетелства колкото се може по-рано сутринта, а после веднага да се върне на летището и да напусне този град.

Тръгвам си в полунощ.

Вторник в девет сутринта съдията Киплър открива заседанието, но разпорежда на пристава да задържи съдебните заседатели още няколко минути в стаята им. Пита Дръмонд дали информацията за подадените молби е пристигнала. При глоба от пет хиляди на ден направо ми се ще да не е.

— Преди час, ваша светлост — казва той с явно облекчение. Подава ми спретната купчинка листове и дори се усмихва леко, когато връчва на Киплър неговия екземпляр.

— Ще ви трябва малко време, мистър Бейлър — казва негова светлост.

— Отпуснете ми трийсет минути — помолвам аз.

— Добре. Ще извикаме съдебните заседатели в девет и половина.

Двамата с Дек хукваме към една стая за адвокати в дъното на коридора и започваме трескаво да четем сведенията. Както и се очакваше, те са на патагонски и почти нищо не може да се декодира. Ама че гадове!

В девет и половина въвеждат съдебните заседатели в залата и съдията Киплър ги приветства топло. Те му докладват, че се чувстват добре, няма неразположени, никой не е установявал контакт с тях във връзка с делото.

— Вашият свидетел, мистър Бейлър — казва Киплър и Ден втори започва.

— Бих искал да продължа с Еверет Лъфкин — заявявам аз.

Лъфкин отново бива призован от стаята на свидетелите. След вчерашното фиаско с глава „U“ няма да му повярват и на една дума. Сигурен съм, че Дръмонд го е дъвкал и плюл до среднощ. Има доста изнурен вид. Подавам му официалния екземпляр на информацията за молбите и питам дали може да го идентифицира.

— Това е компютърна разпечатка на сводката за различните искания.

— Изготвена от компютрите на „Грейт Бенефит“ ли?

— Точно така.

— Кога?

— Снощи.

— Под ваш надзор като вицепрезидент, отговарящ за съответния отдел, така ли?

— Би могло да се каже.

— Добре. А сега, мистър Лъфкин, моля да осведомите съдебните заседатели колко здравни застраховки са били направени през деветдесет и първа.

Той се поколебава, после започва да рови из разпечатката. Чакаме, докато прелиства страниците. Единственият звук през дългото неловко мълчание е шумоленето на хартия в скута на Лъфкин.

Ровичкането из документите е любимата тактика на застрахователните компании и адвокатите им. Умират да се пипкат до последния момент, за предпочитане до деня преди процеса, и тогава да стоварят три-четири натъпкани с листа кашони пред прага на противниковия адвокат. Избегнах тази участ благодарение на Тайрън.

Това сега е нещо подобно. Мислили са, предполагам, че могат да цъфнат тук тая сутрин, да ми хвърлят седемдесет страници информация, повечето нищо незначеща, и толкоз.

— Трудно е да се каже, наистина — изрича той едва чуто. — Е, ако имах малко време...

— Два месеца имахте — виква Киплър, а микрофонът му работи безотказно. Тонът и силата на думите му са стряскащи. — А сега отговорете на въпроса.

Червеите на масата на защитата вече се гърчат.

— Искам да узная три неща, мистър Лъфкин — казвам аз. — Броят на съществуващите полици, броят на исканията по тези полици и броят на отказите. Всичкото това за деветдесет и първа. Моля.

Пак шумолят страници.

— Ако си спомням правилно, имали сме някъде от порядъка на деветдесет и седем хиляди полици.

— Не можете ли да си погледнете цифрите ей там вътре и да ни кажете по-точно?

Явно не може. Преструва се, че е толкова задълбочен в данните, та няма как да отговори на въпроса ми.

— И вие сте вицепрезидент, отговарящ за този отдел? — подметвам с насмешка аз.

— Точно така — отвърща той.

— Да ви попитам следното, мистър Лъфкин. Доколкото ви е известно, съдържа ли се исканата от мен информация в тази разпечатка?

— Да.

— Значи е въпрос само да се открие.

— Ако млъкнете за малко, ще я открия — изръмжава той като ранено животно и по този начин се нанизва жестоко.

— От мен не се иска да мълча, мистър Лъфкин.

Дръмонд се надига и умолително разперва ръце.

— Ваша светлост, за бога, свидетелят се опитва да намери информацията.

— Свидетелят, мистър Дръмонд, е имал два месеца за тази цел. Той е вицепрезидентът, отговарящ за исканията за изплащане на обезщетение и със сигурност може да разчита цифри. Отхвърля се.

— Забравете разпечатката за секунда, мистър Лъфкин — казвам аз. — Какво е средногодишното съотношение между полиците и молбите за обезщетение? Просто кажете един процент.

— Завеждаме молби от порядъка на 8–10 процента спрямо броя на полиците.

— А какъв е процентът на молбите, които в крайна сметка получават отказ?

— Около десет процента се отхвърлят — казва той. Макар че изведнъж започна да намира отговори, никак не му е драго да ги споделя.

— Какъв е средният размер на едно искане, все едно дали се изплаща, или отхвърля?

Следва продължително мълчание, той мисли. Смятам, че е вдигнал бялото знаме. Просто мечтае да се свърши, да напусне тая зала и изобщо Мемфис.

— Средно около пет хиляди долара, там някъде.

— Но има искания само за по неколкостотин, вярно ли е?

— Да.

— А други са за стотици хиляди, нали така?

— Да.

— Значи е трудно да се изчисли средният размер, прав ли съм?

— Да.

— И тъй, тези средни цифри и проценти, които току-що ни съобщихте, типични ли са те за целия застрахователен бранш или се отнасят само за „Грейт Бенефит“?

— Не мога да обобщавам за целия бранш.

— С една дума, не знаете.

— Не съм казал такова нещо.

— Тогава знаете, така ли? Ами значи отговорете на въпроса.

Раменете му поувисват. Човекът просто иска да излезе от тази зала.

— Бих казал, че навсякъде е почти едно и също.

— Благодаря ви. — Тук млъквам за по-ефектно. Преглеждам бележките си за секунда-две и намигам на Дек, който се изнизва от залата. — Само още няколко въпроса, мистър Лъфкин. Вие ли посъветвахте Джаки Леманчик, че трябва да напусне?

— Не.

— А как бихте оценили нейната работа?

— Средна.

— Знаете ли защо е била свалена от поста старши инспектор?

— Доколкото си спомням, беше нещо, свързано с уменията ѝ да ръководи хората.

— Получила ли е някаква компенсация при прекратяване на договора?

— Не. Тя сама напусна.

— Без никакви компенсации?

— Да.

— Благодаря ви. Ваша светлост, приключих с този свидетел.

Дръмонд може да избира между две неща. Или да използва Лъфкин като свидетел сега, без въвеждащи въпроси, или да си го запази за по-късно. Ще е невъзможно да вдигне на крака човечеца и не се съмнявам, че предпочита в момента да не го гледа повече пред очите си.

— Ваша светлост, ще оставим мистър Лъфкин за по-нататък — казва Дръмонд. И нищо чудно. Съдебните заседатели тъй и няма вече да му видят очите.

— Добре. Повикайте следващия си свидетел, мистър Бейлър.

И аз извиквам с пълно гърло:

— Приставът да доведе Джаки Леманчик.

Светкавично се обръщам да видя реакцията на Ъндърхол и Олди. Шептят си нещо, но замръзват, щом чуват името й. Облещват очи и зяпват. Тотална изненада.

Горкият Лъфкин е по средата на пътеката, когато новината го застига. Спира и изстива. Мята смутен поглед към масата на защитата, после още по-чевръсто завързва към двойната врата.

Докато свитата му се суети наоколо, Дръмонд скача на крака.

— Ваша светлост, можем ли да сондираме мнение с вас насаме?

Киплър ни маха да приближим и побутва настрани микрофона. Опонентът ми иска да покаже, че съм го извадил от кожата. Сигурно съм го шокирал, но нали няма как да крещи... Още малко, и ще му изгорят бушоните.

— Ваша светлост, това е пълна изненада — просъсква той. Важно е съдебните заседатели да не чуят думите му и да не забележат стъписването.

— Защо? — питам аз самодоволно. — Тя е включена като евентуален свидетел за предварителните заседания.

— В правото си сме да получим уведомление. Кога я открихте?

— Не знаех, че се е изгубила.

— Питат ви честно и почтено, мистър Бейлър — казва негова светлост и за пръв път в историята ме стрелва навъсено. Поглеждам и двамата с невинни очи, които говорят: „Ей, аз съм просто един новак, дайте ми шанс бе.“

— Включена е в предварителния съдебен ред — настоявам аз. Честно казано, и тримата знаем, че, тъй или иначе, ще свидетелства. Може би е трябвало вчера да уведомя съда за появата й в града, но, ей богу, това ми е първи процес.

Тя влиза в залата, предвождана от Дек. Ъндърхол и Олди отказват да я погледнат. Петимата дървеняци от „Брилянтин“ следят всяка нейна стъпка. Сякаш се е преобразила. Синя рокля се спуска свободно върху тъничкото й тяло и стига точно до коляното. Лицето й изглежда съвсем различно от снощи, много по-хубаво. Тя се заклева, сяда на свидетелския стол, стрелва с ненавистен поглед момчетата от „Грейт Бенефит“ и е готова за показания.

Чудя се дали е спала с Ъндърхол и Олди. Снощи спомена Лъфкин и никой друг, но знам, че си спести някои исторически данни.

Бързо преминаваме през задължителните въпроси и се подготвяме за сразяващия удар.

— Колко време работихте в „Грейт Бенефит“?

— Шест години.

— И кога се прекрати договорът ви?

— На трети октомври.

— Как беше прекратен?

— Уволниха ме.

— Не напуснахте ли доброволно?

— Не. Бях уволнена.

— Кой ви уволни?

— Беше заговор. Еверет Лъфкин, Кърмит Олди, Джек Ъндърхол и някои други. — Тя кимва към виновниците и всички вратове се извиват към момчетата от „Грейт Бенефит“.

Приближавам към свидетелката и ѝ подавам копие от нейната молба за напускане.

— Познато ли ви е това? — питам аз.

— Това е молба, която написах на машина и подписах — казва тя.

— В нея се заявява, че напускате по лични причини.

— Молбата не отразява истината. Бях уволнена, защото съм свързана със случая на Дони Рей Блек и защото бях призована да дам показания на пети октомври. Уволниха ме, за да може компанията да твърди, че вече не работя там.

— Кой ви накара да напишете тази молба?

— Същите хора. Беше си заговор.

— Бихте ли обяснили по-подробно?

За пръв път вдига очи към съдебните заседатели; те всички я гледат. Тя преглъща мъчително и започва:

— В събота, преди определената за показания дата, ме помолиха да отида в офиса. Там ме чакаше Джек Ъндърхол, човекът в сивия костюм ей там. Той е един от юристите на фирмата. Каза ми, че трябва да напусна моментално и че мога да избирам между две неща: или да го нарека „уволнение“ и да си тръгна без нищо, или да напиша молба

за доброволно напускане и компанията да ми брой десет хиляди долара, за да си мълча. Трябвало да реша веднага, в негово присъствие.

Снощи успя да говори за тези неща без емоции, но в съда е по-различно. Хапе устни, бори се със себе си минута-две, но после е готова да продължи.

— Гледам двете си деца сама и имам големи разходи. Нямах избор. Изведнъж се оказвах на улицата. Написах молбата, взех парите и подписах споразумение да не обсъждам с никого досиетата на моите клиенти.

— Включително и досието на Блек?

— Най-вече досието на Блек.

— Но щом сте взели парите и сте подписали споразумението, защо тогава сте тук?

— След като преодолях шока, говорих с един адвокат. Много добър адвокат. Той ме увери, че подписаното споразумение е незаконно.

— Имате ли копие от него?

— Не. Мистър Ъндърхол не ми позволи да задържа копие. Но може да го поискате от него. Сигурна съм, че пази оригинала.

Обръщам се бавно-бавно и се вторачвам в Джак Ъндърхол, както правят и всички останали в залата. Връзките на обувките му изведнъж са станали център на неговия живот и той старателно ги стяга, сякаш показанията не стигат до ушите му.

Поглеждам Лио Дръмонд и за пръв път съзирам израз на пълно поражение. Разбира се, неговият клиент не му е казал за подкупа, нито за принудително подписаното споразумение.

— Защо отидохте при адвокат?

— Нуждаех се от съвет. Бях несправедливо уволнена, но преди това бях дискриминирана, защото съм жена, и трябваше да търпя сексуалния тормоз на висши служители в „Грейт Бенефит“.

— Някой, когото познаваме?

— Възраждам, ваша светлост — обажда се Дръмонд. Това може да звучи забавно, но няма връзка с делото.

— Ще видим дали няма. Засега възражението се отхвърля. Моля, отговорете на въпроса, мисис Леманчик.

Тя си поема дълбоко дъх и започва:

— Имах сексуална връзка с Еверет Лъфкин в продължение на три години. Докато се съгласявах да върша каквото поискаше, заплатата и постът ми се повишаваха. Щом ми писна и престанах, бях понижена от старши инспектор в обикновена чиновничка. Орязаха ми заплатата с двайсет процента. Ръсел Крокит, който тогава зае моя пост, него го уволниха заедно с мен, реши, че иска да му стана любовница. Натрапваше ми се непрестанно. Казваше, че ако не склоня, ще изхвъркна на улицата. Но ако спя с него, ще се погрижи пак да ме повишат. Сама да избирам.

— И двамата са женени, така ли?

— Да, имат и деца. Знаеше се, че са женкари и преследват момичетата от отдела. Мога да ви дам предостатъчно имена. И те не бяха двамата единствени шефове, които търгуваха с повишенията за малко секс.

Отново всички погледи се впиват в Ъндърхол и Олди.

Тук спирам разпита, за да проверя нещо на масата си. Това е една хитринка, която вече научих — оставяш пикантните показания да повисят във въздуха, преди да преминеш нататък.

Поглеждам Джаки, която попива сълзите си с книжна кърпичка. Очите ѝ са зачервени. Съдебните заседатели ѝ съчувстват. Готови са човек да убият заради нея.

— Да поговорим за досието „Блек“ — казвам. — Било е възложено на вас.

— Точно така. Придвижването на първоначалния исков формуляр от мисис Блек беше възложен на мен. Съгласно политиката на компанията по онова време ѝ изпратих отказ.

— Защо?

— Защо ли? Защото всички искания първоначално биваха отхвърляни, поне през деветдесет и първа.

— Всички ли?

— Да. Политиката ни беше първо да отхвърляме всички молби, а после да преразглеждаме по-дребните, които ни се струваха основателни. В крайна сметка изплащахме някое и друго обезщетение, но исканията за големи суми никога не се удовлетворяваха, освен ако не се намесеше адвокат.

— Кога се превърна това във фирмена политика?

— От първи януари деветдесет и първа. Беше експеримент по определена схема. — Кимам насреща ѝ, карай нататък. — Компанията реши да отхвърля всяко искане за над хиляда долара в продължение на една година. Все едно колко основателно беше, получаваше отказ, и толкова. Много от по-малките също бяха отхвърляни, ако откриехме спорен момент. Изплащаха се незначителен брой от по-големите и то само след като застрахованият наеме адвокат и започнат заплахите.

— Колко време действаше тази политика?

— Дванайсет месеца. Беше едногодишен експеримент. Дотогава в застрахователния бизнес не беше правено такова нещо и ръководството като цяло го приемаше за прекрасна идея. Не плащаш нищо цяла една година, държиш парите на влог да тече лихва, вадиш сумите за извънсъдебните споразумения, и ето ти купища пари.

— Колко пари?

— Тази схема донесе около четирийсет милиона чиста печалба.

— Откъде разбрахте това?

— Достатъчно време прекарах в леглата на тия мошеници и чух за всевъзможни мизерии. Казвах си и майчиното мляко. Разправяха за жените си, за службата. Не се гордея с това, нали разбирате. Не получих никакво удоволствие за себе си. Бях една жертва. — Очите ѝ пак са зачервени, а гласът ѝ потрепва.

Още една продължителна пауза, докато преглеждам бележките си.

— Как подходихте към искането на семейство Блек?

— Първоначално го отхвърлихме подобно на всички останали. Тъй като беше за огромна сума, му сложихме различен код. След като забелязахме думите „остра левкемия“, всяко мое действие се наставляваше от Ръсел Крокит. В някакъв момент установиха, че полицата не изключва присаждането на костен мозък. Досието стана много сериозно поради две причини. Първо, защото изведнъж се оказа, че става дума за големи пари, които компанията очевидно не желаше да изплати. И, второ, застрахованият беше смъртно болен.

— Значи в отдела ви са съзнавали, че Дони Рей Блек ще умре.

— Разбира се. Медицинските му изследвания бяха красноречиви. Спомням си едно заключение от неговия лекар, в което се казваше, че приложената хемотерапия дава резултати, но временно, след което левкемията ще се прояви отново, вероятно до една година, и че в

крайна сметка ще има фатален край, освен ако на пациента не му се присади костен мозък.

— Показахте ли това на някого?

— Показах го на Ръсел Крокит. Той го занесе на шефа си Еверет Лъфкин. Някъде там, горе, беше взето решение да продължим с отказа.

— Но вие знаехте, че застрахователното обезщетение трябва да се плати, нали?

— Всички го знаеха, но компанията разчиташе на шанса.

— Какво имате предвид?

— На шанса, че застрахованият няма да потърси адвокат.

— Знаете ли колко голям беше шансът по онова време?

— Приемаше се най-общо, че не повече от един на дваисет и петима ще говори с адвокат. Това е единствената причина, поради която започнаха експеримента. Знаеха, че може да им се размине. Продаваха тези полици на необразовани хора и разчитаха на тяхното невежество, за да се примирят с отказа.

— Какво ставаше, когато получавахте писмо от адвокат?

— Положението се променяше коренно. Ако искането беше за по-малко от пет хиляди долара и имаше основания, го изплащахме начаса с извинително писмо. Станало е някакво объркване, знаете, голяма фирма, от тоя род писмо, или пък хвърляхме вината на компютрите. Изпратила съм стотици такива писма. Но ако се искаха над пет хиляди, тогава досието излизаше от ръцете ми и го поемаше някой главен експерт. Мисля, че те почти винаги се изплащаха. Ако адвокатът вече беше завел дело, компанията уговаряше конфиденциално споразумение.

— Колко често се случваше това?

— Нямам представа, наистина.

Отстъпвам крачка назад, казвам „благодаря“, а сетне се извърщам към Дръмонд и с мила усмивка заявявам:

— Ваш ред е.

Сядам до Дот, която е обляна в сълзи и тихичко хлипа. Вечно се обвинявала, че не е намерила адвокат по-рано, и при тези показания й става още по-болно. Все едно какъв ще е изходът на делото, тя никога няма да си прости.

За щастие, неколцина от съдебните заседатели забелязват сълзите й.

Горкичкият Лио бавно стига до едно място, колкото се може по-далеч от ложата, но все пак удобно за въпросите към свидетелката. Не мога да си представя какво ще я пита, но съм сигурен, че и друг път е попадал в засада. Представя се много учтиво на Джаки. Казва й, че не са се срещали, естествено. Това е опит да се намекне на съдебните заседатели, че няма предимството изобщо да знае какво би казала тя. Джаки му хвърля унищожителен поглед. Мрази не само „Грейт Бенефит“, но и всеки адвокат, който е паднал толкова ниско, че да ги представява.

— И тъй, вярно ли е, мисис Леманчик, че наскоро сте били изпратена в едно специализирано заведение заради различни проблеми?

Той задава този въпрос много деликатно. В един процес обикновено не питаш нещо, без да знаеш отговора, но подозирам, че Лио няма представа какво ще последва. Източникът на тази информация са само няколкото отчаяни прошепвания от последните петнайсет минути.

— Не! Не е вярно! — Виждам я как се наежва.

— Моля? Не сте ли се лекували напоследък?

— Но не съм била *изпратена*. Доброволно постъпих в една клиника за две седмици. Разрешаваше ми се да излизам, когато си поискам. Лечението трябваше да се покрие от застраховката ми в „Грейт Бенефит“. По договор една година след напускане имах право на обезщетение. Те, разбира се, отказват да платят.

Дръмонд започва да гризе нокът, забил поглед в бележника си, сякаш не е чул последните думи. Следващият въпрос, Лио.

— Затова ли сте тук? Защото сте ядосана на „Грейт Бенефит“?

— Мразя „Грейт Бенефит“ и повечето от червеите, които работят там. Това изчерпва ли въпроса?

— Показанията ви днес продиктувани ли са от тази омраза?

— Не. Дойдох, защото съм наясно как компанията умишлено е изиграла хиляди хора. Тази история трябва да стане известна.

Я по-добре се откажи, Лио.

— Защо отидохте в лечебно заведение?

— Исках да се преборя с алкохолизма и депресията си. В момента се чувствам добре. Но следващата седмица, кой знае. В продължение на шест години вашите клиенти се отнасяха с мен като с

вещ. Разнасяха ме из офиса като кутия бонбони асорт и всеки си взимаше каквото му душа иска. Сваляха ме нагло, защото разчитах на едната заплата, сама с двете деца, а имах хубаво дупе. Лишиха ме от достойнство. Сега се боря да си го възвърна, мистър Дръмонд. Опитвам се да се съхраня и ако трябва да потърся лечение, не бих се поколебала. Просто искам вашият клиент да плати сметките, дявол да го вземе!

— Нямам повече въпроси, ваша светлост — казва Дръмонд и забързва към масата си.

Съпровождам Джаки покрай парапета на ложата и я изпращам почти до вратата. Благодаря ѝ неведнъж и обещавам да се обадя на адвокатата ѝ. Дек ще я откара на летището.

Наближава единайсет и половина. Ще ми се съдебните заседатели да поразмислят върху показанията ѝ през обедната почивка, тъй че моля съдията Киплър да свършим по-рано. Официалният ми мотив е, че ми трябва време да се запозная с компютърната разпечатка, преди да мога да призова други свидетели.

Десетте хиляди долара глоба пристигат, докато сме още в залата, и Дръмонд ги депозира заедно с двайсет страници изложение и апелативна жалба по случая. Възнамерява с възражението си срещу санкциите да запази парите непокътнати в касата на съда, в очакване на изхода на делото. В момента си имам по-важни грижи, за да се притеснявам за това.

Получавам няколко усмивки от съдебните заседатели, които се нижат покрай мен на път към ложата след обедната почивка. Не бива да разискват делото, докато то не им бъде предадено официално, но е всеизвестно, че все за него си шушукат, щом напуснат залата. Преди няколко години двама съдебни заседатели стигнали до юмручен спор за честността на някакъв свидетел. Проблемът се състоял в това, че той бил едва вторият свидетел в процес, предвиден да трае две седмици. Съдията го обявил за невалиден и всичко започнало отначало.

Имали са два часа да се гневят и лютят от показанията на Джаки. Време е да им покажа как да поправят някои от тези злини. Време е да заговорим за пари.

— Ваша светлост, ищецът призовава мистър Уилфред Кийли за свидетел.

Кийли не е далеч от вратата и мигом нахлува в залата. Гори от нетърпение час по-скоро да даде показания. Той е свършена противоположност на Лъфкин. Изглежда бодър и дружелюбно настроен въпреки ужасните лъжи, които са очернили неговата компания. Явно иска да увери съдебните заседатели, че той носи отговорност за нея и могат да му имат пълно доверие.

Задавам няколко общи въпроса, установявам, че именно той е изпълнителният директор, шеф номер едно на „Грейт Бенефит“. Кийли охотно потвърждава този факт. После му подавам копие от последния финансов отчет на компанията. Реагира тъй, сякаш го чете всяка божа сутрин.

— И тъй, мистър Кийли, бихте ли казали на съдебните заседатели на каква стойност се оценява компанията ви?

— Какво имате предвид под стойност? — изстрелва насреща ми той.

— Имам предвид нетната стойност.

— Това понятие не е ясно.

— Напротив. Погледнете финансовите отчети пред вас, вземете активите, извадете пасивите и кажете на съдебните заседатели какво остава. Това е нетната стойност.

— Не е толкова просто.

Поклащам глава в знак на недоверие.

— Ще се съгласите ли, че компанията ви има нетна стойност в размер на четиристотин и петдесет милиона долара?

Освен очевидните предимства от разобличаването на някой гаден лъжец допълнителната облага е, че следващите свидетели от същата страна няма вече как да не говорят истината. Кийли трябва да внесе свеж полъх с честността си и съм сигурен, че Дръмонд му е проглушил ушите да внимава какво приказва. Вярвам, че не му е било лесно.

— Това е приемлива оценка. Ще се съглася с нея.

— Благодаря ви. А сега, колко пари в наличност притежава компанията ви?

Този въпрос не са го предвидили. Дръмонд става и възразява. Киплър го отрязва.

— Ами... трудно е да се уточни — казва Кийли и изпада в суетенето, типично за работещите в „Грейт Бенефит“, но ние вече сме им свикнали.

— Хайде, мистър Кийли, вие сте изпълнителен директор. От осемнайсет години сте в компанията. Завършили сте финанси. Не знаете ли с какви пари разполагате?

Бясно рови из страниците, а аз чакам търпеливо. Накрая ми казва една цифра и в този момент мислено благодаря на Макс Лойбърг. Вземам моя екземпляр и го моля да обясни една конкретна сметка „резерви“. Когато заведох дело за десет милиона долара, те заделиха тази сума като резерв за изплащане на иска. И така при всяко съдебно дело. Парите все още са си техни, стоят си на влог и си трупат лихва, но вече се броят *задължение*. Застрахователните компании адски се кефят, когато някой ги съди за купища мангизи, защото могат да заделят сумата и да претендират, че са буквално фалирали.

И всичко си е абсолютно легално. Това е неконтролируем бизнес със собствени тъмни счетоводни машинации.

Кийли започва да използва километрични финансови термини, пред които ние тъпеем. Предпочита да сащиса съдебните заседатели,

вместо да признае истината.

Питам го набързо за друга сметка „резерви“, после преминаваме на сметките с излишъците. Ограничени. Неограничени. Пека го на шиш и въпросите ми звучат доста интелигентно. Използвайки бележките на Лойбърг, пресмятам цифрите и питам Кийли не разполага ли компанията с авоари, възлизащи на четиристотин осемдесет и пет милиона долара.

— Нямаше да е зле — засмива се той. Но никой друг не се усмихва.

— Тогава колко пари в наличност имате, мистър Кийли?

— О, не зная. Вероятно към сто Милиона.

Засега това е достатъчно. По време на заключителната си реч мога да изпиша моите цифри на черна дъска и да обясня къде са парите.

Подавам му копие от разпечатката на данните за подадените молби за изплащане на обезщетения и той изглежда изненадан. На обяд реших него да атакувам по този въпрос, докато ми е подръка, вместо да „викам на бис“ Лъфкин. Кийли поглежда безпомощно Дръмонд, но какво може да направи той? Пред нас е мистър Кийли, изпълнителният директор, и той несъмнено може да ни улесни в търсенето на истината. Предполагам, че от мен се очаква отново да призова Лъфкин да обясни данните. Колкото и да ми е симпатичен, с него съм свършил. Няма да му дам възможност да опровергава показанията на Джакки Леманчик.

— Позната ли ви е разпечатката, мистър Кийли? Тя е тази, която вашата компания ми предостави днес сутринта.

— Безспорно.

— Добре. Можете ли да кажете на съдебните заседатели колко действащи полици за здравна осигуровка е имала компанията ви през деветдесет и първа?

— Ами... не зная. Чакайте да проверя. — Отгръща страниците, вдига една, после я оставя, взема друга, следваща...

— Звучи ли ви коректно цифрата деветдесет и осем хиляди, плюс минус няколко?

— Може би. Всъщност да, мисля, че е вярна.

— А колко молби за изплащане на обезщетения по тези полици са заведени през деветдесет и първа?

Обичайната реакция. Кийли се пипка с разпечатката, мърмори си под носа разни цифри. Положението е малко неловко. Минутите се нижат и накрая аз казвам:

— Единайсет хиляди и четиристотин плюс минус няколко звучи ли ви достоверно?

— Там някъде е според мен, но трябва, знаете, да проверя.

— Как ще проверите?

— Ами ще трябва да попрегледам сводката още малко.

— Значи информацията е вътре.

— Така мисля.

— Можете ли да кажете на съдебните заседатели колко молби са отхвърлени през деветдесет и първа?

— И за това ми трябва време да уточня — казва той, вдигнал разпечатката с две ръце.

— Значи и тази информация се съдържа в листовете, които държите сега, така ли е?

— Вероятно. Да, мисля, че да.

— Добре. Погледнете на единайсета страница, после на осемнайсата, на трийсет и трета и на четирийсет и първа.

Той мигом се подчинява, само и само да не говори. Листовете се разбъркват, шумолят.

— Девет хиляди и сто, плюс минус няколко, звучи ли ви достоверно?

Той е искрено поразен от ужасяващата цифра.

— Естествено, че не. Това е абсурдно!

— Но не знаете колко са?

— Зная, че не са толкова много.

— Благодаря ви. — Приближавам към свидетеля, взимам си разпечатката и му подавам полицата на „Грейт Бенефит“, която ми даде Макс Лойбърг. — Познато ли ви е това?

— Разбира се! — казва зарадван той, готов на всичко, за да се отърве от презряната разпечатка.

— Какво е то?

— Полица за здравна застраховка, издадена от мощна компания.

— Издадена кога?

Той я разглежда секунда-две.

— През септември деветдесет и втора. Преди пет месеца.

— Моля, погледнете на страница 11, глава „F“, точка 4, подточка с, клауза 13. Намерихте ли я?

Разпечатката е с толкова ситен шрифт, че му се налага да я долепи до носа си. Подсмихвам се на това и мятam поглед към съдебните заседатели. Смешната страна на положението не им убягва.

— Намерих я — казва той най-сетне.

— Добре. А сега си я прочетете, ако обичате.

Кийли чете, примигва и се мръщи като на голяма досада. Когато свършва, той се усмихва насилено.

— Окей.

— Каква е целта на тази клауза?

— Тя изключва определени хирургически процедури.

— По-точно?

— По-точно всички трансплантации.

— Костният мозък отбелязан ли е в списъка?

— Да, отбелязан е.

Приближавам към свидетеля и му подавам копие от полицата на семейство Блек. Моля го да прочете определен пасаж. Миниатюрните буквички отново напрягат очите му, но той храбро се бори с тях.

— Какви трансплантации изключва тази полица?

— Всички основни органи: бъбрек, черен дроб, сърце, бял дроб, очи. Всички са изброени тук.

— А костният мозък?

— Няма го.

— Значи не е изрично упоменат?

— Не е.

— Кога се заведе това дело, мистър Кийли? Спомняте ли си?

Той поглежда Дръмонд, който в момента няма как да му помогне, разбира се.

— По средата на лятото миналата година, доколкото си спомням. Юни ли беше?

— Да, сър — казвам аз. — Юни беше. Знаете ли кога се е променил текстът на полицата, за да изключи и трансплантацията на костен мозък?

— Не. Не зная. Аз не участвам в писането на полиците.

— А кой ги пише? Кой създава тези прегледни документи?

— Юридическият отдел.

— Разбирам. Ще бъде ли вярно да се каже, че полицата е променена след завеждането на това дело?

Той ме изучава един момент, после казва:

— Не. Може да е била променена преди завеждане на делото.

— А след подаването на искането през август деветдесет и първа ли е била променена?

— Не зная.

Отговорите му звучат подозрително. Или не се интересува от компанията си, или лъже. За мен е все едно. Получавам каквото искам. Ще се помъча да убедя съдебните заседатели, че този нов текст е явно доказателство как и през ум не им е минало да упоменат костния мозък в полицата на семейство Блек. Изключили са другото, но сега вече изключват абсолютно всичко, така че тъкмо промяната на текста ги поставя натясно.

Имам само едно дребно нещо, което да уточня с Кийли.

— Разполагате ли с копие от споразумението, което е подписала Джакки Леманчик в деня на уволнението си?

— Не.

— Виждали ли сте някога това споразумение?

— Не.

— Вие ли разрешихте да ѝ се броят десет хиляди долара?

— Не. Това са нейни измишльотини.

— Така ли?

— Именно.

— А какво ще кажете за Еверет Лъфкин? Не излъга ли той съдебните заседатели относно инструкцията?

Кийли понечва да изрече нещо, но се усеща навреме. Мълчанието в този момент ще е по-благоприятно за него. Съдебните заседатели прекрасно знаят, че Лъфкин ги е метнал, та не върви Кийли да им каже, че слухът им е изневерил. От друга страна, как да признае, че един от вицепрезидентите му заблуждава съдебните заседатели?

Не бях предвидил този въпрос, но той си дойде от само себе си.

— Питам ви нещо, мистър Кийли. Излъга ли Еверет Лъфкин съдебните заседатели относно инструкцията?

— Мисля, че не съм длъжен да отговарям на този въпрос.

— Отговорете! — твърдо изрича Киплър.

Настава болезнено мълчание, през което Кийли ме изпепелява с поглед. Муха да бръмне, ще се чуе. Съдебните заседатели до един са се взрели в него и чакат. Истината е ясна всекиму и аз решавам да се смиля.

— Не можете да отговорите, защото не върви да признаете, че един от вицепрезидентите на компанията ви е излъгал съдебните заседатели, нали така?

— Възразявам.

— Приема се.

— Свърших с въпросите.

— Засега няма да разпитвам свидетеля, ваша светлост — казва Дръмонд. Явно иска да се изтече чернилката, преди тия момчета да се върнат да свидетелстват в полза на защитата. Нека духовете се поуталожат. Точно сега на Дръмонд му трябва време, та и нашите съдебни заседатели да позабравят Джаки Леманчик.

Кърмит Олди, вицепрезидентът, отговарящ за отдел „Гаранции“, е моят предпоследен свидетел. В този момент наистина не се нуждая от показанията му, но трябва да запълня още малко време. Искam съдебните заседатели да се приберат, мислейки за двама — за Джаки Леманчик и за Дони Рей Блек.

Олди е уплашен и пестелив на думи, страх го е да не каже нещо повече от абсолютно необходимото. Не зная дали е спал с Джаки, но в този момент всички от „Грейт Бенефит“ са заподозрени. Мисля, че съдебните заседатели са с такова усещане.

Набързо осветляваме присъстващите по основните положения при гаранциите, колкото да не е без хич. Това е толкова скучна и досадна материя, че съм решил да не се задълбавам в излишни подробности. Олди е подобаващо скучен и досаден, тоест подходящ за целта ми. Не искам да отегча съдебните заседатели, затова карам почевръсто.

После идва време да се позабавляваме. Подавам на Олди Инструкцията за гаранциите, която ми предоставиха при разследването. Тя е в зелена папка и много прилича на онази, предишната. Нито Олди, нито Дръмонд, нито някой друг знае дали не разполагам и с друго копие, в което да се съдържа глава „U“.

Той гледа тъй, сякаш не я е виждал досега, но като го питам, казва, че му е позната. Всички предугаждат следващия въпрос.

Това пълен екземпляр ли е?

Той го разгръща бавно, не бърза човекът. Явно се е поучил от вчерашното преживяване на Лъфкин. Ако каже, че е пълен и ако размахам копието, взето от Купър Джаксън, значи е мъртъв. Ако пък признае, че липсва нещо, се получава адски неловко. Бас държа, че Дръмонд е избрал второто.

— Ами да видим. Изглежда пълен, но... я чакайте малко. Аа, не. Една глава в края липсва.

— Да не би да е глава „U“? — питам невинно аз.

— Мисля, че да.

Правя се на изумен.

— Защо, за бога, някой ще иска да извади глава „U“ от тази инструкция?

— Нямам представа.

— А знаете ли кой я е извадил?

— Не.

— Естествено, че не. Кой избра именно този екземпляр за мен?

— Наистина не си спомням.

— Но е очевидно, че някой е измъкнал глава „U“, преди да ми се даде, нали?

— Тя липсва, ако това е което преследвате.

— Преследвам истината, мистър Олди. Моля ви да ми помогнете. Преди да ми предоставите тази инструкция ли е извадена глава „U“?

— Явно.

— Това означава ли „да“?

— Означава.

— Съгласен ли сте, че Инструкцията за гаранциите е много важна за Операциите във вашия отдел?

— Разбира се.

— Тогава вие явно сте добре запознат с нея.

— Да.

— И няма да ви е трудно да обобщите основните положения в глава „U“ пред съдебните заседатели, нали?

— О, съмнявам се. Отдавна не съм я преглеждал.

Не е наясно дали имам копие от глава „U“ в Инструкцията за гаранциите.

— Защо не опитате? Просто едно кратко запознаване на съдебните заседатели със съдържанието на главата.

Той се замисля, после обяснява, че тя уточнява системата на контрол и съгласуване между двата отдела, които трябва да преглеждат определени искания. Тя налага много канцеларска работа, за да е сигурно, че към тях се подхожда правилно. Говори неравно, но постепенно добива увереност и тъй като още не съм извадил копие на глава „U“, май започва да мисли, че го нямам.

— Значи целта на глава „U“ е да гарантира придвижването на искането за изплащане както му е редът?

— Да.

Пресягам се под масата, изваждам инструкцията и се запътвам към свидетелското място.

— Хайде тогава да я разясним на съдебните заседатели — предлагам, подавайки му пълния екземпляр. Той угасва. Дръмонд се опитва да запази хладнокръвие, но му е трудничко.

Глава „U“ за гаранциите е също толкова мръсна, колкото и глава „U“ за обезщетенията, и след като цял час тормозя Олди, май е време да спра. Схемата се изясни на съдебните заседатели колкото да им вдигне кръвното.

Дръмонд няма въпроси. Киплър ни разпуска за петнайсет минути, та Дек и аз да инсталираме мониторите.

Последният ни свидетел е Дони Рей Блек. Приставът намалява осветлението в залата и съдебните заседатели се накланят напред — изгарят от нетърпение да видят лицето му на двайсетинчовия екран пред ложата. Съкратили сме показанията му на трийсет минути и съдебните заседатели поглъщат всяка негова ужасяващо немощна дума.

Вместо да гледам записа за стотен път, сядам близо до Дот и изучавам лицата в ложата. Съзирам много съчувствие. Дот бърше лице с опакото на ръката си. Към края вече усещам буца в гърлото си.

Залата остава притихнала една цяла минута, след като екраните угасват и приставът тръгва да светне лампите. В сумрака от нашата маса се носят тихите хлипове на една плачеща майка. Този звук не може да се сбърка с нищо.

Изтъкнахме всички страни на нещастieto, за които мога да си помисля. Спечелил съм делото. Предизвикателството е сега да не го загубя.

Лампите светват и аз заявявам:

— Ваша светлост, ищецът се оттегля... завинаги от този свят.

Дълго след като съдебните заседатели си тръгват, Дот и аз седим в празната зала и си говорим за смайващите показания, които чухме през последните два дни. Беше ясно доказано, че тя е правата, те — кривите. Но какво я грее това... Ще влезе в гроба си изтерзана, защото не се е борила със зъби и нокти, когато е имало смисъл.

Казва ми, че ѝ е все едно какво ще се случи оттук нататък. Днешният ден в съда ѝ стигал. Сега искала да си иде и повече да не се връща тук. Обяснявам ѝ, че е невъзможно. Едва на средата сме. Хайде, само още няколко дни.

Умирам от любопитство каква защитна тактика ще предприеме Дръмонд. Ако продължи да привиква и други многознайковци от Кливланд и се опитва да разясни схемата на отказите, рискува да се насади още по-жестоко. Дава си сметка, че просто ще измъкна глава „U“ и ще го засипя с всевъзможни гаднички въпроси. Стига ми досегашното, за да знам, че на бял свят ще излязат и други безочливи лъжи, и други кирливи ризи. А те могат да излязат единствено при разпит. На открито съдебно заседание.

Приготвил е списък от осемнайсет възможни свидетели. Представа си нямам кого ще му хрумне да извика пръв. Когато излагах нашата позиция, имах удоволствието да зная какво ще стане по-нататък: кой е следващият свидетел, кой е следващият документ. Сега обаче е съвсем различно. Трябва да реагирам, и то бързо.

Късно вечерта се обаждам на Макс Лойбърг в Уисконсин и с огромно удоволствие му разказвам за събитията от първите два дни. Дава ми някой и друг съвет и няколко идеи по въпроса как ще се развият нещата. Страшно е развълнуван и казва, че може да хване следващия самолет.

Снова из апартамента чак до три сутринта, говоря си сам и се опитвам да отгатна какво би предприел Дръмонд.

Приятно съм изненадан, когато в съдебната зала заварвам Купър Джаксън. Часът е осем и половина. Той ме запознава с двама други адвокати — и двамата от Рейли, Северна Каролина. Хванали самолета и дошли, за да присъстват на моя процес. Питат ме как върви. Предпазливо им разказвам какво се е случило досега. Единият е бил тук в понеделник и е присъствал на драмата, която се разигра около глава „U“. Тримата имат общо двайсетина измамени клиенти, като моя. Пишат по вестниците и тъй нататък. Непрекъснато изникват подобни случаи. Смятат съвсем скоро да предизвикат голям процес.

Купър ми подава някакъв вестник и ме пита дали вече не съм го чел. Вчерашният „Уолстрийт Джърнъл“ — на първа страница има статия за „Грейт Бенефит“. Казвам им, че цяла седмица не съм поглеждал вестник и дори не знам кой ден сме. Усещането им е познато.

Бързо прочитам статията. Върти се най-вече около нарастващия брой оплаквания от „Грейт Бенефит“ и тенденцията ѝ да не плаща. В момента в много щати са започнали разследвания. Завеждат се много дела. В последния пасаж се споменава, че следят някакъв дребен процес в Мемфис, защото можел да доведе до първата сериозна присъда срещу компанията.

Отивам в кабинета на Киплър и му показвам статията. Той не знае за нея. Смята просто да попита съдебните заседатели дали са я виждали. Предупредени са да не четат вестници. И двамата сериозно се съмняваме в широката популярност на „Уолстрийт Джърнъл“ сред нашия екип.

Защитата извиква пръв Андре Уийкс — заместник главен инспектор по застрахователно дело в щата Тенеси. Голяма клечка в управление „Застраховки“. Дръмонд вече го е използвал за свидетел при друг процес. Неговата работа е да покаже, че правителството застава безрезервно на страната на защитата.

Той е много привлекателен мъж около четирийсетте, с хубав костюм и честно лице; постоянно се усмихва. Освен това притежава едно важно и ценно за момента качество: не работи в „Грейт Бенефит“. Дръмонд му задава куп шаблонни въпроси относно надзорните му задължения и се опитва да покаже как неговите момчета здраво държат юздите на застрахователния бизнес и размахват камшика. Тъй като „Грейт Бенефит“ все още е компания с добра репутация в този щат, очевидно е, че нещата ѝ са наред. Иначе ей този тук, Андре, и неговите хрътки отдавна да са ги погнали.

Дръмонд има нужда от време. Трябва да засипе нашите съдебни заседатели с цяла камара показания, та, току-виж, забравили някои от ужасиите, които чува досега. Кара я полека-лека. Движи се бавно, говори бавно, досущ като някой стар професор. Много го бива. Ако разполагаше с малко по-различни факти, щеше да е направо убиец.

Той подава на Уийкс полицата на Блек, а после двамата половин час обясняват на съдебните заседатели как всяка, ама *всяка една* полица трябва да бъде одобрена от управление „Застраховки“. Особено силно наблягат на „одобрена“.

Тъй както съм седнал, ми е по-удобно да изучавам присъстващите в залата. Оглеждам съдебните заседатели — някои отвръщат на погледа ми. С мен са. Сред публиката забелязвам непознати — някакви младежи в костюми, които никога преди не съм виждал. Купър Джаксън и приятелите му седят на най-задния ред, до вратата. Зрителите са има-няма петнайсет. Че кой ще дойде да ти гледа граждански процес?

След час и половина скапващи обяснения за тънкостите в надзора и регулирането на застрахователното дело из целия щат, заседателите започват да се разсейват. На Дръмонд му е все едно. Отчаяно иска да протака процеса чак до следващата седмица. Най-накрая, малко преди единайсет, освобождава свидетеля. Отлично успя да ни утрепе цялата сутрин. След петнайсетминутна почивка идва мой ред да стрелям насляпо.

Уийкс казва, че сега в щата действат над шестстотин застрахователни компании, че в управлението работят четирийсет и един служители, но от тях всъщност само осемнайсет се занимават с полиците. Неохотно изчислява, че всяка от шестстотинте компании предлага най-малко десет различни вида полици, тъй че в управлението са регистрирани поне шест хиляди. Освен това признава, че полиците постоянно се ревизират и в тях се внасят промени.

Правим още няколко сметки и успявам да прокарам мнението си, че никое бюрокралично звено не е в състояние да следи огромния поток книжа, бълван от застрахователната индустрия. Подавам му полицата на Блек. Твърди, че я е чел, но си признава, че го е направил само заради процеса. Питам го за седмичното обезщетение за злополука при домашно лечение. Полицата изведнъж сякаш натежава в ръцете му — бързо я прелиства с надежда да открие въпросния раздел и моментално да изстреля отговора. Не става. Прехвърля шумолящите страници, примигва и се мръщи. Накрая казва, че го е намерил. Отговорът му е що-годе задоволителен, тъй че преминавам нататък. Питам го по какъв начин могат да се променят ползвателите на полицата и едва не ми дожалява за него. Той дълго разлиства; всички

чакат. На заседателите им става забавно. Киплър се подхилва. Дръмонд кипи, но какво да направи.

Онзи най-сетне отговаря нещо; все ми е едно дали вярно. Постигнах каквото исках. Изваждам на масата двете инструкции в зелена подвързия, сякаш двамата с Уийкс сега пак ще ги преораваме. Всички ни гледат. С Инструкцията за изплащане на обезщетения в ръце го питам дали периодично следи процеса на придвижване на исканията в компаниите, които инспектира така усърдно. Ще му се да каже „да“, но явно е чул за глава „У“. Тъй че казва „не“, а аз, естествено, съм просто шокиран. Первам го с няколко саркастични въпроса, после го пускам да пасе. Смачках му фасона и това не остава незабелязано.

Питам го дали му е известно, че щатските власти във Флорида разследват „Грейт Бенефит“. Не му е известно. А в Южна Каролина? Не, и за там няма понятие. Добре, ами в Северна? Май е чувал, но нищо не бил чел. Кентъки? Джорджия? Няма представа. За протокола заявява, че не го интересува какво се прави в другите щати. Благодаря му за отговорите.

Следващият свидетел, на Дръмонд отново не работи в „Грейт Бенефит“ или за нея — е, почти. Казва се Пейтън Рейски и титлата му всява страхопочитание: изпълнителен директор и председател на Националния съюз на застрахователите. Изглежда голяма клечка, а и така се държи. Бързо разбираме, че неговият съюз представлява политическа организация със седалище Вашингтон, основана от няколко застрахователни компании, с цел гласът им да се чува на Капитолийския хълм. Групичка лобисти, без съмнение с позлатен бюджет. Обяснява ни се, че вършат какви ли не прекрасни неща, опитвайки се да съдействат за почтената застрахователна практика.

Краткото въведение се проточва доста. Почва в един и половина следобед, а в два вече сме убедени, че НСЗ, аха-аха, и ще спаси човечеството. Ей че забележителни хора!

Рейски е изкарал трийсет години в бизнеса и след малко всички вече сме запознати с родословието и трудовата му биография. Дръмонд представя своя човек за нещо лице в областта на исковата практика и процедура. Не възразявам. Проучил съм показанията му на

един друг процес и мисля, че мога да се справя с него. Необходимо е изключително надарено нещо лице, за да внуши, че глава „U“ звучи сносно.

Буквално без никой да му подсказва, той излага пред нас пълните инструкции за придвижването на подобен род искания. Дръмонд кима сериозно, сякаш сега ще ни разкажат играта. И какво се получава? „Грейт Бенефит“ се е придържала стриктно към правилата. Допуснатата е някоя и друга незначителна грешка, да речем, ама чакайте, това е гигантска компания, молбите са безброй. Сериозно отклонение от нормативите няма.

Същината на мнението на Рейски е, че „Грейт Бенефит“ е имала пълното право да отхвърли това искане поради неговата мащабност. Най-сериозно обяснява на съдебните заседатели, че е неоправдано да се очаква полица за осемнайсет долара седмично да покрие трансплантация за двеста хиляди. Целта на дебитната полица е да осигури само средства за най-необходимо лечение, а не за всичките му там приумици.

Дръмонд зачеква темата за инструкциите и липсващите им глави. Неприятно се е получило, смята Рейски, но това не е толкова важно. Инструкциите вечно се сменят, непрестанно биват актуализирани, а това обикновено се пренебрегва от опитните служители, защото те си знаят занаята. Но след като е станало такъв важен въпрос, да си поговорим за него. Той нетърпеливо грабва инструкцията и разяснява отделните глави на съдебните заседатели. Всичко е тук — черно на бяло. И всичко действа безотказно!

После минават към цифрите. Дръмонд го пита дали е имал възможност да прегледа информацията за полиците, молбите и отказите. Рейски кима сериозно, после поема разпечатката от Дръмонд.

Процентът на отказите в „Грейт Бенефит“ за деветдесет и първа несъмнено е висок, но за това вероятно си има причини. Не е нещо нечувано в бранша. А и невинаги може да се вярва на цифрите. Въсъщност, ако се погледнат последните десет години, средният процент на отказите в „Грейт Бенефит“ е малко под дванайсет, което със сигурност влиза в рамките на средния. След цифрите следват още цифри и ние бързо се объркваме, а Дръмонд това цели.

Рейски слиза от свидетелското място и почва да сочи разни неща по разноцветна таблица. Говори на съдебните заседатели като печен оратор, а аз се чудя колко ли често му се случва да прави това. Цифрите са си съвсем в рамките на нормалното.

В три и половина Киплър се смилява и ни дава почивка. Свирам се в претъпкания коридор заедно с Купър Джаксън и приятелите му. Нали вече са ветерани в процесите, бързат да дават съвети. Всички се съгласяваме, че Дръмонд протака и се надява на уикенда.

По време на следобедното заседание и дума не обелвам. Рейски дава показания до късно, а накрая изсипва куп свои и чужди твърдения за това колко справедливо било подходено към всичко. По изражението на съдебните заседатели преценявам, че са щастливи, задето най-после е свършил. Благодарен съм за няколкото допълнителни часа, през които да се подготвя за неговия разпит.

Дек и аз се заседяваме заедно с Купър Джаксън и приятелите му на една хубава вечеря в стар италиански ресторант на име „Гризанти“. Големият Джон Гризанти, колоритният съдържател, ни настанява в отделна заличка, на която ѝ викат „Пресцентъра“. Носи ни чудесно вино, без да сме го поръчвали, и ни казва точно какво да ядем.

Виното успокоява и за пръв път от много дни насам почти успявам да се отпусна. Може би тази нощ ще спя добре.

Сметката надхвърля четиристотин долара и Купър Джаксън бързо я грабва от табличката. Слава богу. Адвокатската кантора на Руди Бейлър може и да е на косъм от големия удар, но точно сега все още е на червено.

Секунди след като Пейтън Рейски е заел свидетелското място в слънчевото утро на четвъртъка, му подавам копие от обидното писмо и моля да го прочете. После питам:

— А сега, мистър Рейски, според вас, като вещо лице, урва дали е справедлив и обоснован отговор от „Грейт Бенефит“?

Предупредили са го.

— Разбира се, че не. Това е ужасно.

— Шокиращо, нали?

— Да. Но разбрах, че авторът на това писмо вече не работи в компанията.

— Кой ви го каза? — питам аз много подозрително.

— Ами не си спомням името. Някой от компанията.

— А този непознат спомена ли ви по каква причина е напуснал мистър Крокит?

— Не мога да ви кажа. Вероятно има нещо общо с писмото.

— Вероятно? Сигурен ли сте, или просто предполагате?

— Всъщност не съм сигурен.

— Благодаря. А дали този непознат ви е казал, че мистър Крокит е напуснал компанията два дни преди датата за показанията му по делото?

— Струва ми се, че не.

— Не знаете защо е напуснал, така ли?

— Не.

— Добре. Помислих, че се опитвате да внушите на съдебните заседатели, че мистър Крокит е напуснал компанията, защото е авторът на писмото. Нямахте предвид това, нали?

— Не.

— Благодаря.

Вчера, докато си пиехме виното, решихме, че ще е грешка да стоварим инструкциите върху главата на Рейски. Има няколко причини да мислим така. Първо, съдебните заседатели вече са запознати с

доказателството. Второ, в началото то бе представено по много драматичен и ефектен начин — иначе казано, хванахме Лъфкин да плещи лъжи. Трето на Рейски всичко много бързо му идва на езика и ще е трудно да го притиснем. Четвърто, имал е достатъчно време да се подготви за нашата атака, а ще свърши по-добра работа, ако забави своята. Пето, той ще се вкопчи във възможността да обърка съдебните заседатели още повече. И най-важното — това ще отнеме много време. Спокойно ще загубим часове наред, спорейки с него по инструкциите и статистическите данни. Един цял ден ще отиде на вятъра, а няма да стигнем доникъде.

— Кой ви плаща заплатата, мистър Рейски?

— Моят работодател. Националният съюз на застрахователите.

— Откъде се набират средствата?

— От самите застрахователни компании.

— „Грейт Бенефит“ подпомага ли дружеството?

— Да.

— И с какви суми?

Той поглежда Дръмонд, който вече е скочил на крака.

— Възраждавам, ваша светлост! Това няма отношение към делото!

— Отхвърля се. Мисля, че има.

— Колко, мистър Рейски? — услужливо повтарям аз.

Очевидно не му се ще да каже. Поглежда ме докачливо.

— Десет хиляди долара на година.

— Значи на вас плащат повече, отколкото са отпуснали на Дони

Рей Блек.

— Възраждавам!

— Приема се.

— Извинете, ваша светлост. Оттеглям думите си.

— Наредете да ги изтрият от протокола — ядосано процежда

Дръмонд.

— Да се изтрият от протокола.

Поемаме си дъх, докато страстите се уталожат.

— Извинете ме, мистър Рейски — казвам аз смирено и му хвърлям поглед, изпълнен с истинско разкаяние. — Всичките ви пари ли идват от застрахователни компании?

— Нямаме други спонсори.

— Колко компании подпомагат съюза?

— Двеста и дваайсет.

— И каква е цялата сума от дарения за миналата година?

— Шест милиона долара.

— А вие използвате тези пари, за да поддържате своето лоби?

— Да, поддържа лоби.

— Плащат ли ви допълнително, за да свидетелствате на този процес?

— Не.

— Защо сте тук?

— Защото „Грейт Бенефит“ се свърза с мен. Помолиха ме да се явя като свидетел.

Обръщам се и посочвам Дот Блек — много бавно.

— Мистър Рейски, бихте ли погледнали мисис Блек, погледнете я право в очите, и бихте ли й казали, че „Грейт Бенефит“ е подхождала честно и правилно към искането на нейния син?

Трябват му няколко секунди, за да насочи погледа си към лицето на Дот, но няма избор. Кимва и накрая изхъхря:

— Да, разбира се.

Естествено, бях го предвидил. Искях да свърша с показанията на Рейски по драматичен начин, но със сигурност не съм очаквал комичен ефект. Мисис Бевърдий Хардауей, петдесет и една годишна чернокожа здравенячка, съдебен заседател номер три, седи в средата на предната редица и при нелепия му отговор прихва. Това е внезапен изблик на смях, очевидно спонтанен, защото тя мигом се опомня. Бързо запушва уста с шепи. Стиска челюсти, скърца със зъби и се озърта трескаво, за да види доколко е успяла да всее смут. Но тялото ѝ продължава лекичко да се тресе.

За неин лош късмет — който за нас си е жива благодат — избликът е заразителен. Мистър Рансън Пелк, седящ зад нея, почва да хихика, все едно го гъделичкат. Също и мисис Ела Фей Солтър, която седи до мисис Хардауей. Миг след първото прихване из цялата ложа се носи смях. Някои от съдебните заседатели поглеждат мисис Хардауей, сякаш тя все още е най-голямата немирница. Други са се втренчили в Рейски и озадачено клатят глава.

Рейски схваща положението по най-неблагоприятния начин — че се смеят на него. Главата му клюмва и той се вторачва в пода. Дръмонд решава просто да не обръща внимание, макар че сигурно вътрешно се

яде. В неговото обкръжение от млади умни орлета всички до един са забили носове в папки и тефтери — не можеш да им видиш очите. Олди и Ъндърхол пък си разглеждат чорапите.

И на самия Киплър му иде да се разсмее. Той изтърпява за малко комедията. Щом смехът започва да утихва, потропва с чукчето, сякаш да потвърди официално факта, че показанията на Пейтън Рейски са докарали съдебните заседатели до смях.

Всичко това минава много бързо: абсурдният отговор, избликът на смях, подхилването, кикотенето и скептично клатещите се глави — то трае само мигове. Ала забелязвам, че някои заседатели наистина са изпитали облекчение. Искало им се е да се изсмеят, да изразят недоверието си и по този начин, ако ще само за миг, да покажат на Рейски и на „Грейт Бенефит“ какво точно мислят за всичко онова, което са чули.

Колкото и кратък да е този миг, той наистина е скъпоценен. Усмиввам им се. И те ми се усмивват. Вярват на всичко, което казват моите свидетели, и на нито една дума, изречена от хората на Дръмонд.

— Нямам повече въпроси, ваша светлост — казвам с отвращение, все едно вече ми е писнало от този лъжец и мошеник.

Дръмонд очевидно е изненадан. Мислел е, че ще си прекарам деня, като тормозя Рейски ту с инструкциите, ту със статистическите данни. Шумоли с хартии, шепне нещо на Т. Прайс, после се изправя.

— Следващият ни свидетел е Ричард Пелрод.

Пелрод е главният експерт по молбите, шефът на Джаки Леманчик. Докато даваше предварителните показания, се показва като ужасен свидетел — целият свят му беше крив. Но това, че се появи и сега, изобщо не е изненада. Нали трябва да окалят Джаки по някакъв начин. Пелрод й е бил прекият началник.

Той е на четирийсет и шест години, среден на ръст, с бирено коремче, рядка коса и невзрачни черти; лицето му е покрито с кафеникави петна. Надянал е смешни очилца. Горкичкият, никак не е привлекателен, ала това явно не го притеснява. Ако вземе да изтърси, че Джаки Леманчик е само една въртиопашка, опитала се да оплете в мрежите си и неговото тяло, бас държа, че съдебните заседатели отново ще прихнат.

Пелрод е раздразнителен като всеки чиновник, занимавал се с искания за плащане цели двайсет години.

Макар и една идея по-дружелюбен от обикновен инкасатор, той не смогва да внуши на съдебните заседатели нито топлота, нито доверие. Канцеларски плъх, който сигурно работи в една и съща остъклена кутийка откакто се помни.

И той е най-доброто, с което разполагат! Не могат да върнат Лъфкин или Олди, нито Кийли, защото съдебните заседатели вече им нямат капка доверие. Дръмонд има още половин дузина хора от централния офис в своя свидетелски списък, но се съмнявам дали ще ги призове всичките. Какво всъщност да кажат? Че инструкциите не съществуват? Че тяхната компания не лъже и не крие документи?

Половин час Дръмонд и Пелрод следват добре отрепетиран сценарий — нови изумителни разработки на отдела, нови героични усилия на „Грейт Бенефит“ да обслужва честно и почтено клиентите си, нови прозевки в ложата.

Съдията Киплър решава да се намеси. Прекъсва скучната игричка на въпроси и отговори:

— Господин адвокат, може ли да минем по-нататък?

Дръмонд се прави на шокиран и наранен.

— Но, ваша светлост, имам право да разпитам подробно този свидетел!

— Разбира се. Но онова, което той каза досега, вече е познато на съдебните заседатели. Просто повтаря същото.

Дръмонд направо недоумява. Понечва, доста неуспешно, да изкара, че съдията се заяжда с него.

— Не си спомням да сте подканяли ищеца да побърза.

Не трябваше да го казва. Опитва се да удължи словесната схватка, само че не си е избрал подходящия съдия.

— То е, понеже съдебните заседатели не заспиват, докато мистър Бейлър води разпита, мистър Дръмонд. А сега побързайте.

Прихването на мисис Хардауей и хихикането, което последва, очевидно са поотпуснали съдебните заседатели. Сега са по-оживени, готови отново да се веселят за сметка на защитата.

Дръмонд се вторачва гневно в Киплър — все едно иска да обсъдят това по-късно и да си изяснят някои работи. Връщаме се към Пелрод, който прилича на жабок с притворени очи, килнал глава настрана. Допуснати са грешки, признава Пелрод в бледо усилие за разкажание, но не толкова съществени. И, ако искате, вярвайте, но

повечето от тези грешки са благодарение на Джаки Леманчик, млада жена с доста лични проблеми.

Връщаме се за момент към искането на семейство Блек и Пелрод коментира някои по-малко компрометиращи документи. Не се и докосва до отказите и вместо това надълго и нашироко се занимава с разни хартийки, които нито са особено важни, нито имат някаква връзка със случая.

— Мистър Дръмонд — сухо го прекъсва Киплър, — помолих ви да продължите нататък. Тези документи ще бъдат на разположение на съдебните заседатели. Другите ви свидетели вече дадоха показания по същите въпроси. Хайде, по-живо.

Дръмонд явно е оскърбен. Един несправедлив съдия го поучава и се заяжда с него. Трябва му време да се овладее. Но в момента не е на нужната висота.

Решават да опитат нова стратегия за инструкцията. Пелрод казва, че това е само някаква си брошурка. Лично той не я е поглеждал от години. Постоянно я променят — толкова често, че повечето дългогодишни служители не й обръщат внимание. Дръмонд му показва глава „U“ — и излиза, че мошеникът му с мошеник никога досега не я е виждал дори! Нищо не му говори. Нито пък на многото му подчинени. Лично той не познава и един служител, дето да си прави труда да я поглежда.

Тогава как всъщност се процедира с исканията? Пелрод ни осведомява. С подсказване от Дръмонд той ни повежда по обичайните канали. Стъпка по стъпка, формуляр по формуляр, бележка по бележка. Гласът на Пелрод е монотонен и отегчава хората в ложата до смърт. Лестър Дейс, съдебен заседател номер осем, седнал на задната редица, клюмва и задрямва. Прозевки и натежали клепачи. Мъчат се да останат будни, ала напусто.

Това не минава незабелязано.

И да е съкрушен от неуспеха си да смае съдебните заседатели, Пелрод не го показва. Тонът му не се променя, нито пък маниерът. Завършва с обезпокоителни разкрития за Джаки Леманчик. Знаело се, че има проблеми с пиенето, на работа често лъхала на алкохол. Отсъствала най-често от всички служители. Ставала все побезотговорна и уволнението й било неизбежно. Ами сексуалните й забежки?

Тук Пелрод и „Грейт Бенефит“ трябва да внимават, защото тази тема ще се обсъжда и друг път, в друга съдебна зала. Каквото и да се каже сега, ще бъде записано и съхранено за в бъдеще. Така че вместо да я представя като никаквица, дето ляга с когото ѝ падне, Дръмонд мъдро прехвърля разговора на по-високо ниво.

— Наистина нямам представа за тия неща — казва Пелрод и отбелязва мъничка точка пред съдебните заседатели.

Продължават да ни утрепват времето и така почти до обяд, когато прехвърлят Пелрод на мен. Киплър иска да обяви обедна почивка, но го уверявам, че няма да отнеме много време. Съгласява се неохотно.

Започвам, като подавам на Пелрод копие от отказа, който е подписал и изпратил на Дот Блек. Това е четвъртият по ред отказ — въз основа на твърдението, че левкемията на Дони Рей била предшестващо обстоятелство. Поисквам да го прочете на съдебните заседатели и да потвърди, че е негов. Позволявам му да се опита да обясни защо го е изпратил, но, разбира се, няма как. Писмото е било нещо лично между Пелрод и Дот Блек и не е било предназначено да се чете от други и другаде — със сигурност не и в тази съдебна зала.

Приказва за някакъв формуляр, попълнен погрешно от Джаки, и за някакво недоразумение с мистър Крокит — е, добре де, допуснатата е грешка. Много съжالياва за нея.

— Май е доста късничко да съжالياвате, а? — питам го аз.

— Изглежда.

— Когато изпратихте това писмо, не предполагаете, че ще последват още четири отказа, нали?

— Не.

— Значи, то е писано с намерение да бъде окончателен отказ, прав ли съм?

В писмото пише „окончателен отказ“.

— Предполагам.

— Каква е причината за смъртта на Дони Рей Блек?

Той свива рамене и казва:

— Левкемия.

— А какво заболяване е предизвикало предявяването на искането за обезщетение?

— Левкемия.

— В това ваше писмо какво предшестващо обстоятелство споменавате?

— Грип.

— А кога Дони Рей е прекарал грип?

— Не мога да ви кажа точно.

— Да извадя досието, ако желаете, да проверим заедно.

— Не, няма нужда. — На всичко е готов, само и само да не се захващам с досието. — Май на петнайсет или на шестнайсет години...

— Значи, на петнайсет-шестнайсет години е прекарал грип, преди да бъде издадена полицата, но той не се споменава в молбата за закупуването ѝ.

— Именно.

— А сега, мистър Пелрод, кажете с вашия богат опит, да сте срещали случай, в който прекаран грип да е предизвикал по някакъв начин появата на остра левкемия пет години по-късно?

Има само един отговор, но той просто не може да го даде.

— Мисля, че не съм.

— Това твърдо „не“ ли означава?

— Да.

— Излиза, че грипът не е имал нищо общо с левкемията, нали така?

— Да, така.

— Значи в писмото сте излъгали?

Разбира се, че е излъгал, а сега пак ще излъже, ако каже, че тогава не е лъгал. Заседателите ще го схванат. В капана е, но Дръмонд е имал време да поработи с него.

— Писмото беше грешка — казва Пелрод.

— Лъжа или грешка?

— Грешка.

— Грешка, спомогнала да бъде убит Дони Рей Блек?

— Възразявам! — изревава Дръмонд от мястото си.

Киплър се замисля за секунда. Очаквах възражението и очаквам да се приеме. Негова светлост обаче е решил друго.

— Отхвърля се. Отговорете на въпроса.

— Искам да повдигна постоянно възражение срещу насоката, която взема разпитът. — Дръмонд е побеснял.

— Отбелязвам си. Моля, отговорете на въпроса, мистър Пелрод.

— Беше грешка, само това мога да кажа.

— А не лъжа?

— Не.

— Ами показанията ви пред тези заседатели? С лъжи ли са пълни, или с грешки?

— Нито с едното, нито с другото.

Обръщам се, посочвам Дот Блек, после поглеждам свидетеля.

— Мистър Пелрод, като главен експерт, можете ли да погледнете мисис Блек право в очите и да ѝ кажете, че искането на сина ѝ е било справедливо преценено от вашата компания? Можете ли?

Той примигва, потръпва, мръщи се и поглежда Дръмонд за наставления. После кашля, приема обидено изражение и заявява:

— Едва ли може да ме принудите да направя подобно нещо.

— Благодаря. Нямам повече въпроси.

Свършил съм за по-малко от пет минути. Държа защитата в шах. Смятали са, че ще си прекараме целия ден само с Рейски, а утре — с Пелрод. Но аз няма да си губя времето с тия клоуни. Искам да стигна до съдебните заседатели.

Киплър обявява два часа обедна почивка. Дръпвам Лио настрани и му подавам списък с шестима допълнителни свидетели.

— Какво, по дяволите, е това? — пита той.

— Шестима лекари. Всичките са местни. Всички са онколози. До един са готови да дойдат и да свидетелстват на живо, ако изкараш онзи твой некадърник.

Уолтър Корд е бесен от стратегията на Дръмонд, която цели да изкара трансплантациите на костен мозък експериментални. Бъзнал е колегите и приятелите си и те са готови да се явят като свидетели.

— Той не е некадърник!

— Знаеш, че е. Пълен шарлатанин! Някакъв си перко от Ню Йорк или откъдето ще да е. Аз имам шест местни момчета тук. Я го докарай. Голям смях ще падне.

— Тези свидетели не са включени в предварителния списък. Това е нечестна изненада.

— Тези свидетели ще ви опровергават. Добре де, бягай да се оплачеш на съдията.

Оставям го да виси до пейката, втрепенен в моя списък.

След почивката — но преди Киплър да ни е призовал — си приказваме до моята маса с доктор Уолтър Корд и двама от колегите му. Зад масата на защитата, на предната редица, седи самичък доктор Милтън Джифи — шарлатанинът на Дръмонд. Докато адвокатите се подготвят за следобедното заседание, извиквам Дръмонд и го представям на колегите на Корд. Моментът е доста странен. Дръмонд очевидно е изнервен от присъствието им тук. Тримата заемат места на предната редица, зад мен. Петте момченца от „Брилянтин“ успяват само да зяпнат.

Влизат съдебните заседатели и Дръмонд извиква Джак Ъндърхол на свидетелското място. Той се заклева, сяда и се ухилва идиотски на съдебните заседатели. Вече от три дни го гледат, та не разбирам защо и как така Дръмонд си мисли, че ще му хванат вярa.

Целта му съвсем скоро лъсва наяве. Заради Джаки Леманчик било! Излъгала за онези десет хиляди в брой. Излъгала, че е подписала споразумение, защото такова няма. Излъгала за отказите. И че е спала с шефовете си — също. Че дори и за искането си за здравно обезщетение, което компанията уж била отхвърлила. Тонът на Ъндърхол отначало е мек и съчувствен, но скоро става рязък и обвинителен. Не е възможно такива ужасии да се говорят с усмивка, но той май гори от желание да я смаже.

Дръзка и опасна маневра. Фактът, че тоя мошеник обвинява някого в лъжа, е изпълнен с бляскава ирония. Решили са, че този процес е много по-важен от всяко следващо действие на Джаки. Дръмонд очевидно е склонен да рискува да настрои още по-зле съдебните заседатели с едничката цел да предизвика достатъчно съмнения, за да ми размъти водата. Сигурно си мисли, че няма какво да изгуби с тази доста гадничка атака към млада жена, която не е тук и не може да се защити.

Джаки работела много нехайно, разправя Ъндърхол. Пиела и не се разбирала с колегите си. Трябвало да се направи нещо. Предложили й възможност да подаде оставка, така че да остане с чисто досие. Нищо общо нямало с това, че трябва да даде показания, ама съвсем нищо общо със случая „Блек“.

Показанията му са забележително кратки. Искат бързо да мине и да замине, че да не стане някой гаф. Не мога да направя почти нищо,

но се надявам, че съдебните заседатели го презират също толкова, колкото и аз. Той е юрист и не ми се ще много-много да споря с него.

— Мистър Ъндърхол, съставя ли вашата компания досиета на служителите си?

— Да.

— Джаки Леманчик имаше ли такова досие?

— Да.

— Носите ли го?

— Не, сър.

— Къде е то?

— В архивите, предполагам.

— В Кливланд ли?

— Да, в централния офис.

— Значи не можем да го прегледаме.

— Ама вижте какво, то не е у мен. Никой не ми е казал да го нося.

— То включва ли оценка на работата ѝ и така нататък?

— Да.

— Ако даден служител получи порицание, понижение или пък го преместят на друга длъжност, ще влезе ли това в личното му досие?

— Да.

— Така ли стана с Джаки?

— Мисля, че да.

— Досието съдържа ли копие от нейната оставка?

— Да.

— Но трябва да приемем на доверие, че е така, прав ли съм?

— Не са ми казали да нося досието тук, мистър Бейлър.

Преглеждам бележките си. Прочиствам гърло.

— Мистър Ъндърхол, разполагате ли с копие от споразумението, подписано от Джаки, когато сте ѝ дали парите, а тя ви е обещала никога да не проговори?

— Май нещо недочувате.

— Моля?

— Току-що казах, че такова споразумение няма.

— Искате да кажете, че изобщо не съществува?

Усърдно клати глава.

— И никога не е съществувало. Тя лъже.

Правя се на изненадан, после бавно приближавам към своята маса, цялата осеяна с разни документи. Намирам онова, което ми трябва, преглеждам го внимателно пред погледите на всички, после се връщам с него на подиума. Ъндърхол се вкаменява и впива обезумели очи в Дръмонд, който в момента се е втренчил в моя лист. Сещат се какво стана с глава „U“. Бейлър пак ни спипа! Намерил е потуления документ и ни хвана в лъжа.

— Но пред съдебните заседатели Джаки Леманчик описа съвсем подробно какво са я принудили да подпише. Спомняте ли си показанията ѝ? — размахвам листа от подиума.

— Да, чух показанията ѝ — леко повишава тон той. Думите с мъка излизат от стегнатото му гърло.

— Тя каза, че сте ѝ дали на ръка десет хиляди и сте я накарали да подпише онова споразумение. Спомняте ли си? — Поглеждам листа, все едно чета нещо. Джаки ми каза, че сумата е посочена в първия абзац.

— Чух го — казва той и поглежда Дръмонд. Ъндърхол знае, че не разполагам с копие, защото той е потулил някъде оригинала. Но не е сигурен все пак. Какви ли не странни неща се случват. Как, ей богу, съм успял да изровя глава „U“?

Не може да признае, че споразумението съществува. Но и не може да го отрече. Ако отрече, а пък аз внезапно измъкна някое копие, размерът на вредата ще стане ясен чак когато съдебните заседатели обявят присъдата. Тъпче на място, кърши ръце, бърше пот от чело.

— Значи вие не разполагате с копие от споразумението, което да покажете на съдебните заседатели? — питам го аз и размахвам листа.

— Не. То не съществува.

— Сигурен ли сте? — питам го и гальовно плъзвам пръст по ръба на документа.

— Сигурен съм.

Гледам го втренчено няколко секунди и се наслаждавам на мъченията му. На съдебните заседатели не им е до сън. Чакат да падне секирата, да размахам споразумението и после да го гледам как предава богу дух.

Но не мога. Смачквам безполезното парче хартия и театрално го подхвърлям на масата.

— Нямам повече въпроси. — Мощна въздишка от страна на Ъндърхол. Току-що избегна инфаркта. Скача от свидетелското място и напуска залата.

Дръмонд моли за петминутно прекъсване. Киплър решава, че съдебните заседатели се нуждаят от по-дълга почивка, и ни отпуска петнайсет минути.

Стратегията на защитата да протака показанията с надежда да обърка съдебните заседатели просто не минава. Те се смяха на Рейски и проспяха Пелрод. Ъндърхол пък се оказа почти фатално бедствие, защото Дръмонд се ужаси да не би да разполагам с копие от документ, за който клиентът му твърди, че не съществува.

Доста му се насъбра на Дръмонд. Ще си опита късмета със силна заключителна реч — нещо, което владее. След прекъсването обявява, че защитата е свършила с разпита на свидетелите.

Процесът върви към края си. Киплър обявява заключителните речи за петък, девет часа сутринта. Обещава на съдебните заседатели, че до единайсет ще предостави делото в техните ръце.

Дълго след като съдебните заседатели са си отишли, дълго след като Дръмонд и екипа му са поели към канторите да се съвещават и гадаят къде са сбъркали, ние продължаваме да седим около масата на ищците и си говорим за утре. Купър Джаксън и двамата адвокати от Рейли — Хърли и Грънфелд — гледат да не ме объркват с излишни съвети, но нямам нищо против да изслушам техните мнения. Всички знаят, че това е първият ми процес. Изглеждат смаяни от работата, която съм свършил. Уморен съм, все още доста нервен и гледам реалистично на нещата. Разполагах с прекрасен набор от факти, калпав, но богат ответник, изумително благоразположен съдия и почивки, които се обявяваха като по моя поръчка. А също и с чудесни съдебни заседатели, но голямото усилие тепърва ме чака.

По-благодатен случай едва ли щял да ми падне някога, казват те. Убедени са, че присъдата ще възлезе на седемцифрено число. Джаксън е водил процеси цели дванайсет години, преди да извоюва първото си обезщетение от един милион долара.

Разказват разни истории за битки в съда, та малко да ми повдигнат духа. Приятен начин да се прекара следобедът. Довечера с Дек ще работим до късно, ала в този момент се радвам на откраднатата близост със сродни души, които искрено желаят да прикова „Грейт Бенефит“ на позорния стълб.

Джаксън е малко обезсърчен след новините от Флорида. Някакъв адвокат не се стърпял и тази сутрин завел четири дела срещу „Грейт Бенефит“. Мислили си, че е на път да се присъедини към колективната им акция, но онзи явно се оказал алчен. До този момент те тримата са събрали деветнайсет иска срещу „Грейт Бенефит“ и смятат заедно да предизвикат процес в началото на идната седмица.

Щели да ми стискат палци. Искат да уредят една хубава вечеря, но нас работа ни чака. Само ми липсва тежка вечеря с много ядене и пиене.

И тъй, хапваме в кантората — дъвчем сандвичи и пием сок. Настанявам Дек на един стол в моя кабинет и репетирам заключителната си реч пред съдебните заседатели. Наизустил съм толкова много версии, че изведнъж всичките нахлуват в главата ми една през друга. Използвам малка черна дъска и прилежно изписвам върху нея съкрушителните цифри. Призовавам към справедливост, ала пледирам за извънредно голяма сума. Дек често ме прекъсва и се караме като деца.

Никой от нас досега не е произнасял заключителна реч пред съдебни заседатели, но Дек има много повече опит зад гърба си, тъй че, разбира се, той е експертът. Има моменти, когато се чувствам всемоушен, дори ме избива на арогантност при мисълта, че съм довел нещата дотук, и то колко изкусно! Щом обаче долови такива нотки, Дек бърза да ме свали на земята. Постоянно ми напомня, че едва утре ще се разбере дали печелим, или губим.

Истината е, че през повечето време просто съм уплашен. Мога да овладеем страха си, ала не и да се избавя от него. Всъщност той ме мотивира и вдъхновява да продължавам неотстъпно напред, но ще бъда безкрайно щастлив, когато ме напусне.

Гасим лампите в кантората около десет и се прибираме. Пия една бира вместо приспивателно — свършва добра работа. Някъде след единайсет се унасям и в главата ми танцуват видения за успех.

След няма и час телефонът звъни. Непознат женски глас, направо момичешки, прозвучава тревожно.

— Не ме познавате, но аз съм приятелка на Кели — шепнат отсреща.

Събуждам се моментално.

— Какво има?

— Кели го е закъсала. Исква да й помогнете.

— Какво е станало?

— Пак я е пребил. Прибрал се пиан, както обикновено.

— Кога? — Изправен съм до леглото и опипом търся ключа на лампата.

— Снощи. Тя има нужда от вашата помощ, мистър Бейлър.

— Къде е сега?

— При мен. Щом полицаите прибрали Клиф, отишла в болницата. Слава богу, не е потрошена. Аз я прибрах и сега се крие у дома.

— Много ли е зле?

— Доста, но няма нищо счупено. Само дето цялата е охлузена и натъртена.

Записвам името и адреса ѝ, затварям телефона и се обличам светкавично. Оказва се голям жилищен комплекс в предградията, не много далеч от дома на Кели, и обикалям доста по разни улици, докато открия блока.

Робин, приятелката, откrexва вратата, но не маха веригата; трябва да се легитимирам и чак тогава ме пуска да вляза. Благодарим, че съм дошъл. Робин изглежда почти хлапе, но вероятно е вече разведена и работи за мизерни пари. Влизам в дневната — малка стаичка с мебели под наем. Кели седи на канапето и притиска до главата си торбичка лед.

Не мога да повярвам, че това е същата жена, която познавам. Лявото ѝ око е подутото и напълно затворено, по подпухналото лице вече се явяват синини. Над окото има превръзка, на която е избило петънце кръв. Бузите ѝ са отекли. Долната устна е разцепена и стърчи нелепо напред. Облечена е само с широка тениска. Двете ѝ бедра са целите ожулени.

Навеждам се и я целувам по челото, после сядам на една табуретка срещу нея. Дясното ѝ око се насълзява.

— Благодаря, че дойде — фъфли тя.

Думите едва-едва излизат от разранените ѝ устни. Погалвам я лекичко по коляното. Тя милва опакото на ръката ми.

Иде ми да го убия.

Робин сяда до нея и обяснява:

— Не бива да говори, нали разбирате. Лекарят заръча колкото се може по-малко движения. Този път я е налагал с юмруци, не успял да намери бейзболната бухалка.

— Какво е станало? — питам Робин, но продължавам да гледам Кели.

— Започнали да се карат на тема пари. Сметките за коледните му гуляи още висели неплатени. Бил много пиян. Останалото го знаете. —

Тя разказва набързо и предполагам, че всичко това ѝ е добре познато. Не носи венчална халка. — Не им е за пръв път. Той обикновено побеждава, съседите викат полиция, прибират го в ареста, а нея — в болницата. Искате ли една кока-кола или нещо друго?

— Не, благодаря.

— Снощи я доведох тук, а тази сутрин ходихме до един консултантски кабинет за малтретирани, в центъра е. Посъветвах я какво да прави и ѝ дадох куп брошури. Ей там са, ако ви вършат работа. С една дума, трябва да заведе дело за развод и да бяга колкото се може по-надалеч.

— Направиха ли ти снимки? — питам. Все още я галя по коляното. Тя кимва. Сълзите са се процедили и през затвореното око и сега се стичат по бузите ѝ.

— Да, направили са ѝ доста снимки. Вие още не сте видели всичко. Покажи му се, Кели. Той е твой адвокат. Трябва да погледне как са те подредили.

С помощта на Робин тя внимателно се изправя на крака, обръща се с гръб към мен и повдига тениската нагоре. Отдолу не носи нищо. Цялата е в огромни отоци — по хълбоците, по бедрата. Тениската се вдига по-високо и разкрива още отоци по гърба. Тениската се спуска надолу. Тя сяда внимателно на канапето.

— Бил я е с колан — обяснява Робин. — Съборил я на коленете си и е удрял където свари.

— Имате ли книжни кърпички? — питам Робин, докато нежно бърша сълзите от бузите на Кели.

— Разбира се.

Подава ми голяма кутия и аз предпазливо попивам сълзите.

— Какво смяташ да правиш, Кели?

— Сериозно ли питате? — намесва се Робин. — Трябва да заведе дело за развод. Иначе той ще я довърши.

— Вярно ли е? Искаш ли да заведем дело?

Кели кима.

— Да. Час по-скоро.

— Още утре отивам в съда.

Тя стиска ръката ми и затваря дясното си око.

— Което води до нов проблем — казва Робин. — Тя не може да остане тук. Клиф са го пуснали от ареста тази сутрин и е започнал да

звъни по приятелките й. Днес не отидох на работа — нещо, което не мога да направя втори път — и той ми се обади около обед. Казах му, че не знам нищо. След час пак се обади и ме заплаши. Кели, миличката, няма много приятелки. Скоро ще я намери. Плюс това имам съквартирантка и просто няма как.

— Не мога да остана — казва тихо Кели. Чувства се неловко.

— Тогава къде ще идеш? — питам я.

Робин вече е помислила за това.

— В онзи кабинет ни казаха за едно място, където подслонявали малтретирани съпруги — нещо като приют, който не е официално регистриран в окръга и щата. Един вид нелегална квартира тук, в града, а адресът се предава от уста на уста. Жените са в безопасност, защото любимите им съпрузи не могат да ги намерят. Проблемът е, че струва стотарка на ден и можеш да останеш само седмица. А аз не печеля по сто на ден.

— Там ли искаш да отидеш? — питам Кели. Тя кима с болезнена гримаса.

— Чудесно. Утре ще те закарам.

Робин въздъхва облекчено и изчезва в кухнята да вземе картичката с адреса на приюта.

— Я да ти видя зъбите — казвам на Кели.

Тя отваря уста, доколкото може — достатъчно, за да видя предните й зъби.

— Няма ли счупени? — питам.

Поклаща глава. Докосвам превръзката над затвореното й око.

— Колко шева имаш?

— Шест.

Навеждам се още по-близо към нея и стискам ръцете й.

— Това няма да се случи никога вече, разбра ли?

Тя кимва и прошепва:

— Обещавах ли?

— Обещавам.

Робин се връща, пак сядат до Кели и ми подава картичката. После продължава със съветите:

— Вижте, мистър Бейлър, вие не познавате Клиф, но аз го познавам добре. Той е смахнат и много зъл тип, а щом се напие, побеснява. Много внимавайте, моля ви се.

— Не се безпокойте.

— И сега може да дебне край блока.

— Не ме е грижа. — Ставам и отново целувам Кели по челото.

— Ще заведа дело за развод още сутринта, след това ще дойда да те взема, ако си съгласна. Водя голям процес и съм страшно зает, но ще успея.

Робин ме изпраща до вратата. Благодарим си взаимно. Тя затваря след мен и чувам дрънченето на веригата, щракането на ключалката и резето.

Наближава един часа. Въздухът е свеж и мразовит. Никой не се спотайва в сенките.

Изключено е да заспя отново, така че подкарвам към кантората. Паркирам до бордюра, точно под моя прозорец, и се стрелвам към входа. По тъмно този квартал не е най-безопасното място на света.

Заклучвам вратата и се отправям към кабинета си. Каквито и ужаси да съпровождат един развод, той си е направо фасулска работа, поне откъм правната страна. Започвам да тракам на машината — досадна канцеларщина, с която трябва да се преборя, но това е дребно усилие в сравнение с преследваната цел. Искрено вярвам, че помагам да се спаси един живот.

Дек пристига в седем и ме буди. Някъде към четири часа съм задрямал на стола. Сигурно му се виждам измъчен и уморен, та пита какво е станало през нощта.

Разказвам историята, но той реагира зле.

— Пропилял си цялата нощ заради някакъв скапан развод? След по-малко от два часа ти предстои заключителна реч!

— Кротко, Дек, ще се справя.

— Какво си се ухилил такъв?

— Ще ги разбием на пух и прах, Дек. Свършено е с „Грейт Бенефит“.

— Не ми ги разправяй тия. Хилиш се, че най-сетне ще гушнеш мацето.

— Глупости. Къде ми е кафето?

Дек свива рамене и рязко се врътва. Голям нервак.

— Сега ще го имаш — казва и излиза от кантората.

Документите за развода лежат върху бюрото ми, готови за завеждане. Ще накарам някой призовкаджия да спипа онова приятелче Клиф, докато е на работа — инак няма намиране. Написал съм и молба за незабавна съдебна забрана да припарва до нея.

Голямото предимство на новака е, че другите разчитат да бъдеш нервен и паникьосан. И съдебните заседатели знаят какъв съм новак. Тъй че не очакват от мен кой знае какво. Не съм развил още умения и дарби да произнасям велики пледоарии.

Грешката ще е да се правя на такъв, какъвто не съм. Може би по-нататък, когато косата ми се прошари и гласът ми се смаже от стотиците съдебни схватки зад гърба, тогава сигурно ще мога да застана пред съдебните заседатели и да ги смая с едно жестоко изпълнение. Но не и днес. Днес съм само Руди Бейлър, притеснено хлапе, което моли своите приятели в ложата да му помогнат.

Стоя пред тях, доста напрегнат и уплашен, и се мъча да запазя някакво спокойствие. Знам какво да кажа, защото вече съм си го казвал стотици пъти. Важното е обаче да не прозвучи като наизустено. Започвам с обяснението, че днес е съдбовен ден за моите клиенти, защото това е единственият им шанс да получат полагащото им се от „Грейт Бенефит“. Няма утре, няма втори шанс в съда, няма други съдебни заседатели, които да им помогнат. Моля ги да си помислят за Дот и за онова, което е преживяла. После споменавам и Дони Рей, но без излишна съзливост. Моля заседателите да си представят какво е да умираш бавно и мъчително, знаейки, че трябва да получиш лечението, на което имаш право. Говоря бавно и премерено, много искрено, и това намира отклик. Тонът ми е спокоен, гледам право в очите дванайсетте човека, готови да раздадат правосъдие.

Представям съдържанието на полицата без много подробности и се спирам накратко на трансплантациите на костен мозък. Подчертавам, че защитата не е успяла да опровергае с доказателства заключението на доктор Корд. Тази медицинска практика отдавна е преминала експерименталния стадий и вероятно щеше да спаси Дони Рей.

Леко повишавам тон, когато преминавам към веселата част. Заговарям за потулените документи и лъжите на „Грейт Бенефит“. Те

изиграха толкова драматична роля в процеса, че би било грешка да ги претупам. Това му е хубавото на четиридневния процес, че важните показания все още са пресни. Използвайки показанията на Джаки Леманчик и статистическите данни на „Грейт Бенефит“, аз изписвам няколко цифри на черната дъска: броя на полиците за 1991 година, броя на молбите за изплащане на обезщетения и, най-важното, броя на отказите. Обяснявам нагледно и ясно, като че го набивам в главата на петокласници. Идеята ми е проста и неопровержима. Неизвестните, управляващи „Грейт Бенефит“, са решили да разработят едногодишен план да не се изплащат легитимните искания. Според думите на Джаки това е бил експеримент, за да се види каква ще е печалбата през тия дванайсет месеца. Било е цинично решение с едничката подбуда — алчност, без изобщо да ги е грижа за хора като Дони Рей Блек.

Щом заговарям за пари, вадя финансовите отчети и обяснявам на съдебните заседатели, че съм ги проучвал четири месеца и все още не ги разбирам. Този бизнес си има свои абсурдни счетоводни правила. Но, използвайки цифрите в тези отчети, стигам до извода, че май са им се събрали доста парици. Добавям на черната дъска наличните пари, резервите и неразпределените приходи и като тегля чертата, изписвам отдолу 475 000 000. Съгласиха се, че компанията струва 450 000 000 долара.

Как се наказва компания с такова състояние? Задавам този въпрос и съзирам блесналите погледи, втренчени в мен. Едва се сдържат.

Давам пример, използван от години. Знам, че ще свърши работа, защото е съвсем прост. Ето на, казвам, аз съм само един млад и зелен адвокат, довчерашен студент, който едва свързва двата края. Но да речем, че се впрегна на работа и пестя усилено, и след две години имам десет хиляди долара в банката. Работил съм здравата за тия пари, късал съм ги от залъка си. Но веднъж в някакъв спор се скарвам с някого, побеснявам и — ффрааас! — строшавам му носа. Разбира се, ще трябва да платя материалните щети на моята жертва, но освен това и наказателно обезщетение, та да ми дойде умът. А имам само десет хиляди долара. Колко трябва да ми вземат, та да ме заболи? Един процент са сто долара — бълха ме ухапала. Хич няма и да се замисля. Но ако са пет процента? Дали глоба от петстотин долара ще ме накаже достатъчно, задето съм разбил нечий нос? Ще ми се къса ли сърцето,

докато подписвам чека? Може би да, може би не. А десет процента? Обзалагам се, че ако бъда принуден да платя хиляда долара, ще се случат две неща. Първо, наистина ще съжалявам за стореното. И второ, веднъж завинаги ще променя поведението си.

Но как ще накажете „Грейт Бенефит“? По същия начин, както бихте наказали мен или съседа? Погледнете финансовите отчети, вижте колко са им парите и определете обезщетение, което ще ги жегне и вразуми, но няма да ги разори. Каквото за хората, такова и за гигантските фирми. Те не са по-добри от всички нас.

Казвам на съдебните заседатели, че е хубаво те сами да решат с каква сума да накажем компанията. Искът ни е за десет милиона, но те не са обвързани с тази сума. Могат да решат каквото намерят за добре, то си е тяхна работа.

Благодаря им с усмивка и накрая пак напомням, че ако не вразумят „Грейт Бенефит“, може и самите те да са следващите жертви. Едни кимат, други ми се усмихват. Някои пък гледат цифрите на дъската.

Връщам се на масата. Дек е в ъгъла, ухилен до уши. От задния ред Купър Джаксън вдига палец победоносно. Сядам до Дот и притеснено чакам да видя дали великият Лио Ф. Дръмонд ще успее да обърне поражението в победа.

Той започва с неубедителна възхвала на собствените си действия при избора на съдебни заседатели — е, май бил сгафил малко, но сега иска да му се доверят напълно. Хвалбите продължават, докато говори за клиента си — една от най-старите и най-уважавани застрахователни компании в Америка. Но при това искане тя е допуснала грешки. Да, сериозни грешки. Тия писма са били ужасно безчувствени и незаслужено обидни. Клиентът му е избрал най-погрешния път. Но при шест хиляди служители е трудно да се следят действията на всеки поотделно. Трудно е да се проверява цялата кореспонденция. Въпреки това няма оправдания от тяхна страна, нищо не отричат. Да, допуснали са грешка!

Той разисква темата няколко минути, при това твърде умело, обрисувайки действията на своя клиент просто като случайни и, разбира се, съвсем непредумишлени. Заобикаля на пръсти отказа за обезщетение, манипулациите, потулените документи, изфабрикуваните лъжи. Полето е минирано и той там не ще да стъпва.

Приема за нормално обезщетението да се изплати — всичките двеста хиляди долара. Това е храбро признание и съдебните заседатели се хващат. Опитва се да ги омилостиви и донякъде успява. А сега — за контрола върху обезщетенията. Той е най-малкото озадачен от моето предложение съдебните заседатели да се съгласят Дот Блек да получи процент от чистата печалба на „Грейт Бенефит“. Шокиран е! Какъв смисъл има? Признава, че клиентът му е сгрешил. Виновните за тази несправедливост са отстранени. „Грейт Бенефит“ вече е чиста.

Така че какво повече би постигнала подобна присъда? Нищо, абсолютно нищо.

Дръмонд предпазливо започва да оспорва несправедливото, незаслужено забогатяване. Трябва да внимава да не засегне Дот, защото така ще засегне и съдебните заседатели. Потвърждава някои факти за семейство Блек — къде живеят, откога, каква им е къщата, какви са им съседите и тъй нататък. С това ги обрисова като най-типично семейство от средната класа, което води обикновен, но щастлив живот. Безкрайно е великодушен. И Норман Рокуел не би могъл да нарисова по-добре картинката. Направо зървам пред себе си сенчестите улици и дружелюбното вестникарче. Планът му е свършен и съдебните заседатели го слушат внимателно. Той описва как живеят, но и как биха искали да живеят.

Тогава защо вие, съдебните заседатели, ще пожелаете да вземете пари от „Грейт Бенефит“ и да ги дадете на семейство Блек? Защо да разваляте тази идилична картина? Това би внесло хаос в техния живот. Би ги разграничило и откъснало от съседите и приятели. С две думи, би довело до катастрофа. И има ли някой заслужил да получи такава голяма сума, каквато Руди Бейлър предлага? Разбира се, че не. Ще е несправедливо и нечестно да се отнемат пари от една корпорация само защото ги има.

Той отива до черната дъска, изписва цифрата 746 долара и съобщава на съдебните заседатели, че това е месечният доход на семейство Блек. До нея изписва сумата 200 000 долара и я умножава по шест процента — резултатът е 12 000 Долара. Тогава казва на съдебните заседатели онова, което наистина цели, а то е, че иска да се удвои месечният доход на семейство Блек. Не би ли се харесало това на всички нас? Лесно ще стане. Присъдете на семейство Блек двеста хиляди долара — колкото би струвала трансплантацията — и ако те

инвестират в необлагаеми ценни книжа при шестпроцентна лихва, ще имат хиляда долара необлагаем приход на месец. Дори самата „Грейт Бенефит“ ще се нагърби да направи тази инвестиция, за да улесни Дот и Бъди.

Голям удар, а?

Доста се е напънал, за да звучи убедително. На такива аргументи никой не може да устои и докато се вирам в лицата, виждам, че съдебните заседатели ги приемат. Зяпнали са в дъската. Всичко това изглежда един тъй приятен компромис.

Точно сега се надявам и се моля те да си спомнят как Дот се зарече да даде парите на Американското дружество за борба с левкемията.

Дръмонд завършва с призив за трезва и справедлива присъда. Гласът му става плътен, думите се нижат по-бавно. Той е самата искреност. Постъпете по съвест, моли той и сяда.

Тъй като аз представям ищеца, имам последната дума. Спестил съм десет минути от отпуснатия ми половин час, за да опровергая ответника, и се обръщам към съдебните заседатели с усмивка. Казвам им, че се надявам и аз един ден да бъда способен на онова, което мистър Дръмонд току-що направи. Похвалвам го като опитен адвокат, един от най-добрите в страната. Ей че добро момченце съм!

Имам само две забележки. Първо, „Грейт Бенефит“ сега признават, че са сгрешили, и в резултат на това предлагат двеста хиляди долара — като лула на мира. Защо? Защото сега ще си изгризат ноктите от ужас да не загубят нещо повече от двестата хиляди. Второ, мистър Дръмонд призна ли тези грешки и предложи ли тези пари пред съдебните заседатели в понеделник сутрин? Не, естествено. И тогава, както сега, той е знаел всичко. Защо не каза по-рано, че клиентът му е сгрешил? Защо? Защото са се надявали, че няма как да научите истината. А сега, когато вече я знаете, изведнъж станаха кротки и смирени.

Завършвам с една истинска провокация към съдебните заседатели:

— Ако най-доброто, което можете да направите, е да присъдите тези двеста хиляди долара, просто си ги задръжте. Не ги искаме. Те бяха за операция, която никога няма да се осъществи. Ако не вярвате, че действията на „Грейт Бенефит“ заслужават да бъдат наказани, то

спестете им тия двеста хиляди и нека всички си идем по живо, по здраво.

Пристъпвам покрай ложата и се вирам продължително в очите на всеки от съдебните заседатели. Няма да ме разочароват.

— Благодаря ви. — Сядам до моя клиент. Докато съдията Киплър дава последни наставления, ме обзема упоително чувство на облекчение. Спокоен съм както никога досега. Няма вече свидетели, документи, емоции или досиета, няма вече разпити и фатални срокове, няма вече притеснения от избора на този или онзи за съдебен заседател. Въздъхвам дълбоко и потъвам в стола си. Ако сега заспя, няма да се събудя дни наред.

Това спокойствие трае около пет минути, докато съдебните заседатели напускат залата, за да подхванат дебатите си. Наближава десет и половина.

Започва голямото чакане.

Качваме се с Дек до втория етаж на Съдебната палата и завеждаме делото за развод на семейство Райкър, после отиваме право в кабинета на Киплър. Съдията ме поздравява за прекрасната реч, а аз му благодаря за стотен път. Но всъщност съм дошъл за друго и му показвам копие от документите за развода. Набързо разказвам за Кели Райкър, за побоищата, за ненормалния ѝ съпруг и го питам дали е съгласен незабавно да издаде съдебно разпореждане, което да забранява на мистър Райкър да се доближава до мисис Райкър. Киплър мрази да се занимава с разводи, но сега съм го хванал натясно. Това си е чисто рутинна процедура при делата за семейно насилие. Той ми има доверие и подписва заповедта. Нито дума за съдебните заседатели. Те разискват вече петнайсет минути.

Бъч ни пресреща в коридора и взема копие от документите за развода: формуляри, молба, току-що подписаната от Киплър заповед и призовките. Вече се е съгласил да ги занесе на Клиф Райкър в службата. Отново го моля да му ги връчи, без много-много да го дразни.

Чакаме в съдебната зала вече час. Дръмонд и компания са се скупчили в единия край. Ние с Дек, Купър Джаксън, Хърли и Грънфелд сме се оттеглили в другия. Забавно ми е да наблюдавам как

костюмарите от „Грейт Бенефит“ се държат на разстояние от своите адвокати, а може и да е обратното. Олди и Лъфкин седят на задната редица с пламнали лица. Чакат да падне секирата.

По обяд отнасят храна в стаята на заседателите, а нас Киплър ни отправя навън до един и половина. Както ми се е свил стомахът, едва ли бих могъл да поема и залък. Вие ми се свят. Обаждам се на Кели от колата, докато бясно препускам към апартамента на Робин. Кели е сама. Облечена е в размъкнат анцуг и взети назаем гуменки. Не си е донесла нито дрехи, нито тоалетни принадлежности. Върви предпазливо, с голяма мъка. Подкрепям я до колата, отварям вратата, помагам ѝ да влезе, повдигам краката ѝ и ги намествам. Тя стиска зъби, не хленчи. На слънце синините по лицето и врата ѝ изглеждат много по-тъмни.

Докато излизаме от жилищния комплекс, забелязвам как се оглежда, сякаш очаква Клиф да изскочи от шубраците.

— Току-що заведохме делото.

Подавам ѝ папка с документите за развода. Тя ги приближава до лицето си и чете, докато се промъкваме през натовареното движение.

— Кога ще получи призовката? — пита тя.

— Сигурно в момента му я връчват.

— Направо ще побеснее.

— Той и без това си е бесен.

— Ще започне да те преследва.

— Точно на това се надявам. Но няма да го направи, защото е страхливец. Мъжете, които бият жените си, са най-долните твари сред мерзавците. Не се притеснявай. Въръжен съм.

Къщата е стара и доста невзрачна. Досуц като останалите на улицата. Поляната отпред е широка и твърде сенчеста. Съседите трябва много да се напрегнат, за да забележат каквото и да било движение. Оставям Кели в колата и почуквам на страничната врата. Глас по домофона ме моли да се легитимирам. Тук сигурността стои преди всичко. Всички прозорци са напълно затъмнени. Задният двор е ограден с дървен стобор, висок близо три метра.

Вратата леко се открява и оттам ме поглежда доста едра жена. Нямам настроение за стълкновения. От пет дни съм в съда и вече

изнемогвам.

— Търся Бети Норвел — казвам.

— Аз съм. Къде е Кели? — Кимвам към колата. — Доведете я вътре.

По-лесно ще ми е да я донеса, но бедрата ѝ са толкова изранени, че за нея е по-безболезнено да ходи. Крачка по крачка се придвижваме по пътеката и влизаме през вратата. Чувствам се тъй, сякаш придружавам стогодишната си баба. Бети ѝ се усмихва и ни въвежда в малка стая. Предназначена е за кабинет. Сядаме един до друг край масата, а Бети срещу нас. Тази сутрин говорих с нея и тя поиска копие от документите за развод. Сега ги преглежда набързо. Кели и аз се държим за ръце.

— Значи вие сте нейният адвокат. — Бети е забелязала ръцете ни.

— Да. Но съм също и неин приятел.

— Кога трябва отново да ви прегледа лекарят?

— След седмица — казва Кели.

— Значи нямате неотложна нужда от медицинска помощ.

— Не.

— Някакви лекарства?

— Само болкоуспокояващи.

Документите ѝ се виждат редовни. Подписвам чек за двеста долара — депозит плюс вноската за първия ден.

— Ние не сме официална институция — обяснява Бети. — Това е просто приют, дом за малтретирани жени, чийто живот е в опасност. Собственичката е частно лице — самата тя е минала по този път. Има още няколко такива домове в този район. Никой не знае, че сме тук. Никой не знае какво правим. И бихме искали да остане така. Вие двамата съгласни ли сте да запазите всичко в тайна?

— Разбира се.

Кимваме едновременно, а Бети побутва към нас един формуляр.

— Това не е незаконно, нали? — пита Кели. Задава въпроса откровено. Пита, защото всичко наоколо изглежда доста злокобно.

— Не точно. Най-страшното, което могат да направят, е да ни изритат от това място. Тогава просто ще се преместим някъде другаде. Тук сме от четири години и никой не е казал нито дума. Наясно ли сте,

че максималният престой е една седмица? — Това го разбираме. — Трябва отсега да си помислите къде ще отидете после.

Страшно би ми харесало това да е моят апартамент, но още нищо не сме обсъждали.

— Колко жени живеят тук? — питам.

— Днес са пет. Кели, вие ще имате собствена стая с баня. С храната всичко е наред, три пъти дневно. Можете да се храните в стаята си или заедно с другите. Не можем да ви предложим медицинска или юридическа помощ. Не даваме съвети, събрания също не правим. Всичко, което предлагаме, е обич и закрила. Тук сте на много сигурно място. Никой не може да ви открие. А имаме и патрулираща въоръжена охрана.

— Той може ли да ме посещава? — пита Кели и кимва към мен.

— Разрешаваме по едно посещение дневно, но за всяко трябва да дадем съгласието си. Обадете се предварително и проверете дали някой не ви следи. Съжалявам, но въпреки всичко не можем да ви позволим да прекарате нощта тук.

— Няма проблеми.

— Други въпроси? Ако не, ще поразведа Кели наоколо. Заповядайте да ни видите довечера.

Разбирам намека. Казвам на Кели „довиждане“ и обещавам да намина тази вечер. Моли ме да ѝ донеса пица. Все пак петък вечер е.

Докато се отдалечавам, имам чувството, че съм я вкарал в престъпния свят.

Някакъв репортер от кливландски вестник ме хваща в коридора пред съдебната зала и иска да си говорим за „Грейт Бенефит“. Пита дали знам за слуховете, които се носят по адрес на щатския прокурор на Охайо — че бил започнал разследване срещу компанията. Премълчавам, че знам нещо. Той ме следва по петите до съдебната зала. Дек е сам на нашата маса. Адвокатите на защитата си разказват вицове из залата. От Киплър ни следва. Всички чакат.

Бъч е връчил призовката и заповедта на Клиф Райкър, тъкмо когато се бил запътил да хапне набързо. Оня го напсувал. Бъч обаче му показал, че е готов и да се сбие, ако потрѣбва, и Райкър набързо

изчезнал. Името ми го има на призовката, та от тази гледна точка ще трябва да си вардя кожата.

Часът наближава два. В залата се изсипват още хора. Появява се Букър и сяда при нас. Купър Джаксън, Хърли и Грънфелд най-после се връщат от обяд. Ударили са по няколко чашки. Репортерът е седнал на най-задния ред. Никой не умира от желание да разговаря с него.

Има много теории за разискванията на съдебните заседатели. Предполага се, че в случай като този бързо би се взело решение в полза на ищеца. Изминалото време обаче означава, че съдебните заседатели са зациклили. Давам ухо на тези празни приказки и не ме свърта на едно място. Излизам навън да пия вода, отивам до тоалетната, после до бюфета. По-добре е да се разхождам, отколкото да вися в съдебната зала. Стомахът ми се е свил на топка, сърцето ми ще изхвъркне.

Букър ме познава по-добре от всеки друг и се присъединява към моите обиколки. Той също е изнервен. Завиваме в една чупка на мраморния коридор, без да вървим конкретно нанякъде — просто си убиваме времето. И чакаме. По време на големи вълнения е важно да бъдеш сред приятели. Благодаря му, че е дошъл. Отговаря ми, че за нищо на света не би го пропуснал.

Към три и половина вече твърдо смятам, че съм загубил. Решението трябваше да бъде взето много бързо — просто да се определи процентът и да се изчисли сумата. Може би съм бил прекалено самоуверен. В главата ми една след друга нахлуват разни ужасни истории за жалки присъди, взети в този окръг. На път съм да се превърна в статистик — още един пример, че в Мемфис адвокатът трябва да внимава какви предложения приема. Времето се точи мъчително бавно.

Дочувам как някой ме вика от далечината. Това е Дек — маха ми отчаяно, застанал пред вратата на съдебната зала.

— О, боже — възкликвам.

— Само се успокой — казва Букър, а после и двамата направо влизаме в залата. Поемам дълбоко дъх, прошепвам набързо молитва и тръгвам към мястото си. Дръмонд и останалите четирима вече са седнали. Дот е сама на нашата маса. Всичко е готово. Съдебните заседатели се настаняват в ложата, аз минавам зад парапета и сядам до

клиентката си. Лицата на съдебните заседатели са непроницаеми. Залата утихва. Съдията пита:

— Стигнаха ли съдебните заседатели до окончателна присъда?

Бен Чарнс, млад чернокож колежански възпитаник и председател на съдебните заседатели, отговаря:

— Да, ваша светлост.

— Написана ли е черно на бяло според моите наставления?

— Да, сър.

— Моля ви, станете и я прочетете.

Чарнс бавно се надига. Държи лист хартия в ръцете си. Листът видимо трепери, но все пак не толкова силно, колкото ръцете ми. Едва дишам. Чувствам се толкова зашеметен, че май ще припадна. За разлика от мен Дот е забележително спокойна. Тя вече спечели своята битка с „Грейт Бенефит“. Пред всички в съда си признах, че са сгрешили. За нея нищо друго няма значение.

Мъча се да запазя безизразна физиономия и да не показвам никакви чувства, все едно каква ще е присъдата. Правя го така, както съм се упражнявал. Драскам в адвокатския си бележник. Хвърлям бърз поглед към съперниците отляво и виждам, че петимата адвокати на защитата прилагат същата стратегия.

Чарнс кашля, после започва да чете:

— Ние, съдебните заседатели, се произнасяме в полза на ищеца и присъждаме обезщетение за материални щети в размер на двеста хиляди долара. — Тук прави пауза. Всички погледи са насочени към листа хартия. Засега няма изненади. Пак кашля леко и продължава: — Ние, съдебните заседатели, се произнасяме в полза на ищеца и присъждаме наказателно обезщетение в размер на петдесет милиона долара.

Зад мен някой хлъцва. Около масата на защитата всички настръхват, но иначе за няколко секунди цари пълна тишина. Бомбата е паднала, избухнала е, а след експлозията всеки светкавично се озърта за смъртоносни рани. Не се виждат такива и отново може да се диша спокойно.

Аз записвам цифрите в адвокатския си бележник, но дракулките ми са абсолютно нечетливи. Отказвам да се усмихна, макар че това май ще ми струва рана на долната устна, която съм прехапал здраво. Има много неща, които ми се ще да направя. С удоволствие бих скочил

върху масата и бих се премятал и ритал като видиотен футболист. Или бих хукнал към ложата на съдебните заседатели да им разцелувам краката. Или бих се разхождал наперено пред масата на защитата с най-гадната си усмивчица. А още бих искал да се хвърля на врата на съдията и да го прегръщам, прегръщам, милия Тайрън Киплър.

Изоставям фантазиите си и просто прошепвам на клиентката „честито“. Тя не отвърща. Поглеждам към съдията и виждам, че негова светлост се е зачел в решението заедно със съдебния секретар, който му е подал листа. Поглеждам и към ложата. Повечето заседатели също ме гледат. Сега вече не мога да сдържа усмивката си. Кимвам и едва прошепвам „благодаря“.

Слагам кръст в адвокатския си бележник, а отдолу пиша „Дони Рей Блек“. Затварям очи и той се появява пред мен такъв, какъвто съм го запомнил. Виждам го, седнал на шезлонга — гледа бейзболния мач, яде пуканки и се усмихва, щастлив просто защото е там. Гърлото ми пресъхва, очите ми се навлажняват. Той не биваше да умира.

— Съдебното решение изглежда напълно редовно. — Твърде редовно, бих казал аз.

Киплър се обръща към съдебните заседатели, благодари им, че са изпълнили своя граждански дълг, после съобщава, че скромните им чекове ще бъдат изпратени по пощата другата седмица, и ги освобождава. Съпроводени от пристава, те за последен път напускат съдебната зала. Няма да ги видя никога повече. Точно в този миг бих искал да раздам на всеки от тях по един цял милион.

Киплър също се бори със себе си, за да запази сериозното изражение.

— След около седмица ще обсъдим следващите процедури, обжалване и тъй нататък. Секретарката ми ще ви изпрати съобщение. Има ли още нещо?

Аз поклащам глава. Какво повече да искам.

Без да става, Лио се обажда тихо:

— Нищо, ваша светлост — а екипът му трескаво се залавя да прибира документи в куфарчета и досиета в кашони. Искат час по-скоро да изчезнат оттук. Това е най-голямата присъда в историята на Тенеси и завинаги ще ги запомнят като хората, разбити на пух и прах. Ако не бях толкова изтощен и замаян, можех да се поразходя до тяхната маса и да им предложа да си стиснем ръце. Това би било

изискано от моя страна, но май не се чувствам способен на подобна постъпка. Много по-лесно ми е да седя тук, близо до Дот, и да се гледам в името на Дони Рей в адвокатския си бележник.

Още не може да се каже, че съм забогатял. Обжалването би могло да отнеме година, дори две. А присъдата е толкова огромна, че неминуемо ще предизвика яростни нападки. Но, така или иначе, аз съм си свършил работата. От думата „работа“ сега ми прилязва. Искам да хвана някой самолет и да избягам на необитаем остров.

Киплър удря с чукчето и официално обявява края на процеса. Поглеждам към Дот и виждам, че плаче. Питам я как е. Дек се хвърля да ни поздравява. Той е още преbledнял, но ухилен, а четирите му свършени предни зъба проблясват. Но аз гледам Дот. Тя е твърда жена, която трудно пролива сълзи, но веднъж заплаче ли, няма спиране. Хващам я успокоително за ръка и ѝ подавам кърпичка.

Букър ме стиска дружески за врата и казва, че ще ми се обади идната седмица. Купър Джаксън, Хърли и Грънфелд се спират сияещи до масата и сипят възторжени слова. Бързат за самолета. Ще говорим в понеделник. И репортерът цъфва, но го отпращам с ръка. Донякъде пренебрегвам всички тия хора, защото съм загрижен за моята клиентка. Риданията ѝ стават все по-силни. Тя не е на себе си.

Правя се, че не забелязвам Дръмонд и неговите хора. Натоварени като магарета, те бързо се изнасят към изхода. Не си проговаряме и една дума. Точно в момента много ми се ще да бъда мухичка на стената в офиса на „Брилянтин“.

Секретарката, приставът и деловодителят си раздигат нещата и тръгват. Съдебната зала е празна, оставаме само аз, Дот и Дек. Ще ми се да ида при Киплър, да му благодаря, че ми подаде ръка и че направи възможно всичко това. Но по-късно. Точно сега държа ръката на Дот, а тя лее ли, лее сълзи. Дек седи до нас и си мълчи. И аз мълча. Очите ми са се навлажнили, боли ме сърцето. Парите изобщо не я вълнуват. Тя си иска момчето. Някой, вероятно приставът, дръпва шалтера в коридора и лампите угасват. Съдебната зала потъва в сумрак. Не помръдваме. Плачът на Дот утихва. Тя бърше страни с кърпичка, с пръсти, с длани.

— Прощавайте — казва дрезгаво. Вече иска да си ходи и решаваме да тръгнем. Хванал съм я за ръката, а Дек събира документи и книжа и ги напъхва в три папки. Напускаме притъмнялата зала и

тръгваме по мраморния коридор. Наближава пет, петъчният следобед привършва и отвън не е много оживено. Няма камери, няма репортери, няма тълпа, която да ме причаква, за да запечата думите и лика на адвоката на деня.

Всъщност никой не ни забелязва.

Последното място, където бих отишъл, е кантората. Толкова съм грохнал и зашеметен, че и на бар не ми се ходи. Пък и с мен е само Дек, един пълен въздържател. Сега ми трябва две по-силни питиета, и съм труп. Добре беше да спретнем един хубав купон по този случай, но когато си имаш работа със съдебни заседатели, трудно се планират такива неща.

Може би утре. Сигурен съм, че до утре ще се опомня и вече ще реагирам нормално. Ще мога да се зарадвам на присъдата. Да, утре ще празнувам.

Сбогувам се с Дек пред Съдебната палата, казвам, че съм каталясал, и му обещавам да се видим по-късно. И двамата сме още замаяни и ни трябва време за размисъл насаме. Потеглям към дома на мис Бърди и се захващам с обичайната проверка на стаите. Просто е минал още един ден. Ден като ден. Седя на нейната веранда, гледам квартирката си отсреща и за пръв път започвам да харча пари. След колко ли време ще си купя къща? Или ще си построя една? Каква нова кола ще си купя? Гледам да отблъсна тези мисли, но не става. Какво правиш с шестнайсет милиона долара и половина? Още не мога да включа. Знам, разбира се, че сума неща могат да се объркат. Делото може да бъде оспорено и върнато за преразглеждане. Делото може да бъде оспорено и анулирано, при което оставам с празни ръце. Наказателното обезщетение може да бъде жестоко окастрено от Апелативния съд или изцяло отменено. Знам, че стават подобни ужаси, но засега парите са мои.

Гледам залеза и си мечтая. Въздухът е свеж, но много студен. Може би утре ще започна да осъзнавам истинския размер на онова, което направих. Засега ме сгрива мисълта, че душата ми се поочисти от насъбраната злоба. Близко година живях с изгаряща омраза към незнайната твар „Грейт Бенефит“. Тровех се с черна ненавист към работещите там — ония, заради чиито действия си отиде невинна

жертва. Надявам се, че Дони Рей почива в мир. Сигурно някой ангел ще му разкаже какво се е случило днес.

Те бяха опровергани и разобличени. Вече не ги мразя.

* * *

Кели си откъсва парченце пица с вилицата и гризе от него. Устните ѝ са все още подути, бузите и челюстите я болят. Седим на леглото, опрели гърбове на стената и изтегнали напред крака. Кутията с пицата е между нас. Гледаме уестърн с Джон Уейн. Екранът на малкото сони, поставено върху скрина, е доста наблизно. Стаята е тесничка. Кели е облечена със сив анцуг на бос крак. Виждам малкия белег на десния глезен, който ѝ счупи онзи тип миналото лято. Измила е косата си и я е вързала на конска опашка. Лакирала е ноктите си в светлочервено. Опитва се да бъде весела и разговорлива, но при тези болки е трудно да се веселиш. Така че не си говорим много. Никога не съм си патил от истински побой и ми е трудно да си представя шока след това. Лесно е да разбереш физическата болка, но не и душевната мъка. Чудя се кога ли е решил да спре, за да се възхити на онова, което е сътворил.

Опитвам се да не мисля за това. Не сме говорили за него, а и не смятам да го обсъждаме. Откакто са връчили документите на Клиф, ни вест, ни кост от него.

Тук Кели се е запознала с една жена на средна възраст, майка на три поотраснали деца, която е толкова изплашена и потисната, че не може и едно просто изречение да върже. Живее в съседната стая. Тук е съвсем спокойно и тихо. Кели е излизала от стаята си само веднъж, да подиша чист въздух на верандата отзад. Опитала се да чете, но ѝ било трудно. Лявото ѝ око все още е затворено, а дясното от време на време сълзи. Лекарят е казал, че няма сериозни увреждания.

На няколко пъти се разплаква и аз постоянно ѝ обещавам, че това ще е последният побой. Никога няма да се повтори отново. Дори ако трябва сам да му светя маслото. И го казвам съвсем сериозно. Ако се доближи до нея, мисля, че направо ще му пръсна мозъка.

Арестувайте ме. Обвинете ме. Организирайте процес срещу мен. Докарайте дванайсет души в ложата на съдебните заседатели.

Не ѝ споменавам за присъдата. Както седя с нея в тази тъмна стаичка и гледам Джон Уейн да препуска на кон, ми се струва, че от обявяването ѝ са изминали много дни и съм километри надалеч от съдебната зала на Киплър.

И точно тук искам да остана.

Дояждаме пицата и се сгушваме по-близо един до друг. Държим се за ръце като деца. Трябва много да внимавам — тя е насинена от главата до петите.

Филмът свършва, следват новините в десет часа. Изведнъж ме обхваща тръпка на любопитство — дали ще споменат делото „Блек“? След неизбежните вести за насилия и убийства и след първото прекъсване за реклами водещият оповестява тежко:

— Днес в една от залите на Мемфиския съд се случи нещо нечувано и невиждано. Съдебните заседатели по едно гражданско дело присъдиха рекордното наказателно обезщетение от петдесет милиона долара, което да се изплати от застрахователната компания „Грейт Бенефит“ със седалище Кливланд, Охайо. А ето го и Родни Фрейт от мястото на събитието.

Тук мога само да се усмихна. Родни Фрейт се появява веднага — предава на живо пред Съдебната плата на окръг Шелби, в която, разбира се, от часове няма жива душа.

— Арни, преди около час разговарях с Полин Макгрегър, секретарка в съда, която потвърди, че днес следобед около четири часа съдебните заседатели от осма зала — залата на съдията Тайрън Киплър — са присъдили същинско обезщетение от двеста хиляди долара и наказателно обезщетение от петдесет милиона. Говорих и със съдията Киплър, който отказа да застане пред камерата, но съобщи, че делото било по отказ за изплащане на застраховка от страна на „Грейт Бенефит“. Друго не пожела да каже. Сподели и че, доколкото знае, това е най-голямата присъда, произнасяна досега в щата Тенеси. Разговарях с няколко адвокати от града и никой никога не е чувал за присъда с подобни размери. Лио Ф. Дръмонд, адвокат на ответника, не пожела да коментира. Руди Бейлър, адвокат на ищеца, не беше тук, за да коментира случая. От мен толкова, Арни.

Арни бързо превключва на някаква тежка катастрофа по шосе № 55.

— Ти си спечелил? — обажда се тя. Не е изненадана, а просто сякаш не знае със сигурност и пита.

— Ами да.

— Петдесет милиона долара?

— Аха. Но парите още не са постъпили в сметката ми.

— Руди!

Свивам рамене, все едно, че през ден ми се случва.

— Имах късмет.

— Но ти едва вчера си завършил.

Какво да й кажа?

— Не е толкова трудно. Съдебните заседатели бяха прекрасни, а и фактите биеха право в целта.

— Хайде, и ти! Все едно такива неща се случват през ден.

— Де да се случваха...

Тя взима дистанционното и изключва звука на телевизора. Исква да разбере нещо повече.

— Само се правиш на скромен, превземаш се.

— Права си. Точно в момента съм най-великият адвокат на света.

— Е, така е по-добре — казва тя и опитва да се усмихне. Вече почти съм свикнал с насиненото й подпухнало лице. Не се вирам в раните й така, както днес следобед в колата. Нямам търпение тази седмица да мине и тя отново да стане прекрасна.

Кълна се, бих го убил.

— А колко ще получиш? — пита Кели.

— Направо по същество, така ли?

— Просто ми е интересно — казва тя с почти детинско любопитство. Духом вече сме любовници и ми е хубаво, като си гукаме и си хихикаме.

— Една трета, ама има още много път, докато стигнем дотам.

Тя се извързва към мен, но внезапно се свива от болка и простенва. Помагам й да легне по корем. Бори се със сълзите. Тялото й е напрегнато. Не може да спи по гръб заради охлузванията. Галя косите й, шепна й на ухото, докато интеркомът ме сепва. Обажда се Бети Норвел. Времето ми е изтекло.

Кели ми стисва силно ръката, а аз я целувам по подутата буза и обещавам утре да дойда пак. Моли ме да не си тръгвам.

Предимствата да спечелиш такава присъда на първия си процес са очевидни. Единственият недостатък, който съм в състояние да съзря през изминалите няколко часа, е, че оттук нататък няма накъде да вървя, освен надолу. Оттук нататък всеки клиент ще очаква от мен същото чудо. За това обаче ще му мисля по-късно.

В събота сутрин седя сам в кантората — чакам някакъв репортер и неговия фотограф. Телефонът звъни.

— Клиф Райкър се обажда — казва дрезгав глас и аз незабавно натискам бутона за запис.

— Какво искаш?

— Къде е жена ми?

— Имаш късмет, че не е в моргата.

— Очистен си, смотаняк тъп!

— Продължавай да приказваш, приятел, всичко се записва.

Той бързо затваря, а аз продължавам да се взирам в апарата. Този е нов, но пак куча марка. По време на процеса го сменяхме с другия, когато не искахме Дръмонд да ни чува.

Обаждам се на Бъч вкъщи и му разказвам за краткия разговор с мистър Райкър. И Бъч му е бесен заради вчерашния им сблъсък, когато занесъл призовката. Клиф му отправил грозни закани, дори и майка му включил в тях. Добре че имало двама негови колеги, иначе Бъч щял да му види сметката. Каза ми снощи, че ако Клиф ме заплаши с нещо, просто да го повикам. Тренирали бокс с някой си Роки, иначе голям самохвалко, но щом били заедно, никой не можел да им излезе настреща. Карам го да ми обещае, че само ще го сплашат. Добре, с Роки щели да го спипат насаме, да му споменат за телефонните заплахи и да му кажат, че са ми бодигардове. Ако пак ме заплаши, спукана му била работата. Дано така да стане. Решил съм да не живея в страх. Пък и Бъч да си направи кефа.

Репортерът от „Мемфис Прес“ пристига в единайсет. Докато си говорим, фотографът изщраква цял филм. Иска да знае всичко за делото и за процеса и аз му наливам с фунията в ушите. Сега тази информация вече не е поверителна. Казвам разни приятни неща за Дръмонд, прекрасни неща за Киплър, великолепни неща за съдебните заседатели.

Тая история ще бъде хитът на неделния брой, обещава ми той.

Мотая се из кантората, чета пощата и прослушвам няколко телефонни обаждания от миналата седмица. Невъзможно ми е да подхвана работа. Половината си време отдавам на спомени от процеса, а другата половина прекарвам в мечти за бъдещето ми с Кели. Какво по-голямо щастие от това.

Обаждам се на Макс Лойбърг и му разказвам подробностите. Заради виелици прекъснали полетите и нямало как да дойде навреме в Мемфис.

Нашата среща в събота вечер много прилича на петъчната — само храната и филмът са други. Тя обича китайската кухня и аз донасям цяла торба китайски ястия. Гледаме някаква комедия и от време на време се смеем, както си седим в същата поза на същото легло.

Ала ни най-малко не ни е скучно. Тя се измъква от своя собствен кошмар. Раните ѝ заздравяват. Смее се малко по-лесно, прави малко по-бързи движения. Телата ни пак се докосват. Е, не колкото бих искал.

Опротивял ѝ е този анцуг, мечтае да го свали. Перат ѝ го всеки ден, но много ѝ е омръзнал. Копнее отново да бъде хубава и си иска своите дрехи. Замисляме как ще проникнем в апартамента и ще ѝ отмъкнем багажа.

Все още не говорим за бъдещето.

Понеделник сутрин. Сега, като богаташ със свободно време, спя до девет, обличам се неглиже и пристигам в кантората в десет. Съдружникът ми усърдно раздига документите по делото „Блек“ и прибира сгъваемите масички, които от месеци задръстваха приемната. И двамата се хилим и кикотим за най-дребното нещо. Напрежението се изпари. Свършихме си работата и е време да злорадстваме. Той изтичва да купи кафе, седим на бюрото ми и наново преживяваме онези най-честити мигове.

Дек ми е изрязал статията от вчерашния „Мемфис Прес“ за в случай, че ми потрѣбва още едно копие. Благодаря му, може и да ми потрѣбва, макар че вкъщи си имам цяла дузина от тоя брой. Заел съм изцяло първа страница на „Метро“ — сред колоните на прекрасно описания ми триумф се мъдри възголемичка снимка на моя милост, както съм седнал на бюрото. Вчера цял ден не можах да откъсна очи от себе си. Вестникът е влязъл в триста хиляди домове. Такава слава с пари не се купува.

Пристигнаха са няколко факса. Два от съученици с поздравления и шеговити намеци за заеми. Един много сладък от Мадлин Скинър, дето навремето ми търсеше работа. И два от Макс Лойбърг. Първият е копие на кратка статия за присъдата в някакъв чикагски вестник. Във втория ми изпраща материал с вчерашна дата от вестник в Кливланд. Той описва надълго и нашироко процеса „Блек“, после разказва за растящите неприятности в „Грейт Бенефит“. Вече разследват компанията най-малко в седем щата, включително и в Охайо. Навред из цялата страна са заведени дела от притежатели на полици, а се очакват и много други. Предполага се, че мемфиската присъда ще отприщи поток от процеси.

Ха-ха-ха! Наслаждаваме се на нещастиято, което причинихме. Заливаме се от смях, като се сетим как М. Уилфред Кийли разглеждаше финансовите отчети и се мъчеше да открие къде са му парите. Ами сигурно са там някъде вътре.

Цветарят пристига с разкошен букет — Букър Кейн и момчетата от фирмата на Марвин Шанкъл ни поздравяват.

Очаквах телефонът да прегрее от обажданията на хора, търсещи солидна правна защита. Ама засега немее. Дек каза, че имало две обаждания преди десет, но едното било грешка. Не се притеснявам.

В единайсет звъни Киплър и аз се прехвърлям на чистия телефон да не би Дръмонд още да подслушва. Иска да ми разкаже интересна история, в която можело и аз да се намеся. Миналия понеделник, преди да започне процесът, докато ни беше събрал в кабинета си, казах на Дръмонд, че съм готов на споразумение срещу един милион и двеста. Дръмонд изпръхтя презрително и отидохме на процес. Явно не е успял да предаде тази оферта на клиента си, който сега твърди, че щял да се замисли сериозно над предложението ми. Не се знае дали щяхме да постигнем споразумение в онзи момент, но погледнато от днешна дата, милион и двеста се преглъщат много по-лесно от петдесет милиона и двеста. Във всеки случай компанията сега заявява, че сме щели да го постигнем, и обвинява адвоката си, великия Лио Ф. Дръмонд, в непростимо прегрешение, задето е пропуснал или не е пожелал да им предаде офертата ми.

Ъндърхол, юристът им, цяла сутрин разговарял по телефона ту с Дръмонд, ту с Киплър. Компанията е бясна, чувства се унижена и обидена и явно си търси изкупителна жертва. Отначало Дръмонд отрекъл да е имало такова предложение от моя страна, но Киплър му подлял вода. И тук вече опирало до мен. Може би щели да поискат клетвена декларация, в която да се изложат фактите според моите спомени. На драго сърце, казвам аз. Мигом ще седна да я натракам.

„Грейт Бенефит“ вече се е отказала от услугите на Дръмонд и „Тинли Бринт“, но можело да стане и по-страшно. Ъндърхол е споменал, че ще съдят адвокатската фирма за небрежно отношение към клиента. И тогава тежко й! Като всички фирми „Тинли Бринт“ има застраховка срещу такива искове, но тя не може да е безгранична. Полица за 50 000 000 долара е нещо нечувано. Петдесетмилионната грешка на Лио Дръмонд ще има жестоки последици за финансите на фирмата.

При тази вест не мога да сдържа усмивката си. Като затварям, предавам разговора на Дек. Идеята „Брилянтин“ да бъде съдена от една застрахователна компания ни развеселява страхотно.

После звъни Купър Джаксън. Той и приятелите му тази сутрин са завели дело във Федералния съд в Шарлот. Представляващ над двайсет притежатели на полици, изиграни от „Грейт Бенефит“ през деветдесет и първа, годината на голямата измама. Исква да ме посети в кантората, когато ми е удобно, и да прегледа моето досие. По всяко време, казвам, по всяко време.

Двамата с Дек обядваме при Мо, старо ресторантче в центъра, близо до Съдебната палата, където обичат да ходят адвокатите и съдиите. Привличам няколко погледа, получавам едно ръкостискане, едно потупване по рамо от състудент. Трябва по-често да ям тук.

Бойната операция е определена за тази вечер, понеделник, защото игрището е сухо, а температурата четири-пет градуса. Последните три мача били отложени поради лошо време. Какви са тия кретени, дето играят бейзбол посред зима? Кели не ми отговаря. Ясно е с какъв кретен си имаме работа. Но е сигурна, че при това хубаво време довечера ще играят. От две седмици страдали без топката и пиянските вечери; нямало подвизи, с които да се пъчат. Клиф за нищо на света нямало да пропусне мача.

Той е от седем и за по-сигурно минаваме с колата покрай самото игрище. „Транспорт PFX“ наистина се жълтее там. Профучаваме и изчезваме. Досега не съм вършил такова нещо и ми е доста нервно. Всъщност и на нея ѝ трепери под лъжичката. Почти не си говорим. Колкото повече приближаваме към апартамента им, толкова по-бързо карам. Под седалката имам пистолет и не възнамерявам да се разделям с него.

Кели смята, че ще свършим всичко за по-малко от десет минути, освен ако Клиф не е сменил бравата. Тя иска да прибере набързо повечето си дрехи и няколко лични вещи. Максимум десет минути, казвам ѝ, защото съседите може да ни видят. А тези съседи, току-виж, се обадили на Клиф и ще стане тя една...

Раните ѝ са отпреди пет дни и болката се е поуталожила. Може да се движи криво-ляво. Казва, че ще ѝ стигнат силите да си прибере дрехите светкавично. Но и аз трябвало да помогна.

Жилищният комплекс е на петнайсет минути от игрището. Състои се от шест-седем триетажни блока, разпръснати около плувен

басейн и два тенис корта. Шейсет и осем апартамента, указва табелата. Слава богу, бившият ѝ вече апартамент е на партера. Не мога да паркирам близо до вратата, тъй че решавам първо да влезем вътре, да вземем каквото взимаме, а после аз ще спра на тревата пред входа, ще метна всичко на задната седалка и ще изчезнем.

Паркирам колата и дълбоко си поемам дъх.

— Страх ли те е? — пита тя.

— Да. — Пресягам се под седалката и изваждам пистолета.

— Успокой се. Той е на игрището. За нищо на света няма да пропусне играта.

— Щом казваш. Ами да действаме.

Промъкваме се в мрака към нейния блок, без да видим жива душа. Ключът влиза в ключалката. Вратата се отваря, ние сме вътре. Светва се една лампа в кухнята и една в коридора, което стига колкото да виждаме навсякъде. На два стола в дневната са нахвърляни мъжки дрехи. Празни бирени кутии и торбички от пуканки са осеяли масичките и пода под тях. Клиф, сламеният вдовец, се е проявил като голям мърляч. Тя спира за секунда, оглежда се с отвращение и казва:

— Извинявай.

— Побързай, Кели — подканям я. Оставям пистолета на тесния бар, отделящ дневната от кухнята. Влизаме в спалнята, където светвам една нощна лампа. Леглото не е оправяно от дни. И тук бирени кутии, остатъци от пица. Омачкан „Плейбой“. Тя посочва чекмеджетата на овехтяло скринче.

— Там ми са нещата — казва тя. И двамата шепнем.

Свалям калъфките на възглавниците и започвам да ги тъпча с бельо, чорапи, пижами. Кели измъква дрехи от гардероба. Нарамвам куп рокли и блузи и ги хвърлям на едно канапе в дневната, сетне пак се връщам в спалнята.

— Не можеш всичко да вземеш — казвам ѝ, като надниквам в претъпкания гардероб. Тя си мълчи, подава ми друг куп и аз го отнасям. Работим бързо, безмълвно.

Чувствам се като крадец. При всяко движение се вдига страшен шум. Сърцето ми блъска в гърдите, докато препускам между дневната и спалнята.

— Стига толкова — казвам накрая. Тя държи натъпкана калъфка, а аз — няколко рокли на закачалки и вървя след нея към дневната. —

Давай да се измъкваме — казвам ѝ изнервен до краен предел.

Откъм прага се чува шум. Някой се опитва да влезе. Замръзваме и се споглеждаме. Тя пристъпва към вратата, която внезапно се отмята встрани и я удря. Запраща я в стената. Клиф Райкър връхлита в стаята.

— Кели! Ето ме и мен — виква той и в този миг я вижда как се свлича върху един стол. Застанал съм точно пред него, има-няма на три метра, а той се движи светкавично и се размазва пред очите ми. Виждам само жълтата му фланелка „Транспорт RFX“, кръвясалите очи и любимото му оръжие. Вкаменявам се от ужас, докато той вдига алуминиевата бухалка и я завърта с все сила над главата ми. — Копеле гадно! — изкрещява и с ловък замах се прицелва в мен. Колкото и да съм изненадан, успявам да приклекна на стотни от секундата, преди бухалката да се стовари отгоре ми. Чувам я как свисти. Усещам мощта ѝ. На домашен терен ударът му улучва злочеста дървена подпора в края на бара, нацепва я на милион тресчици и събаря куп мръсни чинии. Кели изпищява. Замахът цели да ми строши черепа, но като ме пропуска, тялото на Клиф се превърта от инерцията и спира с гръб към мен. Хвърлям се като бесен и го събарям върху стола, отрупан с рокли на закачалки. Зад нас Кели отново надава писък.

— Пистолетът — изкрещявам аз.

Клиф е бърз и як. Успява да се изправи, преди да съм си възвърнал равновесието.

— Ще те убия — виква той, отново се прицелва, но не ме улучва. Едва се изплъзвам. Вторият удар не разцепва друго освен въздуха. — Копеле гадно — изръмжава той и размахва бухалката.

Няма да му дам трета възможност, решавам светкавично. Още преди да насочи бухалката към мен, косо забивам в лицето му десен прав. Попада в челюстта му и го зашеметява, колкото да успея да го ритна в чатала. Идеално попадение на обувката ми. Буквално чувам как топките му се пръсват в съпровод на канския крясък. Бухалката се килва надолу, сграбчвам я и му я изтръгвам.

Замахвам силно и го хласвам в лявото ухо. Зловещ звук. Хрущят и пукат кости. Строполява се на четири крака и главата му се люшка един миг, после той се обръща и ме поглежда. Надига глава и понечва да се изправи. Вторият ми замах е едва ли не от тавана, събрал всичката ми сила. С цялата си омраза и страх стоварвам бухалката върху темето му.

Тъкмо да замахна отново, и Кели се вкопчва в мен.

— Спри, Руди!

Спирам. Поглеждам я обезумял, после свеждам очи към Клиф. Той е проснат по корем, тресе се и стене. Гледаме с ужас как тялото му се укротява. Още някой и друг спазъм. Мъчи се да изрече нещо. Издава гърлен звук, от който ни призлява. Опитва да помръдне главата си, от която шурти кръв.

— Ще убия тая гад, Кели — казвам задъхано, все още разлюлян от страх и бяс.

— Не!

— Да! Той би ни очистил.

— Дай ми бухалката — казва тя.

— Какво?

— Дай ми бухалката и изчезвай.

Смаян съм от спокойствието ѝ в този момент. Знае точно какво трябва да прави.

— Какво ще правиш... — Поглеждам нея, поглеждам него.

Тя издърпва бухалката от ръцете ми.

— Не ми е за пръв път. Изчезвай. Бързо се скривай. Не си бил тук тази вечер. Ще ти се обадя по-късно.

Нищо не мога да сторя, освен да стоя вцепенен и да се вирам в мъжа на пода, който бере душа.

— Моля ти се, Руди — казва тя и лекичко ме побутва към вратата. — Ще ти се обадя по-късно.

— Добре, добре.

Отивам в кухнята, взимам пистолета и се връщам при нея. Гледаме се, после извъръщаме очи към него. Прекрачвам прага. Тихо затварям вратата след себе си и се озъртам за любопитни съседи. Няма жива душа. Миг-два се колебае накъде. Отвътре никакъв звук.

Чувствам, че ми прилошава. Прокрадвам се в мрака. Изведнъж целият се обливам в пот.

Първата полицейска кола успява да пристигне за десет минути. Бързо се появява и втора. После линейка. Снишил съм се във волвото сред претъпкания паркинг и наблюдавам всичко това. Санитарите се потътрят към апартамента. Нова полицейска кола. Червени и сини

светлини озаряват нощта и привличат цяла тълпа. Минутите текат, а от Клиф ни вест, ни кост. Един санитар се появява на входа и едва-едва измъква нещо от линейката. Не бърза човекът.

Кели е самичка вътре, уплашена, трябва да отговаря на стотици въпроси какво и как се е случило, а аз се спотайвам тук като последен страхливец. Снишавам се зад волана с надежда никой да не ме види. Защо я изоставих? Да ида ли да я спася? Главата ми ще се пръсне, всичко се размазва пред очите ми и бясното святкане на червени и сини буркани ме ослепява.

Не може да е умрял. Виж, осакатен... Но не и мъртъв.

Мисля да се върна. Шокът поотминава и страхът здраво ме сграбчва. Искam да изнесат Клиф на носилка и да изчезнат с него. Да го откарат в болница, да го обинтоват. Внезапно ми се приисква той да живее. Мога да се справя с него като жив човек, макар и побъркан. Хайде, Клиф, хайде, младежо! Надигни се, застани на прага.

Човек досега не съм убивал.

Тълпата нараства и един полицай я избутва назад.

Губя представа за времето. Отпред спира „гробарката“ на „Съдебна медицина“ и предизвиква у възбудените зяпачи порой от клюки. Клиф няма да бъде качен на линейката, Клиф ще бъде откаран в моргата. Открехвам вратата и повръщам възможно най-тихичко, но оплесквам колата до мен. Никой не ме чува. После обърсвам уста и се смесвам с тълпата. „Уби я накрая“ — чувам някакъв глас. Ченгетата сноват навън-навътре. На четири-пет метра съм от входа, изгубен в море от лица. Полицията обгражда блока с жълта лента. През няколко секунди зад прозорците проблясва светкавица на фотоапарат.

Чакаме. Трябва да я видя, но какво мога да сторя. През тълпата пробягва друг слух, който всъщност съдържа истината. Той е мъртвият. Смятат, че тя го е убила. Слушам внимателно какво се говори, та ако някой е видял от апартамента да излиза непознат малко след крясъците и писъците, поне да знам. Движа се бавно, наострил слух. Нищо такова не чувам. Отдалечавам се за няколко минути и пак повръщам зад храстите.

Около входа настъпва раздвижване и един санитар излиза заднишком, измъквайки носилка. Трупът е в сребрист чувал. Бавно тикат носилката по тротоара към „гробарката“ и я пхват вътре. След минути се появява Кели, придружена от двама полицаи. Изглежда

мъничка и уплашена. Слава богу, не е с белезници. Успяла е да се преоблече и сега е с джинси и бяла блузка. Качват я на задната седалка в една патрулна кола и заминават. Изтичвам към волвото и подкарвам към полицейския участък.

Съобщавам на сержанта зад бюрото на входа, че съм адвокат, че клиентката ми току-що е била арестувана, и настоявам да съм с нея, докато я разпитват. Казвам го достатъчно настойчиво и той набира някакъв номер бог знае къде. С мен тръгва друг полицаи и ме отвежда на втория етаж, където в една стая за разпити седи Кели. Иззад стъклена преграда я гледа следовател от отдел „Убийства“. Казва се Смодъртън. Подавам му визитната си картичка. Той не благоволява да се ръкува с мен.

— Вие, адвокатите, сте доста чевръсти — изрича с пълно презрение.

— Тя ми се обади веднага след като е позвънила на 911. Какво установихте досега?

И двамата гледаме към нея. Тя седи на края на дълга маса и бърше очите си с книжна кърпичка. Смодъртън сумти, преценявайки какво точно да ми каже.

— Установихме, че съпругът ѝ лежи мъртъв на пода в дневната с фрактура на черепа, изглежда, от удар с бейзболна бухалка. Не ни е казала кой знае колко, само, че се развеждат, промъкнала се вкъщи да си прибере дрехите, но той я сварил и започнал скандал. Бил много пиян, та някак успяла да му измъкне бухалката от ръцете и ето го сега в моргата. Вие с развода ѝ ли се занимавате?

— Да. Ще ви дам копие от молбата. Миналата седмица съдията му разпореди да стои по-далеч от нея. Четири пъти я е пребивал.

— Видяхме следите от побоя. Искam просто да ѝ задам няколко въпроса. Да имате нещо против?

— Не, разбира се.

Двамата с него влизаме в стаята. Кели се изненадва, като ме вижда, но успява да запази хладнокръвие. Следва лека съчувствена прегръдка на адвокат и клиентка. Към Смодъртън се присъединява и друг цивилен полицаи на име Хемлит, който носи касетофон. Не възразявам. След като го включва, вземам инициативата в свои ръце.

— За протокола, казвам се Руди Бейлър, адвокат на Кели Райкър. Днес е понеделник, петнайсети февруари, деветдесет и трета година. Намираме се в Главното полицейско управление в центъра на Мемфис. Присъствам тук, защото клиентката ми позвъни у нас тази вечер, около седем и четирийсет и пет. Току-що се била обадила на 911 и каза, че според нея съпругът ѝ е мъртъв. — Кимвам към Смодъртън, че сега може да продължи, а той ме поглежда тъй, сякаш му иде да ме удуши. Ченгетата мразят адвокатите, но тъкмо сега това най-малко ме притеснява. Смодъртън започва с ред въпроси относно Кели и Клиф — рождени дати, женитба, занятие, деца и тъй нататък. Тя отговаря търпеливо, с празен поглед. Подутината на лицето ѝ е спаднала, но под лявото око синината не се е разсеяла. На веждата ѝ още е залепена марля. Примира от страх.

Описва побоя с достатъчно подробности, та и на трима ни да настръхне кожата. Смодъртън изпраща Хемлит да донесе протоколите от трите ареста на Клиф заради побой. Тя разказва за физическото насилие, неотразено в протоколи, неописано на хартия. Говори за бейзболната бухалка и онзи път, когато ѝ е счупил глезена с нея. Няколко пъти само я е насинявал, когато не му се щяло да троши кости.

Говори за последния побой, за решението си да избяга и да се скрие, а после да заведе дело за развод. Звучи безкрайно убедително, защото казва самата истина. Притеснява ме друго: скорошните неизбежни лъжи.

— Защо се върнахте вкъщи тази вечер? — пита Смодъртън.

— Да си прибера дрехите. Бях сигурна, че няма да е там.

— Къде бяхте отседнали през последните няколко дни?

— В един приют за малтретирани жени.

— Как се нарича той?

— Не бих желала да казвам.

— Тук, в Мемфис, ли се намира?

— Да.

— Как стигнахте тази вечер до апартамента си?

При този въпрос сърцето му подскача, но тя вече е помислила за това.

— С моята кола — отговаря.

— Каква марка е?

— Фолксваген разбит.

— Къде е тя сега?

— На паркинга пред апартамента.

— Можем ли да я огледаме?

— Не преди мен — казвам аз, спомнил си внезапно, че тук съм адвокат, а не съучастник.

Смодъртън поклаща глава. Ако се убиваше с поглед, сега да съм труп.

— Как влязохте в апартамента?

— Със собствения си ключ.

— Какво направихте, като влязохте?

— Отидох в спалнята и започнах да си събирам дрехите. Натъпках три-четири калъфки с вещите си и стоварих куп неща в дневната.

— Колко време мина, преди да се върне мистър Райкър?

— Може би десет минути.

— Какво стана тогава?

Тук се намесвам аз.

— Тя няма да отговори на този въпрос, докато не получа възможност да поприказвам с нея насаме и да се запозная със случилото се. Засега разпитът свършва.

Пресягам се и натискам червеното копче за изключване на касетофона. Смодъртън кипи отвътре, докато си преглежда бележките. Хемлит се връща с протоколите от арестите. И двамата се надвесват над тях. С Кели не се поглеждаме, но краката ни се докосват под масата. Смодъртън написва нещо на един лист и ѝ го подава.

— С това ще се занимава отдел „Убийства“, но в прокуратурата ще се заведе като „Семейно насилие“. Оттук нататък случаят се поема от мисис Морган Уилсън.

— Но я оставяте тук, в ареста.

— Нямам право да я пусна.

— По какво обвинение я задържате?

— В непредумишлено убийство.

— Можете да я пуснете под мое попечителство, след като съм неин адвокат.

— Не, не мога — отвръща гневно той. — Що за адвокат сте вие?

— Тогава я освободете под гаранция.

— Няма да стане — казва той и отправя неуверена усмивка към Хемлит. — Имаме мъртвец. За тая работа трябва подпис от съдия. Уговорете се с него, и е свободна. Аз съм един обикновен следовател.

— В затвора ли влизам? — пита Кели.

— Нямаме друг избор, мадам — казва Смодъртън с внезапно омекнал глас. — Ако адвокатът ви е печен, ще ви измъкне още утре. Разбира се, трябва да сте в състояние да внесете гаранцията. Но не мога да ви пусна ей тъй, защото сте ми симпатична.

Пресягам се ихващам ръката ѝ.

— Спокойно, Кели, ще те изведе оттук колкото се може по-рано утре сутринта.

Тя кима бързо, стиска зъби, мъчи се да бъде силна.

— Може ли да я настаните в единична килия? — помолвам аз Смодъртън.

— Виж какво, мой човек, аз не съм шеф на затвора. Вие, адвокатите, по-лесно се оправяте с надзирателите. Те обичат да им се обаждат адвокати.

Не ме провокирай, приятелче. Тая вечер строших вече един череп. Гледаме се с ненавист.

— Благодаря — казвам аз.

— Няма нищо. — Той и Хемлит ритват назад столовете си и трوماво се запътват към вратата. — Разполагате с пет минути — подхвърля той през рамо. Затръшват вратата.

— Не мърдай оттам, чуваш ли? — изшептявам аз. — Наблюдават ни през стъклото. А може и да ни подслушват, тъй че внимавай какво казваш.

Тя не казва нищо.

Продължавам само в ролята на адвокат и казвам сковано:

— Съжалявам, че се е случило така.

— Какво означава „непредумишлено“?

— Много неща, но най-вече „без да искаш“.

— Колко време може да лежа?

— Първо трябва да те осъдят, а това няма да се случи.

— Обещавах ли?

— Обещавам. Много ли се уплаши?

Тя бавно бърше очи и мисли дълго.

— Той има безброй роднини и всички са като него. Всичките пияници, грубияни, побойници. — Ужасно ме е страх от тях.

Не се сещам какво да ѝ отговоря. И мен ме е страх от тях.

— Не могат да ме принудят да ида на погребението, нали?

— Не.

— Добре.

След няколко минути идват да я приберат и този път ѝ слагат белезници. Гледам ги как я отвеждат по коридора. Спират пред асансьора и Кели наднича иззад един полицай да ме види. Помахвам ѝ бавно. Тя изчезва.

При убийство допускаш най-малкото дваайсет и пет грешки. И си направо гений, ако се сетиш за десет от тях. Поне така бяха казали в един филм. Но моето не беше убийство, а по-скоро нещо като самозащита. И въпреки това грешките започват да се натрупват.

Обикалям около бюрото си, покрито цялото с листа и папки. Направил съм скици на апартамента, тялото, дрехите, пистолета, бухалката, бирените кутии... и на всичко, за което ми дойде наум. Начертал съм паркинга с моята и нейната кола и неговия пикап. Изпълнил съм десетки страници с описания на всяка стъпка и случка от онай вечер. Трябва да съм бил в апартамента по-малко от петнайсет минути, но на хартия съм го докарал направо на цял роман. Колко тряска или писъка би могъл да чуе човек отвън? Едва ли повече от четири според мен. Колко съседни са видели непознат да напуска апартамента миг след това? Не бих могъл да кажа.

И това, заключавам аз, е първата ми грешка. Не трябваше да си тръгвам толкова бързо. Да бях изчакал десетина минути, та да видя дали съседите са чули нещо. И после да се измъкна тихичко.

Или пък трябваше да се обадя на ченгетата и да им разкажа истината. С Кели имахме пълно право да идем в апартамента. А мъжът й явно се е бил скрил някъде наоколо, без ние да имаме и най-малка представа за това. Аз пък бях в правото си да отвърна на удара, да го обезоръжа и да го цапардосам със собственото му оръжие. Като се вземе предвид неговият избухлив нрав и хулиганското му минало, никой съд не би ме осъдил. Освен това единственият друг свидетел щеше да е на моя страна.

И защо тогава не останах? Ами тя просто ме изблъска навън. И това изглеждаше най-разумният ход за момента. Кой може да разсъждава хладнокръвно, когато в рамките на петнайсет секунди се превръща от невинна жертва в убиец?

Втората грешка беше, че излъгах за нейната кола. Минах през паркинга, след като бях в участъка, и видях нейния фолксваген и

неговия пикап. Тази лъжа ще свърши работа, ако някой не каже на ченгетата, че колата ѝ не е мърдала от мястото си дни наред.

Ами ако Клиф или негов приятел са повредили колата, докато Кели е била в приюта, и сега този приятел се появи в участъка и разкаже всичко? Въображението ми рисува какви ли не страшни сцени.

Но най-голямата грешка, за която се сетих през последните четири часа, е лъжата, че Кели уж ми се обадила по телефона веднага след като била позвънила на полицията. Това ми беше извинението, че съм цъфнал в участъка толкова бързо. Невероятно тъпа лъжа, защото такова обаждане просто няма. И ако ченгетата проверят в телефонната компания, ще си имам големи проблеми.

С напредването на нощта изплуват и други грешки. За щастие повечето са продукт на един болен от страх мозък и след внимателен анализ и ожесточено драскане отпадат като незначителни.

Оставям Дек да поспи до пет сутринта и тогава го събуждам. След час той пристига с термос кафе. Предлагам му своята версия и първата му реакция е просто възхитителна.

— Никой съд на света не би осъдил това момиче — възкликва спонтанно той.

— Остави сега съда — казвам аз. — По-важното е да я измъкнем от затвора веднага.

Правим план. Трябва ми цялата документация: протоколи от арестуването, протоколи от съда, медицински заключения и копия от първата ѝ молба за развод. Дек трепери от нетърпение да изрови някоя мръсотия. В седем часа хуква за още кафе и вестници.

Информацията, която ни засяга, е на трета страница на „Метро“. Само три абзаца, без снимка на убийтия. Станало е твърде късно през нощта, за да бъде отразено по-добре. Заглавието гласи „Съпруга арестувана за убийство“. В Мемфис такива се появяват поне три пъти месечно. Ако не търсех специално, нямаше да го забележа.

Обаждам се на Бъч. Този човек спи като пън. Бъч е нощна птица, живее сам след трите си развода и обича да затваря баровете. Казвам му, че неочаквана смърт е сполетяла приятелчето му Клиф Райкър и това явно го събужда. Малко след осем пристига в кантората. Обяснявам му, че искам от него да се завърти около апартамента и да разбере дали някой не е видял или чул нещо. И дали полицаите вече не

правят същото. Бъч ме прекъсва на средата. Той е детективът. Знае си работата.

Обаждам се на Букър в кантората и обяснявам, че моя клиентка по бракоразводно дело снощи е убила съпруга си, но всъщност е чудесно момиче и искам да я изкарам от пандиза. Нуждая се от помощта му. Братът на Марвин Шанкъл е съдия по наказателни дела и аз го моля да я пусне, в най-лошия случай при минимална гаранция.

— От дело за петдесет милиона долара обезщетение си паднал до някакъв си гаден развод, а? — пита шеговито Букър.

Успявам да се захия. Само да знаеше...

Марвин Шанкъл е извън града, но Букър обещава да се обади където трябва. Излизам от кантората в осем и половина и отпрашвам към центъра. Цяла нощ се мъча да изтрия от съзнанието си представата за Кели в килията.

* * *

Влизам в сградата на Окръжния съд и се отправям към кабинета на Лони Шанкъл. Посрещат ме с вестта, че съдията Шанкъл също като брат си е извън града, и няма да се върне до късно следобед. Завъртам няколко телефона и се опитвам да намеря досието на Кели. Снощи са били арестувани десетина души, така че папката ѝ сигурно още в участъка.

С Дек се срещаме около девет и половина във фойето. Носи протоколите за арестуване. Пращам го в полицейския участък да намери досието ѝ.

Окръжната прокуратура е на третия етаж. В петте ѝ отдела работят около седемдесет прокурори. В „Семейно насилие“ са само две — Морган Уилсън и още една жена. За щастие Морган Уилсън си е на бюрото, просто трябва да ида при нея. Флиртувам със секретарката ѝ някъде около половин час и за моя изненада това има ефект.

Морган Уилсън е около четирийсетгодишна и има невероятно излъчване. Ръката ѝ не трепва, а усмивката предупреждава: „Страшно съм заета. Давай по-бързо.“ Кабинетът ѝ е претъпкан с папки, но всичко е много чисто и подредено. Хваща ме умора само като гледам колко работа има за вършене. Сядаме и тя изведнъж се сеца.

— Момчето с делото за петдесетте милиона? — Усмивката ѝ видимо се променя.

— Точно така — свивам небрежно рамене аз. Дело като дело, какво толкова.

— Поздравявам ви. — Тя явно е впечатлена.

Ах, цената на славата! Подозирам, че в момента пресмята — както всеки друг юрист в щата — колко прави една трета от петдесет милиона.

Морган Уилсън получава най-много четирийсет хиляди на година и иска да научи нещо повече за невероятния ми късмет. Описвам накратко процеса, после споделям какво съм изпитал, като съм чул присъдата. Приключвам набързо, после разказвам за какво съм дошъл.

Тя ме слуша внимателно. Води си много бележки. Подавам ѝ фотокопия от сегашната молба за развод, от предишната и от трите ареста за побой на Клиф. Обещавам да донеса медицинското на Кели до края на деня. Описвам подробно раните от последния побой.

На практика всички папки наоколо са за мъже, нанесли побои на съпругите, децата или приятелките си, така че е ясно на чия страна стои Морган.

— Горкото дете! — възкликва тя. Няма предвид Клиф. — Колко е висока?

— Около метър и шейсет. Петдесет кила с мокри дрехи.

— И как го е пребила до смърт? — В тона ѝ се чете едва ли не страхопочитание. Няма и сянка от укор.

— Била е изплашена. Той бил пиян. А тя по някакъв начин докопала бухалката.

— Браво на нея! — заявява тя и ме побиват тръпки. И това го казва прокурорът!

— Искам да я измъкна от килията — продължавам аз.

— Трябва ми досието ѝ. Ще го прегледам и ще се обадя, че не възразяваме срещу минимална гаранция. Къде живее тя?

— В един от ония домове за малтретирани съпруги, дето нямат никакво име.

— Знам ги. Тези домове са много полезни.

— Там беше в безопасност. Но в момента горкото дете е в ареста, а синините от последния побой още стоят.

— Това е целият ми живот — посочва папките около себе си Морган.

Разбираме се да се срещнем утре, в девет сутринта.

Събираме се с Дек и Бъч в кантората, за да хапнем по един сандвич и да обмислим следващите си ходове. Бъч е обиколил всички съседни на Райкърви. Само една жена чула някакъв трясък. Тя живее точно отгоре и се съмнявам, че е могла да ме види, като излизам. Подозирам, че е чула удара в подпората, когато бухалката не ме улучи първия път. Полицаяте не били разговаряли с нея. Бъч прекарал три часа в блока и не забелязал никакви ченгета. Апартаментът е запечатан, но започва да става център на внимание. В някакъв момент се появили двама едри младежи, явно роднини на Клиф. После от един камион се изсипали и неколцина мъжаги, най-вероятно колеги по служба. Стояли зад жълтата лента, ругаели и се кълнели да отмъстят. Доста заплашителна групичка била, увери ме Бъч.

Освен това е намерил един приятел, дето ще ни направи услуга и ще напише гаранция само за пет процента, вместо за обичайните десет. Ще спестя някоя пара.

Дек е прекарал сутринта в участъка, събирайки документацията по случая. Разбират се чудесно със Смодъртън, най-вече понеже Дек уж питае огромна неприязън към всички адвокати. Сега той е просто детектив, а не адвоконтулт. Смодъртън му казал, че вече били получили няколко сигнала за заплахи срещу Кели.

Решавам да отида да я видя. Дек ще намери съдия да разреши пускането ѝ под гаранция. Бъч ще е готов с документите за това. Вече съм на вратата, когато телефонът иззвънява.

Обажда се Питър Корса, адвокатът на Джаки Леманчик в Кливланд. Последно бях говорил с него, след като тя даде показания в съда. Бях му благодарил горещо. Той ми беше казал, че сам се готви да заведе дело след няколко дни.

Корса ме поздравява за победата в съда. Казва, че в неделния вестник имало най-подробна информация за резултата от процеса. Ставам страхотно известен. После ми съобщава, че в „Грейт Бенефит“ се е случило нещо странно. Агенти от ФБР и представители на прокуратурата нахлули в сградата и започнали да прибират

документацията. Всички служители, с изключение на специалистите в счетоводството, били помолени да напуснат и да не идват на работа два дни. Според едно неотдавнашно съобщение във вестника компанията-майка „ПинКон“ имала проблеми с пресрочването на някакви облигации и напоследък била освободила купища служители.

Не знам какво да му кажа. Преди осемнайсет часа убих човек и ми е трудно да се съсредоточа. Говорим си нещо. Пак му благодаря. Той обещава да ме държи в течение.

Налага се да чакам час и половина, докато открият Кели в лабиринта от килии и я доведат в залата за посещения. Седим един срещу друг. Дели ни стъклена преграда. Говорим си по телефона. Тя ми казва, че изглеждам уморен. Аз ѝ казвам, че изглежда страхотно. Сама е в килия и нищо не я заплашва в момента, но е много шумно и не може да спи. Иска да излезе. Успокоявам я, че правя каквото мога. Разказвам ѝ за посещенията си при Морган Уилсън. Обяснявам как стои въпросът с пускането под гаранция. Не споменавам нищо за заплахите за разправа.

Имаме да си кажем толкова много неща, но не тук.

Сбогуваме се. На вратата ме спира полицаи в униформа, пита дали аз съм адвокатът на Кели Райкър и ми подава някаква разпечатка.

— Запис на телефонните обаждания тук. През последните два часа имаме четири позвънявания за това момиче.

— Какви обаждания? — Не мога да разчета нищо.

— Заплахи. Някой иска да я убие. Луди хора колкото щеш.

Съдията Лони Шанкъл пристига в кабинета си към три и половина. Дек и аз го чакаме. Има да върши сто неща, но Букър се е обадил и е поухажвал секретарката му, тъй че колелцата са смазани. Връчвам на съдията куп документи, излагам случая сбито и завършвам с молба за освобождаване под минимална гаранция, защото аз, адвокатът, ще трябва да я платя. Шанкъл определя гаранция от десет хиляди долара. Благодарим му и си тръгваме.

След половин час всички сме пред затвора. Знам със сигурност, че Бъч има пистолет. Подозирам, че Рик, който отговаря за гаранцията,

също е въоръжен. Готови сме за всичко.

Пиша на Рик чек за петстотин долара и подписвам всички необходими документи. Ако обвиненията срещу нея не отпаднат и тя не се яви в съда, Рик или трябва да плати останалите девет хиляди и петстотин долара, или да търси Кели под дърво и камък, за да я вкара в затвора. Убедих го, че всички обвинения ще бъдат оттеглени.

Чакаме цяла вечност. Накрая тя се появява. Без белезници. Озарява ни с усмивката си. Отвеждаме я бързо към колата ми. Помолих Бъч и Дек да карат след нас. За всеки случай.

Казвам на Кели за заплахите. Сигурно са лудите му роднини и приятелите му хулигани. Говорим малко. Караме към дома, който ще ѝ осигури подслон и защита. Не искам да обсъждам случилото се снощи. И тя не е готова.

* * *

В пет часа следобед във вторник адвокатите на „Грейт Бенефит“ подават във Федералния съд в Кливланд молба за откриване на процедура по обявяване на фирмата в несъстоятелност. Питър Корса се обажда в кантората, докато карам Кели към дома, и съобщава новината на Дек. Когато се връщам след няколко минути, моят партньор прилича на смъртник.

Седим, вдигнали крака на бюрото, и мълчим. Абсолютна тишина. Никакви гласове. Никакви телефони. Никакъв звук, отникъде. Досега не сме уточнявали какъв ще е хонорарът на Дек, така че той дори не знае колко точно е изгубил. Но и двамата разбираме, че от милионери на книга вече сме почти фалирали. Вчерашните планове и мечти изглеждат толкова детински и глупави.

Все пак има искрица надежда. Само преди седмица годишният баланс на „Грейт Бенефит“ изглеждаше достатъчно солиден пред съда, та да може да си позволи да отдели петдесет милиона долара за обезщетение. М. Уилфред Кийли бе изчислил, че компанията притежава около сто милиона. В наличност. Трябва да има някакво зрънце истина в това. Спомням си предупрежденията на Макс Лойбърг. Никога не вярвай на цифрите, посочвани от

застрахователните компании, защото те си имат свои собствени правила за счетоводство.

Е, някъде все трябва да има поне един излишен милион и за нас.

Честно казано, не вярвам. И Дек не вярва.

Корса си е оставил домашния телефон и накрая събирам достатъчно сили да му се обадя. Той се извинява за лошата вест и казва, че юридическите и финансовите кръгове при тях се тресат от догадки. Твърде рано е да се разбере истината, но изглежда, че „ПинКон“ е понесла големи загуби при някакви спекулативни операции с чужда валута. После започнала да изсмуква огромните парични резерви на дъщерните си фирми, включително и на „Грейт Бенефит“. Нещата се влошили и парите били просто обрани от „ПинКон“ и изпратени в Европа. Контролният пакет и основните активи са в ръцете на група американски мафиоти със седалище в Сингапур. Изглежда, че целият свят участва в заговора срещу мен.

Бъркотията е невероятна и ще са необходими най-вероятно месеци, за да се изяснят нещата, но местният прокурор обещал този следобед по телевизията да прати виновните в затвора. Като че ли ще имаме някаква полза от това!

Корса ще ми се обади пак утре сутринта.

Предавам разговора ни на Дек. И двамата знаем, че е безнадеждно. Парите са обрани от мошеници, които са твърде печени, за да се оставят да ги хванат. Хиляди нещастници със застрахователни полици ще бъдат закопани. Дек и аз също. Както и Дот, и Бъди. Дони Рей... той отдавна е закопан. Завинаги. И Дръмонд ще си иде по реда, когато представи тлъстата сметка за правните си услуги. Съобщавам това на Дек, но май ни е трудничко да се засмеем.

Служителите и застрахователните агенти на „Грейт Бенефит“ ще бъдат извозени. Хора като Джак Леманчик ще пострадат най-много.

Нещастieto ходи по хората, но аз някак си имам усещането, че съм загубил нещо повече от останалите. И фактът, че те също ще страдат, въобще не ме грее.

Сещам се пак за Дони Рей. Виждам го как седи под дървото и се мъчи да събере сетни сили, докато дава последните си показания. Той плати най-високата цена за мошеничествата на „Грейт Бенефит“.

Последните шест месеца работих по това дело почти през цялото време, а сега излиза, че всичко е било напразно. Фирмата ни има чиста

печалба хиляда долара на месец, но ние с Дек все живеехме с мечтите за големия удар при делото Блек. От дължими хонорари едва ли ще преживеем още два месеца. А и аз нямам намерение да гоня клиентите по улиците. Дек има едно-единствено свястно дело за телесна повреда, но обезщетението ще бъде изплатено най-рано след шест месеца. В идеалния случай става дума за двайсетина хиляди долара.

Телефонът иззвънява. Дек вдига слушалката, после бързо затваря.

— Един сладур каза, че ще те пречука — заявява той безпристрастно.

— Това едва ли е най-лошата новина за днес.

— Не бих имал нищо против някой да ме гръмне точно сега — мрачно добавя той.

В присъствието на Кели настроението ми забележимо се подобрява. Ядем някакви китайски деликатеси в стаята ѝ. Вратата е заключена, а пистолетът ми е под самото на стола.

Толкова много чувства напират в нас, че ни е трудно да разговаряме. Разказвам ѝ за „Грейт Бенефит“ и тя е разочарована, но само защото аз съм толкова нещастен. Парите не означават нищо за нея.

От време на време се смеем, от време на време едва не се разплакваме. Тя се притеснява за утрешния, а и за следващите дни. Безпокои се какво ще открият полицаите, какво ще направят. Трепери от ужас пред клана Райкър. Тези хора тръгват на лов от петгодишна възраст. За тях оръжието е средство за препитание. Страхува се да не я пратят обратно в затвора, а аз ѝ обещавам, че това няма да стане. Ако ченгетата и прокурорът се запънат, аз ще се намеся и ще кажа истината.

Споменавам случилото се снощи и тя не може да се овладее. Избухва в плач и разговорът спира.

Отключвам вратата, тръгвам по тъмния криволичещ коридор и откривам Бети Норвел да гледа сама телевизия в хола. Тя знае какво се е случило снощи само в най-общи линии. Обяснявам ѝ, че Кели е твърде разстроена в момента, за да остане сама. Трябва да бъде с нея.

Ще спя на пода, ако се налага. В дома е строго забранено да преспиват мъже, но в този случай тя прави изключение.

Лежим прегърнати върху одеялото на тясното легло. Снощи не съм мигнал. Следобед подремнах малко. Едва ли ми се събират и десет часа сън за последната седмица. Не смея да я притисна, за да не ѝ причиня болка. Унасям се.

Гибелта на „Грейт Бенефит“ може и да е сензация в Кливланд, но Мемфис изобщо не се интересува. В днешните вестници няма нито дума. Пуснали са няколко реда за Клиф Райкър. Аутопсията установила, че е починал от множество удари по главата с тъп предмет. Съпругата е арестувана и освободена. Роднините му настояват за правосъдие. Погребението ще се състои утре в малкото градче, от което някога са избягали с Кели.

Докато двамата с Дек преглеждаме вестника, пристига факс от кантората на Питър Корса. Питър ни праща грамадна статия от първата страница на някакъв кливландски вестник, описваща най-новите събития около скандала с „ПинКон“. Поне две съдебни комисии пристъпват към действие. Съдилищата са затрупани с искове срещу компанията и нейните дъщерни фирми, най-вече „Грейт Бенефит“, чието заявление за фалит представлява само по себе си истинска одисея. Из цялата страна адвокатите изравят бойната брадва.

Мистър Уилфред Кийли е бил задържан вчера следобед на летище Кенеди в Ню Йорк, докато чакал да излети за Лондон. Съпругата му го придружавала и двамата заявили, че се оттеглят на кратка почивка. Не са успели обаче да посочат нито един хотел в Европа, където да ги очакват.

Изглежда, че през последните два месеца компаниите са били разграбвани систематично. Отначало парите изтичали за покриване на рискови капиталовложения, после били заделени настрани и разпращани към потайни кътчета из цял свят. Така или иначе, вече ги няма.

Първото телефонно обаждане за деня е от Лио Дръмонд. Той ми съобщава за „Грейт Бенефит“, като че съм паднал от Марс. Приказваме още малко и е трудно да се каже кой от двамата ни е по-опечален. Хонорари вече няма да видим. Той не споменава за спора си с клиента относно моето предложение за примирие, пък и няма защо — моментът е спорен. Бившият му клиент вече не е в състояние да го

обвини в некомпетентност. Изплъзнал се е от присъда по делото „Блек“, тъй че не може да претендира за никакви загуби поради некадърната работа на Дръмонд. Приятелите от „Брилянтин“ се разминаха с голямата секира.

Второто обаждане е от Роджър Райе, новият адвокат на мис Бърди. Поздравява ме за присъдата. Ако знаеше само... Казва, че мислел за мен, откакто видял снимката ми в неделния вестник. Мис Бърди пак се мъчела да преработи завещанието и на ония във Флорида им дошло до гуша от нея. Делбърт и Рандолф най-сетне я накарали да подпише някакъв непрофесионално съставен документ, с който изтърчали при съдиите в Атланта и настояли за пълен достъп до финансовите дела на майка си. Естествено, отсреща им оказали лют отпор. Братята атакували два дни. Един от съдиите се обадил на Роджър Райе и истината излязла наяве. В крайна сметка Делбърт и Рандолф запитали без увъртания дали майка им притежава двайсет милиона долара. Съдията не могъл да се удържи от смях и това доста разтревожило момчетата. Най-сетне стигнали до извода, че мис Бърди ги премята, и подкарали обратно към Флорида.

Късно вечерта в понеделник мис Бърди се обадила в дома на Роджър Райе и му съобщила, че заминава за Мемфис. Опитала да открие и мен, но съм бил много зает. Мистър Райе ѝ разказал за процеса и петдесетте милиона, което силно я развълнувало. „Колко мило — рекла тя. — Не е зле за момче градинарче.“ Изглеждала страшно радостна от новината, че вече съм богат.

Както и да е, Райе иска да ме предупреди, че мис Бърди може да цъфне тук всеки момент. Благодаря му.

След старателен преглед на досието „Райкър“, Морган Уилсън е склонна да не предявява обвинение. Но нейният шеф Ал Ванс се колебае. Двамата влизаме в кабинета му.

Ванс е избран за окръжен прокурор много отдавна и редовно го преизбират без затруднения. Той е някъде към петдесетте и навремето имал сериозни намерения да навлезе във висшите политически кръгове. Не му се отворила възможност, но и сегашният пост го задоволява. Притежава едно твърде рядко сред прокурорите качество — мрази телевизионните камери.

Той ме поздравява за присъдата. Сърдечно благодаря, но си имам причини да избягвам тази тема. Подозирам, че след по-малко от двайсет и четири часа новината за „Грейт Бенефит“ ще стигне до Мемфис и ореолът на всемогъщество около мен моментално ще помръкне.

— Тия хора не са наред — казва той, хвърляйки папката върху бюрото. — Звънят като луди, тая сутрин вече се обадиха два пъти. Секретарката ми разговаря с Райкър старши и един от братята.

— Какво искат?

— Смърт за клиентката ви. Без съд и присъда, направо да я вържем на електрическия стол. Тя излезе ли от затвора?

— Да.

— Укрива ли се?

— Да.

— Добре. Те са толкова тъпи, че я заплашват съвсем открито. Не знаят, че е противозаконно. Луди, казвам ви.

Тримата единодушно споделяме мнението, че всички от фамилията Райкър са крайно невежи и много опасни.

— Морган не иска да предявим обвинение — продължава Ванс.

Морган кимва.

— Нещата са много прости, мистър Ванс — казвам аз. — Можете да се обърнете към разширен състав съдебни заседатели и с малко късмет те сигурно ще потвърдят обвинението. Но ако се стигне до съд, ще загубите. Ще размахвам оная проклета алуминиева бухалка и ще доведа десетки експерти по проблемите на домашното насилие. Ще превърна мисис Райкър в истински символ, а вие ще станете просто злодеи с опита да я осъдите. От дванайсет съдебни заседатели няма да получите нито един глас. — Млъквам за миг, после продължавам: — Не ме интересува какво правят роднините му. Но ако ви сплашат дотам, че да предявите обвинение по случая, ще съжалявате. Защото ония ще ви намразят още повече, когато заседателите отхвърлят обвинението и си излезем най-спокойно.

— Прав е, Ал — казва Морган. — Няма начин да я осъдим.

Ал е бил готов да вдигне ръце още преди да ме види, но явно е искал да го чуе и от двамата ни. Съгласява се да оттегли всички обвинения. Морган обещава да ми изпрати решението по факса още преди обяд.

Благодаря им и бързам да се измъкна. Току-виж, взели, че размислили. В асансьора съм сам и неволно се ухилвам на отражението си в лъскавата бронзова плочка над бутоните. Обвиненията отпадат! Завинаги!

Пресичам паркинга на бегом.

Куршумът бил изстрелян от улицата, пробил прозореца на предната стая, оставяйки в стъклото мъничка дупчица, минал през завесата и привършил полета си дълбоко в стената. Когато чул изстрела, Дек бил в кантората. Куршумът минал на цели три метра от него, но и това му дошло доста. Не посмял да изтича до прозореца. Залегнал под масата и останал там няколко минути.

После заключил вратата и зачакал убиецът да дойде. Никой не се появил. Било е около десет и половина, докато аз разговарях с Ал Ванс. Очевидно никой не е забелязал стрелеца. И да е чул някой, няма да разберем. Из тоя квартал пукотевицата не е рядкост.

Най-напред Дек позвънил на Бъч, който спял. Двайсет минути по-късно Бъч довтасал в кантората въоръжен до зъби и се заел да го успокоява.

Когато пристигам, двамата разглеждат надупченото стъкло и Дек ми разправя за произшествието. Още трепери. Твърди, че е добре, но едва говори. Бъч казва, че щял да дебне от засада под прозореца, за да спипа мръсника, ако пак се появи. В колата имал две пушки и автомат „Калашников“. Е, ако братята Райкър пак решат да се забавляват, господ да им е на помощ.

Не успявам да се свържа с Букър. Марвин Шанкъл го е откъснал по работа извън града. Пращам му кратко писмо, в което обещавам да се обадя.

Решаваме да похапнем в уединение, далеч от възхитените тълпи. Двата с Дек си купуваме сандвичи и обядваме в кухнята на мис Бърди. Бъч е паркирал на алеята зад моето волво. Ще се вкисне, горкият, ако поне веднъж не гръмне с автомата.

Вчера беше голямото седмично чистене, тъй че къщата все още е свежа и не мирише на мухъл. Всичко е готово за посрещане на мис

Бърди.

Споразумението е просто и безболезнено. Дек получава всички клиенти, които поиска, а аз — две хиляди долара в срок от деветдесет дни. Ако желае, може да работи с други адвокати. Има правото да се отърве от всички неприятни дела. Папките с дълговете на „Ръфин“ ще бъдат върнати при Букър. Няма да му хареса, но ще го преживее някак.

Не е трудно да отметнем досиетата. Става ми тъжно, като виждам колко малко клиенти сме събрали за шест месеца.

Фирмата разполага с три хиляди и четиристотин долара в банката и няколко неплатени сметки.

Докато дъвчем сандвичите, уреждаме разни дреболии и деловата страна на раздялата се оказва лесна. Но не и личната. Дек няма бъдеще. Не може да издържи изпита за адвокатски права и няма къде да отиде. Няколко седмици ще разчиства старите дела, но не може да работи без човек като мен или Брузър. И двамата го знаем, но си мълчим.

Той си признава, че пак е без пукната пара.

— Хазарт, а? — питам аз.

— Аха. Игралните домове. Все натам ме влече.

Дек е отпуснат, почти замаян. Отхапва грамаден залък и почва шумно да дъвче.

Преди да създадем фирмата миналото лято, получихме равни дялове от обезщетението на Ван Ландъл. Имахме по пет хиляди и петстотин долара, а вложихме само по две хиляди. На няколко пъти ми се наложи да бъркам в спестяванията, но все още имам в банката две хиляди и осемстотин долара — пари, събрани с пестеливост и оскъден живот. Дек също не харчи парите си. Просто ги прахосва на игралната маса.

— Снощи разговарях с Брузър — казва той.

Не съм изненадан.

— Къде е?

— На Бахамските острови.

— И Принс ли е там?

— Аха.

Това е добра новина и ми олеква на сърцето. Дек сигурно знае отдавна.

— Значи са се измъкнали — казвам аз.

Гледам през прозореца и се мъча да си ги представя със сламени шапки и тъмни очила. Тук живееха само на сянка.

— Аха. Нямам представа как. Нали знаеш, за някои работи не се пита. — Дек прави каменна физиономия. Мисли за нещо. — Знаеш ли, че парите са тук?

— Колко?

— Четири милиона в брой. Толкова са събрали от клубовете.

— Четири милиона?

— Аха. На куп. Заключение в мазето на някакъв склад. Тук, в Мемфис.

— И колко ти предлагат?

— Десет процента. Брузър казва, че ако ги докарам до Маями, останалото е негова работа.

— Не го прави, Дек.

— Няма никакъв риск.

— Ще те спипат и отиваш в затвора.

— Не ми се вярва. Федералните вече не дебнат. Нямаат представа какво е станало с парите. Всички предполагат, че Брузър си е отмъкнал достатъчно и повече не му трябва.

— А трябва ли му?

— Не знам. Но си ги иска.

— Не го прави, Дек.

— Просто е като две и две. Парите ще се съберат в малко камионче. Брузър казва, че товаренето е най-много два часа. Стигам с камиончето до Маями и чакам инструкции. Ще ми отнеме два дни и ставам богат.

Говори като на сън. Не се съмнявам, че Дек ще опита. Двамата с Брузър отдавна кроят планове. Казах каквото мисля. Той не иска да ме чуе.

Напускаме къщата на мис Бърди и отиваме в апартаментчето. Дек ми помага да пренесе дрехите до колата. Запълвам багажника и половината задна седалка. Нямам желание да посещавам кантората и двамата се сбогуваме край гаража.

— Не те упреквам, че напускаш — казва той.

— Пази се, Дек.

За секунда се прегръщаме неловко и в гърлото ми засяда буца.

— Знаеш ли, Руди, ти сътвори част от историята.

— Заедно я сътворихме.

— Да, и какво получихме?

— Поне ще можем да се хвалим.

Ръкуваме се и очите на Дек овлажняват. Гледам го как се криви и куцука по алеята към колата на Бъч. Потеглят.

Оставям на мис Бърди дълго писмо с обещание да се обадя. Проверявам къщата още веднъж и се сбогувам с апартамента.

Пред една банка спирам и анулирам спестовния си влог. Пачката от двайсет и осем банкноти по сто долара е приятна на пипане. Скривам я под седалката ми в колата.

Вече се смрачава, когато почуквам на задната врата. Дот отваря и почти се усмихва, като ме вижда.

Къщата е сумрачна, тиха и траурна. Едва ли някога ще се промени. Бъди е в леглото, бил хванал грип.

Докато пия нескафе, предпазливо съобщавам новината, че „Грейт Бенефит“ хвърли топа и пак ни прецака. Ако в далечно бъдеще не стане някакво чудо, има да чакаме за пари до второ пришествие. Реакцията на Дот не ме изненадва.

Причините за гибелта на „Грейт Бенефит“ са разнообразни и сложни, но сега тя държи да си мисли, че сама е дръпнала спусъка. Когато най-сетне проумява, лицето ѝ грейва. Една самотна, решителна женица от Мемфис, щата Тенеси, е катурнала гадните копелета.

Утре ще иде на гроба на Дони Рей да му разкаже.

Кели ме чака в хола заедно с Бети Норвел. Стиска кожената чанта, която ѝ купих вчера. Вътре има тоалетни принадлежности и малко дрехи, подарък от дома. Това е цялото ѝ имущество.

Подписваме необходимите документи и благодарим на Бети. Хванати ръка за ръка, изтичваме към колата. Щом сядаме вътре, двамата въздъхваме дълбоко и потегляме.

Пистолетът е под седалката, но вече не се тревожа.

— Накъде, скъпа? — питам аз, когато излизаме на околоръстната магистрала.

Двамата избухваме в смях, защото звучи чудесно. Няма значение накъде!

— Искан ми се да видя планините — казва тя.

— И на мен. На изток или на запад?

— Най-големите.

— Значи на запад.

— Искан да видя сняг.

— Ще ти намерим.

Тя се сгушва до мен и отпуска глава върху рамото ми. Погалвам я по краката.

Пресичаме реката и навлизаме в Арканзас. Мемфис бавно чезне зад хоризонта. Поразително — колко бързо стана всичко. До тази сутрин още не знаехме дали тя ще може да напусне щата. Но обвиненията отпаднаха, пише го лично окръжният прокурор. Днес в три следобед отпаднаха и гаранциите.

Ще потърсим местенце, където никой да не ни намери. Не се боя от преследване, просто искам да ме оставят на мира. Повече не желая да чувам за Дек и Брузър. Нито пък за руините на „Грейт Бенефит“. Не искам мис Бърди да ме търси за правни съвети. Не желая да се тревожа за смъртта на Клиф и всичко около нея. Някой ден двамата с Кели ще поговорим за това, но няма да е скоро.

Ще изберем малко градче с колеж, защото тя иска да учи. Още е само на двайсет години. Пък и аз съм почти хлапе. Захвърлихме тежкия товар и ни чакат хубави дни. Искан да преподавам история в някоя гимназия. Не вярвам да е много трудно. В края на краищата, имам четири години колеж и още три в университета.

Вече за нищо на света няма да имам вземане-даване със закона. Ще оставя разрешителното да изтече. Няма да се впиша в избирателните списъци, та да не ме нарочат за съдебен заседател. Зависи ли от мен, кракът ми няма да стъпи в съда.

Продължаваме да се смеем, докато наоколо става все по-равно и колите по пътя оредяват. Мемфис е на трийсет километра зад нас. Никога повече няма да се върна. Заклевам се.

Издание:

Джон Гришам. Ударът

Издателство „Обсидиан“, София, 1995

Редактор: Кристин Василева

Художник: Кръстьо Кръстев

Технически редактор: Людмил Томов

Коректор: Петя Калевска

ISBN 954-8240-26-2

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.